Arturo Pérez-Reverte

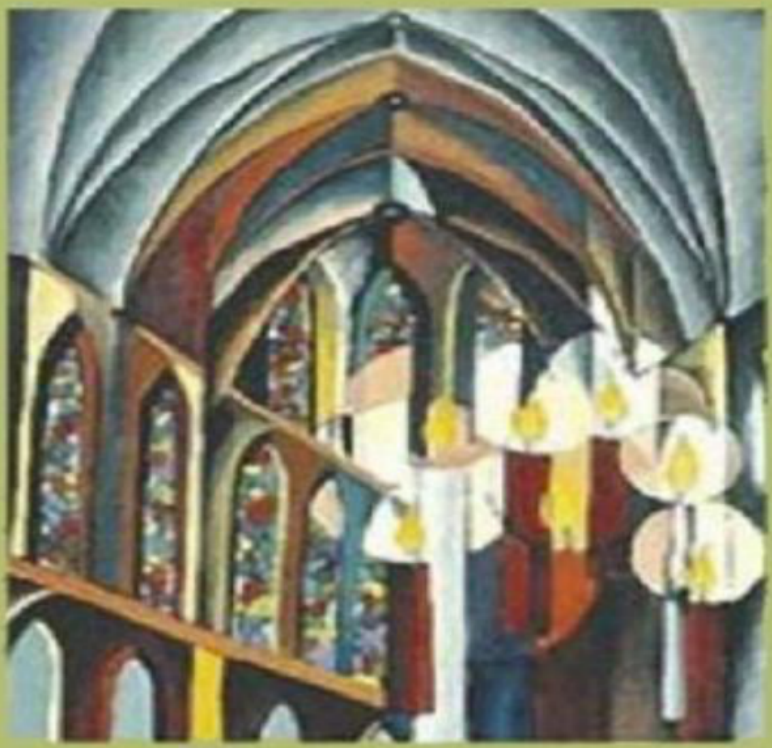

Conspiraţia din Sevilla

POLIROM

ARTURO PEREZ-REVERTE
CONSPIRAȚIA DIN SEVILLA

Arturo Perez-Reverte s-a născut în 1951, la Cartagena. În tinereţe a făcut scufundări şi a lucrat pe un petrolier. A desfăşurat o intensă activitate jurnalistică în presă, radio şi televiziune şi a fost corespondent de război vreme de peste douăzeci de ani în diferite ţări din Africa, America Latină şi Europa. A fost prezent în punctele fierbinţi de pe glob, relatând despre Revoluţia din România, Războiul din Golf, războaiele din Croaţia şi din Bosnia. Debutează în 1986 cu romanul Husarul, urmat de Maestrul de scrimă (1988). Adevăratul succes i-l va aduce însă Tabloul flamand (1990), distins, în Franţa, cu Grand Prix Annuel de Litterature Policiere. Clubul Dumas (1993), va cunoaşte, de asemenea, un uriaş succes în Spania şi în lume. De o mare popularitate se vor bucura şi romanele sale ulterioare: Conspiraţia din Sevilla (1995), Harta sferică (2000), Regina Sudului (2002), precum şi seria romanelor de aventuri avându-l ca personaj pe Căpitanul Alatriste. Din 2003, Arturo Perez-Reverte este membru al Academiei Regale Spaniole. Cărţile sale au fost traduse în peste patruzeci de ţări, tirajele depăşind câteva milioane de exemplare. Maestrul de scrimă, Tabloul flamand şi Clubul Dumas au cunoscut ecranizări de succes. De asemenea, adaptarea cinematografică a romanului Regina Sudului va fi lansată în anul 2005. Bestsellerul Conspiraţia din Sevilla îşi captivează cititorul printr-o construcţie narativă ingenioasă, o interferare spectaculoasă de genuri: roman poliţist, istoric, de aventuri, de mister, de dragoste. Personaje inedite — un hacker care sparge codul de securitate al Vaticanului, un preot-agent secret al Vaticanului, venit să dezlege enigma unei crime, o frumoasă aristocrată andaluză, parohul unei bisericuţe baroce de pe malul Guadalquivirului, care luptă prin toate mijloacele pentru supravieţuirea lăcaşului său, ultimul corsar spaniol, care dispare lângă coastele Cubei, la sfârşitul secolului al XlX-lea — evoluează într-o atmosferă rocambolescă, pe fundalul mereu fascinantului oraş care este Sevilla.

Amayei, pentru prietenia ei.
Lui Juan, pentru stăruinţă.
Lui Rodolfo, pentru partea care îi revine.

CUPRINS

I. Bărbatul din Roma

II. Trei potlogari

III. Unsprezece baruri în Triana

IV. Flori de portocal şi fructe amare

V. Cele douăzeci de perle ale căpitanului Xaloc

VI. Cravata lui Lorenzo Quart

VII. Sticla de Anâs del Mono

VIII. O doamnă andaluză

IX. Lumea e mică

X. In Ictu Oculi

XI. Cufărul Carlotei Bruner

XII. Dies irae

XIII. Barcazul Canela Fina

XIV. Liturghia de la opt

XV. Vesper

Feţe bisericeşti, bancheri, piraţi, ducese şi potlogari, personajele şi întâmplările acestui roman sunt imaginare şi orice legătură cu persoane ori fapte reale trebuie să fie considerată întâmplătoare. Totul aici este fictiv, cu excepţia fundalului. Nimeni n-ar putea inventa un oraş precum Sevilla.

Piratul informatic s-a infiltrat în sistemul central al Vaticanului cu unsprezece minute înainte de miezul nopţii. După treizeci şi cinci de secunde, unul dintre calculatoarele conectate la reţeaua principală a dat alarma. N-a fost decât o clipire pe ecranul monitorului, anunţând punerea automată în funcţiune a controlului de siguranţă ca răspuns la o intruziune din afară. Apoi, literele HK au apărut într-un colţ al ecranului, iar informaticianul de serviciu, un iezuit care în momentul acela lucra la introducerea datelor ultimului recensământ din Statul Pontifical, a ridicat telefonul pentru a-şi anunţa şeful.

— Avem un hacker, a anunţat.

Încheindu-şi reverenda, părintele Ignacio Arregui, şi el iezuit, ieşi pe coridor ca să parcurgă cei cincizeci de metri până la sala calculatoarelor. Era osos şi slab, cu nişte pantofi care scârţâiau sub frescele aflate în penumbră. Mergând, aruncă o privire pe fereastră spre pustia Via della Tipografia şi spre faţada întunecată a palatului Belvedere şi mormăi discret, printre dinţi. Proasta lui dispoziţie era pricinuită mai curând de faptul că fusese deranjat pe când trăgea un pui de somn decât de apariţia intrusului. Incursiunile acestora erau frecvente, dar inofensive. Se limitau de obicei la perimetrul de securitate din exterior, lăsând uşoare urme ale trecerii lor: mesaje sau mici viruşi. Unui pirat informatic — *hacker* în argoul tehnic — îi place ca toţi ceilalţi să ştie că el a intrat acolo, în general, era vorba de băieţi foarte tineri, amatori să navigheze pe Internet şi să exploreze sistemele străine, în căutarea celui mai dificil. Pentru cei dependenţi

de Internet, adepţi ai înaltei tehnologii, să-şi încerce norocul cu Chase Manhattan Bank, Pentagonul sau Vaticanul era întotdeauna o aventură incitantă.

Informaticianul de serviciu era părintele Cooey, alt iezuit irlandez, tânăr şi gras, care purta ochelari. Se încrunta îngrijorat, aplecat peste tastatura calculatorului său, căutând urma piratului. Când ajunse lângă el, părintele Arregui îl văzu ridicându-şi privirea cu o expresie de uşurare. Lumina lămpii de birou îi cădea pe partea de jos a feţei.

— Nu ştiţi cât de mult mă bucur să vă văd, părinte.

Superiorul se aşeză într-o parte, sprijinindu-şi mâinile pe masă sub lumină, atent la ecranul unde pâlpâiau icon-uri în albastru şi roşu. Sistemul de căutare automată era în contact permanent cu semnalul intrusului.

— E grav?

— Se prea poate.

O singură dată în ultimii doi ani fusese ceva grav, când un pirat reuşise să infiltreze un vierme în sistemul Vaticanului. Viermii erau fişiere menite să se multiplice în spaţiul sistemului până îl blocau, şi atunci devirusarea reţelei şi remedierea daunelor costaseră o jumătate de milion de dolari. După o lungă şi complexă căutare, piratul fusese identificat în persoana unui puşti de şaisprezece ani care locuia într-un sătuc de pe coasta olandeză.

Alte tentative serioase de a infiltra viruşi sau programe criminale eşuaseră de la bun început:

un tânăr mormon din Salt Lake City, o societate islamică integristă cu sediul la Istanbul, un preot nebun, duşman al celibatului, care folosea noaptea calculatorul ospiciului. Preotul, un francez, îi ţinuse în şah o lună şi jumătate, şi au reuşit să-l neutralizeze după ce infestase deja patruzeci şi două de fişiere cu un virus care bloca ecranele, afişând injurii în latină.

Părintele Arregui puse un deget pe cursorul care pâlpâia pe roşu:

— E hackerul nostru?

— Da.

— Ce nume i-aţi dat?

Întotdeauna îi dădeau piratului un nume, pentru a-l identifica şi urmări; mulţi erau cunoştinţe vechi. Părintele Cooey arătă un rând în colţul de jos, din dreapta ecranului:

— *Vesper,* din pricina orei. E primul nume care mi-a venit în minte.

Pe monitor se stinseră nişte fişiere şi se deschiseră altele. Cooey le privi cu atenţie şi apoi deplasă cursorul până la unul dintre ele, dând dublu clic. Acum, când avea lângă el un superior care să preia responsabilitatea, atitudinea lui se schimbase: era mai relaxat şi în expectativă. Pentru un veteran în informatică — şi tânărul era cu adevărat unul —, intervenţia unui pirat însemna întotdeauna o

provocare personală.

— De zece minute e aici, spuse, şi părintelui Arregui i se păru că percepe o notă de admiraţie reţinută. La început s-a mulţumit să străbată diferitele intrări, căutând. Brusc, s-a strecurat înăuntru. Drumul îi era cunoscut; precis că ne-a mai vizitat înainte.

— Ce intenţii are?

Cooey ridică din umeri.

— Nu ştiu. Dar lucrează bine şi repede, cu un sistem triplu pentru a se feri de sistemele noastre de protecţie: mai întâi încearcă permutări simple de nume de utilizator cunoscute, iar apoi nume din dicţionarul nostru şi o listă cu 432 de parole — ajungând în acest punct, iezuitul îşi strâmbă uşurel gura, parcă pentru a-şi înăbuşi un zâmbet nepotrivit. Acum explorează intrările la INMAVAT.

Îngrijorat, părintele Arregui bătu darabana cu degetele pe unul dintre manualele tehnice îngrămădite pe masă. INMAVAT era o listă confidenţială cu înaltele trepte ierarhice ale Curiei de la Vatican. Putea fi accesată numai printr-un cod personal şi secret.

— Scaner de urmărire? sugeră.

Cooey arătă cu bărbia ecranul unui monitor de pe masa alăturată. M-am gândit deja la asta, spunea gestul. Conectat la poliţie şi la reţeaua telefonică a Vaticanului, sistemul acela înregistra toate datele referitoare la semnalul infiltrat; dispunea chiar şi de o cursă pentru hackeri, o serie de trasee- capcană în meandrele cărora intruşii zăboveau, lăsând urme ce permiteau să fie localizaţi şi identificaţi.

— N-o să reuşim mare lucru, îşi dădu Cooey cu părerea după câteva secunde. Vesper şi-a ascuns locul de accesare a sistemului utilizând diferiţi provider-i Internet. Ori de câte ori face un circuit printr-unul dintre ei, trebuie să-l urmărească până la punctul de penetrare a sistemului… Ar trebui să rămână mult timp ca să ajungem la vreun rezultat. Şi, în pofida a toate, dacă intenţia lui e să facă rău, o va face.

— Ce altceva poate urmări?

— Nu ştiu — grimasa pe jumătate curioasă, pe jumătate amuzată se ivi iar pe buzele tânărului, dispărând îndată ce-şi înălţă capul. Uneori se mulţumesc să-şi bage nasul din curiozitate sau lasă un mesaj. Ştiţi şi dumneavoastră: *Căpitanul Zap a fost pe-aici* şi treburi de genul ăsta — făcu o pauză, uitându-se pe monitor. Deşi se străduieşte prea din cale-afară pentru o simplă navigare.

Părintele Arregui încuviinţă din cap de două ori, urmărind dus pe gânduri evoluţia semnalului pe ecran. Apoi păru că îşi vine în fire, se uită la telefonul aflat în conul de lumină al lămpii şi dădu să întindă o mână spre receptor; se opri însă la jumătatea gestului.

— Credeţi că o să intre în INMAVAT?

Cooey arătă spre ecranul calculatorului său.

— Tocmai a făcut-o, spuse.

— Doamne, Dumnezeule!

Acum cursorul roşu pâlpâia continuu, parcurgând rapid lunga listă a fişierelor afişate pe ecran.

— E bun, zise Cooey, fără să-şi mai ascundă admiraţia. Domnul să mă ierte, dar hackerul ăsta e foarte bun. Făcu o pauză şi zâmbi: diabolic de bun.

Uitase de tastatură şi, cu coatele pe masă, cerceta. Lista de acces restrâns era sub ochii lui, la vedere. Optzeci şi patru de cardinali şi înalţi funcţionari, fiecare reprezentat cu codul corespunzător. Cursorul parcurse lista de sus în jos, de două ori, iar apoi se opri cu o pâlpâire pe rândul marcat VOIA.

— Ah, blestematul, mormăi părintele Arregui.

Registrul de transferuri de fişiere indica o creştere progresivă în memoria internă; asta însemna că intrusul spărsese parola şi infiltra în sistem un program pirat.

— Cine e VOIA? întrebă Cooey.

Nu primi un răspuns imediat. Descheindu-şi gulerul rotund al reverendei, părintele Arregui îşi trecu o mână peste ceafă şi privi din nou, neîncrezător, ecranul monitorului. Apoi ridică foarte încet receptorul şi, după încă o clipă de şovăială, formă numărul de urgenţă de la secretariatul Palatului Apostolic. Telefonul sună de şapte ori înainte ca o voce să răspundă în italiană. Atunci părintele Arregui îşi drese glasul şi raportă că un intrus intrase în calculatorul personal al Sfântului Părinte.

I. Bărbatul din Roma

„Nu degeaba poartă spadă. E soldatul Domnului."

(Bernard de Clairvaux, *Elogiul oştii templierilor*)

Era începutul lunii mai când Lorenzo Quart a primit ordinul care avea să-l ducă la Sevilla. O furtună se deplasa spre Mediterana orientală, iar frontul de ploi cădea în dimineaţa aceea peste piaţa Sfântul Petru din Roma; aşadar, Quart a fost nevoit să meargă în semicerc, ferindu-se de apă pe sub colonada lui Bernini. Apropiindu-se de Poarta de Bronz constată că santinela, profilată cu halebarda sa în penumbra coridorului de marmură şi granit, se pregătea să-l legitimeze. Ostaşul de gardă era un elveţian înalt şi voinic, cu capul ras sub basca neagră a uniformei renascentiste în dungi roşii, galbene şi albastre; iar Quart l-a văzut cum cerceta plin de curiozitate impecabila croială a costumului său închis la culoare, în ton cu cămaşa de mătase neagră cu guler înalt şi pantofii din piele fină, tot neagră, confecţionaţi manual. N-are nicio legătură, spunea privirea aceea, cu cenuşiii *bagarozzi,* funcţionarii complexei birocraţii de la Vatican care se perindau pe acolo în fiecare zi. Şi nici nu era, după cum se putea citi în descumpăniţii ochi de culoare deschisă ai

elveţianului, un aristocrat al Curiei, unul dintre prelaţii şi monseniorii aceia care, în cazul cel mai discret, etalau o cruce, vreo podoabă de purpură sau un inel. Aceştia nu veneau pe jos prin ploaie, ci intrau în Palatul Apostolic pe altă poartă, cea a Sfintei Ana, în automobile confortabile cu şofer. Pe deasupra, bărbatul care se oprea politicos în faţa santinelei şi scotea din buzunar un portofel de piele, căutându-şi cartea de identitate printre diferitele carduri, era prea tânăr pentru mitră, în pofida părului plin de fire albe pe care-l purta scurt, ca un militar. Foarte înalt, zvelt, liniştit, sigur de sine, a remarcat elveţianul aruncându-i o privire profesională. Mâini cu unghii îngrijite, ceas cu cadran alb, butoni de argint cu model simplu. I-a dat cel mult patruzeci de ani.

— *Guten Morgen. Wie ist der Dienst gewesen?*

Nu salutul, rostit într-o germană fără cusur, a făcut santinela să ia poziţie de drepţi şi să-şi îndrepte halebarda, ci sigla ILE cu tiara şi cheile Sfântului Petru în colţul din dreapta sus al cărţii de identitate pe care nou-venitul i-o arăta. Institutul pentru Lucrări Externe figura în uriaşul tom roşu al Anuarului Pontifical drept o dependinţă a Secretariatului de Stat; dar şi recrutul cel mai nepriceput al Gărzii Elveţiene era la curent cu faptul că, vreme de două secole, Institutul funcţionase ca braţ executor al Sfântului Oficiu, iar acum coordona toate activităţile secrete ale Serviciilor de Informaţii ale Vaticanului. Membrii Curiei, maeştri în arta eufemismului, se refereau de obicei la el numindu-l Mâna Stângă a Domnului. Alţii se mărgineau să-i spună — niciodată cu voce tare — Departamentul de Afaceri Murdare.

— *Kommen Sie herein.*

— *Danke.*

Lăsând în urmă santinela, Quart a trecut de vechea Poartă de Bronz şi a luat-o spre dreapta;

a mers prin faţa treptelor mari ale Scalei Regia şi, după ce s-a oprit la masa unde se verifica identitatea fiecăruia, a urcat două câte două treptele unei răsunătoare scări de marmură la capătul căreia, dincolo de uşa cu geamuri păzită de altă santinelă, se deschidea curtea Sfântului Damasus. A traversat în diagonală prin ploaie, urmărit cu privirea de mai mulţi guarzi cu pelerine albastre care păzeau fiecare uşă a Palatului Apostolic. A urcat o altă scară mică şi s-a oprit pe ultima treaptă, în dreptul unei uşi pe care era o discretă plăcuţă de metal: Istituto per le Opere Esteriori. A scos o batistă din buzunar ca să-şi şteargă picăturile de apă de pe faţă, iar apoi, aplecându-se, a făcut să dispară urmele de ploaie de pe pantofi, a mototolit batista şi a aruncat-o într-o scrumieră de alamă de pe palier. A controlat manşetele negre ale cămăşii, şi-a netezit haina şi a bătut în uşă. Spre deosebire de alţi preoţi, Lorenzo Quart era perfect conştient de lipsurile lui în ceea ce priveşte virtuţile mai mult sau mai puţin

teologice: caritatea sau mila, de pildă, nu erau punctul lui forte. Şi nici umilinţa, în ciuda naturii lui disciplinate. Ducea lipsă de toate acestea, dar nu şi de minuţiozitate sau de rigoare, calităţi care îl făceau de nepreţuit în ochii superiorilor. Aşa cum ştiau prea bine cei care aşteptau dincolo de uşă, părintele Quart era precis şi de încredere ca un briceag elveţian.

În clădire era o pană de curent, şi singura lumină care pătrundea în birou era limpezimea alb-cenuşie dinspre fereastra deschisă spre grădinile palatului Belvedere. Pe când secretarul închidea uşa în spatele lui, Quart făcu cinci paşi după ce trecu pragul şi se opri exact în mijlocul încăperii, în atmosfera familiară a pereţilor unde rafturile cu cărţi şi fişierele de lemn ascundeau în parte frescele cu hărţi pictate de Antonio Danti sub pontificatul lui Grigore al XlII-lea: mările Adriatică, Tireniană şi Ionică. Apoi, ignorând silueta care se profila în contre-jour în fereastră, adresă o scurtă înclinare din cap bărbatului aşezat în spatele unei mese mari, plină de dosare cu documente.

— Monseniore, spuse.

Arhiepiscopul Paolo Spada, directorul Institutului pentru Lucrări Externe, îi întoarse un zâmbet complice, în tăcere. Era un lombard voinic, masiv, aproape pătrat, cu umeri puternici sub costumul negru din trei piese pe care-l purta fără niciun semn distinctiv al Direcţiei sale. Cu capul greoi şi gâtul robust, avea un aer de camionagiu, de luptător sau — poate şi mai potrivit la Roma — de gladiator veteran care şi-a schimbat spada scurtă şi coiful de mirmidon cu veşmântul închis la culoare al Bisericii. Această impresie era întărită de părul încă negru şi aspru ca blana unui animal şi de mâinile enorme, aproape disproporţionate, fără inelul episcopal, care în momentul acela se jucau cu un coupe-papier de bronz în formă de pumnal.

Arătă cu el spre silueta din dreptul ferestrei:

— Îl cunoaşteţi, cred, pe cardinalul Iwaszkiewicz.

Abia atunci Quart se uită în dreapta lui şi salută silueta nemişcată. Îl cunoştea, bineînţeles, pe Eminenţa Sa Jerzy Iwaszkiewicz, episcop de Cracovia, avansat la purpura de cardinal de compatriotul lui, Papa Wojtila, şi preşedinte al Sfintei Congregaţii pentru Doctrina Credinţei, cunoscută până în 1965 sub numele de Sfântul Oficiu sau Inchiziţie. Imaginea siluetei zvelte şi întunecate profilate în contre-jour în cadrul ferestrei făcea ca Iwaszkiewicz şi ceea ce reprezenta el să fie imposibil de confundat.

— *Laudeatur Jesus Christus*, Eminenţă.

Preşedintele Sfântului Oficiu nu răspunse la salut, ci rămase neclintit şi tăcut. Vocea răguşită a monseniorului Spada interveni atunci:

— Puteţi lua loc, dacă doriţi, părinte Quart. Întâlnirea aceasta este

oficioasă şi Eminenţa Sa preferă să stea în picioare.

Folosise termenul italienesc *ufficiosa*, şi Quart înţelese nuanţa. În limbajul Vaticanului, diferenţa dintre *ufficiale* şi *ufficioso* era importantă. Acesta din urmă avea un sens special, desemnând ceea ce se gândea despre ceea ce se spunea, inclusiv ceea ce ajungeai să spui, chiar dacă niciodată n-ai fi admis c-ai spus-o. Quart privi scaunul pe care arhiepiscopul i-l oferea cu altă mişcare a coupe-papier-ului şi dădu uşor din cap, refuzând, înainte de a-şi duce mâinile la spate, aşteptând în picioare în mijlocul încăperii, cu un aer destins şi liniştit, precum un soldat atent la orice ordin.

Monseniorul Spada se uită la el aprobator, mijindu-şi ochii şireţi cu albul brăzdat de firicele maronii ca la un câine bătrân. Ochii aceia, ca şi înfăţişarea masivă şi părul aspru îi aduseseră o poreclă — Dulăul — pe care îndrăzneau s-o folosească, în şoaptă, cum se cuvenea, doar cei mai de seamă şi de încredere membri ai Curiei.

— Mă bucur să vă revăd, părinte Quart. A trecut ceva timp.

Două luni, îşi amintea Quart. Şi atunci, cei prezenţi în cabinet fuseseră tot trei: ei doi şi un cunoscut bancher, Renzo Lupara, preşedintele Băncii Continentale a Italiei, una dintre instituţiile aflate în legătură cu aparatul financiar al Vaticanului. Lupara, dichisit, chipeş, de o morală publică ireproşabilă şi un fericit tată de familie, binecuvântat de Dumnezeu cu o soţie frumoasă şi patru copii, făcuse avere folosind acoperirea bancară a Vaticanului pentru a sustrage bani de la oameni de afaceri şi politicieni, membri ai lojii *Aurora 7*, căreia îi aparţinea şi el, având gradul 33. Acela era exact tipul de afaceri mondene care aveau nevoie de specializarea lui Lorenzo Quart; astfel, vreme de şase luni s-a ocupat cu cercetarea urmelor pe care Lupara le lăsase pe mocheta anumitor birouri din Zürich, Gibraltar şi Saint-Barthélemy, în Antile. Rodul acelor călătorii a fost un dosar complet care, deschis pe masa directorului ILE, l-a pus pe bancher în faţa alternativei închisorii sau a unui discret *exitus* care să lase neatins bunul renume al Băncii Continentale, al Vaticanului şi, pe cât posibil, al doamnei şi al celor patru vlăstare Lupara. Acolo, în biroul arhiepiscopului, cu ochii pierduţi în fresca reprezentând Marea Tireniană, bancherul a înţeles esenţa mesajului — pe care monseniorul Spada l-a expus cu mult tact, întemeindu-se pe parabola slujitorului cel rău şi a talanţilor. Apoi, în ciuda salutarei observaţii cu caracter tehnic că un mason care nu se căieşte piere săvârşind un păcat de moarte, Lupara s-a dus direct la una dintre frumoasele vile pe care le avea la Capri, pe malul mării, şi a căzut, nespovedit, după cât se pare, peste balustrada unei terase ce dădea spre ţărmul stâncos; în acelaşi loc unde, aşa cum stătea scris pe plăcuţa comemorativă, băuse odinioară vermut Curzio Malaparte.

—Avem o treabă potrivită pentru dumneavoastră.

Quart continuă să aştepte nemişcat în mijlocul încăperii, atent la cuvintele superiorului său, simţind privirea invizibilă a lui Iwaszkiewicz dinspre întunecatul contre-jour din fereastră. În ultimii zece ani, arhiepiscopul avusese mereu câte o treabă potrivită pentru părintele Lorenzo Quart; şi toate figurau, cu nume şi date — Europa Centrală, America Latină, fosta Iugoslavie —, în agenda de piele cu coperte negre care era cartea lui de călătorie: un fel de jurnal de bord unde înregistra, zi de zi, lungul drum străbătut de la adoptarea naţionalităţii vaticane şi intrarea sa în sectorul operativ al Institutului pentru Lucrări Externe.

— Uitaţi-vă la asta.

Directorul ILE ţinea, între degetul mare şi arătător, o foaie de hârtie scoasă la imprimantă.

Quart întinse mâna, şi în momentul acela silueta cardinalului Iwaszkiewicz se mişcă, neliniştită, în fereastră. Cu foaia încă în mână, monseniorul Spada zâmbi uşor, cu jumătate de gură.

— Eminenţa Sa este de părere că e un subiect delicat, spuse fără să-l slăbească din ochi pe Quart, deşi era limpede că aceste cuvinte îi erau destinate cardinalului. Şi nu prea crede că-i prudent să lărgim numărul celor care sunt la curent.

Quart îşi retrase mâna, fără să ia documentul pe care monseniorul Spada i-l oferea, şi-şi privi superiorul cu un aer calm, aşteptând.

— Fireşte, adăugă Spada, cu zâmbetul furişându-i-se acum în ochi, Eminenţa Sa nu vă cunoaşte aşa cum vă cunosc eu.

Quart schiţă un gest uşor de încuviinţare şi aşteptă fără să pună întrebări şi fără să se arate nerăbdător. Atunci monseniorul Spada se întoarse spre cardinalul Iwaszkiewicz:

— V-am spus doar că e un soldat destoinic.

Se aşternu tăcerea câtă vreme silueta rămase nemişcată, profilându-se pe cerul înnorat şi pe ploaia care cădea peste grădina palatului Belvedere. Apoi cardinalul se îndepărtă de fereastră, şi limpezimea cenuşie, piezişă, i se prelinse pe umăr dezvelindu-i maxilarul osos, gulerul purpuriu al reverendei, sclipirea unei cruci de aur pe piept, inelul pastoral pe mâna care, îndreptată spre monseniorul Spada, lua documentul şi i-l dădea chiar ea lui Lorenzo Quart.

— Citiţi.

Quart se supuse ordinului, rostit într-o italiană guturală cu rezonanţe poloneze. Foaia de hârtie scoasă la imprimantă conţinea un memorandum de câteva rânduri:

Sfinte Părinte,

Îndrăzneala aceasta este justificată de gravitatea problemei. Câteodată scaunul Sfântului Petru e prea departe şi vocile smerite nu ajung până la el. Există un loc în Spania, la Sevilla, unde neguţătorii ameninţă lăcaşul

Domnului şi unde o bisericuţă din secolul al XVII-lea, neocrotită nici de puterea ecleziastică şi nici de cea laică, omoară ca să se apere. O rog pe Sanctitatea Voastră, ca păstor şi părinte, să-şi întoarcă ochii spre cele mai umile oi ale turmei sale şi să ceară socoteală celor care le lasă de izbeliţte.

Implorându-vă binecuvântarea, în numele Domnului Nostru Isus Cristos.

— A apărut pe calculatorul personal al Papei, explică monseniorul Spada când subordonatul său termină de citit. Fără semnătură.

— Fără semnătură, repetă Quart, mecanic.

Obişnuia să repete cu voce tare unele cuvinte, aşa cum fac timonierii şi subofiţerii cu ordinele superiorilor, de parcă repetându-le şi-ar fi acordat lui însuşi, sau celorlalţi, răgazul să reflecteze asupra lor. În lumea lui, unele cuvinte erau totuna cu ordinele. Şi anumite ordine, uneori doar o inflexiune, o nuanţă, un zâmbet, puteau fi nestrămutate.

— Intrusul, spunea acum arhiepiscopul, s-a folosit de felurite trucuri pentru a ascunde locul unde se află. Însă investigaţia confirmă că mesajul a fost scris la Sevilla, pe un calculator conectat la Internet.

Quart citi pentru a doua oară hârtia, fără niciun zor.

— Vorbeşte de o biserică…

Se opri, aşteptând să completeze cineva fraza în locul lui. Suna prea aiurea spus cu voce tare.

— Da, întări monseniorul Spada. O biserică ce omoară ca să se apere.

— Ce grozăvie! comentă Iwaszkiewicz, fără să precizeze dacă se referea la concept sau la obiect.

— În orice caz, adăugă arhiepiscopul, s-a confirmat existenţa sa. Mă refer la biserică — îi adresă o privire fugitivă cardinalului, înainte de a-şi trece un deget peste tăişul coupe-papier-ului. Şi s-au confirmat şi două evenimente ieşite din comun şi extrem de neplăcute.

Quart puse documentul pe masa arhiepiscopului, dar acesta nu-l atinse, mărginindu-se să-l privească de parcă ar fi putut avea consecinţe îndoielnice. Atunci cardinalul Iwaszkiewicz se apropie să ia hârtia şi, după ce o îndoi în patru, o vârî într-un buzunar. Se îndreptă apoi spre Quart:

— Vrem să vă duceţi la Sevilla şi să-l identificaţi pe autor.

Era chiar lângă el, şi lui Quart, care aproape că îi simţea mirosul răsuflării, îi displăcu apropierea, îi susţinu privirea câteva secunde şi apoi, cu un efort de voinţă să nu facă un pas în spate, se uită la monseniorul Spada peste umărul cardinalului şi văzu că zâmbea uşurel, mulţumindu-i pentru felul acela de a-şi dovedi loialitatea faţă de treptele ierarhice.

— Când Eminenţa Sa vorbeşte la plural, lămuri arhiepiscopul din jilţul lui, se referă, desigur, la el şi la mine. Şi, pe deasupra noastră, la voia Sfântului Părinte.

— Care e voia Domnului, nuanţă Iwaszkiewicz, aproape provocator, menţinând distanţa mică dintre ei şi pupilele negre, dure, aţintite asupra lui Quart.

— Care e, într-adevăr, voia Domnului, întări monseniorul Spada, fără să i se poată desluşi în ton nicio urmă de ironie.

În ciuda puterii sale, directorul ILE cunoştea perfect limitele, iar privirea lui era un avertisment adresat subordonatului: amândoi se mişcau pe un teren primejdios.

— Înţeleg, spuse Quart şi, îndreptându-şi din nou privirea spre cardinal, schiţă o uşoară plecăciune de supunere.

Iwaszkiewicz păru că se destinde puţin, în vreme ce în spatele său monseniorul Spada dădea din cap, aprobator:

— V-am spus doar că părintele Quart…

Polonezul îşi ridică mâna pe care strălucea inelul de cardinal ca să-l întrerupă pe arhiepiscop.

— Da, ştiu — se uită pentru ultima oară la preot şi nu mai stătu între ei doi, ducându-se iar spre fereastră. Mi-aţi spus şi mi-aţi repetat înainte. Aţi spus că e un soldat destoinic.

Vorbise cu plictis ironic, şi se apucă să privească ploaia ca şi cum n-ar mai fi fost interesat de subiect. Monseniorul Spada lăsă coupe-papier-ul pe masă, pentru a deschide un sertar din care scoase un dosar gros din carton albastru.

— Identificarea autorului scrisorii e doar o parte din însărcinare, spuse, în timp ce îşi aşeza dosarul în faţă… Ce-aţi dedus din ceea ce aţi citit?

— Că autorul ar putea fi un cleric, răspunse Quart, fără să şovăie.

Făcu o pauză, înainte de a adăuga:

— Şi că e posibil să fie nebun de legat.

— E cu putinţă — monseniorul Spada deschise dosarul, răsfoind partea ce cuprindea tăieturi din ziare. Însă e un expert în informatică şi faptele pe care le menţionează sunt autentice. Biserica asta are probleme. Şi provoacă probleme. Morţile sunt reale: două în ultimele trei luni. Totul miroase a scandal.

— Miroase a ceva şi mai rău, spuse cardinalul fără să se întoarcă, iar silueta i se profila din nou în lumina cenuşie.

— Eminenţa Sa, lămuri directorul ILE, este adeptul ideii că Sfântul Oficiu trebuie să intervină în problema asta — făcu o pauză semnificativă, în vechiul stil.

— În vechiul stil, repetă Quart.

La Congregaţia pentru Doctrina Credinţei nu-i plăceau nici vechiul, nici noul stil, şi asta o punea tot pe seama propriilor amintiri. Preţ de o clipă întrevăzu, într-un colţ al memoriei, chipul unui brazilian, Nelson Corona: un preot din cartierele sărace, unul dintre membrii Bisericii Eliberării, pentru coşciugul căruia el însuşi procurase lemnul.

— Problema noastră, spunea mai departe monseniorul Spada, e că Sfântul Părinte doreşte o anchetă în regulă. Dar să amestece Sfântul Oficiu în treaba asta i se pare exagerat. Ar însemna să omori muşte cu tunul — făcu o pauză calculată, privindu-l ţintă pe Iwaszkiewicz. Sau cu aruncătorul de flăcări.

— Acum nu mai ardem pe nimeni, îl auziră pe cardinal, care parcă vorbea despre ploaie. S-ar fi zis că regreta că lucrurile stau astfel.

— În orice caz, continuă arhiepiscopul, s-a luat hotărârea ca, deocamdată — accentua deocamdată cu subînţeles —, Institutul pentru Lucrări Externe să se ocupe de cercetare. Adică dumneavoastră. Şi numai dacă se consideră că apar indicii despre ceva grav, problema va fi încredinţată braţului oficial al Inchiziţiei.

— Vă amintesc, frate întru Cristos (cardinalul continua să stea cu spatele la ei, întors spre Belvedere), că Inchiziţia a încetat să existe acum treizeci de ani.

— E drept, cer scuze Eminenţei Voastre. Am vrut să spun: să încredinţeze problema braţului oficial al Congregaţiei pentru Doctrina Credinţei.

— Acum nu mai ardem pe nimeni, repetă Iwaszkiewicz, cu obstinaţie.

În vocea lui răsuna un ecou ostil, o prevestire ameninţătoare.

Monseniorul Spada păstră câteva clipe de tăcere, fără să-şi ia ochii de la Quart. Acum nu mai ard pe nimeni, dar îşi asmut câinii negri împotriva oricui, spunea privirea. Îl hăituiesc, şi-l fac de ocară, şi-l omoară cu zile. Acum nu mai ard pe nimeni, dar trebuie să fim cu ochii în patru cu el. Polonezul ăsta e primejdios şi pentru tine, şi pentru mine; şi, dintre noi doi, tu eşti cel mai vulnerabil.

— Dumneavoastră, părinte Quart — de data asta, directorul ILE adoptă un ton atent şi oficial —, vă veţi duce să staţi câteva zile la Sevilla… Veţi face tot posibilul să-l găsiţi pe autorul scrisorii. Veţi ţine o legătură prudentă cu autoritatea ecleziastică locală. Şi, mai cu seamă, veţi îndrepta cursul lucrurilor pe făgaşe discrete şi raţionale — aşează alt dosar peste cel dinainte. Aici se află toate informaţiile de care dispunem. Aveţi vreo întrebare?

— Una singură, Monseniore.

— Spuneţi.

— Lumea e plină de biserici cu probleme şi care pot provoca scandaluri. Ce are biserica asta în mod special?

Arhiepiscopul aruncă o privire către spinarea cardinalului Iwaszkiewicz, dar inchizitorul tăcea, într-un târziu, se aplecă uşor peste dosarele de pe masă, pândind parcă în ele o revelaţie de ultim moment.

— Presupun, spuse în cele din urmă, că piratul s-a străduit mult şi că Sfântul Părinte a ştiut să-l aprecieze.

— Să-l aprecieze sună exagerat, remarcă Iwaszkiewicz, distant.

Monseniorul Spada ridică din umeri:

— Să spunem, atunci, că Sanctitatea Sa a hotărât să-i acorde personal atenţie.

— În pofida insolenţei şi îndrăznelii lui, comentă iar polonezul.

— În pofida a toate acestea, conchise arhiepiscopul. Dintr-o anume pricină, mesajul acesta pe calculatorul lui personal îi stârneşte curiozitatea. Vrea să fie ţinut la curent.

— Să fie ţinut la curent, repetă Quart.

— Întocmai.

— Când ajung la Sevilla, trebuie să mă consult şi cu autoritatea ecleziastică locală?

Cardinalul Iwaszkiewicz se întoarse spre el:

— Singura dumneavoastră autoritate în problema aceasta e monseniorul Spada.

În momentul acela reveni curentul electric, şi marele candelabru din tavan lumină încăperea, făcând să sclipească crucea cu diamante şi inelul de pe mâna care-l arăta pe directorul ILE:

— Pe el îl veţi informa. Numai pe el.

Lumina electrică îi îmblânzea uşor colţurile feţei, nuanţând linia fină şi hotărâtă a buzelor înguste, aspre. Una dintre gurile acelea care n-au sărutat în viaţa lor decât podoabe, piatră şi metal.

Quart făcu un gest afirmativ:

— Numai pe el, Eminenţă. Dar dioceza din Sevilla îşi are arhiepiscopul ei. Care sunt instrucţiunile în această privinţă?

Iwaszkiewicz îşi împreună mâinile sub crucea de aur, privindu-şi unghiile de la degetele mari:

— Suntem cu toţii fraţi întru Domnul Nostru Isus Cristos. Aşa încât e de dorit ca relaţiile să fie fireşti, şi chiar de cooperare. Dar acolo veţi avea dispensă în ce priveşte supunerea. Nunţiatura din Madrid şi arhiepiscopatul local au primit instrucţiuni.

Quart se întoarse spre monseniorul Spada înainte de a-i răspunde cardinalului:

— Poate că Eminenţa Voastră nu ştie că nu mă bucur de simpatia arhiepiscopului Sevillei…

Era într-adevăr aşa. Cu doi ani în urmă, problema competenţei în legătură cu securitatea vizitei papale în capitala andaluză provocase o înfruntare dură între Quart şi Excelenţa Sa don Aquilino Corvo, titularul scaunului arhiepiscopal al Sevillei. În ciuda timpului care trecuse de atunci, încă se mai ivea câte un val iscat de hula aceea.

— Cunoaştem problemele pe care le-aţi avut cu monseniorul Corvo, spuse Iwaszkiewicz. Însă arhiepiscopul e un om al Bisericii şi va şti să pună binele superior deasupra antipatiilor sale personale.

— Ne aflăm cu toţii pe corabia lui Petru, îşi îngădui să spună

monseniorul Spada, şi Quart înţelese că, în ciuda primejdiei pe care o presupunea faptul de a împărtăşi o problemă cu Iwaszkiewicz, ILE era implicat serios în povestea aceea. Ajută-mă s-o scoatem la capăt, spuneau ochii superiorului.

— Arhiepiscopul Sevillei a fost pus la curent, din politeţe, comentă polonezul. Dar dumneavoastră aveţi libertate deplină pentru a obţine toate informaţiile necesare, folosind orice mijloace.

— Legale, de bună seamă, preciza din nou monseniorul Spada.

Quart se sili să nu se trădeze printr-un zâmbet. Iwaszkiewicz se uita când la unul, când la celălalt.

— Sigur, spuse după o clipă. Legale, de bună seamă.

Îşi dusese mâna cu inelul la o sprânceană şi gestul, nevinovat în aparenţă, părea să fie un avertisment. Aveţi grijă cu jocurile voastre de şcolari, lăsa să se înţeleagă. Cine râde la urmă râde mai bine, iar eu nu mă grăbesc. Un singur pas greşit, şi sunteţi ai mei.

— Dumneavoastră, părinte Quart, continuă cardinalul, veţi ţine seama că misiunea are doar un caracter de informare. Vă veţi menţine prin urmare într-o neutralitate fără cusur. Mai târziu, în funcţie de materialul pe care ni-l veţi prezenta, vom dispune acţiuni concrete. Deocamdată, indiferent ce veţi descoperi acolo, evitaţi orice publicitate sau scandal. Cu ajutorul lui Dumnezeu, fireşte — făcu o pauză pentru a cerceta fresca din faţa lui reprezentând Marea Tireniană şi clătină din cap de parc-ar fi citit în ea un mesaj tainic… Amintiţi-vă că în vremurile noastre adevărul nu ne face întotdeauna liberi. Mă refer la adevărul vânturat în public.

Întinse mâna cu inelul cu un gest imperios, brusc, cu buzele strânse şi ochii întunecaţi, ameninţători aţintiţi asupra lui Quart. Însă acesta era un soldat destoinic care îşi alegea stăpânii, aşa încât aşteptă exact o secundă în plus faţă de cât era nevoie, şi abia atunci se înclină pentru a se sprijini într-un genunchi şi a săruta rubinul roşu al inelului. Cardinalul ridică două degete de la mâna dreaptă şi făcu peste capul prelatului un lent semn al crucii, care putea fi interpretat la fel de bine şi ca binecuvântare, şi ca ameninţare. Apoi părăsi cabinetul.

Quart răsuflă adânc şi se ridică în picioare, scuturându-şi pantalonul în dreptul genunchiului, în ochi i se citeau o mulţime de întrebări când se întoarse către monseniorul Spada.

— Ce părere aveţi despre el? îl întrebă directorul ILE.

Luase din nou coupe-papier-ul şi etala un zâmbet îngrijorat, arătând cu el uşa pe care ieşise Iwaszkiewicz.

— *Ufficioso* sau *ufficiale*, Monseniore?

— *Ufficioso*.

— Nu mi-ar fi plăcut deloc să fi căzut în mâinile lui acum două-trei sute de ani, răspunse Quart.

Superiorul lui îşi accentua zâmbetul:

— De ce?

— Mă rog… S-ar zice că e un om foarte dur.

— Dur? — arhiepiscopul se uită încă o dată spre uşă, iar Quart văzu cum zâmbetul îi pierea încet de pe buze. Dacă n-ar însemna să păcătuiesc împotriva milosteniei faţă de un frate întru Cristos, aş spune că Eminenţa Sa e un mare ticălos.

Coborâră împreună scara de piatră ce dădea spre Via del Belvedere, unde aştepta maşina oficială a monseniorului Spada. Arhiepiscopul avea o întâlnire aproape de casa lui Quart, la Cavalleggeri şi Fiii. Cavalleggeri era, de două secole, croitorul care îmbrăca toată aristocraţia Curiei, inclusiv pe Papă. Atelierul lui era pe Via Sistina, lângă Piaţa Spaniei, şi arhiepiscopul se oferi să-l lase pe Quart în apropiere. Ieşiră pe poarta Sfânta Ana, şi prin ferestruicile aburite văzură Garda Elveţiană luând poziţie de drepţi la trecerea automobilului. Quart zâmbi amuzat, căci monseniorul Spada nu se bucura de popularitate printre elveţienii de la Vatican; o cercetare a ILE în legătură cu nişte presupuse cazuri de homosexualitate printre membrii Gărzii se terminase cu jumătate de duzină de concedieri obligatorii. Pe deasupra, din când în când, pentru a-şi omorî timpul, arhiepiscopul născocea simulacre perverse pentru a pune la încercare securitatea internă, cum ar fi infiltrarea în Palatul Apostolic a unuia dintre agenţii lui, în civil şi cu un flacon de presupus acid sulfuric pentru fresca din Capela Paulină cu Răstignirea Sfântului Petru. Intrusul şi-a făcut o fotografie cu un aparat Polaroid, cocoţat pe o bancă în faţa picturii şi cu un zâmbet cu gura până la urechi, iar monseniorul Spada i-a trimis-o într-un plic, împreună cu o notă destul de batjocoritoare, colonelului Gărzii Elveţiene. Trecuseră şase săptămâni de la incidentul cu pricina, şi încă mai căpeau capete.

— Se numeşte *Vesper,* spuse monseniorul Spada.

Automobilul o lua la dreapta şi apoi la stânga, după ce trecuse pe sub arcadele porţii Angelica. Quart privi spinarea şoferului, despărţit de ei printr-un paravan de metacrilat care izola fonic locurile din spate ale maşinii.

— E tot ce ştiţi despre el?

— Ştim că poate fi prelat, dar poate şi să nu fie. Şi că are acces la un calculator cu conexiune dial-up.

— Vârsta?

— Nesigură.

— Îmi spuneţi puţine lucruri, Monseniore.

— Nu mă bate la cap, domnule. Îţi spun tot ce avem.

Fiatul îşi croia drum prin traficul de pe Via della Conciliazione. Ploaia încetase şi cerul se înseninа uşor spre răsărit, pe înălţimile

colinei Pincio. Quart îşi potrivi dunga pantalonilor şi privi cadranul ceasului, deşi nu-i păsa de oră.

— Ce se întâmplă la Sevilla?

Monseniorul Spada observa strada cu un aer distrat. Zăbovi câteva clipe înainte de a răspunde, şi o făcu fără să-şi schimbe postura.

— E o biserică barocă… Veche, mică, dărăpănată. Se numeşte Nuestra Señora de las Lágrimas. Era în restaurare, dar s-au terminat banii şi lucrarea s-a oprit la jumătate… După cât se pare, terenul pe care e ridicată se află într-o zonă importantă, istorică: Santa Cruz.

— Cunosc Santa Cruz. E vechiul cartier evreiesc, reconstruit la începutul secolului. Foarte aproape de catedrală şi de Arhiepiscopie — Quart adresă o strâmbătură amintirii monseniorului Corvo. Un cartier frumos.

— Probabil că aşa e, fiindcă ruina care ameninţă biserica şi sistarea lucrărilor trezesc pasiuni de toate soiurile: primăria vrea să exproprieze, iar o familie aristocrată andaluză, aflată în legătură cu o bancă, scoate şi ea la iveală nu ştiu ce drepturi vechi de secole.

Tocmai trecuseră prin stânga castelului Sant'Angelo, şi Fiatul înainta pe Lungotevere înspre podul Umberto I. Quart aruncă o privire zidului circular cenuşiu ce simboliza pentru el latura lumească a Bisericii pe care o slujea: Clement al VII-lea fugind, cu sutana suflecată, ca să se refugieze acolo pe când infanteriştii lui Carol Quintul jefuiau Roma. *Memento mori.* Adu-ţi aminte că eşti muritor.

— Şi arhiepiscopul Sevillei?… Mă miră că nu se ocupă el de asta.

Directorul ILE se uita la apele cenuşii ale Tibrului prin ferestruica stropită cu picături de ploaie.

— E parte interesată, şi aici n-au încredere în el. Bunul nostru monsenior Corvo încearcă şi el să speculeze. În cazul lui, fireşte, e vorba de interesele pământeşti ale Sfintei Maici Biserica… Iar Nuestra Señora de las Lágrimas se năruie şi nimeni n-are interes s-o restaureze. Pare mai valoroasă dărâmată decât în picioare.

— Are paroh?

Întrebarea îi smulse arhiepiscopului un oftat lent.

— Uimitor, are. Un preot mai în vârstă se ocupă de ea. Cred că-i un individ arţăgos, şi bănuielile legate de identitatea lui *Vesper* se îndreaptă spre el sau spre vicarul lui, un tânăr care îşi aşteaptă transferul la altă dioceză. Din verificările noastre, la toate apelurile lor prietenul nostru Corvo a rămas surd — monseniorul Spada schiţă un zâmbet uşor, fără tragere de inimă. Nu-i chiar lipsit de temei să credem că unul din cei doi, dacă nu ambii, a conceput acest mod particular de a se adresa direct Sfântului Părinte.

— Trebuie să fie ei.

Directorul ILE îşi ridică o mână pe jumătate, în semn de îndoială.

— Poate. Dar trebuie s-o dovedim.

— Şi dacă fac rost de dovezi?

— În cazul acesta — arhiepiscopul se întunecă la faţă, şi tonul îi era acum mai coborât şi mai grav — vor regreta amarnic pasiunea lor inoportună pentru informatică.

— Şi ce-i cu cele două morţi?

— Aici e problema. Fără ele, conflictul n-ar fi fost decât unul obişnuit: un teren, nişte speculanţi şi, la mijloc, o grămadă de bani. În vremuri de criză, dacă pretextul e bun, se dărâmă biserica şi banii luaţi pe vânzare sunt destinaţi întru preamărirea Domnului. Dar aceste morţi complică totul— ochii brăzdaţi de firicele maronii ai monseniorului Spada priviră distrat pe ferestruică; Fiatul rămânea imobilizat în ambuteiajele din apropiere de Corso Vittorio Emmanuele… în scurt timp au murit doi oameni care aveau legătură cu Nuestra Señora de las Lágrimas: un arhitect din cadrul primăriei, care cerceta clădirea cu intenţia de a o declara în ruină şi de a dispune să fie dărâmată, şi un prelat, secretarul arhiepiscopului Corvo. Care îşi băga pesemne nasul pe-acolo, făcând presiuni asupra parohului în numele Excelenţei Sale.

— Nu-mi vine să cred.

Ochii de dulău se aţintiră asupra lui Quart.

— Păi, să-ţi vină să crezi. De astăzi, dumneata te ocupi de problemă.

Erau în continuare blocaţi într-un ambuteiaj imens, printre zgomote de motor şi de claxon.

Arhiepiscopul se aplecă spre geam, pentru a arunca o privire spre cer.

— Putem să mergem mai departe pe jos. Avem timp, aşa că te invit la aperitiv în cafeneaua care îţi place atât de mult.

— El Greco? Mi se pare o idee bună, Monseniore, însă croitorul dumneavoastră aşteaptă. Şi croitorul dumneavoastră e Cavalleggeri, nu unul oarecare. Nici Sfântul Părinte nu se încumetă să-l lase să aştepte.

Se auzi râsul răguşit al prelatului, care tocmai ieşea din maşină.

— Acesta e unul dintre puţinele mele privilegii, părinte Quart. La urma urmelor, nici măcar Sfântul Părinte nu ştie despre Cavalleggeri ceea ce ştiu eu.

Lorenzo Quart avea în sânge obişnuinţa vechilor cafenele. Cu aproape doisprezece ani în urmă, sosit de curând la Roma ca student la Universitatea Gregoriană, cele două veacuri şi jumătate de existenţă a cafenelei El Greco, chelnerii impasibili şi istoria ei amestecată cu cea a marilor călători din secolele al XVIII-lea şi al XlX-lea, de la Byron la Stendhal, l-au cucerit încă de când i-a trecut pentru prima oară pragul, pe sub bolta de piatră albă. Acum locuia la doi paşi de aici, într-un atic închiriat de ILE la numărul 119 pe Via del Babuino, cu o mică

terasă unde avea glastre şi o vedere frumoasă asupra unei jumătăţi din biserica Trinitá dei Monti şi asupra azaleelor înflorite de pe scara monumentală din Piaţa Spaniei. El Greco era locul lui favorit de lectură, şi obişnuia să se instaleze acolo în orele tihnite, sub bustul lui Vittorio Emmanuele al II-lea, la masa, se spunea, lui Giacomo Casanova şi a lui Ludwig de Bavaria.

— Cum a reacţionat monseniorul Corvo la moartea secretarului?

Monseniorul Spada cerceta culoarea roşie din paharele cu Cinzano aflate în faţa lor. Era puţină lume în local: doi clienţi de-ai casei citind ziarul la mesele din fund, o doamnă elegantă, cu pungi de cumpărături de la Armani şi Valentino, care vorbea la telefonul mobil, şi nişte turişti englezi care se fotografiau unul pe altul lângă vitrina din vestibul. Femeia cu telefonul părea că-l deranjează pe arhiepiscop, căci acesta îi adresă o privire critică înainte de a se întoarce în sfârşit spre Quart:

— Foarte rău. Sincer, aş spune eu. A jurat să facă totul praf şi pulbere.

Quart clătină din cap:

— Mi se pare exagerat. O clădire n-are voinţă proprie. Şi mai cu seamă pentru a face rău.

— Aşa sper — ochii Dulăului nu glumeau. Aşa sper, cu adevărat. Ar fi mai bine pentru toţi să fie aşa.

— N-o să caute oare monseniorul Corvo un pretext ca să demoleze biserica şi să rezolve problema?

— Este un pretext, fără îndoială. Dar mai e ceva. Arhiepiscopul are ceva personal cu biserica asta, sau cu parohul ei. Poate cu amândoi.

Rămase tăcut, privind un tablou de pe perete: un peisaj romantic de pe vremea când Roma era încă oraşul papei-rege, cu arcul lui Vespasian în prim-plan şi cupola Sfântului Petru în fundal, printre acoperişuri şi ziduri vechi.

— Au fost morţi naturale? întrebă Quart.

Celălalt ridică din umeri:

— Depinde ce considerăm că e natural. Arhitectul s-a prăbuşit de pe acoperiş, iar clericului i-a căzut în cap o piatră desprinsă din boltă.

— Spectaculos, admise Quart, ducându-şi paharul la gură.

— Şi sângeros, cred. Secretarul a fost zdrobit într-un hal fără hal— monseniorul Spada ridică arătătorul spre tavan. Imaginează-ţi o lubeniţă peste care cad zece kile de cornişă. Paf!

Onomatopeea îl ajută pe Quart să-şi imagineze scena fără probleme. Din pricina asta, şi nu a savorii vermutului, strâmbă din buze.

— Ce spune poliţia spaniolă?

— Accidente. De aceea pare sinistru rândul în care se spune: *o biserică ce omoară ca să se apere* — Monseniorul Spada se încruntă. Îngrijorare pe care o împărtăşeşte acum şi Sfântul Părinte, din cauza

impertinenţei unui pirat informatic. Şi pe care ILE trebuie s-o spulbere.

— De ce noi?

Arhiepiscopul izbucni într-un râs scurt, printre dinţi, fără să răspundă imediat. Era îmbrăcat în sutană, dar n-avea înfăţişare de preot. Quart îi cercetă profilul de gladiator, care-i amintea de o stampă veche cu centurionul care l-a răstignit pe Cristos. Grumazul vânjos, mâinile puternice, disproporţionate, care se odihneau pe ambele laturi ale mesei. Dincolo de aspectul său butucănos de ţăran lombard, Dulăul poseda cheile tuturor secretelor unui stat care includea trei mii de funcţionari în Vatican, trei mii de episcopi în afara lui şi călăuzirea spirituală a unui miliard de suflete. Se povestea că la ultimul conclav reuşise să facă rost de dosarele medicale ale tuturor candidaţilor la tronul lui Petru, pentru a le analiza nivelul colesterolului şi a prevedea, în măsura posibilului, dacă domnia viitorului pontif avea să fie prea scurtă sau prea lungă. In privinţa lui Wojtila, directorul ILE prevăzuse lovitura de dreapta când bileţelele cu numele acestuia scoteau încă fum negru.

— De ce noi? zise în sfârşit, repetând întrebarea lui Quart. Fiindcă, teoretic, suntem oamenii de încredere ai Papei. Ai oricărui papă. Dar puterea de la Vatican e un ciolan pe care şi-l dispută o groază de câini, şi în ultima vreme Sfântul Oficiu se ridică pe socoteala noastră. Înainte colaboram într-un spirit de înţelegere frăţească. Poliţişti ai Domnului, fraţi întru Cristos — făcu un gest cu mâna stângă pentru a alunga locurile acelea comune. Dumneata ştii mai bine ca oricine.

Într-adevăr, Quart ştia. Până la scandalul care făcuse să se năruie tot aparatul finanţelor Vaticanului şi la virarea echipei poloneze către ortodoxie, relaţiile dintre ILE şi Sfântul Oficiu fuseseră cordiale. Dar hăituirea şi lichidarea sectorului liberal dezlănţuiseră până la urmă o răfuială necruţătoare în sânul Curiei.

— Trăim vremuri grele, oftă arhiepiscopul.

Privirea îi era aţintită la tabloul de pe perete. Bău o înghiţitură şi se lăsă pe spate în scaun, plescăind din limbă.

— Uită-te, adăugă, arătând cu bărbia cupola lui Michelangelo zugrăvită în fundal. Acolo numai papii au dreptul să moară. Patruzeci de hectare pe care se află statul cel mai puternic din lume, dar a cărui structură respectă încă modelul monarhic absolutist medieval. Un tron care astăzi se menţine graţie religiei transformate în spectacol, vizitelor papale televizate şi întregii mascarade parafernale cu *Totus tuus*. Şi, dedesubt, integrismul cel mai reacţionar şi mai ascuns: Iwaszkiewicz şi compania. Lupii săi negri.

Oftă încă o dată şi, aproape cu dispreţ, îşi luă ochii de la tablou.

— Acum lupta e pe viaţă şi pe moarte, continuă, sumbru. Fără autoritate, Biserica nu funcţionează: trucul constă în a o păstra de

necontestat şi unită. În această misiune, Congregaţia pentru Doctrina Credinţei este o armă atât de valoroasă, încât importanţa ei creşte din anii ’80, de când Wojtila şi-a luat obiceiul de a urca în fiecare zi pe Sinai să stea puţin de vorbă cu Dumnezeu — privirea de dulău rătăci primprejur, într-un moment de răgaz plin de ironie. Sfântul Părinte e infailibil chiar şi în greşelile sale, şi reînvierea Inchiziţiei este un bun sistem de a închide gura disidenţilor. Cine mai vorbeşte acum de Kung, Castillo, Schillebeeck sau Boff? Corabia lui Petru îşi rezolvă singură problemele importante, punându-le pumnul în gură celor neascultători sau aruncându-i peste bord. Armele noastre sunt cele dintotdeauna:

descalificarea intelectuală, excomunicarea şi rugul… La ce te gândeşti, părinte Quart? Te văd foarte tăcut.

— Întotdeauna sunt tăcut, Monseniore.

— E drept. Loialitate şi prudenţă, nu-i aşa? Sau trebuie să folosesc cuvântul „profesionalism”? — în vocea prelatului era un fel de arţag hazliu. Veşnic disciplina asta nenorocită, care parcă îşi pune mereu o cămaşă de zale… Bernard de Clairvaux şi templierii săi mafioţi ar fi făcut casă bună cu dumneata! Sunt sigur că, prins fiind de Saladin, mai curând te-ai lăsa să-ţi ia gâtul decât să-ţi renegi credinţa. Nu din evlavie, desigur. Din orgoliu.

Quart izbucni în râs.

— Mă gândeam la Eminenţa Sa cardinalul Iwaszkiewicz, admise. Nu mai există ruguri — dădu pe gât restul paharului. Şi nici excomunicări. Monseniorul Spada scoase un mârâit feroce:

— Există alte modalităţi de a izgoni în întunericul din afară. Le-am practicat şi noi. Chiar dumneata.

Arhiepiscopul tăcu, atent la ochii interlocutorului, de parcă regreta că a mers prea departe. În orice caz, era foarte adevărat. Într-o primă etapă, când nu se aflau în tabere opuse, însuşi Quart le făcuse rost lupilor negri ai lui Iwaszkiewicz de cuie pentru mai multe răstigniri. Revăzu ochelarii aburiţi, ochii miopi şi speriaţi ai lui Nelson Corona, picăturile de sudoare curgând pe faţa acelui bărbat care, o săptămână mai târziu, avea să nu mai fie preot, iar după încă una avea să moară. Trecuseră patru ani de atunci, dar amintirea lui continua să-i stăruie limpede în minte.

— Da, repetă. Eu însumi.

Monseniorul Spada luă aminte la tonul agentului său, căci ochii lui brăzdaţi de vinişoare îl cercetară, întrebători.

— Tot Corona? îl întrebă blând.

Quart schiţă un zâmbet.

— Sincer, Monseniore?

— Sincer.

— Nu numai el. Şi Ortega, spaniolul. Şi celălalt, Souza.

Fuseseră trei preoţi adepţi ai aşa-numitei Teologii a Eliberării, care se împotriviseră curentului reacţionar venit de la Roma, şi în toate cele trei cazuri ILE acţionase pe post de câine negru în numele lui Iwaszkiewicz şi al Congregaţiei sale. Corona, Ortega şi Souza erau preoţi progresişti eminenţi, care-şi împlineau apostolatul în dioceze mărginaşe, în cartiere nevoiaşe din Rio de Janeiro şi Sâo Paulo. Bărbaţi care luptau pentru ideea mântuirii omului aici, pe pământ, mai curând decât în împărăţia cerurilor. Fiindu-i semnalaţi ca obiective, ILE s-a pus pe treabă, încercând să le afle punctele slabe, pentru ca mai apoi să-i constrângă. Ortega şi Souza au capitulat repede, în ce-l priveşte pe Corona, un fel de erou popular al periferiei pline de cocioabe din Rio, duşman înverşunat al politicienilor şi al poliţiei locale, a fost nevoie să i se pună în faţă anumite detalii ambigue ale activităţii lui apostolice printre tinerii dependenţi de droguri, subiect cercetat cu mare atenţie timp de câteva săptămâni de Lorenzo Quart, care n-a lăsat la o parte niciun „se zice că", „o fi adevărat" etc. Chiar şi aşa, preotul brazilian a refuzat să-şi îndrepte greşelile. Urât de moarte de extrema dreaptă, după şapte zile de când s-a pomenit suspendat a divinis şi expulzat din dioceza lui, cu fotografia în prim-plan prin ziare, Nelson Corona a fost asasinat de escadroanele morţii. Trupul lui a fost găsit cu mâinile legate şi un glonţ în ceafă, într-un şanţ în apropierea fostei lui parohii. Comunista e veado: comunist şi poponar, asta era scris pe afişul pe care i-l prinseseră de gât.

— Ascultă, părinte Quart. Bărbatul acela a nesocotit legământul de obedienţă şi priorităţile misiunii sale şi a fost îndemnat să-şi recunoască greşelile. Asta-i tot. Mai târziu problema a scăpat din mână; nu nouă, ci lui Iwaszkiewicz şi Sfintei sale Congregaţii. Dumneata n-ai făcut decât să îndeplineşti ordinele. Doar ai înlesnit lucrurile, nu eşti răspunzător.

— Cu tot respectul pe care vi-l datorez, Excelenţă, sunt răspunzător. Corona a murit.

— Dumneata şi cu mine cunoaştem şi alţi oameni care au murit. Bancherul Lupara, ca să dau un singur exemplu.

— Corona era unul dintre ai noştri, Monseniore.

— Ai noştri, ai noştri… Noi nu suntem ai nimănui. Suntem singuri. Răspundem în faţa lui Dumnezeu şi a Papei — arhiepiscopul făcu o pauză plină de subînţelesuri: papii mureau, iar Dumnezeu nu. În ordinea asta.

Quart se uită spre uşă, ca şi cum ar fi dorit să nu mai vorbească de subiectul acela. Apoi îşi înclină capul.

— Aveţi dreptate, Excelenţă, spuse pe un ton opac.

Arhiepiscopul îşi strânse încet un pumn, de parcă ar fi vrut să lovească în masă; dar îl ţinu mai departe aşa, uriaş, încleştat şi imobil.

Părea exasperat:

— Uite ce este. Uneori detest blestemata asta de disciplină a dumitale.

— Ce trebuie să răspund la aşa ceva, Monseniore?

— Spune-mi ce gândeşti.

— În astfel de situaţii încerc să nu gândesc.

— Nu face pe prostul. E un ordin.

Quart rămase o clipă tăcut, apoi ridică din umeri:

— Cred mai departe că preotul Corona era unul dintre ai noştri. Şi, pe deasupra, un om drept.

Arhiepiscopul îşi desfăcu pumnul şi-şi ridică puţin mâna.

— Cu slăbiciuni.

— Poate. În cazul lui a fost vorba tocmai despre aşa ceva: o slăbiciune, o greşeală. Toţi facem greşeli.

Paolo Spada izbucni în râs, ironic.

— Nu la el mă refer, părinte Quart, ci la dumneata. De zece ani îţi pândesc prima greşeală, şi în ziua aceea o să-mi fac plăcerea de a-ţi recomanda cămaşa de penitenţă, cincizeci de lovituri de bici şi o sută de *Ave Maria* — brusc, tonul îi deveni virulent. Cum de reuşeşti să te menţii atât de disciplinat şi de virtuos?

Făcu o pauză pentru a-şi trece mâna prin coama aspră şi dădu din cap, fără să aştepte răspuns.

— Dar, revenind la nefericitul subiect cu Rio, ştii că Atotputernicul scrie uneori mai încurcat.

Acesta a fost un caz fără noroc.

— Nu ştiu ce a fost. În realitate, nu mă preocupă din cale-afară, Monseniore; dar e un fapt.

Ceva obiectiv ce eu am săvârşit. Şi poate că într-o zi va trebui să dau socoteală pentru asta.

— În ziua aceea Dumnezeu o să te judece ca pe noi toţi. Până atunci, şi numai pentru probleme de serviciu, ştii că te absolv de orice, *sub conditione.*

Ridică una din mâinile-i mari, făcând un gest scurt de binecuvântare. Quart zâmbea făţiş:

— Aş avea nevoie de ceva mai mult decât asta. Pe deasupra, puteţi să mă asiguraţi că astăzi am fi procedat la fel?

— Te referi la Biserică?

— Mă refer la Institutul pentru Lucrări Externe. Acum i-am mai pune pe tavă cu atâta uşurinţă cardinalului Iwaszkiewicz capetele acelea trei?

— Nu ştiu. Sincer, nu ştiu. O strategie e alcătuită din acţiuni tactice — prelatul îşi cercetă interlocutorul cu o atenţie subită, întrerupându-se, cu un aer neliniştit. Sper ca nimic din toate astea să n-aibă vreo legătură cu însărcinarea dumitale de la Sevilla.

— N-are. Cel puţin aşa cred. Dar mi-aţi cerut să fiu sincer.

— Ascultă-mă. Dumneata şi cu mine suntem sacerdoţi de profesie şi n-am căzut chiar acum din nori. Iwaszkiewicz a cumpărat pe toată lumea la Vatican, sau o ţine sub teroare — se uită în jur, ca şi cum polonezul ar fi putut să-şi facă apariţia dintr-o clipă într-alta. Nu-i mai lipseşte decât să pună gheara pe ILE. Acum nu ne mai ia apărarea în faţa Sfântului Părinte decât Secretarul de Stat Azopardi, cu care am fost coleg.

— Excelenţa Voastră are mulţi prieteni. A făcut servicii multora.

Paolo Spada izbucni în râsul său neîncrezător:

— La Curie serviciile se uită şi se ţin minte doar ofensele. Trăim la o curte suverană de eunuci bârfitori, unde nimeni nu avansează fără ajutorul altcuiva. Toţi se reped să-l înjunghie pe cel căzut, dar când lucrurile nu sunt clare nimeni nu îndrăzneşte să facă un pas, de teama consecinţelor. Aminteşte-ţi de moartea papei Luciani: trebuia să i se ia temperatura rectală pentru a se stabili ora morţii, dar nimeni nu îndrăznea să-i bage un termometru în fund.

— Însă cardinalul secretar de stat…

Dulăul îşi scutură coama neagră:

— Azopardi mi-e prieten, deşi în sensul pe care îl are aici acest cuvânt. Trebuie să-şi poarte şi lui însuşi de grijă, iar Iwaszkiewicz e puternic.

Rămase câteva clipe tăcut, de parcă ar fi pus puterea lui Jerzy Iwaszkiewicz pe un taler al balanţei şi pe a lui pe celălalt şi ar fi aşteptat fără mari speranţe rezultatul.

— Chiar şi intervenţia piratului informatic e o treabă neînsemnată, adăugă în cele din urmă. În alt moment nici nu le-ar fi trecut prin cap să ne încredinţeze ceva care, în ultimă instanţă, e de competenţa arhiepiscopului Sevillei, întrucât ţine de relaţiile pe care le are cu parohii din dioceza sa. Dar, aşa cum stau lucrurile, orice aşchie devine o pană de despicat lemne. E de-ajuns ca Sfântul Părinte să fie interesat, şi avem alt fundal pentru răfuielile noastre interne. De asta l-am ales pe omul meu cel mai bun. Întâi de toate, am nevoie de informaţii. Adică să fac impresie bună, prezentând un raport aşa de gros — îşi depărta degetul mare de arătător la vreo cinci centimetri. Să vadă că ne mişcăm. Asta îl va mulţumi pe Sanctitatea Sa şi, în treacăt, îl va ţine la distanţă pe polonez.

Un grup de turişti japonezi se ivi în uşa salonului, admirând interiorul. Câţiva zâmbiră, înclinând politicos capul la vederea gulerelor preoţeşti. Monseniorul Spada le întoarse, distrat, zâmbetul.

— Te preţuiesc, părinte Quart, spuse mai departe. De asta te pun la curent cu ce înseamnă toate astea pentru noi înainte de a pleca la Sevilla… Nu ştiu dacă eşti întotdeauna sincer cu mine în postura dumitale de soldat destoinic; dar mie aşa îmi pari, şi niciodată nu mi-

ai dat motive să cred altceva. Încă de când erai doar un student la Gregoriană am pus ochii pe dumneata, iar apoi am ajuns să te îndrăgesc. Asta poate să te coste scump, fiindcă, de-o fi să cad într-o zi, e posibil să cazi o dată cu mine. Ba chiar înainte; ştii doar, sacrificarea pionilor.

Quart încuviinţă, impasibil:

— Şi dacă o să câştigăm?

— Noi n-o să câştigăm niciodată de tot. Aşa cum spunea compatriotul dumitale Sfântul Ignaţiu, am ales ceea ce Domnului îi prisoseşte şi alţii nu-şi doresc: furtuna şi lupta. Victoriile noastre sunt numai momente de răgaz până la următoarea bătălie. Pentru că Iwaszkiewicz va fi mai departe cardinal cât trăieşte, prinţ prin protocol, episcop consacrat irevocabil, cetăţean al statului celui mai mic şi, graţie unor oameni ca dumneata şi ca mine, celui mai puţin vulnerabil din lume. Şi poate, păcatele noastre! într-o zi va ajunge papă. În ce ne priveşte, n-o să fim niciodată *papabili* şi, poate, nici măcar cardinali. Cum se spune de obicei la Curie, avem prea puţin pedigriu şi prea mult curriculum. Însă avem putere şi ştim să luptăm. Asta ne face de temut, iar polonezul ăsta, în ciuda fanatismului şi a aroganţei lui, o ştie. Pe noi n-or să ne mănânce, cum au făcut cu iezuiţii şi cu sectoarele liberale din Curie, în beneficiul lui Opus Dei, al mafiei integriste sau al Domnului Sinaiului. *Totus tuus*, dar nu vă culcaţi pe-o ureche. Există dulăi care mor ucigând.

Arhiepiscopul se uită la ceas şi făcu un gest spre a-i atrage atenţia chelnerului. Punându-i lui Quart mâna pe braţ pentru a-l împiedica să plătească, scoase din buzunar nişte bancnote şi le puse pe masă. Optsprezece mii de lire în cap, remarcă Quart. Viaţa Dulăului fusese prea grea: nu lăsa niciodată bacşiş.

— Datoria noastră e să luptăm, părinte Quart, spuse ridicându-se. Pentru că avem dreptate, iar Iwaszkiewicz n-are. Poţi să fii energic şi să-ţi menţii autoritatea fără să reînvii fiarele şi banca de tortură, cum încearcă polonezul ăsta şi camarila lui. Mi-aduc aminte când l-au numit papă pe Luciani, şi n-a durat decât treizeci şi trei de zile. Dumneata erai cu douăzeci de ani mai tânăr, dar eu eram băgat deja în treburile astea — arhiepiscopul făcu o grimasă, privindu-l pe Quart. Când, curând după ce a fost ales, l-am auzit cu toţii spunând chestia cu „Domnul Atotputernic are ceva mai mult de mamă decât de tată", Iwaszkiewicz şi colegii lui din facţiunea dură se urcau pe pereţi. Iar eu mi-am zis: echipa asta n-o să ţină. Luciani era prea moale pentru vremurile noastre, aşa încât, cred, Duhul Sfânt a făcut o treabă bună scăpându- ne de el înainte de a apuca să pricinuiască prea mult rău. Ziariştii îi ziceau „Papa cel zâmbăreţ"; dar oricine de la Vatican ştia că zâmbetul lui era deosebit — grimasa strâmbă şi mai tare gura arhiepiscopului, descoperindu-i un canin, cu răutate. Un zâmbet

nervos.

Soarele răsărise şi usca pavajul din Piaţa Spaniei. Vânzătorii strângeau copertinele de peste tarabele cu flori şi câţiva turişti începeau să se aşeze pe treptele încă umede care urcau spre Trinità dei Monti. Quart îl escortă pe arhiepiscop sus pe scări, orbit de reverberaţia luminii în piaţă; o lumină romană, intensă, optimistă ca un bun augur. La mijlocul drumului, o tânără străină cu rucsac, blugi şi maiou în dungi albastre, aşezată pe o treaptă, îi făcu o fotografie când cei doi preoţi ajunseră în dreptul ei: un flash şi un surâs. Monseniorul Spada se întoarse puţin, pe jumătate enervat, pe jumătate ironic:

— Ştii ceva, părinte Quart? Eşti prea chipeş pentru un popă. Cel care te-ar numi paroh la o mănăstire de maici ar trebui să fie nebun.

— Îmi pare rău, Monseniore.

— Să nu-ţi pară rău, că nu-i vina dumitale. Recunosc însă că mă cam sâcâie. Cum de reuşeşti?

Nu mă refer la faptul că ţii ispita la distanţă, ştii… Femeia ca născocire a Necuratului şi aşa mai departe.

Quart izbucni în râs:

— Rugăciuni şi duşuri reci, Excelenţă.

— Ar fi trebuit să-mi închipui. Veşnic fidel regulamentului, nu-i aşa? Nu te plictiseşti să fii mereu atât de chibzuit şi fără de cusur?

— Întrebarea e perfidă, Monseniore. Să răspund înseamnă să accept c-aş fi aşa.

Paolo Spada îl privi câteva clipe cu coada ochiului şi, în cele din urmă, făcu un gest aprobator:

— De acord. Ai câştigat. Virtutea dumitale a trecut iar examenul, dar nu-mi pierd speranţa, într-o zi tot o să te prind.

— De bună seamă, Monseniore. Din pricina multelor mele păcate.

— Ţine-ţi pliscul. E un ordin.

— Cum porunciţi, Monseniore.

În dreptul obeliscului lui Pius al Vl-lea, arhiepiscopul se întoarse să arunce o privire pe scări în jos, spre fata cu maioul în dungi.

— Iar în privinţa izbăvirii veşnice, spuse, aminteşte-ţi de vechiul proverb: dacă un cleric reuşeşte să-şi ţină mâinile departe de bani şi picioarele departe de patul unei femei până împlineşte cincizeci de ani, are multe şanse să-şi mântuiască sufletul.

— Aşa-i, Monseniore. Dar lipsesc doisprezece ani până să trec finişul.

— Nu-ţi face griji. Bănuiesc că ispitele dumitale sunt altele — îl cercetă iscoditor înainte de a-şi clătina capul şi a urca ultimele trepte, sărindu-le câte două. În orice caz, perseverează în treaba cu duşurile, fiule.

Trecură prin dreptul impunătoarei faţade a hotelului Hassler Villa Medici înainte de a o apuca pe Via Sistina. Croitoria nu era semnalată decât de o plăcuţă discretă la poarta pe care o trecea doar elita Curiei, cu excepţia papilor. Aceştia erau singurii care se bucurau de privilegiul ca firma Cavalleggeri şi Fiii, onoraţi de la Leon al XIII-lea cu un titlu inferior de nobleţe pontificală, să le ia măsurile la domiciliu.

Arhiepiscopul se uită la plăcuţă cu un aer distrat, cu gândul la altceva. Apoi îşi înălţă chipul spre cer şi, în cele din urmă, ochii lui brăzdaţi de vinişoare se aţintiră asupra sacerdotului, cercetându-i costumul cu o croială impecabilă, discreţii butoni de argint de la manşetele cămăşii de mătase neagră.

— Ascultă-mă, Quart — folosirea numelui de familie, fără formulă de adresare, îi făcea şi mai aspre cuvintele. Nu-i vorba numai de păcatul orgoliului şi al puterii, păcat de care nu suntem străini. Dumneata şi cu mine, dincolo de slăbiciunile personale şi de metodele noastre, chiar şi Iwaszkiewicz şi sinistra-i confrerie… chiar şi Sfântul Părinte, cu fundamentalismul lui enervant, suntem răspunzători de credinţa a milioane de oameni într-o Biserică infailibilă şi eternă — ochii arhiepiscopului continuau să-şi măsoare interlocutorul. Şi numai credinţa asta, sinceră în pofida cinismului nostru curial, ne justifică. Ne absolvă. Fără ea, dumneata, eu, Iwaszkiewicz am fi doar nişte ipocriţi şi nişte canalii… înţelegi ce încerc să-ţi spun?

Quart primi fără să clipească toate cuvintele Dulăului.

— La perfecţie, Monseniore, spuse, senin.

Adoptase aproape din instinct poziţia rigidă a unui guard elveţian în faţa unui ofiţer: cu braţele de-a lungul corpului şi degetele mari lângă cusăturile pantalonului. Monseniorul Spada îl mai cercetă o secundă cu ochii întredeschişi, apoi păru că se destinde puţin. Schiţă chiar un zâmbet.

— Sper să fie aşa — expresia cordială se întinse pe toată faţa prelatului. Sper cu adevărat. Pentru că, în ce mă priveşte, când mă voi prezenta la porţile raiului şi bătrânul pescar îmi va ieşi bombănind în întâmpinare, îi voi spune: „Petre, fii milostiv cu veteranul centurion din faţa ta, ostaş al lui Cristos, care s-a muncit atâta să scoată apa murdară din santina corăbiei tale. La urma urmelor, până şi bătrânul Moise a fost nevoit să recurgă pe sub mână la spada lui Iosua. Şi tu l-ai înjunghiat pe Malchus pentru a-l apăra pe învăţător.

Fu rândul lui Quart să izbucnească în râs.

— In cazul acesta, mi-ar plăcea să v-o iau înainte, Monseniore. Nu cred că acolo se acceptă de două ori acelaşi alibi.

II. Trei potlogari

„Când ajung într-un oraş, mă întreb întotdeauna: care sunt primele douăsprezece femei cele mai frumoase.

Care sunt primii doisprezece bărbaţi cei mai bogaţi. Cine e omul care mă poate trimite la spânzurătoare."

(Stendhal, *Lucien Leuwen)*

Celestino Peregil, bodyguardul şi asistentul bancherului Pencho Gavira, răsfoia indispus revista *Q+S* mergând spre barul Casa Cuesta, în inima cartierului Triana din Sevilla. Dispoziţia lui Peregil nu era dintre cele mai bune, din trei motive: un ulcer îndărătnic, misiunea delicată ce îl ducea pe celălalt mal al Guadalquivirului şi coperta revistei din mâinile lui. Peregil era un tip bondoc, nervos, care-şi ascundea chelia prematură pieptănându-şi peste cap părul bine întins, cu o cărare în dreptul urechii stângi. Pe deasupra, se dădea în vânt după şosetele albe, cravatele ţipătoare de mătase imprimată, sacourile la două rânduri cu nasturi auriţi şi târfele din barurile în stil american. Şi, mai cu seamă, după magica urzeală a numerelor de pe masa verde a oricărui cazinou unde mai era încă lăsat să intre. Asta explica de ce ulcerul îl supăra în ziua aceea mai mult ca de obicei, precum şi întâlnirea la care se ducea fără niciun chef. Iar coperta revistei *Q+S* nu era de natură să-i îmbunătăţească starea de spirit. Oricât de neomenos ar fi cineva — şi Celestino Peregil era, nu glumă —, nu-i cade bine să vadă o poză de-a nevestei şefului cu altul. Mai ales că el însuşi le vânduse ziariştilor informaţia necesară ca să facă fotografia.

— Curvă nenorocită, zise cu voce tare, şi doi trecători se întoarseră să se uite la el, miraţi.

Apoi îşi aminti de scopul întâlnirii şi, scoţându-şi batista de mătase mov care i se răsfrângea peste buzunarul de sus al sacoului, îşi şterse fruntea. Numerele 7 şi 16 îi jucau în faţa ochilor ca într-un coşmar pe postavul verde. Dacă scap cu bine din tărăşenia asta, îşi spuse, jur că n-o să mă mai apuc niciodată. Mă jur pe Sfânta Fecioară. Aruncă revista într-un coş de gunoi. Apoi, după ce dădu colţul sub o reclamă la berea Cruzcampo, se opri fără nicio tragere de inimă în faţa uşii barului. Ura locurile ca acela, cu mese de marmură, *azulejos*[1] şi sticle vechi de Centenario Terry acoperite de praf pe rafturi; Spania aceea tradiţională, cu pieptene de podoabă înfipt în coc şi cu chitară, îmbâcsită, cam din topor, calică, de care se desprinsese nu fără efort. După cele două întâmplări norocoase care îi călăuziseră viaţa de detectiv de mâna a şaptea, specializat în adultere ieftine şi în fraude la Asigurările Sociale, spre Pencho Gavira şi lumea din preajma marii finanţe, domeniul lui erau barurile la modă, cu muzică ce creează atmosferă, whisky-ul cu multă gheaţă, foiala prin birourile cu mochetă groasă de-o palmă şi Financial Times pe masa din vestibul, zumzet de fax, aer condiţionat şi secretare trilingve. Când era vorba de Zurich, când de New York, când de bursa din Tbkio, printre indivizi care miroseau a after-shave scump şi jucau golf. Era nemaipomenit să

trăieşti ca în reclamele de la televizor.

Îi fu de-ajuns o privire pentru a-i reveni vechile coşmaruri: don Ibrahim, Potro del Mantelete[2] şi Niña Puñales[3] aşteptau, punctuali. Îi văzu de cum trecu pragul, în dreapta tejghelei de lemn închis la culoare cu flori aurite, sub un afiş care stătea acolo de la începutul secolului: Linia de vapoare Sevilla — Sanlucar — Mar: Curse zilnice de la Sevilla la gura Guadalquivirului. Erau aşezaţi în jurul unei mese de marmură, şi Peregil a remarcat că se serveau cu generozitate cu xeres sec La Ina. La unsprezece dimineaţa.

— Cum o duceţi? spuse, aşezându-se.

Nu era o întrebare şi nu-i păsa nici cât negru sub unghie cum o duceau. Citi tripla certitudine în cele trei perechi de ochi care-l priviră cum îşi aranjează manşetele de la cămaşă — un gest elegant, învăţat de la şeful lui— înainte de a-şi pune coatele, cu grijă, pe marmura mesei.

— Am o afacere, anunţă, fără ocolişuri.

Văzu că Potro del Mantelete şi Niña Puñales se uitau la don Ibrahim şi acesta încuviinţa încet, solemn, răsucindu-şi vârfurile mustăţii roşcate cu fire cenuşii, deasă, ţepoasă, în stil englezesc. Don Ibrahim era mare, foarte gras, cu un aspect blajin şi liniştit dezminţit doar o idee de mustaţa sălbatică, şi făcea totul într-un chip solemn, chiar şi după ce colegiul avocaţilor din Sevilla descoperise, cu o bună bucată de vreme în urmă, că nu avea patalamaua cuvenită pentru a-şi exercita profesia. Toga nelegitimă imprimase, totuşi, un aer de demnă gravitate modului său de a-şi purta panamaua de culoare deschisă cu boruri largi, bastonul cu mâner de argint sau ampla curbă descrisă de la un buzunar la celălalt al vestei de lanţul ceasului, câştigat — susţinea el — de la don Ernest Hemingway în cursul unei partide de poker în bordelul ţinut de Chiquita Cruz în Havana dinainte de Castro.

— Suntem numai urechi, spuse.

Triana şi Sevilla întreagă erau la curent cu faptul că don Ibrahim Cubanezul era un şarlatan şi un neruşinat, dar şi un cavaler desăvârşit. Folosise pluralul, de pildă, după ce aruncase o privire scurtă şi politicoasă spre Potro del Mantelete şi Niña Puñales, dând să se înţeleagă că avea onoarea să-i reprezinte la masa aceea pe care, obligat fiind de burdihan să stea la distanţă, îşi sprijinea de departe amândouă mâinile, asemenea parâmelor unei corăbii greoaie.

— E vorba de-o biserică şi de-un popă.

— Începem cu stângul, replică don Ibrahim.

Un trabuc imens îi fumega în mâna stângă, lângă un inel cu sigiliu de aur, iar el îşi scutura scrumul de pe pantalon. Din tinereţea-i de golan petrecută în Antile mai păstra gustul pentru costumele albe şi imaculate, pălăriile panama şi havanele Montecristo. Fiindcă fostul

fals avocat era un tradiţionalist. Părea un indian dintre aceia de prin stampele de moravuri, care debarcau la început de secol în portul Sevilla cu un fişic de monede de aur, bolnavi de malarie şi însoţiţi de un servitor mulatru. Însă don Ibrahim venise doar cu malarie.

Peregil îl privi nedumerit, întrebându-se dacă acel „începem cu stângul" se referea la scrumul trabucului sau la faptul că erau la mijloc biserici şi popi.

— Un popă bătrân, nuanţă pentru a fi mai exact, diminuând importanţa subiectului, şi atunci îşi aduse aminte de celălalt. Mă rog… De fapt sunt doi: un popă bătrân şi unul tânăr.

— *Ozú*, interveni Niña Puñales cu accentu-i ţigănesc aspru, de pe malurile Guadalquivirului.

Doi popi.

Brăţările de argint îi zornăiră pe pielea fleşcăită de la încheieturi când îşi goli paharul de xeres dintr-o singură înghiţitură prelungă. Lângă ea, Potro del Mantelete clătina din cap, distant, de parcă un arbitru tocmai i-ar fi sugerat să nu-şi mai lovească mereu adversarul în sprânceană. Părea adâncit în contemplarea urmei pronunţate de ruj de pe marginea paharului Niñei.

— Doi popi, repetă don Ibrahim ca un ecou.

Medita cu ochii plini de îngrijorare, în vreme ce rotocoalele de fum i se încolăceau pe mustaţă.

— De fapt sunt trei, specifică Peregil, sincer.

Indianul se înfiora, murdărindu-şi iar pantalonii de scrum.

— Nu erau doi?

— Trei. Bătrânul, tânărul şi altul care vine de la drum.

Peregil îi văzu cum schimbă între ei priviri circumspecte.

— Trei popi, făcea socoteala don Ibrahim, cercetându-şi unghia de la degetul mic al mâinii stângi, lungă ca o spatulă.

— Întocmai.

— Unul tânăr, altul bătrân şi altul care stă să pice.

— Aşa-i. Vine de la Roma.

— Mda. De la Roma.

Brăţările Niñei Puñales zornăiră din nou.

— Prea mulţi popi, remarcă, pe un ton lugubru.

Bătea în lemn pe sub marmura mesei, încercând să alunge ghinionul.

— Cu Biserica ne-am mai ciocnit, conchise don Ibrahim pe un ton quijotesc şi bombastic, parcă rod al unei îndelungate reflecţii, iar Celestino Peregil îşi stăpâni dorinţa de a se ridica spunându-le adio şi-un praz verde.

N-are cum să iasă bine, îşi spuse, observând scrumul de pe pantalonii grăsanului fost fals avocat, aluniţa artificială şi cârlionţul de pe fruntea ofilită a Niñei, nasul turtit al boxerului la categoria

cocoş de odinioară. Nu cu oamenii ăştia. Brusc, îşi aduse aminte de 7 şi de 16 de la masa verde şi de fotografiile din revistă; şi i se păru că în bar era o căldură îngrozitoare. Sau poate că nu era nici căldura, nici barul. Poate că era sudoarea ce-i umezea cămaşa, uscăciunea aspră a fricii în gură. Ai şase milioane de pesete pentru a rezolva încurcătura asta cu biserica, spusese Pencho Gavira. Caută un profesionist. Administrează banii cum ţi se pare mai bine.

— E o treabă uşoară, se auzi spunându-le, şi înţelese, fir-ar să fie, că n-avea de unde să aleagă.

Ceva curat. Fără complicaţii. Pentru un milion de căciulă.

Administrase banii după bunul lui plac, într-adevăr: şase ore de cazinou pentru a face nevăzute trei din cele şase milioane. Cinci sute de mii pe oră. Cheltuise şi ceea ce câştigase turnând-o pe nevasta, sau fosta nevastă a şefului său. Şi mai era şi cămătarul ăla, Rubén Molina, gata să-şi asmuţă câinii asupra lui pentru o sumă aproape dublă.

— De ce noi? întrebă don Ibrahim.

Peregil îl privi în ochi şi, pentru o zecime de secundă, desluşi zbuciumul care palpita acolo, în străfundul lor, ascuns în spatele pupilelor dilatate şi triste ale interlocutorului. Înghiţi în sec înainte de a-şi trece degetul între gât şi gulerul cămăşii, şi se uită iar la trabucul avocatului gras şi proscris, la nasul rupt al lui Potro, la aluniţa artificială a Niñei. Cu ceea ce-i rămânea în buzunar, nu putea aspira decât la asta: trei amărâţi care stăteau pe tuşă, mai potriviţi pentru azil decât pentru stradă. Resturi de după naufragiu. Gunoaie de pe jos.

— Sunteţi cei mai buni, răspunse, înroşindu-se la faţă.

În acea primă dimineaţă a lui la Sevilla, Lorenzo Quart zăbovi aproape o oră până să găsească biserica. De două ori ieşi din cartierul Santa Cruz şi de fiecare dată se întoarse, dându-şi seama de inutilitatea hărţii sale turistice în labirintul acela de străduţe liniştite, înguste, cu case vopsite în nuanţe de ocru roşu şi galben, unde foarte rar trecerea vreunei maşini îl obliga să se ferească pe sub porticuri răcoroase, în penumbră, cu grilaje ce dădeau în patio-uri cu azulejos, muşcate şi tufe de trandafiri. Se pomeni în cele din urmă într-o piaţetă îngustă, cu ziduri albe şi de culoarea argilei, cu gratii de fier forjat de care atârnau glastre. Erau câteva bănci cu *azulejos* reprezentând scene din *Don Quijote* şi o jumătate de duzină de portocali în floare ce răspândeau un parfum pătrunzător. Biserica era micuţă: o faţadă de cărămidă, de abia vreo douăzeci de metri, se sprijinea de zidul clădirii învecinate, făcând un colţ. Nu părea într-o stare prea bună: campanila era proptită cu traverse de lemn, bârne groase susţineau zidul exterior şi o schelă de ţevi metalice ascundea parţial o placă de ceramică smălţuită cu un Crist străjuit de felinare de fier ruginite. Mai erau şi o betonieră lângă o grămadă de nisip şi nişte saci de ciment.

Deci asta era. Vreo două minute, oprit în mijlocul pieţei, cu o mână

în buzunar şi harta împăturită în cealaltă, Quart cercetă clădirea. Nu i se păru nimic misterios printre portocalii înmiresmaţi, sub cerul sevillan din dimineaţa aceea luminoasă, de un albastru desăvârşit. Porticul baroc era încadrat de două coloane cu torsade, deasupra cărora se afla o firidă cu o statuetă a Fecioarei. Nuestra Señora de las Lágrimas, murmură aproape cu voce tare. Făcu câţiva paşi înspre biserică şi, apropiindu-se, observă că Fecioara avea capul retezat.

De undeva din apropiere răsunară clopote, şi un stol de porumbei îşi luă zborul de pe acoperişurile dimprejurul pieţei. Îi privi pierzându-se în depărtare şi-şi întoarse din nou privirea spre faţadă. Ceva schimbase imaginea pe care şi-o făcuse despre locul acela. Acum, în pofida luminii sevillene, a portocalilor şi a aromei florilor, bisericuţa căpăta în ochii lui un aspect diferit. Pe neaşteptate, bârnele vechi ce sprijineau zidurile, ocrul campanilei ce părea jupuit ca nişte fâşii de piele, clopotul nemişcat de bronz pe a cărui grindă de lemn roasă de cari se căţărau buruieni dădeau ansamblului un aer neliniştitor, sumbru şi cenuşiu. O biserică ce omoară ca să se apere, susţinea misteriosul mesaj al lui *Vesper*. Quart aruncă iar o privire spre Fecioara decapitată, cu o strâmbătură batjocoritoare la adresa propriilor temeri. La prima vedere, nu era mare lucru de apărat.

Pentru Lorenzo Quart credinţa era un concept relativ, şi monseniorul Spada nu se înşela prea tare etichetându-l, doar pe jumătate în glumă, drept un soldat destoinic. Crezul său consta nu atât în a admite adevărurile revelate, cât în a acţiona potrivit supoziţiei că avea credinţă, fără ca aceasta să fie neapărat necesară în ansamblu. Privită din acest punct de vedere, Biserica Catolică îi oferise de la început ceea ce serviciul militar le oferea altor tineri: un loc unde, dacă nu puneai la îndoială conceptul, te trezeai că majoritatea problemelor îţi erau rezolvate de regulament. În cazul lui, disciplina aceea funcţiona în locul credinţei care-i lipsea. Iar paradoxul— intuit de perspicacitatea veteranului arhiepiscop Spada — era că tocmai această lipsă a credinţei, cu orgoliul şi rigoarea necesare pentru a o susţine, îl transforma pe Quart într-un preot extraordinar de eficient în misiunea lui.

Totul avea o explicaţie, de bună seamă. Orfan al unui pescar înecat într-un naufragiu, protejat de un popă de ţară cam necioplit, care îi înlesnise intrarea la seminar, atât de disciplinat şi strălucitor încât le-a atras interesul superiorilor, care-i urmăreau progresele, Quart era înzestrat cu acea luciditate meridională atât de asemănătoare cu o boală liniştită pe care o aduc uneori cu sine vântul Levantului şi asfinţiturile purpurii mediteraneene. Odată, copil fiind, stătuse ceasuri în şir în bătaia vântului şi a ploii pe digul unui port, pe când în largul mării neajutoratele vase pescăreşti încercau să se strecoare prin furtuna cu valuri de zece metri. Le zărea în depărtare, minuscule,

înduioşător de fragile printre munţii de apă şi torentele de spumă, înaintând anevoie cu zgomotul motoarelor lor fără putere. Unul dintre ele dispăruse; şi când dispărea un vas pescăresc nu pierea un singur bărbat, ci piereau împreună cu el fii, soţi, fraţi şi cumnaţi. Din pricina asta femeile înveşmântate în negru, cu prunci agăţaţi de poalele şi de mâinile lor, se strângeau lângă far când le vedeau că vin, mişcându-şi buzele într-o rugăciune tăcută, cu ochii aţintiţi asupra mării, cu sufletul la gură, încercând să ghicească ce vas lipsea. Şi când şalupele începeau în sfârşit să intre în gura portului, bărbaţii de pe punte se uitau în sus, spre locul de pe dig unde Lorenzo Quart stătea mai departe agăţat de mâna îngheţată a mamei, şi-şi scoteau băştile şi şepcile. Valurile şi vântul şi ploaia băteau mai departe cu furie şi în cele din urmă nu se mai ivise niciun vas. În ziua aceea Quart descoperise două lucruri. Primul, că în zadar faci rugăciuni mării. Al doilea a fost o hotărâre: pe el n-o să-l aştepte nimeni în veci pe un dig, în bătaia ploii.

Poarta de stejar cu ţinte groase era deschisă. Quart intră în biserică şi o pală de aer rece îi veni în întâmpinare, ca şi când tocmai ar fi ridicat o lespede. Îşi scoase ochelarii de soare înainte de a-şi umezi arătătorul şi degetul mare în agheasmatar şi, făcându-şi semnul crucii, simţi răcoarea apei pe frunte. O jumătate de duzină de bănci de lemn erau înşirate în faţa retablului de la altar, ale cărui nuanţe aurii luceau în fundul naosului, pe când celelalte erau îngrămădite într-un colţ, unele peste altele, pentru a lăsa loc schelelor. Mirosea a spaţiu închis şi a ceară, a umezeală seculară. Totul se afla în penumbră, în afara unui ungher luminat de un reflector, sus, în stânga. Ridicându-şi privirea spre lumină, Quart văzu o femeie în înaltul structurii metalice, fotografiind vitraliile.

— Bună ziua, zise.

Avea părul cenuşiu, ca şi el, dar în cazul ei nu era vorba de o încărunţire prematură. Trecuse bine de patruzeci de ani, socoti el, văzând-o cum se apleacă peste balustrada ce împrejmuia şarpanta de ţevi de oţel, la cinci metri deasupra capului lui. Apoi femeia se prinse de schelă şi coborî agilă până jos. Avea părul strâns la ceafă într-o codiţă, era îmbrăcată într-un tricou cu mâneci lungi şi în nişte blugi pătaţi de ipsos, iar în picioare avea espadrile. Din spate, văzând-o cum coboară, ar fi putut trece drept o fată tânără.

— Mă numesc Quart, spuse el.

Femeia îşi şterse mâna dreaptă de fundul blugilor şi i-o întinse, strângând-o pe a lui scurt şi cu putere.

— Eu sunt Gris Marsala. Lucrez aici.

Avea un accent străin, mai curând american decât englezesc; mâinile aspre şi ochii deschişi la culoare şi prietenoşi, cu riduri pe la

colţuri. Şi un zâmbet sincer, larg, pe care şi-l păstră cât timp îl cercetă pe Quart din cap până-n picioare, plină de curiozitate.

— Sunteţi un preot arătos, conchise în cele din urmă dezinvoltă, cu ochii la gulerul cămăşii negre. Ne aşteptam la altceva.

El se uita la schelă şi la pereţii bisericii şi se opri deodată, luat prin surprindere de plural:

— Vă aşteptaţi?

— Da. Toţi aşteaptă să vină trimisul de la Roma. Dar ne imaginam un slujbaş scund cu sutană, cu o servietă neagră plină de cărţi de rugăciuni, crucifixe şi altele de genul ăsta.

— Cine sunt aceşti toţi?

— Nu ştiu. Toţi… Femeia se apucă să numere pe degetele pătate de ipsos: don Priamo Ferro, parohul. Vicarul lui, părintele Óscar — zâmbetul păli încet, parcă pentru a face loc altuia, mai profund, simultan şi ascuns. Şi arhiepiscopul, primarul, şi o grămadă de lume.

Quart strânse din buze. Nu ştia că misiunea lui era de domeniul public. Din câte cunoştea el, numai Nunţiatura de la Madrid şi arhiepiscopul Sevillei fuseseră informaţi de ILE. Făcând abstracţie de nunţiu, şi-l imagină pe monseniorul Corvo semănând vrajbă. Să-l înghită iadul pe Excelenţa Sa.

— Nu mă aşteptam la o asemenea publicitate, spuse cu răceală.

Femeia ridică din umeri, ignorând tonul.

— Nu-i vorba de dumneavoastră, ci de biserică — ridică o mână, arătând schelele de-a lungul zidurilor, tavanul înnegrit unde pictura se desprindea printre pete de umezeală. Locul acesta a stârnit pasiuni în ultima vreme. Iar la Sevilla nimeni nu-i în stare să păstreze un secret — înclină uşurel capul spre el şi coborî vocea, în chip de parodie confidenţială. Se spune că până şi Papa e interesat de problemă.

Dumnezeule! Quart rămase tăcut o clipă, cu privirea îndreptată mai întâi spre vârfurile pantofilor săi, iar apoi spre ochii femeii. Apoi îşi spuse că era oricum un capăt de fir de care putea începe să tragă. Aşa că se apropie puţin, mai-mai să-i atingă umărul, înainte de a se uita în jur cu un aer exagerat de bănuitor.

— Cine spune asta? şopti.

Râsul ei era liniştit, ca şi ochii şi vocea; însă zgomotul se estompa în golurile naosului pustiu.

— Arhiepiscopul Sevillei, cred. Care, fără doar şi poate, nu pare să vă iubească prea tare.

Trebuie să-i întorc Excelenţei Sale toate amabilităţile astea cu prima ocazie, îşi promise Quart *in mente*. Femeia îl observa cu maliţie jovială. Dispus să accepte doar pe jumătate complicitatea pe care ea i-o oferea, îşi înălţă sprâncenele cu inocenţa unui iezuit veteran. De fapt, învăţase la seminar să ia expresia asta. Tocmai de la un iezuit.

— Văd că sunteţi la curent. Dar nu plecaţi urechea la tot ce se

spune.

Gris Marsala izbucni în râs.

— Nu-mi plec urechea, spuse. Dar e amuzant. Pe deasupra, v-am spus că lucrez aici. Sunt arhitecta care răspunde de restaurarea acestui lăcaş — aruncă iar o privire în jur şi oftă cu un aer dezolat. Aspectul lui nu spune prea multe în favoarea mea, nu-i aşa?… Dar e o poveste lungă despre un buget care nu se aprobă şi nişte bani care nu mai sosesc.

— Dumneavoastră sunteţi americană.

— Da. Mă ocup de asta de doi ani, din însărcinarea fundaţiei Eurnekian, care a contribuit cu o treime din costul prevăzut în proiectul iniţial de restaurare. La început eram trei, doi spanioli şi cu mine; dar ceilalţi doi au plecat… Acum lucrările aproape că stau pe loc, de o bună bucată de vreme — îl privi atentă, aşteptând efectul a ceea ce urma să spună. Şi, pe deasupra, mai sunt şi cele două morţi.

Expresia lui Quart rămase neschimbată:

— Vă referiţi la accidente?

— E un fel de a spune, da. Accidente — continua să pândească reacţia interlocutorului, şi păru dezamăgită să constate că el nu adăuga niciun comentariu. L-aţi văzut pe paroh?

— Încă nu. Am sosit aseară şi nici măcar nu l-am vizitat pe arhiepiscop. Am vrut să arunc mai întâi o privire.

— Păi, vedeţi — făcu un gest cu mâna, arătând naosul şi altarul principal care abia se desluşea în fund, în întuneric. Baroc sevillan din secolul al XVII-lea, retablu de Duque Cornejo… O mică bijuterie care cade în bucăţi.

— Şi Fecioara decapitată de la intrare?

— Nişte cetăţeni au sărbătorit în felul lor proclamarea celei de-a Doua Republici, în 1931.

O spuse cu îngăduinţă, ca şi cum i-ar fi scuzat pe cei care retezaseră capul. Quart se întrebă de câtă vreme se afla ea în oraş. De multă vreme, fără îndoială. Spaniola sa era fără cusur, şi părea că se simte în largul ei.

— De cât timp staţi în Sevilla?

— De aproape patru ani. Însă am venit de multe ori înainte de a mă stabili aici. Am avut o bursă şi n-am plecat de tot niciodată.

— De ce?

O văzu ridicând din umeri, de parcă şi ea şi-ar fi pus aceeaşi întrebare.

— Nu ştiu. Li se întâmplă multor compatrioţi de -ai mei; mai ales celor tineri. Sosesc într-o zi şi nu mai pot pleca. Rămân să cânte la chitară, să deseneze prin pieţe. Descurcându-se cum pot ca să trăiască — privi gânditoare pătratul pe care soarele îl făcea pe pardoseală, lângă uşă. E ceva în lumină, în culoarea străzilor, care-ţi slăbeşte

voinţa. De parcă ai cădea bolnav.

Quart făcu câţiva paşi şi se opri, ascultând cum se stingea ultimul ecou în fundul naosului, în stânga se afla un amvon cu scară în spirală, pe jumătate ascuns de schele, iar în dreapta, un confesional, într-o capelă micuţă la intrarea în sacristie, îşi trecu mâna peste lemnul unei bănci, înnegrit de folosinţă şi de ani.

— Cum vi se pare? întrebă femeia.

Quart înălţă capul. Bolta semicirculară se înălţa peste un spaţiu dreptunghiular cu o singură navă şi transept cu braţe scurte. O cupolă în formă de elipsă, cu un lanternou orb în vârf, fusese împodobită cu fresce, acum de nerecunoscut din pricina stricăciunilor provocate de fumul lumânărilor şi al incendiilor. Se puteau încă desluşi câţiva îngeri în jurul unei pete mari de funingine şi mai mulţi profeţi cu barbă, într-o stare jalnică, deformaţi de umflături de umezeală ce le dădeau aspectul unor leproşi fără leac.

— Nu ştiu, răspunse. Mică, frumoasă. Veche.

— Trei secole, preciza ea, şi ecoul se auzi din nou când începură să meargă printre bănci spre altarul principal. În ţara mea, o clădire veche de trei sute de ani ar fi o bijuterie istorică inviolabilă. Iar aici, vedeţi şi dumneavoastră: pretutindeni lăcaşuri ca acesta, gata să se prăbuşească, fără ca nimeni să mişte un deget.

— Poate că sunt prea multe.

— E curios să auzi aşa ceva de la un preot. Chiar dacă nu păreţi — îl cercetă iar din cap până-n picioare, cu un interes plin de ironie, oprindu-se de data asta la croiala impecabilă a costumului subţire, închis la culoare. De n-ar fi gulerul preoţesc şi cămaşa neagră…

— Le port de douăzeci de ani, o întrerupse cu răceală, privind peste umărul ei. Îmi vorbeaţi de biserică şi de alte lăcaşuri ca acesta.

Rămase puţin descumpănită, cu capul aplecat într-o parte, străduindu-se vizibil să-l includă într-una dintre speciile cunoscute ale sexului masculin. Şi, în pofida dezinvolturii ei, Quart ştia că gulerul preoţesc o intimida. Aşa se întâmplă cu toate, se gândi: bătrâne şi tinere, fără excepţie. Până şi cea mai hotărâtă şovăie când un gest, un cuvânt amintesc pe neaşteptate că e preot.

— Biserica, spuse în cele din urmă Gris Marsala, uitându-se la el, dar cu gândul parcă în altă parte, însă nu vă împărtăşesc părerea că sunt prea multe asemenea lăcaşuri. În fond, e vorba de memoria noastră, nu credeţi? — îşi încreţi buzele şi nasul, lovind cu un picior dalele deteriorate de pe jos, dorind parcă să le ia drept martore. Sunt convinsă că fiecare clădire, fiecare tablou, fiecare carte veche ce se distruge sau se pierde ne face să ne simţim orfani. Ne sărăceşte.

Vorbise cu o ardoare neaşteptată, şi la un moment dat tonul încordat lăsă să se ghicească o urmă de amărăciune. Dându-şi seama că acum Quart se întorcea surprins spre ea, zâmbi din nou.

— N-are nicio legătură faptul că eu sunt americană, spuse în chip de scuză. Sau poate tocmai de asta-i vorba. Acestea sunt patrimoniul întregii omeniri. Nimeni n-are dreptul să le lase să piară.

— Din pricina asta staţi de atâta vreme la Sevilla?

Reflectă, misterioasă.

— Poate. În tot cazul, de asta mă aflu acum aici, în locul ăsta — se uită în sus, oprindu-şi privirea asupra unuia dintre vitraliile din lunetele aflate în stânga naosului, aceea unde lucra când intrase Quart. Ştiţi că este ultima biserică ridicată în Spania sub regii dinastiei de Austria? Lucrările s-au terminat oficial la 1 noiembrie 1700, pe când Carol al II-lea, ultimul din această dinastie, agoniza fără descendenţă. A doua zi, slujba religioasă de inaugurare a fost cea de pomenire pentru sufletul regelui.

Se aflau în faţa altarului principal. Luminozitatea piezişă a vitraliilor dădea reflexe gingaşe nuanţelor de auriu din partea de sus a retablului, iar reliefurile acestuia le făceau să rămână în penumbră, printre schele. Quart o desluşi în mijloc pe Fecioară sub un baldachin bogat, deasupra chivotului în dreptul căruia îşi înclină uşor capul. Pe laturi, separate de portic prin coloane cioplite, se vedeau firide cu statui de heruvimi şi sfinţi.

— Magnific, comentă, sincer.

— E mai mult decât atât.

Gris Marsala merse până la baza schelei, în spatele altarului, şi aprinse un comutator care lumină tot retablul. Auriul icoanelor şi al statuilor de lemn poleit se însufleţi, şi un şuvoi de lumină se revărsă peste coloanele, medalioanele şi ghirlandele cizelate cu măiestrie de orfevru. Quart admiră uniformitatea ansamblului multicolor, fuziunea elementelor de construcţie cu cele ornamentale într-un singur plan prin împletirea imaginilor, frizelor, motivelor arhitectonice şi vegetale.

— Magnific, repetă, impresionat.

Şi, ducându-şi mâna dreaptă la frunte, îşi făcu automat semnul crucii. Observă apoi că Griș Marsala îl privea atentă, de parcă ar fi găsit nepotrivit gestul lui.

— N-aţi văzut niciodată un preot închinându-se? — Quart îşi ascundea stânjeneala arborând un zâmbet îngheţat. Trebuie s-o fi făcut mulţi în faţa acestui retablu.

— Cred că da. Însă erau altfel de preoţi.

— Nu există decât un singur fel de preoţi — răspunse el, cam nechibzuit şi doar ca să se afle în treabă. Sunteţi catolică?

— Oarecum. Străbunicul meu era italian — ochii limpezi îl priveau cu o ironie impertinentă. Am o reprezentare destul de exactă a păcatului, dacă la asta vă referiţi. Dar la vârsta mea…

Lăsă fraza în suspensie, atingându-şi părul cărunt strâns în codiţă.

Quart socoti oportun să schimbe din nou subiectul.

— Vorbeam de retablu. Şi vă spuneam că e magnific…

O privi în ochi, grav, politicos şi distant:

— Vreţi s-o luăm de la început?

Din nou Gris Marsala îşi aplecă uşurel capul într-o parte. O femeie inteligentă, se gândea Quart. Era totuşi ceva care îl descumpănea. Instinctul bine antrenat de agent al ILE detecta o incongruenţă, o notă falsă în atitudinea ei. O cercetă, căutând cheia potrivită, dar nu exista nicio modalitate de a se apropia mai mult fără a accepta o complicitate pe care el nu voia s-o împingă prea departe.

— Vă rog, adăugă Quart.

Îl mai privi pieziş câteva clipe. Apoi schiţă un gest afirmativ şi păru gata să zâmbească iar, dar n-o făcu.

— Bine, spuse în cele din urmă.

Se întorsese spre retablu, şi Quart îi urmări mişcarea.

— L-a realizat în 1711 sculptorul Pedro Duque Cornejo, care a primit în schimb două mii de scuzi în valoare de opt arginţi fiecare. Şi este, într-adevăr, o minunăţie. Toată fantezia şi îndrăzneala barocului sevillan sunt aici.

Fecioara era o frumoasă statuie din lemn policrom, înaltă de aproape un metru. Avea o mantie albastră şi mâinile pe laturi, cu palmele întinse. O semilună îi servea drept piedestal şi piciorul său drept strivea un şarpe.

— E foarte frumoasă, spuse Quart.

— Realizată de Juan Martfnez Montanes cu aproape un veac mai devreme decât retablul…

Aparţinea ducilor de Nuevo Extremo; şi fiindcă unul din ei a ajutat la construirea acestei biserici, fiul lui a donat sculptura. Lacrimile de pe faţa ei au dat numele locului.

Quart cerceta detaliile. De jos se vedeau lacrimile strălucind pe chip, cununa şi mantia.

— Puţin exagerate, mi se pare.

— La început erau mărgele de sticlă mai mici; dar acum sunt perle. Douăzeci de perle perfecte, aduse din America la sfârşitul secolului trecut: o poveste care-şi are continuarea acolo, în criptă.

— Există o criptă?

— Da. Intrarea e ascunsă în partea asta, în dreapta altarului principal: e un fel de capelă particulară. Mai multe generaţii de duci de Nuevo Extremo se odihnesc acolo. Unul dintre ei, Gaspar Bruner de Lebrija, a cedat în 1687 un teren care-i aparţinea pentru a fi înălţată biserica asta, cu condiţia să i se oficieze o dată pe săptămână o slujbă de pomenire — arătă spre firida din dreapta Fecioarei, cu statuia unui cavaler îngenuncheat în poziţie de rugăciune. Iată-l acolo: cioplit de Duque Cornejo, care a făcut şi statuia din stânga, reprezentând-o pe

soţia lui… Pentru construirea lăcaşului a fost desemnat arhitectul său de încredere, Pedro Romero, care lucra şi pentru ducele de Medina-Sidonia. De aici provine legătura familiei cu biserica asta. Fiul ctitorului, Guzmán Bruner, a suportat cheltuielile pentru terminarea retablului cu efigia părinţilor lui şi a adus statuia Fecioarei în 1711… Legătura de familie mai există încă, deşi mai slabă. Şi are de-a face cu conflictul.

— Ce conflict?

Gris Marsala continua să privească retablul de parcă n-ar fi auzit întrebarea. Îşi trecu o mână pe gât, suspinând uşor.

— Mă rog. Numiţi-l cum vreţi — tonul îi devenise în mod forţat superficial. S-a ajuns la un punct mort, am putea spune. Cu Macarena Bruner, mama sa, bătrâna ducesă, şi toţi ceilalţi.

— Nu le cunosc pe doamnele Bruner.

Când Gris Marsala se întoarse spre Quart, în ochii săi limpezi se ivi o licărire răutăcioasă.

— Nu? Ei bine, o să le cunoaşteţi — făcu o pauză şi-şi plecă într-o parte capul, amuzată. Pe amândouă.

Quart o auzi râzând încet pe când învârtea comutatorul. Bezna înghiţi iar retablul.

— Ce se întâmplă aici? întrebă.

— În Sevilla?

— În biserica asta.

Ea zăbovi câteva secunde până să răspundă.

— Dumneavoastră trebuie să spuneţi, preciza în cele din urmă. De asta v-au trimis.

— Dar lucraţi aici. Aveţi probabil vreo idee.

— Am tot felul de idei, bineînţeles. Dar le păstrez pentru mine. Tot ce ştiu e că sunt mai mulţi oameni interesaţi ca lăcaşul ăsta să se dărâme în loc să fie restaurat.

— De ce?

— Ah, nu ştiu…

Ofertele de complicitate păreau să se fi evaporat. Acum era rândul ei să se închidă în sine, distantă, şi frigul naosului pustiu părea că se abate din nou asupra celor doi.

— Poate pentru că în cartierul ăsta metrul pătrat de pământ valorează o avere — clătină din cap, alungând gânduri stingheritoare. O să găsiţi oameni care să vă povestească.

— Aţi spus înainte că aveţi tot felul de idei despre asta.

— Aşa am spus? — în colţul gurii i se ivea un zâmbet, dar era ceva nesincer, forţat. Se prea poate. Oricum, nu-i treaba mea. Sarcina mea e să salvez cât pot mai mult din lăcaş, atâta vreme cât există bani pentru lucrări, ceea ce nu este cazul.

— Atunci de ce continuaţi singură?

— Fac ore suplimentare. De când mă ocup de biserica asta, n-am mai făcut rost de nimic altceva, aşa că am timp liber din belşug.

— Timp liber din belşug, repetă Quart.

— Aşa-i — vocea ei căpătase un ton amar. Şi n-am unde să mă duc în altă parte.

Era gata să stăruie, intrigat, când nişte paşi în spatele lui îl făcură să se întoarcă. În cadrul uşii apăruse o siluetă neagră, măruntă şi încremenită, iar umbra sa întunecată cădea, deasă, pe dreptunghiul luminat de pe dale.

Gris Marsala, care se întorsese şi ea, îi adresă lui Quart un zâmbet ciudat:

— E timpul să-l cunoaşteţi pe paroh. Nu credeţi? Vreau să spun, pe don Priamo Ferro.

Când Celestino Peregil ieşi din barul Casa Cuesta, don Ibrahim se apucă să numere pe ascuns, sub marmura mesei, bancnotele pe care asistentul bancherului Pencho Gavira le lăsase pentru primele cheltuieli.

— O sută de mii, spuse la sfârşitul operaţiei.

Potro del Mantelete şi Niña Puñales încuviinţară pe tăcute. Don Ibrahim făcu trei teancuri de treizeci şi trei de mii, îşi vârî unul în buzunarul interior al sacoului şi le dădu pe celelalte tovarăşilor lui. Puse pe masă bancnota care rămăsese.

— Ce părere aveţi? întrebă.

Potro del Mantelete se încruntă, netezi bancnota şi rămase cu ochii aţintiţi la efigia lui Hernán Cortes.

— Pare bun, se hazarda.

— Mă refer la treabă. La sarcina încredinţată.

Potro nu-şi luă ochii de la bancnotă, cu un aer taciturn, şi Niña Puñales ridică din umeri:

— Sunt bani buni, spuse ca şi cum asta ar fi rezumat totul. Dar să te încurci cu popi poartă ghinion.

Don Ibrahim făcu un gest ca să atenueze gravitatea afacerii. L-a făcut cu mâna stângă, în care trabucul scotea fum lângă inelul de aur, şi scrumul îi căzu iar pe pantalonii albi.

— O s-o rezolvăm cu mult tact, preciza, aplecându-se anevoie peste burtă ca să scuture pulberea cenuşie.

Niña Puñales încuviinţă cu un *ozu* şi Potro del Mantelete dădu din cap, cu privirea tot la bancnotă. Potro mergea cam pe patruzeci şi cinci de ani, şi toţi îi erau întipăriţi pe faţă. O tinereţe de toreador fără noroc îi lăsase în ochi şi în gâtlej praful eşecului în arene de mâna a şaptea, pe lângă o cicatrice sub urechea dreaptă, de pe urma unei împunsături de corn. Cât priveşte scurta şi obscura lui traiectorie ca aspirant la titlul de campion al Andaluziei la categoria cocoş, între

două înrolări în Legiune, nu se alesese decât cu nasul rupt, două sprâncene umflate şi brăzdate de cicatrice şi o oarecare încetineală a reflexelor când trebuia să unească faptele cu cuvintele şi gândurile. Când pungăşeau turişti pe stradă, juca grozav rolul prostului: era ceva foarte real în felul lui neajutorat de a privi în gol aşteptând să sune trâmbiţa pentru a treia oară, sau gongul unei puţin probabile numărători inverse.

— Treaba cu tactul e importantă, spuse încet.

— *Ozú*, întări Niña.

Potro del Mantelete era tot încruntat, ca de fiecare dată când se apuca să cumpănească ceva.

Aşa, cu fruntea încruntată şi cumpănind pe îndelete, se întorsese într-o zi acasă şi-şi găsise fratele, paralizat în scaunul cu rotile, cu pantalonii la genunchi şi cu cumnată-sa — nevasta lui Potro — aşezată peste el, printre gâfâieli grăitoare. Fără să se grăbească şi fără să ridice tonul, încuviinţând cu blândeţe din cap pe când fratele jura de zor că e o neînţelegere şi că poate să-i explice totul, Potro del Mantelete se postase în spatele scaunului cu rotile, ducându-l pe sus aproape cu duioşie până pe palier, unde-l lăsase să cadă, cu proprietar cu tot, pe scări în jos, rezultatul fiind treizeci şi două de trepte făcând clic-clac şi o fractură de craniu mortală. Femeia s-a ales cu o bătaie metodică, ştiinţifică, ce a constat în ambii ochi învineţiţi şi un K.O. Cu un croşeu de stânga din care s-a trezit după o jumătate de oră, tocmai la timp ca să-şi facă geamantanul şi să dispară pentru totdeauna. Treaba cu fratele nu s-a terminat la fel de bine: acuzarea a cerut treizeci de ani de închisoare, şi numai iscusinţa avocatului a reuşit să schimbe în mintea judecătorului teza crimei cu cea a omuciderii accidentale, având drept rezultat absolvirea *in dubio pro reo*. Avocatul era don Ibrahim, a cărui diplomă eliberată la Havana era considerată încă autentică de baroul sevillan. Dar, cu titlu sau fără, cert e că fostul toreador şi boxer n-avea să uite în veci mişcătoarea pledoarie care i-a câştigat, puţin câte puţin, libertatea. Căminul acela distrus, Onorată Instanţă. Fratele acela trădător, situaţia încinsă la maximum, nivelul intelectual al clientului meu, absenţa de *animus necandi*, scaunul cu rotile fără frâne. De atunci, Potro del Mantelete nutrea faţă de binefăcătorul său o credinţă oarbă, eroică, indestructibilă; încă şi mai plină de abnegaţie, dacă se poate, după josnica scoatere din barou a lui don Ibrahim. Credinţa unui ogar liniştit şi aspru, gata de orice pentru un ordin sau o mângâiere a stăpânului.

— Văd totuşi prea mulţi popi, stărui Niña.

Brăţările de argint zornăiau din nou când învârtea paharul gol. Don Ibrahim şi Potro se priviră, iar fostul fals avocat mai ceru trei pahare de vin sec La Ina şi nişte feliuţe de pastramă ca aperitiv. Abia puse chelnerul pe masă xeresul rece, că ea îşi şi dădu paharul pe gât, pe

când cei doi bărbaţi îşi îndreptau privirea în altă parte, prefăcându-se că nu bagă de seamă.

Vin amar, ce nu te-nveseleşte, chiar de mă-mbăt nu pot uita…

Niña Puñales cânta încet, pe un ton sfâşietor, trecându-şi limba peste buzele roşii de carmin, lucioase de umezeala vinului, şi Potro murmură *ole* fără s-o privească, bătând uşor ritmul cu palma pe marmura mesei. Niña Puñales avea ochii negri ca tăciunele, aşa ca în cântecele ei populare, mari, tragici, pe care excesul de machiaj şi dermatograf îi făcea să pară imenşi pe un chip ce mai păstra urmele unei frumuseţi încremenite, ofilite, sub cârlionţul de păr vopsit şi fixat pe frunte. Când exagera cu xeresul sau cu *manzanilla[4]*, obişnuia să povestească despre un bărbat brunet, cu ochii verzi, care l-a ucis pe altul cu lovituri de cuţit, pentru ea, ca în cântecele ei; şi tot căuta în geantă o tăietură din ziar, de bună seamă pierdută de mult. Dacă s-o fi întâmplat într-adevăr aşa, trebuie să fi fost pe vremea când Niña figura pe afişele spectacolului cu toată faima ei de ţigancă frumoasă, sălbatică, tânără speranţă a cântecului spaniol. Urmaşa donei Concha Piquer, se spunea. Acum, după trei decenii de la trecătorul moment de glorie, îşi purta nenorocul, legenda tristă şi cântecele pe la mese pătate de vin şi pe scene de flamenco de mâna a şaptea, ca reprezentaţii de umplutură pentru circuitele turistice cu cină şi spectacol incluse în preţ, Sevilla noaptea, pe estrade mizere, zgâriate de ritmul sleit bătut cu tocurile pantofilor ei de dans.

— De unde începem? întrebă, uitându-se la don Ibrahim.

Şi Potro del Mantelete îşi ridică privirea de pe masă, aţintindu-şi-o asupra bărbatului pe care-l respecta cel mai mult pe lume, după memoria răposatului toreador Juan Belmonte. Conştient de responsabilitatea sa, fostul fals avocat trase prelung din trabuc şi citi în gând, de două ori, gustările afişate pe tabla de pe tejgheaua barului: *Crochete. Măruntaie. Hamsii prăjite. Ouă bechamel. Limbă cu sos. Limbă împănată.*

— Aşa cum a spus, şi bine a spus, Caius Iulius Caesar, declară atunci când consideră că se scursese timpul cuvenit pentru a da importanţă cuvintelor sale, *Galia est omnia divisa in partibus infidelibus.* Adică, înainte de a porni orice acţiune, se impune o recunoaştere la faţa locului — îşi plimbă privirea de jur împrejur, ca un general în faţa statului său major. O vizualizare a terenului, nu ştiu dacă mă înţelegeţi — clipi, cuprins de îndoială. Mă înţelegeţi?

— *Ozú.*

— Da.

— Mă bucur — don Ibrahim îşi netezea cu un deget mustaţa, satisfăcut de moralul trupei. Vreau să spun că trebuie să aruncăm o privire bisericii şi tuturor celorlalte chestii — se uită la Niña, pe care,

o ştia cucernică. Desigur, cu atenţia cuvenită naturii ei de lăcaş sfânt.

— Eu o ştiu, preciza ea cu vocea-i aspră ca rachiul. E foarte veche, veşnic în şantier. Câteodată mă duc la slujbă acolo.

Ca o adevărată cântăreaţă din popor, era foarte evlavioasă. La rândul lui, deşi mărturisea de obicei că e agnostic, don Ibrahim respecta libertatea cultului. Se aplecă puţin peste masă, interesat. Informarea riguroasă în prealabil, citise pe undeva — Churchill, parcă, sau Frederic cel Mare —, era mama tuturor victoriilor.

— Cum e preotul? Mă refer la parohul titular.

— Ca aceia de odinioară — Niña Puñales îşi încreţea buzele şi fruntea, încercând să-şi amintească: bătrân, iute la mânie… Odată a dat afară nişte turiste care au intrat în toiul slujbei. S-a coborât din altar, cu felon cu tot, şi le-a tras o săpuneală groaznică pentru că erau în şort. Aici nu-i nici baie şi nici circ, le-a zis; aşa că luaţi-vă tălpăşiţa. Şi le-a aruncat în stradă.

Don Ibrahim încuviinţă, mulţumit.

— Un bărbat sfânt, din câte văd.

— *Ozú.*

— Un om al bisericii plin de virtuţi.

— Până-n măduva oaselor.

După o pauză de gândire, indianul scoase un rotocol de fum şi îl privi cum se risipeşte. Avea acum un aer preocupat.

— Asta înseamnă că avem de-a face cu un preot dintr-o bucată, nuanţă, moderându-şi încuviinţarea iniţială.

— Nu ştiu dacă-i dintr-o bucată, zise Niña. Însă e sigur că-i sare iute ţandăra.

— Înţeleg — don Ibrahim scoase alt rotocol, dar de data asta îi ieşi prost. Deci acest onorabil paroh ne poate face probleme. Vreau să spun că ne poate îngreuna strategia.

— Ne-o poate face harcea-parcea.

— Şi celălalt preot, vicarul cel tânăr?

— Pe ăsta l-am văzut uneori ajutând la slujbă. Pare liniştit, grozav de respectuos. Mai domol.

Don Ibrahim se uită pe fereastră de partea cealaltă a străzii, spre cizmele rustice de la Valverde del Camino atârnate de marchiză peste vitrina magazinului de încălţăminte La Valenciana. Apoi, cu o înfiorare de melancolie, cercetă cele două chipuri din faţa lui. În alt moment al vieţii l-ar fi trimis la plimbare pe Peregil, cu însărcinarea lui cu tot; sau, probabil, ar fi cerut mai mulţi bani. Dar aşa cum stăteau lucrurile, nu prea avea de unde să aleagă. Observă cu tristeţe gura vopsită a Niñei, aluniţa artificială, unghiile date cu ojă roşie ce se cojea pe margini, degetele slabe strângând paharul gol. Apoi îşi îndreptă ochii spre stânga, pentru a da de privirea credincioasă a lui Potro del Mantelete şi, în sfârşit, se uită la propria- i mână, pe masă:

cea care ţinea havana lângă inelul, fals precum Iuda, pe care la răstimpuri reuşea să-l plaseze pentru cinci mii de pesete — avea mai multe — vreunui turist fleţ prin barurile din Triana. Ei doi erau oamenii lui, responsabilitatea lui. Potro, pentru fidelitatea lui dincolo de necazul care dăduse peste el. Niña, pentru că fostul fals avocat nu auzise niciodată pe cineva cântând *Pelerină brodată cu fir de carmin şi de aur* cum o făcuse ea, când el, nou-venit la Sevilla, o văzuse pe scenă. N-a făcut cunoştinţă cu ea decât mult mai târziu, când se producea într-un spectacol flamenco de mâna a şaptea, distrusă de alcool şi de ani, pildă grăitoare a cântecelor populare pe care le interpreta cu vocea aceea spartă, sublimă, care te făcea să te înflori: Lupoaica, Baladă de vitejie, Moneda falsă, Tatuaj. În seara când a întâlnit-o, don Ibrahim a jurat în sinea lui că o va salva de la uitare, fără alt motiv decât acela de a face dreptate Artei. Fiindcă, în ciuda calomniilor Baroului avocaţilor, în ciuda celor publicate în presa locală când se înverşunaseră să-l bage la închisoare pentru o diplomă absurdă de care nu-i păsa nimănui nici cât negru sub unghie, în ciuda învârtelilor pe care se vedea obligat să le facă pentru a-şi câştiga traiul, el nu era un ticălos. Don Ibrahim înălţă capul, potrivindu-şi automat lanţul ceasului în buzunarul de la vestă. El era un om demn, lipsit de noroc.

— E vorba de o simplă problemă de strategie, repetă dus pe gânduri, cu glas tare, mai mult pentru a se convinge pe sine decât din alt motiv, şi simţi cum cei doi prieteni îşi puneau în el toată speranţa.

Celestino Peregil promisese trei milioane, dar poate că aveau să-i stoarcă mai mult. Se spunea că Peregil e peonul truditor al unui bancher putred de bogat. Afacerea aducea parale, şi ei aveau nevoie de bani lichizi pentru a pune bazele unui vis vechi. Don Ibrahim era un om citit, chiar dacă puţin superfâcial — de n-ar fi fost aşa, cu greu ar fi putut profesa la Sevilla, neştiind de unde sare iepurele —, şi din lecturile lui culegea citate aşa cum strângi banii de aur în pungă. Cu privire la vise, citatul cel mai grăitor era din Thomas D.H. Lawrence, individul ăla din Arabia care scrisese *Lady Butterfly*: oamenii care visează cu ochii deschişi ies mereu învingători, sau ceva în genul ăsta. Nu-şi făcea prea multe iluzii că prietenii lui aveau ochii deschişi; dar asta conta cel mai puţin. El îi ținea deschişi în locul lor.

Îl privi cu afecţiune pe Potro del Mantelete, care mesteca încet o bucată de pastramă:

— Tu ce părere ai, campionule?

Potro mestecă mai departe în tăcere preţ de o jumătate de minut.

— Am putea s-o facem, cred, spuse într-un târziu, când ceilalţi aproape că uitaseră de întrebare. Dacă Domnul ne dă noroc.

Lui don Ibrahim îi scăpă un suspin resemnat:

— Tocmai asta-i problema. Cu atâţia popi la mijloc, nu ştiu de care

parte s-ar pune Domnul.

Potro zâmbi pentru prima oară în dimineaţa aceea, şi o făcu plin de încredere. Întotdeauna zâmbea cu încredere şi parcă puţin câte puţin, ca şi cum efortul muscular ar fi fost prea mare pe chipul lui zdrobit de tauri şi de mănuşile adversarilor din ring.

— Totul pentru Cauză, spuse.

Niña Puñales slobozi un ole în şoaptă şi pătimaş:

Jură să mă iubească un bărbat făr' să se teamă de moarte…

Cântă cu jumătate de glas, punând o mână pe cea a lui Potro del Mantelete. De la divorţul lui traumatizant, acesta trăia singur, fără nicio rudă, iar don Ibrahim bănuia că o iubea pe ascuns pe Niña, însă nu o arăta niciodată, din respect. Ea, la rândul ei, păstrând amintirea nebuniei din tinereţe la care visa întruna, era credincioasă memoriei bărbatului cu ochi verzi care continua s-o aştepte pe fundul fiecărei sticle. În ce-l priveşte pe don Ibrahim, în materie de dragoste nimeni n-a putut aduce vreodată dovezi demne de crezare, cu toate că îi plăcea, în nopţile cu *manzanilla* şi chitară, să vorbească pe departe de aventuri romantice din tinereţea sa din Caraibi, când era prieten cu Beny More — Prinţul Ritmului —, şi cu *Carafoca* Perez Prado, şi cu actorul mexican Jorge Negrete până când au avut un schimb dur de cuvinte. Era pe vremea când Maria Felix, divina Maria, Doamna, i-a dăruit bastonul de abanos cu mâner de argint într-o noapte în care, cu don Ibrahim şi cu o sticlă de tequila — Herradura Reposado de un litru —, i-a fost necredincioasă lui Agustin Lara; iar slăbănogul elegant, distrus, a compus un cântec nemuritor ca să-şi aline durerea provocată de coarne. Zâmbetul indianului întinerea la presupusa amintire din Acapulco, a nopţilor de acolo, a plajelor de acolo, Maria, comoara mea, Frumoasa Maria. Şi Niña Puñales fredona în şoaptă, bând pahar după pahar de xeres şi de *manzanilla*, cântecul inspirat de el, seducătorul vinovat. Potro îşi aducea şi el contribuţia la scena aceea, cu profilul său dur şi tăcut, văduvit de propria-i umbră care hoinărea descumpănită printre corzile ringului şi prin arenele mizere improvizate în vreo piaţă. În felul acesta, nimeni nu comunica şi toţi împărtăşeau aceleaşi sentimente în acel singular triunghi plămădit din apusuri de soare, fum de ţigară, vin, aplauze, ţărmuri îndepărtate şi nostalgii. Şi de când hazardul şi viaţa îi adunaseră la Sevilla ca pe nişte plute în derivă, cei trei îşi împărţeau resacul nesfârşit al vieţilor legaţi printr-o pitorească prietenie, al cărei nobil scop reuşiră să-l descopere în zorii unei zile, după o lungă beţie liniştită, stând în faţa apei întinse şi molcome a Guadalquivirului: Cauza. Într-o bună zi vor avea bani destui pentru a întemeia o trupă de flamenco nemaipomenită. O vor numi *Templul Cântecului*, şi acolo vor face în

sfârşit dreptate artei Niñei Puñales, menţinând vie tradiţia muzicii spaniole.

Copilă, îmi spunea el cu patimă nebună…

Cânta mai departe în şoaptă Niña. În bar intră o vânzătoare de lozuri, vestind în gura mare câştigul de cincisprezece mii, şi don Ibrahim cumpără bilete. Apoi îl chemă pe chelner pentru a-i plăti consumaţia şi-şi luă bastonul dăruit de Frumoasa Maria şi panamaua albă cu un aer seniorial, ridicându-se cu greutate, pe când Potro del Mantelete, în picioare de parcă tocmai bătuse gongul, îi trăgea scaunul Niñei, şi amândoi o escortară până la uşă. Lăsară pe masă, ca bacşiş, bancnota cu Hernán Cortes. La urma urmelor, era o zi deosebită. Şi, aşa cum spuse Potro justificând cu umilinţă risipa, don Ibrahim era un cavaler.

Nou-sositul intră în biserică, şi lumina pe care o lăsa în spate, profilată în uşă şi pe dalele pragului, îl orbi pe Lorenzo Quart, făcându-l să clipească o clipă. Când retina i se adapta iar la penumbra dinăuntru, don Priamo Ferro se înfiinţase lângă el. Îşi dădu atunci seama că lucrurile stăteau mai prost decât îşi închipuise.

— Sunt părintele Quart, spuse, întinzând o mână. Tocmai am sosit la Sevilla. Mâna rămase nemişcată în gol, în dreptul a doi ochi negri şi pătrunzători care o priveau bănuitori.

— Ce faci în biserica mea?

Am început cu stângul, îşi zise retrăgându-şi încet mâna, în timp ce îl cerceta pe bărbatul din faţa lui. Aspru ca şi glasul lui, mărunt, uscăţiv, cu părul alb ciufulit şi mai mult ciopârţit decât tuns, cu sutana ponosită şi plină de pete de sub care se iveau nişte pantofi mari, uzaţi, pe care nimeni nu-şi dăduse osteneala să-i lustruiască de vreo cinci-şase ani.

— Am considerat oportun să mă uit puţin, răspunse calm.

Cel mai tare te neliniştea chipul parohului, brăzdat peste tot de semne, zbârcituri şi mici cicatrice care-i dădeau un aspect chinuit, dur, asemeni acelor fotografii făcute din avion deşerturilor unde se văd eroziunea, crăpăturile scoarţei pământului, urmele adânci ale albiilor unor râuri dispărute, pe care timpul le-a săpat încetul cu încetul în pământ şi în stâncă. Mai erau şi ochii întunecaţi, sălbatici, înfundaţi în orbite adânci, de unde observau lumea cu foarte puţină simpatie. Ochii aceia îl măsurară pe Quart din cap până-n picioare, şi acesta văzu că se opreau asupra butonilor de la cămaşă, asupra croielii costumului şi, în cele din urmă, asupra feţei sale. Nu păreau prea încântaţi de ceea ce vedeau.

— Dumneata n-ai dreptul să fii aici.

Nu exista nicio alternativă, înţelese Quart întorcându-se spre Gris Marsala într-o încercare de a-i cere ajutor, deşi ştia dinainte că e zadarnic: asistase la dialog fără să scoată o vorbă.

— Părintele Quart a întrebat de dumneavoastră, interveni ea, fără chef.

Ochii parohului o ignorară pe arhitectă. Erau aţintiţi mai departe asupra vizitatorului:

— De ce?

Trimisul de la Roma îşi ridică uşor mâna stângă, împăciuitor, constatând că privirea interlocutorului urmărea, dezaprobator, strălucirea ceasului scump Hamilton pe care-l purta la încheietura mâinii.

— Strâng informaţii despre locul acesta — avea acum certitudinea că prima lor întâlnire era un eşec, dar hotărî să se mai străduiască un pic; la urma urmei, asta era treaba lui. Ar fi mai bine să stăm puţin de vorbă, părinte.

— N-am nimic de vorbit cu dumneata.

Quart trase aer în piept şi expiră încet. Era un fel de penitenţă ce-i confirma temerile cele mai negre şi, pe deasupra, îi aducea aminte de fantome a căror evocare nu-i făcea nicio plăcere. Tot ce detesta părea că se întrupase în faţa lui: vechea stare mizerabilă, sutana ponosită, neîncrederea de preot de ţară intransigent, sălbatic, bun doar să ameninţe cu caznele iadului, să spovedească femei habotnice, de ignoranţa cărora nu-l despărţeau decât câţiva ani amărâţi de seminar şi un strop de latină. Va fi o misiune stânjenitoare, îşi spuse. Grozav de stânjenitoare. Dacă parohul era *Vesper*, cu primirea pe care i-o făcea se ascundea de minune.

— Iertaţi-mă, stărui, vârându-şi mâna în buzunarul interior al sacoului pentru a scoate un plic cu tiara şi cheile lui Petru imprimate într-un colţ, dar cred într-adevăr că avem multe de vorbit. Sunt trimisul special al Institutului pentru Lucrări Externe, şi în scrisoarea asta adresată dumneavoastră de către Secretariatul de Stat este acreditarea mea.

Don Priamo Ferro apucă scrisoarea şi, fără să-i arunce măcar o privire, o rupse în două. Bucăţile plutiră în aer până ajunseră pe pardoseală.

— Mă doare-n cot de acreditarea dumitale.

Îl privea pe Quart de jos, mărunt şi semeţ. Şaizeci şi patru de ani, spunea raportul pe care-l avea pe masă, în camera de la hotel. Douăzeci şi ceva ca preot de ţară, zece ca paroh la Sevilla. Înfăţişarea lui s-ar fi potrivit grozav cu cea a Dulăului în arena Colosseumului: şi-l putea lesne închipui ca pe un gladiator mic şi periculos, cu tridentul într-o mână şi plasa atârnându-i pe umăr, căutând să-şi prindă adversarul în vreme ce tribunele cereau sânge. În viaţa lui

profesională, Quart învăţase să distingă la prima vedere, dintre mai multe persoane, pe aceea de care era cazul să se ferească. Şi părintele Ferro era tocmai clientul necunoscut de la capătul tejghelei care, pe când ceilalţi vociferează, bea în tăcere până când, pe neaşteptate, sparge o sticlă şi-ţi sare la beregată. Nu i-ar fi stat rău nici să străbată laguna Tenochtitlán cu apa până la brâu şi ridicând deasupra capului o cruce. Sau în cruciade, tăind capetele păgânilor şi ereticilor.

— Şi habar n-am care-i treaba cu lucrările externe, adăugă parohul, fără să-şi ia ochii de la Quart. Superiorul meu e arhiepiscopul Sevillei.

Care, sărea în ochi, îi pregătise conştiincios terenul trimisului supărător de la Roma. În orice caz, Quart nu-şi pierdu cumpătul. Vârî din nou mâna înlăuntrul hainei, pentru a arăta colţul altui plic, identic cu cel de la picioarele lui.

— Tocmai la el mă duc.

Parohul făcu un gest afirmativ plin de dispreţ, fără să se poată şti dacă se referea la intenţia lui Quart sau la persoana monseniorului Corvo.

— Păi, să te duci — replică, posac. Îi datorez supunere arhiepiscopului, şi când o să-mi poruncească să vorbesc cu dumneata, o s-o fac. Până atunci, uită că exist.

— Vin de la Roma, ca trimis special. Cineva a cerut insistent să intervenim în povestea asta.

Presupun că sunteţi la curent.

— Eu n-am cerut nimic. Oricum, Roma e foarte departe şi asta-i biserica mea.

— Biserica dumneavoastră.

— Întocmai.

Quart simţea privirea lui Gris Marsala aţintită asupra lor, în aşteptare. Îşi înălţă bărbia şi numără în gând până la cinci.

— Nu e biserica *dumneavoastră,* părinte Ferro, ci biserica *noastră.*

Îl văzu cum rămâne o clipă tăcut, privind cele două bucăţi de hârtie de pe jos, şi cum îşi întoarce apoi faţa uşor într-o parte, fără să se uite într-un punct precis, cu o expresie stranie, nici grimasă şi nici zâmbet, pe chipul plin de semne şi cicatrice.

— Şi în privinţa asta te înşeli, spuse în cele din urmă, de parcă vorbele astea ar fi pus capăt discuţiei, şi se îndreptă spre sacristie, pe lângă schele, prin mijlocul bisericii.

Dumnezeule mare! Călcându-şi pe inimă, Quart făcu ultima încercare de împăcare. Dorea să nu-l apese nimic pe conştiinţă când va sosi ceasul să-şi încheie socotelile, ca fiecare. Povestea cu preotul ăsta, zise înfrânându-şi furia, o să fie dată naibii. De şaptezeci de ori şapte.

— Am venit să vă ajut, părinte, spuse în spatele parohului.

Şi, o dată făcut efortul ăsta, se simţi împăcat înainte ca lucrurile să

se îndrepte pe făgaşul lor. Prin asta îşi plătea cu vârf şi îndesat tot ce datora umilinţei şi fraternităţii ecleziastice. De acum înainte, va răspunde la trufie cu aceeaşi monedă, iar don Prâamo Ferro n-avea să fie singurul în stare să-şi verse furia.

Parohul se oprise pentru a îngenunchea în faţa altarului principal, şi Quart auzi un râs scurt şi neplăcut, lipsit cu desăvârşire de umor.

— Să mă ajuţi? Nu ştiu cum mă poate ajuta cineva ca dumneata — se întoarse să-l privească pentru ultima dată, ridicându-se, şi ecoul vocii lui răsună în transeptul naosului. Îi cunosc prea bine pe cei de teapa dumitale… Ajutorul de care are nevoie biserica asta e altul; şi aşa ceva nu poţi avea în buzunarele hainelor dumitale elegante. Acum pleacă. Am un botez peste douăzeci de minute.

Gris Marsala îl însoţi până la uşă. Quart, care recurgea la toată disciplina şi la tot sângele lui rece pentru a nu-şi exterioriza exasperarea, ascultă fără prea mare atenţie strădaniile ei de a-l scuza pe paroh. E supus la presiuni mari, spuse pe scurt arhitecta, în chip de justificare. Politicienii, băncile şi Arhiepiscopia dădeau târcoale prin preajmă ca o haită de lupi. Fără înverşunarea părintelui Ferro, biserica ar fi fost demolată de mult.

— Se prea poate ca până la urmă s-o demoleze oricum, remarcă părintele Quart, lăsând să răzbată o urmă de antipatie. Mulţumită lui, şi cu el înăuntru.

— Nu spuneţi asta.

Ea avea dreptate. Nu trebuia să spună asemenea lucruri. Nu trebuia să le spună în ruptul capului, se mustră Quart, stăpân din nou pe sine, şi când ieşiră în stradă inspiră parfumul florilor de portocal. Un zidar lucra cu o lopată lângă betonieră, în colţul pe care-l făcea faţada bisericii cu clădirea alăturată. Quart îi aruncă o privire distrată în vreme ce mergeau printre portocalii din piaţă.

— Nu înţeleg atitudinea asta, spuse. La urma urmelor, eu sunt de partea lui. Biserica e de partea lui.

Gris Marsala se uită la el, ironică.

— La ce biserică vă referiţi? La cea de la Roma? La Arhiepiscopia Sevillei? La dumneavoastră? — clătină din cap, neîncrezătoare. Nu. El are dreptate, şi o ştie. Nimeni nu-i de partea lui.

— Nu mă surprinde. Pare predispus să-şi creeze tot soiul de probleme.

— Şi le are din plin. Confruntarea lui cu arhiepiscopul e un război deschis… Cât despre primar, îl ameninţă că-l dă în judecată: consideră jignitori termenii în care don Priamo s-a referit la el în predica de la slujba de duminică, de acum câteva săptămâni.

Quart se opri, interesat. Asta nu figura în raportul monseniorului Spada.

— Ce-a spus?

Arhitecta îşi îmblânzi un zâmbet strâmb:

— L-a făcut speculant ticălos, trădător şi politician fără scrupule — îl privi cu coada ochiului, să vadă ce faţă făcea. Din câte îmi amintesc.

— Ţine de obicei astfel de predici?

— Numai când e furios din cale-afară — Griş Marsala se opri, chibzuind puţin. În ultima vreme, poate destul de des. Vorbeşte de neguţătorii care năvălesc în templu şi de lucruri de genul ăsta.

— Neguţătorii, repetă Quart.

— Da. Printre altele.

Sacerdotul îşi înălţă sprâncenele, cumpănind cele auzite:

— Nu-i rău, conchise. Văd că parohul nostru e un expert în arta de a-şi face prieteni.

— *Are* prieteni, protestă ea, apoi dădu un şut unei cutii de bere şi o privi cum se rostogoleşte.

Şi are şi enoriaşi; oameni cumsecade care vin aici să se roage şi care au nevoie de el. Iar dumneavoastră nu-l puteţi judeca după cele întâmplate acum câteva clipe.

În vocea ei se strecurase o notă pătimaşă, care o făcea să pară mai tânără. Quart se împotrivi, iritat.

— Eu n-am venit să judec — se întorsese să cerceteze campanila estompată a bisericii, dar în realitate se ferea de ochii femeii. Vor fi alţii care s-o facă.

— Bineînţeles — rămase pe loc, înaintea lui, cu mâinile în buzunarele blugilor, iar lui nu-i plăcu felul în care îl privea. Dumneavoastră sunteţi dintre aceia care-şi scriu raportul şi se spală pe mâini, nu-i aşa? Vă mărginiţi să duceţi oamenii la Pretoriu şi aşa mai departe. Alţii sunt cei care spun *ibi ad crucem*.

Quart mimă ironic surpriza:

— Nu-mi închipuiam că sunteţi atât de versată în Evanghelii.

— Sunt destule lucruri pe care nu vi le închipuiţi, mi se pare.

Stingherit, preotul îşi lăsă toată greutatea trupului pe un picior, iar apoi pe celălalt. Îşi trecu în sfârşit o mână peste părul cenuşiu, tuns scurt. La vreo douăzeci de metri, zidarul care lucra lângă betonieră se oprise şi îi privea, sprijinit în lopată. Era un tânăr îmbrăcat cu nişte haine militare uzate, pătate de var.

— Tot ce vreau, spuse Quart, e să garantez o investigaţie corectă.

Stând încă în faţa lui, Gris Marsala dădu din cap, negând.

— Nu — acum ochii limpezi îl disecau cu simpatia unui bisturiu. Don Priamo a nimerit cu diagnosticul: dumneavoastră aţi venit să garantaţi o execuţie corectă.

— A spus aşa ceva?

— Da. De cum Arhiepiscopia v-a anunţat sosirea.

Quart îşi abătu privirea peste umărul femeii. Se vedea o fereastră cu

gratii şi muşcate şi cu un canar neclintit în colivia lui.

— Vreau numai să ajut, spuse pe un ton neutru, şi vocea i se păru brusc cea a unui străin.

În momentul acela, clopotul bisericii bătu în spatele lui şi canarul se porni să cânte, fericit de tovărăşie.

Avea să fie o treabă dificilă.

III. Unsprezece baruri în Triana

„Trebuie să tai, să tai fară să te opreşti, şi trebuie să dobori la pământ fără milă, până când copacii se răresc şi pădurea poate fi considerată sănătoasă."

(Jean Anouilh, Ciocârlia)

Există câini ce-şi definesc stăpânii şi maşini ce-şi oglindesc proprietarii. Mercedesul lui Pencho Gavira era închis la culoare, lucios, uriaş, cu o ameninţătoare stea cu trei colţuri care se înălţa deasupra radiatorului ca mira unei mitraliere de la provă. Încă nu se oprise de tot când Celestino Peregil era deja în picioare lângă bordura trotuarului, ţinând portiera deschisă ca să coboare şeful. Traficul în dreptul cafenelei La Campana era intens, şi poluarea murdărea gulerul de culoarea somonului al cămăşii zbirului, între sacoul bleumarin la două rânduri şi cravata de mătase cu flori roşii, verzi şi galbene, care-i sclipea la jumătatea pieptului ca un semafor oribil. Gazele de la ţeava de eşapament îi fluturau părul lins şi rar, făcând praf migăloasa operaţie de camuflare pe care o executa zilnic, cu grijă şi cu fixativ din belşug, dinspre urechea stângă.

— Ţi-a mai căzut părul, spuse Gavira cu rea-credinţă, privindu-i în treacăt şuviţele răvăşite.

Ştia că nimic nu-l supăra mai tare pe asistentul şi însoţitorul lui decât aluziile de soiul acesta; dar bancherul considera că, împungând din când în când cu pintenii caii de la el din grajd, îi ţinea treji. Pe deasupra, Gavira era un bărbat dur, care era propria lui creaţie, şi felul său de a fi includea asemenea exerciţii de binefacere creştinească.

În ciuda traficului şi a poluării, ziua se anunţa frumoasă. Gavira aruncă o scurtă privire în jur, stând ţanţoş pe trotuar, pe când îşi aranja manşetele cămăşii ca să-i iasă puţin din haină; exact atât cât trebuia pentru a lăsa să se vadă sclipirile pe care soarele de mai le scotea, reflectându-se în butonii de douăzeci şi patru de carate ce puneau în evidenţă manşetele duble de mătase bleu, opera celui mai bun fabricant de cămăşi din Sevilla. Părea un manechin dintr-o revistă de modă pentru bărbaţi în aşteptarea fotografului, când îşi potrivi nodul cravatei şi, cu aceeaşi mână, îşi trecu palma pe tâmplă pentru a-şi netezi părul negru şi bogat, puţin ondulat după urechi, pieptănat peste cap şi dat cu briantină lucioasă. Pencho Gavira era brunet,

chipeş, ambiţios, elegant, victorios, avea bani şi se afla în situaţia de a câştiga şi mai mulţi. Din aceste şapte calităţi, patru sau cinci se datorau în totalitate eforturilor proprii, şi aceasta îi era mândria, dar şi speranţa, temeiul privirii sigure, mulţumite, pe care şi-o plimbă de jur împrejur înainte de a se îndrepta spre colţul străzii Sierpes, cu Peregil ţinându-şi capul plecat şi călcându-i pe urme, ca un subaltern plin de căinţă.

Don Octavio Machuca stătea la masa lui obişnuită din cafeneaua La Campana, uitându-se peste hârtiile pe care i le întindea Cánovas, secretarul lui. De mai mulţi ani, preşedintele Băncii El Cartujano îşi petrecea dimineţile schimbând biroul său din Arenal, cu mobilier din lemn de esenţe preţioase şi împodobit cu tablouri, cu o masă şi patru scaune de pe terasa aceea unde pulsa inima oraşului. Acolo citea ziarul *ABC* şi privea în jur cum trece viaţa, pe când îşi rezolva afacerile de la micul dejun până la ceasul aperitivului, înainte de a pleca să ia masa la restaurantul său favorit, Casa Robles. Acum nu se mai ducea aproape deloc la bancă înainte de patru după-amiaza, iar funcţionarii şi clienţii lui n-aveau încotro şi veneau la cafenea pentru treburile urgente. Chiar şi Gavira, care, în calitatea lui de vicepreşedinte şi director general, nu putea evita aceste momente atât de stânjenitoare aproape în fiecare zi.

Fără nicio îndoială, din pricina asta privirea-i victorioasă se umbrea pe măsură ce se apropia de masa unde bărbatul căruia îi datora prezentul şi viitorul său stătea având în faţă o cafea cu lapte şi o jumătate de franzelă de Antequera cu unt. Umbră care se accentua considerabil când Gavira făcu gestul neinspirat de a se uita spre stânga lui, zărind, în trecere, coperta revistei *Q+S* expusă la vedere printre ziarele şi publicaţiile de la un chioşc. Nu fu decât o clipă; şi bancherul, care simţea în ceafă privirea lui Peregil, îşi continuă drumul ca şi când n-ar fi văzut nimic. Insă norul negru câştiga teren şi o izbucnire de furie îi strânse stomacul, călit de o oră zilnică de gimnastică şi saună. Revista aceea stătea de două zile pe masa din biroul lui din Arenal, şi Gavira ştia pe dinafară, de parcă le-ar fi făcut el însuşi, toate fotografiile reportajului din interior, precum şi coperta: o poză, puţin estompată de oscilaţiile teleobiectivului, în care îşi putea recunoaşte nevasta, Macarena Bruner de Lebrija, moştenitoarea ducatului de Nuevo Extremo şi descendenta uneia dintre cele mai vechi trei familii ale aristocraţiei spaniole — Alba şi Medina-Sidonia erau celelalte —, ieşind din hotelul Alfonso al XlII-lea la patru dimineaţa cu toreadorul Curro Maestral.

— Ai întârziat, obiectă bătrânul.

Nu era adevărat, şi Pencho Gavira o ştia fără să fie nevoit să se uite la ceasul de lux pe care-l purta la mâna stângă. A ţine pe cineva în tensiune printr-un atac discret şi neîncetat era un truc pe care-l

învăţase tocmai de la don Octavio Machuca: îşi plasa subordonaţii într-o sănătoasă incertitudine, evitând ca aceştia să se culce pe lauri. Peregil, cu cărarea pornind de la ureche şi viciile mai mult sau mai puţin la vedere, era cobaiul lui cel mai la îndemână.

— Nu-mi place ca lumea să întârzie, insistă Machuca în gura mare, adresându-se parcă chelnerului cu vestă în dungi care aştepta instrucţiuni lângă masă, cu tava de metal în mână, atent la cel mai mic gest al său. În fiecare dimineaţă îi rezervau aceeaşi masă, lângă uşa localului.

Gavira încuviinţă încetişor, asumându-şi calm sensul acelor cuvinte. Apoi îi ceru chelnerului o bere, îşi descheie nasturele de la sacou şi se aşeză pe scaunul de răchită pe care preşedintele Băncii El Cartujano i-l arăta cu un gest, chiar lângă el. După câteva libidinoase înclinări ale capului, Peregil se duse să ia loc la altă masă, puţin mai departe, unde Cánovas, secretarul, se retrăsese ca să pună hârtiile într-o servietă de piele neagră. Secretarul era un tip slăbănog, semănând cu un şoarece, tată a nouă copii şi om de o moralitate ireproşabilă, care era în slujba bancherului de pe vremea când acesta strecura ţigări şi parfumuri prin Gibraltar. Nimeni nu-şi amintea să-l fi văzut vreodată zâmbind, poate fiindcă simţul umorului lui Cánovas zăcea în cavoul voluminosului său cod al familiei. În tot cazul, secretarul îi era antipatic, şi Gavira nutrea speranţe tainice pentru viitorul acestuia: o concediere fulminantă când bătrânul va hotărî să lase gol biroul din Arenal, unde abia mai punea piciorul.

Fără un cuvânt, privind asemenea şefului şi protectorului său traficul trecătorilor şi maşinilor, Gavira aşteptă până când chelnerul îi aduse berea. Luă o înghiţitură aplecat în faţă, străduindu-se ca spuma să nu-i picure pe dunga fără cusur a pantalonilor, apoi îşi şterse buzele cu o batistă înainte de a se sprijini din nou de spătar.

— Îl avem pe primar, spuse în sfârşit.

Lui Octavio Machuca nu i se clinti niciun muşchi pe chip. Privea drept în faţă, spre afişul cu Peña Betica (1935) care colora în nuanţe de alb şi verde balconul de la etajul doi de pe partea cealaltă a străzii, lângă edificiul în stil *neomudejar* al Băncii El Poniente. Gavira observă mâinile osoase ale bancherului, cu degete lungi ca nişte gheare şi stropite cu pete de bătrâneţe. Machuca era foarte slab şi foarte înalt, cu un nas mare şi o pereche de ochi întunecaţi, veşnic înconjuraţi de cearcăne adânci, care iscodeau ca o pasăre de pradă deprinsă să vâneze pe orice vreme, până se satură. Anii nu imprimaseră acelor ochi toleranţă sau îndurare, ci oboseală. Scafandru şi contrabandist în tinereţe, cămătar la Jerez, bancher la Sevilla înainte de a împlini patruzeci de ani, întemeietorul Băncii El Cartujano era pe punctul de a se retrage, şi singura-i aspiraţie cunoscută era să ia dimineaţa micul dejun în colţul străzii Sierpes, vizavi de Peña Betica şi de sediul bancar

al concurenţei, pe care Cartujano o anexase de curând, după ce o adusese încetul cu încetul la faliment.

— Era şi timpul, spuse Machuca.

Continua să privească spre partea cealaltă a străzii, şi Gavira nu înţelese dacă se referea la Banca El Poniente sau la treaba cu primarul.

— Aseară am cinat împreună, comentă ca să-l lămurească, cercetând cu coada ochiului profilul bătrânului. Iar azi-dimineaţă am vorbit la telefon îndelung şi cordial.

— Tu şi primarul tău, murmură Machuca, de parcă s-ar fi străduit să identifice un chip vag cunoscut.

Oricine altcineva putea interpreta efortul acesta drept un simptom de senilitate; dar Pencho Gavira îşi cunoştea prea bine preşedintele pentru a trage concluzii pripite.

— Da, confirmă stăruitor, vigilent, atent la orice nuanţă: exact genul de atitudine care îl ajutase să ajungă ceea ce era. E de acord să dea altă destinaţie terenului şi să ni-l vândă imediat.

Nu spusese cuvintele acestea pe un ton triumfător, deşi s-ar fi cuvenit s-o facă. Era o regulă nescrisă în lumea în care trăiau amândoi.

— Va izbucni un scandal, obiectă bătrânul bancher.

— Nu-i pasă. Peste o lună îi expiră mandatul şi ştie că n-o să fie reales.

— Şi presa?

— Presa poate fi cumpărată, don Octavio — Gavira schiţă cu degetele gestul de a număra bani. Sau i se pot da nişte oase mai bune de ros.

Văzu că Machuca încuviinţa, înţelegând dedesubturile. Cánovas tocmai pusese în servietă un dosar exploziv obţinut de Gavira despre neregulile privitoare la ajutoarele de şomaj de la Junta Andaluziei. Planul consta în a-l face public simultan, ca să servească drept paravan.

— Dacă Primăria nu se opune, adăugă, şi având Consiliul pentru Patrimoniul Cultural la mână, ne mai rămâne doar să ne ocupăm de aspectul ecleziastic al problemei — făcu o pauză în aşteptarea comentariilor, dar bătrânul rămase tăcut, în ce-l priveşte pe arhiepiscop…

Lăsă fraza în suspensie, precaut, aşteptând ca celălalt să facă următoarea mişcare. Avea nevoie de indicii, de complicitate, de avertizări.

— Arhiepiscopul vrea partea lui, vorbi Machuca în sfârşit. Să dăm Domnului ce-i al Domnului, ştii doar.

Gavira încuviinţă cu multă grijă:

— Firește.

Acum bătrânul bancher se întorsese să-l privească.

— Păi, dă-i ce vrea, şi cu asta basta.

Nu era chiar aşa uşor, şi amândoi o ştiau. Ticălos bătrân.

— Suntem de acord, don Octavio, preciza Gavira.

— Atunci nu mai avem ce să vorbim.

Machuca îşi învârtea linguriţa în ceaşca de cafea cu lapte, adâncindu-se din nou în contemplarea afişului cu Peña Betica. La cealaltă masă, străini de conversaţie, secretarul şi Peregil se priveau cu ostilitate. Gavira alese cu grijă tonul şi cuvintele:

— Cu tot respectul, don Octavio, mai avem ce să vorbim. Suntem pe cale să dăm cea mai mare lovitură urbanistică pe care a văzut-o Sevilla de la Expoziţia Universală din 1992: trei mii de metri pătraţi în centrul cartierului Santa Cruz. Şi, legat de asta, achiziţionarea de către saudiţi a societăţii Puerto Targa. Adică între o sută optzeci şi două sute de milioane de dolari. Dar să-mi daţi voie să economisesc cât mai mult cu putinţă — bău puţină bere, ca să sublinieze greutatea verbului *a economisi*. Nu vreau să dau zece pe ceva ce vom obţine cu cinci. Şi arhiepiscopul s-a apucat să ceară luna de pe cer.

— În vreun fel trebuie să-l răsplătim pe monseniorul Corvo pentru delicateţea de a se spăla pe mâini — Machuca îşi încreţea uşor pleoapele, schiţând ceva ce nu părea nici pe departe un zâmbet. Sau pentru facilităţile tehnice, cum ai spune tu. Nu reuşeşti în fiecare zi să determini un arhiepiscop să îngăduie secularizarea unui teren ca ăsta, alungarea parohului şi demolarea bisericii… Nu crezi? — ridicase una din mâinile-i osoase pentru a număra totul pe degete, dar o lăsă să cadă pe masă cu un gest obosit. Asta se cheamă să faci dantelărie.

— Ştiu foarte bine. Munca mea m-a costat, nu glumă, dacă-mi permiteţi s-o spun.

— Ăsta-i motivul pentru care ai ajuns unde eşti acum. Dă-i arhiepiscopului răsplata pe care a sugerat-o şi rezolvă acest aspect al afacerii. La urma urmelor, banii cu care lucrezi sunt ai mei.

— Şi ai celorlalţi acţionari, don Octavio. Asta-i responsabilitatea mea. Dacă am învăţat ceva de la dumneavoastră, e să-mi onorez angajamentele fără să arunc banii pe fereastră. Bancherul ridică din umeri.

— Cum crezi. În definitiv, e operaţiunea ta.

Aşa şi era, din fericire, dar şi din păcate. Toate astea reprezentau un fel de avertisment, însă era nevoie de mult mai mult pentru a-l face pe Pencho Gavira să-şi piardă cumpătul.

— Totul e sub control, spuse.

Bătrânul Machuca era ascuţit ca o lamă de ras. Gavira, care ştia prea bine acest lucru, văzu cum ochii hrăpăreţi i se mişcau de la afişul cu Peña Betica la faţada băncii El Poniente. Operaţiunea din cartierul Santa Cruz şi cea cu Puerto Targa erau mai mult decât o afacere bună: ducându-le la bun sfârşit, Gavira putea să-l înlocuiască pe Machuca în

calitate de preşedinte. În caz contrar, risca să rămână dezarmat în faţa unui consiliu de administraţie alcătuit din marile familii bogate din Sevilla, puţin binevoitoare cu avocaţii tineri, ambiţioşi şi parveniţi. Simţi la încheietura mâinii, sub brăţara de aur a Rolexului, că pulsul i se accelerase cu cinci bătăi.

— Ce se aude cu parohul? — privirea bătrânului se întoarse iar spre el: o licărire de interes sub aparenta nepăsare. Se spune că arhiepiscopul nu prea e sigur nici acum că o să coopereze.

— E ceva adevărat — Gavira zâmbea, îndulcind suspiciunile. Dar luăm măsuri ca să clarificăm problema — se uită spre cealaltă masă, la Peregil, şi făcu o pauză nesigură; atunci îşi dădu seama că trebuia să adauge ceva, un argument… Nu-i decât un bătrân îndărătnic.

Fu o scăpare, o gafă, şi îşi dădu seama imediat. Cu o plăcere vizibilă, Machuca se strecură prin breşa deschisă.

— Nu te caracterizează — îl privea în ochi ca un şarpe bătrân care se desfăta să insufle teamă.

Gavira contabiliza la încheietura mâinii zece pulsaţii în plus, cel puţin. Şi eu sunt bătrân, Pencho. Şi o ştii mai bine ca oricine: am încă dinţi zdraveni ca să muşc… Ar fi primejdios să uiţi asta, nu-i aşa? — pleoapele de pasăre răpitoare se încreţiră iar. Când eşti atât de aproape de ţintă.

— Nu uit — e tare greu să înghiţi când ţi se pune un nod în gât, fără ca interlocutorul să bage de seamă, însă Gavira o făcu de două ori. În ce-l priveşte pe paroh, nu se poate compara nici pe departe cu dumneavoastră.

Bancherul clătina din cap, reprobator.

— Găsesc că nu prea eşti în formă, Pencho. Tu, să recurgi la măgulire…

— Nu mă cunoaşteţi, don Octavio.

— Nu spune prostii. Te cunosc foarte bine, şi de asta ai ajuns unde ai ajuns. Şi unde eşti pe punctul să ajungi.

— Eu vă vorbesc întotdeauna cu francheţe. Chiar şi atunci când nu vă place.

— Greşeşti. Apreciez întotdeauna francheţea ta, atât de calculată ca toate celelalte. Ca ambiţia ta şi răbdarea ta — bancherul privi în fundul ceştii, de parcă ar fi căutat acolo şi alte detalii asupra caracterului lui Gavira. Şi în ce priveşte comparaţia, poate că ai dreptate şi preotul ăsta şi cu mine n-avem nimic în comun, în afară de anii trăiţi. Nu ştiu, fiindcă nu-l cunosc. Dar o să-ţi dau un sfat folositor, Pencho… Tu preţuieşti sfaturile mele, nu?

— Ştiţi foarte bine că da, don Octavio.

— Mă bucur, pentru că ăsta e dintre cele mai bune. Să n-ai niciodată încredere într-un om în vârstă care se cramponează de o idee. Se întâmplă atât de rar să ajungi bătrân şi să ai încă idei pentru

care să lupţi, încât puţinii fericiţi nu renunţă uşor la ele — se opri, ca şi cum şi-ar fi amintit ceva. În plus, cred că lucrurile s-au complicat, nu? Un popă de la Roma şi alte chestii de-astea.

Suspinul lui Pencho Gavira păru sincer. Poate că şi era.

— Sunteţi foarte la curent, don Octavio.

Machuca schimbă o privire cu secretarul lui, care stătea mai departe la cealaltă masă, nemişcat în faţa lui Peregil, cu servieta de piele neagră pe genunchi şi expresia unui şoarece jucând poker. Mut şi orb până la noi ordine. Peregil, în schimb, se foia neliniştit şi arunca priviri nervoase către Gavira, cu coada ochiului. Apropierea de don Octavio Machuca, discuţia acestuia cu şeful lui şi prezenţa imperturbabilă a lui Cánovas îl intimidau.

— Asta-i oraşul meu, Pencho, spuse Machuca. Nu ştiu de ce te miri.

Gavira scoase un pachet de ţigări fine şi aprinse una. Preşedintele nu fuma, iar el era singurul căruia îi dădea voie s-o facă în prezenţa lui.

— Liniştiţi-vă, spuse cu primul rotocol de fum. Totul e sub control— scoase încă unul, mai încet. Treaba nu rămâne neterminată.

— Nu sunt neliniştit — bancherul clătina din cap, privind distrat lumea care trecea. Repet, e operaţiunea ta, Pencho. Eu mă pensionez în octombrie; şi dacă iese bine, şi dacă iese prost, asta n-o să-mi schimbe cu nimic viaţa. Dar pe a ta o poate schimba într-adevăr.

Cu vorbele astea, bătrânul păru că a încheiat subiectul. Îşi bău restul de cafea cu lapte, apoi se întoarse din nou spre Gavira:

— Dar ia spune-mi, ce ştii de Macarena? Era o lovitură sub centură. Foarte urâtă. Şi era limpede că o păstrase pentru sfârşit. Dacă rămânea ceva în aer, tocmai despre asta era vorba.

Gavira se uită la chioşcul de ziare şi simţi furia strângându-i stomacul. Fiindcă şi coincidenţa era nepotrivită: tocmai când apucase să-i dea lui Peregil sarcina să urmărească discret mişcările nevestei lui, ziariştii ăia de la Q+S o surprinseră hoinărind cu toreadorul şi îi făcuseră poze cu nemiluita. Ghinionul naibii, blestemată fie Sevilla.

Erau exact unsprezece baruri în cei trei sute de metri de la Casa Cuesta la podul Triana. În medie, era cam unul la douăzeci şi şapte de metri şi douăzeci şi şapte de centimetri, calculă mintal don Ibrahim, mai obişnuit cu cărţile şi numerele. Oricare dintre cei trei prieteni putea spune pe dinafară lista lor completă, de la primul la ultimul, de la ultimul la primul sau în ordine alfabetică: La Trianera. Casa Manolo. La Marinera. Dulcinea. La taberna del Altozano. Las Dos Hermanas. La Cinta. La Ibense. Los Parientes. El Bar Ângeles. Şi chioşcul Las Flores la sfârşit, aproape de mal, lângă icoana în *azulejos* a Fecioarei Speranţei şi statuia de bronz a toreadorului Juan Belmonte. Făcuseră popas la fiecare dintre ele ca să discute despre

strategie, iar acum treceau podul în stare de graţie, ferindu-se plini de pudoare să se uite în stânga, spre nefastele construcţii moderne de pe insula Cartuja, şi bucurându-şi ochii cu peisajul ce li se deschidea la dreapta, Sevilla dintotdeauna, frumoasă şi regină maură, cu palmieri de-a lungul celuilalt mal, cu Turnul de Aur, Arenal şi Giralda. Şi la o aruncătură de băţ, privind spre Guadalquivir, arena pentru luptele cu tauri La Maestranza: catedrala Universului unde lumea se ducea să înalţe rugăciuni bărbaţilor viteji pe care Niña Puñales îi cânta în cupletele ei.

Mergeau pe trotuarul de pe pod, de-a lungul balustradei de fier, umăr lângă umăr ca în vechile filme americane, cu Niña la mijloc şi ei doi, don Ibrahim şi Potro del Mantelete, flancând-o ca nişte gentilomi. Şi în reflexele în albastru, ocru şi alb ale dimineţii deasupra fluviului, legănate în aburii uşor ai vinului alb La Ina ce le încinsese generos spiritul, răsunau acorduri de chitară andaluză pe care doar ei puteau să le audă. O melodie imaginară sau poate reală, care imprima trecerii lor scurte şi cam precipitate, felului în care lăsau în spate familiarul cartier Triana pentru a se adânci de cealaltă parte a Guadalquivirului, neclintirea şi tenacitatea unei plimbări când pe la umbră, când pe la soare, la cinci după-amiaza. Don Ibrahim, Potro şi Niña aveau să ajungă la ţară, să-şi ducă viaţa pe meleaguri vrăjmaşe, părăsind siguranţa păşunilor cu care erau deprinşi. De aceea, fusese inevitabil ca fostul fals avocat, în barul Los Parientes, din câte îşi aminteau, să-şi ridice panamaua — pe care într-un rând şi-a scos-o ca să-l pălmuiască pe Jorge Negrete când acesta a întrebat dacă în Spania nu mai sunt bărbaţi adevăraţi — şi să-l citeze solemn pe un tip, Vergiliu. Sau poate Horaţiu. În sfârşit, un clasic:

Atunci, ca lupi hămesiţi în beznă, o apucarăm pe drumul ce ducea spre inima înflăcăratei Hispalis.

Sau ceva în genul ăsta. Soarele se reflecta în apa domoală a fluviului. Pe sub pod, o tânără cu părul negru şi lung vâslea într-o bărcuţă sau într-o luntre, iar dâra dreaptă lăsată în urmă tăia în contre-jour luciul de la un mal la celălalt. Trecând prin faţa Fecioarei Speranţei, Niña Puñales îşi făcu semnul crucii sub privirea, agnostică dar plină de apreciere, a lui don Ibrahim, care îşi scoase trabucul din gură în semn de respect. Cât despre Potro del Mantelete, se închină şi el, iute şi pe ascuns, cu capul plecat, ca atunci când asculta trompeta în arenele mizere năpădite de praf, de teamă şi de muşte, sau când gongul îl obliga să-şi dezlipească spatele de colţul ringului şi să înainteze cu pieptul gol până în mijloc, privindu-şi picăturile de sânge pe corzi. Însă închinăciunea lui nu era destinată Fecioarei, ci profilului de bronz, pelerinei şi beretei de toreador ale lui Juan Belmonte.

— Ar fi trebuit să te îngrijeşti mai mult de nevastă-ta.

Bătrânul Machuca îşi clătină puţin capul de sus în jos, privind lumea care trecea prin faţa terasei barului La Campana. Scosese din buzunar o batistă albă de bumbac fin, cu iniţialele sale brodate cu fir albastru, şi-şi freca vârful nasului. Pencho Gavira observă petele de bătrâneţe de pe mâinile lui ca nişte gheare. Totul la el amintea de o pasăre de pradă. Un bătrân vultur încremenit şi primejdios, cercetându-l.

— Femeile sunt complicate, don Octavio. Şi fina dumneavoastră mai mult decât toate.

Bancherul îşi împăturea meticulos batista. Părea să mediteze la această problemă, căci încuviinţă încet.

— Macarena, rosti el, de parcă numele acela ar fi spus totul.

De data asta fu rândul lui Gavira să încuviinţeze.

Prietenia dintre Octavio Machuca şi ducii de Nuevo Extremo dăinuia de patruzeci de ani. El Cartujano finanţase, aproape fără nicio speranţă, mai multe afaceri ruinătoare prin care răposatul Rafael Guardiola y Fernández-Garvey, ducele consort şi tatăl Macarenei, prăpădise şi ultimii bani din averea familiei. Mai târziu, după ruina definitivă o dată cu moartea ducelui — o criză de angină pectorală în plin zaiafet cu ţigani, îmbrăcat sumar, la patru dimineaţa —, bătrânul Machuca în persoană se oferise să-i plătească pe creditori şi să vândă neînsemnatele proprietăţi pe care nu era pus sechestru pentru a face rost de nişte bani lichizi, pe care i-a plasat la banca lui cu cea mai mare dobândă posibilă. Aşa a putut păstra pentru văduvă şi fiică reşedinţa de la Casa del Postigo şi o rentă anuală care, fără un lux excesiv, i-a permis ducesei văduve, Cruz Bruner, să îmbătrânească cu demnitatea cuvenită numelui ei. În înalta societate din Sevilla toţi se cunoşteau între ei, şi mulţi susţineau că renta aceea anuală era inexistentă şi că banii proveneau direct din fondurile personale ale lui Octavio Machuca. Se mai zvonea şi că bancherul onora în felul acesta o legătură ceva mai mult decât prietenească, înfiripată pe când defunctul duce era încă în viaţă. Ba chiar, în ce o priveşte pe Macarena, unii comentau că anumite fine sunt iubite ca şi cum ar fi de fapt fiice; dar nimeni n-a adus niciodată vreo dovadă în acest sens şi nici n-a avut curajul necesar pentru a-l întreba pe bătrân despre povestea asta. Cât despre Cánovas, care se ocupa cu hârtiile, secretele şi conturile particulare ale bancherului, era la fel de expresiv în problema respectivă, ca şi în multe altele, ca o tocăniţă.

— Toreadorul ăsta, spuse Machuca după un răstimp. Maestral, nu-i aşa?

Gavira simţea un gust amar în gură. Îşi lăsă ţigara, luă paharul de bere şi bău o înghiţitură zdravănă, dar asta nu îmbunătăţi cu nimic situaţia. Puse din nou paharul pe masă şi rămase cu privirea aţintită la

picătura care-i căzuse pe dunga pantalonului. O înjurătură sonoră, neaoşă, îi veni pe buze, ispitindu-l.

Bătrânul continua să se uite la lumea care se perinda, de parcă ar fi pândit ivirea unui chip cunoscut. O ţinuse în braţe pe Macarena Bruner deasupra cristelniţei, în catedrală, şi tot el o condusese sub aceleaşi bolţi, ea îmbrăcată în voaluri albe şi răpitor de frumoasă, până la altarul unde aştepta Pencho Gavira. O căsătorie despre care gurile rele din Sevilla susţinuseră că era lucrătura bătrânului bancher, căci garanta zestrea şi viitorul finei sale şi acorda, în schimb, tot sprijinul social protejatului său, pe atunci un tânăr şi ambiţios avocat ce urca precum un meteor în ierarhia Băncii El Cartujano.

— Ar trebui făcut ceva, adăugă Machuca, dus pe gânduri.

În ciuda umilinţei şi ruşinii care îl copleşeau, Gavira izbucni în râs:

— Doar nu vreţi să mă duc să-i trag un glonţ toreadorului.

— Sigur că nu — bancherul se întoarse pe jumătate, cu o privire exagerat de curioasă în ochii lui vicleni. Ai fi în stare să-i tragi un glonţ amantului nevestei tale?

— De fapt, e fosta mea nevastă, don Octavio.

— Mda. Aşa zice ea.

Gavira scutură cu un deget mica pată de umezeală înainte de a-şi netezi dunga pantalonului.

Bineînţeles că era în stare, şi amândoi o ştiau. Dar n-avea s-o facă.

— Asta n-ar schimba lucrurile, spuse.

Pe undeva, era adevărat. De când ea se întorsese la Casa del Postigo, toreadorul fusese precedat de un bancher din concurenţă şi de un renumit producător de vinuri din Jerez. Aveau nevoie de multe gloanţe, în caz că făceau apel la metoda asta. Iar Sevilla nu era Palermo. În plus, Gavira se consola în ultimele săptămâni cu un cunoscut manechin sevillan, specializat în lenjerie fină. Aşa încât bătrânul Machuca încuviinţă cu o dublă şi domoală înclinare a capului. Existau alte metode.

— Cunosc doi directori de sucursală — Gavira zâmbea, cumpănit şi periculos. Iar dumneavoastră, câţiva impresari de lupte cu tauri… Poate că băiatul ăsta, Maestral, o să aibă o viaţă grea în sezonul următor.

Pleoapele de pasăre răpitoare se încreţiră peste ochii preşedintelui Băncii El Cartujano. Aproape că zâmbea.

— Ce păcat! se lamenta bătrânul. Nu pare un toreador prost.

— Dar e frumuşel, preciza Gavira, cu pizmă. Oricum, va avea întotdeauna alternativa să se apuce de telenovele.

Apoi se uită spre chioşcul de ziare, şi norul negru care se ţinea după el întunecă din nou dimineaţa. Căci nu Curro Maestral era adevărata problemă. Era ceva mai important decât coperta revistei Q+S unde o escorta pe Macarena Bruner, amândoi estompaţi din cauza luminii

slabe şi a teleobiectivului fotografului. Şi problema nu afecta onoarea matrimonială a lui Gavira, ci propria lui supravieţuire la El Cartujano şi posibilitatea de a-i urma bătrânului Machuca la preşedinţia consiliului. Manevra imobiliară cu biserica Nuestra Señora de las Lágrimas era pe punctul să fie încununată de succes; exista un singur impediment: un privilegiu străvechi de familie, datând din 1687, ce stipula o serie de condiţii a căror nerespectare ar fi dus la returnarea terenului cedat pentru biserică familiei Bruner. Însă o lege ulterioară, aprobată în secolul al XIX-lea în timpul secularizării bunurilor ecleziastice, dată de ministrul Mendizábal, făcea ca proprietatea terenului să revină, în caz de expropriere, municipalităţii din Sevilla. Problema era complicată sub aspect legal şi, dacă ducesa şi fiica ei deschideau un proces, totul putea rămâne paralizat o vreme. Totuşi, proiectul se afla într-o fază avansată, erau în joc prea multe investiţii şi angajamente, şi un eşec l-ar fi obligat pe Octavio Machuca să-şi dezavueze favoritul în faţa consiliului de administraţie — unde Gavira avea duşmani vajnici — tocmai când tânărul vicepreşedinte al Băncii El Cartujano era gata să pună mâna pe puterea absolută. Asta însemna să-şi pună capul pe butucul călăului. Dar, aşa cum ştiau revista Q + S, jumătate din Andaluzia şi toată Sevilla, capul lui Pencho Gavira nu era prea apreciat de Macarena Bruner în ultima vreme.

Când Lorenzo Quart ieşi din hotelul Doña Maria, în loc să parcurgă cei aproape treizeci de metri care îl despărţeau de poarta Arhiepiscopiei, se îndreptă spre mijlocul pieţei Virgen de los Reyes şi se opri o clipă, privind panorama. Se afla la răspântia a trei religii: vechiul cartier evreiesc în spatele său, zidurile albe ale mănăstirii La Encarnacion de o parte, Palatul Arhiepiscopal de cealaltă, iar în fund, lângă fosta moschee arabă, minaretul prefăcut în campanilă pentru catedrala creştină: Giralda[5]. Erau acolo trăsuri cu cai, vânzători de ilustrate, ţigănci cu puradei cerând de pomană pentru laptele copilului şi turişti care se uitau în sus, minunându-se, pe când stăteau la coadă să viziteze turnul. O tânără străină cu accent american se îndepărtă de un grup pentru a-i pune o întrebare banală lui Quart despre o adresă de pe lângă piaţă; un pretext ca să-i observe de aproape chipul bronzat, calm, ce contrasta puternic cu părul cenuşiu foarte scurt şi gulerul preoţesc negru şi alb. Quart îi dădu un răspuns superficial şi politicos înainte de a se despărţi, şi fata se întoarse la grupul de prietene, printre chicote, şuşoteli şi priviri peste umăr. Reuşi să distingă cuvintele *he's gorgeous*, adică frumos de pică. Asta ar fi stârnit, de bună seamă, râsul monseniorului Spada. Amintirea directorului ILE şi a sfaturilor lui tehnice de pe scara monumentală din Piaţa Spaniei, la ultima lor discuţie la Roma, îl făcu să surâdă. Apoi, cu zâmbetul încă pe buze, îşi aţinti privirea asupra turnului Giraldei, de la bază

până la morişca de vânt de la care provenea numele ansamblului 1. Îşi înălţa către cer ochii albaştri-cenuşii ca un turist ciudat, cu mâinile în buzunarele costumului negru făcut la comandă de un excelent croitor din Roma, aproape la fel de faimos precum Cavalleggeri şi Fiii. Spania, sudul, vechea cultură a Europei mediteraneene puteau fi intuite numai în locuri ca acela. Sevilla era o suprapunere de istorii, de legături imposibil de explicat unele fără celelalte. Şirag de mătănii al timpului, şi sânge, şi rugăciuni în limbi diferite sub un cer azuriu şi un soare înţelept ce făcea ca totul să fie la fel în scurgerea veacurilor. Pietre ce dăinuiau şi pe care încă mai era cu putinţă să le auzi glăsuind. Era de-ajuns să uiţi un moment de camerele video, ilustratele, autocarele înţesate de turişti şi tinerele obraznice şi să-ţi lipeşti urechea de ele, ascultând.

Mai era o jumătate de oră până la întâlnirea lui de la Arhiepiscopie, aşa încât o apucă în sus, pe strada Mateos Gago, ca să bea o cafea la berăria Giralda. Avea chef să se aşeze lângă tejghea, bucurându-şi privirea la vederea pardoselii cu pătrate albe şi negre, a unor *azulejos* şi gravuri cu Sevilla veche de pe pereţi. Scoase din buzunar *Elogiul ordinului templier* de Bernard de Clairvaux, pentru a citi câteva pagini la întâmplare. Era un volum străvechi, de format *in octavo*, din care citea în fiecare zi, printre rugăciunile din zori şi de seară, cele din breviar şi fragmentele din psalmi, obligaţie pe care o îndeplinea cu sfinţenie, cu acea minuţioasă disciplină ce nu avea legătură cu pietatea, ci cu orgoliul. Adesea, în nenumăratele ceasuri petrecute prin hoteluri, cafenele şi aeroporturi, între două întâlniri sau călătorii profesionale, predica medievală care preţ de două sute de ani a fost călăuza spirituală a călugărilor oşteni ce se războiau pe Pământul Sfânt îl ajuta să îndure singurătatea sacerdoţiului. Uneori se lăsa purtat de starea sufletească pe care i-o producea lectura, imaginându-şi că este cel de pe urmă supravieţuitor după înfrângerea de la Hattin sau din Turnul blestemat din Acre, din temniţa din Chinon sau al rugurilor de la Paris: un templier singuratic şi nespus de istovit, ai cărui prieteni muriseră cu toţii.

Citi câteva rânduri pe care, de fapt, le putea spune pe dinafară — „îşi tund părul în creştetul capului, sunt veşnic plini de praf, înnegriţi de soarele ce-i arde şi de zalele ce-i apără…” — şi-şi ridică apoi faţa ca să privească lumina străzii, trecătorii care se perindau pe sub coroanele verzi ale portocalilor. O femeie tânără, zveltă, cu aspect de străină, se opri un moment să-şi strângă părul, oglindindu-se în fereastra întredeschisă a localului, îşi înălţă braţele goale cu supremă graţie, răpitor de frumoasă şi adâncită în propria imagine, până când ochii îi alunecară şi dădură de cei ai lui Quart. O clipă îi susţinu privirea, luată prin surprindere şi curioasă, înainte ca firescul gestului să piară. Atunci un tânăr cu un aparat de fotografiat la gât şi o hartă

în mână ajunse în dreptul ei şi, înlănţuindu-i mijlocul, o luă cu sine.

Se prea poate să nu fie potrivit cuvântul „invidie" sau „tristeţe". Nu exista un termen precis pentru a defini dezolarea ce-i este familiară oricărui cleric atunci când vede îndeaproape perechi: femei şi bărbaţi cărora le era îngăduit să împlinească vechiul ritual al intimităţii, gesturi ce înlesneau mângâierea liniei unduioase de la ceafă înspre umeri, rotunjimea gingaşă a şoldurilor, degetele unei femei pe gura unui bărbat. Iar în cazul lui Quart, căruia în principiu nu i-ar fi fost deloc greu să se apropie de o mare parte dintre femeile frumoase care-i ieşeau în cale, era şi mai intensă acea certitudine a autodisciplinei triste, dureroase, asemeni celei a oamenilor care au suferit o amputare şi jură că simt furnicături sau junghiuri în mâinile sau picioarele inexistente, ca şi cum le-ar mai avea încă.

Se uită la ceas, îşi luă cartea şi se ridică. La plecare fu cât pe ce să se ciocnească de un domn foarte gras, îmbrăcat în alb, care-şi ceru scuze politicos, ridicându-şi pălăria de panama. Grăsanul îl urmări cu privirea pe Quart când acesta se îndreptă încet spre piaţă şi spre clădirea cărămizie cu faţadă barocă aflată în dreapta, după un şir de portocali. Un portar îi aţinu calea nou-venitului, dar la vederea gulerului preoţesc îi făcu imediat loc să treacă printre cele două coloane duble ce susţineau balconul din mijloc, cu blazonul arhiepiscopilor sevilleni cioplit în piatră. Quart ieşi în *patio,* unde umbra Giraldei se proiecta pe pământ, apoi urcă somptuoasa scară pe sub bolta durată de Juan de Espinal, de pe care îngeri şi heruvimi îi cercetau pe nou-veniţi cu un aer plictisit, omorându-şi timpul în încremenirea lor seculară. Sus se aflau coridoare cu birouri, unde preoţi aferaţi se tot foiau cu aplombul celor care cunosc locul. Mai toţi erau îmbrăcaţi în costume cu guler rotund, cu cămăşi de culoare închisă ori gri, iar unii purtau cravate sau pulovere pe sub haină; păreau mai curând funcţionari decât preoţi. Quart nu văzu nicio sutană.

Noul secretar al monseniorului Corvo îi ieşi în întâmpinare. Era un cleric domol, chel, cu o înfăţişare foarte îngrijită şi maniere alese, cu guler preoţesc şi haine cenuşii. Îl înlocuia pe părintele Urbizu, care murise strivit de o cornişă din biserica Nuestra Señora de las Lágrimas. Fără niciun cuvânt, îl conduse prin salonul pe al cărui tavan, împărţit în şaptezeci de casete, se vedeau embleme şi scene biblice menite, în principiu, să încurajeze virtuţile prelaţilor sevilleni în cârmuirea diocezei lor. Erau acolo vreo douăzeci de fresce şi pânze, printre care patru de Zurbarán, un Murillo şi un Mattia Preti cu Sfântul Ioan Botezătorul cu capul tăiat; mergând alături de secretar, Quart se întrebă de ce în anticamerele episcopilor şi cardinalilor te pomeneai atât de des cu capul cuiva pe o tavă. Încă se gândea la asta când îl văzu pe don Priamo Ferro. Parohul de la Nuestra Señora de las

Lágrimas stătea în picioare într-un colţ, îndărătnic şi întunecat precum culoarea sutanei lui ponosite. Discuta cu un preot foarte tânăr, blond, cu ochelari, pe care Quart l-a recunoscut ca fiind zidarul care îl cercetase în poarta bisericii când îi cunoscuse pe părintele Ferro şi pe Griş Marsala. Cei doi preoţi se întrerupseră ca să-l privească; ochii parohului rămaseră impasibili, iar tânărul se arătă ursuz şi semeţ. Quart le adresă o uşoară înclinare a capului, dar niciunul nu schiţă gestul de a răspunde la salut. Era limpede că aşteptau de multă vreme şi că nimeni nu le oferise un scaun.

Excelenţa Sa don Aquilino Corvo, titularul diocezei sevillene, adopta de obicei postura *Cavalerului cu mâna pe piept* expus într-una dintre sălile Muzeului Prado. Pe veşmintele negre îşi sprijinea o mână albă unde strălucea însemnul său: inelul cu o piatră mare, galbenă. Tâmplele cu părul rărit, faţa prelungă şi colţuroasă, sclipirea crucii de aur întregeau asemănarea vagă cu personajul respectiv, iar arhiepiscopului îi făcea plăcere s-o accentueze.

Aquilino Corvo era un prelat autentic, rod al unei severe alegeri ecleziastice. Abil, priceput la manevre, deprins să navigheze pe orice furtună, numirea sa în fruntea arhiepiscopiei sevillene nu era fortuită. Avea susţinători de vază la Nunţiatura din Madrid, se bizuia pe sprijinul dat de Opus Dei şi avea relaţii excelente atât cu conducerea Juntei Andaluziei, cât şi cu opoziţia. Asta nu-l împiedica să se ocupe de unele aspecte mărginaşe misiunii lui, ba chiar personale. Bunăoară, era mare amator de coride şi ocupa un loc la Maestranza ori de câte ori evoluau în arenă Curro Romero sau Espartaco. Era, de asemenea, membru al celor două cluburi de fotbal locale, Betis şi Sevilla, atât datorită neutralităţii sacerdotale, cât şi din prudenţă ecleziastică: cea de-a unsprezecea poruncă de care asculta era să fii nepărtinitor. Iar pe Lorenzo Quart îl ura din tot sufletul.

Cum era de prevăzut după primirea făcută de secretar, prima parte a întrevederii se desfăşură cu răceală, dar în mod corect. Quart îi înmâna scrisorile de acreditare — una de la cardinalul secretar de stat şi alta de la monseniorul Spada —, îi dădu amănunte generale şi arhicunoscute în legătură cu misiunea lui, iar interlocutorul îi oferi sprijin necondiţionat, rugându-l să-l ţină la curent. În realitate, Quart ştia că arhiepiscopul avea să facă tot posibilul să-i saboteze misiunea, iar monseniorul Corvo, care nu-şi făcea nici cea mai mică iluzie că Quart avea să-l informeze în vreun fel, era dispus să-şi dea scaunul pe un an de purgatoriu dacă trimisul special de la Roma făcea un pas greşit. Amândoi erau însă profesionişti şi cunoşteau regulile de care trebuiau să ţină seama, cel puţin în privinţa aparenţelor. Niciunul din ei nu pomeni motivul pentru care se priveau de o parte şi de cealaltă a mesei ca doi scrimeri a căror falsă nepăsare ar fi pierit, ca o străfulgerare, îndată ce unul ar fi descoperit un loc unde l-ar fi putut

împunge pe celălalt cu spada. Deasupra amândurora plana umbra ultimei lor întâlniri în biroul acela, cu doi ani în urmă, Corvo fiind de curând ridicat la rangul de arhiepiscop, când Quart îi dăduse o copie a unui raport voluminos referitor la viciile de siguranţă cu privire la vizita Sfântului Părinte la Sevilla, în decursul ultimului An Euharistic. Un popă însurat, căzut în păcat şi suspendat *a divinis* fusese gata să-l înjunghie pe Suveranul Pontif, sub pretextul de a-i înmâna un memorandum asupra celibatului. Se descoperise şi o bombă artizanală la mănăstirea de călugăriţe unde trebuia să înnopteze Sanctitatea Sa, într-unul dintre coşurile cu rufărie brodată cu măiestrie pentru această ocazie de către măicuţe. Şi în agendele tuturor teroriştilor islamici din jurul Mediteranei figurau, cu detalii care te înfiorau, orele şi itinerarele vizitei papale, graţie neîncetatelor scurgeri de informaţii de la Arhiepiscopie către presă. Atunci ILE, şi în mod concret Quart, intervenise de urgenţă, aruncând în aer planul iniţial de măsuri de siguranţă alcătuit de Excelenţa Sa, stârnind batjocura Curiei şi disperarea nunţiului. Şi, de bună seamă, ajunsese să comenteze toată chestiunea în faţa Sanctităţii Sale, în nişte termeni care îl făcuseră pe monseniorul Corvo să rişte, pe lângă demnitatea recentă de Arhiepiscop al Sevillei, şi un atac de apoplexie. Cu timpul, momentul dificil fusese depăşit şi arhiepiscopul îşi consolidase faima de excelent prelat; însă greşeala aceea de novice, umilirea lui şi rolul jucat de Quart în toată povestea îi colcăiau în inimă şi în cuget într-un chip foarte puţin sacerdotal. Amănunt pe care arhiepiscopul îl mărturisise chiar în dimineaţa aceea întristatului său confesor, un venerabil cleric din catedrală căruia i se spovedea în prima vineri a fiecărei luni.

— Biserica aceea e condamnată, spuse arhiepiscopul.

Avea o voce parcă anume făcută pentru predica de duminică, limpede şi solemnă.

— E doar o chestiune de timp.

Vorbea cu fermitatea rangului său ecleziastic, poate exagerând puţin, dat fiind că se afla în prezenţa lui Quart. Chiar dacă la Roma nu însemna nimic, în propria-i dioceză un prelat era cineva demn de luat în consideraţie. Monseniorul Corvo era conştient de aceasta, şi-i plăcea să pună în evidenţă autonomia puterii sale locale. Obişnuia să facă paradă de faptul că din Roma nu cunoştea decât Anuarul Pontifical şi că nu consulta niciodată lista cu telefoanele de la Vatican.

— Nuestra Señora de las Lágrimas, continuă arhiepiscopul, e în ruină. Pentru a obţine această declaraţie oficială ne-am luptat cu o seamă de piedici administrative şi de natură tehnică… Primele par a fi pe cale să se rezolve, deoarece Consiliul pentru Patrimoniul Cultural a renunţat la conservarea edificiului, aducând drept argument lipsa banilor de la buget; iar primăria din Sevilla e pe punctul de a-şi da acordul. Dacă dosarul nu a fost încă închis, e din cauza accidentului

care a dus la moartea arhitectului de la primărie. O întâmplare nenorocită.

Monseniorul Corvo făcu o pauză, contemplând duzina de pipe englezeşti pe care le ţinea înşiruite pe un suport din lemn de cireş. În spatele lui, după perdele, se ghiceau turnul Giraldei şi arcadele catedralei. Razele soarelui descriau un dreptunghi pe pielea verde cu care era tapisată masa. Prelatul îşi aşează acolo mâna cu inelul, într-un gest aparent întâmplător. Lumina stârni sclipirea pietrei galbene şi un zâmbet uşor al lui Lorenzo Quart.

— Excelenţă, aţi menţionat probleme de natură tehnică, spuse.

Era aşezat pe un scaun incomod în faţa mesei arhiepiscopului, într-un capăt al încăperii cu pereţii acoperiţi de operele părinţilor Bisericii şi de enciclice papale, toate legate în piele şi cu însemnele arhiepiscopale pe cotor. În capătul celălalt se aflau un scaun de rugăciune sub un crucifix de fildeş, o sofa micuţă cu două fotolii şi o măsuţă scundă, unde monseniorul Corvo îi primea mai cordial pe cei care se bucurau de preţuirea lui. Era limpede că trimisul special al ILE nu se număra printre aceştia.

— Secularizarea edificiului, cerinţă obligatorie înainte de demolare, s-a complicat mult.

Gravitatea arhiepiscopului nu reuşea să-i ascundă neîncrederea faţă de Quart. Îşi alegea cu cea mai mare grijă cuvintele, calculând implicaţiile fiecăruia.

— Există un privilegiu străvechi, de la 1687, acordat sub sancţiune papală chiar în acel an de ilustrul meu predecesor la Arhiepiscopia Sevillei, care stipulează categoric: câtă vreme în biserică se ţine în fiecare joi o slujbă de pomenire pentru Gaspar Bruner de Lebrija, binefăcătorul ei, aceasta îşi va păstra neatinse drepturile.

— De ce joia?

— Pesemne că a murit într-o joi. Familia Bruner era puternică, aşa încât îmi închipui că don Gaspar trebuie să-l fi ţinut din scurt pe ilustrul meu predecesor.

— Şi părintele Ferro, bineînţeles, ţine slujba în fiecare joi…

— O ţine în toate zilele săptămânii, confirmă arhiepiscopul. La opt dimineaţa, cu excepţia duminicilor şi a zilelor de sărbătoare, când ţine două.

Quart se înclină uşor spre masă, cu prefăcută inocenţă:

— Dar, Excelenţă, aveţi autoritatea de a-l chema la ordine.

Arhiepiscopul îi aruncă o privire fioroasă. Inelul juca pe mâna-i fără astâmpăr, stricând frumosul efect de lumină.

— Nu mă faceţi să râd — nu părea dispus să râdă nici în ruptul capului, iar tonul îi deveni aspru. Dumneavoastră ştiţi bine că nu-i o problemă de autoritate. Cum să-i interzică un arhiepiscop unui paroh să ţină o slujbă? E vorba de o problemă de disciplină. Chiar dacă e în

vârstă şi extrem de conservator până şi în unele aspecte ale misiunii sale, părintele Ferro păstrează o atitudine foarte personală. De pildă, îl doare-n cot de toate pastoralele mele şi de chemările la ordine.

— V-aţi gândit la suspendarea acestui preot?

— M-am gândit, m-am gândit — monseniorul Corvo îl privea enervat pe Quart. Lucrurile nu-s atât de simple. Am cerut la Roma suspendarea *ab officio* a părintelui Ferro, dar treburile astea merg încet. Pe deasupra, mă tem că, de când cu nefericita asta de infiltrare informatică la Vatican, se aşteaptă ca dumneavoastră să vă întoarceţi cu raportul de vânător de scalpuri.

Quart făcu abstracţie de ironie. Nu vrei să te mânjeşti, îşi zise. De asta ne treci nouă cartoful fierbinte. E mai bine să fie altcineva călăul şi tu să-ţi păstrezi mâinile curate.

— Şi în vremea asta, Excelenţă?

— Păi, totul rămâne în suspensie. Banca El Cartujano a pus la punct o operaţiune de folosire a terenului, care ar fi cu totul şi cu totul în folosul diocezei mele — monseniorul Corvo păru că meditează la posesivul acela şi rectifică uşurel: al *acestei* dioceze. Cu toate că nu avem asupra acestui teren alt drept decât cel moral, rod a trei veacuri de cult, El Cartujano ne acordă o compensaţie generoasă. Folositoare în vremurile astea în care cutia milei de la orice parohie face pânze de păianjen — arhiepiscopul îşi îngădui un uşor zâmbet pe seama glumei, iar Quart se feri straşnic să-l secondeze, în plus, banca se angajează să finanţeze o biserică într-unul dintre cartierele cele mai nevoiaşe din Sevilla şi să creeze o fundaţie de sprijinire a activităţii noastre sociale în sânul comunităţii ţigăneşti… Ce părere aveţi?

— E convingător, replică Quart, ponderat.

— Vedeţi aşadar. Totul stă pe loc din îndărătnicia unui preot în prag de pensionare.

— Dar foarte îndrăgit în parohia lui. Cel puţin aşa se vorbeşte.

Monseniorul Corvo îşi puse din nou în valoare mâna cu inelul. De data asta o înălţă, potrivnică, înainte de a o aşeza lângă crucea de aur ce-i atârna la gât.

— Nu trebuie să exagerăm. Vecinii îl salută şi vreo douăzeci de femei habotnice vin la slujbă.

Deşi asta nu înseamnă nimic. Lumea strigă „binecuvântat cel care vine în numele Domnului”, şi imediat îşi pierde răbdarea şi te răstigneşte— arhiepiscopul privea, nehotărât, pipele înşiruite pe masă; în cele din urmă, alese una încovoiată, cu inel de argint. Am căutat ceva care să-l descurajeze. M-am gândit chiar să-i ştirbesc prestigiul printre enoriaşi, după ce am cumpănit îndelungat asupra binelui şi răului ce ar decurge de aici. Dar mi-e teamă să merg prea departe şi ca nu cumva leacul să fie mai primejdios decât boala. Le datorăm ceva acestor oameni, iar părintele Ferro e un bărbat încăpăţânat, dar sincer

— lovea uşurel cu căuşul pipei în palmă. Poate dumneavoastră, care aveţi mai multă experienţă în a duce oamenii de la Ana la Caiafa…

Era o insultă evanghelică formulată în chip impecabil, aşa încât Quart nu avu nimic de obiectat. Arhiepiscopul deschise un sertar al mesei pentru a scoate o cutie de tablă cu tutun englezesc şi se apucă să umple căuşul, lăsând în seama interlocutorului său sarcina de a continua discuţia. Quart îşi aplecă puţin capul; doar privindu-l drept în ochi era posibil să-i percepi zâmbetul, însă arhiepiscopul nu-l privea.

— De bună seamă, Excelenţă. Institutul pentru Lucrări Externe va face tot posibilul să limpezească haosul acesta — constată cu satisfacţie că Excelenţa Sa se crispa. Deşi poate că haos nu-i cuvântul potrivit…

Monseniorul Corvo fu gata să-şi piardă cumpătul, dar îşi veni în fire demn. Preţ de cinci secunde rămase tăcut, umplându-şi pipa cu tutun. Când vorbi în sfârşit, ranchiuna din tonul lui era vădită:

— Dumneavoastră sunteţi dintre aceia pe care sandalele pescarului îi strâng, nu-i aşa? Cu mafia dumneavoastră de la Roma şi tot restul. Jucându-vă de-a poliţiştii lui Dumnezeu…

Quart susţinu privirea arhiepiscopului cu un calm fără cusur:

— Sunt foarte dure aceste cuvinte, Excelenţă.

— Lăsaţi-o baltă cu Excelenţă şi cu vorbele mieroase. Ştiu de ce-aţi venit la Sevilla şi ştiu ce riscă şeful dumneavoastră, arhiepiscopul Spada, cu toată povestea asta.

— Toţi riscăm mult, Monseniore.

Era adevărat, şi nuanţa nu trecu neobservată de către prelat. Cardinalul Iwaszkiewicz era periculos, dar şi Paolo Spada şi însuşi Quart erau la fel. Cât despre părintele Ferro, era o bombă cu mecanismul pornit pe care cineva trebuia s-o dezactiveze. Liniştea Bisericii depinde adesea de aspectele externe, şi în cazul lăcaşului Nuestra Señora de las Lágrimas acestea erau grav ameninţate.

— Ascultaţi-mă, Quart — în silă, Aquilino Corvo îşi îmblânzea tonul. Nu vreau să-mi complic viaţa, şi treaba asta e tot mai încâlcită. Vă mărturisesc că mi-e groază de cuvântul „scandal”, şi nu vreau să apar în faţa opiniei publice drept prelatul care şantajează un biet paroh ca să se îmbogăţească din vânzarea terenului… înţelegeţi?

Quart înţelegea şi făcu un gest uşor, acceptând încetarea ostilităţilor.

— Pe deasupra, continuă arhiepiscopul, El Cartujano o poate păţi, pomenindu-se că glonţul tras iese pe partea cealaltă, chiar din pricina soţiei, sau fostei soţii, nu ştiu prea bine, a celui care conduce toată operaţiunea: Pencho Gavira. Un om influent, în ascensiune. El şi Macarena Bruner au probleme personale grave. Iar ea îi ţine făţiş partea părintelui Ferro.

— E o femeie religioasă?

Arhiepiscopului îi scăpă un hohot aspru, printre dinţi. Nu acesta-i cuvântul, preciza. Nu chiar acesta. În ultimul timp a ţinut cu sufletul la gură toată înalta societate sevillană, care nu se scandalizează din te miri ce.

— Poate s-ar cuveni să vorbiţi dumneavoastră cu ea, îi spuse lui Quart. Şi cu mama ei, bătrâna ducesă. În aşteptarea dosarului cu demolarea şi a suspendării parohului, dacă ele nu i-ar mai oferi sprijin, am putea să-l ţinem puţin în frâu.

Quart scosese nişte cărţi de vizită din buzunar ca să-şi facă însemnări; folosea întotdeauna dosul cărţilor de vizită proprii sau ale altora. Arhiepiscopului nu-i scăpă amănuntul că stiloul era un Montblanc, şi-l urmări cu ochi critici cum scria. Probabil că i se părea nepotrivit pentru un preot.

— De când s-au oprit demersurile pentru dosarul cu demolarea? vru să afle părintele Quart.

Privirea de cenzor cu care monseniorul Corvo urmărea stiloul deveni neliniştită.

— De când au murit cei doi, răspunse, precaut.

— Morţi misterioase, după cum se vorbeşte.

Arhiepiscopul, care-şi dusese pipa la gură şi tocmai apropia un chibrit aprins de căuş, rămase cu mâna în aer. Nu era nimic misterios, îl informă pe Quart. Doar două accidente nefericite. Un tip pe nume Peñuelas, arhitectul angajat de primărie să alcătuiască dosarul de demolare. Nu era un om simpatic şi a avut nişte ciocniri de groază cu părintele Ferro, care era departe de a reprezenta o pildă de blândeţe. Tot foindu-se pe-acolo, la un moment dat Peñuelas s-a sprijinit de balustrada de lemn a unei schele, care a cedat, şi el a căzut de la înălţimea tavanului, având ghinionul cumplit de a fi străpuns de o ţeava metalică încă nemontată.

— Era singur sau însoţit? se interesă Quart.

Captând sensul întrebării, monseniorul Corvoclătină din cap. Nimic tulbure în sensul acesta. Decedatul era însoţit de alt funcţionar. Şi părintele Óscar, vicarul, se afla acolo. El i-a făcut maslul.

— Şi secretarul Excelenţei Voastre?

Arhiepiscopul îşi miji ochii, după ce înghiţi o gură de fum. Aroma tutunului englezesc ajungea până la Quart.

— Asta a fost ceva şi mai dureros. Părintele Urbizu era colaboratorul meu de ani de zile — făcu o pauză, adâncit în gânduri, de parcă ar fi socotit că se cuvine să adauge ceva în memoria defunctului. Un om minunat.

Quart încuviinţă încet din cap, ca şi când l-ar fi cunoscut şi el pe Urbizu şi ar fi împărtăşit durerea pentru pierderea lui.

— Un om minunat, repetă, cu aerul că meditează asupra

adjectivului. Se spune că făcea presiuni asupra părintelui Ferro în numele Excelenţei Voastre.

Treaba asta nu-i plăcu monseniorului Corvo. Îşi scosese pipa din gură şi-şi privea încruntat interlocutorul:

— A face presiuni e o expresie neplăcută. Şi exagerată — Quart observă că-şi ascundea nerăbdarea bătând uşor cu mâna liberă în colţul mesei. E u nu mă pot duce să bat pe la porţile bisericilor ca să discut cu parohii. Aşa încât Urbizu a făcut-o în numele meu cu părintele Ferro; dar acesta nu s-a lăsat nici în ruptul capului. La câteva întâlniri s-a cam ridicat tonul, ba chiar părintele Óscar a ajuns să-mi ameninţe secretarul.

— Din nou părintele Óscar?

— Da. Óscar Lobato. Avea un curriculum bun şi l-am trimis la biserica Nuestra Señora de las Lágrimas ca să mă ajute la înlocuirea bătrânului preot, ca în filmul acela cu Bing Crosby…

— *Merg pe drumul meu,* preciza Quart.

— Ei bine, şi el şi l-a urmat. După o săptămână, calul meu troian a trecut la duşman. Am luat, firește, măsuri — arhiepiscopul făcu un gest ca pentru a-l mătura pe vicar de pe masă. În privinţa secretarului meu, a continuat să se ducă la biserică şi la cei doi preoţi. M-am gândit chiar să le iau statuia cu Nuestra Señora de las Lágrimas, care e foarte veche şi valoroasă. Dar chiar în ziua în care bietul Urbizu avea de gând să aducă vorba despre asta, o bucată de cornişă s-a desprins din tavan şi i-a spart capul.

— S-a făcut vreo anchetă?

Arhiepiscopul îl cercetă pe Quart în tăcere, cu pipa între dinţi. Părea că nu auzise întrebarea.

— Da, spuse după o vreme. Fiindcă de data asta toate s-au întâmplat fără martori şi, pe deasupra, eu le-am luat drept… Mă rog. O problemă personală — îşi puse iar o mână pe piept, în timp ce Quart îşi amintea cuvintele monseniorului Spada: „A jurat să facă totul praf şi pulbere”… Însă ancheta a ajuns la concluzia că nu existau indicii pentru o omucidere.

— Raportul excludea posibilitatea unei morţi provocate şi nedovedite?

— Nu, însă din punct de vedere tehnic era ceva aproape imposibil. Piatra a căzut din tavan. Nimeni n-a putut s-o arunce de acolo.

— Cu excepţia Providenţei.

— Nu spuneţi prostii, Quart.

— Nu aceasta mi-e intenţia, Excelenţă. Constat doar veridicitatea raportului lui *Vesper,* atunci când afirmă că părintele Urbizu a fost omorât chiar de biserică. La fel ca şi celălalt.

— Asta-i o nebunie fără sens. Şi tocmai de asta mă tem: să nu înceapă cu aiureli supranaturale şi să ne amestece şi pe noi, de parcă

ar fi vorba de un roman de Stephen King. Deja ne dă târcoale un ziarist, un tip nesuferit care ne tot sâcâie cu povestea asta. Dacă vă aţine calea, feriţi-vă de el. Conduce o revistă de scandal numită *Q+S,* care publică săptămâna asta fotografia Macarenei Bruner împreună cu un toreador, într-o situaţie compromiţătoare. Îl cheamă, nu-i nicio glumă, Honorato Bonafé[6].

Quart ridică din umeri.

— *Vesper* acuza biserica. Lăcaşul omoară ca să se apere, a spus.

— Mda. Foarte spectaculos. Dar, spuneţi-mi, de cine anume să se apere? De noi? De bancă?

De Necuratul?… Am eu ideile mele în legătură cu Ves*per*.

— Le-am putea împărtăşi, Monseniore.

Când Aquilino Corvo îşi slăbea vigilenţa, în ochii lui se citea dispreţul pe care-l simţea faţă de Quart. Acum îi tulbură câteva clipe privirea, înainte de a se ascunde după fumul pipei:

— Câştigaţi-vă simbria. De asta aţi venit.

Quart zâmbi din nou. Politicos, disciplinat:

— Vorbiţi-mi atunci de părintele Ferro.

Trăgând mereu din pipă şi cu un simţ foarte redus al caritătii sacerdotale, monseniorul Corvo se desfăşură după bunul plac, preţ de cinci minute, înşirând biografia parohului. Preot necioplit de ţară aproape toată viaţa lui: de la douăzeci şi ceva de ani la cincizeci şi patru, într-un sat pierdut din nordul Aragonului; un loc uitat de Dumnezeu, unde i-au murit enoriaşii, unul după altul, până a rămas fără parohie. Apoi, zece ani la Nuestra Señora de las Lágrimas. Sălbatic, fanatic, incult şi reacţionar, încăpăţânat ca un catâr. Fără un strop de simţ a ceea ce este posibil, de genul *omnia sunt possibilia credenti,* oamenii ca el confundă punctul lor de vedere cu realitatea înconjurătoare. Quart, îl sfătui prelatul, ar trebui să asiste la una dintre predicile lui duminicale. Un adevărat spectacol. Părintele Ferro mânuia chinurile iadului cu aceeaşi neruşinare ca un predicator al Contrareformei şi ţinea cu sufletul la gură întreaga parohie dându-i mereu cu treaba cu focul veşnic, pe care nimeni nu se mai încumeta acum s-o pomenească. De fiecare dată când îşi termina predica, un suspin de uşurare răzbătea din rândurile credincioşilor.

— Şi totuşi, conchise arhiepiscopul, în alte privinţe se arată cum nu se poate mai contradictoriu şi înaintat. Aş zice înaintat într-un fel nepotrivit.

— De pildă?

— Atitudinea sa în legătură cu anticoncepţionalele, bunăoară: e în favoarea lor într-un chip ruşinos. Sau împărtăşania pentru homosexuali, divorţaţi şi adulteri. Acum două săptămâni a botezat un copil pe care titularul altei parohii n-a vrut să-l primească, fiindcă părinţii lui nu erau căsătoriţi. Când colegul lui s-a dus să-i ceară

explicaţii, i-a răspuns că el boteza pe cine poftea.

Arhiepiscopului i se stinsese pipa. Aprinse iar un chibrit şi-l privi pe Quart pe deasupra flăcării.

— Pe scurt, adăugă, o slujbă la Nuestra Señora de las Lágrimas e ca o călătorie într-un tunel al timpului care face mereu salturi înainte şi înapoi.

Quart îşi ascunse zâmbetul.

— Îmi închipui, spuse.

— Nu. Vă asigur că nu vă puteţi închipui. Aşteptaţi să-l vedeţi în acţiune. Ţine o parte a slujbei în latină, pentru că susţine că asta impune mai mult respect — pipa începuse să tragă, şi monseniorul Corvo se rezemă de fotoliu, satisfăcut. Părintele aparţine unei specii aproape dispărute: cea a bătrânilor preoţi de ţară care intrau la seminar fără simţul disciplinei şi fără vocaţie, având doar ţelul de a scăpa de mizerie şi sărăcie, şi care se sălbăticeau şi mai tare prin parohii pe meleaguri uitate de Dumnezeu. Adăugaţi la aceasta un orgoliu îngrozitor, ce îl face imposibil de controlat şi din cauza căruia a ajuns până la urmă să-şi piardă capacitatea de a percepe lumea în care trăieşte… În alte vremuri l-am fi pedepsit imediat sau l-am fi trimis în America, şi poate că Domnul Dumnezeu, Părintele Nostru, l-ar fi chemat la el după o malarie luată în Darién, pe când ar fi convertit indieni lovindu-i cu crucifixul pe spinare. Însă acum trebuie să procedăm cu mult tact, cu ziariştii şi politica asta care complică totul.

— De ce n-a fost suspendat *ex informata conscientia*? Aceasta vă permite să-l împiedicaţi să-şi mai îndeplinească misiunea din motive speciale, fără publicitate.

— Ar trebui să fi comis un delict de natură civilă sau ecleziastică, şi nu este cazul. În plus, nimeni nu garantează că asta nu l-ar face şi mai îndârjit. Prefer ca totul să-şi urmeze cursul normal *ab officio*.

— Altfel spus, Monseniore, Roma trebuie să se descurce singură în toată povestea asta.

— Dumneavoastră aţi spus-o.

— Şi părintele Óscar?

Expresia feţei arhiepiscopului, aşa cum stătea, cu pipa între dinţi, deveni o strâmbătură extrem de neplăcută. Nu mi-ar plăcea să fiu în pielea vicarului, îşi spuse Quart.

— Oh, ăsta-i cu totul altceva, preciza. Bagaj cultural solid, seminar la Salamanca. Un viitor promiţător pe care l-a aruncat peste bord. Oricum, cazul lui e într-adevăr rezolvat. Până la mijlocul săptămânii care vine trebuie să plece din parohie. A fost transferat la o dioceză din Almeria, un pustiu în apropiere de Cabo de Gata, ca să se dedice rugăciunii şi să mediteze asupra pericolului de a se lăsa dus de val din pricina entuziasmului juvenil.

— Ar putea fi *Vesper*?

— Ar putea. Corespunde datelor, dacă la asta vă referiţi. Dar scormonitul prin gunoaie nu-i treabă de arhiepiscop — monseniorul Corvo păstră o tăcere plină de semnificaţie. Îl las pe seama ILE şi a dumneavoastră.

Quart se făcu că nu pricepe:

— Care sunt sarcinile lui?

— Cele obişnuite pentru un vicar: ajută la liturghie, slujeşte, spune rugăciunea de seară… Face şi pe zidarul pentru sora Marsala în timpul liber.

Quart încremeni în scaun. Din toate părţile apăreau piese disparate.

— Iertaţi-mă, Excelenţă. Aţi spus sora Marsala?

— Da. Gris Marsala, o călugăriţă din Statele Unite care stă de o veşnicie aici în Sevilla. E expertă, sau aşa se zice, în restaurarea monumentelor religioase… N-aţi cunoscut-o încă?

Atent la zgomotul pieselor care se potriveau în mintea lui, Quart abia dacă mai lua în seamă cuvintele prelatului. Deci asta era, îşi spuse. Nota discordantă.

— Am făcut cunoştinţă ieri. Însă nu ştiam că e călugăriţă.

— Păi, este — nu era niciun dram de simpatie în tonul monseniorului Corvo. Împreună cu părintele Óscar şi Macarena Bruner formează oastea lui don Priamo Ferro. Prezenţa ei în Sevilla are un caracter particular, căci ordinul ei i-a dat dispensă şi e în afara jurisdicţiei mele. N-am dreptul s-o oblig să plece de acolo. Şi nici nu pot exagera, urmărind preoţi şi călugăriţe. Toate au cam depăşit limitele.

Scotea rotocoale de fum ca o sepie ce se ascunde împrăştiindu-şi cerneala. Apoi aruncă o ultimă privire spre stiloul lui Quart şi ridică din umeri.

— O să-l primesc pe paroh. L-am convocat pentru dimineaţa asta, dar am vrut să am mai întâi o discuţie în particular cu dumneavoastră. Cred că a sosit momentul să punem lucrurile la punct. Nu vi se pare? Un fel de confruntare.

Arhiepiscopul privi, fără s-o atingă, o sonerie aflată pe masă, lângă un exemplar uzat din Imitarea lui Isus Cristos, de Thomas a Kempis.

— Un ultim avertisment, Quart. Nu-mi păreţi simpatic, dar sunteţi preot de carieră şi ştiţi la fel de bine ca mine că până şi în profesia asta există o mulţime de mediocri. Părintele Ferro e unul dintre ei — îşi scoase pipa din gură pentru a arăta volumele legate în piele ce acopereau pereţii biroului. Aici se află gândirea Bisericii, de la Sfântul Augustin la Sfântul Toma, şi enciclicele tuturor pontifilor. Toate stau între aceşti patru pereţi, iar eu sunt administratorul lor vremelnic. Asta mă obligă să mă ocup de valori cotate la bursă şi, în acelaşi timp, să nu-mi calc jurământul de sărăcie, să pactizez cu duşmanii şi să-mi

condamn uneori prietenii… în fiecare dimineaţă mă aşez la masa asta să păstoresc cu ajutorul Domnului, Părintele Nostru, tot felul de preoţi: intelectuali, proşti, fanatici, cinstiţi, care fac politică, se opun celibatului, oameni răi, sfinţi şi păcătoşi. Cu timpul, am fi soluţionat şi problema părintelui Ferro.

Dumneavoastră v-aţi amestecat şi aţi schimbat muzica; aşa încât acum dansaţi după ea. *Roma locuta, causa finita*. De acum înainte, eu mă limitez să fiu observator. Fie ca Domnul Atotputernic să se îndure de mine, dar eu mă spăl pe mâini şi las drum liber călăilor — apăsă pe sonerie şi făcu un gest înspre uşă. Să nu-l lăsăm pe părintele Ferro să mai aştepte.

Quart puse încet capacul la stilou şi-l vârî în buzunar, împreună cu cărţile de vizită umplute la refuz cu caligrafia-i înghesuită şi minuţioasă. Se menţinea încordat, la marginea scaunului, încremenit ca un soldat.

— Am ordinele mele, Monseniore, spuse senin. Şi le îndeplinesc întocmai.

Excelenţa Sa îl privea din cap până-n picioare, extrem de dur.

— Nu mi-ar plăcea să fac munca dumneavoastră, Quart, spuse în cele din urmă. Vă jur pe mântuirea sufletului meu că nu mi-ar plăcea absolut deloc.

IV. Flori de portocal şi fructe amare

„Tocmai aţi văzut un erou — comentă.

Şi asta înseamnă ceva."

(Eckermann, Convorbiri cu Goethe)

— Cred că v-aţi cunoscut deja, spuse arhiepiscopul.

Stătea rezemat în fotoliu, cu aerul arbitrului care încearcă să păstreze distanţa pentru ca sângele să nu-i stropească pantofii. Quart şi părintele Ferro se priveau în linişte. Parohul de la Nuestra Señora de las Lágrimas refuzase scaunul pe care i-l oferise cu un gest monseniorul Corvo şi rămăsese în picioare în mijlocul biroului, mărunt şi încăpăţânat, cu chipul acela ce părea cioplit cu dalta, părul alb tuns anapoda şi sutana veche, ponosită, de sub care ieşeau uriaşii pantofi nelustruiţi.

— Părintele Quart doreşte să vă pună nişte întrebări, adăugă arhiepiscopul.

Zbârciturile şi cicatricele parohului rămaseră neclintite. Privea într-un punct nedefinit în spaţiu, peste umărul prelatului, înspre fereastra a cărei perdea estompa silueta în nuanţe de ocru a Giraldei:

— N-am nimic să-i spun părintelui Quart.

Monseniorul Corvo încuviinţă încetişor, de parcă ar fi auzit răspunsul pe care-l aştepta.

— Foarte bine, admise. Dar eu sunt episcopul dumitale, don

Prâamo. Şi faţă de mine eşti legat prin jurământ de supunere — îşi scosese un moment pipa din gură şi-i arăta cu ea, alternativ, pe cei doi preoţi. Aşa încât, dacă preferi, o să-mi răspunzi mie prin mijlocirea întrebărilor părintelui Quart.

Ochii întunecaţi şi opaci ai parohului şovăiră o clipă.

— E o situaţie ridicolă, protestă, aspru, iar Quart văzu că se întorcea uşor către el, făcându-l responsabil de toate astea.

Arhiepiscopul scoase la iveală un zâmbet neplăcut.

— Ştiu, zise. Dar prin procedeul ăsta de iezuiţi o să fim mulţumiţi cu toţii. Părintele Quart o să-şi facă treaba, eu o să asist încântat la dialog, iar dumneata o să-ţi pui la adăpost, cel puţin de formă, nemaipomenita dumitale trufie — scoase un rotocol de fum, ameninţător, şi se lăsă într-o rână în fotoliu; amuzamentul anticipat îi juca în ochi. Acum puteţi începe, părinte Quart. E cu totul şi cu totul al dumneavoastră. Şi Quart începu. Fu dur, uneori brutal, plătindu- i parohului cu aceeaşi monedă pentru primirea rece pe care i-o făcuse cu o zi în urmă la biserică, pentru ostilitatea arătată în biroul arhiepiscopului, pentru dispreţul prost ascuns determinat de condiţia lui de fost preot de ţară, îndărătnic, încuiat. Era ceva mai complex, mai profund decât antipatia personală sau misiunea care îl adusese la Sevilla. Şi, spre surpriza monseniorului Corvo şi, la urma urmelor, a lui însuşi, procedă ca un acuzator lipsit de orice îndurare, încolţindu-l pe bătrân cu un dispreţ virulent, necruţător, al cărui adevărat izvor doar Quart îl cunoştea. Şi când, în sfârşit, conştient de cât de nedrept era totul, se opri să-şi tragă sufletul, îl tulbură pe neaşteptate gândul că Eminenţa Sa inchizitorul Jerzy Iwaszkiewicz ar fi aprobat totul, pas cu pas.

Cei doi bărbaţi se uitau la el; arhiepiscopul stingherit, cu pipa între dinţi şi încruntat. Parohul neclintit, aţintindu-şi asupra lui Quart ochii pe care interogatoriul, mai potrivit pentru un delincvent decât pentru un preot de şaizeci şi patru de ani, îi împăienjenise cu acea umezeală roşiatică, reţinută, pricinuită de lacrimile care se împotrivesc să se arate. Quart se mişcă în scaun şi-şi ascunse stânjeneala însemnând ceva pe o carte de vizită. Interogatoriul îi lăsase impresia că lovise un om cu mâinile legate.

— Recapitulând — acum îşi îmblânzi puţin tonul; se uită fără niciun rost la însemnări, pentru a evita privirea parohului: dumneavoastră tăgăduiţi că sunteţi autorul mesajului primit la Sfântul Scaun şi că aţi şti ceva despre acest fapt, sau că aţi avea vreo bănuială în privinţa autorului şi a intenţiilor sale.

— Tăgăduiesc, repetă părintele Ferro.

— Înaintea lui Dumnezeu? întrebă Quart, exagerând, cam ruşinat de atitudinea lui.

Bătrânul preot se întoarse spre monseniorul Corvo, cerând un ajutor

pe care acesta nu putea să i-l refuze. Îl auziră pe arhiepiscop dregându-şi glasul pe când îşi ridica mâna cu inelul pastoral.

— Să-l lăsăm pe Atotputernic în afara acestei poveşti, dacă nu vă e cu supărare — prelatul îl privea prin fumul pipei. Nu cred că discuţia asta presupune răspunderea de a face pe cineva să jure.

Quart încuviinţă în tăcere, întorcându-se din nou spre paroh:

— Ce-mi puteţi spune despre Óscar Lobato?

Preotul ridică din umeri.

— Nimic, doar că este un tânăr minunat şi un preot destoinic — bărbia lui prost rasă tremura uşor. O să-mi pară rău să mă despart de el.

— Vicarul dumneavoastră are cunoştinţe avansate de informatică?

Părintele Ferro îşi miji ochii. Acum privirea îi era temătoare, ca a ţăranului care vede cum se apropie norii aducători de grindină.

— Asta ar trebui să-l întrebaţi pe el — aruncă o privire spre stiloul interlocutorului său şi schiţă un gest precaut, arătând uşa cu bărbia. E afară, mă aşteaptă.

Quart zâmbea aproape imperceptibil, sigur pe el în aparenţă, însă în tot ce se întâmpla era ceva care îi dădea senzaţia că păşeşte în gol. Ceva nelalocul lui, ca o notă falsă. Părintele Ferro spunea aproape tot timpul adevărul, dar în el se ascundea o minciună; poate una singură, poate nu prea gravă, dar care dăuna credibilităţii ansamblului.

— Ce-mi spuneţi despre Gris Marsala?

Buzele parohului se înăspriră.

— Sora Marsala are dispensă de la ordinul ei — se uita la arhiepiscop, de parcă l-ar fi luat drept martor. E liberă să vină şi să plece şi face muncă voluntară. Fără ea, lăcaşul s-ar fi năruit.

— Oricum, ceva tot s-a năruit, spuse monseniorul Corvo.

Nu se putuse stăpâni; se gândea, de bună seamă, la bucata de cornişă şi la defunctul său secretar. Quart era atent mai departe la preot:

— Care-i natura relaţiilor ei cu dumneavoastră şi cu vicarul?

— Cea firească.

— Nu ştiu ce consideraţi firesc — Quart îşi calcula milimetric dispreţul, răuvoitor. Dumneavoastră, bătrânii preoţi de ţară, aveţi o tradiţie îndoielnică a firescului în privinţa jupâneselor şi a nepoatelor…

Văzu cu coada ochiului că monseniorul Corvo dădea să sară din fotoliu. Era vorba de o provocare conştientă, şi scopul era evident. Prinse din zbor o rafală de furie.

— Ascultaţi — mânia înălbea nodurile degetelor parohului care îşi strângea pumnii. Sper că nu sunteţi… — se întrerupse brusc ca să-l cerceteze iscoditor pe Quart, parcă întipărindu-şi în memorie până şi cel mai mic amănunt al chipului său. Sunt unii care v-ar putea omorî

pentru asta.

Ameninţarea nu distona cu condiţia de preot a părintelui Ferro, nici cu aspectul lui uscăţiv, înăsprit sub sutana aceea plină de pete ce tresărea la mişcările lui furioase. Poate chiar eu, spunea înfăţişarea lui. Problema rămânea deschisă, fiecare putând s-o interpreteze după bunul său plac.

Quart îl privi pe preot cu un calm suveran:

— Ca biserica dumneavoastră, bunăoară?

— Pentru numele lui Dumnezeu! Interveni arhiepiscopul, scandalizat. Aţi înnebunit amândoi?

Se lăsă o tăcere nesfârşită. Dreptunghiul de lumină de pe masa monseniorului Corvo se deplasase spre stânga, departe de mâna lui, încadrând tomul Imitarea lui Isus Cristos, asupra căruia părintele Ferro îşi aţintise ochii. Quart îl cercetă pe bătrân cu interes. Semăna mult cu alt preot, cu care el nu voise niciodată să semene; omul pe care aproape că reuşise să-l uite — o vreme, de la seminar, câte o scrisoare sau o ilustrată; iar apoi tăcerea — şi care-i venea în minte ca o fantomă, când vântul din sud îi reînvia mirosuri şi sunete tăinuite în memorie. Marea spărgându-şi valurile de stânci, aerul umed şi sărat dinspre uscat, şi ploaia. Miros de vas cu jăratic şi tandur, iarna, *Rosa rosae*, *Quousque tandem abutere Catilina*, *Nox atra cava circunvolat umbra*. Tic-tacul picăturilor de ploaie pe sticla aburită a ferestrei, dangătul de clopot în zori şi un chip prost bărbierit, unsuros, aplecat deasupra altarului şi mormăind rugăciuni către un Dumnezeu tare de urechi, redevenind bărbat şi copil, oficiant şi ajutor, pe un pământ sterp, la ţărmul unei mări neîndurătoare. Şi tot aşa după ce se termina cina. Acesta-i potirul cu sângele meu. Mergeţi în pace. Şi răsuflarea surdă, de animal istovit, mai târziu, în sacristie, când un Lorenzo Quart extrem de tânăr îl ajuta să scape de straiele împodobite sub petele de umezeală ce se întindeau pe tavan. Seminarul, Lorenzo. Te vei duce la seminar; într-o bună zi vei fi preot, ca mine. Quart detesta din răsputeri şi din străfundul memoriei momentele acelea de stângăcie, de sărăcie a spiritului, veşnic aceeaşi îngrădire întunecată şi mizeră, slujba dis-de-dimineaţă, siesta în balansoarul mirosind a stătut şi a transpiraţie, rugăciunea la şapte seara, ceaşca de ciocolată cu femeile habotnice, o pisică în portal, o jupâneasă ori o nepoată care, într-un fel sau altul, alină singurătatea şi trecerea anilor. Şi apoi, sfârşitul: demenţa senilă, stingerea unei vieţi sterpe şi sordide într-un azil, cu supa curgând printre gingiile ştirbe. Întru preamărirea Domnului.

— *O biserică ce omoară ca să se apere* — Quart făcea un efort să se întoarcă în prezent şi la Sevilla, la ceea ce era acum, în loc de ceea ce ar fi putut să fie. Vreau să ştiu cum interpretează părintele Ferro aceste cuvinte.

— Nu ştiu despre ce vorbiţi.

— Figurează în mesajul pe care cineva l-a strecurat la Sfântul Scaun. Şi se referă la biserica dumneavoastră. Credeţi că poate fi mâna Providenţei în toate astea?

— Nu sunt obligat să răspund la întrebarea asta.

Quart îşi puse speranţa în monseniorul Corvo, dar acesta se spăla pe mâini cu zâmbetul cel mai diplomat:

— E adevărat, confirmă, încântat de problemele lui Quart. N-a vrut să-mi răspundă nici mie.

Era o pierdere de timp. Agentul ILE se încredinţase că toate astea nu duceau nicăieri, dar trebuia îndeplinit ritualul. Aşa încât adoptă un ton foarte oficial, pentru a-l întreba pe preot dacă era conştient ce riscuri îl pândeau. Cei şaizeci şi patru de ani ai celuilalt îşi bătură joc, sarcastici, în chip de răspuns. Impasibil, Quart continuă să parcurgă formularul: necesitatea raportului, posibil punct de plecare pentru grave măsuri disciplinare etc. Faptul că părintele Ferro nu mai avea decât un an până la pensionare — întâmple-se ce s-o întâmpla, cum se zice — nu era de-ajuns pentru a câştiga toleranţa superiorilor săi. La Sfântul Scaun…

— Nu ştiu nimic despre morţile astea, i-o tăie parohul, căruia era evident că nu-i păsa de Sfântul Scaun. Au fost accidente.

Quart se lansă în direcţia asta:

— Poate foarte oportune, din punctul dumneavoastră de vedere.

Era o notă de camaraderie, o insinuare de genul haide, dragă, fii puţin sincer şi-o să încercăm să aranjăm povestea asta o dată pentru totdeauna. Dar bătrânul era blindat la toate astea:

— Înainte aţi pomenit de Providenţă. Puneţi-i ei întrebarea, şi o să mă rog pentru dumneavoastră.

Quart respiră încet, de două ori, înainte de a încerca din nou. Cel mai tare îl enerva că arhiepiscopul se distra pesemne grozav, stând în fotoliu ca la teatru şi apărat de fumul pipei.

— Sunteţi gata să juraţi, în calitatea dumneavoastră de preot, că n-a intervenit vreo acţiune omenească în cele două morţi survenite în parohie?

— Duceţi-vă la naiba.

— Poftim?

Până şi neutrul monsenior Corvo dădu să sară iar din fotoliul lui. Parohul se uita la el:

— Cu tot respectul pe care vi-l datorez, Excelenţă, refuz să mai răspund la acest interogatoriu, şi din momentul ăsta o să tac cu desăvârşire.

Expresia „din momentul ăsta” era un eufemism, şi aşa îl înregistra Quart. Discutau de douăzeci de minute, şi tot ce făcuse don Prâamo Ferro fusese tocmai să păstreze tăcerea. Monseniorul Corvo răspunse

cu o grimasă şi scoţând şi mai mult fum; el oficia acum ca ajutor. Aşa încât Quart se ridică în picioare. Capul cărunt, cu păr aspru, al parohului, atât de asemănător cu cel de care nu voia să-şi aducă aminte, îi ajungea cam în dreptul celui de-al doilea nasture de la cămaşă. Nu se mai întorsese acolo decât o singură dată, după ce fusese hirotonisit: o vizită rapidă pentru a-şi vedea mama văduvă, o alta făcută umbrei negre chircite în biserică precum o moluscă pe fundul cochiliei sale. Şi ţinuse slujba acolo, la altarul în dreptul căruia oficiase de atâtea ori ca ajutor, simţindu-se străin în naosul umed şi rece, prin ungherele căruia plutea spectrul copilului pierdut în faţa mării, în bătaia ploii. Apoi plecase şi nu se mai întorsese niciodată, şi biserica, şi bătrânul paroh, şi satul cu căsuţe albe, şi marea fără milă şi fără sentimente se estompaseră uşor în amintirea lui, ca un vis urât din care reuşise să se trezească.

Reveni încet la realitate. Tot ce detesta stătea mai departe în faţa lui, în ochii negri şi îndărătnici care-l priveau cu duritate, parcă reproşându-i ceva.

— Mai am o întrebare. Numai una — îşi pusese în buzunar inutilele cărţi de vizită. De ce refuzaţi să părăsiţi biserica asta?

Părintele Ferro îl privi de jos în sus. Flexibil ca o fâşie de piele veche, aşa suna definiţia. Deşi lui Quart îi mai veniră în minte şi altele.

— Asta nu-i treaba dumneavoastră, spuse. E de căderea episcopului meu şi a mea.

Quart se felicită în gând că ghicise dinainte răspunsul şi făcu un gest ce sugera prostia aceea se terminase. Spre surpriza lui, Aquilino Corvo îi sări în ajutor:

— Vă rog să-i răspundeţi părintelui Quart, don Priamo.

— Părintele Quart n-ar înţelege niciodată.

— Sunt sigur că se va strădui din răsputeri, încercaţi, vă rog.

Atunci parohul, ursuz şi greoi, îşi clătină îndărătnic capul cu părul tăiat alandala, mormăind că Quart nu ascultase nicicând spovedania unei biete femei îngenuncheate, dornice de consolare, plânsetul unui nou-născut, geamătul unui muribund şi nu simţise sudoarea unei mâini într-a lui. Aşa încât, chiar de-ar vorbi ceasuri întregi, nimeni n-avea să priceapă un cuvânt, fir-ar să fie. Iar Quart, cu tot paşaportul lui diplomatic din buzunar, cu tot sprijinul oficial al Curiei, al tiarei şi al cheilor lui Petru ce străluceau în partea din stânga sus a scrisorilor lui de acreditare, înţelese că n-avea nici cea mai mică putere asupra acelui bătrân urâcios, cu o înfăţişare mizeră, la polul opus a ceea ce orice sacerdot ar înţelege prin preamărirea Domnului. Fu o străfulgerare de neliniște care proiectă o clipă, peste aplombul lui, conturul unei fantome de demult: Nelson Corona. Avea aceeaşi distanţare de realitatea oficială, aceeaşi privire hotărâtă ca a ochilor

pe care-i vedea acum în faţă, cu diferenţa că, în spatele lentilelor aburite ale ochelarilor brazilianului, Quart observase cum se amestecau de-a valma fermitatea şi teama, în vreme ce privirea opacă a părintelui Ferro nu oglindea decât o tărie parcă de granit. Parohul tocmai terminase de vorbit şi păstra iar tăcerea ce-l apăra precum o platoşă, când Quart îl auzi spunând că biserica lui era un refugiu; o tranşee. Asta era ceva pitoresc, aşa încât trimisul Vaticanului îşi arcui o sprânceană, ironic, şi, căutând să se liniştească, încercă să-şi recapete dispreţul dinainte pentru preotul de ţară: din nou era nebunul de elită în faţa pionului de luptă, cu fantoma lui Nelson Corona destrămându-se într-un colţ al tablei de şah.

— Ciudată definiţie.

Quart zâmbi, sigur de sine. Dintr-o dată era iar puternic şi fără fisuri, fără remuşcări, văzând, ca mai înainte, numai sutana uzată, plină de pete, a parohului şi bărbia lui rasă neglijent. E ceva cu totul aparte, îşi zise, efectul liniştitor al dispreţului. Pune lucrurile la locul lor, întocmai ca o aspirină, puţin alcool sau o ţigară. Aşa încât se hotărî să mai formuleze o întrebare:

— O tranşee în faţa a ce?

Era zadarnic, şi brusc îşi dădu seama că avea să regrete încă înainte de a închide gura. De jos, mărunt şi dur, părintele Ferro îl privea pe Quart drept în ochi:

— In faţa atâtor bârfe, spuse. Şi a atâtor murdării.

Trăsurile cu cai, vopsite în negru şi galben, se înşirau în aşteptarea clienţilor, la umbra portocalilor. Rezemat de zidul unei prăvălii cu suvenire pentru turişti, Potro del Mantelete nu slăbea din ochi poarta Arhiepiscopiei. Ţinea mâinile în buzunarele sacoului cadrilat, prea strâmt, desfăcut peste un pulover alb cu guler pe gât ce se mula pe pectoralii lui robuşti. O scobitoare i se plimba ritmic dintr-un colţ al gurii în celălalt, iar el îşi mijea ochii sub sprâncenele brăzdate de cicatrice, cu privirea aţintită în golul încadrat de coloanele gemene ale portalului baroc. Să nu-l pierzi din vedere, poruncise don Ibrahim înainte de a intra în prăvălie să se uite la ilustrate şi să caşte gura, pentru că dacă ar fi stat toţi trei de planton ar fi ocupat prea mult loc pe trotuar. Cum Potro era un om dintr-o bucată, de nădejde, şi aşteptarea se prelungea, don Ibrahim şi Niña Puñales, după ce trecuseră în revistă toate ilustratele expuse şi toate vitrinele cu maiouri, evantaie, castaniete şi reproduceri din plastic ale Giraldei şi Turnului de Aur, sub privirea suspicioasă a negustorului, hotărâseră să se mute în barul cel mai apropiat, în celălalt colţ al străzii, unde Niña trebuie că ajunsese deja la al cincilea pahar de *manzanilla.* Aşa încât Potro, în lipsă de noi ordine, nu slăbea din ochi poarta. În ceasul nesfârşit de când popa cel înalt era acolo înăuntru, nu-şi îndepărtase privirea decât în două rânduri: când doi poliţişti îi trecuseră prin faţă, o dată în susul străzii şi o dată la întoarcere, în jos; momente pe care Potro le dedicase contemplării atente a vârfurilor pantofilor proprii. Patru împunsături de corn în timpul coridelor, două angajări în Legiune şi un creier ce funcţionează greoi, afectat de lovituri şi de sunetul gongului rundă după rundă, îţi dau multă tărie. Dacă don Ibrahim sau Niña Puñales ar fi ajuns să uite de el, ar fi fost în stare să stea nemişcat zi şi noapte, în bătaia soarelui şi a ploii, până avea să fie înlocuit sau să cadă fără simţire, neluându-şi ochii de la poarta Arhiepiscopiei, ca o santinelă conştiincioasă. Exact aşa cum, cu douăzeci şi ceva de ani în urmă, în cursul unei lupte impresionante

într-o arenă amărâtă, când impresarul îi spusese treaba cu dacă nu te omoară taurul, nenorocitule, te omoară publicul la ieşire, Potro del Mantelete, cu faţa lac de sudoare şi spaima în ochi, se dusese în mijlocul arenei cu muleta la brâu şi rămăsese acolo, încremenit, până când taurul — *Casapul* îi era numele— dăduse buzna peste el şi, cu cea de-a patra şi ultima împunsătură de corn din cariera lui, îl scosese pentru totdeauna din arenă şi de la coride. Apoi, episoade asemănătoare tot adăugaseră cicatrice pe trupul şi în mintea lui în perioada cât fusese boxer, în Legiune şi la închisoarea din Puerto de Santa Maria. Căci, dacă-i adevărat că materia cenuşie a lui Potro del Mantelete avea tot atâtea sclipiri ca o bucată de stofă, în cazul lui era vorba, negreşit, de stofă de erou.

Pe neaşteptate îl văzu ieşind pe popa cel înalt. Părea că zăboveşte în poartă, nehotărât, uitându-se spre interiorul clădirii ca şi cum cineva de acolo i-ar fi atras atenţia. Atunci ieşi după el un tânăr blond cu ochelari, şi se apucară să discute în poartă. Potro del Mantelete privi spre barul unde aşteptau don Ibrahim şi Niña Puñales, dar aceştia păreau grozav de ocupaţi cu *manzanilla*. Potro îşi scoase scobitoarea din gură, scuipă la picioarele lui, pe trotuar, şi traversă piaţa să le dea de veste; o făcu descriind un cerc a cărui tangentă trecea prin faţa Arhiepiscopiei. Pe măsură ce se apropia, putea desluşi mai bine înfăţişarea popii celui înalt:

ar fi putut trece drept unul dintre actorii aceia de film, de n-ar fi fost costumul negru, gulerul rotund al cămăşii şi părul ca al unui paraşutist sau al unui soldat din Legiune. Cât despre cel mai tânăr, aspectul lui era neîngrijit. Avea pielea albă şi coşuri pe gât, ca adolescenţii. Şi o mutră mult mai de popă decât celălalt.

— Lăsaţi-l în pace, îl auzi pe blond spunând.

Cel înalt îl privea, serios nevoie mare.

— Parohul dumneavoastră e nebun, răspunse. Trăieşte în altă lume. Dacă dumneavoastră aţi trimis mesajul, i-aţi făcut un deserviciu şi lui, şi bisericii.

— Eu n-am trimis nimic.

— Despre asta trebuie să stăm de vorbă noi doi. Pe îndelete.

Blondului îi cam tremura vocea. Părea agresiv, deşi poate că era numai îngrijorat sau speriat:

— N-am nimic de vorbit cu dumneavoastră.

— Placa asta-i stricată — popa cel înalt zâmbea nesuferit. Şi greşiţi. Aveţi multe să-mi povestiţi. De pildă…

Discuţia rămânea în urmă pe măsură ce Potro del Mantelete se îndepărta de cei doi preoţi. Merse mai departe, iuţind pasul până la bar. Pe jos erau rumeguş şi resturi de crevete, iar deasupra tejghelei spânzurau nişte jamboane. Acolo, în picioare, don Ibrahim şi Niña Puñales stăteau şi beau în tăcere. La radioul aşezat pe un raft, între

două sticle de Fundador, cânta Camaron:

Vinul omoară durerea şi amintirea…

Lui don Ibrahim, care stătea puţin mai departe de tejghea din pricina rotunjimii burţii, scrumul havanei pe care o ţinea între degete îi cădea pe pulpana hainei albe. Lângă el, Niña Puñales trecuse de la *manzanilla* la anasonul Machaquito, şi în clipa aceea ducea la gură paharul cu urme groase de ruj pe margine. Avea ochii foarte machiaţi, o rochie albastră cu buline albe, cercei de argint şi cârlionţul răsucit ca un melc negru bine lipit pe fruntea-i ofilită de cupletistă fără succes, ca pe copertele celor trei sau patru discuri vechi de 45 de turaţii pe minut pe care don Ibrahim le păstra de parc-ar fi fost de aur în camera lui de pensiune, împreună cu Nat King Cole, Los Panchos, Beny More, Antonio Machm, lângă un antediluvian pick-up Telefunken. Fostul fals avocat şi Niña Puñales se întoarseră deodată să se uite la Potro, iar acesta, oprit în prag, făcu o mişcare din cap în direcţia străzii.

— Apă, spuse.

Cei trei amici se îngrămădiră la uşă, să privească. Popa cel înalt se despărţise de celălalt şi mergea pe trotuarul din piaţă, pe lângă moschee.

— Ia te uită ce mai popă! spuse Niña, cu vocea-i răguşită de cântăreaţă.

— N-arată rău, încuviinţă don Ibrahim, generos, închizându-şi ochiul critic.

Tăria anasonului Machaquito dădea strălucire ochilor neastâmpăraţi ai cupletistei:

— *Ozú*. De mi-ar da el ultima împărtăşanie!

Don Ibrahim schimbă o privire gravă cu Potro del Mantelete. În campanie, cum era cazul acum, frivolităţile acelea erau nelalocul lor.

— Şi bătrânul? întrebă, ca să abordeze subiectul.

— E încă înăuntru, îl informă Potro.

Fostul fals avocat trăgea din trabuc, dus pe gânduri.

— Să ne împărţim pe căprarii, zise în sfârşit. Tu, Potro, urmăreşte-l pe popa cel bătrân când o să iasă, şi îndată ce ajunge la el acasă vii aici să raportezi. Niña şi subsemnatul o să ne ţinem de popa cel înalt — făcu o pauză ca să se uite, solemn, la ceasul lui don Ernest Hemingway. Înainte de a trece la decizii, avem nevoie de informaţii; aşa se câştigă victoriile etc. Ce părere aveţi?

Tovarăşii lui aveau pesemne o părere bună, fiindcă încuviinţară; grav şi încruntat Potro, cu aerul că stă şi analizează sensul vreunui cuvânt rostit cu cinci minute în urmă, iar Niña distrată, privindu-l pe preot cum se îndepărta. Ţinea încă paharul în mână şi părea dispusă

se mântuie tot Machaquito. La radio, Camaron îşi vedea mai departe de cântecul lui despre vin şi absenţă, iar chelnerul, cu cămaşă albă şi cravată neagră, bătea discret ritmul cu palmele, în spatele tejghelei. Don Ibrahim îşi privi trupa şi hotărî să-i ridice moralul cu un discurs potrivit. Sevilla e minunăţia lumii, sau ceva în genul ăsta. Şi o s-o facem lată. Chestia asta suna bine, dar era poate cam exagerată. Şi, pe deasupra, n-avea nicio legătură.

— Norocul e de partea celor îndrăzneţi, spuse, după ce stătu un răstimp pe gânduri. Şi trase iar din trabuc.

— *Ozú*.

Niña Puñales sorbea ultima picătură de anason. Potro, încă încruntat, dădu în sfârşit din cap:

— Ce vrea să fie *căprării*?

Aplombul lui Lorenzo Quart se baza pe un spirit de organizare excesiv. Aşa încât, când ajunse în camera lui, primul lucru pe care-l făcu a fost să deschidă geanta de piele unde-şi ţinea laptopul şi să lucreze un ceas la raportul pentru monseniorul Spada. Un document pe care directorul ILE îl primi prin e-mail îndată ce fu redactat. În cele opt pagini, Quart se ferea cu grijă să tragă vreo concluzie în legătură cu personajele, biserica sau posibila identitate a lui *Vesper*, mărginindu-se să redea destul de fidel discuţiile purtate cu monseniorul Corvo, cu Gris Marsala şi cu Prâamo Ferro.

Abia când închise laptopul, pe când strângea cablurile şi încărcătorul, se relaxa puţin. Era în cămaşă, cu gulerul desfăcut, şi făcu câţiva paşi prin cameră, pe lângă cele două paturi cu baldachin şi fereastra deschisă spre piaţa Virgen de los Reyes. Era devreme să coboare la masă, aşa că răsfoi câteva cărţi despre Sevilla pe care le cumpărase într-o mică librărie din faţa Primăriei. În aceeaşi pungă era şi revista *Q+S*, luată de la un chioşc la recomandarea monseniorului Corvo — „ca să vă familiarizaţi cu panorama”, sugerase, muşcător, prelatul. Se uită la copertă şi apoi la fotografiile din interior. „O căsnicie în criză” era titlul. Lângă imaginile femeii alături de însoţitorul ei mai era una cu un bărbat tânăr, foarte serios, bine îmbrăcat, cu guler alb şi o cărare fără cusur: „Se confirmă despărţirea. În timp ce bancherul Gavira îşi consolidează poziţia de om forte al băncii andaluze, Macarena Bruner petrece până noaptea târziu în Sevilla”. Quart rupse paginile şi le puse în servieta-diplomat. În momentul acela îşi dădu seama că pe noptieră se afla ediţia Noului Testament pe care Gedeons Internationals o distribuiau gratis pe la hoteluri. Nu-şi amintea s-o fi pus acolo, ci în sertarul unde obişnuia să ţină toate hârtiile, reclamele, scrisorile şi plicurile care-l deranjau. O deschise la întâmplare şi observă că două pagini aveau ca semn o ilustrată veche. In josul ei putu citi: *Biserica Nuestra Señora de las*

Lágrimas— Sevilla. 1895. Fotografia era imperfectă, cu un fel de halou palid care înconjura motivul central; însă biserica era acolo, cu elementele ei estompate, dar de neconfundat: porticul cu coloane cu torsade, statuia Fecioarei în nişa ei şi cu capul intact, campanila. Părea într-o stare mai bună decât cea de acum. În faţa ei, în piaţă, se vedea o tonetă unde un bărbat cu brâu şi pălărie andaluză vindea zarzavat unor femei în negru, cu spatele la fotograf. În fund, pe strada îngustă ce ieşea din piaţă, mergeau un măgăruş de sacagiu, cu câte o vadră de fiecare parte, şi proprietarul prefăcut într-o siluetă abia vizibilă, fantomă gata să se destrame în haloul alb ce străjuia imaginea.

Quart întoarse ilustrata. Erau câteva rânduri scrise cu cerneală, cu litere uşor colţuroase, acum aproape indescifrabile, devenite semne decolorate de culoare maroniu-deschis:

Aici mă rog pentru tine în fiecare zi şi aştept să te întorci, în locul sfânt al jurămintelor tale şi al fericirii mele.
Te voi iubi totdeauna.
Carlota

Nu era nicio ştampilă pe timbrul intact de douăzeci şi cinci de centime cu chipul lui Alfonso al XlII-lea copil, iar data scrisă de mână sus, în dreapta, era ştearsă de o pată de umezeală. Quart descifra un 9 şi poate un 7 la sfârşit, ceea ce putea însemna anul 1897. Adresa era, în schimb, foarte clară: *Căpitanului don Manuel Xaloc. La bordul vasului Manigua. Portul Havana. Cuba.*

Ridică receptorul şi formă numărul de la recepţie. Funcţionarul de acolo îi spuse că nu urcase nimeni în camera lui şi nici nu întrebase de Quart de la opt dimineaţa, ora când el îşi începuse tura. Le-ar putea întreba pe femeile de serviciu. Quart vorbi cu ele şi închise telefonul fără să afle nimic. Nu-şi aminteau să fi atins Noul Testament şi nu-i puteau spune dacă era în sertar sau pe masă când făcuseră curat în cameră. Însă nimeni nu intrase acolo, cu excepţia lor.

Se duse să se aşeze la fereastră cu ilustrata în mână, fără să-şi ia ochii de la ea. Un vapor tras la chei în portul Havana în 1897. Un căpitan pe nume Manuel Xaloc şi o oarecare Carlota care-l iubea şi se ruga pentru el în biserica Nuestra Señora de las Lágrimas. Avea vreun sens ceea ce era scris pe dosul ilustratei, sau tot ce conta era fotografia bisericii? Brusc îşi aduse aminte de Evanghelia de la Gedeons. Oare ilustrata era pusă ca semn la o pagină, sau întâmplător? îşi condamnă neglijenţa pe când se ridica şi se îndrepta spre noptieră, dar, din fericire, lăsase cartea deschisă şi pusă invers. Erau paginile 168 şi 169 — Evanghelia după Sfântul Ioan, 2 — şi, cu toate că nu era subliniat niciun paragraf, putu găsi citatul cu uşurinţă. Sărea în ochi:

15 Atunci făcu un bici din funii şi-i alungă pe toţi afară din Templu, cu oi şi boi; împrăştie monedele zarafilor şi răsturnă tarabele;

16 iar vânzătorilor de porumbei le zise: „Scoateţi aceste lucruri de aici; nu faceţi din casa Tatălui meu o prăvălie”.

Iglesia de Nuestra Señora de las Cabezas - Sevilla 1895

Carta Postal – Carte Postale – Postkarte

Te ruego por mi cada día
y espero tu regreso, en el
menor lapso posible para
mi tranquilidad y mi felicidad.

Te quiero siempre.

Carlos

Nº 560

Señora Dª Manuel Palacios

A cuidado del Señor Marqués

Puerta de la Habana

Cuba

Clătină din cap, uitându-se când la carte, când la ilustrată. Se gândea la monseniorul Spada şi la Eminenţa Sa cardinalul Iwaszkiewicz, şi hotărî că n-avea să le placă deloc întorsătura pe care părea să o ia povestea aceea. Şi cu atât mai puţin lui. Cineva era amator de un anume soi de jocuri ce stârnesc îngrijorare, cum ar fi să te infiltrezi în calculatoarele papale sau să te strecori în camere de hotel şi prin bibliile altora. Quart trecu în revistă toate chipurile cunoscute până în momentul acela, întrebându-se dacă printre ele se afla cel pe care îl căuta. Pentru Dumnezeu! Simţea o exasperare crescândă, şi aruncă ilustrata şi cartea pe unul din paturi. Aşa cum stăteau lucrurile, asta era tot ce mai lipsea: o fantomă care se juca de-a v-aţi ascunselea.

Quart ieşi din ascensor la parter, trecu pe lângă vitrina cu colecţia de evantaie şi o luă pe coridorul ce înconjura holul. Silueta-i neagră şi sobră contrasta cu atmosfera din jur. Doña Maria era un hotel de patru stele pentru turişti, situat într-o frumoasă clădire veche de pe strada Don Remondo, la doi paşi de Santa Cruz; decoratorii exageraseră puţin la parter, prea încărcat cu motive tradiţionale, toreadori şi tablouri cu andaluze cu piepteni mari în păr şi cu mantile. În uşă o ghidă tânără cu un aer obosit, care ţinea sus un drapel olandez micuţ, strângea în jurul ei un grup multicolor echipat cu aparate de fotografiat şi camere video.

Apropiindu-se de recepţie pentru a lăsa cheia, Quart reuşi să-i citească numele pe ecusonul de plastic pe care-l purta în piept: V. Oudkerk. Zâmbi cu compasiune, şi tânăra îi înapoie un zâmbet resemnat înainte de a se îndepărta în fruntea trupei sale.

— Vă aşteaptă o doamnă, don Lorenzo. A sosit chiar acum.

Quart îl privi surprins pe recepţioner, apoi se întoarse spre fotoliile din hol. Văzu o femeie brunetă, cu păr negru şi lung ce-i acoperea umerii; ochelari fumurii, blugi, mocasini şi o jachetă maro peste o bluză bleu. Părea foarte frumoasă, şi când Quart se apropie, iar ea se ridică în picioare, putu să se încredinţeze că era într-adevăr frumoasă şi să aprecieze contrastul colierului de fildeş pe pielea bronzată, brăţara de aur de la mână, geanta de piele Ubrique de pe canapeaua de alături. Şi mâna subţire, elegantă, cu unghii perfecte, pe care o întinse, gata să i-o strângă pe a lui.

— Sunt Macarena Bruner.

O recunoscuse cu câteva secunde înainte, după fotografiile din revistă. Quart nu se putu abţine să nu-şi aţintească ochii asupra gurii ei. Era mare, bine conturată, întredeschisă, lăsând să se vadă uşoara sclipire a dinţilor foarte albi sub buza de sus în formă de inimă. Pusă în evidenţă discret de un ruj roz pal, aproape incolor.

— Măi, să fie, spuse ea.

Părea că-l cercetează cu luare-aminte din spatele ochelarilor fumurii, puţin surprinsă.

— Arătaţi într-adevăr foarte bine.

— Şi dumneavoastră, răspunse Quart, calm.

Era puţin mai scundă decât el, care măsura cam un metru optzeci şi cinci. Blugii şi cureaua de piele îi modelau sub jachetă nişte şolduri ademenitoare. Avea trei pisicuţe brodate pe bluza umflată generos acolo unde se cuvenea, şi Quart socoti potrivit să-şi îndepărteze privirea, vag tulburat, sub pretextul că se uită la ceas. Ea continua să-l studieze, îngândurată.

— Aş vrea să stăm de vorbă, spuse în sfârşit.

— Fireşte. Vă mulţumesc, căci mă gândeam să vin să vă văd — Quart se uită în jur. Cum m-aţi găsit?

— O prietenă. Gris Marsala.

— Nu ştiam că sunteţi prietene.

O văzu zâmbind cu dezinvoltură: o strălucire de fildeş în gură, geamănă cu cea a colierului pe pielea de culoarea tutunului blond. Sărea în ochi că era o femeie sigură de sine, datorită atât condiţiei, cât şi frumuseţii ei; însă Quart era conştient că severul costum negru şi gulerul preoţesc o descumpăneau puţin, întocmai ca pe Gris Marsala. I se întâmpla adesea cu femeile, frumoase sau nu; ca şi cum îmbrăcămintea de sacerdot l-ar fi plasat în afara sferei de atracţie comună a bărbaţilor.

— Putem vorbi acum?

— Bineînţeles.

Se aşezară unul în faţa celuilalt. Ea, picior peste picior, pe canapeaua pe care stătuse aşteptându-l; el, pe un fotoliu alăturat.

— Ştiu de ce aţi venit la Sevilla.

— Să nu vă aşteptaţi să mă surprindă — Quart schiţă un zâmbet resemnat. Venirea mea pare a fi de domeniul public.

— Gris m-a sfătuit să vin să vă văd.

O privi cu interes sporit. Nu-şi scosese ochelarii fumurii, şi se întrebă cum erau ochii ei.

— Ce ciudat! Ieri prietena dumneavoastră nu părea dispusă să coopereze.

Părul Macarenei Bruner alunecase pe un umăr, acoperindu-i pe jumătate faţa, iar ea şi-l dădu pe spate dintr-o mişcare. Era foarte negru şi bogat, aprecie Quart. O frumuseţe andaluză asemeni celor pictate de Romero de Torres sau lui Carmen de la Fabrica de Ţigări descrisă de Mérimee. Orice pictor, orice francez sau orice toreador îşi puteau pierde capul după femeia aceea. Preţ de o fracţiune de secundă se întrebă dacă nu şi orice preot.

— Nu trebuie să vă faceţi o idee greşită despre biserica asta, preciza ea.

Făcu o scurtă pauză, apoi adăugă:

— Şi nici despre părintele Ferro.

Quart îşi îngădui un râs surd, menit mai ales să pună acea stingheritoare fracţiune de secundă la locul cuvenit. Aşa încât făcu apel la sarcasm pentru a-şi regăsi aplombul:

— Să nu-mi spuneţi că faceţi parte din clubul fanilor lui!

O mână îi atârna pe braţul fotoliului şi, în ciuda lentilelor fumurii, îşi dădu seama că ea privea mâna aceea. Şi-o retrase discret, împreunându-şi degetele.

Macarena Bruner rămase câteva clipe tăcută, îşi dăduse iar părul pe spate şi părea că meditează dacă se cuvenea sau nu să continue discuţia.

— Ascultaţi, zise în sfârşit. Gris şi cu mine suntem prietene. Iar în ce vă priveşte, crede că prezenţa dumneavoastră aici poate fi de folos, chiar dacă n-aveţi cele mai bune intenţii.

Quart captă tonul împăciuitor. Ridică o mână şi văzu că şi de data asta ea îi urmări mişcarea:

— E ceva care mă intrigă în toată povestea asta, ştiţi? Nu ştiu cum trebuie să vă spun. Doamna Bruner?

Era stingherit de privirea-i ascunsă în spatele ochelarilor fumurii, şi ea îşi dădea foarte bine seama.

— Spuneţi-mi Macarena.

Îşi scoase ochelarii, şi Quart fu surprins de frumuseţea ochilor mari, întunecaţi, dar cu reflexe ca mierea. Lăudat fie Domnul, ar fi spus cu voce tare de-ar fi crezut într-adevăr că Dumnezeu se ocupa cu asemenea treburi. Aşa încât se limită să susţină privirea acelor ochi, de parcă mântuirea sufletului său ar fi depins de asta. Poate chiar depindea, în definitiv, dacă existau un suflet şi o Providenţă.

— Bine, Macarena, spuse, înclinându-se spre ea până îşi sprijini coatele pe genunchi.

Apropiindu-se, îi simţi parfumul; uşor, de iasomie sau ceva asemănător.

— Ceva mă intrigă nespus în povestea asta. Toată lumea consideră de la sine înţeles că am venit la Sevilla să-l sâcâi pe don Priamo Ferro. Dar nu-i aşa. Am venit să evaluez situaţia şi să fac un raport. Şi n-am idei preconcepute. Se întâmplă însă că părintele e foarte puţin dispus să coopereze — se lăsă pe spate în fotoliu şi spuse pe un ton acru: în realitate, nimeni nu-i dispus să colaboreze.

Fu rândul ei să zâmbească:

— Nimeni n-are încredere, şi e logic.

— De ce?

— Pentru că arhiepiscopul v-a vorbit de rău. Vă numeşte „vânătorul de scalpuri”.

Quart făcu o grimasă. Bărbat sfânt, Excelenţa Sa!

— Da. Ne cunoaştem de mult.

— Dar cu părintele Ferro lucrurile se pot drege — ea îşi muşca buza de jos. Poate că pun eu puţin umărul.

— Ar fi bine pentru toţi, şi mai ales pentru el. Dar, spuneţi-mi, de ce-aţi face-o? Ce câştigaţi cu asta?

Îşi mişcă din nou capul, ca şi când asta n-ar fi avut nicio importanţă, şi părul îi alunecă iar pe umăr. Şi-l dădu la o parte, uitându-se ţintă la Quart.

— E adevărat că papa a primit un mesaj?

Macarena Bruner cunoştea, fără îndoială, efectul ochilor ei. Quart înghiţi în sec, pe furiş; atât din pricina privirii, cât şi a întrebării.

— E confidenţial, răspunse, îndulcindu-şi vorbele cu un zâmbet. Înţelegeţi că nu pot nici să confirm, nici să dezmint.

Ea ridică din umeri, dispreţuitor:

— E un secret pe care-l ştie toată lumea.

— În cazul acesta, permiteţi-mi să nu spun nimic.

Ochii închişi la culoare străluciră, îngânduraţi. Macarena Bruner se rezemă de braţul canapelei, şi mişcarea făcu pisicuţele brodate să se unduiască sugestiv.

— Ultimul cuvânt în legătură cu Nuestra Señora de las Lágrimas îl are familia mea, lămuri. Adică mama şi cu mine. Dacă edificiul e declarat în ruină şi dacă Arhiepiscopia autorizează demolarea lui, decizia finală asupra destinaţiei terenului ne aparţine.

— Nu în exclusivitate, obiectă Quart. Din câte am aflat, Primăria are un cuvânt de spus.

— O să ne judecăm.

— Dar dumneavoastră continuaţi să fiţi oficial căsătorită. Iar soţul dumneavoastră…

Îl întrerupse, dând din cap în semn de împotrivire:

— De şase luni locuim în case diferite. Bărbatul meu n-are dreptul să procedeze după capul lui.

— Şi nu încearcă să vă convingă?

— Încearcă — acum Macarena Bruner zâmbea altfel; o expresie dispreţuitoare şi distantă, aproape crudă, îi asprea gura. Dar e totuna dacă încearcă sau nu. Biserica asta o să supravieţuiască.

— Să supravieţuiască? se miră Quart. Ciudat cuvânt. Vorbiţi despre ea ca şi cum ar fi vie.

Îi privea iar mâinile:

— Poate că este. Multe lucruri sunt vii, chiar dacă nu par — stătu o clipă pe gânduri, apoi păru că-şi revine brusc. Voiam să spun că e necesară. Şi părintele Ferro, de asemenea.

— De ce? Mai sunt preoţi şi biserici în Sevilla.

Ea izbucni în râs, cu naturaleţe. Un râs sincer şi sonor, atât de molipsitor, încât Quart, fără să-şi dea seama, fu gata să râdă şi el.

— Don Priamo e deosebit, şi tot aşa e şi biserica lui — încă zâmbea, şi reflexele ca mierea îi apărură din nou în privirea aţintită asupra lui Quart. Dar nu v-aş putea explica în cuvinte. Trebuie să vă duceţi acolo.

— Am fost. Şi parohul dumneavoastră favorit a fost cât pe ce să mă dea afară în şuturi.

Macarena Bruner izbucni iar în râs. Quart nu mai auzise niciodată o femeie râzând în felul acela, atât de zgomotos şi de cuceritor. Uimit de el însuşi, se pomeni că doreşte s-o vadă din nou. În creierul lui bine organizat răsună de pretutindeni alarma. Povestea începea să semene mult cu plimbările aiurea prin grădinile de care bătrânii lui mentori ecleziastici îl sfătuiau să se ţină departe: şerpi, mere, întrupări ale Dalilei şi tot tacâmul.

— Da, spuse ea. Gris mi-a povestit. Dar mai încercaţi o dată. Duceţi-vă la slujbă; luaţi seama la ce se întâmplă acolo. Poate o să înţelegeţi mai bine.

— Aşa am să fac. Vă duceţi de obicei la slujba de la opt?

Nu întrebase cu rea intenţie, dar în privirea Macarenei Bruner, pe neaşteptate gravă, se strecură neîncrederea.

— Asta nu vă priveşte.

Desfăcea şi închidea braţele ochelarilor de soare. Quart îşi ridică puţin amândouă mâinile, cerând iertare; se lăsă o scurtă tăcere stânjenitoare. Pentru a salva situaţia, se uită în jur după un chelner şi o întrebă dacă dorea să bea ceva. Ea făcu semn din cap că nu. Părea mai relaxată, şi Quart îi puse altă întrebare:

— Ce credeţi despre cele două morţi?

De data asta râsul sună dezagreabil, şuierat:

— Că nu trebuie să te joci cu mânia lui Dumnezeu.

Quart o privi foarte serios:

— Curios punct de vedere.

— De ce? — părea sincer surprinsă. Ei, sau cei care i-au trimis, au căutat-o cu lumânarea.

— Nu-i un sentiment prea creştinesc.

Făcu un gest de nerăbdare, apucând geanta pe care o avea alături şi lăsând-o iar. Îşi împreuna şi-şi desfăcea degetele pe cureaua în bandulieră.

— Dumneavoastră nu înţelegeţi, părinte — îl privi, nehotărâtă. Cum trebuie să vă spun? Reverend? Părinte Quart?

— Puteţi să-mi spuneţi Lorenzo, şi atât. Doar n-o să veniţi la mine să vă spovediţi.

— De ce nu? La urma urmelor, sunteţi preot.

— Un preot puţin mai aparte, poate, admise Quart. Şi aici nu acţionez de fapt în această calitate.

Vorbind, îşi îndreptase două secunde privirea în altă parte, nefiind

în stare să controleze perfect situaţia. Când o privi iar, ea îl cerceta cu o curiozitate înnoită, aproape maliţioasă.

— Ar fi nostim să mă spovedesc dumneavoastră. V-ar plăcea?

Quart răsuflă calm, de două ori. Apoi strânse uşor din buze, ca şi cum s-ar fi gândit serios la subiect. Coperta revistei *Q+S* îi veni în minte ca un semn de rău augur.

— Se prea poate, spuse. Dar mi-e teamă că n-aş fi obiectiv în această situaţie, fiind vorba de dumneavoastră. Sunteţi prea…

— Prea cum?

Ea nu juca cinstit, îşi spuse cu amărăciune, întindea coarda. O întindea prea mult, şi asta era exagerat chiar şi pentru un tip cu nervii părintelui Lorenzo Quart. Mai respiră de două ori, de parcă ar fi fost la o şedinţă de yoga. Gândeşte-te că aşa şi este. Încearcă să nu-ţi pierzi calmul tocmai acum.

—Atrăgătoare, răspunse cu o răceală desăvârşită. Presupun că e cuvântul adecvat. Dar asta o ştiţi mai bine decât mine.

Macarena Bruner aprecie răspunsul printr-o tăcere scurtă. Remarcabil, spuneau ochii ei.

— Gris are dreptate, spuse. Nu păreţi preot.

Quart încuviinţă, rămânând însă în gardă.

— Îmi închipui că părintele Ferro şi cu mine suntem specii diferite…

— Aveţi dreptate. El e confesorul meu.

— Sunt sigur că e o alegere bună — făcu o pauză atentă, pentru a-şi feri cuvintele de orice ironie. E vorba de un om riguros.

Ea nu se lăsă amăgită de adjectiv:

— Dumneavoastră nu ştiţi nimic despre el.

— Tocmai asta vreau. Să aflu. Dar nu găsesc pe nimeni care să mă ajute.

— O s-o fac eu.

— Când?

— Nu ştiu. Mâine seară. Vă invit la cină la restaurantul La Albahaca.

Quart încerca să gândească rapid.

— La Albahaca, repetă, ca să câştige timp.

— Da. În piaţa Santa Cruz. De obicei cravata e obligatorie, dar, în cazul dumneavoastră, nu cred că vor fi probleme cu gulerul acesta pe care-l aveţi. Cu toate că sunteţi preot, ştiţi să vă îmbrăcaţi destul de bine.

El mai zăbovi trei secunde până să facă un gest afirmativ. La urma urmelor, pentru asta venise la Sevilla. Ar fi o bună ocazie să bea în sănătatea cardinalului Iwaszkiewicz.

— Pot să-mi pun o cravată, dacă doriţi. Deşi n-am avut niciodată probleme în vreun restaurant.

Macarena Bruner se ridicase, şi Quart făcu la fel. Ea îi privea din

nou mâinile.

— De unde să ştiu? — zâmbetul ei se accentua pe când îşi punea ochelarii fumurii. Până acum n-am cinat niciodată cu un preot.

Don Ibrahim îşi făcea vânt cu pălăria, iar aerul din jur mirosea a flori şi a portocale amare. Lângă el, pe o bancă din piaţa Virgen de los Reyes, Niña Puñales croşeta în vreme ce păzeau poarta hotelului Doña Maria: patru picioruşe, sar două, unul scurt şi altul lung. Niña repeta secvenţa mişcându-şi încet buzele de parcă s-ar fi rugat, cu ghemul în poală, iar dantela îi creştea încet în mână şi brăţările de argint îi zornăiau la încheieturi. Dantela aceea era pentru altă cuvertură din zestrea ei. De aproape treizeci de ani, zestrea Niñei Puñales se îngălbenea printre bulgăraşi de naftalină, într-un dulap din micul ei apartament din cartierul Triana; dar ea îi adăuga mai departe alte dantele, ca şi cum timpul i s-ar fi oprit pe degete, în aşteptarea bărbatului brunet cu ochi verzi care într-o bună zi avea să vină s-o caute printre atâtea cântece cu rachiu şi lună albă.

O trăsură străbătu piaţa, ducând în spate patru *hooligans* englezi cu pălării de Cordoba pe cap, care beau bere — jucau Betis şi Manchester —, şi don Ibrahim o urmări cu privirea, răsucindu-şi mustaţa, printre suspine de descurajare. Sărmana Sevilla, şopti după o clipă, făcându-şi vânt mai tare cu panamaua albă; Niña Puñales încuviinţă fără să-şi ridice capul, atentă la lucru: patru picioruşe, sar două. Don Ibrahim aruncase chiştocul havanei şi îl privea cum se mistuie fumegând pe jos. În sfârşit, cu cea mai mare grijă, îl ajută să se stingă cu vârful bastonului; detesta indivizii brutali, în stare să strivească chiştocul unui trabuc de parcă l-ar omorî. Avansul de la Peregil îi permisese să cumpere o cutie întreagă, nouă, perfect sigilată, de Montecristo, ceea ce nu-şi putea îngădui de când nu mai făcea nicio afacere la capul Finisterre. Două havane se iveau, splendide, din buzunarul de sus al jachetei costumului său şifonat de in alb. Îşi duse o mână la piept, pipăindu-le cu duioşie. Cerul era albastru, mirosea a flori de portocal, era la Sevilla, pusese mâna pe-o afacere bună, avea havane în buzunar şi treizeci de mii de pesete în portofel. Pentru ca fericirea lui să fie completă, nu-i mai lipseau decât trei bilete la coridă; trei locuri în partea de la umbră, cu Faraon de Camas[7] pe afiş, sau cu acea tânără speranţă, Curro Maestral; care, după spusele lui Potro, avea stil, dar nu încăpea nicio comparaţie cu răposatul Juan Belmonte, fie-i ţărâna uşoară. Acelaşi Curro Maestral care apărea prin reviste, străduindu-se să le vină de hac nu taurilor, ci nevestelor de bancheri. Ceea ce, dacă te gândeşti bine, era tot o treabă de coarne.

Şi fiindcă veni vorba de femei… Popa cel înalt tocmai se ivise în uşa hotelului, discutând cu una foarte arătoasă. Don Ibrahim îi dădu un cot Niñei Puñales, care se opri din croşetat. Doamna avea ochelari

fumurii şi era încă tânără, cu o înfăţişare plăcută, îmbrăcată de zi cu zi, dar cu acel ceva, elegant şi dezinvolt, tipic femeilor andaluze de neam mare. Ea şi popa îşi strângeau mâna. Asta dădea naştere unor variante nebănuite în toată afacerea, aşa încât don Ibrahim şi Niña Puñales schimbară nişte priviri pline de înţeles.

— O să iasă cu scandal, Niña.

— Şi eu zic la fel.

Fostul fals avocat se ridică în picioare, nu fără greutate, înfundându-şi panamaua albă în vreme ce-şi ţinea bastonul de la Maria Felix cu un aer hotărât. Îi dădu Niñei instrucţiuni să-şi vadă mai departe de croşetat fără să-l slăbească din ochi pe popa cel înalt, iar el se puse în mişcare cu cea mai mare discreţie, propulsându-şi gâfâind cele o sută zece kile pe urmele femeii cu ochelari fumurii. Se ţinu după ea pe când intra în Santa Cruz şi o apuca la stânga pe strada Guzmán el Bueno, până o văzu dispărând prin portalul palatului cunoscut cu numele de Casa del Postigo. Cu fruntea încruntată şi ochii vigilenţi, don Ibrahim se apropie de arcada faţadei, vopsită în ocru galben şi în alb, printre nelipsiţii portocali din mica piaţă de acces. Casa del Postigo era un loc foarte cunoscut în Sevilla: un palat din secolul al XVI-lea, reşedinţa tradiţională a ducilor de Nuevo Extremo. Aşa încât indianul luă aminte şi purcese la o recunoaştere tactică. Ferestrele erau protejate de gratii de fier, şi sub balconul principal un blazon trona la intrare cu coiful său împodobit cu un leu în vârf, chenar cu ancore şi capete de mauri sau de şefi de trib indieni, o panglică în jurul unei rodii şi deviza *Oderint dum proben*[8]. Să miroasă ceea ce gustă, sau ceva în genul ăsta, traduse în sinea lui fostul avocat, lăudând evidentul bun-simţ al frazei. Apoi intră, parcă într-o doară, în portalul întunecat, mergând spre grilajul de fier forjat ce închidea trecerea în patio, un loc absolut încântător, cu coloane mozarabe, glastre mari cu plante şi flori de jur împrejurul unei fântâni frumoase din marmură şi *azulejos*. Rămase acolo până când o servitoare în uniformă neagră se apropie de grilaj, bănuitoare. Atunci îi adresă cel mai inocent surâs al lui şi, ridicându-şi uşor pălăria, se făcu nevăzut spre stradă cu stângăcia unui turist dezorientat. Ajuns afară, se opri iar în dreptul faţadei. Încă zâmbea sub mustaţa-i deasă, pătată de nicotină, când îşi scoase din buzunar una dintre havane şi, cu mare grijă, îi îndepărtă eticheta. Montecristo, Havana, stătea scris în jurul minusculei flori de crin. Îi scobi un capăt cu cuţitaşul pe care-l purta pe lanţul de la ceas. Cuţitaşul era o atenţie — obişnuia să povestească — de la prietenii săi Rita şi Orson, în amintirea acelei seri de neuitat în Havana Veche, când le-a arătat fabrica de ţigări de foi Partagás, pe Dragones colţ cu Barcelona, iar mai târziu Rita şi el au dansat la Tropicana până în zori. Se aflau acolo ca să turneze filmul *Doamna din Shanghai* sau ceva în genul ăsta, şi Orson se îmbătase criţă, şi toţi se

sărutaseră şi se îmbrăţişaseră, iar la sfârşit i-au dăruit cuţitaşul acela cu care Cetăţeanul Wells jugănea trabucurile. Adâncit în amintire, sau poate în închipuirea lui, don Ibrahim îşi puse ţigara în gură, învârtind-o pe când savura foaia de tutun fin ce o înfăşură. Interesante prietenele popii celui înalt, îşi zise. Apoi duse bricheta la capătul havanei, bucurându-se dinainte de jumătatea de oră de plăcere ce-l aştepta. Pentru don Ibrahim, viaţa era de neconceput fără o ţigară de foi cubaneză pe care să şi-o pună în gură. Aroma ei înfăptuia miracolul de a-i reclădi un trecut glorios; şi Sevilla, Havana — atât de asemănătoare —, tinereţea lui în Caraibi, în care nici chiar el nu era în stare să distingă realul de invenţie, se contopeau la primul rotocol de fum într-un vis pe cât de extraordinar, pe atât de perfect.

Lumina clubului de rendez-vous era roşie; se auzea o melodie stereo cântată de Julio Iglesias. Paharul lui Celestino Peregil scoase un clinchet când Dolores la Negra[9] îi mai puse gheaţă în whisky.

— Ce bună mai eşti, Loli, spuse Peregil.

Era constatarea unui fapt obiectiv. Dolores îşi mişcă şoldurile după tejghea, trecându-şi un cubuleţ de gheaţă peste buricul la vedere, sub maioul scurt care-i strângea sânii uriaşi ce se legănau în ritmul muzicii. Era o femeie voinică, cu trăsături de ţigancă, trecută bine de treizeci de ani, care înşirase un regiment de bărbaţi.

— O să te regulez de-o să te simţi în al nouălea cer, decretă Peregil, trecându-şi o mână peste cap, pentru a-şi netezi părul ce-i ascundea chelia. De-o să cazi din pat.

Deprinsă cu astfel de politeţuri şi cu regulatul minunat al lui Peregil, Dolores făcu doi paşi de dans privindu-l în ochi; apoi scoase vârful limbii printre dinţi, îi aruncă în pahar cubuleţul de gheaţă pe care şi-l plimbase peste buric şi se duse să-i mai toarne nişte şampanie catalană altui client, un tip căruia fetele îi aduseseră deja două sticle, şi a treia era pe drum. Julio Iglesias îi tot dădea zor în înregistrarea stereo că el e un pezevenghi şi un mare domn, şi în continuare se apucă să se certe cu Jose Luis Rodriguez, poreclit *Puma,* dacă pentru a amăgi o femeie trebuie să fii toreador sau nu. Nepăsător la polemică, Peregil bău un strop de whisky, aruncând o privire spre arăboaica Fatima, care dansa singură pe ring cu un petic de fustă ce-i dezvelea picioarele până sus de tot, cu cizme până la genunchi şi un decolteu în care-i săltau vesele ţâţele. Fatima era cea de-a doua opţiune a sa pentru seara aceea, aşa că începu să cumpănească argumentele pro şi contra.

— Salut, Peregil.

Nu-i auzise venind, nici apropiindu-se de el. I se aşezară de o parte şi de cealaltă, cu coatele pe tejghea, de parcă ar fi admirat peisajul cu sticle aliniate pe rafturile împodobite cu oglinzi.

Peregil îi văzu reflectaţi în faţa lui, printre etichetele şi cănile de reclamă: ţiganul Mairena în dreapta, îmbrăcat în negru, slab şi primejdios cu aerul lui de dansator de flamenco, cu un inel enorm de aur alături de ciotul degetului mic pe care şi-l tăiase chiar el, cu o lovitură de cuţit, în cursul unei revolte, la penitenciarul din Ocaña. În stânga, Pollo Muelas, blond, spilcuit şi mărunţel, părând mereu aţâţat de briciul de bărbierit pe care-l purta în buzunarul pantalonilor, spunând întotdeauna „să mă iertaţi" înainte de a tăia pe careva.

— Ne inviţi la un pahar? întrebă ţiganul încetişor, afectuos, amuzându-se de situaţie.

Brusc, pe Peregil îl trecură toate căldurile. Cu un aer sfârşit, îi atrase atenţia lui Dolores. Gin tonic pentru Mairena, la fel şi pentru Pollo Muelas. Amândouă paharele rămaseră pe. Tejghea, neatinse, în oglindă, ambele priviri erau aţintite asupra lui.

— Îţi aducem un mesaj, zise ţiganul.

— De la un prieten, preciza celălalt.

Peregil înghiţi în sec, sperând să nu se observe prea bine în lumina aceea roşie. Prietenul se numea Ruben Molina şi era un cămătar din Talcioc căruia de luni de zile îi iscălea cambii al căror termen trecuse de mult, pentru o sumă totală de care însuşi Peregil nu era în stare să-şi aducă aminte fără să-l ia cu leşin. Ruben Molina era renumit în anumite medii din Sevilla pentru obiceiul de a le trimite datornicilor lui doar două mesaje de plată fără întârziere: primul prin cuvinte, al doilea prin fapte. Mairena şi Pollo Muelas erau heralzii săi de serviciu.

— Spuneţi-i că o să plătesc. Am pus mâna pe o afacere.

— La fel a zis şi Frasquito Torres.

Pollo Muelas zâmbea, periculos de înţelegător şi de simpatic. De partea cealaltă, în oglindă, faţa prelungă şi ascetică a ţiganului rămânea la fel de ceremonioasă ca şi cum ar fi venit de la înmormântarea maică-sii. Privindu-se cum stătea între cei doi, Peregil vru să înghită iar, însă fără succes: aluzia la Frasquito Torres îi uscase prea tare gâtul. Frasquito era un tip dintr-o familie bună, mare pramatie, foarte cunoscut în Sevilla, care într-o vreme apelase, ca şi Peregil, la fondurile cămătarului Molina. Nefiind în stare să plătească, după expirarea termenului cineva îl aşteptase în portalul casei lui şi-i scosese, unul câte unul, toţi dinţii din gură. Îl lăsase acolo, cu dinţii într-un cornet din hârtie de ziar băgat în buzunarul de sus al sacoului.

— Am nevoie numai de o săptămână.

Ţiganul Mairena ridică un braţ şi i-l petrecu pe după umeri, cu un gest atât de neaşteptat de prietenesc, încât pe Peregil îl trecură sudori reci de spaimă. Ciotul degetului mic mutilat îi atingea bărbia.

— Ce coincidenţă — cămaşa neagră a ţiganului mirosea a năduşeală stătută şi a fum de ţigară.

Fiindcă atâta şi ai, fratele meu. Şapte zile în cap, niciun minut mai

mult.

Peregil îşi sprijinea mâinile pe tejghea ca să nu-i tremure. Pe rafturile dinaintea lui, etichetele sticlelor îi jucau în faţa ochilor, amestecându-se: White Larios, Johnnie Ballantine's, Dyc Labei, Four Horses, Centenario Walker. Viaţa e îngrozitoare, îşi zise. Întotdeauna te omoară până la urmă.

— Spuneţi-i lui Molina că nu-i nicio problemă, băigui. Că sunt om de cuvânt. Că sunt pe punctul să închei o operaţiune grozavă.

O dată spuse toate astea, apucă paharul şi-l dădu pe gât dintr-o sorbitură prelungă. Un cubuleţ de gheaţă scârţâi sinistru, ciocnindu-i-se de dinţi, şi-l făcu să-şi amintească brusc că Frasquito Torres fusese nevoit să se înglodeze în datorii la alt cămătar ca să-şi plătească o proteză de optsprezece mii de pesete. Ţiganul îşi ţinea mai departe braţul pe umerii lui.

— Ce minunat sună chestia asta, făcea băşcălie Pollo Muelas, „pe punctul să închei".

Julio Iglesias îşi vedea mai departe de cântat, în paşi de dans, Dolores la Negra veni prin spatele tejghelei, legănându-şi şoldurile, ca să stea de vorbă cu ei. Şi-a muiat un deget în whisky-ul lui Peregil, şi l-a supt apăsat cu buzele, şi-a frecat pântecele de tejghea şi şi-a agitat tot ce avea în bluză cu o iscusinţă profesională fără cusur, înainte de a rămâne cu ochii la cei trei bărbaţi, dezamăgită. Peregil părea că văzuse o fantomă, cei doi indivizi aveau o mutră încruntată şi, pe deasupra — semn îngrijorător —, paharele lor cu gin tonic erau mai departe intacte. Aşa încât Dolores făcu o jumătate de piruetă şi, fără să înceteze cu legănatul şoldurilor în ritmul muzicii, o întinse de acolo. După o viaţă întreagă de o parte şi de alta a tejghelei barmanului, ştia foarte bine când nu era momentul potrivit.

V. Cele douăzeci de perle ale căpitanului Xaloc

„Am iubit şi femei trecute în nefiinţă."

(Heinrich Heine, *Nopţi florentine)*

Subcomisarul Simeon Navajo, şeful echipei de investigaţii de la Comisariatul Superior al Sevillei, îşi termină sandvişul cu *tortilla* şi se uită afectuos la Quart:

— Să vedeţi, *pater.* Habar n-am dacă de vină sunt biserica, hazardul sau arhanghelul Sfântul Gabriel — făcu o pauză, bând o înghiţitură din sticla mică de bere pe care o ţinea pe masa din birou. Dar locul ăsta poartă ghinion.

Era mărunt, numai piele şi os, simpatic, cu mâinile neastâmpărate, ochelari rotunzi cu ramă de oţel şi o mustaţă deasă care parcă-i creştea dinlăuntrul nasului. Părea o caricatură la scară redusă a unui intelectual din anii '70, cu aspectul pe care i-l dădeau blugii, cămaşa roşie şi largă de bumbac şi intrândurile adânci în părul pieptănat spre

spate, pe care-l purta lung, strâns într-o codiţă. De douăzeci de minute revedeau împreună dosarele cu cele două morţi de la Nuestra Señora de las Lágrimas, şi concluziile poliţiei coincideau cu expertizele legiştilor: decese accidentale. Subcomisarul Navajo regreta că n-avea un vinovat ca să i-l arate, cu cătuşele la mâini, agentului de la Roma. Capricii ale hazardului, *pater,* spunea. Ştiţi cum se întâmplă treburile astea. O balustradă prost fixată, o bucată de ipsos care cade, doi amărâţi care n-au avut niciodată noroc la loterie şi tocmai atunci le ies numerele câştigătoare. Unul ah şi altul vai, şi gata, îngeraşi în cer. Pentru că măcar atât, fiind vorba de o biserică, precis că ajunseseră în cer, asigura subcomisarul.

— Cazul lui Peñuelas, arhitectul de la primărie, e limpede — Navajo îşi mişca două degete pe marginea mesei, imitând presupusul mers al răposatului. S-a tot plimbat o jumătate de oră pe acoperişul bisericii, în căutare de argumente pentru a alcătui dosarul de demolare, şi la sfârşit s-a sprijinit de o balustradă de lemn de lângă campanilă… Lemnul era putred, a cedat, şi Peñuelas a căzut, înfigându-se într-o ţeava de metal ce urma să fie montată, precum puii în frigare — subcomisarul încetase să-şi mai mişte degetele şi acum îşi ridica unul de parcă ar fi fost ţeava, lăsând să cadă peste el palma celeilalte mâini; Quart presupuse că mâna îl reprezenta pe numitul Peñuelas pe post de pui… Totul s-a întâmplat în prezenţa martorilor, şi ancheta ulterioară n-a putut dovedi că balustrada fusese slăbită dinadins.

Subcomisarul mai bău o duşcă din sticlă şi-şi şterse mustaţa cu degetul în care se înfipsese arhitectul Peñuelas. Apoi îi adresă preotului un zâmbet binevoitor. Se cunoscuseră cu doi ani în urmă, în cursul vizitei Papei. Simeon Navajo era agentul de legătură al poliţiei sevillene, şi cei doi se înţeleseseră de minune. Trimisul de la Roma îi permisese comisarului să-şi asume toate succesele spectaculoase, inclusiv descoperirea preotului potrivnic celibatului care urmărea să-l înjunghie pe Sfântul Părinte şi afacerea cu explozibilul Semtex ascuns în coşul cu rufăria surorilor ordinului Sfântului Sacrament. Asta i-a adus lui Navajo o felicitare personală din partea ministrului de Interne şi alta de la Sanctitatea Sa, o poză pe prima pagină a ziarelor şi crucea meritului poliţienesc cu panglică roşie. De atunci, nimeni din Comisariat n-a mai îndrăznit să-i zică *Miss Magnum* pentru că îşi strângea părul în codiţă. Revolverul Magnum, de calibrul 357, se afla printre hârtii, pe o tavă de pe masă. Aproape niciodată nu şi-l punea în tocul de fixat la subraţ, numai atunci când se ducea la sfârşit de săptămână să-şi ia copiii de la fosta lui nevastă. În felul ăsta, spunea, ea îl respecta mai mult. Şi pe copii îi încânta.

Quart aruncă o privire în jur. De cealaltă parte a unui paravan de sticlă se vedea capul unui african cu un ochi vânăt. Stătea în faţa unui poliţist robust, în cămaşă, care-şi tot mişca buzele cu o căutătură

încruntată, întocmai ca într-un film mut. De partea aceasta a paravanului se vedeau pe perete o fotografie înrămată a regelui, un calendar unde zilele scurse erau şterse cu furie, un fişier cenuşiu cu un abţibild cu Expo ’92 şi altul cu frunze de marijuana, un ventilator, pozele unor delincvenţi pe un panou de carton, o ţintă cu săgeţi şi o mulţime de găuri pe perete în jur, precum şi un poster cu mai mulţi poliţişti americani dându-i o bătaie zdravănă unui negru, iar deasupra, zicala: *Cel care iubeşte bine pedepseşte cu asprime.*

— Ce s-a întâmplat cu părintele Urbizu? Întrebă Quart.

Subcomisarul se scărpina într-o ureche. Părea tare decepţionat când a încetat şi şi-a privit degetul.

— Aproape la fel, *pater*. În cazul lui n-au fost martori, dar oamenii mei au cercetat biserica palmă cu palmă. Poate că a vrut să se sprijine de o schelă sau a mişcat-o din întâmplare — se apucă să-şi legene mâinile în chip de schelă oscilantă cu atâta realism, că el însuşi se opri, de parcă toată povestea l-ar fi făcut să ameţească. Partea de sus a schelei a atins şi a făcut să se desprindă o bucată mare de stuc din cornişa de acolo; poate că era deja desprinsă, ţinându-se doar printr-o minune, dacă-mi permiteţi să spun aşa, de structura metalică. A fost un ghinion cumplit, căci, de cum aceasta s-a mişcat puţin, cele zece kile i-au căzut în cap. Îmi închipui că a auzit zgomot, s-a uitat în sus, şi poc!

Relatarea era însoţită de mimica potrivită, iar subcomisarul o încheie trântind de sus o mână pe masă, ca şi cum ar fi fost vorba de părintele Urbizu în clipa când trecuse în lumea celor drepţi. Apoi rămase privindu-şi gânditor propria-i mână agonizândă, şi-o întinse pe cealaltă după sticlă.

— Şi aici a fost ghinion, spuse îngândurat, după ce mântui berea.

Quart, care scosese două cărţi de vizită ca să facă însemnări, rămase cu stiloul în aer:

— Dar de ce a căzut cornişa?

— Depinde.

Navajo se uita cu neîncredere la cărţile de vizită. Apoi începu să-şi scuture firimiturile de *tortilla* de pe cămaşă.

— După Newton, pentru că, drept urmare a atracţiei terestre şi a forţei centrifuge în mişcarea de rotaţie, orice obiect lăsat în voia lui în apropiere de suprafaţa pământului capătă o acceleraţie verticală, directă, peste capul secretarilor de arhiepiscop care au păşit cu stângul când s-au sculat — se uită la Quart, parcă întrebându-l ce mai face. Sper că aţi notat bine. Asta ca să nu se mai spună că poliţia nu lucrează pe baze ştiinţifice.

Quart înţelese mesajul. Izbucni în râs, punându-şi în buzunar cărţile de vizită şi stiloul. Subcomisarul îl privea cu ochi inocenţi.

— Şi după dumneavoastră?

Navajo ridică din umeri pe sub cămaşa roşie, largă. Nimic din toate alea nu era important şi nici secret, dar sărea în ochi că dorea să păstreze caracterul oficial. O dată stabilit verdictul de moarte accidentală, Nuestra Señora de las Lágrimas continua să fie o problemă exclusiv bisericească. Circulau zvonuri în legătură cu presiunile speculative din partea primăriei şi a băncilor, şi şefii subcomisarului erau adepţii ideii de a se ţine deoparte. La urma urmelor, deşi spaniol la origine, preot şi veche cunoştinţă a subcomisarului, Quart era agentul unui stat străin.

— După experţii noştri, răspunse Navajo, cornişa a căzut pentru că bucata era deja desprinsă, după cum a demonstrat o expertiză ulterioară. Am detectat o pungă de umiditate în spatele ei, în perete, filtrată prin nişte adâncituri ale acoperişului ani şi ani de zile.

— Eliminaţi într-adevăr cu desăvârşire intervenţia unui om?

Subcomisarul făcu o mutră hazlie, dar se abţinu. La urma urmelor, îi era dator lui Quart.

— Ascultaţi, *pater*. Aici, la poliţie, nu eliminăm sută la sută nici posibilitatea ca Iuda să fi fost omorât de vreunul dintre cei unsprezece colegi ai lui; aşa încât să spunem că aproximativ nouăzeci şi cinci la sută. În orice caz, e puţin probabil ca cineva să-i fi spus acelui nefericit: ascultă, aşteaptă aici un moment, iar apoi să se caţăre pe schelă, să desprindă o bucată de cornişă şi să-i dea drumul peste el, fiuuuuu, pe când celălalt privea în sus — degetele subcomisarului se căţăraseră pe schelă, căzuseră sub forma unui obiect contondent şi acum zăceau inerte pe masă, în aşteptarea medicului legist. Asta nu se întâmplă decât în desenele animate.

Când s-a despărţit de subcomisar, Quart avea impresia că *Vesper* se întrecuse cu gluma. Sau poate că treaba cu biserica aceea care omora ca să se apere era — într-o versiune liberă, singulară şi simbolică — riguros adevărată. Dar să stabileşti cu exactitate capacitatea de a lichida nişte oameni care deranjează pe care o putea avea, în sine sau cu ajutorul hazardului ori al Providenţei, un edificiu decrepit, vechi de trei secole, era cu totul altceva. Însă, ajunse aici, lucrurile nu-l mai priveau pe Quart, şi nici măcar Institutul pentru Lucrări Externe. Aspectele conflictuale ale supranaturalului reveneau altui gen de specialişti, mai apropiaţi de confreria sinistră a cardinalului Iwaszkiewicz decât de asprul centurion întruchipat în monseniorul Spada. În a cărui lume — care era şi cea a vrednicului soldat Quart — unu şi cu unu făceau doi de când întru început a fost Cuvântul.

Cugeta la toate astea în drum spre biserică, şi deodată i se păru că aude paşi în spatele lui, când o apucă pe străduţele înguste din Santa Cruz; însă, deşi se opri în două rânduri, nu putu descoperi nimic suspect. Merse mai departe, încercând să rămână în umbra anemică

proiectată de streşinile caselor. Soarele era puternic la Sevilla, iar faţadele albe şi ocru reverberau precum pereţii unui cuptor, făcând ca haina neagră să-l apese pe umeri ca plumbul topit. Dacă într-adevăr era ceva pe tărâmul celălalt, îşi zise Quart, sevillenii care săvârşiseră un păcat de moarte aveau să se simtă ca acasă: cunoşteau iadul mai multe luni pe an, pe pământ. Ajungând la piaţeta din faţa bisericii, se opri lângă grilajul cu muşcate, invidiind canarul care, în colivia-i aflată la umbră, îşi muia ciocul într-un păhărel cu apă. Nu se simţea nici cea mai mică adiere, totul atârna nemişcat: perdelele de voal de la ferestre, frunzele plantelor din glastre şi cele ale portocalilor. Pânze în Marea Sargaselor.

A fost o plăcere să treacă pragul bisericii. Zidurile adăposteau o oază de umbră deasă cu miros de ceară şi umezeală: exact ceea ce-i trebuia neapărat lui Quart. Se opri să-şi tragă sufletul lângă poartă, orbit încă de lumina de afară. Se afla acolo o sculptură micuţă în lemn a lui Isus Nazarineanul, un Crist baroc chinuit, după ce a trecut de Pretoriu: câţi sunteţi? unde păstrezi aurul şi argintii ucenicilor tăi? ce-i cu aiureala asta că te numeşti Fiul Tatălui? cine mai ştie cine a fost? Avea mâinile legate cu frânghie şi picături mari de sânge îi şiroiau de pe fruntea încununată cu spini pe care şi-o înălţa spre cer, sperând ca cineva să-i dea o mână de ajutor şi să-l scoată de acolo folosindu-se de habeas corpus. Quart nu simţise niciodată, spre deosebire de cea mai mare parte a semenilor lui, certitudinea originii divine a omului a cărui imagine o avea în faţă; nici măcar la seminar, în timpul a ceea ce el numea anii lui de instrucţie, când profesorii de teologie demontau şi apoi montau la loc cu minuţie mecanismele credinţei în mintea tinerilor sortiţi să devină preoţi. „Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, de ce m-ai părăsit?” era întrebarea critică pe care trebuia s-o eviţi cu orice preţ. Pentru el, care ajunsese la seminar cu întrebarea pe buze şi convins că nu exista un răspuns, dimensiunea rutinei teologice venea colac peste pupăză; dar era un tânăr prudent şi ştiuse să-şi ţină gura. În anii de ucenicie, pentru Quart fusese important să descopere o disciplină: nişte norme după care să-şi ordoneze viaţa, ţinând la distanţă certitudinea abisului simţit pe dig în faţa mării atunci, pe furtună. La fel de bine ar fi putut intra în armată, într-o sectă sau, cum glumea monseniorul Spada — de fapt nu glumea absolut deloc —, într-un ordin medieval de călugări soldaţi. Pentru orfanul pescarului dispărut într-un naufragiu erau de-ajuns propriul său orgoliu, autodisciplina şi un regulament.

Contemplă din nou statuia. În orice caz, Nazarineanul acela era într-adevăr un viteaz. Nimeni nu se putea ruşina să-şi înalţe crucea în chip de drapel. Simţea adesea nostalgia stârnită de acel alt fel de credinţă, sau numai de credinţă pur şi simplu; când bărbaţi înnegriţi de pulbere şi de soare pe sub tunica de zale strigau numele lui Dumnezeu şi se

aruncau în luptă mânaţi de speranţa de a-şi deschide drum cu amândouă mâinile spre Ceruri şi spre viaţa veşnică. A trăi şi a muri era mai uşor; lumea era mult mai simplă cu câteva veacuri în urmă.

Îşi făcu automat semnul crucii. În jurul statuii lui Cristos, apărată de o urnă de sticlă, atârnau vreo cincizeci de ofrande prăfuite: mâini, picioare, ochi, trupuri de copii făcute din tablă sau ceară, cozi de păr, scrisori, panglici, note şi plăcuţe cu mulţumiri pentru vreo vindecare sau vreun leac. Chiar şi o veche medalie militară din războiul din Africa, legată de florile uscate ale unui buchet de mireasă. Ca întotdeauna când întâlnea astfel de dovezi de credinţă, Quart se întrebă câte spaime, câte nopţi de veghe la patul unui bolnav, câte rugăciuni, câte poveşti pline de durere, speranţă, moarte şi viaţă se regăseau în fiecare dintre obiectele acelea pe care, spre deosebire de alţi parohi mai adaptaţi timpurilor, don Priamo Ferro le păstra lângă Isus Nazarineanul din bisericuţa lui. Era religia de odinioară, cea dintotdeauna, cea a preotului cu sutană şi vorbind în latină, mijlocitor neapărat necesar între om şi marile taine. Biserica credinţei şi a consolării, din vremea când catedralele, vitraliile gotice, retablurile baroce, sculpturile şi picturile întru preamărirea Domnului îşi împlineau menirea înfăptuită acum prin ecranele televizoarelor: să-l împace pe omul încercat de groaza propriei sale singurătăţi, a morţii şi neantului.

— Bună, spuse Gris Marsala.

Se strecurase până la el printre tuburile unei schele şi acum îl privea, în aşteptare, cu mâinile în buzunarele din spate ale blugilor. Avea aceleaşi haine pătate de ipsos ca data trecută.

— Nu mi-aţi spus că sunteţi călugăriţă, îi reproşă Quart.

Ea îşi înăbuşi un zâmbet, trecându-şi mâna peste părul încărunţit, strâns în codiţă.

— Aşa-i. N-am făcut-o — ochii limpezi şi prietenoşi îl cercetară de sus în jos, de parc-ar fi vrut să confirme ceva. Am crezut că un preot e în stare să miroasă lucrurile astea fără ajutorul nimănui.

— Sunt un preot foarte nătâng.

Se aşternu o clipă de tăcere. Gris Marsala zâmbea:

— Păi, nu aşa ceva se povesteşte despre dumneavoastră.

— Măi, să fie. Cine povesteşte?

— Ştiţi doar: arhiepiscopi, parohi furioşi — accentul american devenea mai pronunţat cu atâţia „r”. Femei frumoase care vă invită la cină.

Quart izbucni în râs.

— E imposibil să ştiţi aşa ceva.

— De ce? Există o invenţie numită telefon. Ridici receptorul şi vorbeşti. Macarena Bruner mi-e prietenă.

— Curioasă prietenie. O călugăriţă şi nevasta unui bancher care

scandalizează Sevilla…

Gris Marsala îl privi cu duritate:

— Asta nu-i deloc amuzant.

Se întorsese cu o expresie încordată, iar el clătină din cap, împăciuitor, convins că mersese prea departe. Mai presus de purul interes tactic, regreta nedreptatea comentariului său. Nu judecaţi pe alţii şi nu veţi fi judecaţi.

— Aveţi dreptate. Iertaţi-mă.

Își feri privirea. Stingherit, preocupat de greşeală, încerca să clarifice cauzele impertinenţei sale. Reflexele de culoarea mierii şi colierul de fildeş pe pielea Macarenei Bruner îi dădeau târcoale în minte, stârnind neliniște. Se uită iar la Griş Marsala. Nu mai părea furioasă, ci întristată:

— Nu o cunoaşteţi ca mine.

— Bineînţeles.

Quart încuviinţă încetişor, cerându-şi iertare, şi făcu câţiva paşi, în căutarea unui răgaz. Intră în naos pentru a mai cerceta o dată schelele de lângă pereţi, cea mai mare parte a băncilor trase şi puse într-un colţ, pictura de pe tavan, înnegrită printre cercuri de umezeală. În fund, lângă retablul în penumbră, strălucea candela Preasfântului.

— Ce legătură aveţi dumneavoastră cu toate astea?

— V-am spus doar: lucrez aici. Sunt într-adevăr arhitectă restauratoare. Cu diplomă. De la Universităţile din Los Angeles şi Sevilla.

Paşii lui Quart răsunau în naos. Gris Marsala veni lângă el, fără să facă zgomot cu pantofii ei de tenis. Printre petele de umezeală şi fum care înnegreau bolta se vedeau resturi de pictură: aripile unui înger, barba unui profet.

— Sunt pierdute pentru totdeauna, spuse femeia. Nu-i cu putinţă să le mai restaurăm.

Quart se uita la o crăpătură ce despica fruntea unui heruvim ca o lovitură de secure.

— E adevărat că biserica stă să cadă?

Gris Marsala schiţă un gest de oboseală. Părea că auzise de prea multe ori întrebarea aceea.

— Aşa spun cei de la primărie, de la bancă şi de la Arhiepiscopie ca să justifice demolarea — ridică o mână, arătând cu o mişcare amplă naosul. Clădirea e în stare proastă şi n-a fost îngrijită în ultimii o sută cincizeci de ani; dar structura ei continuă să fie solidă. Nici pe pereţi şi nici pe tavan nu există crăpături ireversibile.

— Dar părintelui Urbizu, obiectă Quart, i-a căzut în cap o bucată din tavan.

— Da. S-a întâmplat acolo, vedeţi?

Femeia indica o neregularitate de aproape un metru lungime, pe

cornişa ce înconjura naosul la zece metri înălţime.

— Fragmentul acela de stuc aurit care lipseşte de deasupra amvonului. Un caz nefericit.

— *Al doilea* caz nefericit.

— Arhitectul primăriei a căzut de pe acoperiş de capul lui. Nimeni nu i-a dat voie să se urce acolo.

Pentru o călugăriţă, tonul lui Gris Marsala nu era prea milostiv cu privire la răposaţi. Au căutat-o cu lumânarea, lăsa să se înţeleagă. Quart îşi înfrâna o strâmbătură sarcastică, întrebându-se dacă şi ea avea parte de oportune dezlegări de la părintele Ferro. Rareori dădea peste nişte turme atât de credincioase păstorului lor.

— Închipuiţi-vă — Quart privea schelele, suspicios — că dumneavoastră n-aveţi nicio legătură cu biserica asta, şi eu vin şi vă zic: hei, salut, faceţi-mi expertiza tehnică.

Răspunsul sosi imediat, fără cea mai mică şovăire:

— Veche şi neîngrijită, dar nu gata să cadă. Aproape toate daunele sunt la cămăşuială, din pricina umezelii infiltrate prin acoperiş. Dar am rezolvat asta, refăcând acoperişul cu var, ciment şi nisip; aproape zece tone de material urcate la cincisprezece metri înălţime, cu mâinile astea — Gris Marsala şi le vântura în faţa lui Quart: bătătorite, puternice, cu unghii scurte, rupte, pătate de ipsos şi vopsea — şi cu cele ale părintelui Oscar. La vârsta lui, don Priamo nu se mai poate sui pe acoperişuri.

— Şi restul clădirii?

Călugăriţa ridică din umeri:

— Se poate susţine, dacă reuşim să terminăm lucrările de bază. O dată eliminate infiltraţiile, s-ar cuveni să fie consolidate bârnele de lemn, care în unele locuri au putrezit din pricina termitelor atrase de umezeală. Ideal ar fi să le înlocuim, dar n-avem fonduri — făcu gestul de a număra bani cu degetul mare şi arătătorul şi sfârşi prin a ofta descurajată… Asta în ce priveşte edificiul. Cât despre ornamente, ar trebui restaurate încetul cu încetul părţile mai afectate. Pentru vitralii, de pildă, am găsit o soluţie. Un prieten chimist care lucrează la un atelier artizanal de sticlărie s-a angajat să fabrice pe gratis piesele colorate care să le înlocuiască pe cele pierdute. Procedeul e lent, fiindcă, pe lângă piesele astea, mai trebuie să restaurăm şi ramele de plumb. Dar nu-i nicio grabă.

— Într-adevăr?

— Nu, dacă reuşim să câştigăm bătălia asta.

Quart o privi cu interes:

— Pare a fi o chestiune personală.

— Este o chestiune personală, admise cu naturaleţe. Am rămas aici pentru asta. Am venit la Sevilla încercând să rezolv unele probleme, şi aici am găsit soluţia.

— Probleme profesionale?

— Da. O criză, cred. Se întâmplă, din când în când. Aţi trecut şi dumneavoastră prin aşa ceva?

Quart făcu din cap semn că nu, politicos, cu gândul în altă parte. Trebuie să-i cer fişa de la Roma, îşi zise. Cât mai curând.

— Să vorbim de dumneavoastră, soră Marsala.

Îşi miji ochii limpezi printre ridurile ce-i înconjurau pleoapele. Nimeni n-ar fi putut să afirme că ceea ce se vedea pe faţa ei era chiar un zâmbet:

— Întotdeauna sunteţi atât de rezervat, sau e vorba de o poză? Spuneţi-mi Gris. Soră Marsala sună caraghios; uitaţi-vă cum arăt. Dar vă spuneam că am venit aici să-mi fac ordine în suflet şi în minte, şi am găsit răspunsul în biserica asta.

— Ce răspuns?

— Cel pe care-l căutăm cu toţii. O cauză, cred. Ceva care să justifice în ce să crezi şi pentru ce să lupţi.

Rămase un scurt răstimp tăcută şi apoi adăugă, puţin mai în şoaptă:

— O credinţă.

— Cea a părintelui Ferro.

Rămase iar cu ochii la el, în tăcere. Coada cenuşie era pe jumătate desfăcută, iar ea o apucă între degete şi-o împleti, fără să-şi ia privirea de la Quart.

— Fiecare îşi are propria sa credinţă, spuse în cele din urmă. Ceva extrem de necesar în secolul ăsta care agonizează atât de urât, nu vi se pare? Toate revoluţiile au fost făcute şi s-au pierdut. Baricadele sunt pustii, şi eroii solidari s-au prefăcut în solitari care se agaţă de ce pot ca să supravieţuiască — ochii limpezi îl cercetară, întrebători. Nu v-aţi simţit niciodată ca unul dintre pionii de şah, uitaţi într-un colţ al tablei, care aud cum se sting în spatele lor zgomotele luptei pe când încearcă să se menţină drepţi, întrebându-se dacă mai rămâne în picioare vreun rege pe care să continue să-l slujească?

Merseră prin biserică. Gris Marsala îi arătă lui Quart singura pictură valoroasă: o Preacurată Fecioară atribuită fără prea mare convingere lui Murillo, care trona la intrarea în sacristie dinspre naos, lângă confesional. S-au dus apoi spre cripta închisă cu un grilaj de fier pus pe scările de marmură ce se pierdeau în întuneric, şi femeia i-a explicat că în bisericile mici, ca aceea, de obicei nu există aşa ceva. Totuşi, Nuestra Señora de las Lágrimas se bucura de un privilegiu special. Paisprezece duci de Nuevo Extremo zăceau acolo, inclusiv cei decedaţi înainte de construirea bisericii. Începând cu 1865, cripta nu mai fusese întrebuinţată, şi înmormântările se făcuseră în panteonul familiei de la San Fernando. Singura excepţie fusese Carlota Bruner.

— Cum aţi spus?

Quart îşi sprijinea o mână pe arcada de la intrarea în criptă, împodobită cu un ornament pe care se desluşea o ţeastă deasupra a două tibii. Răceala pietrei îi îngheţa sângele la încheietură.

Gris Marsala se întoarse, surprinsă de tonul neîncrezător al preotului.

— Carlota Bruner, repetă, încă descumpănită. Mătuşa Macarenei, sora bunicii ei. A murit la începutul secolului şi a fost înmormântată aici în criptă.

— Putem vedea mormântul?

În vocea lui Quart se simţea o tulburare prost ascunsă. Femeia continua să-l observe, nehotărâtă.

— Bineînţeles.

Se duse în sacristie după o legătură de chei şi, după ce descuie broasca grilajului, învârti un comutator învechit de porţelan. Un bec slab, plin de praf, ilumina scările. Quart îşi înclină capul şi, coborând câteva trepte, se pomeni într-un mic spaţiu de formă pătrată, cu pereţii acoperiţi de lespezi funerare dispuse pe trei niveluri. Zidurile de cărămidă aveau mari cercuri albe şi negre de umezeală, iar în aer plutea miros de mucegai şi de loc neaerisit. Pe unul dintre pereţi se vedea, cioplit în marmură, un blazon cu deviza: *Oderint dum probent.* Să mă urască, numai să mă respecte, tălmăci pentru sine. Deasupra se afla o cruce neagră.

— Paisprezece duci, repetă Gris Marsala, lângă el.

Vorbea, fără să vrea, în şoaptă, ca şi cum locul ar fi copleşit-o. Quart se uită la inscripţiile de pe lespezi. Cea mai veche avea anii 1472-l551: Rodrigo Bruner de Lebrija, conchistador şi soldat creştin, primul duce de Nuevo Extremo. Cea mai recentă se afla lângă poartă, între două firide goale, şi era singura din tot acel spaţiu rezervat descoperitorilor, oamenilor de stat şi războinicilor pe care stătea scris un nume de femeie:

Carlota Victoria Amelia
Bruner de Lebrija y Moncada
1872-l910
Se odihneşte în pace întru Domnul

Quart îşi trecu degetele peste literele în relief ale numelui cioplit în marmură. Era absolut sigur: avea în buzunar o ilustrată scrisă acum un veac de femeia aceea, cu zece sau doisprezece ani înaintea morţii ei. Şi astfel, parcă introducând o cartelă codificată la locul cuvenit, personaje şi întâmplări disparate prindeau să se lege între ele. Şi la mijloc, asemeni unei răspântii comune, biserica aceea.

— Cine era căpitanul Xaloc?

Gris Marsala observa degetele lui Quart, nemişcate pe numele

Carlota. Părea puţin descumpănită:

— Manuel Xaloc a fost un marinar sevillan care a emigrat în America în ultima decadă a secolului trecut. A făcut piraterie prin Antile înainte de a dispărea înghiţit de mare, în timpul războiului hispano-nord-american de la 1898.

Aici mă rog pentru tine în fiecare zi, reciti în minte Quart. *Şi aştept să te întorci.*

— Ce legătură a avut cu Carlota Bruner?

— Ea şi-a pierdut minţile din pricina lui. Sau a absenţei lui.

— Ce spuneţi!

— Aşa cum auziţi — continua să fie intrigată de interesul lui Quart. Sau credeţi că aşa ceva se întâmplă numai în romane? Asta a fost una dintre poveştile gen foileton romantic, a cărui unică originalitate este lipsa unui sfârşit fericit: o aristocrată de vârstă fragedă care îşi înfruntă părinţii şi un tânăr marinar care emigrează căutându-şi norocul. Aristocraţia andaluză face uz de orice mijloace, o sechestrează în casă, scrisorile nu mai sosesc. Şi fata se mistuie de dor în fereastră, cu inima tresărindu-i la vederea oricărei corăbii ce se duce sau vine pe Guadalquivir — de data asta Gris Marsala atinse lespedea, dar îşi retrase mâna imediat. N-a putut îndura toate astea şi a înnebunit.

În locul sfânt al jurămintelor tale şi al fericirii mele, sfârşea Quart în sinea lui. Dintr-o dată simţi dorinţa să nu mai fie acolo, ci la lumina soarelui care să spulbere cuvintele, jurămintele şi fantasmele pe care venise să le răscolească în cripta aceea.

— S-au reîntâlnit vreodată?

— Da. În 1898, cu puţin înainte de a izbucni războiul cu Cuba. Însă ea nu l-a recunoscut. Nu mai putea să recunoască pe nimeni.

— Şi el ce-a făcut?

Ochii limpezi ai femeii păreau a contempla o mare liniştită, de culoare gri ca numele ei.

— S-a întors la Havana, chiar la timp pentru a pleca la război. Dar înainte a lăsat aici darul pe care-l adusese pentru ea. Cele douăzeci de perle ale Fecioarei de la Nuestra Señora de las Lágrimas au fost adunate de Manuel Xaloc pentru colierul pe care trebuia să-l poarte Carlota în ziua nunţii — aruncă o ultimă privire către lespede. Ea a vrut întotdeauna să se mărite în biserica asta.

Ieşiră din criptă. Gris Marsala închise grilajul de fier şi apoi aprinse lumina de la altarul principal, ca să poată vedea mai bine statuia Fecioarei. Avea în piept o inimă străpunsă de şapte pumnale, şi cele douăzeci de perle ale căpitanului Xaloc îi străluceau pe chip, pe cununa de stele şi pe azuriul mantiei.

— E ceva ce nu înţeleg, comentă Quart, gândindu-se la faptul că de pe ilustrată lipsea orice ştampilă. Aţi vorbit acum câteva clipe de

scrisori care nu mai soseau. Şi totuşi, în anii aceia de despărţire, Manuel Xaloc şi Carlota Bruner trebuie să-şi fi scris… Ce s-a întâmplat?

Gris Marsala zâmbi, tristă şi distantă. Amintirea acelei poveşti nu părea s-o facă fericită:

— Macarena mi-a spus că veţi cina împreună diseară. Puteţi s-o întrebaţi. Nimeni nu ştie mai multe despre tragedia Carlotei Bruner decât ea.

Stinse lumina, şi umbrele învăluiră iar retablul.

După ce Gris Marsala se întoarse la schela unde lucra, Quart se îndreptă spre sacristie. Însă, în loc să iasă în stradă, zăbovi puţin, aruncând o privire. Pe unul dintre pereţi atârna o pânză foarte întunecată şi deteriorată: o Bună-Vestire de un autor anonim. Mai erau şi o sculptură în lemn, în stare proastă, reprezentându-l pe Sfântul Iosif cu Pruncul, un crucifix, două sfeşnice strâmbe din alamă, o uriaşă comodă din mahon şi un dulap. Rămase nemişcat în mijlocul încăperii, uitându-se în jur, apoi deschise la întâmplare câteva sertare ale comodei. Găsi cărţi de rugăciuni, obiecte liturgice şi podoabe. Dulapul conţinea două cupe, un ostensoriu, un potir mare, vechi, de alamă aurită, o jumătate de duzină de feloane şi o pelerină de ploaie festonată cu fir aurit, extrem de uzată. Quart îl închise, fără să atingă nimic. Parohia aceea era departe de a fi prosperă.

Sacristia avea două uşi de acces. Una spre biserică, prin micuţa capelă cu confesionalul pe unde intrase Quart. Cealaltă dădea în stradă, în piaţă, printr-un vestibul strâmt care slujea şi drept intrare în locuinţa parohului. Quart observă scara cu balustradă de fier ce urca spre palierul iluminat de o lucarnă şi se opri, uitându-se la ceas. Ştia că don Priamo Ferro şi părintele Oscar se aflau în acel moment într-una dintre dependinţele de la Arhiepiscopie, convocaţi de vicarul lor la o adunare birocratică sugerată oportun de însuşi Quart. Avea la dispoziţie, dacă totul mergea bine, încă o jumătate de ceas.

Urcă încet scara, ale cărei trepte de lemn scârţâiau. Uşa de pe palier era încuiată; dar să evite genul ăsta de inconveniente făcea parte tot din munca lui. În privinţa încuietorilor, cel mai greu de descuiat din toată cariera lui Quart fusese cifrul locuinţei unui anume episcop din Dublin, a cărui cheie fusese nevoit s-o obţină chiar la uşă, la lumina unei lanterne Maglite şi cu ajutorul unui scaner conectat la laptopul lui. După afacerea aceea, episcopul, un tip roşcat şi rubicond pe nume Mulcahy, fusese chemat de urgenţă la Roma, unde placida-i rumeneală făcu loc unei palori de moarte când monseniorul Spada îi arătă, încruntat, copia fotografică a întregii corespondenţe pe care prelatul o avusese cu militanţii Armatei Republicane Irlandeze: scrisori pe care avusese imprudenţa să le păstreze, aranjate pe date, în spatele

tomurilor din *Summa Theologica* aliniate pe rafturile bibliotecii lui. Toată povestea aceea a avut darul de a insufla prudenţă fervorii naţionaliste a monseniorului Mulcahy şi consecinţa de a convinge grupurile speciale SAS britanice cât de zadarnic era să procedeze la drastica lui eliminare fizică. Proiect dezbătut, după informaţia obţinută de agenţii ILE — 10.000 de lire sterline în contul secret al Secretariatului de Stat —, în cursul următoarei vizite făcute de prelatul din Dublin colegului său, episcopul din Londonderry. Operaţiune pe care englezii, la rândul lor, se gândeau cu viclenie s-o treacă în contul paramilitarilor unionişti din Ulster.

Broasca lui don Priamo Ferro nu presupunea atâtea dificultăţi. Era un model vechi, convenţional. După un scurt examen, Quart scoase din portofel o lamă de oţel, puţin mai îngustă decât o pilă de unghii, şi o introduse ajutându-se de o cheiţă Allen, aleasă dintr-o legătură pe care o avea în buzunar. Manevră delicat, fără să forţeze, până simţi cu degetele uşorul clic făcut de fiecare dinte care ceda. Atunci o învârti, trase zăvorul şi uşa se deschise, lăsându-l să treacă.

Merse pe coridor, cercetând locul. Era o locuinţă umilă, cu două dormitoare, bucătărie, baie şi o cameră de zi micuţă. Quart începu de aici, dar nu putu da de nimic interesant, cu excepţia unei fotografii într-unul dintre sertarele bufetului. Poza fusese făcută cu un Polaroid de proastă calitate, într-un patio andaluz; pardoseala era de mozaic, se vedeau glastre cu flori şi cu plante, precum şi o fântână de marmură cu *azulejos*. Don Priamo Ferro stătea acolo, cu veşnica-i sutană neagră până-n pământ, la o masă scundă cu ceva ce părea a fi un mic dejun sau o gustare. II însoţeau două femei: una în vârstă, îmbrăcată în haine de vară pastelate şi puţin cam demodate. Cealaltă era Macarena Bruner, şi toţi trei zâmbeau aparatului. Pentru prima oară Quart îl vedea pe părintele Ferro zâmbind, şi i se păru un om diferit de cel pe care-l cunoscuse la biserică şi în cabinetul arhiepiscopului. Zâmbetul lui de aici, afectuos şi trist, îi întinerea trăsăturile însemnate de cicatrice, îmblânzind asprimea ochilor negri şi îndărătnica bărbie care ducea veşnic lipsă de o lamă bună de ras. Părea altă fiinţă, mai inocentă. Mai umană.

Quart puse fotografia în buzunar înainte de a închide sertarele. Apoi se duse la maşina de scris portabilă aflată pe o măsuţă, desfăcu husa şi aruncă o privire peste hârtii. Din reflex profesional, puse o foaie şi apăsă mai multe clape pentru a obţine o mostră a caracterelor, în eventualitatea că vreodată ar fi trebuit să identifice ceva scris acolo. Vârî foaia împăturită în acelaşi buzunar cu poza. Cât despre cărţile de pe bufet, erau cam douăzeci; se uită şi la ele, deschizând câteva şi cercetând dacă nu era nimic ascuns în spatele lor. Erau literatură religioasă, tomuri hărtănite cu slujbele de la diferite ore, o ediţie a Catehismului din 1992, două volume cu citate latineşti, *Dicţionarul*

istoriei ecleziastice a Spaniei, Istoria filosofiei de Urdanoz şi *Istoria eterodocşilor spanioli* de Menendez y Pelayo, în trei volume. Nu erau genul de cărţi la care se aştepta Quart, şi fu surprins să găsească mai multe titluri de astronomie, pe care le răsfoi plin de curiozitate, fără să dea de nimic semnificativ. Restul nu prezenta niciun interes, în afară, poate, de singurul roman de acolo: o foarte veche şi deteriorată ediţie nelegată din *Avocatul Diavolului* — Quart îi considera detestabili pe Morris West şi pe torturaţii săi preoţi bestseller — cu un paragraf însemnat cu pixul la pagina 29:

… Ne-am îndepărtat de atâta amar de vreme de datoria noastră de a păstori, Am pierdut legătura cu fiinţele care ne ţin în contact cu Dumnezeu. Am redus credinţa la un concept intelectual, la o aridă acceptare a voinţei, pentru că nu am văzut-o intervenind în viaţa oamenilor obişnuiţi. Am pierdut compasiunea şi teama respectuoasă. Lucrăm conform canoanelor, şi nu potrivit milosteniei.

Puse romanul la locul lui şi cercetă telefonul. Era un aparat fix, vechi. Nici vorbă să se poată conecta pe undeva un cablu de calculator. Plecă din cameră lăsând uşa cum o găsise, deschisă la patruzeci şi cinci de grade, şi străbătu coridorul până la dormitorul pe care i-l atribui părintelui Ferro. Mirosea a loc închis şi a singurătate clericală. Era o odaie simplă, cu o fereastră spre piaţă, mobilată cu un pat de fier sub un crucifix pe perete şi un dulap cu oglindă. Pe noptieră găsi o carte de rugăciuni, iar dedesubt, nişte papuci scâlciaţi şi o oală de noapte din porţelan care-l făcu să zâmbească. În dulap se aflau un costum închis la culoare, altă sutană, într-o stare cu nimic mai bună decât cea de zi cu zi, câteva cămăşi şi rufărie de corp. Abia dacă mai descoperi şi alte obiecte personale, în afară de o ramă de lemn cu o fotografie îngălbenită unde o pereche, un bărbat şi o femeie cu înfăţişare rustică şi haine de duminică, pozau lângă un preot în care, în pofida părului negru şi a tinereţii grave a trăsăturilor, Quart îl recunoscu fără greutate pe parohul de la Nuestra Señora de las Lágrimas. Poza era foarte veche şi avea o pată într-un colţ. Fusese făcută de cel puţin patruzeci de ani, socoti el după înfăţişarea părintelui Ferro: bărbia şi ochii îşi arătau pe deplin vigoarea. Iar privirea mândră şi solemnă a bărbatului şi a femeii, pe umerii cărora se sprijineau mâinile tânărului cleric, te lăsau să presupui că instantaneul sărbătorea o recentă hirotonisire.

Celălalt dormitor era de bună seamă al părintelui Oscar Lobato. Pe perete era o litografie cu Ierusalimul văzut dinspre Muntele Măslinilor şi un afiş al filmului *Easy Rider,* cu Peter Fonda şi Dennis Hopper călare pe motociclete. Quart mai văzu o rachetă de tenis şi nişte pantofi de sport într-un colţ. Noptiera şi dulapul nu conţineau nimic

interesant, aşa că îşi concentra cercetarea asupra mesei aşezate la perete, lângă fereastră. Găsi tot felul de hârtii, cărţi de teologie şi istorie a Bisericii, *Morala* lui Royo Marin, *Patrologia* lui Altaner şi cele cinci tomuri din *Mysterium Salutis,* voluminosul eseu *Clerici* de Eugen Drewermann, un joc de şah electronic, un ghid turistic al oraşului Vatican, o cutiuţă cu pastile antialergice şi un volum vechi cu aventurile lui Tintin: *Sceptrul lui Ottokar*. Şi într-un sertar, ca premiu pentru răbdarea lui, Quart dădu peste douăzeci de file despre San Juan de la Cruz, imprimate cu caractere Courier New de calculator, şi cinci cutii de plastic cu o duzină de dischete de 3,5" fiecare.

Putea fi *Vesper* şi putea să nu fie. Într-un fel, era prea puţin pe de o parte şi prea mult pe de alta. Prea anemic ca dovadă şi excesiv ca material de verificat pe teren, conchise Quart cu iritare, pe când examina conţinutul cutiilor. Ca să vezi totul cu luare-aminte era nevoie de vreme şi de o ocazie prielnică, iar el nu dispunea nici de una, nici de alta. Trebuia să inventeze ceva ca să se mai întoarcă o dată şi să copieze fiecare dintre dischetele acelea pe hard-disk-ul laptopului său, pentru a le putea studia mai târziu, pe îndelete, căutând indicii. I-ar fi luat un ceas întreg să facă copiile acolo, şi, în plus, se ivea şi dificultatea de a-i îndepărta din nou pe cei doi preoţi pe timpul de care avea nevoie.

Căldura se filtra prin perdele, făcându-l pe Quart să transpire pe sub haina uşoară de alpaca neagră. Scoase un şerveţel de hârtie să-şi şteargă fruntea, şi după ce-l folosi îl făcu ghem şi-l puse în buzunar. Aşeză dischetele la locul lor şi închise sertarul, întrebându-se unde era aparatura informatică folosită de părintele Oscar. Oricine ar fi fost piratul, avea nevoie de un calculator foarte performant conectat la un telefon la care să aibă mereu acces, pe lângă echipamentul complementar. Toate astea cereau nişte condiţii minime de instalare şi spaţiu, de care locuinţa aceea nu dispunea. Óscar Lobato, sau oricine ar fi fost *Vesper,* sigur nu acţiona de acolo.

Quart se uită nehotărât de jur împrejur. Era timpul să plece. Şi, chiar în momentul acela, tocmai când îşi trăsese în sus manşeta ca să se uite la ceas, auzi scârţâind treptele. Avu atunci certitudinea că problemele abia începeau.

Celestino Peregil puse receptorul în furcă şi rămase cu ochii la telefon, gânditor. Dintr-un bar din apropierea bisericii, don Ibrahim îi dăduse ultimul raport asupra mişcărilor fiecăruia dintre personajele istoriei. Fostul fals avocat şi ciracii lui îşi asumaseră însărcinarea cu sfinţenie. Cu prea multă, chiar, după părerea lui Peregil, cam sătul să tot primească telefoane din jumătate în jumătate de oră spre a fi pus la curent că unul din popi cumpărase ziare de la chioşcul lui Curro sau că altul stătea la o masă la barul Laredo, răcorindu-se. Până în

momentul acela, singura informaţie realmente valoroasă era cea despre o întrevedere a Macarenei Bruner cu trimisul de la Roma la hotelul Doña Maria, amănunt pe care Peregil îl primise cu neîncredere la început, iar apoi cu un fel de satisfacţie în expectativă. Lucrurile de felul ăsta până la urmă duc întotdeauna la ceva.

Era tot cu gândul la joc. În ultimele douăzeci şi patru de ore, masa verde îi complicase şi mai mult viaţa. După ce le dăduse în avans o sută de mii de pesete lui don Ibrahim şi fârtaţilor lui, în contul celor trei milioane promise dacă aveau să facă treaba, omul lui Pencho Gavira nu rezistase ispitei de a folosi cele două milioane nouă sute care-i mai rămăseseră pentru a-şi îndrepta situaţia financiară critică. A fost o presimţire: unul dintre sentimentele acelea care te năpădesc pe neaşteptate, cu intuiţia— primejdioasă — că unele zile sunt deosebite, iar aceea era una dintre ele. Pe deasupra, în sângele andaluz al tipului intervenea şi un anume fatalism arab. Norocul nu trece de două ori prin faţa porţii tale dacă nu eşti cu ochii-n patru; ăsta era singurul sfat pe care i-ldăduse tatăl lui în copilărie, exact cu o zi înainte să se ducă după ţigări şi să fugă cu cămătăreasă din colţ. Aşa că, în pofida certitudinii că se afla pe marginea prăpastiei, Peregil înţelese brusc, în timp ce lua o gustare la tejgheaua unui bar, că, de nu se călăuzea după presimţirea avută, angoasa stârnită de ceea ce s-ar fi putut întâmpla şi nu se întâmplase avea să-l stăpânească toată viaţa. Fiindcă peonul bun la toate al omului forte de la Banca El Cartujano putea să fie multe: o canalie, un chel ruşinos, un nemernic în stare să-şi vândă bătrâna mamă, şeful sau pe nevasta acestuia, pentru un bilet de bingo; dar numai imaginându-şi zgomotul unei bile învârtindu-se în sens invers la ruletă, se şi simţea puternic ca un tigru. Aşa stăteau lucrurile. Prin urmare, chiar în seara aceea Peregil şi-a pus o cămaşă curată şi o cravată cu crizanteme roşii şi mov şi s-a dus la cazinou ca unul care se îndreaptă către Troia. A fost pe punctul de a reuşi, iar asta spunea mult în favoarea intuiţiei lui de om deprins cu masa verde. Însă n-a fost să fie. Şi, aşa cum a spus Seneca, ce nu era dat să fie nu era dat să fie şi, pe deasupra, era imposibil. Cele două milioane nouă sute de mii — poate nu era Seneca cel care spusese treaba respectivă — făcură acelaşi drum ca primele trei. Astfel încât finanţele lui Celestino Peregil erau la pământ, şi fantoma ţiganului Mairena şi cea a lui Pollo Muerlas se cerneau asupră-i ca o piază rea.

Se ridică şi făcu neliniştit câţiva paşi prin încăperea îngustă, invadată de aparate xerox şi teancuri de hârtii, pe care o ocupa cu două etaje mai jos de şeful lui, cu vedere spre Arenal şi Guadalquivir. De acolo vedea Turnul de Aur, podul San Telmo şi perechile de îndrăgostiţi plimbându-se pe malul fluviului, printre mesele teraselor. Deşi era doar în cămaşă şi aerul condiţionat funcţiona, o căldură uşoară, dar supărătoare îl făcea să gâfâie; aşa că se duse să-şi ia sticla,

puse gheaţă într-un pahar şi bău trei degete de whisky pe nerăsuflate. Intrebându- se câtă vreme avea să se mai poată bucura de panorama aceea, lucrurile stând aşa cum stăteau.

O ispită îi tot dădea târcoale. Nu era încă nimic clar, dar, la o primă privire, putea fi o posibilitate de a obţine un răgaz sub formă de bani lichizi. Trebuia să se joace iar cu focul, dar cert e că nu prea avea de ales. Tot ce conta era ca Pencho Gavira să nu fie niciodată la curent că escorta şi acolitul lui favorit juca la două capete. Strecurată cu discreţie, povestea aia putea să mai dea ceva bani. La urma urmelor, popa cel înalt era mult mai fotogenic decât Curro Maestral.

Rumegându-şi pe îndelete ideea, Peregil se apropie de masă pentru a-şi lua agenda, pe care degetul i se opri la numărul de telefon unde mai sunase. După câteva clipe închise brusc agenda, parcă luptându-se cu nişte gânduri rele. Eşti un şobolan scârbos, se dojeni cu o nepărtinire insolită la un individ de teapa lui. Dar nu aspectul moral îl chinuia pe fostul detectiv, prea îngrijorat de starea catastrofală a finanţelor personale. Tulburarea aceea provenea dintr-o certitudine stânjenitoare: dacă faci abuz de unele leacuri, te pot omorî.

Dar şi datoriile te puteau omorî, mai ales cele făcute la cămătarul cel mai primejdios din Sevilla. Aşa încât, după ce se tot gândi şi răzgândi, deschise încă o dată agenda şi căută numărul de telefon al revistei *Q+S*. Cineva spusese într-un rând că a trăda e numai o chestiune de timp; însă în lumea lui Peregil putea fi doar de ore. În afară de asta, a trăda era un verb prea solemn. El se limita să supravieţuiască.

— Ce faceţi aici?

La Arhiepiscopie nu fuseseră în stare să-l reţină cât ar fi trebuit pe părintele Oscar. Stătea pe coridor, aţinându-i calea cu o expresie deloc prietenoasă pe chip. Quart îi adresă un zâmbet rece, care abia îi ascundea descumpănirea şi iritarea:

— Aruncam o privire.

— Aşa se pare.

Óscar Lobato dădu afirmativ din cap de mai multe ori, de parcă ar fi răspuns propriilor lui întrebări. Purta un tricou negru, pantaloni gri şi nişte pantofi de sport. Nu era un tânăr voinic.

Avea tenul palid, chiar dacă acum era roşu la faţă din cauza efortului de a fi urcat în fugă. Era apreciabil mai scund decât Quart, iar aspectul lui— douăzeci şi şase de ani, după dosar — dovedea că dedica mai mult timp studiului şi vieţii sedentare decât exerciţiului fizic. Dar se vedea că e furios, iar Quart nu subestima niciodată reacţiile unui om în această stare. Pe deasupra, mai erau şi ochii: privirea rătăcită în spatele ochelarilor, peste care cădea o şuviţă rebelă de păr blond. Şi pumnii strânşi.

Nu existau cuvinte care să rezolve problema aceea; aşa încât Quart ridică o mână, cerând calm, şi făcu un gest pentru a solicita libera trecere, întorcându-se puţin într-o parte, ca şi cum ar fi fost gata s-o apuce pe coridorul îngust. Atunci părintele Oscar se mişcă spre stânga, tăindu-i drumul, şi trimisul Romei îşi dădu seama că incidentul era pe punctul să ajungă mai departe decât crezuse el.

— Nu fi prost, zise, descheindu-şi nasturele hainei.

Nu-şi sfârşise bine vorba când se produse lovitura. Fu un pumn dat orbeşte, cu turbare, lipsit cu desăvârşire de orice blândeţe preoţească, pe care Quart îl aştepta şi-l lăsă să se piardă în gol, făcând iute un pas îndărăt.

— E absurd, protestă.

Aşa şi era. Nimic din toate astea nu merita să se ajungă aici. Quart ridică acum amândouă mâinile pentru a linişti lucrurile; dar mânia se revărsa pe chipul şi în ochii adversarului, care lansă un al doilea pumn. De data asta îl nimeri în falcă, din profil. Era o lovitură cu dreapta, fără forţă, dată aproape la întâmplare, deşi suficientă pentru a-l enerva în sfârşit pe Quart. Vicarul credea pesemne că în viaţa de toate zilele oamenii se băteau ca prin filme. De fapt, nici Quart nu era un expert în bătăi pe coridoare, însă în exercitarea profesiei lui îşi însuşise anumite abilităţi eterodoxe. Nimic spectaculos: doar o jumătate de duzină de trucuri pentru a se descurca în situaţiile grele. Aşa încât, nu fără o oarecare duioşie pentru tânărul acela cu faţa roşie ca sfecla şi fără suflu, se prefăcu că se sprijină de perete şi-i trase un picior în vintre.

Părintele Óscar se opri scurt, cu surpriza întipărită pe chip, şi Quart, ştiind că vor trece cinci secunde înainte ca lovitura să-şi facă pe deplin efectul, îi dădu un pumn după ureche, nu prea tare, numai ca să evite orice reacţie de ultim moment. După o secundă, vicarul se pomeni în genunchi, cu capul şi umărul drept rezemate de perete, privindu-şi ţintă ochelarii, care îi căzuseră şi zăceau pe jos, intacţi.

— Îmi pare rău, spuse Quart, frecându-şi nodurile degetelor care-l dureau.

Aşa şi era. Îi părea cu adevărat rău, se simţea ruşinat că nu fusese capabil să evite prostia aceea. Doi preoţi bătându-se întocmai ca doi mitocani era ceva ce nu se putea justifica în niciun fel; iar tinereţea adversarului nu făcea decât să-i întărească senzaţia de stânjeneală.

Părintele Óscar era congestionat şi încremenit, respirând greu, de parcă aerul nu-i ajungea în plămâni. Ochii miopi, umiliţi, continuau să privească ochelarii de pe pardoseală, fără să-i vadă. Quart se aplecă să-i ridice şi i-i puse în mână. Apoi îi trecu un braţ pe după umeri, ajutându-l să se ridice. Se duseră astfel până în camera de zi, unde vicarul, încă încovoiat de durere, se lăsă să cadă pe un fotoliu de piele sintetică, deasupra unei grămezi de exemplare din revista Vida Nueva

ce căzură pe jos sau îi rămaseră mototolite sub tălpi. Quart se duse la bucătărie şi aduse un pahar cu apă, pe care tânărul îl bău cu nesaţ. Îşi pusese ochelarii, iar una din lentile era aburită de o uriaşă amprentă digitală. Părul blond i se lipea de frunte cu picături de sudoare.

— Îmi pare rău, repetă Quart.

Cu privirea într-un punct nedefinit, vicarul încuviinţă fără vlagă. Apoi ridică o mână ca să-şi dea la o parte părul de pe frunte şi o lăsă acolo, încercând parcă să-şi limpezească puţin capul. Ochelarii care îi alunecau pe vârful nasului, tricoul desfăcut la gât, paloarea feţei îi dădeau un aspect atât de inofensiv, încât îţi făcea milă. Era pesemne extrem de încordat, ca să ajungă să-şi piardă controlul în felul acela. Quart se sprijini de marginea mesei.

— Îndeplinesc o misiune, spuse, pe tonul cel mai blând de care era în stare. Nu-i nimic personal în toată treaba asta.

Celălalt încuviinţă din nou, evitând să-l privească.

— Cred că mi-am pierdut capul, bâigui în cele din urmă, cu voce stinsă.

— Amândoi ni l-am pierdut — Quart schiţă o părere de zâmbet prietenos, destinat amorului propriu rănit al tânărului. Dar aş vrea să fie clar: n-am venit să supăr pe nimeni. Tot ce fac e să încerc să înţeleg.

Cu privirea încă evazivă şi mâna pe frunte, părintele Óscar îl întrebă ce naiba voia să înţeleagă scotocind într-o casă unde nu-l poftise nimeni. Şi Quart, ştiind că era ultima ocazie de a se apropia de el, adoptă un ton de camaraderie discretă, vorbi de supunerea datorată, de hacker şi de mesajul acestuia primit la Roma, se plimbă în sus şi-n jos prin cameră, se uită pe fereastră şi, în cele din urmă, se opri în faţa tânărului preot.

— Sunt unii care cred — tonul era de confidenţă neîncrezătoare, cam în genul rămâne între noi, ce idee tâmpită — că *Vesper* eşti dumneata.

— Nu spuneţi prostii.

— Nu sunt prostii. Cel puţin, descrierea generală se potriveşte: vârstă, studii, interese…

Se sprijini din nou de marginea mesei, cu mâinile în buzunare.

— Cum stai cu informatica?

— Păi, ca toată lumea.

— Şi cutiile astea cu dischete?

Vicarul clipi de două ori:

— E o problemă personală. Dumneavoastră n-aveţi dreptul.

— Bineînţeles — Quart ridică mâinile cu palmele în sus, împăciuitor, pentru a demonstra că nu ascundea nimic în ele. Dar spune-mi ceva… Unde-i calculatorul la care lucrezi?

— Nu cred că asta are importanţă.

— Greşeşti. Are.

Aspectul părintelui Óscar devenise mai sigur; nu mai părea un tinerel umilit.

— Ascultaţi — îşi îndrepta spatele în scaun, şi ochii lui susţineau privirea lui Quart. Aici se dă o bătălie, iar eu mi-am ales tabăra. Don Priamo e un om bun şi un om cinstit, iar ceilalţi nu. Asta-i tot ce am de spus.

— Cine sunt ceilalţi?

— Toată lumea. De la cei de la bancă până la arhiepiscop.

Acum zâmbea pentru prima oară. O grimasă acră, plină de ranchiună.

— Îi include şi pe cei de la Roma care v-au trimis.

Toate acestea îl lăsau rece pe Quart, căci nu era dintre cei care se tulbură auzind insulte la adresa steagului său. Presupunând că Roma era steagul său.

— Bun, răspunse, obiectiv. Să punem asta pe seama vârstei dumitale fragede. La anii pe care-i ai, simţul dramatic al vieţii e mai puternic. Şi e uşor să te înflăcărezi pentru cauze pierdute şi pentru idei.

Vicarul îl privi dispreţuitor.

— Ideile m-au făcut preot — părea să se întrebe care sunt ideile lui Quart. Iar în privinţa cauzelor pierdute, Nuestra Señora de las Lágrimas încă nu-i pierdută.

— Dacă cineva iese învingător aici, n-o să fii dumneata. Transferul la Almeria…

Tânărul se îndreptă încă puţin, eroic:

— Fiecare trebuie să plătească pentru demnitatea şi conştiinţa lui. Poate că preţul meu e acesta.

— Frumoasă frază, îl ironiza Quart. Cu alte cuvinte, întorci spatele unei cariere strălucite…

Crezi cu adevărat că merită?

— La ce-i foloseşte omului să câştige totul, dacă-şi pierde sufletul?— vicarul îşi privea pătrunzător interlocutorul, ca şi cum argumentul ar fi fost zdrobitor. Nu-mi spuneţi că aţi uitat citatul acesta.

Quart se abţinu să nu izbucnească în râs dinaintea ochelarilor aburiţi ai celuilalt.

— Nu văd legătura dintre sufletul dumitale şi biserica asta.

— Sunt multe lucruri pe care nu le vedeţi. Biserici mai trebuincioase ca altele, de pildă. Poate pentru ceea ce înseamnă sau simbolizează. Unele biserici sunt tranşee.

Quart zâmbea în sinea lui. Îşi amintea de părintele Ferro, care folosise o expresie identică în timpul întrevederii din biroul monseniorului Corvo.

— Tranşee, repetă.

— Da.

— Spune-mi, de cine încercaţi să vă apăraţi?

Părintele Óscar se ridică întristat, fără să-şi ia ochii de la el, şi făcu anevoie câţiva paşi spre fereastră. Dădu la o parte perdelele, lăsând să intre aerul şi lumina.

— Să ne apărăm de Sfânta Maică Biserică, spuse în sfârşit, fără să se întoarcă. Atât de catolică, de apostolică şi de romană, că a ajuns să-şi trădeze mesajul originar. O dată cu Reforma a pierdut jumătate de Europă, şi în secolul al XVIII-lea a excomunicat Raţiunea. O sută de ani mai târziu i-a pierdut pe muncitori, care au înţeles că era de partea stăpânilor şi a asupritorilor. În secolul ăsta care e pe ducă pierde tineretul şi femeile. Ştiţi ce-o să rămână din toate astea? Şoareci fugind de colo-colo printre băncile goale.

Rămase câteva clipe tăcut, nemişcat. Quart îi auzea respiraţia.

— Să ne apărăm mai cu seamă, continuă vicarul, de ceea ce dumneavoastră aduceţi aici: supunerea şi tăcerea — acum privea portocalii din piaţă, cu un aer îndărătnic. La seminar am înţeles că tot sistemul se bazează pe forme; pe un joc de ambiţii şi capitulări. În meseria noastră, nimeni nu se apropie de nimeni dacă nu-i e folositor pentru a putea fi promovat. Încă de foarte tineri ne alegem un profesor, un prieten, un episcop care să ne ajute să avansăm — Quart îi auzi râsul uşor, printre dinţi; nu mai era nimic tineresc în înfăţişarea părintelui Óscar. Eu credeam că un sacerdot face doar patru feluri de înclinări în dreptul altarului, până când am cunoscut experţi în toate soiurile de înclinări. Eu însumi eram unul dintre ei, sortit să-mi fie cu neputinţă să le dau oamenilor semnul pe care-l cer de la noi, fără de care cad în ghearele chiromanţilor, astrologilor şi negustorilor de suflete. Însă, cunoscându-l pe don Priamo, am înţeles ce înseamnă credinţa: ceva independent chiar şi de existenţa lui Dumnezeu. Credinţa este saltul pe care-l faci orbeşte spre braţele cuiva care te primeşte cu ele întinse… Este mângâierea în faţa spaimei şi a durerii de neînţeles. Încrederea copilului în mâna care-l scoate din beznă.

— Şi le-ai spus toate astea multora?

— Desigur. Tuturor celor care vor să mă asculte.

— Păi, mi se pare că o să cam ai probleme.

— Le am deja, şi dumneavoastră ştiţi mai bine ca oricine. Dar nu-mi pare rău. N-am împlinit încă douăzeci şi şapte de ani, şi presupun că aş putea-o lua de la capăt în orice profesie, în altă parte. Însă o să rămân şi o să lupt acolo unde mă trimit — îi adresă lui Quart o grimasă prelungă şi neplăcută, plin de insolenţă. Şi ştiţi ceva?… Mi-am descoperit vocaţia de popă incomod.

Cu capul rezemat de speteaza de piele neagră a fotoliului, Pencho Gavira contempla ecranul calculatorului său. Mesajul era acolo, infiltrat în fişierul cu corespondenţa internă:

Îl despuiară de veşminte şi-i traseră la sorţi tunica, dar nu putură distruge templul Domnului. Fiindcă piatra pe care o dispreţuiseră arhitecţii e piatra de temelie. Ea păstrează memoria celor care au fost smulşi din mâna noastră.

În treacăt, ca să se distreze puţin, intrusul adăugase un virus inofensiv, o enervantă minge de ping-pong ce sărea în cele patru laturi ale ecranului, multiplicându-se de fiecare dată de două ori până când, întâlnindu-se câte două, explodau într-un efect de ciupercă nucleară şi toată secvenţa începea din nou. Gavira nu era prea neliniştit, deoarece putea fi şters cu uşurinţă; departamentul de informatică al băncii lucra la asta, revizuind în trecere şi eventuala existenţă a altor viruşi ascunşi, cu efecte mult mai nocive. Îngrijorătoare erau uşurinţa cu care agresorul — un angajat al băncii sau un hacker glumeţ — îşi inoculase biluţa săltăreaţă şi ciudatul citat evanghelic care, fără nicio îndoială, avea legătură cu operaţiunea Nuestra Señora de las Lágrimas.

Încercând să se consoleze, vicepreşedintele Băncii El Cartujano îşi mută privirea de la calculator la tabloul atârnat pe peretele principal al biroului. Era un Klaus Paten extrem de valoros, achiziţionat în urmă cu o lună şi ceva împreună cu toate valorile şi imobilele Băncii El Poniente. Bătrânul Machuca nu prea agrea arta modernă — pe gustul lui erau Munoz Degrain, Fortuny şi alţii de genul ăsta —, aşa încât Gavira şi-l adjudecase ca pradă de război. În alte vremuri, generalii se împodobeau cu steaguri capturate de la duşmani, şi Klaus Paten era cam aşa ceva: stindardul oştii învinse, o suprafaţă albastru-cobalt de 2,20 X 1,80 cu o trăsătură de penel roşie şi una galbenă străbătând-o în diagonală, intitulată Obsesie nr. 5, sub care se reunise în ultimii treizeci de ani consiliul de administraţie al băncii recent absorbite de El Cartujano. Respectivul consiliu era acum dizolvat, captiv şi dezarmat; şi El Poniente, singura instituţie financiară care eclipsa El Cartujano în Andaluzia, era ştearsă de pe hartă pe vecie după falimentul tehnic al cărui nemilos autor era Gavira. El Poniente, o instituţie de tip familial având clienţi din mediul rural cu un mic cont la bancă, era lipsită de aplombul acela neapărat necesar pentru a face diferenţa între ceea ce-ţi permite să câştigi bani şi ceea ce te ajută să nu-i pierzi; ceva extrem de necesar în vremea noastră. Astfel încât, prin manevre şi infiltrări în politica rivalului său, Gavira îl împinsese pe un câmp minat: încercarea de a lansa un supercont unic, imposibil de suportat de structura lui financiară, având drept rezultat contaminarea pasivului şi retragerea clientelei sale tradiţionale. După aceasta, El Poniente căzuse în picaj, iar Gavira stătea acolo, cu un zâmbet până la urechi şi braţele deschise, gata să-i dea o mână de

ajutor colegului aflat la ananghie. Îi pusese mâna direct pe jugulară, cu o campanie de hărţuire şi demolare camuflată cu ajutorul unor garanţii, împrumuturi şi bune intenţii care degeneraseră într-un sălbatic proces de epurare etnică având un caracter aproape balcanic. La sfârşitul acesteia, Banca El Poniente nu mai era decât un nume şi câteva imobile, fiind datoare vândută; absorbţia a fost inevitabilă, iar preşedintele instituţiei familiale a fost obligat să aleagă între a-şi trage un glonţ sau a accepta un mic post onorific în consiliul de administraţie al Băncii El Cartujano. Optase pentru acesta din urmă, şi toate cele petrecute confereau prezenţei lui Klaus Paten caracterul de simbol incontestabil în dreptul biroului lui Pencho Gavira, de la etajul principal al edificiului din Arenal. Era o pradă glorioasă. Un trofeu pentru învingător.

Învingător. Gavira rosti cuvântul aproape cu voce tare, dar o cută de îngrijorare i se ivi între sprâncene când se uită iar la ecranul calculatorului, plin de biluţe care săreau în toate direcţiile, chia r în clipa în care două dintre ele se ciocneau, dezlănţuind explozia nucleară. Bum! Din nou o biluţă solitară începu ciclul. Exasperat, Gavira îşi învârti fotoliul cu o sută optzeci de grade, întorcându-se către uriaşul geam ce dădea spre malul Guadalquivirului. În lumea lui, pe câmpul de bătălie pe care-l străbătea în căutarea norocului, unde fie mori, fie ucizi, era necesară aceeaşi mişcare continuă a biluţei nenorocite. Să se oprească însemna să moară, precum rechinul rănit care devine vulnerabil, putând fi atacat de alţi rechini. Bătrânul Machuca îi spusese odată, cu calmul lui obişnuit şi acea tainică frână din dosul pleoapelor mijite de unde pândea viaţa: „Situaţia ta e ca mersul pe bicicletă; dacă nu mai pedalezi, cazi”. Prin propria-i natură, Pencho Gavira era predestinat să pedaleze neîncetat, inventând noi poteci, atacând fără răgaz duşmani reali sau mori de vânt născocite *ex profeso*. Ocolea orice piedică, fugind mai departe; orice victorie includea în sine o nouă luptă. Şi, în felul acesta, vicepreşedintele şi directorul general al Băncii El Cartujano urzea complicata pânză de păianjen a ambiţiei sale. Ceva al cărui obiectiv ultim îi va fi cunoscut când va ajunge la el, dacă va ajunge vreodată.

Tastă pentru a ieşi din poşta internă şi, după ce introduse parola, deschise fişierul personal unde doar el avea acces. Acolo, ferit de intruşi, se afla un raport confidenţial care putea într-adevăr să-i pricinuiască necazuri, întocmit de o agenţie particulară de informare economică, la comanda unui grup de consilieri care se opuneau ca Gavira să-i urmeze lui Octavio Machuca la preşedinţia Băncii El Cartujano. Raportul acela era o armă mortală, şi conspiratorii aveau de gând să-l scoată din pălărie la şedinţa convocată săptămâna următoare; însă nu ştiau că Gavira, plătind o sumă considerabilă, reuşise să facă rost de o copie:

S&B Confidenţial

Rezumatul investigaţiei interne B.C. Subiect P.T. Şi altele.

— La jumătatea anului trecut s-a constatat o creştere anormală a activelor Băncii şi, în consecinţă, a datoriilor interbancare apreciate în lunile anterioare. Vicepreşedinţia (Fulgencio Gavira este, în plus, învestit cu toate facultăţile, cu excepţia celor care nu pot fi transferate) a susţinut că respectivele creşteri se produc în principal datorită finanţărilor de la Puerto Targa şi acţionarilor săi, dar că era vorba de operaţiuni sigure şi tranzitorii, pe cale de a se reglementa prin vânzarea iminentă a societăţii Puerto Targa unui grup străin (Sun Qafer Alley, cu capital saudit), ceea ce avea să producă o importantă plusvaloare pentru acţionari şi un comision substanţial pentru El Cartujano. Vânzarea a obţinut autorizaţia cuvenită de la Junta Andaluziei şi de la Consiliul de Miniştri.

— Puerto Targa este o societate cu un capital social iniţial de 5.000.000 de pesete, al cărei obiectiv este crearea, într-o zonă ocrotită aflată în apropierea rezervaţiei ecologice a Parcului Doriana, a unui teren de golf şi a unui cartier de vile de lux cu port de agrement. Dificultăţile administrative legate de construirea într-o zonă ocrotită au fost înlăturate de curând şi în mod surprinzător de către Junta Andaluziei, care până cu puţin timp în urmă se opunea făţiş proiectului. Un procent de 78% din acţiunile societăţii a fost cumpărat de Bancă la cererea vicepreşedinţiei (Gavira), după o mărire ce i-a ridicat capitalul până la 9.000.000.000 de pesete. Restul de 22% a rămas în mâinile particularilor, şi există bănuieli întemeiate că societatea H.P. Sunrise, cu sediul în Saint-Barthelemy (Antilele franceze), care a rămas cu un pachet important, ar putea avea legătură cu însuşi Fulgencio Gavira.

— Timpul a trecut, fără ca vânzarea societăţii Puerto Targa să se fi încheiat încă. Între timp însă riscurile au continuat să crească. La rândul său, vicepreşedinţia a afirmat mai departe că această creştere este motivată în parte prin lichidare de dobânzi, reduceri de valori şi finanţare directă, dar că vânzarea de acţiuni se va realiza în mod iminent, şi aceasta va determina importanta scădere aşteptată a riscurilor. Totuşi, investigaţia a demonstrat că creşterea constatată a riscurilor se datora unor conturi ascunse în mod deliberat la timpul lor, care ieşeau la suprafaţă în urma investigaţiei, ajungând la un total de 20.028.000.000 de pesete, din care numai 7.020.000.000 corespundeau operaţiunii Puerto Targa. Chiar şi aşa, vicepreşedinţia afirmă mai departe că achiziţionarea de către Sun Qafer Alley a acţiunilor societăţii Puerto Targa va duce la normalizarea situaţiei.

— După ce s-a încheiat investigaţia corespunzătoare, s-a putut conchide că Puerto Targa este o societate care, în urma unei complexe operaţiuni de inginerie financiară pe baza unor societăţi cu sediul în Gibraltar, este finanţată, de la crearea ei până în prezent, aproape în totalitate de către Banca El Cartujano, fapt care a fost ascuns majorităţii membrilor

Consiliului de Administraţie. S-ar putea spune că a fost practic înfiinţată în primul rând pentru a se înregistra un beneficiu fictiv la bilanţul anterior al Băncii El Cartujano, făcând să figureze ca venit cele 7.020.000.000 rezultate din cumpărarea societăţii, în realitate Banca plătindu-şi ei înseşi prin autovânzarea societăţii Puerto Targa prin intermediul firmelor-paravan din Gibraltar. Iar cel de-al doilea obiectiv era acela de a echilibra bilanţul Băncii cu plusvaloarea obţinută prin vânzarea ulterioară a societăţii respective către Sun Qafer Alley. Cu alte cuvinte, de a acoperi o „gaură" de peste 10.000.000.000 făcută la Banca El Cartujano prin gestiunea actualei vicepreşedinţii şi ca urmare a balastului rezultat din anterioarele gestiuni.

— Vânzarea, care conform vicepreşedinţiei de acum avea să tripleze valoarea actuală a societăţii, nu s-a efectuat încă, şi s-a avansat ca nouă dată pentru realizarea ei jumătatea sau sfârşitul lunii mai a anului curent. Este posibil ca, după cum afirmă vicepreşedinţia, operaţiunea Puerto Targa să normalizeze situaţia internă. Dar, pentru moment, ceea ce se poate într-adevăr constata este că ascunderea sistematică a adevăratei situaţii dovedeşte până acum o evidentă „cosmetizare" în bilanţul rezultatelor Băncii El Cartujano. Aceasta înseamnă că, în cursul ultimului an, Consiliului de Administraţie i-au fost ascunse situaţia de risc şi lipsa rezultatelor pozitive, precum şi numeroasele neregularităţi şi greşeli de gestiune, chiar dacă, la drept vorbind, nu toate pot fi imputate actualei vicepreşedinţii.

— Ca motivaţie a acestei ascunderi se pot cita: căutarea frenetică de resurse noi şi costisitoare, contabilitate falsă, cu încălcarea normelor bancare, şi un risc ce poate fi calificat drept temerar şi care, fără materializarea mult aşteptatei vânzări a societăţii Puerto Targa către Sun Qafer Alley (anunţată pentru aproximativ 180.000.000 de dolari), poate produce o pierdere cu consecinţe extrem de grave pentru Banca El Cartujano, precum şi un scandal public ce i-ar ştirbi considerabil prestigiul social în faţa acţionariatului alcătuit în general din mici acţionari de tip conservator.

— În privinţa neregularităţilor ce pot fi atribuite direct actualei vicepreşedinţii, investigaţia a evidenţiat o lipsă generală a noţiunii de austeritate, prin plata unor importante sume către specialişti sau persoane particulare fără cuvenita justificare documentară (inclusiv persoane şi instituţii publice, cu cazuri ce pot fi definite direct drept mituire), ca şi intervenţia actualei vicepreşedinţii în afaceri cu clienţi şi posibila, deşi nedovedita, obţinere a unor beneficii şi comisioane.

— Din toate cele expuse mai sus şi lăsând la o parte neregularităţile de gestiune constatate, reiese limpede că eşecul operaţiunii Puerto Targa ar pune Banca El Cartujano într-o situaţie de gravă dificultate. Reiese, de asemenea, ca element îngrijorător posibilul efect negativ pe care cunoaşterea operaţiunilor realizate de actuala vicepreşedinţie cu privire la

biserica Nuestra Señora de las Lágrimas şi ansamblul operaţiunii Puerto Targa l-ar putea avea asupra opiniei publice şi asupra clientelei tradiţionale a băncii, reprezentată de clasa medie conservatoare şi în majoritate catolică.

În linii generale, totul era adevărat. La ultimele două şedinţe, Gavira fusese nevoit să facă adevărate jonglerii pentru a prezenta drept acceptabilă prestaţia sa la conducerea unei bănci care ajunsese în mâinile lui viciată de o politică financiară conservatoare şi mediocră. Puerto Targa şi alte operaţiuni similare erau modalităţi de a câştiga timp până îşi consolida poziţia în fruntea Băncii El Cartujano. Asta semăna mult cu urcatul pe o scară folosind treptele lăsate în urmă de cineva pentru a şi le pune în faţă; dar, până la lovitura definitivă, era singura tactică posibilă. Avea nevoie de un respiro şi de credit, iar operaţiunea Nuestra Señora de las Lágrimas, momeala pentru saudiţii care aveau să cumpere Puerto Targa, era neapărat necesară: asta avea să transforme zona de nord din Santa Cruz într-o bijuterie pentru turismul elitist. Documentaţia proiectului — un mic şi ultraselect hotel de lux, cu toate serviciile adecvate, la numai cinci sute de metri de vechea moschee din Sevilla, un capriciu personal al lui Kemal Ibn Saud, fratele regelui Arabiei Saudite şi principalul acţionar de la Sun Qafer Alley — era protejată cu parolă pe hard-disk-ul calculatorului său, împreună cu raportul asupra gestiunii lui şi cu alte câteva secrete ale lui Gavira, având copii pe dischete şi CD-uri în seiful aşezat exact sub tabloul lui Klaus Paten. Erau prea multe în joc pentru ca manevrele a patru consilieri să arunce totul pe apa sâmbetei.

Mai aruncă o privire spre ecran, încruntându-se. Îl neliniştea prezenţa intrusului şi bila lui săltăreaţă. Dacă era un hacker, era puţin probabil să fi descifrat parola şi să fi accesat fişierul confidenţial, deşi aşa ceva era posibil. Însă indivizii ăştia lăsau de obicei urme ale trecerii lor, prin urmare bila ar fi fost înăuntru, nu în afară. Gândul îl făcu să-l treacă toate sudorile; nu era plăcut ca un intrus să se afle în apropierea acestui gen de informaţii. După cum obişnuia să afirme bătrânul Machuca, mai bine un „pentru orice eventualitate" decât un „cine are să spună una ca asta"; aşa că se apucă să tasteze pentru a şterge fişierul.

Apoi rămase cu ochii la apele de un verde-cenuşiu ale Guadalquivirului şi la strada Betis ce se înălţa pe celălalt mal. Soarele le făcea să reverbereze, şi strălucirea lor reliefa silueta compactă a Turnului de Aur. În lumea lui Pencho Gavira, era legitim să aspire ca toate acestea să ajungă în mâinile lui; ca reflexul de metal lucios să sclipească în fiecare dimineaţă exclusiv pentru el, spre chipul lui şi spre peretele unde atârna tabloul lui Klaus Paten, iluminându-i

triumful şi gloria. Aprinse o ţigară şi îndreptă fumul spre fâşia lată de lumină aurită care intra de jos, prin fereastră, ca un reflector în mijlocul scenei. Apoi deschise sertarul biroului şi scoase, pentru a mia oară, revista unde nevastă-sa ieşea de la Alfonso al XIII-lea cu toreadorul. Cu o mână pe fotografii, simţi din nou o dorinţă morbidă şi tainică; starea aceea de ameţeală fascinantă, perversă, ce-l cuprindea când răsfoia paginile pentru a revedea poze care-i erau arhicunoscute. Ochii lui se mutară de la copertă la fotografia Macarenei de pe birou, într-o ramă de argint: ea în prim-plan, cu o bluză albă care-i lăsa un umăr dezgolit. Era o fotografie făcută chiar de el, pe vremea când credea că e a lui întotdeauna, şi nu numai când făceau dragoste. Înainte de criza provocată de povestea cu biserica şi de cea cu copilul pe care Macarena dorise să-l aibă într-un moment nepotrivit. Înainte ca ea să înceapă să-i mângâie sexul cu dezinteresul cuiva care citeşte un text plicticos în *braille*.

Se foi, neliniştit, în fotoliul de piele. Şase luni. Îşi aminti de nevastă-sa goală în lumina neonului, stând pe marginea căzii, în timp ce el era sub duş fără să aibă habar că făcuseră dragoste pentru ultima oară. Privindu-l cum n-o făcuse niciodată, ca şi cum ar fi fost cu totul şi cu totul un necunoscut. Se ridicase brusc şi, când Gavira intrase în dormitor cu apa picurându-i de sub halat, ea era îmbrăcată şi-şi făcea valiza. Nu rostise niciun cuvânt, niciun reproş. Îi aruncase în tăcere o privire tainică, înainte de a se îndrepta spre uşă fără să-i lase timp să se împotrivească cu vreun argument sau vreun gest. Şase luni până în ziua de azi. Şi nu acceptase niciodată să-l revadă. Niciodată.

Puse revista cu colţurile întoarse înapoi în sertar pe când îşi strivea, furios, ţigara în scrumieră, până văzu că se stinge şi ultima licărire; ca şi cum ar fi găsit alinare în gestul acela violent la scară mică. De-ar putea, îşi zise, să facă acelaşi lucru cu parohul, şi cu călugăriţa cu mutră de lesbiană, şi cu toţi popii ăia iviţi de prin confesionale, şi de prin catacombe, şi din trecutul cel mai perimat şi mai negru, ca să-i facă lui viaţa amară. Şi cu Sevilla aceea trufaşă, roasă de molii, mizerabilă, gata să-i amintească de condiţia lui de venetic îndată ce fiica ducesei de Nuevo Extremo i-a întors spatele. O pală de furie îi încleşta fălcile, şi cu o lovitură cu dosul mâinii trânti cu faţa în jos poza femeii. Pentru numele Domnului, al Diavolului sau al cui ar fi răspunzător de povestea asta, toţi aveau să plătească foarte scump ruşinea şi nesiguranţa pe care-l făceau să le simtă. Mai întâi i-au furat nevasta, iar acum încercau să-i fure biserica, şi viitorul.

— O să vă fac una cu pământul, şuieră aproape cu voce tare. Pe toţi.

Rosti cuvintele acelea în clipa în care-şi închise calculatorul, pe când dreptunghiul luminos al ecranului se tot micşora, până se şterse cu desăvârşire. Era gata să pună în practică sentinţa. Câţiva popi scoşi din circulaţie — un şold fracturat, ca învăţătură de minte — nu aveau

să-i stârnească lui Pencho Gavira remuşcări demne de luat în consideraţie. Şi, la drept vorbind, niciun fel de remuşcări. Aşa că, atunci când întinse mâna către telefonul interior, era convins că trebuia să facă ceva în problema asta.

— Peregil, spuse în receptor. Oamenii tăi sunt de încredere?

Cu totul şi cu totul, fu răspunsul acolitului. Atunci Gavira se uită la fotografia înrămată întoarsă cu faţa în jos pe masă şi schiţă grimasa aceea feroce care în lumea andaluză a finanţelor îl făcuse să se procopsească cu porecla „Taurul sălbatic din Arenal". Era momentul să treacă la acţiune, îşi zise. Şi era sigur că avea să le rupă şira spinării popilor ălora care erau o piază rea.

— Păi atunci, dă-i bătaie, ordonă. Dă foc la biserică, sau fă ce crezi că-i mai bine. Vreau să se aleagă praful.

VI. Cravata lui Lorenzo Quart

„În dumneavoastră sunt toate femeile din lume."
(Joseph Conrad, Săgeata de aur)

Lorenzo Quart n-avea decât o cravată. Era de mătase bleumarin, cumpărată de la un magazin de cămăşi de pe Via Condotti, la o sută cincizeci de paşi de casa lui. Întotdeauna purtase acelaşi tip: cu croiala tradiţională, puţin mai îngustă decât cele la modă acum. O folosea rareori, veşnic cu costume foarte închise la culoare şi cu cămăşi albe, iar când se şifona sau se murdărea cumpăra alta la fel în locul ei. Asta se întâmpla doar de vreo două ori pe an, căci cel mai adesea purta cămăşile negre cu guler înalt pe care le călca el însuşi cu grija unui militar veteran, gata să facă faţă neaşteptatelor inspecţii ale uniformei din partea superiorilor săi obsedaţi de regulament. Toate acţiunile din viaţa lui Quart se întemeiau pe un presupus regulament. Respectarea lui strictă data de când îşi aducea aminte, cu mult înainte ca, trântit cu faţa în jos şi braţele în cruce, cu obrajii pe dalele reci ale pardoselii, să fi fost hirotonisit, încă de la seminar, Quart îşi asumase disciplina Bisericii ca pe o normă eficientă pentru a-şi orândui viaţa. Obţinuse în schimb siguranţă, un viitor şi o cauză pentru care să-şi folosească talentul; dar, spre deosebire de alţi colegi, nici atunci şi nici mai târziu, când a ajuns preot, nu şi-a vândut vreodată sufletul unui protector sau unui prieten influent. Credea — şi era poate singura lui naivitate — că era de-ajuns să te supui regulilor pentru a-ţi asigura stima oamenilor. Cert este că nu lipsiseră superiorii pe care disciplina şi inteligenţa tânărului preot să-i impresioneze. Aceasta i-a dat un impuls carierei: şase ani de seminar şi doi de facultate, studiind filosofia, istoria Bisericii şi teologia, şi o bursă la Roma pentru a-şi lua doctoratul în drept canonic, sistemul legal intern al Bisericii. Acolo, profesorii Universităţii Gregoriene îi propuseseră numele la Academia Pontificală pentru Oamenii Bisericii şi Nobili, unde Quart a studiat

diplomaţia şi relaţiile dintre Biserică şi Stat. Apoi Secretariatul de Stat îl repartizase la două nunţiaturi europene, până când monseniorul Spada îl recrutase oficial la Institutul pentru Lucrări Externe, când abia împlinise douăzeci şi nouă de ani. Atunci Quart se dusese la Enzo Rinaldi şi plătise o sută cincisprezece mii de lire pentru prima lui cravată.

Trecuseră zece ani de atunci, şi continua să aibă probleme cu nodul. Nu pentru că n-ar fi ştiut să-l facă în cruce, să întoarcă cravata de la dreapta la stânga şi de sus în jos. Dar, nemişcat în faţa oglinzii din baie, privea gulerul alb al cămăşii şi mătasea bleumarin pe care o ţinea între degete cu o certitudine extrem de vulnerabilă. Să facă abstracţie de gulerul roman şi de cămaşa neagră la o cină cu Macarena Bruner i se părea primejdios, ca un cavaler templier care ar renunţa la platoşă când stă de vorbă cu mamelucii lângă zidurile din Tir. Ideea îi smulse un zâmbet neliniştit, în vreme ce-şi privea ceasul de la mâna stângă. Avea exact timpul necesar să se îmbrace şi să se îndrepte spre restaurant, pe care-l localiza cu ajutorul hărţii în piaţa Santa Cruz, la câţiva paşi de vechile fortificaţii arabe. Asta dădea nişte conotaţii negative asemănării cu templierul.

Lorenzo Quart era punctual ca oricare dintre automatele acelea elveţiene cu părul tuns zero şi uniformă multicoloră care alcătuiau garda Vaticanului, întotdeauna calcula orele împărţindu-le în diviziuni precise, de parcă ar fi avut o agendă în minte, ceea ce-i permitea să folosească la maximum orice fracţiune de timp disponibilă. Avea destul timp să se ocupe de cravată, aşa încât se strădui să-şi facă nodul pe îndelete, potrivindu-l cu grijă. Îi plăcea să se mişte încet, fiindcă autocontrolul era mândria sa, iar povestea relaţiilor lui cu restul lumii consta într-o stare de continuă încordare pentru a evita vreun gest precipitat, vreun cuvânt deplasat, vreun prea devreme sau prea târziu, vreo mişcare nerăbdătoare care să umbrească seninătatea regulii. Întotdeauna conta, mai presus de orice, regula. Graţie ei, chiar şi atunci când nesocotea alte coduri care nu erau ale lui — act pe care monseniorul Spada, cu doveditu-i talent pentru eufemisme, îl definea ca „a se mişca pe marginea exterioară a legalităţii” — aparenţele morale erau salvate. Singura lui credinţă era credinţa soldatului. Iar în cazul lui nu se potrivea vechea zicală a Curiei: *Tutti i preti sono falşi.* Problema dacă toţi preoţii erau sau nu nişte farsori îl lăsa indiferent. Lorenzo Quart era un liniştit templier cinstit.

Poate de aceea, după ce-şi contemplă imaginea în oglindă, îşi desfăcu cravata şi şi-o scoase. Procedă apoi la fel şi cu cămaşa albă, aruncând-o pe taburetul din baie. Cu torsul gol, se duse la dulap şi scoase din sertar o cămaşă neagră de preot, cu guler rotund, şi şi-o puse în locul celeilalte. Când îşi încheie nasturii, degetele îi atinseră cicatricea de sub clavicula stângă, amintire a operaţiei suferite după

ce un soldat american îi fracturase umărul cu o lovitură cu patul puştii în timpul invaziei din Panama. Era singura lui cicatrice profesională, insigna roşie a curajului sau gloria martiriului, cum spunea cu ironie monseniorul Spada. Şi, cu toate că subiectul făcea o profundă impresie şi asupra arhiepiscopului, şi asupra fricoşilor care iscodeau prin toate acele *curriculum vitae* ale Curiei, el ar fi preferat ca energumenul cu cască, puşcă M-l6 şi ecuson de identificare *J. Kowalski* pe vesta antiglonţ — „alt polonez", avea să precizeze apoi, pe un ton muşcător, monseniorul Spada — să ia mai în serios paşaportul diplomatic al Vaticanului care-i fusese vânturat prin faţa ochilor la Nunţiatură, în ziua când Quart negociase predarea generalului Noriega.

În afară de lovitura cu patul puştii, afacerea din Panama fusese o operaţiune impecabilă, care acum era considerată la ILE drept modelul clasic de diplomaţie în situaţii de criză. La doar câteva ceasuri după ce a avut loc invazia americană şi intrarea lui Noriega la legaţia diplomatică a Vaticanului, Quart a aterizat acolo urgent, după un zbor plin de peripeţii din Costa Rica. Misiunea lui oficială era să-l ajute pe nunţiu, dar în realitate avea să supravegheze desfăşurarea negocierilor şi să informeze direct Institutul pentru Lucrări Externe, preluând ştafeta de la monseniorul Hector Bonino, un argentinian-italian străin de cariera diplomatică şi care nu se bucura de întreaga încredere a Secretariatului de Stat când era vorba să se ocupe de chestiuni eterodoxe. Şi tabloul era într-adevăr singular: soldaţii americani, printre gardurile de sârmă ghimpată şi arici, instalaseră megafoane care timp de douăzeci şi patru de ore bubuiau prin văzduh, transmiţând muzică rock menită să submineze rezistenţa psihologică a nunţiului şi a refugiaţilor săi. În clădire, instalaţi prin birouri şi pe culoare, vegetau un nicaraguan— şeful serviciilor de contraspionaj al lui Noriega —, cinci membri ai organizaţiei basce ETA, un consilier economic cubanez care amenința fără încetare că se sinucide dacă nu-l trimiteau teafăr şi nevătămat înapoi la Havana, un agent de la Cesid-ul spaniol care intra şi ieşea cum îi poftea inima ca să joace şah cu nunţiul şi să transmită informaţii la Madrid, trei traficanţi de droguri columbieni şi însuşi generalul Noriega, alias Carapifia, cu faţa aceea devastată de cratere lunare pe care americanii puseseră un preţ mare. În schimbul azilului, monseniorul Bonino impunea ca invitaţii lui să asiste la slujba zilnică, şi era mişcător să-i vezi cum îşi dădeau frăţeşte unii altora un semn de pace, strângându-şi mâna, cubanezul traficanţilor, bascii nicaraguanului şi acesta agentului de la Cesid, cu Noriega numai rugăciuni şi lovituri în piept sub privirea încruntată a nunţiului, pe când în stradă Bruce Springsteen urla *Born in USA*. În noaptea critică a asediului, când comandourile Delta cu chipurile vopsite în negru au încercat să ia cu asalt Nunţiatura, Quart a rămas în legătură telefonică cu arhiepiscopii din New York şi Chicago, până

a izbutit să-l determine pe preşedintele Bush să nu autorizeze acţiunea. În cele din urmă, Carapifia s-a predat fără prea multe condiţii, nicaraguanul şi bascii au fost scoşi cu discreţie din Panama, iar traficanţii s-au făcut nevăzuţi de bunăvoie, apărând mai târziu la Medellin. Numai cubanezul, care a ieşit ultimul, a avut probleme când nişte marines l-au descoperit în portbagajul unui vechi Chevrolet Impala închiriat de Quart, în care agentul de la Cesid era gata să-l scoată din Nunţiatură de amorul artei, riscându-şi cariera. Acordul negociat pentru scoaterea lui era secret, şi tocmai de aceea soldatul Kowalski nu era la curent. Iar munca lui nu presupunea subtilităţi diplomatice, aşa încât încercarea de mediere a lui Quart s-a sfârşit cu un umăr fracturat, în pofida gulerului de preot şi a paşaportului pontifical. În ce-l priveşte pe cubanez, un tip nervos pe nume Girón, a stat o lună într-o închisoare din Miami. Şi nu numai că nu s-a ţinut de promisiunea de a se sinucide, dar la ieşire a obţinut chiar azil politic în Statele Unite, după un interviu acordat la *Reader's Digest,* cu titlul „Şi eu am fost tras pe sfoară de Castro".

În hol stătea un necunoscut, care se ridică în picioare când Quart ieşi din lift. Avea vreo patruzeci de ani şi era gros în talie, cu părul dat cu fixativ şi rărit în creştet.

— Mă numesc Bonafé, se prezentă. Honorato Bonafé.

Quart îşi zise că puţine nume contraziceau cu atâta neruşinare aspectul posesorului. „Onorabil" şi „de bună-credinţă" erau cele de pe urmă concepte care se puteau asocia cu guşa aceea prematură, ca un fel de prelungire a obrajilor, şi cu pleoapele umflate în jurul ochilor mici şi vicleni, care-şi priveau interlocutorul parcă întrebându-secât ar putea obţine pe costumul şi pantofii lui, dacă reuşea să pună mâna pe ei şi să-i vândă pe la careva.

— Putem sta de vorbă un moment?

Era un tip nesuferit, mai cu seamă zâmbetul lui: o strâmbătură fixă, slugarnică şi neruşinată în acelaşi timp, semănând cu cea a unui cleric din vechea şcoală care încerca să intre în graţiile unui episcop. Individului, se gândi Quart, i-ar fi venit de minune veşmintele până la călcâie în locul costumului bej şifonat şi al borsetei de piele a cărei curea şi-o petrecuse pe încheietura mâinii stângi. O mână mică, grăsuţă şi flască, din acelea care, atunci când strâng altă mână, întind numai vârful degetelor.

Quart se opri, rezervat, dispus să asculte, privind peste capul vizitatorului ceasul din perete, care arăta că mai erau cincisprezece minute până la întâlnirea cu Macarena Bruner. Celălalt îi urmări privirea, spuse iar că e vorba doar de un moment, apoi ridică mâna cu borseta, fiind cât pe ce s-o sprijine de braţul preotului. Quart se uită la mâna aceea, ferindu-se de atingere. Tipul se opri la jumătatea

gestului, în aer, pe când îndruga o confuză declaraţie de intenţii pe un ton complice, care făcu să sporească enervarea lui Quart. Însă ceea ce i-a provocat alarma profesională a fost numele revistei *Q+S:*

— Pe scurt, părinte. Sunt la dispoziţia dumneavoastră pentru orice doriţi.

Quart îşi încruntă sprâncenele, bănuitor şi descumpănit. Pe sufletul lui dacă tipul ăla nu i-a făcut chiar acum cu ochiul.

— Vă mulţumesc. Dar nu văd legătura.

— N-o vedeţi — Bonafe clătină din cap, de parcă ar fi împărtăşit o glumă plină de haz. Şi totuşi, e foarte limpede, nu-i aşa? Ceea ce faceţi la Sevilla.

Dumnezeule mare! Tocmai asta-i lipsea, ca un individ de teapa lui să-şi bage nasul în ceea ce Roma pretindea să fie o treabă cum nu se poate mai discretă. Stăpânindu-şi enervarea, Quart se întrebă cum de erau posibile atâtea scurgeri de informaţii pretutindeni.

— Nu ştiu la ce vă referiţi.

Interlocutorul lui îl privea cu o insolenţă prost disimulată:

— Chiar nu ştiţi?

Era prea mult, aşa încât Quart aruncă o privire spre ceas.

— Scuzaţi-mă. Am o întâlnire.

Făcu vreo câţiva paşi pe hol spre uşă, fără să-şi ia la revedere. Dar celălalt îl ajunse din urmă şi o porni alături de el.

— Îmi daţi voie să vă însoţesc? Am putea sta de vorbă între timp.

— N-am nimic de vorbit cu dumneavoastră.

Lăsă cheia la recepţie şi ieşi în stradă, cu ziaristul după el. Pe cer mai stăruiau fâşii luminoase, conturând silueta întunecată a Giraldei. În piaţa Virgen de los Reyes se aprindeau chiar atunci luminile.

— Cred că nu mă înţelegeţi, insistă Bonafe, scoţând un exemplar din *Q+S* pe care-l ţinea îndoit în buzunar. Lucrez la revista asta — făcu o pauză, oferindu-i-o lui Quart, dar, văzând că acesta nu arăta niciun interes, o puse înapoi. Tot ce vă solicit e o mică discuţie prietenească: dumneavoastră îmi povestiţi vreo două chestii, iar eu o să fiu băiat bun. Vă asigur că amândoi am profita de cooperarea asta.

Pe buzele acelea rumene, cuvântul „cooperare" căpăta conotaţii obscene. Quart făcu un efort să-şi înfrâneze repulsia:

— Vă rog să nu insistaţi.

— Haide, dom'le — de sub tonul cordial se ivea grosolănia. Doar atât cât să bem ceva.

Ajunseră la colţul palatului arhiepiscopal, la lumina unui felinar. Pe neaşteptate, Quart se opri şi se învârti pe călcâie.

— Ascultă, Buenafée.

— Bonafé, preciza celălalt.

— Bonafé, sau cum te-oi fi numind. Ce fac eu la Sevilla nu e treaba dumitale. Şi, în orice caz, niciodată nu mi-ar trece prin cap să trăncănesc aiurea despre asta.

Ziaristul protestă, ţuguindu-şi buzele cu un aer monden pe când îi dădea zor cu locurile comune ale meseriei: datoria de a informa, căutarea adevărului etc. Publicul avea dreptul să ştie.

— Pe deasupra, adăugă, după o clipă de gândire, pentru dumneavoastră toţi e mai bine să fiţi înăuntru decât în afară.

Asta suna a ameninţare codificată, şi Quart începu să-şi piardă răbdarea.

— *Dumneavoastră toţi?* Vă referiţi la vreun gen de club?

— Nu, dom'le. Ştiţi doar: dumneavoastră toţi — zâmbea din nou, libidinos, împăciuitor. Clerul şi tot restul.

— Mda. Clerul.

— Aşa, aşa.

— Clerul şi tot restul.

Guşa făcu trei cute când Bonafé încuviinţă iar, plin de speranţă:

— Văd că ne înţelegem.

Acum Quart îl privea calm, cu mâinile la spate:

— Şi ce anume doreşti să ştii?

— Mă rog… Un pic din toate — Bonafé se scărpina la subsuoară pe sub haină. Ce părere au cei de la Roma în legătură cu biserica asta, de pildă. Care e situaţia canonică a parohului… Şi ce mi-aţi putea povesti despre misiunea dumneavoastră aici — îşi accentua zâmbetul pe

jumătate servil, pe jumătate complice. Vă fac toate înlesnirile.

— Şi ce se va întâmpla dacă refuz?

Ziaristul plescăi din limbă, de parcă în momentul acela al relaţiei stabilite între ei asta ar fi fost ceva cu totul deplasat.

— Păi, voi ajunge să scriu reportajul în orice caz. Iar cine nu-i cu mine e împotriva mea — vorbind, se legăna pe vârful picioarelor. Nu glăsuieşte aşa Evanghelia?

— Ascultă, Buenafé…

— Bonafé — ridică un deget, precizând. Honorato Bonafé.

Quart îl cercetă o clipă în tăcere. Apoi se uită în dreapta şi-n stânga, înainte de a face un pas spre el cu un aer confidenţial. Dar era ceva în gestul lui, poate diferenţa de statură sau expresia din ochii preotului, care-l făcu pe celălalt să dea înapoi până la zid.

— În realitate, nu-mi pasă nici cât negru sub unghie cum te cheamă, spuse Quart în şoaptă, fiindcă sper să nu ne mai întâlnim niciodată — se mai apropie puţin, până când îl văzu pe Bonafé clipind, stânjenit. Vreau să-ţi spun că habar n-am dacă eşti obraznic, şantajist, imbecil sau toate astea la un loc. În orice caz, şi în ciuda condiţiei mele ecleziastice, sunt predispus la păcatul furiei; aşa că te sfătuiesc să dispari din viaţa mea. În clipa asta.

Lumina felinarului desena nişte zăbrele verticale pe faţa celuilalt. Zâmbetul îi dispăruse şi se uita la Quart dispreţuitor.

— Nu-i ceva potrivit pentru un preot, protestă, cu guşa tremurândă. Mă refer la atitudinea dumneavoastră.

— Ţi se pare? — acum îi venea lui Quart rândul să zâmbească, şi o făcu într-un fel deloc prietenos. Te-ar surprinde să afli de câte lucruri nepotrivite sunt în stare.

Îi întoarse spatele şi se îndepărtă, întrebându-se cât avea să plătească pentru victoria aceea măruntă. Singurul lucru limpede era necesitatea de a încheia investigaţia înainte ca lucrurile să înceapă să se complice din cale-afară, dacă nu se şi complicaseră deja. Un ziarist adulmecând prin sacristii era picătura ce făcea să se verse paharul. Dus pe gânduri, Quart traversă piaţa Virgen de los Reyes fără să dea atenţie unei perechi aşezate pe o bancă: un bărbat şi o femeie care se ridicară în picioare şi merseră în urma lui, la o oarecare distanţă. El era gras, cu costum alb şi pălărie de panama, iar ea avea o rochie cu buline şi un cârlionţ ca un melc ciudat fixat pe frunte. Îl urmau pe Quart braţ la braţ, ca orice pereche cumsecade care se bucură de asfinţitul plăcut; dar, trecând prin dreptul unui bărbat cu pulover cu guler pe gât şi sacou în carouri, care mesteca o scobitoare rezemat de poarta barului Giralda, schimbară cu el o privire plină de subînţeles. În clipa aceea începură să bată clopotele în campanilele din Sevilla, trezind porumbeii care moţăiau în penumbra streşinilor.

Când preotul cel înalt intră în La Albahaca, don Ibrahim îl trimise pe Potro del Mantelete cu o monedă de cinci duros la cabina telefonică cea mai apropiată, pentru a-l înştiinţa pe Peregil. În mai puţin de o oră, acolitul lui Pencho Gavira îşi făcu şi el apariţia, să arunce o privire. Avea un aspect obosit şi ducea în mână o pungă de la Marks & Spencer. Îşi găsi oastea strategic amplasată în piaţa Santa Cruz, în faţa vechii reşedinţe din secolul al XVII-lea transformate în restaurant: Potro nemişcat, rezemat de perete, aproape de ieşirea care dădea spre fortificaţiile arabe, şi Niña Puñales croşetând, aşezată pe soclul crucii de fier din mijlocul pieţei. În ce-l priveşte pe don Ibrahim, îşi mişca umbra impunătoare dintr-o parte în cealaltă, legănându-şi bastonul, cu o havană Montecristo aprinsă sub borul larg al pălăriei albe de pai.

— E înăuntru, îi spuse lui Peregil. Cu doamna.

Apoi îi dădu pe scurt raportul, privind la lumina unui felinar ceasul pe care şi-l scoase din vestă. Cu douăzeci de minute mai devreme o trimisese pe Niña, sub pretextul de a vinde flori, iar apoi el însuşi ajunsese să schimbe câteva cuvinte cu chelnerii, profitând de faptul că îşi cumpărase de la tutungeria restaurantului havana pe care o avea acum în gură. Perechea ocupa colţul cel mai ferit dintr-unul din cele trei mici saloane ale localului— mese puţine şi clientelă selectă —, sub o copie acceptabilă a Beţivanilor lui Velázquez. Comandaseră salată de scoici cu busuioc şi trufe, doamna, şi *foie* de gâscă proaspăt, prăjit uşor, cu sos de oţet şi miere, reverendul. Apă minerală plată, marca Lanjaron, şi un sortiment de vin roşu de Pesquera de pe malul fluviului Duero, în privinţa căruia don Ibrahim se scuza că nu putuse verifica anul; însă, după cum îi preciza lui Peregil răsucindu-şi un vârf al mustăţii, un interes exagerat ar fi pus poate chelnerii pe gânduri.

— Şi despre ce vorbesc? întrebă Peregil.

Fostul fals avocat făcu un gest de solemnă neputinţă.

— Asta, remarcă, e în afara atribuţiilor mele.

Peregil cerceta problema pe toate feţele. Situaţia era mai departe sub control; don Ibrahim şi cei doi ciraci ai lui făceau faţă, iar cărţile pe care i le dădeau în mână păreau a fi bune. În lumea lui, ca în cea mai mare parte a lumilor posibile, informaţia însemna bani; totul consta în a profita cât mai mult, alegând licitantul cuvenit. El ar fi preferat, desigur, ca toate să fie rezolvate în ultimă instanţă de şeful lui de drept, Pencho Gavira, principalul interesat, în dubla lui calitate de bancher şi de soţ. Însă gaura de şase milioane şi datoria pe care o avea la cămătarul Ruben Molina îl împiedicau să vadă lucrurile limpede. De mai multe nopţi dormea îngrozitor, iar ulcerul îşi făcea din nou de cap. Dimineaţa, când se aşeza în faţa oglinzii din baie ca să-şi ascundă chelia prin complicata arhitectură a pieptănăturii cu cărare în dreptul urechii stângi, Peregil nu vedea decât dezolare pe

mutra posomorâtă care-l privea din oglindă. Era pe zi ce trece mai pleşuv, avea stomacul în pioneze, datora şase milioane şefului lui şi aproape de două ori pe atâta cămătarului, şi-l chinuia bănuiala că de la ultimul lui cutremur divin cu Dolores la Negra se procopsise cu o alarmantă usturime în zona genito-urinară. Asta-i mai lipsea. Viaţa era într-adevăr de rahat. Cu o circumstanţă agravantă. Peregil aruncă o privire siluetei albe a lui don Ibrahim, care aştepta instrucţiuni, apoi Niñei Puñales ce croşeta de zor la lumina felinarelor şi, în sfârşit, lui Potro, rezemat de zidul din colţ. La toate necazurile care-i complicau viaţa se mai adăuga acum altă situaţie stingheritoare: informaţia obţinută graţie celor trei ciraci circula deja pe piaţă, căci Peregil avea nevoie urgentă de bani lichizi. Honorato Bonafé, directorul revistei Q +S, îi dăduse chiar în după-amiaza aceea un alt cec la purtător, de data asta ca plată pentru nişte informaţii confidenţiale legate de preotul venit de la Roma, de fosta — sau ce-o fi acum– nevastă a şefului lui şi de treaba cu Nuestra Señora de las Lágrimas. Având acest precedent, viitoarea tentaţie era limpede: Macarena Bruner şi popa cel elegant însemnau altă primă pagină în orice revistă sevillană. Şi cina aceea la Albahaca, cu eventualele-i urmări, oricât de inconsistente aveau să fie, era clinchetul unei case de marcat ce se auzea în gândurile lui Peregil. Dar Bonafé, deşi plătea bine, se dovedea un tip imprevizibil şi periculos. A-i vinde un popă, sau mai mulţi, treacă-meargă. Dar s-o adaugi la lotul acesta şi pe nevasta şefului, şi încă pentru a doua oară, asta nu mai era potlogărie, ci înaltă trădare oficială. Şi câteva bancnote de o mie erau vopsite în verde de diavol în persoană.

Nu pierdea însă nimic dacă prevedea orice eventualitate. Din anii când fusese detectiv particular Peregil îşi amintea că planurile se fac conform ipotezei celei mai probabile, iar măsurile de siguranţă, conform celei mai periculoase. Şi cel mai periculos era să nu te alegi la poker nici măcar cu o pereche când toată lumea avea careu de aşi sau chintă de culoare; aşa încât, în ce priveşte supravieţuirea, acumularea de informaţii era asigurarea lui specială de viaţă. Cu asemenea gânduri se întoarse spre chipul grav al lui don Ibrahim, care aştepta în umbră cu havana fumegândă pe sub mustaţă, bastonul pe braţ şi degetele mari în răscroiala vestei. Era mulţumit de el şi de ciracii lui, şi asta îi insuflă puţin optimism, până într-atât încât îşi duse mâna la buzunar ca să-i plătească trabucul Montecristo de la restaurant, dar se răzgândi la vreme. Nu era cazul să-i obişnuiască prost. Pe deasupra, chestia cu havana putea fi o minciună.

— Bună treabă, zise.

Don Ibrahim nu răspunse la elogiu, mulţumindu-se să tragă de câteva ori din ţigara de foi pe când se uita la Niña Puñales şi la Potro, ca să-i dea de înţeles lui Peregil că era drept să împartă cu ei

respectiva glorie.

— Vreau s-o ţineţi tot aşa, adăugă acolitul lui Pencho Gavira. Vreau ca popa să nu se ducă nici la pipi fără ca eu s-o ştiu.

— Şi în privinţa doamnei?

Aici apele erau adânci. Peregil îşi muşcă buza de jos, neliniştit.

— Discreţie absolută, conchise în cele din urmă. Nu mă interesează decât ce legătură are ea cu popa ăsta, sau cu cel bătrân. Aici vreau să nu vă scape niciun amănunt.

— Şi cu chestia cealaltă?

— Care cealaltă?

— Păi, nu ştiu. Hmm… Cealaltă.

Don Ibrahim privea în jur, stingherit. Citea zilnic ziarul *ABC*, dar din când în când mai arunca o privire şi pe revista *Q+S*, pe care Niña Puñales o cumpăra împreună cu altele: *Hola, Semăna* şi *Diez Minutos*, deşi, după părerea fostului fals avocat, prima era de departe mai în goană după senzaţii tari şi mai de prost-gust decât celelalte. Pozele doamnei Bruner cu toreadorul, bunăoară, erau deplasate. La urma urmelor, ea făcea parte dintr-o familie ilustră şi, pe deasupra, era femeie măritată.

— Popii, zise Peregil. Să vă axaţi pe popi.

Brusc, îşi aduse aminte de ceea ce adusese în pungă şi scoase de acolo un aparat Canon cu zoom de la 80 la 200 de milimetri. Îl cumpărase de curând la a doua mână, şi spera ca cheltuiala asta — altă lovitură de pumnal dată sub centură finanţelor lui mizere — să se dovedească până la urmă folositoare.

— Ştiţi să faceţi fotografii?

Don Ibrahim îşi luă o expresie de suficienţă, de parcă îndoiala l-ar fi ofensat.

— Fireşte — îşi atinse pieptul cu mâna care ţinea bastonul. Eu însumi, în tinereţe, am fost fotograf la Havana.

Reflectă o clipă şi adăugă:

— În felul ăsta mi-am putut plăti facultatea.

La lumina slabă din piaţă, Peregil vedea cum străluceşte pe burta fostului fals avocat lanţul de aur cu ceasul lui Hemingway.

— Facultatea?

— Întocmai.

— De drept, presupun.

Totul ieşise la iveală în presă cu ani în urmă, şi amândoi o ştiau prea bine, ca toată Sevilla. Cu toate astea, don Ibrahim înghiţi în sec, susţinând cu gravitate privirea interlocutorului său.

— Bineînţeles.

Făcu o pauză demnă şi adăugă, curajos:

— N-am făcut alta.

Peregil îi dădu punga fără alte comentarii. La urma urmelor, ce s-ar

alege de noi fără noi înşine, îşi zicea. Viaţa-i un naufragiu, şi fiecare se aruncă să înoate cum poate.

— Vreau fotografii, ordonă. De fiecare dată când popa ăsta şi doamna se întâlnesc, oriunde o fi, vreau să le faceţi o poză. În mod discret, e clar? Fără să-şi dea seama. Aveţi aici şi două filme cu sensibilitate mare, dacă e prea puţină lumină; aşa că să nu vă treacă prin cap să folosiţi bliţul.

Se îndreptară spre un felinar, şi don Ibrahim se uită la ce era în pungă.

— Nici nu ne-ar putea trece aşa ceva prin cap, zise. Aici nu-i niciun bliţ.

Peregil, care îşi aprindea o ţigară, se uită la indian, ridicând din umeri:

— Las-o baltă. Cel mai ieftin costă cinci mii de duros.

Albahaca era o veche reşedinţă din secolul al XVII-lea. Proprietarii locuiau la etaj, şi trei dintre saloanele de la parter fuseseră transformate în restaurant. Deşi toate mesele erau ocupate, bătrânul *maâtre* — Macarena Bruner îi spunea pe nume, Diego — le rezervase una în salonul cel mai bun, lângă şemineul mare şi sub un geam cu vitraliu care dădea spre piaţa Santa Cruz. Îşi făcuseră o intrare spectaculoasă, îmbrăcaţi amândoi în negru, ea răpitor de frumoasă într-un *deux pieces* cu fustă scurtă, escortată de silueta întunecată şi zveltă a lui Lorenzo Quart. Albahaca era unul dintre localurile unde sevillenii din clasa privilegiată îşi duceau invitaţii veniţi din alte părţi, pentru a-i expune şi a se face şi ei văzuţi, iar intrarea fiicei ducesei de Nuevo Extremo cu preotul nu trecuse deloc neobservată. Macarena schimbase vreo două saluturi la sosire, şi cei de la mesele din preajmă nu-i slăbeau din ochi. Capetele se înclinau, gurile şuşoteau tainic, iar bijuteriile scăpărau în lumina lumânărilor aprinse. Mâine, îşi zise Quart, toată Sevilla o să fie la curent.

— N-am mai fost la Roma din voiajul de nuntă, povestea ea, în aparenţă indiferentă la interesul stârnit. Papa ne-a primit în audienţă specială. Eu eram în negru, împodobită cu un pieptene mare şi cu mantilă. Foarte spaniolă… De ce mă priviţi aşa?

Quart mestecă încet ultima bucăţică de ficat de gâscă şi aşeză cuţitul şi furculiţa pe marginea farfuriei, uşor înclinate spre dreapta. Pe deasupra flăcării lumânării, ochii Macarenei Bruner îi urmăreau toate mişcările.

— Nu păreţi o femeie căsătorită.

Ea izbucni în râs, şi flacăra picură reflexe de miere în ochii ei întunecaţi:

— Credeţi că viaţa pe care o duc nu se potriveşte cu cea a unei femei căsătorite?

Quart îşi sprijini un cot pe masă şi-şi înclină puţin capul într-o parte, evaziv.

— Eu nu judec genul ăsta de lucruri.

— Dar aţi venit cu gulerul de preot în loc de cravată, cum mi-aţi promis.

Se priviră pe îndelete. Acum strălucirea lumânării ascundea partea de jos a chipului ei, deşi Quart îi ghici zâmbetul după sclipirea din ochi.

— În ce priveşte viaţa mea, spuse Macarena Bruner, nu fac din ea niciun secret. Mi-am părăsit domiciliul conjugal. Şi am un prieten care e toreador. Iar înainte de toreador a mai fost cineva…

Pauza fu calculată, perfectă; şi, fără voia lui, el îi admiră curajul.

— Nu sunteţi scandalizat?

Quart puse un deget pe mânerul cuţitului de pe marginea farfuriei. Nu intra în sarcina lui să se scandalizeze de astfel de lucruri, repetă cu delicateţe. Problema era mai curând de competenţa părintelui Ferro, confesorul doamnei. Şi preoţii au specializări.

— Şi a dumneavoastră care-i? Vânător de scalpuri, cum spune arhiepiscopul? întinse o mână, dând la o parte sfeşnicul care ardea în mijlocul mesei. Acum i se putea vedea gura, mare şi bine conturată, cu buza de sus în formă de inimă şi cu scăpărarea albă a dinţilor, geamănă cu cea a colierului de fildeş de pe pielea bronzată a gâtului. Sub jachetă avea o bluză de mătase ecru, decoltată şi subţire. Fusta era foarte scurtă, cu o margine de dantelă peste ciorapii negri, iar pantofii erau fără toc, de aceeaşi culoare. Ansamblul punea în evidenţă nişte picioare prea lungi şi prea bine modelate pentru liniştea spirituală a oricărui preot, inclusiv a lui Quart; cu diferenţa că el avea mai multă experienţă mondenă decât majoritatea preoţilor pe care îi cunoştea. Deşi nici asta nu garanta nimic.

—Vorbeam de dumneavoastră, zise, amuzându-se de instinctul acela ciudat care îl împingea într-o parte, ca la duelurile de odinioară, când bărbaţii se aşezau din profil spre a se feri de glonţul pistolului.

Acum ochii Macarenei Bruner erau plini de ironie:

— De mine? Ce vă mai poate interesa? Am un metru şaptezeci şi patru, treizeci şi cinci de ani pe care nu-i arăt, studii universitare, fac parte din frăţia de la Virgen del Rocio, iar la târgul din Sevilla nu mă îmbrac niciodată în dansatoare de flamenco, ci în costum cu fustă scurtă şi cu pălărie de Cordoba — făcu o scurtă pauză, vrând parcă să-şi mai amintească, şi-şi privi brăţara de aur de la mâna stângă, fără ceas. Când m-am măritat, mama mi-a cedat titlul de ducesă de Azahara, pe care nu-l folosesc, iar la moartea ei voi mai moşteni alte treizeci şi ceva, douăsprezece de *grande de Espana*, Casa del Postigo, cu mobile şi tablouri, şi exact atât cât să am din ce trăi fără să cobor ştacheta. Îmi revine sarcina de a mă ocupa de conservarea a tot ce

rămâne şi de a face ordine prin arhivele familiei. Acum lucrez la o carte despre ducii de Nuevo Extremo pe timpul dinastiei de Austria… Cât despre rest, nu-i nevoie să vă mai povestesc — luă paharul cu vin şi-l duse la gură. Puteţi răsfoi orice revistă.

— Se pare că nu vă pasă prea mult.

Ea sorbi puţin şi rămase cu privirea la Quart, cu paharul ridicat.

— Aşa şi este. Nu-mi pasă. Vreţi să vă fac confidenţe?

Quart îşi clătină capul cenuşiu.

— Nu ştiu.

Se simţea sincer şi calm. Şi în aşteptare, cu o stranie luciditate care-l amuza. O atribui în treacăt vinului, pe care, de altfel, abia îl gustase.

— În realitate, nu ştiu de ce m-aţi invitat la cină.

O văzu pe Macarena Bruner bând din nou. Mai încet, parcă dusă pe gânduri.

— Din mai multe motive, spuse ea în cele din urmă, punând paharul pe masă. Sunteţi extrem de politicos, de pildă. Foarte diferit de purtările acelea onctuoase pe care le au unii preoţi… La dumneavoastră politeţea pare a fi o formă de a-i ţine la distanţă pe ceilalţi — aruncă o rapidă privire apreciativă spre partea de jos a feţei lui, poate spre gură, îşi zise Quart, iar apoi şi-o aţinti asupra mâinilor, pe care acum el le ţinea cu încheieturile sprijinite de marginea mesei, de o parte şi de alta a farfuriei pe care în clipa aceea un chelner se pregătea să i-o ia din faţă. Şi sunteţi tăcut; nu zăpăciţi lumea ca un panglicar de bâlci. În privinţa asta îmi amintiţi de don Priamo — chelnerul plecase cu farfuriile şi ea îi zâmbi lui Quart. În plus, aveţi părul cu fire argintii înainte de vreme şi-l purtaţi scurt, soldăţeşte, întocmai ca unul dintre personajele mele favorite: Sir Marhalt, cavalerul veteran şi impasibil din Isp*răvile regelui Arthur şi ale nobililor lui cavaleri, de* John Steinbeck. M-am îndrăgostit lulea de Marhalt de cum am citit cartea, când eram foarte tânără. Vi se par suficiente motivele astea? în plus, cum a spus Gris, sunteţi un preot care ştie să se îmbrace bine. Preotul cel mai interesant pe care l-am văzut în viaţa mea, dacă asta vă e de vreun folos — îi adresă o ultimă privire, care deveni stânjenitoare după cinci secunde. Vă e de vreun folos?

— Nu prea, în specialitatea mea.

Macarena Bruner încuviinţă uşor, apreciind răspunsul blând.

— Şi îmi aduceţi aminte, spuse mai departe, de un capelan de la călugăriţele unde am învăţat.

Ori de câte ori ţinea slujba, se ştia cu câteva zile înainte, pentru că toate călugăriţele erau în fierbere mare. În cele din urmă, a fugit cu una, cea mai grăsuţă, care ţinea orele de chimie. Nu ştiţi că uneori călugăriţele se îndrăgostesc de preoţi? A fost şi cazul lui Gris. Era directoare la un colegiu din Santa Barbara, în California. Şi într-o zi a descoperit, îngrozită, că îl iubea pe episcopul diocezei. I se anunţase

vizita şi ea s-a pomenit în faţa oglinzii, pensându-şi sprâncenele şi fardându-şi uşor ochii… Ce părere aveţi?

Rămase cu privirea la Quart, pândindu-i reacţia; însă el stătea impasibil. Macarena Bruner ar fi fost surprinsă de mulţimea de preoţi şi călugăriţe de iubirile şi duşmăniile cărora profita ILE. Se mărgini să ridice puţin din umeri, îndemnând-o să continue. Dacă intenţia ei fusese să-l scandalizeze, se înşelase. Tare de tot.

— Şi cum a rezolvat problema?

Ea ridică o mână, o mişcă prin aer, şi brăţara scapără, alunecându-i pe încheietură. De la mesele din preajmă, o duzină de perechi de ochi îi urmăreau fiecare gest.

— Dând cu pumnul în oglindă, aşa, şi spărgând-o şi-a tăiat o venă. Apoi s-a dus la maica superioară şi i-a cerut un răgaz pe care să-l petreacă în libertate, pentru a medita. Au trecut de atunci câţiva ani.

Imperturbabilul *maâtre* era lângă ea, ca şi cum n-ar fi auzit niciun cuvânt. Spera ca totul să fie în regulă, şi poate doamna mai dorea ceva. Ea nu comandase decât salata, şi nici Quart n-a mai vrut al doilea fel, şi nici desertul pe care restaurantul, regretând lipsa de poftă de mâncare a doamnei ducese şi a părintelui, dorea să îl ofere. Hotărâră să mai bea nişte vin în aşteptarea cafelelor.

— O cunoaşteţi de mult pe sora Marsala?

— E nostim să vă aud spunându-i aşa. Sora Marsala… Nu m-am gândit niciodată la ea în felul ăsta.

Paharul i se golise. Quart luă sticla de pe măsuţa de alături şi i-l umplu. Al lui era aproape neatins.

— Gris e mai mare ca mine, continuă ea, dar ne-am întâlnit în Sevilla de mai multe ori, acum o vreme. Venea adesea cu elevii ei americani: cursuri de vară pentru străini, belle arte… Am cunoscut-o când făceau practică de restaurare în sufrageria de vară de la noi de-acasă. Eu i-am prezentat-o părintelui Ferro şi am izbutit să fac să fie inclusă în proiect, când relaţiile cu arhiepiscopul erau cordiale.

— De ce atâta interes faţă de biserica asta?

Îl cercetă ca şi cum întrebarea ar fi fost o prostie. O ridicase familia ei. Strămoşii ei erau înmormântaţi acolo.

— Păi, nu s-ar zice că bărbatului dumneavoastră îi pasă prea mult.

— Bineînţeles că nu-i pasă. Pencho are altele în cap.

Lumina lumânării dădu reflexe roşietice vinului de pe malul Duero-ului, când îşi duse paharul la buze. De data asta sorbi îndelung, şi Quart crezu de cuviinţă să-i ţină isonul.

— Şi e adevărat, spuse apoi, ştergându-se la gură cu vârful şerveţelului, că nu mai locuiţi împreună, deşi sunteţi tot căsătoriţi?

Se uită la el, întrebătoare. Două întrebări una după alta despre viaţa ei conjugală era ceva neaşteptat pentru ea în seara aceea. Acum în reflexele ca mierea din ochi îi juca o licărire amuzată.

— E adevărat, răspunse, după un moment de tăcere. Nu mai locuim împreună. Şi totuşi, niciunul n-am cerut divorţul, nici despărţirea, nimic. El crede poate că o să mă recâştige; pentru asta s-a însurat cu mine în aplauzele tuturor. Eu eram consacrarea lui în societate.

Quart îşi plimbă privirea peste cei de la mesele din preajmă şi apoi se înclină puţin spre ea:

— Iertaţi-mă. Nu reuşesc să înţeleg pluralul acesta. Aplauzele cui?

— Nu-l ştiţi pe naşul meu? Don Octavio Machuca a fost prietenul tatălui meu şi ne poartă o afecţiune specială ducesei şi mie. Aşa cum spune el, sunt fiica pe care n-a avut-o niciodată. De asta, ca să-mi asigure viitorul, a încurajat căsătoria mea cu cel mai strălucitor tânăr talent de la Banca El Cartujano, destinat să-i fie succesor, acum când e pe punctul să se pensioneze.

— V-aţi căsătorit pentru asta? Pentru a vă asigura viitorul?

Era o întrebare lipsită de subînţelesuri. Părul Macarenei Bruner îi alunecase pe umăr, acoperindu-i jumătate de faţă, şi ea şi-l dădu la o parte cu mâna. Se uita la Quart, cumpănindu-i interesul.

— Ei bine, Pencho e un bărbat atrăgător. Şi are o minte strălucită, cum se spune de obicei. Şi încă o calitate: e curajos. E printre puţinii oameni pe care-i ştiu în stare să se avânte cu orice risc pentru a realiza ceva: un vis sau o ambiţie. Şi în cazul bărbatului meu, sau fostului meu bărbat, sau cum vreţi să-i spuneţi, visul lui e ambiţia — un surâs vag îi înflori pe buze. Cred că m-am măritat cu el chiar din dragoste.

— Şi ce s-a întâmplat?

Îl cercetă iar ca înainte, de parcă ar fi încercat să vadă cât interes personal era în întrebările lui.

— Nimic, de fapt, spuse pe un ton neutru. Mi-am îndeplinit rolul, şi el pe-al lui. Dar a făcut o greşeală. Sau mai multe. Una dintre ele a fost că trebuia să lase biserica noastră în pace.

— Biserica noastră?

— A mea. A părintelui Ferro. A oamenilor care vin la slujbă în fiecare zi. A ducesei.

De data asta Quart era cel care zâmbea:

— Întotdeauna îi spuneţi ducesă mamei dumneavoastră?

— Când vorbesc de ea cu alte persoane, da — zâmbi şi ea, cu o duioşie pe care Quart nu i-o văzuse până atunci. Îi place. Şi îi mai plac muşcatele, Mozart, preoţii ca aceia de pe vremuri şi Coca-Cola. Chestia asta de la urmă e ceva insolit, nu-i aşa, la o femeie de şaptezeci de ani care doarme o dată pe săptămână cu colierul ei de perle şi încă mai ţine morţiş să-i spună şoferului „mecanic”… N-aţi cunoscut-o încă? Vă invit mâine la o cafea, dacă vreţi. Don Priamo vine pe la noi în fiecare seară, ca să recităm rozariul.

— Mă îndoiesc că părintele Ferro ar avea chef să mă vadă. Nu mă simpatizează.

— Lăsaţi-l în seama mea. Sau a mamei. Don Priamo şi ea se înţeleg de minune. Poate că e o bună ocazie pentru amândoi să vorbiţi ca între bărbaţi… Se zice oare ca între bărbaţi când e vorba de preoţi?

Quart îi susţinu privirea, fără nicio expresie pe chip.

— În ce-l priveşte pe bărbatul dumneavoastră…

— Văd că nu încetaţi cu întrebările. De asta aţi şi venit, cred.

Părea că regretă, plină de ironie, că acesta era motivul. Continua să se uite la mâinile lui Quart ca atunci când se văzuseră pentru prima oară în holul hotelului, şi el şi le retrase de vreo două ori de pe masă, stingherit. În cele din urmă, se hotărî să le lase liniştite pe faţa de masă.

— Ce vreţi să ştiţi despre Pencho? continuă ea. Că s-a înşelat crezând că mă poate cumpăra?

Dacă biserica e pricina pentru care i-am declarat război? Că uneori reuşeşte să se poarte în mod deliberat ca un ticălos…?

O spuse foarte calm, pe un ton perfect obiectiv. Un grup se ridică de la o masă vecină şi câţiva o salutară. Toţi se uitau la Quart plini de curiozitate, mai ales femeile, blonde şi bronzate, cu aerul acela andaluz de familii înstărite dat de faptul că nu ştiuseră în viaţa lor ce înseamnă foamea. Macarena Bruner răspunse cu o înclinare a capului şi un zâmbet. Quart o observa cu atenţie:

— Şi de ce nu cereţi divorţul?

— Pentru că sunt catolică.

Era imposibil de ştiut dacă vorbea serios sau în glumă. Tăcură amândoi, şi el se rezemă uşor de spătarul scaunului, cercetând-o mai departe. Colierul şi bluza de mătase ecru sub jacheta neagră îi scoteau în evidenţă pielea bronzată şi decolteul, în strălucirea aurie a lumânării de pe masă. Privi ochii mari şi negri ce păreau liniştiţi, atenţi la ai lui. Şi înţelese că ceva mergea prea departe pentru sănătatea lui sufletească, în cazul — întotdeauna raţiunea şi instinctul îi slăbeau când ajungea în acest punct — în care sufletul lui ar fi fost supus la oscilaţii venite din afară, ca valorile de la bursă. Dacă asemănarea era adevărată, în momentul de faţă nimeni n-ar da o centimă pe sufletul lui.

Deschise gura şi spuse ceva doar ca să se afle în treabă, pentru a rupe tăcerea. Ceva la întâmplare, potrivit şi pe tonul adecvat, şi după cinci secunde uită propriile-i cuvinte; însă îşi îndeplinise dorinţa de a umple golul acela. Acum Macarena Bruner vorbea din nou, şi Quart se gândi la monseniorul Paolo Spada. Rugăciuni şi duşuri reci, îi prescrisese Dulăul cu un zâmbet, pe scara din Piaţa Spaniei.

— Sunt unele lucruri pe care aş vrea să vi le explic, spunea acum ea, dar nu cred că mă simt în stare — se uita peste umărul lui Quart pe când acesta încuviinţa, fără să ştie despre ce-i vorba; important era că reuşea din nou să fie atent. În viaţă sunt comodităţi care se plătesc

scump, şi lui Pencho i-a venit rândul să le plătească. Face parte dintre cei care cer nota fără să se tulbure, ciocănind cu degetele pe tejghea pentru a întreba cât datorează. În privinţa asta e foarte bărbat — ironiza. Foarte mândru. Dar lucrurile se consumă pe dinăuntru, şi el ştie că eu ştiu asta. Sevilla e ca o curte cu mulţi vecini; ne încântă să clevetim. Orice zvon care circulă, orice zâmbet disimulat pe la spatele lui e o lovitură de pumnal dată orgoliului său — îşi plimbă ochii prin salon, amuzată. Imaginaţi-vă ce-o să spună lumea când o să afle că cinez cu dumneavoastră.

— Asta v-a fost intenţia? — Quart era din nou stăpân pe sine. Să mă afişaţi ca trofeu?

Îl privi cu o înţelepciune puţin plictisită, veche de secole.

— Poate. Noi, femeile, suntem tare complicate în comparaţie cu bărbaţii, atât de neclintiţi în minciunile lor, atât de copilăroşi în contradicţiile lor… Atât de consecvenţi în josnicia lor…

Maâtre în persoană le aduse cafelele; cu puţin lapte pentru ea, simplă pentru el. Macarena Bruner îşi puse o bucăţică de zahăr şi surâse dusă pe gânduri.

— Puteţi fi însă sigur că Pencho o să fie la curent mâine dimineaţă. Pe Dumnezeul meu, există note de plată care se achită încet — bău o sorbitură şi apoi se uită la Quart, cu buzele umede. Poate n-ar fi trebuit să spun „pe Dumnezeul meu”, nu-i aşa? Sună a jurământ. Să nu iei numele Domnului în deşert, şi altele de genul ăsta.

Quart puse atent linguriţa lângă ceaşcă.

— Nu vă faceţi griji, o linişti. Şi eu pomenesc numele Domnului din când în când.

— E ciudat…

Se apleca puţin, sprijinită în coate, iar bluza de mătase subţire atingea marginea mesei. Preţ de o secundă, Quart intui ce era dedesubt: sânii grei, bronzaţi şi gingaşi. Un singur duş rece nu era de-ajuns ca să uite aşa ceva.

— Îl cunosc pe don Priamo de când a venit în parohia asta acum zece ani, dar nu-mi imaginez cum e viaţa lăuntrică a unui preot. Nici nu mi-am pus vreodată problema până astăzi, privindu-vă pe dumneavoastră — cercetă din nou mâinile lui Quart, apoi îşi înălţă privirea până la gulerul înalt. Cum vă descurcaţi cu cele trei legăminte?

Dacă există întrebări inoportune, îşi zicea el, ăsta e momentul potrivit să fie puse. Se uită la paharul de vin, apelând la tot sângele rece:

— Fiecare se descurcă aşa cum poate. Unii le privesc drept supunere strictă, castitate absolută şi sărăcie lucie.

Ridică puţin paharul ca pentru un toast, fără să bea, şi apoi îl lăsă pe faţa de masă ca să-şi soarbă cu înghiţituri mici cafeaua, pe când

Macarena Bruner izbucni în râsul ei sincer, sonor, atât de molipsitor încât Quart fu gata să facă la fel.

— Şi dumneavoastră? întrebă ea, surâzând încă. Sunteţi obedient?

— Sunt, de obicei.

Lăsă ceaşca şi-şi şterse buzele; apoi împături cu grijă şerveţelul şi-l puse pe masă.

— Bineînţeles că încerc să fiu raţional, dar întotdeauna respect disciplina. Există lucruri care nu merg deloc fără disciplină, şi organizaţia unde lucrez face parte dintre acestea.

— Vă referiţi la don Priamo?

Quart îşi arcui sprâncenele cu o nepăsare calculată. De fapt, nu se referea la nimeni în special, lămuri. Dar dacă tot îl pomenise, părintele Ferro era un exemplu ce nu trebuia să fie urmat. Era prea de capul lui, ca s-o spunem într-un fel respectuos. Păcatul capital numărul unu, de cum intri în Catehism, pe dreapta.

— Dumneavoastră nu-i cunoaşteţi deloc viaţa, aşa că nu-l puteţi judeca.

— Nu încerc să-l judec — îşi permise altă grimasă —, ci să-l înţeleg.

— Nici măcar să-l înţelegeţi, stărui ea, cu înflăcărare. A fost preot de ţară jumătate din viaţă, într-un sătuc pierdut din Pirinei… Petrecea luni de zile blocat de zăpadă, şi câteodată trebuia să străbată opt sau zece kilometri ca să dea sfântul maslu unui muribund. Pe-acolo nu erau decât bătrâni, care mureau unul câte unul. Îi îngropa cu mâinile lui, până când n-a mai rămas nimeni. Asta i-a băgat în cap anumite idei fixe despre moarte şi viaţă şi despre rolul pe care dumneavoastră, preoţii, sunteţi chemaţi să-l aveţi pe lume… Pentru el, biserica asta e foarte importantă. Crede că e necesară şi susţine că orice biserică ce se închide sau se năruie e un crâmpei de cer care dispare. Şi cum nimeni nu-l ia în seamă, în loc să se predea, luptă mai departe. Obişnuieşte să spună că a pierdut destule bătălii acolo sus, în creierul munţilor.

Toate astea-s bune şi frumoase, admise Quart. E foarte mişcător. A văzut chiar şi vreo două filme cu un subiect asemănător. Dar părintele Ferro continua să se supună disciplinei ecleziastice. Noi, preoţii, preciza, nu ne putem mişca prin viaţă proclamând republici independente de capul nostru. Nu în timpurile astea.

Ea dădu din cap:

— Nu-l cunoaşteţi destul de bine.

— Nici el nu-mi îngăduie aşa ceva.

— Mâine o să punem la punct toate astea. Vă promit — din nou îi privea mâinile. În ce priveşte sărăcia lucie, pare adevărată. Abia dacă vă atingeţi de vin… În privinţa celeilalte, dumneavoastră vă îmbrăcaţi foarte bine. Ştiu să recunosc hainele scumpe, chiar şi la un preot.

— Munca mea are oarecare legătură. Trebuie să intru în contact cu oameni. Să ies la cină cu ducese sevillene atrăgătoare — se priviră

lung în ochi, şi de data asta niciunul nu mai zâmbi.

Consideraţi că sunt în uniformă.

Se lăsă o scurtă tăcere, pe care niciunul nu vru s-o umple şi căreia Quart îi făcu faţă cu mult calm. In cele din urmă, ea spuse:

— Aveţi şi sutană?

— Bineînţeles. Chiar dacă o folosesc puţin.

Aduseră nota de plată şi el vru s-o achite, dar Macarena Bruner nu-l lăsă. Aşa încât el rămase cu ochii aţintiţi asupră-i în timp ce scotea din geantă un card auriu American Express. Întotdeauna îi trimit notele de plată soţului meu, preciza maliţioasă când chelnerul se îndepărtă. Iese mai ieftin decât cu o pensie dacă divorţăm.

— Ne mai rămâne să comentăm unul din cele trei legăminte, adăugă după o vreme. Practicaţi şi castitatea împărtăşită?

— Mă tem că practic doar castitatea pur şi simplu.

O văzu încuviinţând încetişor şi plimbându-şi apoi privirea prin salon, înainte de a şi-o îndrepta iar asupra lui. Acum îi cerceta gura şi ochii:

— Să nu-mi spuneţi că n-aţi fost niciodată cu o femeie.

Sunt întrebări la care nu se poate răspunde la unsprezece noaptea într-un restaurant din Sevilla, la lumina unei lumânări; însă ea nu părea să aştepte vreun răspuns. Scoase calmă din geantă un pachet de ţigări, îşi puse una în gură, iar apoi, cu o neruşinare naturală şi totodată calculată, îşi vârî mâna dreaptă în stânga decolteului, căutând o brichetă de plastic pe care o ţinea pe piele, sub breteaua sutienului. Quart se uită la ea cum îşi aprinde ţigara, refuzând să se gândească la ceva. Şi abia puţin mai târziu ajunse să se întrebe în ce încurcătură blestemată se băgase.

În realitate, datorită educaţiei primite la Roma şi muncii lui din ultimii zece ani, atitudinea lui Quart cu privire la sex evoluase într-un mod diferit faţă de cel obişnuit în cazul preoţilor, în urma bârfelor, a vieţii sordide de la seminar şi a normelor generale ale instituţiei ecleziastice. Într-un univers închis, dominat de conceptul de vină, care interzicea contactul cu femeia şi unde singura soluţie oficial acceptată era masturbarea sau sexul clandestin şi ulterioara ispăşire prin penitenţă, viaţa diplomatică şi activitatea în cadrul Institutului pentru Lucrări Externe facilitau ceea ce monseniorul Spada, veşnic iscusit la capitolul eufemisme, definea drept alibiuri tactice. Binele general al Bisericii, considerat ca scop suprem, justifica uneori folosirea anumitor mijloace; şi în acest sens, farmecul oricărui chipeş secretar al unei nunţiaturi în ochii soţiilor de miniştri, bancheri şi ambasadori, victime uşoare ale instinctului de adopţie faţă de preoţii tineri sau interesanţi, deschidea multe uşi, inaccesibile monseniorilor sau cardinalilor mai bătrâni şi neatrăgători. Era ceea ce monseniorul Spada numea „sindromul lui Stendhal”, în amintirea celor două

personaje — Fabrice del Dongo şi Julien Sorel — ale căror peripeţii îl sfătuise pe Quart să le citească îndată ce acesta intrase în ILE. Pentru Dulău, cultura nu era certată cu antrenamentul. Toate astea făceau ca subiectul să rămână la discreţia moralei şi inteligenţei fiecărui protagonist, la urma urmelor soldat al Domnului pe un câmp de luptă unde forţele lui constau în rugăciune şi bun-simţ. Pentru că, pe lângă avantajele unei mărturisiri obţinute pe la recepţii, în discuţii particulare sau prin confesionale, sistemul prezenta şi riscuri. Multe femei dădeau fuga, căutând substituirea afectivă a unor bărbaţi la care nu puteau ajunge sau a unor soţi indiferenţi; şi nu era nimic mai tulburător pentru bătrânul Adam veşnic la pândă sub o bună parte dintre sutane decât inocenţa unei adolescente sau confidenţele unei femei frustrate. În acest ultim caz, indulgenţa oficială a superiorilor era mai mult sau mai puţin asigurată — corabia Sfântului Petru era veche, înţeleaptă şi supravieţuise tuturor furtunilor —, în funcţie de absenţa scandalului şi de rezultatele operative.

În mod paradoxal pentru un bărbat care avea doar credinţa soldatului profesionist, nu era şi cazul lui Quart. Desigur că, pentru el, castitatea consta mai curând într-un păcat al orgoliului decât într-o virtute; însă aceasta era regula în temeiul căreia îşi orânduia viaţa. Şi, asemeni unuia dintre strigoii care-i însoţeau ochii deschişi în beznă, templierul având drept sprijin doar spada sub un cer fără Dumnezeu simţea nevoia să recurgă la regulă, dacă voia să înfrunte cu demnitate răpăitul cavaleriei sarazine ce se apropia din depărtare, dinspre colina de la Hattin.

Se întoarse anevoie în prezent. Ea fuma cu cotul pe masă şi bărbia în palma mâinii cu care ţinea ţigara. Din nu se ştie ce pricină, fără să ajungă să i le atingă măcar, îi simţi prezenţa tulburătoare a picioarelor. Reflexele aureau ochii întunecaţi în preajma lumânării, foarte aproape de el, şi ar fi fost de-ajuns să-şi întindă braţul pentru a-i atinge cu degetele pielea, sub pletele negre ce-i căzeau iar pe umăr, fildeşul colierului, aurul brăţării, albul dinţilor scăpărând uşor în gura întredeschisă. Şi atunci, cu un gest deliberat, chiar mâna aceea în degetele căreia pulsa dorinţa se ascunse în buzunarul interior al hainei şi, apucând ilustrata căpitanului Xaloc, o puse între ei doi, pe faţa de masă.

— Vorbiţi-mi despre Carlota Bruner.

Totul se schimbă într-o clipă. Ea stinse ţigara în scrumieră şi rămase cu ochii la el, descumpănită. Reflexele ca mierea pieriseră.

— De unde aţi făcut rost de ilustrata asta?

— Cineva a pus-o la mine în cameră.

Macarena Bruner cerceta imaginea îngălbenită a bisericii. Clătină din cap:

— E a mea. Din cufărul Carlotei. E imposibil să fi ajuns la

dumneavoastră.

— Păi, vedeţi doar. A ajuns — Quart luă ilustrata între degetul mare şi arătător şi o întoarse, arătându-i partea scrisă. De ce n-are ştampilă?

Ochii ei se plimbau de la vedere la Quart, neliniştiţi. Atunci el repetă întrebarea şi ea încuviinţă, dar păstră o clipă de tăcere înainte de a răspunde.

— Pentru că n-a fost trimisă niciodată — luase ilustrata şi o cerceta. Carlota era mătuşa mea, sora bunicii. Era îndrăgostită de Manuel Xaloc, un marinar fără avere. Gris mi-a spus că v-a povestit istoria — îşi clătină capul, de parcă ar fi dezminţit ceva; deşi a fost poate un gest de descurajare, de neputinţă sau tristeţe. Când căpitanul Xaloc a emigrat în America, ea i-a scris câte o scrisoare sau câte o vedere aproape în fiecare săptămână, ani de zile. Dar tatăl ei, ducele, străbunicul meu Luis Bruner, a vrut s-o împiedice. Aşa că i-a mituit pe funcţionarii de la poşta din oraş. În şase ani ea n-a primit nicio scrisoare, şi credem că nici el. Când Xaloc s-a întors s-o caute, Carlota îşi pierduse minţile. Îşi petrecea zilele la fereastră, privind fluviul. N-a fost în stare să-l recunoască.

Quart arătă ilustrata.

— Şi scrisorile?

— Nimeni n-a îndrăznit să le rupă. Au ajuns în cufărul unde s-au păstrat lucruri de-ale Carlotei când a murit, în 1910. Cufărul ăsta m-a vrăjit în copilărie: îmi puneam rochiile, colierele de jais…

Quart o văzu schiţând un surâs, dar ochii îi reveniră la ilustrată şi zâmbetul îi pieri de pe buze.

— În tinereţea ei, Carlota s-a dus cu părinţii la Expoziţia Universală de la Paris, a fost în Tunisia, unde a vizitat ruinele Cartaginei şi şi-a adus de acolo monede antice… Mai sunt şi reclame de călătorii, de vapoare şi hoteluri: rezumatul unei vieţi, printre dantele vechi şi voaluri roase de molii. Imaginaţi-vă ce efect aveau asupra mea, la zece sau doisprezece ani: am citit scrisorile una câte una, şi personajul romantic al mătuşii mele m-a fascinat. Mă mai fascinează şi acum.

Trasa cu o unghie semne pe faţa de masă, în jurul ilustratei. După o clipă se opri, dusă pe gânduri.

— O frumoasă poveste de dragoste, adăugă, înălţându-şi privirea spre Quart. Şi, ca toate poveştile de dragoste frumoase, a fost nefericită.

Quart tăcea, temându-se s-o întrerupă. O întrerupse chelnerul, venind cu chitanţa pentru card. Quart îi observă iscălitura: nervoasă, cu multe colţuri ascuţite ca nişte pumnale. Ea se uita acum la chiştocul stins în scrumieră, absentă.

— Există un cântec minunat, continuă după un moment, pe care-l cântă Carlos Cano pe versuri de Antonio Burgos: „Mi-aduc aminte de pianul/acelei dulci copile/din Sevilla…”, şi ori de câte ori îl ascult îmi

vine să plâng… Ştiţi că s-a născut şi o legendă despre Carlota şi Manuel Xaloc?— zâmbi în sfârşit, neobişnuit de sfioasă şi nehotărâtă, şi Quart înţelese că ea credea în legenda aceea. În nopţile cu lună, Carlota se întoarce la fereastra ei, pe când goeleta-fantomă a iubitului ridică ancora şi o porneşte pe Guadalquivir în jos — se aplecase peste masă, iar reflexele îi auriră din nou ochii, şi Quart simţi certitudinea tulburătoare că e prea aproape. Copilă fiind, mi-am petrecut nopţi întregi la mine în cameră, pândindu-i. Şi odată i-am văzut. Ea era o siluetă estompată în fereastră; iar jos, pe fluviu, prin ceaţă, pânzele albe ale unei corăbii de odinioară alunecau încet, până se pierdeau din vedere.

Tăcu dintr-o dată. Se lăsase pe spate în scaun. Din nou între ea şi Quart se ivi distanţa.

— După sir Marhalt, adăugă, a doua mea dragoste a fost căpitanul Xaloc— privirea ei era provocatoare. Vi se pare o poveste absurdă?

— Absolut deloc. Fiecare avem fantasmele noastre.

— Şi ale dumneavoastră care-s?

Fu rândul lui Quart să zâmbească, de undeva de foarte departe. Atât de departe, încât Macarena Bruner n-ar fi putut în veci să ajungă până acolo, pentru a vedea despre ce e vorba, în cazul puţin probabil că el şi-ar fi însoţit zâmbetul de cuvinte. Vânt, şi soare, şi ploaie. Gust de sare în gură. Amintiri triste despre o copilărie umilă, genunchi pătaţi de pământ umed şi nesfârşita aşteptare în faţa mării. Fantasme ale unei tinereţi intelectuale rigide, dominate de disciplină, cu câteva amintiri fericite ale camaraderiei în comunitate şi scurte perioade de ambiţie satisfăcută. Singurătatea într-un aeroport, citind o carte, într-o cameră de hotel. Şi teama sau ura din ochii altor bărbaţi: bancherul Lupara, Nelson Corona, Prâamo Ferro.

Cadavre reale sau închipuite, din trecut sau din viitor, în conştiinţa lui.

— N-au nimic deosebit, spuse impasibil. Tot cu corăbii care pleacă în larg şi nu se mai întorc. Şi un bărbat. Un cavaler templier cu platoşă care se sprijină în spadă, într-un pustiu.

Ea îl privi într-un fel straniu, de parcă îl vedea pentru prima oară. Şi nu scoase un cuvânt.

— Dar fantasmele, adăugă Quart, după o scurtă tăcere, nu lasă ilustrate prin camerele de hotel.

Macarena Bruner luă vederea de pe faţa de masă, arătându-i partea scrisă: *Aici mă rog pentru tine în fiecare zi*… Buzele i se mişcau în tăcere pe când citea cuvintele care nu ajunseseră la căpitanul Xaloc.

— Nu înţeleg, spuse. Era la mine, în cufăr, cu celelalte lucruri ale Carlotei. Cineva a luat-o de acolo.

— Cine?

— N-am nici cea mai mică idee.

— Câţi ştiu de existenţa acestor scrisori?

Rămase cu ochii la el de parcă n-ar fi auzit bine şi s-ar fi aşteptat să repete întrebarea, dar n-o făcu. Era evident că se gândea intens şi în mare zor.

— Nu, conchise. E cu desăvârşire absurd.

Quart mişcă o mână şi văzu că Macarena Bruner se retrăgea aproape imperceptibil în scaun, urmărindu-i gestul ca şi când s-ar fi temut de consecinţe. Luă ilustrata şi o întoarse pentru a-i arăta fotografia bisericii.

— Nu-i nimic absurd în toată povestea asta, spuse el. E vorba de locul unde e înmormântată Carlota Bruner, lângă perlele căpitanului Xaloc. Lăcaşul pe care bărbatul dumneavoastră vrea să-l demoleze şi pe care dumneavoastră îl apăraţi. Locul ce constituie ţelul venirii mele la Sevilla şi unde, accidental sau nu, au murit doi oameni — îşi ridică privirea spre ea. O biserică ce omoară ca să se apere, după părerea unui misterios pirat informatic numit *Vesper*.

Ea schiţă iar un zâmbet care nu ajunse să-i înflorească de tot pe buze. În locul lui rămase o expresie îngrijorată, absentă.

— Nu spuneţi aşa ceva. Mă sperie.

În cuvintele ei se citea mai curând tristeţe decât teamă. Quart se uită la bricheta de plastic pe care ea o tot învârtea între degete şi-şi dădu seama că Macarena Bruner îl minţise. Ea nu era ca femeile acelea care se sperie din te miri ce.

De când *Vesper* dăduse semne de viaţă cu o săptămână în urmă, părintele Ignacio Arregui şi echipa lui de iezuiţi experţi în informatică supravegheau în ture de câte douăsprezece ore sistemul central al Vaticanului. În noaptea aceea mai erau zece minute până la unu, şi Arregui se duse să-şi ia o cafea de la automatul de pe coridor. Aparatul înghiţi monedele de o sută de lire fără să dea în schimb decât un pahar gol şi un firicel de zahăr, iar iezuitul înjura de zor, uitându-se pe fereastră la umbra întunecată a palatului Belvedere din celălalt capăt al străzii iluminate de felinare, pe unde trecea chiar atunci rondul de noapte al gărzii elveţiene. Arregui căută prin buzunarele sutanei şi adună monedele ca să mai încerce o dată. De data asta cafeaua ieşi fără zahăr, aşa încât fu nevoit să recurgă la paharul dinainte — care, din fericire, rămăsese drept în coşul de gunoi — pentru a-şi îndulci licoarea. Apoi se întoarse în sala calculatoarelor, arzându-şi degetul mare şi arătătorul cu paharul de plastic.

— Iată-l, l-am prins, părinte.

Cooey, irlandezul, îşi scosese ochelarii şi-şi ştergea lentilele cu un şerveţel de hârtie, uitându-se agitat la ecranul calculatorului. Alt iezuit tânăr, un italian pe nume Garofi, apăsa disperat tastatura celuilalt calculator, vânându-l pe intrus.

— E *Vesper*? întrebă Arregui.

Privea ecranul peste umărul lui Cooey, fascinat de pâlpâirea icon-urilor roşii şi albastre şi de viteza vertiginoasă cu care se perindau fişierele parcurse de piratul informatic. Calculatorul acesta reproducea mişcările hackerului, pe când cel al lui Garofi căuta să-l identifice şi să-l localizeze.

— Cred că da, răspunse irlandezul, punându-şi ochelarii cu lentilele curăţate. Cel puţin, cunoaşte drumul şi merge foarte repede.

— A ajuns la CS?

— La câteva. Dar e şmecher: nu cade în ele.

Părintele Arregui sorbi din cafea, care-i fripse limba:

— Fir-ar să fie.

CS — *Capcanele Saducheilor,* în jargonul echipei — erau arii informatice dispuse ca nişte plase la vărsarea unui râu, pentru ca piraţii să intre în ele şi să se rătăcească sau să dezvăluie date care le-ar fi făcut posibilă identificarea. Cele puse pentru *Vesper* erau labirinturi electronice sofisticate, momeli pe parcursul cărora intrusul risca să-i fie descoperite cărţile care-l făceau vulnerabil.

— Caută INMAVAT, anunţă Cooey.

Din nou i se strecurase în voce o nuanţă de admiraţie, şi părintele Arregui privi, încruntat, grumazul şi ceafa tânărului său expert, care urmărea înaintarea hackerului aplecat peste ecran, cu mouse-ul sub degetele mâinii drepte. Era inevitabil, îşi spuse în timp ce bea restul de cafea. El însuşi nu-şi putea înfrânge o anumită înflăcărare profesională văzând cum acţionează un membru al confreriei informatice, mai ales dacă era clandestin şi atât de inteligent ca *Vesper.* Chiar dacă era un delincvent şi un pirat care de o săptămână îl făcea să nu închidă un ochi.

— Iată-l, spuse irlandezul.

Până şi Garofi încetase să mai tasteze şi se uita şi el. INMAVAT, fişierul la care aveau acces doar înalţii demnitari ai Curiei, defila în goana mare pe ecran, cu toate secretele descoperite.

— Da. E *Vesper,* zise Cooey, pe tonul cuiva care recunoaşte semnătura unui vechi prieten.

Paharul de plastic scoase un sunet ca de explozie când părintele Arregui îl strânse în mână înainte de a-l arunca la coş. Pe monitorul lui Garofi pâlpâia scanerul conectat la poliţie şi la reţeaua telefonică a Vaticanului.

— Face exact la fel ca data trecută, spuse el în italiană. Îşi camuflează punctul de intrare sărind prin diferite reţele telefonice.

Părintele Arregui avea ochii aţintiţi asupra cursorului care pâlpâia plimbându-se în sus şi în jos pe lista celor optzeci şi patru de utilizatori ai INMAVAT. Lucraseră câteva zile ca să pună o capcană a saducheilor destinată celui care ar fi încercat să se infiltreze în VOIA,

terminalul personal al Sfântului Părinte. Capcana, inertă când se accesa fişierul cu parolă obişnuită, funcţiona numai dacă intrusul venea din exterior: trecând pragul INMAVAT-ului, ducea cu sine un cod ascuns, despre a cărui existenţă piratul nu avea nici cea mai mică idee. Ceva asemănător cu un obstacol invizibil. Ajungând la VOIA, acest semnal bloca intrarea la destinatarul real, deviindu-l pe pirat spre altul fictiv, V01ACS, unde nimic din ce făcea nu putea aduce vreun prejudiciu şi unde avea să lase, crezând că se află în calculatorul personal al Papei, un mesaj nou.

Cursorul se opri pâlpâind la VOIA. Au fost zece secunde nesfârşite în care cei trei iezuiţi şi-au ţinut respiraţia, fără să-şi dezlipească ochii de pe ecranul calculatorului geamăn. În cele din urmă, cursorul făcu clic şi apăru clepsidra.

— Intră chiar acum.

Cooey vorbi în şoaptă, de parcă *Vesper* i-ar fi putut auzi. Se înroşise la faţă, iar în lentilele ochelarilor, aburite din nou, se reflecta ecranul monitorului.

Părintele Arregui îşi muşca buza de jos, tot încheindu-şi şi descheindu-şi un nasture de la sutană. În cazul în care capcana nu funcţiona sau *Vesper* îi descoperea existenţa, piratul se putea înfuria. Şi un pirat furios într-un fişier atât de delicat ca INMAVAT era imprevizibil. Oricum, echipa de experţi de la Vatican păstrase un as în mânecă: era de-ajuns să apeşi o tastă pentru a lăsa INMAVAT-ul în afara sistemului. Problema era că, într-o astfel de situaţie, *Vesper* ar fi înţeles că erau pe urmele lui şi putea să dispară imediat. Sau, ceea ce era şi mai rău, să revină cu alt prilej, cu o tactică diferită şi neaşteptată. De pildă, un program criminal menit să infesteze şi să distrugă tot ce întâlneşte în cale.

Clepsidra dispăru, schimbând formatul ecranului.

— Iată-l, semnală Garofi.

Vesper era în VOIA şi, într-un moment de descumpănire, cei trei iezuiţi cercetară înnebuniţi monitorul, ca să vadă în care din cele două fişiere, cel real sau cel fictiv, reuşise până la urmă să se strecoare. Pe măsură ce apărea parola, Cooey citea cu voce încordată:

— Ve — Zero — Unu — A — Ce — Se.

Pe buze i se ivi un zâmbet larg, plin de orgoliu şi de satisfacţie. *Vesper* îşi infiltrase fişierul-pirat în capcana saducheilor, iar calculatorul personal al Papei nu-i mai era accesibil.

— Lăudat fie Domnul, spuse părintele Arregui.

Smulsese în cele din urmă nasturele de la sutană. Cu el în mână, se aplecă să citească mesajul care apărea pe ecranul calculatorului:

Ca în codru cu topoarele au tăiat uşile lăcaşului
Tău, cu topoare şi ciocane l-au sfărâmat.

Ars-au cu foc lăcaşul cel sfânt al Tău, până la pământ; spurcat-au locul numelui Tău.

Până când, Dumnezeule, Te va ocări vrăjmaşul?

Apoi *Vesper* întrerupse contactul şi semnalul lui dispăru de pe ecran.

— E imposibil să-l localizăm — părintele Garofi se plimba zadarnic cu cursorul pe calculatorul lui. In fiecare buclă lasă în urmă un fel de încărcătură de demolare ce distruge urmele atunci când dispare. Hackerul ăsta ştie bine ce face.

— Şi cunoaşte şi Psalmii, spuse părintele Cooey, punând în funcţiune imprimanta pentru a face o copie a textului. Acesta e Psalmul 63, nu-i aşa?

Părintele Arregui negă, clătinând din cap.

— 73. Psalmul 73, îl corectă el, uitându-se încă îngrijorat la ecranul calculatorului lui Garofi:

Lamentaţie în faţa Templului devastat.

— Am aflat deci încă ceva despre el, spuse pe neaşteptate părintele Cooey. E un pirat cu simţul umorului.

Ceilalţi doi preoţi priviră fereastra iluminată, înăuntrul ei, biluţe mici săreau ca nişte mingi de ping-pong, multiplicându-se de fiecare dată; când două dintre ele se ciocneau, se producea o explozie nucleară în miniatură, o mică ciupercă din mijlocul căreia ieşea cuvântul *bum.*

Arregui era revoltat.

— Ah, ticălosul, spunea. Ereticul.

Brusc, îşi dădu seama că ţinea în mână nasturele de la sutană, şi-l aruncă în coşul de gunoi.

Atenţi la ecran, Cooey şi Garofi râdeau pe furiş.

VII. Sticla de Anâs del Mono

„În vremuri de demult, când, studiind sublima Ştiinţă, ne aplecam asupra misterului înţesat de enigme de nepătruns.”

(Fulcanelli, *Misterul catedralelor)*

Trecuse puţin de opt dimineaţa când Quart traversă piaţa, îndreptându-se spre Nuestra Señora de las Lágrimas. Soarele lumina campanila palidă, fără să treacă încă dincolo de linia streşinilor caselor vopsite în ocru roşu şi în alb. Se mai bucură o vreme de umbra răcoroasă a portocalilor, a căror aromă îl însoţi până în poarta bisericii, unde un bărbat cerea de pomană stând pe jos, cu cârjele rezemate de zid. Quart îi dădu o monedă şi trecu pragul, oprindu-se o clipă lângă Nazarineanul delângă plăcile cu ex-voto. Slujba nu ajunsese încă la rugăciunea euharistică.

Se duse până la ultimele bănci şi se aşeză pe una dintre ele. Vreo douăzeci de credincioşi stăteau în faţă, ocupând o jumătate din naos.

Restul băncilor cu scaunele lor de rugăciune erau mai departe îngrămădite lângă zid, printre schelele care acopereau pereţii lăcaşului. Lumina retablului de pe altarul principal era aprinsă, şi sub acel ansamblu multicolor de statui şi picturi, la picioarele Fecioarei cu Lacrimi pe Obraz, don Prâamo Ferro oficia, cu părintele Óscar drept ministrant. Cea mai mare parte a enoriaşilor lui erau femei şi oameni în vârstă: vecini cu o înfăţişare modestă, slujbaşi care se duceau de aici la serviciu, pensionari, casnice. Câteva femei aveau lângă ele coşuri sau cărucioare pentru cumpărături. Două sau trei bătrâne erau îmbrăcate în negru, iar una, îngenuncheată alături de Quart, avea chipul acoperit cu un văl din acelea care nu se mai foloseau la biserică de vreo douăzeci de ani.

Părintele Ferro veni în faţă să citească Evanghelia. Podoabele veşmintelor lui erau albe, şi Quart observă că la gât, pe sub felon şi orar, se ivea marginea amictului, vechea fâşie de pânză pe care, în amintirea vălului ce acoperise chipul lui Cristos, preoţii şi-o puneau pe umeri când se îmbrăcau pentru slujbă, înainte de al doilea conciliu de la Vatican. Numai oficianţii foarte bătrâni sau foarte tradiţionalişti mai foloseau fâşia aceea, care nu era singurul anacronism în îmbrăcămintea şi gesturile părintelui Ferro. Vechiul felon, de pildă, făcea parte dintre cele numite „de tip chitară”, căci în dreptul pieptului era larg deschis pe ambele părţi, şi fusese înlocuit de mult de modelul obişnuit, asemănător cu dalmatica, mai comod şi uşor.

— În vremea aceea Isus le spuse discipolilor…

Parohul citea textul repetat de sute de ori de-a lungul vieţii lui aproape fără să se uite la cartea deschisă pe analog, cu ochii pierduţi într-un punct nedefinit situat între el şi credincioşii lui. Nu exista microfon — biserica micuţă nici n-avea nevoie —, iar vocea lui aspră, molcomă, fără inflexiuni sau nuanţe, umplea plină de autoritate liniştea naosului, printre schelele şi picturile înnegrite de pe tavan. Nu lăsa loc nici altor vorbe, nici îndoielii: totul, în afară de acele cuvinte rostite în numele Celuilalt, era lipsit de valoare ori importanţă. Acela era cuvântul credinţei.

— Adevărat, adevărat vă spun: voi veţi plânge şi veţi jeli, pe când lumea se va bucura. Voi vă veţi întrista, dar întristarea voastră se va preface în bucurie. Vă voi revedea şi vi se va bucura inima, iar bucuria voastră nimeni nu o va lua…

„Cuvântul lui Dumnezeu”, spuse, întorcându-se în spatele altarului; şi credincioşii rostiră Crezul. Atunci, fără să fie luat prin surprindere, Quart o descoperi pe Macarena Bruner. Stătea cu trei bănci mai în faţă, avea ochelari fumurii, blugi, părul strâns într-o coadă de cal şi jacheta pe umeri, iar chipul îi era înclinat în rugăciune. Apoi, când privi din nou spre altar, ochii lui Quart îi întâlniră pe cei ai părintelui Óscar care-l cercetau impenetrabili, pe când don Priamo Ferro oficia

mai departe, străin de tot ce era în afara ritualului propriilor lui gesturi şi cuvinte:

—Benedictus est, Domine, deus universi, quia de tua largitate accepimus panem…

Uimit, Quart luă aminte la spusele preotului: ţinea slujba în latină. De fapt, toate părţile slujbei care nu se adresau direct credincioşilor sau nu puteau fi recitate în cor de către aceştia erau rostite de părintele Ferro în vechea limbă canonică a Bisericii. Nu era o abatere gravă, de bună seamă; unele biserici cu jurisdicţie specială aveau acest privilegiu, şi însuşi Pontiful oficia adesea în latină, la Roma. Însă dispoziţiile ecleziastice stabileau, de la Paul al Vl-lea, ca slujba să se ţină în limba fiecărei parohii, pentru o mai bună înţelegere şi participare a credincioşilor. Era limpede că părintele Ferro îşi asuma doar pe jumătate spiritul ecleziastic modern.

— Per huius aquae et vini mysterium…

Quart îl cercetă pe îndelete în timp ce rostea rugăciunea euharistică. Punând obiectele de cult peste cele materiale, parohul ridică spre cer ostia aşezată pe patenă şi apoi, vărsând câteva picături de apă în vinul adus pe o tăviţă de părintele Óscar, făcu acelaşi lucru cu potirul. După aceea se vadă, mărunt şi îndărătnic sub felonul învechit, creând prin cuvintele tainei străvechi o oază umilă unde cele douăzeci de fiinţe, majoritatea obosite, îmbătrânite, aduse de spate sub povara anilor şi a vieţii, priveau — teamă, respect, speranţă — bucăţica de pâine sfinţită pe care bătrânul preot o ţinea cu mâinile-i trufaşe. Şi vinul, rod al viţei de vie şi al trudei omului, pe care-l înălţa acum în potirul de alamă aurită şi apoi îl cobora, prefăcut în sângele lui Isus. Totul exact la fel ca atunci când s-a sfârşit Cina cea de Taină şi le-a dat discipolilor lui de mâncat şi de băut, cu cuvinte identice acelora pe care părintele Ferro le făcea să răsune acum, neschimbate, după douăzeci de secole, sub lacrimile Carlotei Bruner şi ale căpitanului Xaloc: *Hoc tacite in meam commemorationem.* Faceţi aceasta în amintirea mea.

Slujba se terminase. Biserica era pustie. Quart stătea mai departe nemişcat în bancă, după ce don Priamo spusese *Ite, missa est,* retrăgându-se de la altar fără a privi nici măcar o dată înspre el, iar credincioşii plecaseră unul câte unul, inclusiv Macarena Bruner, care trecu prin dreptul lui cu ochelarii ei fumurii, fără să dea vreun semn că l-ar fi observat. O vreme, bătrâna evlavioasă cu capul acoperit de văl a fost singura care i-a ţinut tovărăşie lui Quart; şi, pe când ea se ruga, părintele Óscar ieşi din nou la altar pe uşa ce dădea în sacristie, stinse lumânările şi lumina electrică de la retablu şi se retrase iar, fără să-şi ridice privirea din pământ. Apoi plecă şi bătrâna, iar agentul ILE rămase singur în penumbra bisericii pustii.

În ciuda atitudinii lui şi a rigurozităţii cu care se supunea regulilor,

Quart era un om lucid. Şi această luciditate se manifesta ca un blestem liniştit ce-l împiedica să fie cu desăvârşire de acord cu ordinea naturală a lucrurilor, fără să-i ofere în schimb momente de răgaz care să-i facă suportabil acest sentiment. În cazul unui preot şi al oricărei profesii care ar impune credinţa în mitul condiţiei privilegiate a omului în armonia Universului, aceasta era ceva supărător şi primejdios; puţine lucruri supravieţuiau certitudinii că viaţa oamenilor era neînsemnată. În ce-l priveşte pe Quart, numai forţa voinţei lui, întruchipată în disciplină, îi îngăduia să se ţină departe de primejdioasa graniţă unde adevărul gol-goluţ îi ispiteşte pe oameni, gata să-i facă să plătească pentru slăbiciunea, apatia sau disperarea lor. Acesta era, poate, motivul pentru care rămăsese în banca din biserică, sub bolta neagră mirosind a ceară şi a piatră veche şi rece. Privea schelele de lângă pereţi, ofrandele prăfuite în jurul Nazarineanului cu păr natural murdar, lemnul poleit al retablului în umbră, dalele de pe jos, pe care paşii unor oameni morţi le tociseră de o sută, două sau trei sute de ani. Şi încă mai vedea chipul prost bărbierit şi încruntat al părintelui Ferro rostind fraze ermetice în faţa a douăzeci de chipuri alinate în condiţia lor umană de speranţa unui părinte atotputernic, a unei mângâieri, a unei vieţi mai bune, în care cei drepţi îşi vor primi răsplata, iar cei neîndurători, pedeapsa. Acel modest lăcaş era foarte departe de estradele în aer liber, de ecranele uriaşe, de kitsch-ul şi vulgaritatea stridentelor biserici pestriţe unde totul era valabil: metodele lui Goebbels, scenele concertelor rock, dialectica mondialelor de fotbal, apa sfinţită cu aspersor electronic. Din această pricină — precum pionii de odinioară la care se referea Gris Marsala, străini de bătălia ale cărei zgomote se stingeau în spatele lor, lăsaţi în voia sorţii şi fără să ştie dacă mai rămăsese viu vreun rege pentru care să lupte — unele piese îşi alegeau căsuţa pe tabla de şah: locul unde să moară. Părintele Ferro şi-l alesese pe al lui, iar Lorenzo Quart, expert vânător de scalpuri al Curiei romane, era în stare să-l înţeleagă fără prea mare efort. Poate de aceea nu se simţea acum în apele lui, stând pe o bancă din biserica mică, deteriorată şi solitară, transformată de bătrânul paroh în Turnul lui Blestemat: o redută pentru a apăra ultimele oi credincioase de lupii ce rătăceau pretutindeni, afară, gata să le smulgă şi cele de pe urmă semne de nevinovăţie.

La toate acestea se gândi Quart, aşezat în banca lui, un lung răstimp. Apoi se ridică şi se duse prin mijlocul bisericii până la altarul principal, ascultându-şi ecoul paşilor sub bolta eliptică a transeptului. Se opri în faţa retablului, lângă candela aprinsă a Sfântului Sacrament, şi se uită la sculpturile ce-i reprezentau, îngenuncheaţi în rugăciune, pe strămoşii Macarenei Bruner de o parte şi de alta a statuii din mijloc a Fecioarei cu Lacrimi pe Obraz. Sub baldachinul ei bogat, escortată

de heruvimi şi sfinţi, printre frunze şi podoabe de lemn poleit, opera lui Martinez Montafles se profila în penumbră, în lumina piezişă pe care vitraliile o împrăştiau prin structura geometrică, raţională, a schelelor. Era foarte frumoasă şi foarte tristă, cu chipul uşor îndreptat în sus, mustrător, şi mâinile goale şi desfăcute, întinse de ambele părţi, parcă întrebând de ce îi luaseră fiul. Cele douăzeci de perle ale căpitanului Xaloc îi străluceau diafan pe faţă, pe cununa de stele şi pe mantia albastră, de sub care un picior desculţ aşezat pe semilună zdrobea un cap de şarpe.

— … Duşmănie voi pune între tine şi între femeie, între sămânţa ta şi între sămânţa ei.

Glasul citând din *Geneză* răsună în spatele lui, iar când se întoarse, Quart dădu de ochii limpezi ai lui Gris Marsala. N-o auzise intrând, şi acum stătea acolo, după ce se apropiase fără zgomot cu pantofii ei de tenis.

— Mergeţi ca o pisică, spuse Quart.

Ea izbucni în râs, dând din cap. Ca întotdeauna, avea părul strâns la ceafă într-o codiţă, un tricou larg şi nişte blugi murdari de vopsea şi de ipsos. Quart şi-o imagină machiindu-se în faţa oglinzii, înainte de vizita episcopului, şi se gândi la privirea ei rece, multiplicată la infinit când spărsese sticla, lovind-o cu pumnul. Se uită la mâinile ei, căutând cicatricea. Era acolo: o dungă palidă de trei centimetri pe partea interioară a încheieturii drepte. Se întrebă dacă făcuse gestul intenţionat.

— Să nu-mi spuneţi că aţi asistat la slujbă aici, zise ea.

Quart încuviinţă, văzând-o cum zâmbeşte vag. Îi privea încă cicatricea, iar Gris Marsala, dându-şi seama, îşi întoarse braţul, ascunzând-o.

— Parohul ăsta, zise Quart.

Era gata să adauge ceva, dar tăcu, de parcă acele cuvinte ar fi spus totul. După un moment, ea zâmbi din nou; de data asta mai tainic, ca pentru sine, de parcă ar fi auzit cuvintele nerostite.

— Da, murmură. E vorba exact de asta.

Părea uşurată, şi încetă să-şi mai ascundă încheietura. Apoi îl întrebă dacă o văzuse pe Macarena Bruner, şi Quart făcu un gest afirmativ.

— Vine în fiecare dimineaţă, la ora opt, preciza ea. Joia şi duminica împreună cu mama ei.

— Nu mi-o închipuiam atât de bisericoasă.

Nu era nicio urmă de sarcasm, dar pe Griş Marsala o supără comentariul.

— Să vă spun ceva. Nu-mi place tonul ăsta al dumneavoastră.

El făcu vreo câţiva paşi în faţa retablului, uitându-se la statuia Fecioarei. Apoi se întoarse iar spre ea:

— Poate că aveţi dreptate. Însă aseară am cinat cu ea şi mă simt în continuare descumpănit.

— Ştiu că aţi fost la restaurant — ochii limpezi îl cercetau cu atenţie, sau curiozitate. Macarena m-a trezit la unu noaptea şi m-a ţinut aproape o jumătate de oră la telefon. Printre multe altele, mi-a spus că veţi veni la slujbă.

— Cu neputinţă, obiectă Quart. Nici eu nu eram sigur că o să vin, până în ultimul moment.

— Păi, vedeţi doar. Ea era sigură. A spus că poate în felul ăsta o să începeţi să înţelegeţi — se opri, întrebătoare. Aţi început să înţelegeţi?

Quart o privi netulburat:

— Ce v-a mai spus?

Rosti întrebarea pe un ton superficial, aproape ironic; dar regretă înainte de a mai adăuga ceva. Îl interesa realmente ce anume îi putuse povesti Macarena Bruner prietenei sale, călugăriţa, şi îl enerva că asta se vedea atât de limpede.

Gris Marsala privea gulerul înalt al cămăşii preoţeşti. Dusă pe gânduri.

— A spus multe. Că-i sunteţi simpatic, bunăoară. Şi că nu sunteţi atât de diferit de don Priamo cum credeţi — acum ochii ei îl măsurau de sus în jos, deliberat cercetători. A mai spus şi că sunteţi preotul cel mai sexy pe care l-a văzut în viaţa ei — zâmbetul care-i înflori pe buze era aproape provocator. A spus exact aşa: sexy. Ce părere aveţi?

— De ce-mi povestiţi toate astea?

— Ce prostie! Vi le povestesc pentru că m-aţi întrebat.

— Nu vă bateţi joc de mine — îşi duse un deget la tâmplă. Am părul cărunt, ca dumneavoastră.

— Îmi place părul dumneavoastră scurt. Şi Macarenei îi place.

— N-aţi răspuns la întrebarea mea, soră Marsala.

Ea izbucni în râs, şi o infinitate de riduri mărunte îi apărură în jurul ochilor.

— Nu-mi daţi atenţie, vă rog — râdea, arătându-i blugii pătaţi şi schelele de lângă pereţi. Nu ştiu dacă toate astea-s potrivite pentru o călugăriţă.

Nu sunt, îşi zise Quart. Nici astea, şi nici atitudinea ei în ciudatul triunghi pe care-l făceau ei doi şi Macarena Bruner; sau, poate, cvartet, dacă-l includeau şi pe inevitabilul părinte Ferro. Şi nici nu şi-o imagina cu rasă, într-o mănăstire. Părea că bătuse drum lung de la Santa Barbara.

— Vă gândiţi să vă întoarceţi odată?

Zăbovi puţin până să răspundă. Se uita în fundul naosului, la băncile îngrămădite lângă uşă. Avea degetele mari în buzunarele din spate ale pantalonilor, şi Quart se întrebă câte călugăriţe ar fi în stare să poarte nişte blugi atât de strâmţi ca ai lui Gris Marsala, zveltă ca o

fetişcană, în ciuda vârstei. Numai chipul şi părul îmbătrâniseră, şi chiar şi aşa, felul în care se mişca emana o atracţie deosebită.

— Nu ştiu, spuse, cu un aer absent. Poate că depinde de locul ăsta, de ce-o să se întâmple aici.

Cred că din cauza asta n-am plecat — acum i se adresa lui Quart fără să-l privească, mijindu-şi ochii în razele soarelui care începuseră să intre prin dreptunghiul luminos al uşii. N-aţi simţit niciodată aşa, dintr-o dată, un gol neaşteptat, acolo unde credeţi că e inima?… Face clac şi se opreşte un moment, în aparenţă fără motiv. Apoi totul revine la normal, dar ştii că nu-i la fel ca înainte şi te întrebi, neliniştit, dacă lucrurile n-or să ia o întorsătură proastă.

— Credeţi că o să aflaţi aici?

— Nici gând. Dar există locuri care ascund răspunsuri. Această intuiţie ne face să ne tot învârtim prin preajmă, la pândă. Nu credeţi?

Stingherit, Quart îşi lăsă greutatea pe un picior, apoi pe celălalt. Nu era genul lui favorit de conversaţie, dar avea nevoie de cuvinte. În oricare din ele se putea afla capătul ghemului.

— Eu cred că toată viaţa ne învârtim în jurul propriului nostru mormânt. Poate că acesta-i răspunsul.

Zâmbi uşor, îndulcind comentariul. Dar ea nu se lăsă amăgită de zâmbet:

— Aveam eu dreptate. Nu sunteţi un preot ca toţi ceilalţi.

Nu spuse de ce, nici cui i se adresa constatarea aceea, şi nici Quart nu vru să insiste. Se aşternu atunci o tăcere pe care niciunul din ei nu se grăbi s-o rupă. Merseră unul lângă altul de-a lungul naosului. Quart privea pereţii, vopseaua scorojită şi poleiala ştearsă a cornişelor. Gris Marsala mergea în tăcere, însoţindu-i ecoul paşilor. În cele din urmă, ea vorbi din nou:

— Există lucruri, spuse. Există locuri şi fiinţe pe lângă care nu-i cu putinţă să treci fără să fii pedepsit… Ştiţi ce vreau să zic? — se opri o clipă să-l observe pe Quart, apoi continuă să meargă, clătinând din cap. Nu, nu cred că ştiţi încă. Mă refer la oraşul ăsta. La biserica asta. Şi la don Priamo şi chiar la Macarena Bruner — se oprise din nou şi zâmbea glumeaţă. E bine să ştiţi în ce vă băgaţi.

— Poate că n-am nimic de pierdut.

— E nostim să vă aud spunând aşa ceva. Macarena susţine că asta-i partea dumneavoastră cea mai interesantă. Impresia pe care o lăsaţi— ajunseseră lângă uşă, şi lumina străzii făcea să se micşoreze irisul deschis la culoare al ochilor femeii. S-ar spune că, la fel ca don Priamo, n-aveţi mare lucru de pierdut.

Chelnerul învârti manivela copertinei până când umbra acoperi masa unde se aflau Pencho Gavirâ şi Octavio Machuca. Ghemuit la picioarele bătrânului bancher, un lustragiu îi făcea pantofii, cu peria

scârţâind în mâna lui.

— Puneţi celălalt picior, domnule.

Ascultător, Machuca îşi retrase piciorul drept de pe cutia cu ţinte aurite şi bucăţi de oglindă şi-l puse pe stângul în loc. Lustragiul îi fixă apărătoarele ca să nu-i murdărească şosetele şi-şi văzu mai departe de treabă, conştiincios. Era foarte slab, cu înfăţişare de ţigan, trecut de cincizeci de ani, cu braţele pline de tatuaje, iar din buzunarul cămăşii îi ieşeau nişte bilete de loterie. În fiecare zi, preşedintele Băncii El Cartujano îl punea să-i lustruiască pantofii, plătindu-l cu şaizeci de *duros,* pe când stătea şi se uita cum trece lumea, aşezat la masa lui din colţ în barul La Campana.

— Ce mai căldură, zise lustragiul.

Îşi ştergea cu dosul mâinii înnegrite de cremă de pantofi picăturile de sudoare ce-i cădeau de pe nas. Pencho Gavira aprinse o ţigară şi-i oferi una şi lui. Omul şi-o puse după ureche, lustruind mai departe pantofii lui Machuca. Cu ceaşca de cafea şi ziarul *ABC* pe masă, bătrânul bancher observa cu satisfacţie munca acestuia. Când termină, îi întinse un bilet de o mie de pesete, şi lustragiul se scarpină la ceafă, descumpănit:

— N-am să vă dau rest, domnule.

Preşedintele de la El Cartujano zâmbea ca de obicei, stând picior peste picior:

— Atunci te plătesc mâine, Rafita. Când o să ai să-mi dai rest.

Lustragiul îi dădu banii înapoi, ducându-şi degetele la frunte într-un vag salut militar înainte de a se îndepărta spre piaţa Duque de la Victoria, cu scăunelul şi cutia sub braţ. Pencho Gavira îl văzu cum trece pe lângă Peregil, care aştepta la o distanţă respectuoasă, în dreptul vitrinei unui magazin de pantofi şi la câţiva paşi de Mercedesul albastru-închis oprit la marginea trotuarului. Cánovas, secretarul lui Machuca, cerceta nişte hârtii la o masă vecină, disciplinat şi tăcut, aşteptând să se ocupe de problemele din ziua aceea.

— Cum merge cu biserica, Pencho?

Era o întrebare de rutină, ca despre vreme sau despre sănătatea unei rude. Bătrânul Machuca luase ziarul şi-l răsfoia neatent, până ajunse la pagina cu anunţuri mortuare. Începu să citească pe îndelete ferparele. Gavira se afundă în fotoliul de răchită şi se uită la peticele de soare ce înaintau la picioarele lui, venind încet dinspre strada Sierpes.

— Ne ocupăm de asta, spuse.

Machuca îşi mijea pleoapele, adâncit în lectură. La vârsta lui era o consolare să constate câţi cunoscuţi se duceau pe lumea cealaltă înaintea lui.

— Consilierii se impacientează, comentă fără să se oprească din citit. Ca să fim exacţi, unii se impacientează şi alţii aşteaptă să-ţi

spargi capul.

Dădu o pagină, dedicând un zâmbet cu jumătate de gură pomelnicului cu toţi copiii, nepoţii şi neamurile care se rugau pentru odihna sufletului domnului plin de virtuţi Luis Jorquera de la Sintacha, ilustru fiu al Sevillei, comandor al Ordinului de Mafiara, sufragiu al Confreriei Carităţii Perpetue, decedat după ce a primit sfântul maslu etc.; Machuca şi toată Sevilla erau la curent că excelentisimul defunct fusese un mare ticălos, îmbogăţit în anii de după război prin trafic de penicilină.

— Mai sunt foarte puţine zile până are să se dezbată proiectul tău cu privire la biserică.

Gavira încuviinţă, cu ţigara în gură. Asta urma să se întâmple la douăzeci şi patru de ore după ce saudiţii de la Sun Qafer Alley aveau să aterizeze pe aeroportul oraşului pentru a cumpăra în sfârşit Puerto Targa. Şi, cu acest acord semnat pe masă, nimeni n-avea să mai zică nici pâs.

— Sunt acum la ultimele manevre, spuse.

Machuca clătină încet capul, de sus în jos, de două ori. Ochii lui înconjuraţi de cearcăne întunecate se plimbau de la ziar la lumea care trecea pe stradă.

— Preotul ăsta, comentă. Bătrânul.

Gavira ascultă cu atenţie; dar bancherul rămase un răstimp tăcut, de parcă nu reuşea să-şi concretizeze ideea. Sau poate se mulţumea doar să-şi provoace delfinul. În orice caz, Gavira tăcu.

— El este cheia, continuă Machuca. Cât timp nu renunţă, primarul nu va vinde, arhiepiscopul nu va dispune secularizarea, iar nevastă-ta şi maică-sa îşi vor menţine atitudinea. Slujbele astea de joi îţi încurcă toate treburile.

Continua să se refere la Macarena Bruner ca la nevasta lui Gavira şi faptul, deşi din punct de vedere tehnic era corect, avea nişte conotaţii stingheritoare. Machuca refuza să accepte despărţirea perechii căreia îi fusese naş. Pe deasupra, era şi un avertisment: nimic n-avea să fie limpede pentru succesorul lui atâta vreme cât se prelungea echivoca situaţie conjugală, cu Macarena care o punea în evidenţă. Înalta societate sevillană, care-l acceptase pe Gavira când se însurase cu fata ducilor de Nuevo Extremo, nu ierta anumite lucruri. Orice-ar fi făcut, cu preoţi sau cu toreadori, Macarena era de-a lor; Gavira însă, nu. Fără nevastă-sa nu era decât un golan venetic şi plin de bani.

— Îndată ce rezolv treaba cu biserica o să mă ocup de ea, spuse.

Machuca răsfoia paginile, sceptic.

— Nu-s chiar atât de sigur. O cunosc de copilă — se aplecă peste ziar ca să soarbă din ceaşcă. Chiar dacă-l scoţi din joc pe paroh şi demolezi biserica, pierzi cealaltă bătălie. Macarena a luat toată povestea ca pe ceva personal.

— Şi ducesa?

Sub nasul mare şi ascuţit al bancherului se ivi un surâs ca o părere:

— Cruz respectă întru totul hotărârile fetei ei. Şi în privinţa bisericii e de partea ei, necondiţionat.

— Aţi văzut-o în ultima vreme? Vorbesc de maică-sa.

— Fireşte. În fiecare miercuri.

Era într-adevăr aşa. O după-amiază pe săptămână, Octavio Machuca îşi trimitea maşina după Cruz Bruner şi o aştepta în parcul Maria Luisa să facă o plimbare. Puteau fi văzuţi acolo, sub sălcii, sau stând pe o bancă în scuarul Becquer, în după-amiezele însorite.

— Însă ştii cum e soacră-ta — Machuca îşi accentua puţin zâmbetul. Nu vorbim decât despre vreme, despre glastrele de la ea din *patio* şi florile din grădină, despre versurile lui Campoamor… Şi ori de câte ori îi recit: „Fiicele femeilor pe care le-am iubit atât/ mă sărută cum se sărută un sfânt", râde ca o fetiţă. Să vorbim despre ginerele ei, sau despre biserică, sau despre eşecul matrimonial al fetei ei i s-ar părea ceva vulgar.

Arătă spre fosta Bancă El Levante, la colţul străzii Santa Maria de Gracia.

— Aş pune pariu pe clădirea de colo că nici măcar nu ştie că sunteţi despărţiţi.

— Nu exageraţi, don Octavio.

— Nu exagerez absolut deloc.

Gavira sorbi o înghiţitură de bere, tăcut. Era o exagerare, bineînţeles; însă definea exact caracterul bătrânei doamne care trăia în Casa del Postigo precum o călugăriţă de claustrare în mănăstirea ei, preumblându-se printre umbre şi amintiri prin vechiul palat devenit prea spaţios pentru ea şi fiica ei, ridicat în inima cartierului vechi, cu marmură, *azulejos,* grilaje şi *patio* cu glastre, balansoare, canar, siestă şi pian. Străină de tot ce se întâmpla dincolo de porţile lui, în afara plimbărilor nostalgice din fiecare săptămână cu prietenul răposatului ei soţ.

— Nu că aş vrea să mă amestec în viaţa ta particulară, Pencho — bătrânul pândea pe sub pleoapele întredeschise. Dar mă întreb adesea ce s-a întâmplat cu Macarena.

Gavira clătină din cap, senin.

— Nimic special, vă asigur. Bănuiesc că viaţa, munca mea au creat tensiuni — trase din ţigară şi scoase fumul pe nări şi pe gură. Pe deasupra, ştiţi că ea îşi dorea un copil, imediat — şovăi o clipă. Eu sunt în toiul luptei pentru a-mi câştiga un loc, don Octavio. N-am timp de biberoane, şi am rugat-o să aştepte — îşi simţi brusc gura foarte uscată şi recurse iar la bere. Să aştepte puţin, asta-i tot. Am crezut că reuşisem s-o conving şi că totul mergea bine. Pe neaşteptate, într-o zi, gata. A plecat trântind uşa şi mi-a declarat război. Până astăzi. A

coincis poate cu faptul că nu ne-am înţeles în privinţa bisericii, nu ştiu — făcu o grimasă. Poate că au coincis toate astea.

Machuca îl privea fix, cu răceală. Aproape cu curiozitate.

— Povestea cu toreadorul a fost o lovitură sub centură, sugeră.

— Şi încă cum — erau multe de zis despre asta în favoarea lui, dar Gavira se abţinu să mai spună ceva. Şi ştiţi doar că au mai fost vreo doi, de cum a plecat. Prieteni de pe vremea când era nemăritată, şi apoi Curro Maestral ăsta, care îi trăgea deja clopotele — lăsă ţigara să cadă pe jos, lângă pantofi, şi o strivi cu tocul, înverşunat. Ca şi cum s-ar fi apucat dintr-o dată să recâştige timpul pierdut cu mine.

— Sau să se răzbune.

— Se poate.

—I-ai făcut tu ceva, Pencho — bătrânul bancher dădea din cap, convins. Când s-a măritat, Macarena era îndrăgostită de tine.

Gavira se uită în dreapta şi-n stânga, observând fără prea mare atenţie lumea care trecea pe stradă.

— Vă jur că nu înţeleg, răspunse în cele din urmă. Nici măcar ca răzbunare. Prima aventură pe care am avut-o după ce m-am căsătorit a fost la o lună şi ceva după ce m-a părăsit Macarena, când se afişase deja cu producătorul ăla de vinuri din Jerez, Villalta. Căruia, fiindcă veni vorba, don Octavio, cu permisiunea dumneavoastră, tocmai i-am refuzat un împrumut.

Machuca ridică una din mâinile-i slabe ca nişte gheare, respingând toate astea. Era la curent cu legătura, recentă şi superficială, a succesorului său cu un fotomodel şi ştia că acesta spunea adevărul. Oricum, Macarena avea prea mult stil ca să facă scandal în public din pricina unei aventuri a bărbatului ei. Dacă toate ar face aşa, ce linişte ar mai fi în Sevilla. În ce priveşte biserica, bancherul nu ştia dacă era pricina sau pretextul.

Gavira îşi pipăia nodul de la cravată, stingherit.

— Păi, suntem în aceeaşi oală, don Octavio. Un naş şi un soţ care n-au habar.

— Cu o deosebire — Machuca zâmbea iar pe sub nasu-i ascuţit, plin de cruzime. Şi biserica, şi căsnicia sunt problemele tale… Nu-i aşa? Eu mă limitez să observ.

Gavira aruncă o privire spre Peregil, care stătea mai departe de gardă lângă Mercedes. Strânse din dinţi.

— O să fiu puţin mai dur.

— Cu nevastă-ta?

— Cu popa.

Bătrânul bancher izbucni în râs.

— Cu care dintre ei? în ultima vreme s-au înmulţit ca iepurii.

— Cu parohul. Părintele Ferro.

— Mda — Machuca se uită şi el, cu coada ochiului, la Peregil,

înainte de a scoate un oftat prelung. Sper să ai bunul-gust să mă scuteşti de amănunte.

Trecură nişte turişti japonezi aproape deshidrataţi, cărând nişte rucsacuri uriaşe. Machuca lăsă ziarul pe masă şi rămase un răstimp tăcut, rezemându-se de spătarul de răchită al scaunului. În cele din urmă, se întoarse spre Gavira.

— E greu să nu simţi pământul sub picioare, nu-i aşa? — ochii de pasăre de pradă aveau un aer batjocoritor, străjuiţi de cearcănele întunecate. Aşa am fost eu ani de zile, Pencho. De când am trecut cea dintâi marfă de contrabandă prin Gibraltar, la sfârşitul războiului. Sau când am cumpărat banca, tot întrebându-mă în ce naiba mă bag. Nopţile alea fără să închid un ochi, cu toate spaimele de pe lume bântuindu-mă — îşi scutură uşor capul… Pe neaşteptate, într-o zi descoperi că ai trecut finişul şi că totul ţi-e indiferent. Că, oricât ar lătra şi ar fugi după tine, câinii nu te mai ajung din urmă. Abia atunci începi să te bucuri de viaţă, sau de ce-ţi mai rămâne din ea.

Îşi strâmbă gura, într-o grimasă ce vădea şi amuzament, şi oboseală. Un zâmbet rece îi îngheţa colţurile buzelor.

— Sper să treci finişul ăsta, Pencho, adăugă. Până atunci, plăteşte-ţi dobânzile fără să crâcneşti.

Gavira nu răspunse imediat. Chemă chelnerul, comandă încă o bere şi o cafea cu lapte, îşi trecu mâna peste părul bine pieptănat la tâmpla stângă şi aruncă o privire distrată spre picioarele unei femei care trecea.

— Eu nu m-am plâns niciodată, don Octavio.

— Ştiu. De asta ai un birou la etajul principal din Arenal şi un scaun lângă mine, aici la masă.

Un birou pe care eu ţi-l dau şi un scaun pe care ţi-l cedez. Şi în vremea asta, citesc ziarul şi te privesc.

Chelnerul aduse berea şi cafeaua. Machuca îşi puse o bucăţică de zahăr în ceaşcă şi amestecă bine cu linguriţa. Două călugăriţe de la Sor Ángela de la Cruz trecură pe stradă în jos, cu rasa lor maronie şi vălurile albe.

— Apropo, zise pe neaşteptate bancherul, uitându-se după călugăriţe. Ce se-ntâmplă cu celălalt preot? Cel care a cinat aseară cu nevastă-ta.

Stăpânirea de sine a lui Pencho Gavira se vedea în momente ca acela. Calmându-şi neplăcuta pulsare a sângelui pe care o simţea în timpane, se sili să urmărească cu privirea o maşină, de când dădu colţul şi până când dispăru după celălalt. Cam zece secunde. După ce se scurse acest răstimp, îşi arcui o sprânceană:

— Nu se întâmplă nimic. După câte am aflat, continuă să cerceteze în numele celor de la Roma. În privinţa asta am situaţia sub control. Machuca făcu un gest aprobator.

— Aşa sper, Pencho. S-o ai cu totul sub control — îşi duse ceaşca la buze cu un uşor mormăit de satisfacţie. Frumos loc, La Albahaca — mai bău o înghiţitură. N-am mai fost pe-acolo de multă vreme.

— O s-o recâştig pe Macarena. V-o promit.

Bancherul încuviinţă iar:

— De fapt, te-am numit vicepreşedinte fiindcă te-ai căsătorit cu ea.

— Ştiu — Gavira zâmbea cu ranchiună. Nu mi-am făcut niciodată iluzii în privinţa asta.

— Înţelege-mă — Machuca se întorsese spre el. Ai un cap grozav. Nu putea exista un viitor mai promiţător pentru Macarena, şi aşa am văzut lucrurile de la început — una din mâinile lui se sprijinea uşor pe braţul lui Gavira: un contact osos şi aspru. Cred că te apreciez, Pencho. Probabil că reprezinţi tot ce poate fi acum mai bun pentru bancă; dar se întâmplă că astăzi nu-mi mai pasă de bancă — îşi retrase mâna şi rămase cu ochii la el. Poate că îmi pasă de nevastă-ta. Sau de maică-sa.

Gavira îşi abătu privirea spre chioşcul cu ziare din colţ. Se simţea câteodată ca un peşte prins în plasă, străduindu-se zadarnic să scape. Să pedaleze, îşi repetă. Să pedaleze mereu pe bicicletă, ca să nu cadă.

— Păi, dacă-mi permiteţi să vă spun, biserica înseamnă viitorul amândurora.

— Dar mai cu seamă al tău, Pencho — Machuca îi aruncă o privire răutăcioasă. Ai sacrifica proiectul cu biserica şi operaţiunea cu societatea Puerto Targa pentru a-ţi recâştiga nevasta?

Gavira zăbovi cu răspunsul. Asta era problema, şi el o ştia mai bine ca oricine.

— Dacă pierd ocazia asta, spuse, evaziv, pierd totul.

— Nu totul. Doar prestigiul tău. Şi ajutorul meu.

Foarte calm, Gavira îşi îngădui un zâmbet:

— Sunteţi un bărbat foarte sever, don Octavio.

— Se prea poate — bătrânul contempla afişul cu Peña Bética. Sunt însă drept: operaţiunea cu biserica a fost ideea ta, şi căsătoria aşijderea. Chiar dacă eu am înlesnit puţin lucrurile.

— Atunci aş vrea să. Vă întreb ceva — Gavira îşi puse pe masă o mână, şi apoi pe cealaltă. De ce nu mă ajutaţi şi acum, dacă ţineţi atâta la Macarena şi la mama ei? V-ar fi de-ajuns să vorbiţi cu ele ca să fie mai raţionale.

Machuca se întoarse alene spre el. Îşi miji pleoapele până ce pupilele deveniră o dungă subţire.

— Poate că da, poate că nu, spuse, când Gavira aproape că nu mai aştepta răspunsul. Dar în cazul ăsta, aş fi putut să îngădui ca Macarena să se mărite cu orice prost. Să vedem dacă înţelegi, Pencho: eu sunt ca unul care are un cal, un boxer sau un cocoş de soi. Ce-mi place mie e să te văd luptând.

După ce spuse asta, nu mai adăugă nimic şi-i făcu un semn secretarului. Audienţa se termina şi Gavira se ridică, încheindu-şi sacoul.

— Ştiţi ceva, don Octavio? — îşi pusese nişte ochelari fumurii, model italienesc, şi stătea în dreptul mesei, liniştit, impecabil. Uneori lăsaţi impresia că nu doriţi un rezultat concret… De parcă în fond toate v-ar fi indiferente: Macarena, banca, eu însumi.

Pe partea cealaltă a străzii, o tânără cu o fustă foarte scurtă şi picioare lungi ieşise cu o găleată şi o mătură să spele postamentul vitrinei unui magazin de îmbrăcăminte. Dus pe gânduri, bătrânul Machuca observa mişcările fetei. În cele din urmă, foarte liniştit, se întoarse spre Gavira:

— Pencho… Nu te-ai întrebat niciodată de ce vin aici în fiecare zi?

Surprins, Gavira îl privea fără să ştie ce să spună, cu o mână în buzunar. Ce-o fi vrând să spună cu asta? se gândea. Al naibii bătrân.

— Mă rog, don Octavio, mormăi stingherit. Eu nu voiam… Vreau să spun că…

Printre pleoapele întredeschise ale bancherului se zărea o sclipire batjocoritoare, dură:

— Odată, cu foarte mult timp în urmă, stăteam chiar aici, şi a trecut o femeie — Machuca se uită iar la tânăra din faţa magazinului, parcă atribuindu-i amintirea aceea. O femeie răpitor de frumoasă, din acelea care îţi taie răsuflarea… Am văzut-o trecând, şi privirea ei s-a încrucişat cu a mea. Pe când se îndepărta, m-am gândit că trebuia să mă ridic, s-o opresc. Dar n-am făcut-o. Au atârnat mai greu convenţiile sociale, faptul că eram cunoscut în Sevilla… N-am putut s-o abordez, şi a plecat. M-am consolat spunându-mi că aveam s-o mai văd şi altă dată. Însă ea n-a mai trecut pe aici. Niciodată.

Povestise totul fără urmă de emoţie: simpla relatare a unui fapt obiectiv. Cánovas se apropia cu servieta sub braţ şi, după o scurtă înclinare din cap adresată lui Gavira, se aşeză pe scaunul pe care stătuse acesta. Rezemat de spătarul scaunului său, Machuca îl gratifică pe vicepreşedintele Băncii El Cartujano cu încă unul din zâmbetele lui îngheţate:

— Sunt foarte bătrân, Pencho. În viaţa mea am câştigat câteva bătălii şi am pierdut altele;

iar acum le consider străine pe toate, chiar şi pe cele care trebuie să fi fost ale mele — luă cu mâinile-i descărnate ca nişte gheare primul document pe care i-l întindea secretarul. Mai curând decât pofta de a câştiga, acum simt curiozitate. Ca atunci când pui într-un borcan un scorpion şi un păianjen şi stai să-i priveşti, înţelegi? Fără să simţi simpatie pentru niciunul.

Se concentră asupra documentelor, şi Gavira murmură un „la revedere” înainte de a o lua în josul străzii, spre maşină. Fruntea îi era

brăzdată vertical de un rid adânc, iar dalele de pe jos păreau că se mişcă sub picioarele lui. Peregil, care-şi netezea părul peste chelie cu o mână, îşi abătu privirea când îl văzu apropiindu-se.

La colţul alb şi ocru al Spitalului Venerabililor, lumina soarelui ricoşa ca o lovitură de minge. De partea cealaltă a străzii, sub afişul ce anunţa corida de duminică de la Maestranza, doi turişti cu pielea albă agonizau aşezaţi la o masă, pradă unei insolaţii puternice. Înăuntrul Casei Román, la adăpost de lumina pătrunzătoare ce reverbera în cuptorul acela de var, ocru roşu şi galben-pal, Simeón Navajo curăţa cu grijă o crevetă, şi cu ea în mână îl privi pe Quart:

— Brigada pentru Delicte Informatice n-are nimic care să vă fie de folos dumneavoastră. Niciun antecedent. Nimic.

Spunând asta, se apucă să mănânce creveta şi dădu pe gât dintr-o înghiţitură o jumătate de halbă de bere. La orele cele mai diferite lua câte un mic dejun suplimentar, un aperitiv, gustări şi sandvişuri, iar Quart se întrebă, cercetând silueta slabă şi măruntă a subcomisarului, unde băga toate astea. Până şi revolverul 357 Magnum îi umfla atât de tare haina, încât îl purta într-o taşcă pe umăr; o taşcă arăbească, din piele lucrată în relief, cu ciucuri, care mai mirosea şi acum a bazar şi a piele de cămilă prost tăbăcită. Cu intrândurile adânci în părul lung pe care-l purta prins la spate într-o codiţă, cu ochelarii rotunzi cu ramă de oţel şi cămaşa largă, înflorată, în stil apaş, pe care şi-o pusese în dimineaţa aceea, taşca îi dădea lui Simeon Navajo o înfăţişare aparte. Ceva care contrasta cu înalta, zvelta şi severa siluetă în negru a preotului.

— Nu există în arhivele noastre, continuă poliţistul, nicio referinţă despre persoanele care vă interesează… Avem studenţi tinerei care se distrează făcând năzbâtii informatice, o groază de lume care comercializează copii-pirat de programe şi doi indivizi de un anumit nivel care, din când în când, se plimbă pe unde nu se cuvine. Unul din ei a încercat acum două luni să intre în conturile curente de la Banksur şi să-şi vireze nişte bani. Dar nici urmă de ceea ce căutaţi dumneavoastră.

Stăteau în picioare lângă tejghea, sub un şir de cârnaţi care atârnau din tavan. Poliţistul mai luă o crevetă fiartă de pe farfurie, îi smulse capul, sugându-l cu desfătare, iar apoi se apucă să cureţe şi restul, cu mână de expert. Quart privi paharul aburit de bere din faţa lui, aproape neatins.

— Aţi făcut demersurile în legătură cu care v-am rugat la firmele comerciale şi la compania de telefoane?

— Le-am făcut — Navajo confirma cu gura plină. Nimeni de pe lista dumneavoastră n-a achiziţionat, cel puţin nu cu numele şi codul personal de identificare fiscală, material informatic de ultimă oră. În

ce priveşte compania de telefoane, şeful serviciului de siguranţă mi-e prieten. După câte îmi povesteşte, Vesper al dumneavoastră nu-i singurul care se vârâ clandestin în reţea ca să navigheze prin străinătate, la Vatican sau pe unde-o fi. Toţi piraţii o fac. Unii sunt prinşi, alţii nu. Al dumneavoastră pare inteligent. Intră şi iese de pe Internet, şi se pare că foloseşte un sistem de circuite complicat, sau ceva în genul ăsta, lăsând în urmă un fel de programe care-i şterg urmele şi fac ca sistemele de detectare s-o ia razna.

Şi-a mâncat creveta, a terminat berea şi a mai cerut încă una. Un picior al crustaceului îi rămăsese încurcat în mustaţă.

— Asta-i tot ce vă pot povesti.

Quart îi zâmbi poliţistului:

— Nu-i mare lucru, dar vă mulţumesc.

— Nu trebuie să-mi mulţumiţi pentru nimic — Navajo se lansase asupra altei crevete; grămăjoara de coji de la picioarele lui creştea vertiginos. M-ar încânta să vă pot da într-adevăr o mână de ajutor, însă şefii mei mi-au spus foarte clar: cooperare oficială, pe cât se poate. Ceva pe plan personal, între noi doi. De dragul vremurilor trecute. Dar nu vor să-şi complice viaţa cu biserici, preoţi, Roma şi toate astea. Altceva ar fi ca cineva să săvârşească sau să fi săvârşit un delict concret, de competenţa mea. Insă cele două morţi au fost considerate accidentale de procuror… Şi faptul că un hacker îşi propune să-l sâcâie pe Papa de aici, din Sevilla, e ceva de care ne cam doare-n cot — supse zgomotos capul crevetei, privindu-l pe Quart pe deasupra ochelarilor. Dacă-mi permiteţi să mă exprim astfel.

Soarele aluneca încetişor peste Guadalquivir, nu sufla nicio adiere, şi pe malul celălalt palmierii păreau santinele neclintite stând de gardă la Maestranza. Potro del Mantelete era ca un profil de statuie pe oglindirea fluviului în geam: cu o ţigară în gură şi la fel de încremenit ca statuia de bronz a maestrului său Juan Belmonte. La don Ibrahim, aşezat la masa din sufragerie, ajungea un miros de ouă prăjite cu cârnaţi de la bucătărie, împreună cu cântecul pe care-l fredona Niña Puñales:

De ce oare mă deştept tremurând privind strada pustie, în beznă?
De ce oare inima-mi spune c-o să mă răstigneşti pe cruce?

Încuviinţă de două ori din cap fostul fals avocat, mişcându-şi tăcut buzele pe sub mustaţă pentru a o acompania pe Niña, rostind versurile pe care ea le presăra încet, cu vocea-i răguşită din pricina rachiului, pe când, cu spumiera în mână şi cu şorţul peste rochia-i cu buline, făcea ochiurile moi, cum îi plăceau lui don Ibrahim. Când nu se descurcau ciugulind câte ceva prin barurile din Triana, cei trei fârtaţi obişnuiau să se adune pentru a mânca acasă la Niña, într-un

apartament modest, la etajul doi, de pe strada Betis, care, ce-i drept, avea o vedere panoramică asupra oraşului, cu cartierul Arenal la o aruncătură de băţ şi cu Turnul de Aur şi Giralda, la care ar fi râvnit regii şi milionarii şi artiştii de cinema cu toţi biştarii lor. Fereastra aceea care dădea spre Guadalquivir era singura comoară a Niñei Puñales; cumpărase apartamentul demult, cu puţinii bani pe care reuşise să-i adune datorită faimei sale trecătoare, şi — spunea în chip de consolare— cel puţin casa nu se dusese pe apa sâmbetei. Locuia acolo fără să fie nevoită să plătească vreo chirie, cu câteva mobile vechi, un pat de alamă lucioasă, o stampă cu Fecioara Speranţei, o fotografie cu dedicaţie a lui Miguel de Molina şi o comodă în care se îngălbeneau cuverturile, feţele de masă şi cearşafurile brodate din zestrea ei neatinsă. Asta-i îngăduia să plătească la timp, din modestele-i resurse băneşti, ratele lunare la El Ocaso S.A., prin care de douăzeci de ani achiziţionase o firidă modestă şi o lespede în colţul cel mai însorit al cimitirului San Fernando. Pentru că Niña era o cantitate neglijabilă.

M-ai privit şi-un râu de cântece îmi revarsă-n sânge iubirea ta adevărată…

Don Ibrahim murmură un ole fără să-şi dea seama şi o acompanie mai departe. Îşi pusese pălăria, haina şi bastonul pe un scaun alăturat şi rămăsese în cămaşă; nişte elastice îi susţineau mânecile deasupra coatelor. Sudoarea îi desenase cercuri umede la subţiorile durdulii şi la gulerul desfăcut, unde îşi slăbise nodul unei cravate cu dungi albastre şi roşii pe care, susţinea, i-o dăruise englezul acela înalt, Graham Greene, în schimbul unei Biblii şi al unei sticle de Four Roses, când se afla la Havana ca să scrie un roman de spionaj — cravată care, pe lângă valoarea sentimentală, mai era şi de la Oxford, autentică. Spre deosebire de Niña, nici don Ibrahim şi nici Potro del Mantelete n-aveau locuinţă proprietate personală. Potro închiriase pe undeva prin apropiere o casă plutitoare, un fel de vaporaş pentru turişti aflat în părăsire, de la un prieten pe care-l cunoscuse pe la coride şi în Legiune. La rândul lui, indianul cel grăsan era chiriaşul fidel al unei modeste pensiuni din Altozano — ceilalţi erau un comis-voiajor care vindea piepteni pentru bărbaţi şi o doamnă matură, cu frumuseţea ofilită şi de-o profesie îndoielnică sau, mai bine zis, fără urmă de îndoială — ţinută de văduva unui poliţist omorât de ETA în nordul ţării.

Şi nu vezi defel cum eu, iubindu-te, ca nebună, de aici şi până-n lună simt cum inima-mi dă ghes…

Nici Concha Piquer, nici Pastora Imperio şi nimeni de pe lume, se gândea don Ibrahim auzind-o pe Niña cântând cu temperamentul ei de ţigancă, pe care toată adunătura aceea de impresari şi critici şi leneşi nenorociţi se încăpăţânase până la urmă să nu-l recunoască. Era cutremurător s-o auzi în Săptămâna Mare, oriunde s-ar fi aflat, când începea să cânte o rugăciune pentru Fecioara Speranţei sau pentru fiul ei, El Cachorro de Triana[10], care făcea tobele să amuţească şi le dădea fiori tuturor celor care o auzeau. Pentru că Niña Puñales era cântecul flamenco şi refrenul popular, şi era Spania întreagă, nu Spania folclorului ieftin şi de factură uşoară pentru turişti, ci cealaltă Spanie, cea adevărată. Legenda cu fumul de cârciumă, ochii verzi şi sudoarea bărbatului vieţii ei. Memoria dramatică a unui neam care-şi ostoia aleanul cântând şi-şi izgonea demonii apucând cu disperare cuţitele lucioase precum cornul lunii ce-i lumina calea lui Potro del Mantelete când sărea noaptea gardurile, gol pentru a nu rupe singura cămaşă pe care o avea, convins că avea să cucerească lumea şi să-şi aştearnă la picioare covoare din hârtii de o mie, înainte ca taurii să-i facă rana aceea la gât şi-n ochi să-i semene înfrângerea. Aceeaşi Spanie care şterse de pe afişe numele Niñei Puñales, cea mai bună voce de flamenco din toată Andaluzia şi din tot secolul, fără barem o alocaţie de şomaj ca s-o poată scoate cât de cât la capăt. Patria îndepărtată pe care don Ibrahim o visa în nopţile tinereţii lui din Caraibi, la care sperase să se întoarcă într-o bună zi, precum spaniolii îmbogăţiţi în Lumea Nouă de odinioară, cu un Cadillac decapotabil şi o ţigară de foi, şi care i-a adus numai neînţelegere, batjocură şi dispreţ din pricina poveştii ăleia nenorocite cu falsul titlu de avocat obţinut la Havana. Dar până şi feciorii de curvă le datorează mamelor ceva, se gândea don Ibrahim. Şi le iubesc. Şi acea Spanie ingrată avea şi locuri ca Sevilla, cartiere ca Triana, baruri precum Casa Cuesta, inimi credincioase ca a lui Potro şi voci de tragedie înălţătoare ca a Ninei. O voce căreia, îndată ce treburile or să meargă puţin mai bine, aveau să-i închine localul acela trăsnet, Templul Cântecului Popular, pe care în nopţile cu manzanilla, fum de ţigară şi taifas şi-l imaginau toţi trei, elegant, solemn, cu scaune de răchită, chelneri bătrâni şi tăcuţi — impasibilul Potro avea să fie şef de sală —, sticle pe mese, un reflector îndreptat spre estradă şi o chitară acompaniind-o cadenţat şi cu măiestrie pe Niña Puñales, cu vocea-i răguşită dăruită din nou publicului cu şi mai multă artă, cu şi mai mult sentiment. Rezervându-şi dreptul de a-i primi doar pe cei care meritau şi de a interzice intrarea turiştilor în grup şi nesimţiţilor cu telefoane mobile. Iar don Ibrahim nu aştepta altă răsplată decât să se aşeze la o masă tainică, în fundul sălii, să bea pe îndelete ceva, în mână cu un Montecristo fumegând, şi, cu un nod în gât, să o asculte cântând pe Niña Puñales. Toate astea, şi-n plus încasările să meargă bine. Eleganţa putea face

doar casă bună cu îndrăzneala.

Mai turnă un pic de benzină în sticlă, cu mare grijă să nu dea pe dinafară. Pusese foi de ziar pe masă pentru a-i proteja lustrul, şi ştergea cu o cârpă picăturile ce se prelingeau pe sticla mată şi pe eticheta cu Anis del Mono. Benzina era fără plumb şi de cea mai bună calitate, de 98 octani, deoarece — avertizase Niña cu multă chibzuinţă — n-aveau să dea foc chiar cu orice unei biserici cu tradiţie. Aşa că îl trimiseră pe Potro cu un bidon gol de ulei de măsline Carbonell să aducă un litru de benzină de la staţia cea mai apropiată. Cu un litru o să ardă grozav, spusese foarte serios don Ibrahim cu gravitatea specialistului, căpătată — afirma el — când Ernesto Che Guevara îi explicase, în timp ce stăteau şi beau rom cu mentă la Santa Clara, cum se face un cocteil molotov. Care era o invenţie rusească a lui Karl Marx.

Lichidul făcu un bulbuc şi se revărsă peste gâtul sticlei. Don Ibrahim îl şterse cu cârpa îmbibată pe care-o puse apoi în scrumiera de pe masă. Bomba incendiară avea să fie pusă în funcţiune printr-un mecanism cam rudimentar, însă eficient, de născocirea căruia don Ibrahim era mândru: o bucată de lumânare nu prea groasă, chibrituri, un ceas deşteptător, doi metri de sfoară subţire, o sticlă care cade. Şi momentul aprinderii calculat pentru când cei trei prieteni aveau să se afle într-un bar, în văzul tuturor, ca să nu lase la o parte amănuntul alibiului. Lemnul băncilor îngrămădite pe lângă pereţi şi bârnele vechi ale tavanului vor face restul. Nu era nevoie ca distrugerea să fie totală, precizase Peregil când le dăduse instrucţiunile. Era de-ajuns să facă niscaiva stricăciuni; deşi, dacă toată clădirea avea să se ducă naibii, ar fi fost şi mai bine. Dar, mai cu seamă — îi privea îngrijorat, pe fiecare în parte —, să pară un accident.

Don Ibrahim mai turnă un pic şi mirosul benzinei îl înghiţi un moment pe acela al ochiurilor. Şi-ar fi aprins cu plăcere o havană, dar nu era de glumit cu toată benzina de acolo şi cârpa umedă din scrumieră. Nina Punales se împotrivise la început ca o mâţă cu ghearele scoase, căci era vorba de un lăcaş sfânt, şi izbutiseră s-o convingă numai amintindu-i ce puzderie de acatiste avea să poată da pe la alte biserici ca să-şi ispăşească vina cu banii pe care aveau să-i scoată din toată afacerea. În plus, conform vechiului principiu *ad auctores redit sceleris coacti tamarindus pulpa*, sau ceva în genul ăsta, ei trei nu făptuiau decât un delict străin, iar autorul de drept— adică Peregil, în ultimă instanţă — era răspunzător pentru răul pricinuit. Chiar şi aşa, şi în ciuda unei abordări juridice atât de riguroase, Niña stăruia în refuzul de a interveni în actul incendiar, asumându-şi în toată operaţiunea doar sarcini auxiliare, cum era aceea de a face ochiuri cu cârnaţi. Don Ibrahim îi respecta hotărârea, căci era adeptul libertăţii conştiinţei, în ce-l priveşte pe Potro, mecanismul gândirii

sale era greu de pătruns. Asta în cazul în care gândurile lui ar fi avut un mecanism şi, de fapt, dacă aceste gânduri chiar ar fi existat. Se mulţumea deci să încuviinţeze impasibil, după un răstimp, fatalist şi fidel, veşnic în aşteptarea gongului sau a trâmbiţei care să-l facă să se scoale din colţ sau să iasă de după gardul de refugiu ca un automat. Nu ridicase vreo obiecţie când don Ibrahim pusese problema incendiului din biserică. Lucru ciudat: Potro nu era un bărbat religios, în pofida trecutului său de toreador — toţi toreadorii, din câte ştia don Ibrahim, credeau în Dumnezeu —, dar de fiecare dată în Vinerea Mare îşi punea vechiul costum bleumarin de la nunta-i nefericită, o cămaşă albă fără cravată şi încheiată până sus, se pieptăna, îşi dădea cu colonie pe păr şi o însoţea pe Niña printre lumânări aprinse şi răpăit de tobe pe străzile Sevillei, ţinându-se după tronul Fecioarei Speranţei. Don Ibrahim, pe care formaţia liber-cugetătoare îl împiedica să participe la ritualuri obscurantiste, îi privea cum trec în urma mantiei Fecioarei în zorii zilei, Niña Puñales cu mantilă neagră şi înălţând rugăciuni, iar Potro del Mantelete tăcut şi de nădejde, oferindu-i braţul.

Văzându-i profilul aspru oglindit în fereastră, don Ibrahim zâmbi în sinea lui, cu părintească duioşie. Era mândru de loialitatea lui Potro. Mulţi oameni puternici de pe lume aveau parte de fidelitate numai dacă o cumpărau cu bani. Dar într-o zi, când va fi gata să-şi încheie socotelile pe lumea asta, cineva o să-l întrebe poate pe don Ibrahim ce-a făcut în viaţa lui care să merite cu adevărat. Iar el o să poată răspunde, cu capul sus, că Potro del Mantelete i-a fost un prieten credincios şi că o ascultase pe Niña Puñales cântând *Pelerină brodată cu fir de carmin şi de aur*.

— La masă! spuse Niña, din uşa bucătăriei, îşi ştergea mâinile de şorţ. Pe frunte îi stătea impecabil cârlionţul negru, iar lângă buzele date cu ruj roşu sângeriu era aluniţa falsă, dar rimelul îi cursese un pic, fiindcă tăiase ceapă pentru salată. Don Ibrahim observă că se uita la sticla de Anis del Mono cu un aer critic; continua să nu fie de acord cu treaba aceea.

— Nu poţi face omletă fără să spargi ouăle, remarcă el, împăciuitor.

— Păi, cele pe care le-am prăjit acum se răcesc, replică Niña, uitându-se cam chiorâş.

Don Ibrahim lăsă să-i scape un oftat plin de resemnare pe când vărsa ultimele picături de benzină. Şterse ceea ce se prelinsese cu cârpa şi o puse la loc, umedă, în scrumieră. Apoi îşi sprijini mâinile pe masă, dând să se ridice, anevoie.

— Ai încredere, dragă. Ai încredere.

— Nu se dă foc la biserici, insista Niña, încruntându-se pe sub cârlionţ. Asta-i treabă de păgâni şi de comunişti.

Potro del Mantelete, tăcut ca întotdeauna, plecase de la fereastră şi-şi ducea o mână la gură, după chiştocul aproape stins. Trebuie să-i spun să nu se apropie de benzină, îl străfulgera gândul pe don Ibrahim, care se uita încă la Niña.

— De nepătruns sunt căile Domnului, spuse, ca să se afle-n treabă.

— Ei bine, calea asta-i de rău augur.

Pe don Ibrahim îl durea neînţelegerea Niñei Puñales. El nu era un şef care să-şi impună hotărârile în faţa trupei, ci încerca s-o convingă prin raţiune. La urma urmelor, ei erau tribul lui, clanul lui. Familia lui. Căuta un argument ca să tranşeze problema înainte de a se duce să mănânce, când văzu cu coada ochiului că Potro trecea prin dreptul mesei, în drum spre bucătărie, şi că-şi întindea cu un gest instinctiv mâna cu chiştocul ca să-l stingă în scrumieră. Exact acolo unde era cârpa îmbibată în benzină.

Ce prostie, îşi zise. Cum de-i trecea aşa ceva prin cap? Oricum, se întoarse pe jumătate, îngrijorat.

— Ascultă, Potro, spuse.

Dar celălalt tocmai aruncase chiştocul în scrumieră. Atunci don Ibrahim se repezi să-l oprească şi răsturnă cu cotul sticla de Anis del Mono.

VIII. O doamnă andaluză

„—Nu simţi parfumul iasomiilor?

— Care iasomii, că nu e niciuna?

— Cele ce înfloreau aici pe vremuri."

(Antonio Burgos, *Sevilla)*

Dacă există sânge albastru, cel al Mariei Cruz Eugenia Bruner de Lebrija y Álvarez de Córdoba, ducesă de Nuevo Extremo şi de douăsprezece ori *grande* de Spania, era de culoare bleumarin. Mama Macarenei Bruner avusese strămoşi ce luptaseră la asediul Granadei şi la cucerirea Americii, şi doar două neamuri de stirpe foarte veche din aristocraţia spaniolă, casele de Alba şi de Medina-Sidonia, o întreceau în nobleţe. Cu toate acestea, titlurile ei nu mai aveau de mult niciun conţinut. Timpul şi istoria înghiţiseră pe rând pământurile şi averea, iar întinsele încrengături pe care le proiectau pretutindeni arborele-i

genealogic şi cartierele stemelor şi blazoanelor sale erau o înşiruire de scoici goale, cum sunt cele care se decolorează încetul cu încetul, aruncate de mare pe plajă. Bătrâna doamnă ce sorbea mici înghiţituri de Coca-Cola aşezată în faţa lui Lorenzo Quart în *patio-ul* reşedinţei cunoscute sub numele de Casa del Postigo mai avea o lună şi şapte zile până să împlinească şaptezeci de ani. Strămoşii ei călătoriseră de la Sevilla la Cádiz fără să iasă din hotarele moşiilor lor, regele Alfonso al XIII-lea şi regina Victoria Eugenia o năşiseră ţinând-o deasupra cristelniţei, şi nici măcar generalul Franco, în pofida dispreţului său afişat faţă de vechea aristocraţie spaniolă, nu se putuse sustrage îndatoririi de a-i săruta mâna chiar în acel patio andaluz după războiul civil, înclinându-se foarte fără chef peste mozaicul roman de pe jos, care fusese adus direct, cu patru veacuri în urmă, din ruinele fostei urbe Italica, însă timpul se scurge implacabil, scria pe cadranul pendulei englezeşti care marca orele şi sferturile de ceas în galeria cu coloane şi arcade în stil compozit *mudejar*, împodobită cu covoare de Alpujarras şi cu măsuţe lucrate în cea mai fină marchetărie de secol XVI, pe care prietenia bancherului Octavio Machuca le salvase de la soarta tristă ce li se hărăzea la casele de licitaţie sevillene. Din vechea splendoare rămâneau *patio*-ul plin de arome şi de glastre cu muşcate, pana-cocoşului şi ferigi, grilajul în exuberant stil plateresc, grădina, sufrageria de vară cu busturi romane de marmură, câteva mobile şi unele tablouri pe pereţi. Şi printre toate acestea, cu o subretă, un grădinar şi o bucătăreasă ca unice ajutoare într-o reşedinţă unde crescuse, de mică, cu peste douăzeci de servitori, cu aerul absent al unei umbre liniştite, concentrate asupra propriilor amintiri, trăia bătrâna doamnă cu păr alb şi cu colier de perle în jurul gâtului. Aceeaşi care acum îl îmbia pe Quart să-şi mai toarne puţină cafea, pe când îşi făcea vânt cu un vechi evantai a cărui suprafaţă reprezentând un peisaj fusese pictată, cu o dedicaţie personală, de Julio Romero de Torres.

Quart îşi mai turnă un pic de cafea în ceşcuţa uşor crăpată a Companiei Indiilor. Era în cămaşă, pentru că ducesa atâta stăruise să-şi scoată haina din pricina zăpuşelii, încât până la urmă îi dăduse ascultare şi şi-o aninase de speteaza scaunului. O cămaşă cu mâneci scurte, neagră, cu un impecabil guler înalt, care îi lăsa descoperite antebraţele bronzate şi vânjoase. Părul lui cenuşiu tuns perie şi întregu-i aspect sportiv şi curat trimiteau cu gândul la un misionar elegant, plăcut la vedere, spre deosebire de micul şi durul părinte Ferro, care ocupa scaunul alăturat, îndesat în ponosita lui sutană plină de pete. Pe măsuţa joasă aşezată în patio, lângă havuzul central, erau puse la îndemână cafea, ciocolată şi o neaşteptată şi familiară sticlă de Coca-Cola. Bătrâna ducesă, tocmai o auziseră spunând, nu suporta cutiile de tablă. Gustul era diferit, metalic. Până şi gazul pişcă la limbă

altfel.

— Mai doriţi puţină ciocolată, părinte Ferro?

Parohul încuviinţa scurt din cap, fără să se uite la Quart, întinzându-şi ceaşca spre Macarena Bruner, care i-o umplea din nou sub privirea aprobatoare a mamei. Ducesa părea să se simtă de minune cu doi preoţi sub acoperişul ei. De ani de zile părintele Ferro se înfiinţa regulat la ora cinci după-amiaza, cu excepţia zilelor de miercuri, ca să recite rozariul cu bătrâna doamnă, fie în patio, când era frumos afară, fie în sufrageria de vară, când ploua.

— Ce noroc pe dumneavoastră că locuiţi la Roma! comenta ducesa, deschizând şi închizând evantaiul. Aşa aproape de Sfântul Părinte.

Era extraordinar de vioaie şi de ageră pentru vârsta ei. Cu părul alb bătând uşor în albăstriu, cu pete de bătrâneţe pe mâini, braţe şi frunte, slăbuţă, mărunţică, cu trăsături ascuţite, avea pielea încreţită ca stafidele. O fină linie carmin îi delimita buzele aproape inexistente, iar în urechi îi atârnau cercei cu perle mici, identice cu cele ale colierului. Ochii îi erau închişi la culoare, ca ai fiicei sale, dar timpul îi făcuse lăcrămoşi şi îi înconjurase cu cercuri roşietice. Însă tot hotărâţi şi inteligenţi erau, cu un luciu care uneori devenea opac; de parcă amintirile, gândurile, vechile senzaţii şi trăiri le-ar fi defilat pe dinainte, întunecându-i, precum norul ce trece continuându-şi drumul. Fusese blondă în copilărie şi în tinereţe — Quart observase asta dintr-un portret pictat de Zuloaga, atârnat în salonaşul de lângă vestibul —, foarte diferită sub acest aspect de fiica ei, care îi semăna mai ales la ochi. Macarena moştenise cu siguranţă părul negru de la tată, un domn arătos în fotografia înrămată de lângă tabloul semnat de Zuloaga. Brunet, cu un zâmbet strălucitor, ducele consort avea o mustaţă fină, îşi pieptăna părul lins pe spate, cu o cărare foarte înaltă, şi purta un ac de cravată de aur care îi fixa pe sub nod vârfurile gulerului cămăşii. Dacă cineva ar introduce într-un calculator toate datele astea însoţite de cuvintele *domnişor andaluz*, îşi zise Quart, ar obţine exact poza aceea. Era suficient de instruit, în privinţa istoriei familiale a Macarenei Bruner ca să ştie că Rafael Guardiola Fernández-Garvey fusese bărbatul cel mai atrăgător din Sevilla; cosmopolit, elegant, risipise în cincisprezece ani de căsătorie resturile patrimoniului şi aşa mult ştirbit al soţiei sale. Dacă Cruz Bruner era o consecinţă a Istoriei, ducele consort fusese întruparea celor mai urâte vicii ale aristocraţiei sevillene. Toate afacerile lui se terminau cu un sonor faliment, şi numai prietenia bancherului Octavio Machuca, sărind, leal, să scoată de fiecare dată castanele din foc, reuşise să-l salveze pe ducele consort de Nuevo Extremo de închisoare. Sfârşise fără o leţcaie, ruinat de o ultimă afacere cu cai, de zaiafeturile *flamencos* până în zori, cu sănătatea şubrezită de litri de *manzanilla* şi

de patruzeci de ţigări şi trei havane pe zi. Îşi dăduse sufletul strigând după spovedanie şi împărtăşanie, ca în filmele vechi şi romanele-foileton. Îl îngropaseră, spovedit şi împărtăşit, în uniforma-i de cavaler al înaltei Şcoli Regale de Echitaţie de pe lângă arena de tauri La Maestranza din Sevilla, inclusiv cu panaşul şi spada, iar la înmormântare luase parte, în ţinută de mare doliu, toată lumea bună locală. Jumătate — precizase un cronicar monden răuvoitor — consta din soţi încornoraţi, veniţi să se convingă cu ochii lor că într-adevăr odihnea în pace. Cealaltă jumătate erau creditorii.

— O dată, Sanctitatea Sa m-a primit în audienţă, îi zise bătrâna ducesă lui Quart. Şi pe Macarena a primit-o, când s-a măritat.

Îşi apleca uşor capul, evocatoare, contemplând motivele imprimate pe rochia ei de culoare închisă, ca şi cum printre floricelele galbene şi roşii s-ar fi strecurat vreo urmă pierdută a timpurilor apuse, între vizita ei la Roma şi cea a fiicei sale trecuse mai bine de o treime de veac şi se succedaseră câţiva papi, însă se referea la Sanctitatea Sa de parcă era mereu una şi aceeaşi persoană, iar Quart îşi spuse că, într-un fel, avea dreptate şi că în fond aşa se punea problema. Asta era abordarea logică. De fapt, când ajungi la şaptezeci de ani, unele lucruri se schimbă prea repede sau nu se mai schimbă deloc.

Părintele Ferro continua să se uite posac în fundul ceştii lui de ciocolată, iar Macarena Bruner îl observa pe Quart. Fiica ducesei de Nuevo Extremo era în blugi, cu o cămaşă albastră în carouri; avea părul strâns într-o coadă de cal şi nu se machiase. Se mişca de colo-colo încet, liniştită şi sigură pe sine, cu ceaşca de ciocolată a parohului sau cu cafetiera în mână, atentă la mama ei, la invitaţi şi cu precădere la Quart. Părea amuzată de situaţie. Cruz Bruner sorbi încă o înghiţitură de Coca-Cola şi surâse afabil, cu paharul şi evantaiul în poală.

— Cum vi se pare biserica noastră, părinte?

Avea vocea perfect clară, în pofida anilor. Neaşteptat de fermă şi de liniştită. Acum îl privea, aşteptând răspunsul. Simţind şi ochii Macarenei Bruner asupra lui, Quart zâmbi pe jumătate, politicos.

— Emoţionantă, zise, sperând că vorba aceea nu îl compromitea prea mult, într-un sens sau altul.

Dintr-o parte simţea şi prezenţa obscură, tăcută, a părintelui Ferro. Se aflau pe un teren neutru, după ce schimbaseră câteva formule convenţionale în prezenţa ducesei şi a fiicei sale. În restul timpului reuşeau să nu-şi adreseze cuvântul, dar Quart intuia că toate acelea nu erau decât prologul. Aşa că se păstra pentru mai târziu. Nimeni nu-i invită la o cafea pe un vânător de scalpuri şi pe presupusa-i victimă, dacă nu are un plan în minte.

— Nu credeţi că ar fi păcat să dispară? insistă ducesa.

Quart dădea din cap, liniştitor:

— Sper să nu se întâmple aşa ceva vreodată.

— Noi credeam, spuse Macarena Bruner fără înconjur, că aţi venit la Sevilla cu intenţia asta.

Colierul ei de fildeş era vizibil sub gulerul răsfrânt al cămăşii, şi Quart nu se putu abţine să se întrebe dacă şi în după-amiaza aceea ascundea bricheta de plastic tot sub breteaua sutienului. Ar fi suportat cu plăcere două luni de Purgatoriu, numai ca să vadă expresia părintelui Ferro surprinzând-o când îşi aprindea astfel ţigara.

— Vă înşelaţi, zise. Mă aflu aici numai pentru că superiorii mei vor să-şi facă o idee exactă asupra situaţiei — mai sorbi o dată din cafea, apoi puse cu grijă ceşcuţa pe farfurioară, pe măsuţa marchetată. Nimeni nu intenţionează să îl gonească pe părintele Ferro din parohia sa.

Cel menţionat se îndreptă în scaun:

— Nimeni? — de sub părul cărunt tuns anapoda, faţa lui plină de cicatrice se ridica spre galeriile de la etaj, de parcă, în chip de răspuns, cineva avea să-şi facă apariţia acolo. Îmi trec prin minte câteva nume şi instituţii, aşa, deodată. Arhiepiscopul, de pildă. Banca El Cartujano. Ginerele doamnei ducese — ochii negri şi neîncrezători se înfipseră în ai lui Quart. Şi să nu-mi spui dumneata că Roma nu poate dormi de grija unei biserici şi a unui preot.

Vă cunosc eu prea bine pe voi ăştia, glăsuiau ochii aceia. Aşa că nu-mi umbla cu fofârlica. Simţindu-se observat de Macarena Bruner, Quart făcu un gest împăciuitor:

— Roma poartă de grijă oricărei biserici şi oricărui preot.

— Nu mă face să râd, zise părintele Ferro.

Şi râse forţat.

Cruz Bruner îl atinse afectuos pe braţ cu evantaiul.

— Sunt sigură că părintele Quart nu doreşte câtuşi de puţin să vă facă să râdeţi, don Priamo — se uita la Quart, încurajându-l parcă să-i confirme spusele. Pare un preot foarte destoinic şi cred că misiunea lui este importantă. Iar dacă a fost trimis să se informeze la faţa locului, ar trebui să cooperăm cu el — îi adresă fiicei sale o căutătură iute înainte de a-şi face vânt cu evantaiul, cu un gest obosit. Adevărul nu face niciodată rău nimănui.

Parohul îşi plecă fruntea încăpăţânată, respectuos şi sălbatic în acelaşi timp.

— Ce n-aş da să fiu la fel de inocent ca dumneavoastră, doamnă…

Bău puţină ciocolată, şi o picătură îi rămase agăţată de perii albi şi cenuşii, prost raşi, ai bărbiei. Şi-o şterse cu o batistă enormă, murdară, pe care o scoase din buzunarul sutanei.

— Dar teamă mi-e că în Biserică, precum în tot restul lumii, aproape toate adevărurile sunt minciuni.

— Nu vorbiţi aşa, se scandaliza ducesa, mai în glumă, mai în serios.

O să vă osândiţi sufletul.

Închidea şi deschidea evantaiul, agitându-l prin faţa ochilor. Şi atunci, pentru întâia oară, Lorenzo Quart îl văzu zâmbind cu adevărat pe părintele Ferro. O mutră cumsecade şi sceptică, asemeni celei a unui urs adult pe care îl sâcâie ursuleţii poznaşi. Un gest care îi îmblânzea chipul tăiat ca din bardă, umanizându-l într-un mod neaşteptat: cel din fotografia pe care o avea în camera lui, făcută în acelaşi patio. Prin asociaţie de idei, Quart îşi aminti de monseniorul Spada, şeful lui de la ILE. Arhiepiscopul şi parohul zâmbeau la fel, asemeni unor gladiatori veterani pentru care direcţia degetului mare, în sus sau în jos, nu mai avea nicio importanţă. Se întrebă dacă va ajunge şi el să zâmbească astfel vreodată. Macarena Bruner îl privea încă şi părea a deţine şi ea secretul acelui zâmbet.

Ducesa îi observă, întâi pe fiica ei, apoi pe Quart.

— Ascultaţi-mă, părinte, zise după o scurtă reflecţie. Biserica aceasta este importantă pentru familia mea… Nu numai pentru ceea ce reprezintă, ci şi fiindcă, aşa cum spune don Priamo, o biserică distrusă e o părticică de rai care dispare. Şi nu vreau ca locul unde mă voi duce după moarte să se micşoreze nici cu o fărâmă — duse la buze paharul cu Coca-Cola, mijindu-şi ochii de plăcere când bulele de gaz îi gâdilară nasul. Mă bizui că parohul nostru mă va face să ajung acolo într-un răstimp rezonabil.

Părintele Ferro îşi sufla zgomotos nasul în batistă.

— Veţi ajunge acolo, doamnă — repetă operaţia cu sunete de trombon. V-o garantez.

Îşi vârî batista la loc în buzunar, uitându-se la Quart de parcă l-ar fi provocat să dezmintă facultatea lui de a face astfel de promisiuni. Cruz Bruner aplauda cu evantaiul în palmă, încântată.

— Vedeţi? îi spuse lui Quart. Acesta e avantajul de a invita un preot să-şi ia gustarea aici şase zile pe săptămână… Obţii nişte hatâruri — ochii umezi îl priveau recunoscător pe părintele Ferro, totodată gravi şi glumeţi. Nişte garanţii. Parohul se foi puţin în scaun, stingherit de tăcerea lui Quart.

— Aţi ajunge oricum şi fără mine, zise ursuz.

— Poate că da, poate că nu. Dar sunt sigură că, dacă mi s-ar face greutăţi la intrare, dumneavoastră aţi fi capabil să stârniţi un tărăboi nemaipomenit acolo sus — bătrâna doamnă aruncă o privire spre mătăniile de jais care se aflau pe măsuţa plină de reviste şi ziare, lângă un breviar cu rugăciuni, şi suspină încurajată. La vârsta mea, gândul acesta e reconfortant.

Din grădina alăturată, de cealaltă parte a grilajului deschis sub unul din arcele galeriei, se auzea cântecul mierlelor. O melodie suavă, presărată cu dulci tonalităţi, care de fiecare dată se sfârşea cu două triluri ascuţite. Luna mai era perioada împerecherii, explică ducesa,

întorcându-se într-o parte ca să asculte. Mierlele obişnuiau să vină în preajma gardului ce despărţea grădina de o mănăstire de claustrare, şi adesea cântecul lor şi cel al călugăriţelor răsunau împreună. Tatăl ei, ducele, bunicul Macarenei, îşi petrecuse ultimii ani din viaţă înregistrând cântul acelor păsări. Benzile şi discurile erau şi acum pe undeva prin casă. Uneori, printre ciripituri, se puteau auzi paşii bunicului pe pietrişul aleilor.

— Tatăl meu, adăugă bătrâna ducesă, era tipicul om al altor vremuri. Mare senior. Nu i-ar fi plăcut să vadă unde a ajuns lumea pe care a cunoscut-o — după felul cum înclina capul spunând acestea, era limpede că nici ei nu-i plăcea. Există o carte publicată înainte de războiul civil, Latifundiile din Spania, care plasează familia mea printre cele mai bogate din întreaga Andaluzie. Dar, încă de pe atunci, asta era numai pe hârtie. Banii au intrat pe alte mâini; marile proprietăţi sunt acum ale băncilor şi ale financiarilor, cei care au ferme cu gard electrificat şi maşini de teren de lux şi care cumpără toate beciurile cu vin de Jerez. Oameni şmecheri îmbogăţiţi în patru zile, aşa cum tinde să devină şi ginerele meu.

— Mamă.

Ducesa ridică o mână spre fiica ei.

— Lasă-mă să spun ce gândesc. Deşi don Priamo nu l-a înghiţit niciodată pe Pencho, mie mi-a plăcut. Iar faptul că te-ai despărţit de el nu schimbă lucrurile — îşi făcu din nou vânt cu evantaiul, cu o forţă greu de bănuit la o femeie de vârsta ei. Dar trebuie să recunosc că în povestea asta cu biserica nu se poartă ca un cavaler.

Macarena Bruner ridică din umeri.

— Pencho n-a fost niciodată aşa ceva.

Luase un cubuleţ de zahăr din zaharniţă şi îl sugea cu gândul în altă parte. Quart o privi cu luare-aminte, până când deodată ea ridică ochii spre el, cu zahărul dizolvându-i-se în gură.

— Nici nu pretinde să treacă drept un cavaler.

— Nu, categoric — ironia şuieră deodată, neaşteptată, în gura bătrânei doamne. Tatăl tău, da, a fost un cavaler. Un adevărat cavaler andaluz.

Rămase gânditoare, atingând cu vârful degetelor brâul de *azulejos* ce încingea havuzul din patio. Acele *azulejos*, îi explică ea din senin lui Quart, fără nicio legătură cu discuţia dinainte, erau din secolul al XVI-lea şi fuseseră dispuse conform celor mai subtile legi ale heraldicii: n-avea să găsească în toată casa nicio culoare lângă o altă culoare, niciun metal alături de alt metal. Roşul cu verdele, de pildă, sau argintiul cu auriul nu mergeau împreună, ci numai faţă în faţă, contrapuse.

— Un cavaler andaluz, repetă, după o clipă de tăcere. Iar linia de carmin de pe buzele ei veştede şi aproape inexistente se agită puţin,

aidoma unui surâs amar ce nu apucase niciodată să fie schiţat în public.

Macarena Bruner dădea din cap, de parcă tăcerea dinainte îi fusese adresată:

— Pentru Pencho biserica nu înseamnă nimic — părea să i se adreseze mai mult lui Quart decât mamei sale. Reprezintă doar atâţia metri pătraţi de teren de construcţii. De investiţii în urbanizare. Nu-i putem cere să ne împărtăşească punctele de vedere.

Din nou interveni ducesa:

— Fără îndoială, afirmă. I-am putea cere asta doar cuiva din lumea noastră.

Fiicei ei nu-i conveni turnura pe care o lua discuţia. Acum se uita la ea, foarte serioasă:

— Tu da, tu te-ai măritat cu cineva din lumea ta.

— Ai dreptate — bătrâna schiţa iar un zâmbet trist. Dar cel puţin, dacă tot veni vorba de bărbaţi, să recunoaştem că soţul tău e bărbat din cap până-n picioare. Curajos, cu insolenţa aia tipică celui care nu se bazează decât pe propriile-i forţe — îi aruncă parohului o scurtă privire. Indiferent dacă ne place sau nu ce face cu biserica noastră.

— Încă n-a făcut nimic, se opuse Macarena. Şi nici nu va face, dacă mă pot împotrivi.

Cruz Bruner strânse şi mai mult din buze:

— Pot spune că îl faci să plătească foarte scump, draga mea.

Înaintau pe un teren care pe bătrâna doamnă părea s-o nemulţumească, iar modul în care i se adresa fiicei sale denota o discretă cenzură. Tânăra privi în gol peste umărul lui Quart, şi acesta se simţi încântat că nu era el obiectul absent al privirii aceleia.

— Încă n-a terminat de plătit, murmură Macarena.

— Oricum, fu de părere mama ei, tot soţul tău se cheamă că este, fie că trăieşti cu el, fie că nu. Am dreptate, don Priamo? — iarăşi stăpâni pe situaţie, ochii ei umezi şi ironici se aţintiră asupra lui Quart. Părintelui nu-i place ginerele meu, însă e partizanul caracterului indisolubil al căsătoriei. Al oricărei căsătorii.

— E adevărat — parohului îi căzuseră câteva picături de ciocolată pe sutană şi le scutura cu mâna, enervat. Ce leagă preotul pe pământ nu poate dezlega nici Dumnezeu.

Ce greu e, se gândea Quart, să distingi linia obiectivă dintre orgoliu şi virtute. Dintre adevăr şi greşeală. Decis să rămână pe margine, privea sub pantofii lui mozaicul roman adus din Italica de strămoşii Macarenei Bruner. O corabie cu peşti împrejur şi ceva ce părea a fi o insulă cu copaci şi o femeie pe ţărm cu un urcior sau o amforă. Mai erau acolo un câine cu legenda *Cave canem* şi o femeie cu un bărbat care se atingeau. Câteva pietricele incrustate jucau liber în alveole, şi le potrivi cu piciorul.

— Dar ce spune despre toate astea bancherul acela, Octavio Machuca? întrebă, şi pe dată văzu înseninându-se expresia ducesei.

— Octavio este un bun şi vechi prieten. Cel mai bun pe care l-am avut vreodată.

— E amorezat de ducesă, zise Macarena.

— Nu vorbi prostii.

Bătrâna doamnă îşi făcea în continuare vânt cu evantaiul, privindu-şi fiica dezaprobator.

Macarena insistă, începând să râdă, iar ducesa se văzu obligată să admită că Octavio Machuca îi făcuse nişel curte la început, când el abia se stabilise la Sevilla, iar ea era nemăritată. Dar o asemenea căsătorie era de neconceput la vremea aceea. Apoi ea se măritase. Bancherul nu se însurase niciodată, dar nici nu se insinuase vreodată între ei atât timp cât trăise Rafael Guardiola, care îi era prieten. Spuse asta de parcă i-ar fi părut oarecum rău, iar Quart nu-şi dădu seama dacă se referea la una sau la alta.

— Te-a cerut în căsătorie, preciza Macarena.

— Asta s-a întâmplat mai târziu, când eram văduvă. Dar mi s-a părut mai potrivit să las lucrurile aşa cum erau. Iar acum ne plimbăm în fiecare miercuri prin parc. Suntem vechi şi buni prieteni.

— Despre ce vorbiţi? se interesă Quart, zâmbind ca să-şi atenueze indiscreţia.

— Despre nimic, zise fiica. I-am spionat, dar se mulţumesc să cocheteze în tăcere.

— Nu vă luaţi după ea. Mă sprijin de braţul lui şi vorbim de treburi de-ale noastre. De timpul care a zburat. De vremea când el era un tânăr aventurier, înainte de a face avere.

— Don Octavio îi recită Trenul expres, de Campoamor.

— De unde ştii tu asta?

— Mi-a spus chiar el.

Cruz Bruner se îndreptă în scaun, atingându-şi colierul de perle cu o urmă din vechea-i cochetărie:

— Da, e adevărat. Ştie că-mi place mult. „Scrisoarea mea, ce-i fericită că te caută, / de mine-ţi va aduce iar aminte…” — versurile rămaseră suspendate într-un surâs melancolic. Vorbim şi de Macarena. O iubeşte ca pe fiica lui şi i-a fost naş la nuntă… Ia priviţi ce mutră face părintele Ferro. Lui nu-i place nici Octavio.

Parohul îşi încreţea fruntea, înciudat. S-ar fi spus că plimbările acelea îl făceau gelos. În zilele de miercuri, ducesa de Nuevo Extremo îşi făcea rugăciunile fără el şi nu-l invita nici la gustarea obişnuită.

— Nu-i vorba că mi-ar plăcea ori ba, doamnă, preciza stingherit. Dar mi se pare condamnabilă atitudinea lui în problema bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas. Pencho Gavira îi este subordonat, prin urmare l-ar putea obliga uşor să înceteze cu acest sacrilegiu —

neplăcerea îi înăsprea şi mai mult chipul plin de cicatrice. Din punctul acesta de vedere nu v-a slujit deloc ca un cavaler.

— Octavio are o perspectivă extrem de practică asupra vieţii, afirmă Cruz Bruner. Lui, biserica îi este total indiferentă. Ne respectă ataşamentele sentimentale, dar totodată crede că ginerele meu a luat hotărârea cea mai potrivită — rămase cu ochii pe blazoanele nobiliare sculptate la îmbinarea arcelor din patio. Viitorul Macarenei, spunea el, nu este acela de a se menţine pe linia de plutire a resturilor naufragiului, ci de a se îmbarca pe un frumos iaht nou-nouţ. Iar pe acesta numai ginerele meu i l-ar putea oferi.

— Oricum, interveni fiica ei, trebuie spus că don Octavio nu apleacă balanţa într-o direcţie sau alta. Măcar rămâne neutru.

Don Priamo Ferro ridică un deget apocaliptic:

— Nu pricep ce înseamnă a fi neutru când în joc este soarta casei Domnului.

— Vă rog, părinte — Macarena îi zâmbea cu duioşie. Luaţi-o cu mai mult calm. Şi cu încă un pic de ciocolată.

Parohul refuză cu un aer demn a treia ceaşcă şi rămase burzuluit, cu ochii pironiţi la vârfurile pantofilor lui butucănoşi şi nelustruiţi. Acum ştiu de cine-mi aminteşte, îşi spuse Quart. De Jock, foxterierul bătăios şi arţăgos din *Doamna şi vagabondul*, dar îl depăşeşte în blazare. Se uită la bătrâna ducesă:

— Înainte aţi pomenit de tatăl dumneavoastră, ducele… Era fratele Carlotei Bruner?

Bătrâna doamnă păru surprinsă.

— Aţi aflat povestea? — se jucă puţin cu baghetele evantaiului; apoi o privi pe fiica ei şi, în sfârşit, pe Quart. Carlota îmi era mătuşă: sora mai mare a tatălui meu. E o tristă poveste de familie, cum probabil aţi şi auzit… Macarena a fost obsedată de mică de istoria asta. Îşi petrecea zilele cu cufărul ei, tot citind şi recitind scrisorile acelea nenorocite care n-au ajuns niciodată la destinaţie, probând rochiile ei vechi la fereastra la care se zice că stătea şi aştepta.

Era ceva nou în atmosferă. Părintele Ferro îi ocoli privirea, încurcat, ca şi cum nu se simţea deloc în largul lui discutând pe tema aceea. Macarena părea şi ea preocupată.

— Părintele Quart, zise, are una din cărţile poştale ale Carlotei.

— Asta e imposibil, obiectă ducesa. Sunt toate închise în cufăr, în porumbar.

— Şi totuşi o are. Una cu biserica. Cineva a pus-o în camera lui de la hotel.

— Ce prostie! Cine să facă aşa ceva? — bătrâna doamnă îl privi fugar pe Quart, cu reţinere. Ţi-a dat-o înapoi? o întrebă pe fiica ei.

Aceasta negă încet din cap:

— I-am lăsat-o. Deocamdată.

Ducesa părea nedumerită:

— Nu-mi pot explica una ca asta. La porumbar nu urcaţi decât tu şi subreta.

— Aşa-i — Macarena se uita la paroh. Dar şi don Priamo.

Părintele Ferro fu cât pe ce să sară din scaun.

— Pentru numele lui Dumnezeu, doamnă — tonul lui era jignit, la jumătatea drumului între surprindere şi indignare. Doar nu vreţi să insinuaţi că…

— Glumeam, părinte, zise Macarena cu o expresie atât de greu de definit, încât Quart se întrebă dacă într-adevăr vorbise în glumă sau nu. Fapt e că ilustrata a ajuns la hotelul Dona Maria, în modul cel mai misterios.

— Ce este porumbarul? întrebă Quart.

— Nu se vede de aici, ci din grădină, explică Cruz Bruner. Numim astfel turnul casei, pentru că demult chiar a fost un porumbar. Bunicul meu Luis, tatăl Carlotei, era un împătimit al astronomiei şi a instalat acolo un observator. Cu timpul, a devenit o încăpere unde biata mea mătuşă şi-a petrecut, în recluziune, ultimii ani… Acum don Priamo lucrează acolo.

Quart se uită la paroh, neascunzându-şi uimirea. Acum îşi explica şi cărţile pe care le găsise în odaia lui:

— Nu ştiam că aveţi pasiunea aceasta.

— O am — parohul părea plictisit. Şi n-ai de unde s-o ştii, fiindcă treaba asta nu vă priveşte, nici pe dumneata şi nici Roma. Doamna ducesă are amabilitatea de a mă lăsa să folosesc observatorul.

— E adevărat, confirmă Cruz Bruner, mulţumită. Toate instrumentele sunt vechi şi depăşite, dar părintele le păstrează curate, în bună stare de funcţionare. Şi mă ţine la curent cu observaţiile sale. Desigur, nu are posibilitatea de a face noi descoperiri. Dar e plăcut — îşi atinse uşor picioarele cu evantaiul, zâmbind. Pe mine nu mă mai ţin picioarele să urc acolo, dar Macarena se mai duce din când în când.

Din surpriză în surpriză, se gândea Quart. Ciudat club mai frecventa şi părintele Ferro.

Preotul nedisciplinat şi astronom.

— Nici dumneavoastră nu mi-aţi spus nimic — se întorsese spre ochii negri ai Macarenei, întrebându-se ce alte surprize tăinuiau — despre interesul ăsta pentru astronomie.

— Pentru linişte şi pace, replică ea cu simplitate. Sus, în preajma stelelor, e pace. Părintele Ferro lucrează şi mă lasă să stau acolo, citind ori privind, cuminte.

Quart privi cerul de deasupra capetelor lor; un dreptunghi de lumină înrămat de streşinile patio-ului andaluz. Era un singur nor, departe. Mic, singuratic şi neclintit ca părintele Ferro.

— Cândva, zise, ştiinţa aceasta le era interzisă preoţilor. Prea raţională fiind, părea primejdioasă pentru pacea sufletelor — acum îi zâmbea sincer bătrânului paroh. Inchiziţia v-ar fi întemniţat pentru asta.

Părintele lăsă capul în jos. Prost dispus. La fel de dur.

— Inchiziţia, murmură el, m-ar fi întemniţat pentru o grămadă de alte lucruri, în afară de astronomie.

— Dar n-o mai face, zise Quart, amintindu-şi de cardinalul Iwaszkiewicz.

— Nu fiindcă i-ar fi pierit pofta.

Pentru prima dată râseră cu toţii împreună, până şi părintele Ferro, acesta din urmă mai întâi în silă, dar apoi în felul acela cumsecade şi bonom al lui, cum mai râsese o dată. Părea că, vorbind de astronomie, Quart s-ar fi apropiat ceva mai mult de el. Macarena îşi dădea seama de asta şi părea încântată, uitându-se când la unul, când la celălalt. Ochii ei aveau din nou reflexe de culoarea mierii, şi părea fericită, recăpătându-şi râsul acela sonor şi sincer, de băiat. Atunci îi sugeră parohului să-i arate lui Quart porumbarul.

Telescopul de alamă strălucea lângă arcele în stil *mudéjar* deschise în chip de galerie în cele patru părţi ale turnului, peste acoperişurile cartierului Santa Cruz. În depărtare, printre antene de televiziune şi stoluri de păsări zburând în toate direcţiile, se vedeau Giralda, Turnul de Aur şi o porţiune din Guadalquivir, cu liniile albăstrii ale palisandrilor în floare de pe malurile lui. Restul peisajului în faţa căruia cu un veac în urmă vegetase Carlota Bruner era ocupat acum de clădiri moderne din ciment, oţel şi sticlă. Nu se zărea vreo velă albă, nici vase legănându-se din pricina curentului apei, iar cele patru vârfuri ale clădirii Arhivei Indiilor păreau nişte santinele uitate deasupra vechii Lonja unde se păstrau hârtia, pulberea şi amintirea unui timp mort.

— Splendid loc, zise Quart.

Părintele Ferro nu răspunse. Îşi scosese batista murdară din buzunar şi freca tubul telescopului, aburindu-l întâi cu gura. Instrumentul era un model azimutal cu lentile, foarte vechi, de aproape doi metri lungime, aşezat pe un trepied de lemn. Lungul tub de alamă şi toate piesele metalice erau brunate cu grijă şi luceau în razele soarelui care se îndrepta încet către malul opus, peste Triana. Nu erau prea multe lucruri interesante în porumbar: două vechi jilţuri de piele crăpată de timp, un birou cu multe sertare, o lampă, o gravură cu Sevilla secolului al XVII-lea pe perete şi mai multe volume legate în piele: Tolstoi, Dostoievski, Quevedo, Heine, Galdós, Blasco Ibánez, Valle-Inclán, dar şi tratate de cosmografie, mecanică cerească şi astrofizica. Quart se apropie să le vadă mai bine: Ptolemeu, Porta, Alfonso de

Cordoba. Câteva ediţii erau foarte vechi.

— Nu mi-aş fi închipuit niciodată, comentă. Mă refer la dumneavoastră şi la toate astea.

Vorbea pe un ton împăciuitor, nu lipsit de sinceritate. Era ceva în punctul lui de vedere asupra părintelui Ferro care se transforma cu repeziciune în decursul ultimelor ceasuri. Cât despre paroh, acesta freca telescopul de parcă în interiorul tubului de alamă ar fi sălăşluit un duh adormit căruia îi revenea sarcina de a răspunde tuturor întrebărilor. După câteva clipe, ridică din umeri sub sutana atât de uzată şi de plină de pete, încât părea să vireze de la negru la gri. Ciudat contrast, observă Quart: cel dintre preotul mic şi neîngrijit şi instrumentul acela ce sclipea sub minuţioasa toaletă a batistei lui.

— Îmi place să privesc cerul noaptea, zise în sfârşit. Doamna ducesă şi fiica ei mă lasă să vin şi să stau aici câteva ore, după cină. Pot urca direct din patio, fără să deranjez pe nimeni.

Quart atinse cotorul uneia din cărţi. *Della celeste fisionomia*, 1616. Lângă ea se aflau nişte *Tabulae Astronomicae* despre care nu auzise vorbindu-se în viaţa lui. Un necioplit preot de ţară, spusese Excelenţa Sa Aquilino Corvo. Amintirea îl făcu să zâmbească în sinea-i în timp ce răsfoia tabelele astronomice.

— De când vă pasionează ştiinţa asta?

Părintele Ferro, care părea mulţumit de starea telescopului, îşi pusese batista în buzunar şi, întors către Quart, îi observa gesturile cu neîncredere. După un moment, îi luă cartea din mâini şi o puse la loc.

— Am trăit mulţi ani pe un munte. Noaptea, când mă aşezam în tinda bisericii, nu exista altă distracţie decât privitul cerului.

Tăcu brusc, ca şi când ar fi vorbit mai mult decât cereau circumstanţele. Şi nu era greu să ţi-l închipui nemişcat la căderea nopţii sub porticul de piatră al bisericuţei sale de ţară, privind bolta cerească acolo unde nicio lumină omenească nu putea perturba armonia sferelor rotindu-se în univers. Quart luă un volum din *Tablouri de călătorie* de Heine şi îl deschise la întâmplare la o pagină însemnată cu o panglicuţă roşie:

Viaţa şi lumea sunt visul unui zeu beat care se strecoară pe tăcute de la banchetul divin şi pleacă să doarmă pe o stea singuratică, neştiind că creează tot ce visează… Iar imaginile acelui vis se prezintă când cu o pestriţă extravaganţă, când armonioase şi rezonabile… Iliada, Platon, *bătălia de la Maraton, Venus de Medici, Münsterul — catedrala din Strasbourg, Revoluţia franceză, Hegel, navele cu aburi sunt gânduri desprinse din acel lung vis. Dar într-o zi zeul se va deştepta frecându-şi ochii adormiţi, va surâde, iar lumea noastră se va cufunda în neant fără a fi existat vreodată…*

Se simţea o uşoară adiere călduţă. Din *patio*-urile şi străzile care se întindeau la picioarele lor sub acoperişurile din ţigle maronii şi sub terase răzbeau până la porumbar sunete amortizate de înălţime şi distanţă. Dincolo de ferestrele unei şcoli din apropiere, un cor de voci copilăreşti recita o lecţie, un poem sau un cântec. Quart îşi ascuţi auzul: ceva despre cuiburi şi păsări. Deodată recitarea încetă şi corul izbucni în strigăte şi râsete. Dinspre Alcazarele Regale un orologiu bătea de trei ori. Şase fără un sfert.

— De ce stelele? întrebă Quart, punând cartea lui Heine la locul ei.

Părintele Ferro scosese din buzunarul sutanei o cutiuţă de tablă plată şi scofâlcită, şi din ea o ţigară de tutun negru, fără filtru, pe care şi-o puse în gură după ce îi umezi un capăt cu buzele.

— Sunt curate, zise.

Îşi aprindea ţigara cu un chibrit ţinut în căuşul palmei, aplecându-şi capul tuns anapoda, şi gestul îi încreţea şi mai mult fruntea şi faţa brăzdată de vechi cicatrice. Fumul se înălţă printre arcele galeriei, iar mirosul, acru şi tare, ajungea până la Quart.

— Înţeleg, zise acesta, iar ochii întunecaţi ai parohului se opriră asupra lui cu o scânteiere de interes sau de curiozitate, în timp ce gura schiţa un zâmbet incomplet.

Destul de încurcat, neştiind dacă să se felicite ori ba pentru asta, Quart înţelese că ceva se schimbase. Caracterul neutru al porumbarului situat între cer şi pământ împrăştia oarecum neîncrederea reciprocă, de parcă, după moda veche, ambii s-ar fi refugiat într-o incintă sacră. Timp de o clipă simţi legătura de camaraderie care adesea — nu prea adesea în cazul lui — se stabilea între un cleric şi altul. Soldaţi rătăciţi, singuratici, recunoscându-se în vălmăşagul unui câmp de luptă ostil.

— Cât timp aţi petrecut sus pe munte?

Parohul îl privea, cu ţigara consumându-i-se în gură.

— Peste douăzeci de ani nesfârşiţi, zise.

— O parohie mică, presupun.

— Foarte mică. Patruzeci şi doi de locuitori, când am ajuns eu acolo. Niciunul, când am părăsit-o: ori mureau, ori plecau. Ultima mea enoriaşă era octogenară şi n-a rezistat zăpezilor ultimei ierni.

Un porumbel se aşezase pe pervazul galeriei şi se plimba de colo-colo în preajma preotului. Acesta rămase cu ochii la el, ca şi când ar fi aşteptat un mesaj şi porumbelul i l-ar fi adus legat de un picioruş. Dar când pasărea îşi luă brusc zborul fâlfâind din aripi, parohul rămase cu privirea aţintită în acelaşi loc. Gesturile stângace, neglijenţa lui continuau să-i amintească lui Quart de bătrânul şi detestabilul preot din copilăria sa; însă acum era în stare să perceapă unele diferenţe importante. Crezuse că grosolănia părintelui Ferro trăda o stare primitivă originară. Că se mulţumea să fie unul dintre acele apendice

marginale şi mizerabile ale profesiei, clerici cenuşii, incapabili — precum îndepărtatul preot care dăinuia în amintirea lui — să-şi depăşească propria mediocritate şi ignoranţă. Iată însă că porumbarul dezvăluia o varietate bisericească aparte: regresia voluntară, renunţarea la desfăşurarea strălucită a vocaţiei sau a meseriei alese puteau lua forma pasului îndărăt, făcut în deplină cunoştinţă de cauză. Sărea în ochi faptul că părintele Ferro fusese cândva — şi într-un anumit fel continua să fie, aproape clandestin — ceva mai mult decât un preot de ţară grosolan ori parohul mohorât şi limitat care se baricada în latina pre-conciliară ca să ţină slujbe la Nuestra Señora de las Lágrimas. Problema nu se mai punea în termeni de cultură ori de vârstă, ci de atitudine. Folosind criteriile lui Quart: dacă era vorba de alegerea unui stindard, atunci era evident că don Priamo Ferro şi-l alesese pe al său.

Pe birou se afla un caiet deschis, cu desenele în creion ale unei constelaţii. Quart se gândi la preotul aplecat peste telescopul său, noaptea, absorbit de tăcerea firmamentului care se rotea încet de partea cealaltă a lentilei, în timp ce Macarena Bruner citea *Anna Karenina* sau *Sonatele* aşezată într-unul din vechile jilţuri, cu fluturii de noapte zburătăcind în jurul lămpii. Deodată simţi o neliniştitoare poftă de râs: imaginea aceea îi stârnea o gelozie cumplită.

Când ridică ochii, întâlni privirea reflexivă a părintelui Ferro, de parcă expresia pe care o lăsase să i se citească pe faţă îi dădea acestuia de gândit:

— Orion, zise, şi lui Quart, deconcertat, îi trebuiră câteva clipe până să priceapă că se referea la schiţa desenată pe caiet. În perioada aceasta a anului nu se poate vedea decât steaua superioară a umărului stâng al Vânătorului. Se numeşte Betelgeuse şi apare acolo — semnală un punct pe cerul încă albastru, la orizont. Spre vest-nord-vest.

Stătea tot aşa, cu ţigara în gură, şi scrumul tutunului de proastă calitate îi cădea pe pieptul sutanei. Quart răsfoi pagini pline de adnotări, desene şi cifre. Nu recunoscu decât constelaţia Leului, propriul lui semn zodiacal, din al cărui trup de metal, conform legendei, ricoşau suliţele lui Hercule.

— Faceţi parte dintre cei care cred că totul e scris în stele? îl întrebă.

Parohul făcu o mutră acră, care era orice, numai zâmbet nu.

— Acum vreo trei-patru secole, zise, genul acesta de întrebări l-ar fi costat capul pe un preot.

— Vă repet că intenţiile mele sunt cele mai paşnice.

Asta să i-o spui lui mutu', ziceau ochii lui Priamo Ferro. Acum râdea încet, sarcastic. Un fel de scârţâit.

— Vorbeşti de astrologie, preciza în cele din urmă. Domeniul meu e astronomia. Sper să treci distincţia asta în raportul dumitale către

Roma.

Apoi amuţi, dar continua să-l privească pe Quart cu multă curiozitate, ca şi când l-ar fi preţăluit din nou, după o primă impresie mizerabilă.

— Nu ştiu unde stau scrise lucrurile, adăugă după o lungă pauză. Deşi ajunge să te privească cineva ca să înţeleagă că nu citim acelaşi alfabet.

— Lămuriţi-mă ce vreţi să spuneţi.

— Nu-i mare lucru de lămurit. Fie că crezi sau nu în ea, dumneata slujeşti unei societăţi multinaţionale ale cărei statute se bazează pe toată demagogia aceea pe care umanismul creştin şi epoca Luminilor ne-au băgat-o în cap: omul evoluează prin suferinţă spre trepte superioare, speţa umană se va îmbunătăţi, sentimentele înălţătoare se propagă schimbând faţa lumii — se întoarse către fereastra înaltă, cu şi mai mult scrum căzându-i pe piept. Sau că Adevărul cu literă mare există şi îşi este autosuficient.

Quart clătină din cap.

— Nu mă cunoaşteţi, protestă. Nu ştiţi nimic despre mine.

— Îi cunosc pe cei în slujba cărora eşti, şi asta îmi ajunge.

Se îndreptă din nou spre telescop, gata să vâneze şi cel mai mărunt firicel de praf. Scotoci iarăşi cu mâinile prin buzunarele sutanei, pregătindu-se să-şi scoată batista, dar le lăsă acolo înăuntru.

— Ce ştii dumneata, adăugă, şi ce ştiu şefii ăi mari de la Roma, cu mentalitatea lor de funcţionari? Ce ştiţi voi despre dragoste sau ură, cu excepţia definiţiilor teologice şi a şoaptelor din confesionale? — se legăna puţin pe picioare, cu mâinile tot în buzunare. Ajunge să te privească cineva: felul dumitale de a vorbi, de a te mişca îl trădează pe cel ce va da seama cel mult de păcate de omisiune, nu de păcate săvârşite. Faci parte din tagma acestor tele-predicatori la modă, păstorii unei Biserici fără suflet, care vorbesc despre enoriaşii lor în limbajul folosit de televiziune atunci când se referă la audienţă.

— Vă înşelaţi în ce mă priveşte, părinte. Munca mea…

Printre dinţi, parohul slobozi din nou scârţâitul semănând a râs.

— Munca dumitale! — se întorsese brusc spre Quart. Acum o să-mi zici că îţi mânjeşti mâinile, că te implici cu adevărat, nu? Chiar dacă străbaţi viaţa aşa de arătos şi de spilcuit. Însă sunt convins că nu duci lipsă nici de scuze, nici de justificări. Eşti tânăr, zdravăn, cu şefi care îţi dau casă şi masă, care gândesc pentru dumneata şi îţi aruncă oase de ros. Eşti poliţaiul perfect al unei corporaţii puternice care zice că-i slujeşte lui Dumnezeu. Precis că n-ai iubit niciodată o femeie, n-ai urât niciodată un bărbat, nu ţi-a fost nicicând milă de vreun nenorocit. Nu există săraci care să te binecuvânteze pentru coltucul lor de pâine, nici bolnavi pe care să-i fi alinat în suferinţă, nici păcătoşi pe care să-i fi îmbărbătat, oferindu-le nădejdea mântuirii… Dumneata faci ce ţi se

spune şi-atâta tot.

— Eu mă conformez regulilor, zise Quart, şi imediat se căi de vorbele acelea.

— Te conformezi? — parohul îl privea cu infinită ironie. Păi atunci să fie într-un ceas bun!

Asta înseamnă că-ţi vei mântui sufletul. Cei ce se conformează regulilor merg direct în cer — strâmbă din gură ducându-şi degetele la chiştoc, din care mai trase un ultim fum. Să se bucure de prezenţa lui Dumnezeu.

Aruncă chiştocul pe fereastra înaltă şi îi urmări traiectoria în cădere.

— Mă întreb — Quart îl privea cu duritate — dacă v-aţi mai păstrat credinţa.

În gura lui, spusele acestea sunau paradoxal, şi Quart însuşi era foarte conştient de asta. În plus, sarcina lui nu includea asemenea întrebări, mai potrivite câinilor negri ai Sfântului Oficiu. Aşa cum ar fi zis monseniorul Spada, la ILE nu lucrăm cu ideile altora, ci cu faptele lor. Să ne mulţumim a fi nişte centurioni buni, lăsându-i Eminenţei Sale Jerzy Iwaszkiewicz sarcina primejdioasă de a scotoci prin inima omenească.

Cu toate acestea, Quart aşteptă un răspuns pe durata lungii tăceri ce urmă. Parohul se mişca încet în jurul telescopului, iar umbra siluetei negre lunecă de-a lungul tubului de alamă brunată.

— „Mai” este adverb de timp.

Vorbi în sfârşit, morocănos, încruntat, închis în sine, apoi rămase tăcut, gândindu-se fie la timp, fie la adverbe. Părea să urmărească firul unui raţionament secret.

— Dar eu iert păcatele, adăugă după aceea, în chip de concluzie. Şi îi ajut pe oameni să moară în pace.

Ai fi zis că asta explica tot, deşi Quart era departe de a pricepe ce anume. Simţi pornirea de a fi răutăcios.

— Nu dumneavoastră iertaţi, preciza, muşcător. Numai Dumnezeu o poate face.

Parohul îl privi lung, parcă surprins că îl mai vede acolo.

— Pe vremea când eram un tânăr preot, zise deodată, am citit toată filosofia Antichităţii, de la Socrate la Sfântul Augustin. Şi am uitat absolut totul, rămânând doar cu gustul dulce-amar al melancoliei şi al dezamăgirii. Acum, la şaizeci şi patru de ani, tot ce ştiu despre oameni este că-şi amintesc, că le e teamă şi că mor.

Probabil că pe faţa lui Quart se citea o expresie ciudată, de uimire şi stingherealã, fiindcă părintele Ferro încuviinţă de câteva ori din cap, sfredelindu-l cu ochii lui negri şi duri şi invitându-l parcă să-i dea crezare. Apoi se întoarse cu faţa spre cer. Norul singuratic — dar poate nu era acelaşi — plutise lin spre soarele la asfinţit, iar acum împrăştia o văpaie roşiatică peste siluetele clădirilor din depărtare.

— Mult timp, continuă parohul, L-am căutat acolo sus. Mi-ar fi plăcut să am un schimb de cuvinte cu El; un fel de reglare de conturi, mână în mână. Am văzut duium de oameni suferind şi murind… Uitat de episcopul meu sau de cei din preajma lui, am trăit într-o singurătate cumplită, din care nu ieşeam decât ca să-mi ţin slujba în fiecare duminică într-o bisericuţă mică şi aproape pustie ori ca să merg anevoie prin zăpadă, moină sau ploaie, bălăcindu-mă în noroi, ducând sfântul maslu unor bătrâni care nu mă aşteptau decât pe mine ca să moară. Şi vreme de un sfert de veac, şezând la căpătâiul unor oameni în agonie care se agăţau de mâinile mele, fiindcă eram singura lor mângâiere, am tot vorbit de-a surda, într-o singură direcţie. Niciodată n-am primit răspuns.

Se întrerupse şi părea că încă îi mai oferă, acelui răspuns o ocazie de a se manifesta; dar nu se auzeau decât sunetele oraşului estompate de distanţă şi uguitul porumbeilor pe streşinile turnului. Quart fu cel care vorbi acum:

— Ori ne naştem şi murim conform unui plan dinainte stabilit, ori ne naştem şi murim din întâmplare.

Vechiul citat teologic nu era nici afirmaţie, nici răspuns, ci doar o invitaţie de a continua raţionamentul întrerupt. Pentru prima dată Quart îl înţelegea pe omul care îi stătea în faţă; şi văzu că celălalt îşi dădea seama. O scânteie de recunoştinţă îmblânzea privirea bătrânului preot:

— Şi-atunci, continuă parohul, cum să păstrezi neştirbit mesajul vieţii într-o lume ce poartă stigmatul morţii? Omul se stinge, ştie că se stinge şi că, spre deosebire de regi, papi şi generali, nu va mai rămâne din el nici amintirea. Trebuie să mai fie ceva, îşi zice. Altfel, Universul nu-i decât o glumă de prost-gust; un haos fără niciun sens. Iar credinţa se preschimbă într-o formă de speranţă, într-o consolare. Poate că de aceea nici măcar Sfântul Părinte nu mai crede în Dumnezeu.

Lui Quart îi scăpă un hohot de râs care sperie porumbeii.

— De aceea vă apăraţi dumneavoastră biserica în halul ăsta, cu ghearele şi cu dinţii.

— Bineînţeles — părintele Ferro se încruntă, prost dispus. Ce mai contează dacă eu mi-am păstrat credinţa ori ba? Cei ce vin să mă caute şi-au păstrat-o. Iar asta justifică din plin existenţa lăcaşului Nuestra Señora de las Lágrimas. Băgaţi de seamă că nu întâmplător e vorba de o biserică barocă: arta Contrareformei, arta lui „nu gândiţi, lăsaţi asta în seama teologilor, voi admiraţi sculpturile şi aurăriile, altarele acestea somptuoase, dramele acestea cumplite care încă de la Aristotel sunt mecanismul esenţial pentru a fascina masele…

Pierdeţi-vă în contemplarea slavei lui Dumnezeu. Analiza excesivă vă răpeşte speranţa; distruge conceptul. Numai noi suntem pământul ferm care vă fereşte de torentul tumultuos. Adevărul omoară

prematur".

Quart ridică mâna:

— Există o obiecţie morală, părinte. Asta se numeşte alienare. Privită astfel, biserica dumneavoastră este televiziunea secolului al XVII-lea.

— Şi ce dacă? — parohul ridică din umeri, dispreţuitor. Ce a fost arta religioasă barocă, dacă nu o încercare de a-i priva de audienţă pe Luther, pe Calvin? Şi-n plus, spune-mi care ar fi situaţia papalităţii moderne fără televiziune? Credinţa, în sine, nu se ţine singură pe picioare. Oamenii au nevoie de simboluri cu care să se înfofolească, fiindcă afară e foarte frig. Suntem răspunzători de ultimii noştri credincioşi inocenţi, cei care ne-au urmat crezând, ca în Anabasis, că îi conducem spre mare şi spre casă. Cel puţin, pietrele mele bătrâne, retablul sculptat şi latina mea sunt mai demne decât toate aceste cântări în megafoane, decât ecranele uriaşe şi sfânta liturghie transformată în spectacol pentru masele prostite de electronică. Ei cred c-aşa o să-şi păstreze clientela, dar ne înjosesc şi se înşală. Bătălia e pierdută, şi a sosit vremea falşilor profeţi.

Amuţi şi lăsă capul în jos, ursuz, considerând discuţia încheiată. Apoi se duse şi se sprijini cu umărul de cadrul ferestrei, privind spre fluviu. După un moment de ezitare, Quart, neştiind ce să facă sau să spună, veni lângă el şi se sprijini de pervaz. Niciodată nu stătuseră atât de aproape; capul preotului abia îi ajungea până la umăr. Rămaseră aşa un timp, fără să scoată o vorbă, mult după ce ornicele bătuseră de şase ori în turnurile Sevillei. Norul singuratic se destrămase şi soarele se lăsa domol pe cerul care continua să se poleiască încet, către apus. Atunci don Priamo Ferro vorbi din nou:

— Nu ştiu decât atât: când va lua sfârşit seducţia ne vom sfârşi şi noi, pentru că logica şi raţiunea înseamnă punctul final. Dar atât timp cât o biată femeie simte nevoia să îngenuncheze căutând nădejde sau alinare, bisericuţa trebuie să rămânăân picioare — scoase din buzunar batista murdară şi îşi suflă nasul, zgomotos. Lumina asfinţitului scotea în evidenţă perii albi ai bărbiei prost rase. În pofida condiţiei noastre mizere, preoţii ca mine sunt încă necesari… Suntem pielea de pe tobă, veche şi crăpată, ce face încă să răsune slava lui Dumnezeu. Şi numai un nebun ar invidia un secret ca ăsta. Noi îl cunoaştem — cicatricele parohului se strâmbară într-o schimă concentrată şi obscură — pe îngerul care deţine cheia abisului.

IX. Lumea e mică

„Demnă de-a fi o brună sevillană."

(Campoamor, *Trenul expres)*

Reflectoarele care iluminau catedrala creau un spaţiu ireal între noapte şi lumină. Dezorientaţi de contrast, porumbeii zburau în toate

direcţiile, apărând deodată şi făcându-se nevăzuţi înapoi în întuneric, prin labirintul imensului şi armoniosului munte de cupole, turle şi arc-butanţi peste care trona turnul Giralda. Era aproape fantastic, se gândea Lorenzo Quart. Un fundal tot atât de extraordinar precum cel al vechilor superproducţii hollywoodiene pe bază de hectare de pânză pictată şi mormane de mucava şi carton. Diferenţa consta în faptul că piaţa Virgen de los Reyes era autentică, construită pe bază de cărămizi şi de secole — partea cea mai veche data din veacul al Xll-lea —, şi nu exista studiou cinematografic în stare să-i reproducă aspectul impresionant, oricât de mult bănet sau talent ar fi investit în asta. Decorul acela era unic, irepetabil. O scenă perfectă. Mai ales când Macarena Bruner înainta pe ea câţiva paşi, ca să se oprească sub enormul felinar din mijlocul pieţei şi să rămână acolo nemişcată, pe fundalul auriu al pietrelor şi al proiectoarelor. Înaltă şi zveltă, cu colierul de fildeş pe pielea bronzată a gâtului, cu părul strâns în coadă la spate. Cu ochii ei negri, liniştiţi, zăbovind asupra lui Quart.

— Aproape că n-au mai rămas locuri ca acesta, zise.

Era adevărat, şi trimisul Romei îşi dădea seama în ce măsură prezenţa femeii aceleia accentua fascinaţia locului. Fiica ducesei de Nuevo Extremo era îmbrăcată la fel ca în cursul după-amiezei petrecute în *patio*-ul Casei del Postigo. Acum purta o jachetă uşoară pe umeri, iar în mână ţinea o geantă de piele semănând cu un rucsac de vânătoare. Ajunseseră până aici mergând mai mult tăcuţi, după ce Quart îl lăsase pe părintele Ferro în observatorul lui şi îşi luase rămas-bun de la ducesă. Vă aşteptăm să ne mai faceţi o vizită, spusese bătrâna doamnă, amabilă şi vizibil mulţumită, şi îi oferise ca amintire un mic *azulejo* ce făcuse parte din vechea ornamentaţie a casei: o pasăre pe care vechii meşteri constructori mauri *mudejares* rămaşi vasali creştinilor o fixaseră în lambriul decorând *patio-ul* şi care, căzută din zid la duelurile de artilerie din 1843, zăcea de un veac şi jumătate într-un maldăr de piese sparte sau defecte dintr-un beci din preajma fostelor remize pentru trăsuri. Apoi, când Quart ieşise în stradă cu micul *azulejo* în buzunar, Macarena îl oprise lângă grilajul de la intrare. Propunerea unei plimbări înainte de a ciuguli ceva, un aperitiv, în chip de cină la vreun birt din Santa Cruz venise din partea ei. Dacă n-aveţi altă obligaţie, adăugase, privindu-l cu toată concentrarea ochilor ei negri şi senini. Un episcop sau ceva de genul ăsta. Quart începuse să râdă, încheindu-şi nasturii hainei, iar ea îi privise din nou mâinile, apoi gura şi iarăşi mâinile, până când râsese şi ea cu râsul acela al ei franc şi sonor ca al unui băiat. Şi acum se aflau amândoi în piaţa Virgen de los Reyes, cu catedrala luminată ca ziua în fundal şi cu porumbeii zburătăcind pe deasupra lor, când în bătaia razelor, când în întuneric. Iar Macarena continua să-l privească pe Quart, şi el pe ea. Şi nimic din toate astea, se gândea el cu calmul

lucid pe care şi-l păstra în asemenea situaţii, nu contribuia la salutara linişte a sufletului, recomandată de sfintele învăţăminte pentru mântuirea veşnică a unui preot.

— Vreau să vă mulţumesc, spuse ea.

— Pentru ce?

— Pentru don Priamo.

Mai trecu un stol de porumbei în drum spre noapte. Ei doi se îndreptau acum spre Alcazarele Regale şi către arcul boltit de sub străvechile ziduri. Macarena se întorcea să-l observe pe Quart, cu o părere de zâmbet care i se insinua şi i se ştergea din când în când de pe buze.

— Cred că v-aţi apropiat de el îndeajuns ca să puteţi înţelege, adăugă.

Quart schiţă un gest ambiguu. Putea înţelege anumite lucruri, zise. Atitudinea parohului sau intransigenţa şi implicarea lui în privinţa bisericii. Dar asta era doar o parte a chestiunii. Misiunea sa la Sevilla consta într-o dare de seamă generală asupra situaţiei, incluzând, dacă se putea, identitatea lui *Vesper*. Iar în ce-l priveşte pe piratul informatic, cercetarea bătea pasul pe loc. Părintele Oscar se pregătea de plecare, fără ca el, Quart, să-i fi putut stabili posibila legătură cu cazul în speţă. Mai avea de revăzut rapoartele poliţiei şi cercetările întreprinse de Arhiepiscopie în legătură cu morţile din biserică. În plus — îşi atinse haina deasupra buzunarului interior, unde ţinea cartea poştală a Carlotei Bruner —, mai rămânea de rezolvat misterul acelei misive şi al citatului însemnat în Noul Testament din odaia lui.

— Cine sunt suspecţii? întrebă ea.

Se aflau chiar sub arcul vechii zidiri, lângă micul altar baroc închinat Fecioarei, adăpostit în urna lui de cristal, şi râsul lui Quart se propagă în ecouri sub boltă. Un hohot sec, lipsit de umor.

— Toţi, absolut toţi, zise, uitându-se la mica sculptură ca şi când ar fi stat pe gânduri dacă s-o includă sau nu în acel „toţi”. Don Priamo Ferro, părintele Oscar, prietena dumneavoastră Griș Marsala… Chiar şi dumneavoastră. Aici toată lumea este suspectă, fie prin acţiune, fie prin omisiune — privi în dreapta şi în stânga când ieşiră în patio-ul steagurilor din Alcazare, de parcă s-ar fi aşteptat să dea peste alţi suspecţi chiar acolo, la pândă. Sunt convins că vă acoperiţi unii pe alţii — mai merse un pic, se opri brusc şi iar privi de jur împrejur. Ar fi de-ajuns ca unul dintre dumneavoastră să-mi vorbească sincer nu mai mult de treizeci de secunde, pentru ca investigaţia mea să ducă la un rezultat.

Macarena Bruner stătea lângă el, şi-l privea ţintă, strângând geanta de piele la piept.

— Asta credeţi?

Quart inspira adânc mireasma portocalilor care umpleau patio-ul.

— Sunt sigur, zise. Absolut sigur. Îmi închipui că *Vesper* este unul dintre dumneavoastră şi că a trimis mesajul acela ca momeală, ca să atragă atenţia Romei şi să-l ajute pe părintele Ferro să-şi păstreze biserica… Crede că un apel către Papă înseamnă stabilirea adevărului şi încununarea lui la loc de cinste. Pentru că adevărul, îşi spune naivul nostru pirat informatic, nu poate dăuna unei cauze drepte. Şi-atunci aterizez eu la Sevilla, mandatat să caut tipul de adevăr care interesează Roma şi care s-ar putea să nu coincidă cu cel îmbrăţişat de dumneavoastră. Poate că de aceea nimeni nu mă ajută, ci cu toţii îngrămădesc mister peste mister, inclusiv şarada cu cartea poştală.

Porniră din nou, străbătând piaţa. Uneori paşii îi apropiau, şi Quart îi putea simţi parfumul: ceva aducând a iasomie, cu arome de flori de portocal. Macarena Bruner mirosea ca oraşul ei.

— Poate că obiectivul nu este acela de a vă ajuta pe dumneavoastră, zise ea după încă un moment, ci pe alţii. Poate că totul se petrece pentru a vă face să pricepeţi ce se întâmplă.

— De acord. Eu pot înţelege atitudinea părintelui Ferro. Însă înţelegerea asta a mea nu vă foloseşte la nimic. V-aţi trimis mesajul aşteptând un minunat cleric plin de dragoste şi milă, şi vă pomeniţi cu un soldat cu spada lui Iosua — scuturǎ puţin din cap, prost dispus. Pentru că eu sunt un soldat, ca acest sir Marhalt care vă plăcea atât de mult când eraţi mică. Tot ce fac eu e să informez asupra faptelor şi să-i caut pe cei răspunzători, înţelegerea şi soluţiile, dacă există, aparţin altora — făcu o pauză, înainte de a adăuga, cu un uşor zâmbet: de aceea nu vă serveşte la nimic să-l seduceţi pe mesager.

Ajunseseră la pasajul ce lega *patio*-ul steagurilor cu cartierul Santa Cruz. În lumina difuză a răspântiei, umbrele lor alunecară alăturate pe zidurile văruite. Lucrul acela crea o ciudată senzaţie de intimitate, şi Quart se simţi mai uşurat când ieşiră din nou în partea cealaltă, în plină noapte.

— Aşa vi se pare? întrebă Macarena Bruner. Că încerc să vă seduc?

Quart nu răspunse. Continuară să meargă în tăcere de-a lungul zidului, apoi pe una dintre străduţele strâmte care înaintau în cartierul evreiesc.

— Dar şi sir Marhalt, zise ea după alte câteva clipe, lua apărarea cauzelor drepte.

— Erau alte timpuri. Pe deasupra, pe sir Marhalt al dumneavoastră l-a inventat John Steinbeck. Acum nu mai există cauze drepte. Nici măcar a mea nu mai este aşa — şovăi puţin, parcă întrebându-se dacă avea ori nu dreptate. Dar e a mea.

— Aţi uitat de părintele Ferro.

— Asta nu-i o cauză dreaptă. E un procedeu personal. Fiecare se descurcă cum poate.

Quart mergea privind drept înainte, dar simţi că ea făcea un gest de

nerăbdare:

— Vă rog. Am văzut *Casablanca* de douăzeci de ori. Şi numai astami mai lipsea: să văd un preot făcând-o pe eroul dezamăgit — o luase puţin înainte şi acum se întorcea spre el, dispreţuitoare şi prost dispusă. Pe Humphrey Bogart.

— Nu. Eu sunt mai înalt. Iar dumneavoastră vă înşelaţi. N-aţi văzut nimic, nu ştiţi nimic despre mine.

Simţea pornirea s-o apuce de braţ şi s-o oprească în timp ce vorbea, dar se stăpâni. Ea continua să meargă cu un pas înaintea lui şi să privească drept în faţă, de parcă ar fi refuzat să-l asculte.

— Nu ştiţi de ce sunt preot, nici de ce mă aflu aici, nici ce-am făcut ca să fiu acum aici. Nu ştiţi câţi Priamo Ferro am cunoscut până acum, nici ce-am făcut cu ei când am primit ordinele necesare.

Zise aceasta cu o amărăciune care căzu în gol; Macarena Bruner nu putea şti. O văzu întorcându-se spre el pe tocurile pantofilor:

— Păreţi a regreta că nu puteţi trimite un cap la Roma cu poşta următoare — îl înfrunta, aplecându-şi puţin trupul înainte. Aţi crezut că totul va fi simplu, nu? Dar eu eram sigură că lucrurile se vor schimba de cum veţi cunoaşte victima mai îndeaproape.

— Vă înşelaţi — Quart negă, susţinându-i privirea. Nimic nu se schimbă, cel puţin formal, prin faptul că l-am cunoscut mai bine pe părintele Ferro.

— Nici în rest? — îşi atingea fruntea cu un deget. În ideile dumneavoastră?

— Restul e treaba mea. Şi aflaţi că am cunoscut îndeaproape multe dintre victimele mele, ca să folosesc cuvintele dumneavoastră. Asta n-a schimbat nimic.

O auzi suspinând, dispreţuitoare:

— Presupun că nu. Presupun că în schimb primiţi haine pe măsură, croite de cei mai buni croitori, şi purtaţi pantofi scumpi, aveţi cărţi de credit şi un ceas formidabil la mână — îl măsura de sus în jos, provocatoare şi insolentă. Probabil că ăştia vă sunt cei treizeci de arginţi.

Prea agresivă. Prea mult dispreţ în cuvintele ei ca să crezi că situaţia o lăsa rece, încât Quart începu să se întrebe disperat unde voia să ajungă. Stăteau nemişcaţi unul în faţa celuilalt, pe una dintre străduţele străjmte cu felinare de fier, ale căror balcoane pline de ghivece cu flori aproape că se atingeau dintr-o parte în alta, deasupra capetelor lor.

— Mă bucur că presupuneţi corect, fiindcă aşa şi este — Quart apucă cu două degete reverul hainei, arătându-i-l. Hainele acestea, pantofii, cărţile de credit şi ceasul de la mână se dovedesc foarte utile când e vorba să impresionezi un general sârb sau un diplomat american… Există preoţi proletari, preoţi însuraţi, preoţi care îşi încep

liturghia la primul ceas al dimineţii şi există preoţi ca mine. Şi nu v-aş putea spune care dintre ei e de vină că există ceilalţi — schiţă un surâs amar, însă gândul îi zburase deja departe de cuvintele rostite;

Macarena Bruner continua să stea prea aproape, pe strada aceea prea strâmtă. Deşi într-o privinţă tot ne potrivim, părintele Ferro al dumneavoastră şi cu mine: niciunul din noi nu-şi face iluzii în privinţa meseriei.

Apoi amuţi, fiindcă deodată se temu că va simţi nevoia să se justifice în faţa ei. Erau singuri pe stradă, la lumina unui felinar îndepărtat, iar ea era foarte frumoasă aşa cum stătea privindu-l în tăcere, cu gura uşor întredeschisă în care licăreau incisivii ei strălucitor de albi. Respira domol, cu seninătatea femeii frumoase care este pe deplin conştientă că e aşa. Expresia ei nu mai era una de dispreţ, de parcă acesta s-ar fi evaporat o dată cu vorbele; iar ce îl încerca pe Quart era o frică masculină şi reală, fizică, foarte apropiată de o ameţeală puternică. Într-atât, încât fu cât pe ce să dea un pas înapoi, care l-ar fi lipit de zid:

— De nu-mi spuneţi ce ştiţi?

Văzu că se uita la el ca şi când s-ar fi aşteptat din partea lui la alte cuvinte, la alte gesturi. Ochii femeii, până atunci înfipţi în ai săi, lunecară de la chipul lui la gulerul înalt al cămăşii negre.

— Deşi n-o să mă credeţi, eu ştiu foarte puţin, răspunse, după o tăcere care se prelungi dincolo de aşteptări. Pot ghici unele lucruri, dar nu eu voi fi aceea care să vi le povestească. Faceţi-vă treaba, în timp ce ceilalţi şi-o fac pe a lor.

După ce spuse asta, rămase din nou tăcută şi nemişcată, aşteptând răspunsul lui Quart. Numai că el nu mai scoase o vorbă, ci o porni iar pe strada îngustă; şi ea îl urmă în tăcere, strângându-şi geanta de piele la piept.

La localul Las Teresas şuncile atârnau printre sticle de La Guita, vechi afişe din Săptămâna Patimilor şi Târgul de Aprilie, fotografii cu toreadori slabi şi serioşi morţi de mult, cu cerneala dedicaţiilor îngălbenindu-se în dosul ramelor. Chelnerii notau preţul consumaţiilor pe tejgheaua de lemn în timp ce Pepe, gerantul, tăia felii subţiri de jambon afumat Jabugo cu un cuţit lung şi ascuţit ca o lamă de ras:

Mult îmi place, vere, la halba de bere şunca afumată în munţi preparată

Cânta printre dinţi, în ritmul dansului popular *sevillana.* Îi spusese pe nume, „dona Macarena”, însoţitoarei lui Quart şi le pusese dinainte, mai înainte ca ei să fi apucat să ceară ceva, feliuţe de pastramă cu roşii, frigărui şi măduvioare, ciuperci la grătar şi două pahare zvelte, înalte, pline pe trei sferturi cu un înmiresmat şi aurit vin alb *manzanilla.* Destul de aproape de uşă, sprijinindu-se de tejghea lângă Quart, un client cu o înfăţişare obişnuită şi roşu la faţă bea

vârtos vin negru, pahar după pahar; din când în când Pepe îşi întrerupea fredonatul şi, nedezlipindu-şi ochii de pe feliuţele de jambon, îi zicea câte ceva despre un meci de fotbal ce urma să se joace între echipele Sevilla şi Betis.

— Fabulos, preciza bărbatul roşu la faţă, cu o încăpăţânare alcoolică; şi pe când Pepe încuviinţa din cap, reluându-şi refrenul, celălalt îşi afunda iar nasul în paharul cu vin. Din buzunarul de sus al hainei lui îşi iţea căpşorul un şoricel gri, viu şi autentic, căruia uneori îi oferea bucăţele din farfuria cu brânză aflată la îndemână, pe tejghea. Rozătorul se înfrupta din brânză cu mare poftă, şi nimeni nu părea câtuşi de puţin surprins.

Macarena bea *manzanilla* cu sorbituri mici. Se sprijinea cu un cot pe tejghea, la fel de dezinvoltă ca la ea acasă, în Casa del Postigo. De fapt, realiză Quart, se mişca prin tot perimetrul Santa Cruz ca prin încăperile propriei case; şi într-un fel asta şi era întregul cartier, sau aşa fusese veacuri de-a rândul. Era evident că fiecare cotlon în parte era înscris în memoria-i genetică, în instinctul teritorial. Quart îşi reconfirmă impresia — lucru neliniştitor pentru agentul ILE — că îi era greu să-şi închipuie cartierul acela şi întregul oraş fără prezenţa femeii aceleia, cu tot ce însemna ea. Păr negru strâns la ceafă, dinţi albi, ochi negri. Din nou îşi aminti de picturile lui Romero de Torres, de clădirea fabricii de ţigări de foi, transformată acum în Universitate. Carmen, lucrătoare la fabrica aceea, şi frunzele de tutun umede răsucite cu palma pe partea interioară a coapsei unei femei cu pielea oacheşă. Îşi ridică ochii şi îi întâlni pe ai ei, fixându-l. Iarăşi licăriri de miere, reflexive. Liniştite.

— Vă place Sevilla? se interesă deodată Macarena.

— Mult, îi răspunse tulburat, întrebându-se dacă ea îi citea gândurile.

— E un loc special — continua să-l privească, fără a înceta să ciugulească din farfurii; acum dădea gata o ciupercă la grătar. Aici trecutul convieţuieşte fără probleme cu prezentul. Gris zice că noi, sevillenii, suntem vechi şi înţelepţi. Totul se poate accepta, totul este posibil — privi fugar spre vecinul ei cu faţa roşie şi zâmbi. Până şi împărţitul brânzei cu un şoricel la tejgheaua unui bar.

— Prietena dumneavoastră e expertă în informatică?

Îl privi ciudat. Aproape uimită.

— Nu vă lăsaţi, aşa-i? — înţepă altă ciupercuţă cu o scobitoare şi o duse la gură. Sunteţi un om cu idei fixe. De ce n-o întrebaţi pe ea?

— Am întrebat-o. Şi a scăpat prin răspunsuri evazive, ca toată lumea.

Se uita spre uşă, pe deasupra umărului femeii, şi văzu intrând un bărbat gras, la vreo cincizeci de ani, îmbrăcat în alb, care pe moment nu i se păru complet necunoscut. Grasul îşi scoase pălăria trecând pe

lângă ei, aruncă o privire în interior ca şi când ar fi căutat degeaba pe cineva, se uită la ceasul pe care şi-l scoase dintr-un buzunăraş al vestei şi dispăru pe uşa cealaltă, agitând un baston cu mâner de argint. Quart observă că avea obrazul stâng înroşit, uns cu cremă sau cu pomadă, şi o ciudată mustaţă scurtă şi foarte pârlită, de parcă i-ar fi pârjolit-o cineva la foc mic.

— Şi cum rămâne cu cartea poştală? o întrebă pe Macarena, continuând discuţia. Gris Marsala are acces la cufărul mătuşii dumneavoastră Carlota?

O văzu zâmbind puţin, amuzată de ideile lui fixe.

— O dată s-a aflat destul de aproape de el, dacă la asta vă referiţi. Dar putea fi şi don Priamo.

Sau părintele Óscar, sau eu însămi. Ori maică-mea… V-o imaginaţi pe ducesă, cu Coca-Cola ei şi cu o şapcă de baseball pusă cu cozorocul la spate, spărgând sistemul de siguranţă al Vaticanului pe la orele două-trei dimineaţa? — înţepă o bucăţică de carne şi o feliuţă de roşie şi i le oferi lui Quart. Mă tem că investigaţia dumneavoastră ar putea aluneca în grotesc.

Quart apucă un capăt al scobitorii, şi degetele lui le atinseră pe ale Macarenei.

— Mi-ar plăcea să arunc o privire în cufărul ăla.

Duse frigăruia la gură în timp ce ea îl privea:

— Dumneavoastră şi cu mine, singuri? surâse. Este o idee cam îndrăzneaţă, deşi mă tem că scopul e de a verifica dacă am ori ba un computer pirat — Pepe pusese pe tejghea farfuria cu şuncă şi ea se uita distrată la feliile roşcate vrâstate cu bine mirositoarea slăninuţă. De ce nu? Aş avea ce să le povestesc prietenelor mele, şi îmi place să-mi închipui ce mutră ar face arhiepiscopul aflând una ca asta — îşi înclină capul, gânditoare. Sau bărbatul meu.

Quart se uita la verigile de argint din lobii urechilor ei, sub părul lins, bine pieptănat spre spate, întins în coada de cal.

— N-aş vrea să vă creez şi alte probleme.

Ea izbucni deodată în râs.

— Probleme? Sper ca Pencho să crape de ciudă şi de gelozie. Dacă peste necazurile lui cu biserica noastră i se mai povesteşte şi că există un preot interesant la mijloc, poate să înnebunească — îl observă pe Quart, atentă. Şi să devină periculos.

— Mă neliniştiţi — Quart termina de băut *manzanilla* din paharul lui şi era evident că nu se simţea câtuşi de puţin neliniştit.

Macarena reflecta cu voce tare:

— Oricum, zise, treaba cu cufărul Carlotei este o idee bună. Aşa veţi pricepe mai bine ce înseamnă Nuestra Señora de las Lágrimas.

— Prietena dumneavoastră Gris — Quart gusta o felie de şuncă — se plânge de lipsa banilor pentru continuarea lucrărilor…

— E adevărat. Ducesa şi cu mine avem strict din ce trăi, iar parohia este ruinată. Leafa lui don Prâamo e o nimica toată, iar din colecta duminicală nu putem plăti nici ceara lumânărilor. Uneori ne simţim ca exploratorii aceia din filme, cu umbra vulturilor hoitari planând peste capetele noastre… Joia, mai ales, are loc un spectacol curios.

Şi atunci îi explică pe larg lui Quart, în faţa paharelor înalte umplute din nou cu *manzanilla,* că nimeni nu se putea atinge de Nuestra Señora de las Lágrimas atât timp cât se slujea acolo liturghia pentru pomenirea sufletului strămoşului ei Gaspar Bruner de Lebrija, în fiecare joi — ziua când murise, în anul 1709 — la opt dimineaţa. Acesta era motivul pentru care în zilele de joi puteau fi văzuţi în ultimul şir de bănci un trimis al arhiepiscopului şi un notar plătit de Pencho Gavira, ambii pândind o neregularitate sau o neglijenţă.

Lui Quart nu-i venea să creadă una ca asta, şi amândoi râseră împreună. Dar râsul Macarenei se stinse primul:

— Pare o copilărie, nu? — redevenise brusc serioasă. Faptul că totul depinde de prostia asta — îşi ridică paharul ca să-l ducă la buze, însă se opri şi îl puse la loc pe tejghea. Oricare alt preot, care n-ar sluji liturghia sau ar uita codicilul strămoşului meu, ar condamna biserica la demolare; şi atât arhiepiscopul Sevillei, cât şi Banca El Cartujano ar câştiga partida… De aceea mi-e teamă că, după ce au reuşit să-l îndepărteze pe părintele Óscar, vor încerca să facă ceva împotriva lui don Priamo.

Se uita la Quart cu o îngrijorare ce părea sinceră. Iar el nu ştia ce să creadă.

— Asta-i o ticăloşie, răspunse în cele din urmă. Monseniorul Corvo nu-mi este simpatic, dar sunt sigur că n-ar îngădui niciodată…

Ea ridică mâna fără să se gândească prea mult, astfel că fu gata să i-o pună pe buze. Pe Quart chiar îl miră că nu-i simte atingerea. Macarena îi interpretă corect privirea, căci îşi retrase mâna, lăsând-o pe tejghea.

— Nu vorbesc de arhiepiscop.

Se juca cu piciorul paharului lui Quart. Şi mă îmbrobodeşti bine, îşi zise deodată acesta. Nu ştia dacă ea proceda astfel din îndemnul propriu sau al altcuiva, dacă obiectivul era seducerea mesagerului ori neutralizarea duşmanului; însă era cert că, sub pretextul de a-l face să vadă şi partea cealaltă a tranşeei, ceea ce urmăreau de fapt cu toţii era să-l facă să piardă orice perspectivă. Îţi trebuie ceva de care să te agăţi, se gândi. Munca ta, investigaţia, biserica, orice. Date şi fapte, chiar dacă nu slujesc la mare lucru. Întrebări şi răspunsuri, cap limpede. Seninătate, aşa cum ea o are şi o risipeşte clipă de clipă, femeie unealtă a Necuratului, a osândirii eterne, duşmană a speţei omeneşti şi a sufletului nemuritor. Păstrează distanţele sau te-ai ars, Lorenzo Quart. Cum suna vorba aceea a monseniorului Spada? Dacă

un cleric izbutea să ţină banii cât mai departe de buzunarul propriu şi să-şi ţină picioarele cât mai departe de patul unei femei, avea mari şanse de a-şi mântui sufletul. Sau cam aşa ceva.

— Să revenim la problema banilor, zise.

Trebuia să vorbească, să pună întrebări, chiar şi inutile. El se afla acolo ca să investigheze, nu pentru ca o Carmen de la fabrica de ţigări să-i pună degetele pe buze.

— V-aţi gândit să vindeţi tablourile din sacristie ca să continuaţi lucrările de restaurare?

— Tablourile acelea nu fac doi bani. Nici măcar Murillo nu e un Murillo.

— Dar perlele?

Se uită la el de parcă tocmai auzise o tâmpenie monumentală:

— Păi, aşa ar putea şi Vaticanul să-şi vândă pinacoteca şi să dea banii săracilor, sugeră.

Îşi bău vinul, apoi căută portofelul în geantă şi ceru nota de plată. Quart insista să plătească, dar ea nici nu voi să audă. Gerantul se scuză cu un zâmbet. Iertaţi-mă, părinte, dar dona Macarena e clienta mea etc.

Ieşiră în stradă, unde un felinar le proiectă umbrele alungite. În porţiunile mai slab luminate prelua ştafeta luna, albă şi aproape rotundă printre umbrele streşinilor şi balcoanelor care se apropiau unele de altele pe deasupra capetelor lor. După alte câteva clipe ea menţiona din nou perlele, şi făcând aceasta părea să-şi râdă de Quart.

— Tot nimic n-aţi înţeles, zise. Sunt lacrimile Carlotei. Testamentul căpitanului Xaloc.

Pe străzile înguste, ecoul paşilor răsuna puternic, aşa că cei trei potlogari se ţineau departe de pereche, făcând cu schimbul în linia întâi pentru a nu stârni bănuieli: când don Ibrahim cu Niña Puñales, Potro del Mantelete urmându-i mai în spate, când Potro singur sau cu Niña de braţ — de cel sănătos, fiindcă pe cel ars îl avea bandajat şi legat de gât cu o eşarfă —, mereu în contact vizual cu preotul şi cu ducesa cea tânără. Sarcina nu le era cu nimic uşurată, pentru că traseul din Santa Cruz era foarte neregulat, cu multe coturi, cotloane şi fundături. Ba chiar la un moment dat cei trei asociaţi trebuiră să facă iute stânga-mprejur şi s-o tulească în vârful picioarelor prin întuneric, panicaţi, când Quart şi Macarena, ajunşi într-o piaţetă închisă, se întoarseră pe propriile urme, după ce rămăseseră acolo câteva minute, stând de vorbă.

Dar acum totul mergea strună. Perechea înainta pe o stradă cu cotituri domoale şi cu ample intrânduri unde te puteai ascunde la nevoie; era uşor să-i urmăreşti, fără cine ştie ce riscuri. Aşa că, mai relaxat, ca o mare pată albicioasă în penumbră, don Ibrahim scoase o

havană din buzunar şi şi-o duse la gură, răsucind-o voluptuos între degete. La vreo opt sau zece paşi înaintea lui, Potro del Mantelete şi Niña Puñales mergeau atenţi pe urma paşilor preotului şi ai ducesei celei tinere; iar fostul fals avocat simţi un val de duioşie privindu-şi tovarăşii. Îşi îndeplineau sarcina conştiincios, nescăpând o clipă din ochi dublul obiectiv care mergea în faţa lor, pe stradă în sus. În locurile mai tăcute, Niña îşi scotea pantofii cu toc ca să nu facă zgomot şi mergea desculţă, cu graţia aceea pe care anii nu reuşiseră să i-o răpească în pofida multelor belele, cu picioarele goale şi cu pantofii ţinuţi delicat cu degetele, lângă poşeta în care avea lucrul de mână, aparatul de fotografiat al lui Peregil şi inexistenta tăietură din ziar unde stătea scris că un bărbat cu ochii verzi ca grâul abia încolţit îl omorâse cândva pe un altul pentru dragostea ei. Eterna Niña, cu rochia în picăţele, cu părul vopsit, cu cârlionţul acela răsucit ca un melc pe frunte â la Estrellita Castro şi cu acel aer de cântăreaţă folclorică în drum spre un local cu spectacol de *flamenco* de-acum imposibil. Lângă ea, serios, masculin, Potro îi oferea braţul sănătos cu deferenţa celui care ştie, sau intuieşte, că gestul acela curtenitor, de bărbat respectuos şi dintr-o bucată, aşa cum întotdeauna au fost purtătorii de nădragi, era cel mai mare omagiu pe care o femeie ca Niña îl putea primi pe lumea asta.

Cu bastonul sub braţ, don Ibrahim înclină capul ca să-şi aprindă trabucul, ascunzând flacăra sub amplul bor al panamalei lui, iar când puse la loc în buzunar bricheta de argint cizelat — de astă dată amintire de la Gabriel Garcâa Márquez, pe care îl cunoscuse, zicea el, când autorul *Colonelului Páramo n-are cine să-i facă vizite*[11] era doar un umil reporter senzaţionalist din Cartagena de Indias — atinse biletele pentru corida de duminică, pe care le cumpărase, chiar în seara aceea, Potro del Mantelete. În timpul liber, fostul toreador şi boxer mai făcea un ban cu găştile de şnapani ce organizau lângă podul din Triana jocuri de tip alba-neagra şi altele pe măsură, protejându-l pe scamatorul care manipula cele trei cornete pentru zaruri şi biluţa — cârlanca, în jargonul meseriei — pe cutia de carton: uite-o, nu e, unde dai şi unde crapă, cască ochii vericule, hai neamule să te-mbogăţesc, ian' vino mata-ncoace domnu' şi pariază pe cinci mii de *duros*. Cu fârtaţii împrejur prefăcându- se că tot câştigau şi cu doi-trei golani plasaţi pe la colţuri, ţinând de şase şi dând alarma când apăreau sticleţii, adică poliţia. Cu aerul lui grav, formal şi cu sacoul în carouri prea strâmt pe el, Potro inspira încredere oamenilor; astfel că, datorită prestaţiei sale de reclamă vie, el şi colegii săi îl uşuraseră de dimineaţă pe un turist portorican de un teanc baban de verzişori. Şi, pentru a-şi face uitat pocinogul cu Anis del Mono, Potro se învârtise de trei locuri bune, la umbră, la arena cu tauri. Locuri pe care cheltuise toată partea lui de câştig la alba-neagra, fiindcă programul

era de zile mari: Curro Romero, Espartaco şi Enrique Ponce — pe Curro Maestral îl tăiaseră de pe afiş în ultimul moment, fără explicaţii — înfruntau şase tauri de la crescătoriile Cardenal şi Murube. Şase tauri şase.

Don Ibrahim scoase fumul pe gură, clămpănind tare din fălci ca să-şi dea seama de starea pielii unse din belşug cu pomadă contra arsurilor. Deşi avea mustaţa şi sprâncenele pârlite, nu se putea plânge de soartă: fuseseră cât pe ce s-o păţească urât cu benzina, dar totul se limitase până la urmă la câteva răni superficiale, masa arsă, o pată de fum pe tavan şi spaima. O spaimă grozavă, mai ales când îl văzuseră pe Potro fugind prin cameră cu un braţ în flăcări — stângul; din fericire, era ditamai bărbatul hârşit, nu se speria chiar aşa uşor —, ca în filmul acela cu Vincent Price, cu crimele de la Muzeul figurilor de ceară. Până când Niña, cu mare prezenţă de spirit şi zicând Sfântă Fecioară! îi stropise pe don Ibrahim şi pe el cu un jet din sifonul pe care îl avea în bucătărie, înainte de a arunca pe masă o pătură ca să înăbuşe focul. Apoi totul nu fusese decât fum, explicaţii, vecine strânse ciopor în uşă şi o încurcătură imensă când apăruseră pompierii şi-acolo nu mai era nimic de stins, decât poate aprinsa ruşine a celor trei parteneri. Căzând tacit de acord, niciunul dintre ei nu avea să mai pomenească vreodată nenorocita întâmplare. Pentru că, după cum condusese don Ibrahim ridicând academic un deget când Niña se întorsese de la farmacie cu un tub de unguent şi multe feşe, viaţa are şi niscai aspecte dureroase pe care trebuie să le uiţi cu iuţeală.

Preotul şi ducesa cea tânără se opriseră pesemne să stea de vorbă, fiindcă Niña şi Potro zăboveau discret la un colţ de stradă, lipiţi de zid, contopindu- se cu umbrele. Don Ibrahim binecuvânta pauza aceea — să-şi autopropulseze cele o sută zece kilograme ale lui pe lungi trasee nu era lucru uşor — şi privi luna peste marginile întunecoase ale străzii înguste, savurând aroma havanei al cărei fum se înălţa în volute suave prin lumina argintie ce se revărsa peste Santa Cruz imediat ce felinarele rămâneau în urmă sau dispăreau după un colţ. Nici măcar izul de urină şi de murdărie din preajma unor baruri de pe străzile cele mai neluminate nu reuşea să atenueze mirosul portocalilor, al reginei-nopţii şi al florilor ce acopereau balcoanele ferite de persiene din spatele cărora se auzeau, când treceai, muzică în surdină, fragmente de conversaţie, dialogul vreunui film sau aplauzele vreunui concurs de televiziune. Dintr-o casă din apropiere se revărsau cadenţele unui bolero, care îi amintiră lui don Ibrahim de alte nopţi cu lună plină din alte vremuri şi alte străzi, şi indianul se lăsă legănat de nostalgia celor două tinereţi caraibiene ale lui: cea adevărată şi cea imaginară, care se învălmăşeau în amintirea unor nopţi elegante pe călduroasele plaje din San Juan, a unor plimbări lungi prin Havana veche, a aperitivelor de la Los Portales din Veracruz, cu orchestre de

mariachis cântând *Femei divine* de prietenul său Vicente, sau acea *Maria Bonita* la compunerea căreia el jucase un rol cu totul deosebit. Sau poate că, îşi zise trăgând încă o dată cu desfătare din trabuc, tot ce simţea era pur şi simplul dorul după tinereţea-i pierdută. Şi după visele pe care mai apoi viaţa are grijă să ţi le reteze unul după altul cu muşcături feroce.

Oricum — medita el privindu-i pe Potro şi pe Niña cum îşi reluau mersul şi pornind după ei —, îi rămânea Sevilla, şi din ea anumite locuri care i se păreau atât de asemănătoare celor ce îi marcaseră anii amintirilor. Pentru că oraşul acesta păstra pe la răspântiile străzilor, în culorile şi lumina lui, ca niciun altul de pe lume, rumoarea timpului ce se stinge tăcut sau, mai bine zis, a propriei tale fiinţe stingându-se o dată cu acele lucruri ale timpului de care ţi-ai ancorat viaţa şi memoria.

Însă partea proastă a agoniilor lungi era că omul risca să-şi piardă ţinuta şi măsura în toate.

Don Ibrahim mai trase o dată din trabuc, pe când dădea trist din cap: într-un cotlon, sub ziare şi cartoane, dormea umbra neclară a unui cerşetor; şi ghici, mai mult decât văzu, farfuria de tablă pentru pomeni, lângă el. Instinctiv duse mâna la buzunar, evitând biletele la coridă şi bricheta de la Garda Márquez, până găsi o monedă de douăzeci de *duros* pe care, aplecându-se greoi peste propriu-i burdihan, o lăsă lângă trupul adormit. Mai făcu zece paşi şi îşi aminti deodată că nu mai avea mărunţiş pentru raportul telefonic către Peregil, aşa că fu cât pe ce să se întoarcă din drum ca să recupereze moneda; dar îşi luă seama, gândindu-se că Potro sau Niña aveau probabil la ei bani schimbaţi. Un gest e o profesiune de credinţă. Iar acela n-ar fi fost onorabil.

Lumea e mică, însă după noaptea aceea Celestino Peregil avea să se întrebe de multe ori dacă întâlnirea dintre şeful său Pencho Gavira şi ducesa cea tânără împreună cu preotul de la Roma fusese întâmplătoare, ori dacă tânăra doamnă a ţinut să i-l plimbe pe sub nas pe popa cel făţos, ştiind foarte bine că la ora aceea soţul, fostul soţ sau ce i-o fi tehnic vorbind bancherul, golea întotdeauna un păhărel la barul El Loco de la Colina. Treaba e că Gavira stătea la o masă pe terasa plină de lume, cu o amică, şi Peregil înăuntru, la tejgheaua de lângă uşă, făcând pe bodyguardul. Şeful lui ceruse o bere neagră scoţiană de la gheaţă şi savura prima înghiţitură privindu-şi însoţitoarea, un frumos manechin sevillan care, în pofida notoriului ei deficit intelectual, sau poate tocmai de aceea, începea să fie cunoscută datorită unei scurte propoziţii dintr-o reclamă de pe Canal Sur la o anumită marcă de sutiene. Propoziţia aceea atât de ingenioasă era „bustul e al meu”, iar manechinul — o oarecare Penelope Heidegger,

care avea puternice argumente anatomice ca să afirme aşa ceva — o pronunţa cu o devastatoare senzualitate, într-atât, încât — asta sărea în ochi — Pencho Gavira era foarte dispus să-şi ia cota-parte în cursul orelor următoare, şi nu pentru întâia oară, din proprietatea titulară a bustului în chestiune. O formă ca oricare alta, se gândea Peregil, de a uita de Banca El Cartujano, de biserică şi de toată vânzoleala aia care le făcea atâta sânge rău.

Omul de casă al lui Gavira îşi netezi părul peste cap cu palma şi privi împrejur. Din postul lui de lângă tejghea şi uşă putea vedea strada Placentines până la colţ, inclusiv generoasa porţie de pulpe ale numitei Penelope pe care scurta minijupă de lycra o lăsa descoperită sub masă, lângă picioarele încrucişate ale lui Pencho Gavira; acesta era în cămaşă, fără haina care atârna de speteaza scaunului, cu nodul cravatei slăbit, fiindcă temperatura era plăcută. În ciuda furtunii ce se abătuse de curând peste el, Gavira arăta bine: pieptănat îngrijit, dat cu gel, cu şuviţele negre petrecute pe după ureche, bine făcut şi puţind a bani, cu ceasul de aur strălucindu-i la încheietura puternică şi bronzată. La minicombina muzicală a barului răsuna Europa, de Santana. O scenă fericită, paşnică, aproape domestică. Şi Peregil îşi spuse că totul părea să meargă ca uns. Nici urmă de ţiganul Mairena, nici de Pollo Muelas, iar usturimea din uretră îi dispăruse după o doză de Blenox. Şi în momentul acela, taman când era mai relaxat şi mai calm şi totul părea extrem de promiţător atât pentru şeful lui, cât şi pentru el însuşi — ochise două femei mai coapte, dar arătând încă bine, aşezate în fundul localului, şi stabilise deja un contact vizual cu ele —, şi când tocmai comanda încă un whisky de doişpe ani vechime — *tuelf years old*, îi spusese chelnerului cu un aplomb cosmopolit —, îi trecu prin cap o întrebare neroadă: unde erau la ora aceea don Ibrahim cu Potro şi cu Niña, şi cum o fi mergând treaba aia pe care le-o încredinţase? Conform ultimelor instrucţiuni, se pregăteau să ardă niţeluş biserica, doar atât cât să nu mai poată sluji nimeni în ea liturghia de joi şi s-o scoată din funcţiune; dar deocamdată nu cunoştea rezultatele. Precis că avea să găsească un mesaj acasă din partea lor, pe robotul telefonic. La asta se gândea Peregil pe când ducea la gură paharul pe care tocmai i-l puseseră pe tejghea. Atunci îi văzu apărând de după colţ pe ducesa cea tânără şi pe preotul de la Roma, şi fu cât pe-aici să se înece cu o bucăţică de gheaţă.

Se îndepărtă puţin de tejghea, apropiindu-se de uşă, fără a ieşi în stradă. Presimţea o catastrofă. Oricâtă Penelopă era la mijloc şi oricât bust, nu era un secret pentru nimeni că Pencho Gavira continua să fie gelos pe încă legitima lui soţie. Şi chiar dacă n-ar fi fost aşa, coperta revistei Q+S şi fotografiile cu toreadorul Curro Maestral erau suficiente pentru ca bancherul să fie ultrasensibil la subiectul ăsta. Şi, de parcă asta n-ar fi fost îndeajuns, popa arăta grozav, era îmbrăcat ca

la carte şi vădea ţinută, stil. Cam ca Richard Chamberlain în *Pasărea-spin,* dar mult mai masculin. Aşa că Peregil începu să tremure, şi tremură şi mai abitir când din spate îl văzu iţindu-se pe Potro del Mantelete cu Niña Puñales la braţ. Peste câteva clipe li se alătură don Ibrahim, şi cei trei pezevenghi rămaseră acolo, descumpăniţi şi mascându-şi foarte prost deruta, pe când Peregil îşi spunea: cască-te, pământule, şi înghite-mă. Asta mai lipsea!

Lui Pencho Gavira sângele îi bubuia în tâmple când se ridică încet, încercând să se stăpânească.

— Bună seara, Macarena.

Niciodată să nu acţionezi urmându-ţi primul impuls, îi zisese cândva bătrânul Machuca, pe vremea când debuta în lumea afacerilor. Fă ceva care să-ţi dilueze adrenalina, ţine-ţi mâinile ocupate şi lasă mintea liberă. Acordă-ţi timp. Aşa că îşi puse haina pe el şi o încheie la toţi nasturii, privindu-şi nevasta în ochi. Erau îngheţaţi ca două rotocoale de chiciură neagră.

— Salut, Pencho.

Abia o privire rapidă spre însoţitoarea lui, un aproape imperceptibil rictus de dispreţ în colţul gurii în faţa fustei strâmte ce stătea să pocnească şi a decolteului comprimând bustul acela care era patrimoniu naţional. Timp de câteva clipe, Gavira nu fu sigur care din ei doi era mai îndreptăţit să facă reproşuri. Terasa, barul şi strada întreagă erau cu ochii pe ei.

— Doriţi să beţi ceva?

Duşmanii lui, o grămadă, puteau spune orice despre el, numai că era un laş nu. Găsi resurse până şi pentru schiţarea unei păreri de zâmbet politicos, deşi toţi muşchii îi erau încordaţi dureros şi un văl roşu i se aşternea pe ochi pe măsură ce bubuitul îi răsuna în creier, iar sângele îi zvâcnea tare în urechi. Îşi potrivi nodul cravatei şi manşetele cămăşii până când lăsă butonii descoperiţi, scrutându-l pe preot în aşteptarea prezentărilor. Popa era foarte elegant, cu un costum subţire, negru, croit impecabil, cu cămaşă neagră şi guler înalt preoţesc. Şi-n plus, era foarte înalt individul, îl depăşea cam cu două palme bune. Lui Pencho Gavira nu-i plăceau bărbaţii înalţi. Mai cu seamă dacă se afişau noaptea prin Sevilla cu nevastă-sa. Se întrebă dacă ar fi fost prost văzut în societate în cazul în care-i muta fălcile unui preot într-un bar.

— Pencho Gavira. Părintele Lorenzo Quart.

Nimeni nu dădu să se aşeze, iar Penélope Heidegger rămase pe scaunul ei, pe moment ignorată, în afara evenimentelor. Gavira îi întinse celuilalt mâna, strângând puternic şi simţindu-l cum îi întoarce gestul cu tot atâta tărie. Preotul de la Roma avea nişte ochi inexpresivi şi calmi, iar bancherul îşi zise că, la urma urmelor, tipul putea să nu

fie la curent cu nimic. Dar când se întoarse să se uite la nevastă-sa, ochii Macarenei i se părură ca două *banderillas* negre de întărâtat taurii. Începu să se simtă mai provocat decât era în stare să suporte. Intuia privirile oamenilor aţintite asupra lui: scena aceea avea să fie comentată pe toate feţele cel puţin o săptămână.

— Acum ieşi cu preoţi?

N-ar fi vrut să spună asta, nu aşa. Nici măcar nu-şi premeditase vorbele, dar uite că-i ieşiseră din gură şi înapoi nu le mai putea aduce. Atunci văzu un uşor zâmbet triumfător lunecând pe buzele Macarenei şi îşi dădu seama că nimerise în capcană. Ceea ce îl înfurie şi mai mult.

— Asta e o grosolănie, Pencho.

Situaţia era limpede, şi tot ce avea să spună ori să facă de-acum înainte urma să i se treacă la răboj. La capitolul pierderi. Ea nu făcea decât să treacă pe acolo, oamenii aflaţi pe terasă în seara aceea, şi toată Sevilla a doua zi, îi erau martori. Mai mult, putea să-l prezinte pe preotul cel înalt ca pe confesorul ei. La toate astea popa cel înalt privea fără să scoată o vorbă, prudent şi în expectativă. Era clar că nu voia să creeze probleme; dar nu părea nici pe departe preocupat sau incomodat de situaţie. Ba chiar arăta simpatic, aşa tăcut cum stătea şi cu aerul acela sportiv, de jucător de baschet îmbrăcat la ţol festiv de doliu de la Giorgio Armani.

— Cum stăm cu celibatul, părinte?

Părea că un alt Pencho Gavira, cu totul diferit, lua în mâini frâiele chestiunii şi că bancherul se lăsa târât de el fără a i se putea opune. Aproape resemnat cu soarta lui, zâmbi după ce spuse asta. Era un surâs larg, neliniştitor. Blestemate fie toate muierile din lume, spunea zâmbetul acela. Din vina lor stăm noi doi acum faţă în faţă, înfruntându-ne.

— Bine, mulţumesc.

Glasul preotului suna manierat, stăpân pe sine, dar Gavira observă că posesorul lui se întorsese puţin într-o parte. Adică nu-i mai prezenta ca înainte tot pieptul, din faţă, ci părea dispus să-şi interpună umărul stâng între ei doi. De asemenea, îşi scosese mâna stângă din buzunar. Popa ăsta, îşi zise bancherul, a mai fost amestecat în scărmăneli la viaţa lui.

— De zile-n şir tot încerc să vorbesc cu tine — Gavira i se adresa Macarenei, dar nu-l pierdea din ochi pe celălalt. Şi nu răspunzi la telefon.

Ea dădu din umeri, dispreţuitoare.

— Nu avem ce discuta, zise foarte răspicat şi tare. Şi, în plus, am fost ocupată.

— Se vede.

Pe scaunul ei, Heidegger îşi încrucişa şi descrucişa picioarele, spre

deliciul trecătorilor, al publicului şi al chelnerilor. Obişnuită să fie în centrul conversaţiilor, situaţia dată o făcea să se simtă stingherită.

— Nu mă prezinţi şi pe mine? îl întrebă din spate pe Gavira, necăjită.

— Taci — bancherul îl privea din nou pe preot. Cât despre dumneavoastră…

Văzu cu colţul ochiului că Peregil se apropiase niţel de uşă, gata de acţiune dacă avea nevoie de el. În momentul acela trecu pe stradă un tip cu haină în carouri şi cu un braţ legat de gât. Avea nasul turtit, ca boxerii, şi se uită pe furiş la Peregil, ca şi când ar fi aşteptat vreun semnal din partea lui. Neobţinând niciun răspuns, îşi continuă drumul, dispărând după primul colţ.

— Cât despre mine, zise preotul.

Era cât se poate de liniştit, şi Gavira se întrebă cum o să iasă el însuşi din tărăşenia aia fără să se facă de râs şi fără să provoace un scandal, între ei doi, Macarena savura spectacolul.

— Sevilla îi înşală foarte tare pe străini, părinte, zise Gavira. Aţi fi surprins să aflaţi ce primejdioasă poate fi, dacă nu cunoaşteţi regulile.

— Regulile? — celălalt îl privea flegmatic. Mă uimiţi cu ce spuneţi, Moncho.

— Pencho.

— Ah.

Bancherul simţea că îşi pierde capul:

— Nu-mi plac popii fără sutană, adăugă, aspru. Parcă s-ar ruşina de condiţia lor.

Preotul îl privea pe Gavira, imperturbabil.

— Nu vă plac, repetă, de parcă asta dădea de gândit.

— Câtuşi de puţin — bancherul scutura din cap. Iar aici femeile măritate sunt sacre.

— Nu fi imbecil, zise Macarena.

Preotul privi distrat spre pulpele Penâlopei, apoi din nou spre interlocutor.

— Înţeleg, zise.

Gavira ridică o mână, ţintuindu-l pe celălalt în piept cu degetul arătător.

— Nu.

Vocea îi devenise lentă, lipicioasă, cu ecouri ameninţătoare. Regreta fiecare cuvânt de cum îl pronunţa, dar pornirea era mai tare decât el; totul semăna prea mult a coşmar.

— Dumneavoastră nu înţelegeţi absolut nimic.

Preotul se uita mirat la degetul acela, parcă surprins să-l vadă acolo. Vălul roşu se îndesea dinaintea ochilor lui Gavira şi acesta îl simţi, mai mult decât îl văzu, pe Peregil apropiindu-se încă un pic, ca un subaltern de nădejde, gata de păruială. Acum se putea citi o oarecare

nelinişte în ochii Macarenei, ca şi cum totul mersese mult mai departe decât îşi putuse ea închipui. Gavira simţea o pornire de nereţinut să-i pălmuiască pe amândoi, întâi pe ea, apoi pe popă, punând în gestul lui toată mânia şi necazul adunate în săptămânile din urmă: criza căsniciei sale, biserica, Puerto Targa, consiliul de administraţie care peste câteva zile avea să-i decidă viitorul în fruntea Băncii El Cartujano. Timp de o clipă îi trecu pe dinaintea ochilor întreaga viaţă, lupta lui pas cu pas ca să ridice capul, dantelăria făcută zi de zi în relaţiile cu don Octavio Machuca, nunta cu Macarena, nenumăratele situaţii când îşi jucase soarta dând cu banul şi câştigase. Iar acum, când era pe punctul să ajungă la liman, Nuestra Señora de las Lágrimas i se punea în cale, în mijlocul cartierului Santa Cruz, aidoma unei stânci la suprafaţă de care se sfărâmă coca vasului. Era totul sau nimic: ori o ocoleşti, ori te scufunzi. Şi-n ziua când nu mai pedalezi, cazi grămadă, cum spunea bătrânul.

Îşi impuse cu disperare să nu ridice pumnul ca să-l lovească pe popa cel înalt. Şi atunci văzu că acesta apucase un pahar de pe masă, al său, şi îl ţinea între degete cu un aer distrat, dar foarte aproape de marginea mesei, de care îl putea sparge numaidecât cu o simplă răsucire a încheieturii mâinii. Şi Gavira înţelese că acela nu era deloc genul de preot care să-ţi ofere şi celălalt obraz. Asta îl calmă imediat, făcându-l să-l privească plin de curiozitate, dacă nu chiar cu un neaşteptat respect.

— Ăsta-i paharul meu, părinte.

Tonul lui era aproape descumpănit. Preotul se scuză cu un zâmbet inefabil, lăsând paharul la loc pe masa pe care Penelope Heidegger bătea nerăbdător darabana cu unghiile-i roz, lăcuite. Apoi salută scurt, înclinându-şi capul, şi el cu Macarena îşi continuară drumul fără alte comentarii. Iar Pencho Gavira duse paharul cu bere neagră la buze şi bău cu sete o duşcă bună privindu-i gânditor cum se îndepărtează, în timp ce, în spatele lui, Peregil scotea un suspin de uşurare.

— Du-mă acasă, zise Heidegger, care se bosumflase rău de tot.

Gavira, cu ochii ţintă la colţul după care tocmai dispăreau nevastă-sa şi preotul, nici măcar nu se întoarse. Bău şi restul de bere, abia stăpânindu-se să nu dea cu paharul de pământ.

— Să te ducă mă-ta.

Apoi îi dădu paharul lui Peregil, cu o privire care era un ordin. Iar Peregil, cu un nou şi resemnat suspin, sparse cât putu mai discret paharul la picioarele lui. Făcând asta, sperie o pereche ciudată care tocmai atunci trecea prin faţa barului: un grăsan îmbrăcat în alb, cu pălărie şi baston, la braţ cu o femeie într-o rochie cu picăţele, cu un cârlionţ pe frunte á la Estrellita Castro şi cu un aparat de fotografiat în mână.

Se reuniră tustrei, imediat după colţ, sub porticul arab al moscheii, pe treptele largi care miroseau a balegă de cal de trăsură şi a Sevilla dintotdeauna. Don Ibrahim se aşeză cu greutate, sprijinindu-se în baston, cu scrumul trabucului căzându-i pe pântecele enorm.

— Am avut baftă, zise. Era destulă lumină pentru fotografii.

Îşi câştigaseră dreptul la o odihnă de câteva minute, iar el era bine dispus, cu satisfacţia datoriei împlinite. *Audaces fortuna llevat[12]* sau cam aşa ceva, deşi nu era prea sigur de verb. Niña Puñales i se aşeză alături, zăngănindu-şi cerceii şi brăţările, cu aparatul foto în poală.

— Păi, chiar, confirmă vocea ei spirtoasă şi răguşită.

Îşi pusese pantofii lângă ea şi îşi freca gleznele osoase, pline de varice.

— De data asta Peregil nu se poate plânge. Pe morţii lui că nu.

Don Ibrahim îşi făcea vânt cu panamaua, mângâindu-şi mustaţa pârlită. În momentul acela triumfal, aroma havanei îl purta în al nouălea cer.

— Nu, conchise încântat. Nu poate. El însuşi e martor ocular că totul a fost executat la modul impecabil; aproape milităreşte. Nu-i aşa, Potro? Expunerea misiunii, desfăşurare şi deznodământ. Cum fac comandourile din filme.

În picioare, parcă stând de strajă, fiindcă nimeni nu-i spusese să ia loc, Potro del Mantelete făcu un gest afirmativ:

— Întocmai, zise. Plan de acţiune şi-aşa mai departe.

— Pe unde au luat-o porumbeii? se interesă fostul fals avocat, punându-şi din nou pălăria.

Potro aruncă o privire în josul străzii şi spuse că spre Arenal; aveau tot timpul să-i ajungă din urmă. Lumina gălbuie a felinarelor îi înăsprea şi mai mult chipul în jurul nasului strivit. Don Ibrahim luă aparatul din poala Niñei şi i-l dădu lui.

— Hai, scoate filmul, să nu se strice cumva.

Ascultător, cu mâna braţului legat de gât şi cu cea sănătoasă, Potro deschise aparatul în timp ce don Ibrahim căuta al doilea film. În sfârşit îl găsi, îl scoase din pachet şi i-l dădu complicelui său.

— L-ai derulat înainte, îmi închipui, comentă în treacăt. Înainte de a deschide aparatul.

Potro rămase absolut nemişcat, de parcă arbitrul tocmai l-ar fi avertizat să nu mai boxeze cu bărbia în piept, şi se holba la don Ibrahim cu ochii mari. Deodată închise brusc capacul aparatului.

— Da' ce, trebuia derulat? întrebă bănuitor, înălţând dintr-o sprânceană.

Cu filmul cel nou într-o mână şi cu trabucul în cealaltă, don Ibrahim se uită lung la el, clătinând din cap.

— Am făcut-o de oaie, zise.

Merseră în tăcere până la Arenal. Quart simţi că Macarena se întorcea spre el să-l privească din când în când, însă nici ea, nici el nu scoaseră o vorbă. Ce-i drept, nici nu prea aveau multe de comentat, decât poate dacă întâlnirea cu soţul fusese întâmplătoare sau intenţionată; aici preotul nu ştia ce să răspundă, şi-şi dădea seama că nici nu avea s-o afle vreodată.

— De aici a plecat, zise în sfârşit Macarena, când ajunseră la fluviu.

Quart privi în jur. Se aflau lângă vechiul turn arab numit Turnul de Aur şi coborau pe o scară îngustă spre cheiurile Guadalquivirului. Nu adia nicio briză, iar lumina lunii încremenea umbrele palmierilor, palisandrilor şi tufelor de *bougainville*.

— Cine?

— Căpitanul Xaloc.

Malul era pustiu, cu ambarcaţiunile turiştilor întunecate şi nemişcate, fiecare amarată de babaua ei lângă pontoanele de ciment. Apa neagră reflecta luminile Trianei de pe malul opus, delimitată de farurile automobilelor de pe podurile Isabel II şi San Telmo.

— Acesta era vechiul port al Sevillei, zise Macarena.

Avea jacheta pe umeri şi continua să strângă geanta de piele la piept. Cu mai puţin de un secol în urmă, aici acostau nave cu aburi, cu pânze… încă mai existau resturi din ceea ce fusese marele centru al comerţului cu America, iar vasele plecau de aici şi ajungeau până la Sanlúcar, apoi la Cádiz, înainte de a traversa Atlanticul — făcu câţiva paşi şi se opri lângă una dintre scările ce coborau până la apa întunecată, în vechile fotografii de epocă se văd brigantine, goelete, şalupe şi fel de fel de ambarcaţiuni trase la ambele ţărmuri… Mai încolo erau bărcile pescarilor şi altele, cu coviltire albe, care le aduceau de la Triana pe muncitoarele de la fabrica de ţigări. Aici, pe cheiul acesta, se aflau depozitele portului, macaralele şi magaziile.

Rămase tăcută, privind în sus la aleea din Arenal, la cupola teatrului Maestranza, la edificiile moderne ce se interpuneau între ei, între turnul Giraldei iluminat în depărtare şi ascunsul, vechiul cartier Santa Cruz.

— Părea o pădure de catarge şi de pânze, adăugă după un moment. Acesta era peisajul pe care-l zărea Carlota din turnul porumbarului.

Îşi reluaseră plimbarea pe sub umbra lunară a copacilor, de-a lungul cheiului. Doi tineri se sărutau în cercul de lumină al unui felinar, şi Quart o văzu pe Macarena privindu-i cu un zâmbet meditativ.

— Păreţi a duce dorul unei Sevilii pe care n-aţi cunoscut-o niciodată, zise el.

Surâsul femeii se accentua, înainte ca faţa ei să fie din nou înghiţită de penumbră.

— Vă înşelaţi. Am cunoscut-o foarte bine. Şi o cunosc. Am citit mult şi am visat îndelung la tot ce ţine de oraşul ăsta. Unele lucruri mi le-

au povestit bunicul şi mama. Pe altele nu mi le-a povestit nimeni — îşi atinse încheietura mâinii, acolo unde îi bătea pulsul. Le simt aici.

— De ce aţi ales-o pe Carlota Bruner?

Macarena mai făcu câţiva paşi până să răspundă.

— Ea m-a ales pe mine — se întoarse puţin către Quart. Oare preoţii cred în fantome?

— Nu prea. Fantomele sunt refractare faţă de lumina electrică, de energia nucleară… Faţă de calculatoare.

— Poate că tocmai ăsta e farmecul lor. Eu însă cred, măcar în unele dintre ele. Carlota era o tânără romantică, mare cititoare de romane. Trăia în puf, într-o lume artificială, la adăpost de toate. Şi într-o zi a cunoscut un bărbat. Vreau să spun, un bărbat adevărat. Era de parcă i-ar fi căzut un fulger la picioare, şi niciodată n-a mai fost cea dinainte. Din păcate, Manuel Xaloc s-a îndrăgostit şi el de ea.

Uneori treceau pe lângă umbra nemişcată a vreunui pescar aşezat pe chei, a cărui prezenţă se vădea numai în jarul unei ţigări, reflexul luminii pe vârful şi pe sfoara undiţei, un plescăit în apa liniştită. Un peşte se zvârcolea pe caldarâmul cheiului, şi luna scânteie pe solzii umezi până când o mână întunecată îl aruncă înapoi în găleata din care scăpase în agonia lui.

— Vorbiţi-mi de Xaloc, îi ceru Quart.

— Era un ofiţer secund tânăr şi sărac, de treizeci de ani, la bordul unuia din vasele cu aburi care mergeau pe ruta Sevilla — Sanlúcar. S-au cunoscut în timpul unei călătorii pe care Carlota a făcut-o cu părinţii ei pe fluviu în jos. Se spune că era un bărbat arătos, şi îmi închipui că uniforma îl avantaja. Ştiţi că aşa se întâmplă adesea cu marinarii, cu militarii…

Păru pe punctul să adauge „şi cu anumiţi preoţi”, dar fraza rămase în suspensie. Treceau pe lângă o ambarcaţiune turistică amarată la chei, neagră şi tăcută. La lumina lunii, Quart izbuti să-i descifreze numele: *Canela Fina*.

— Aşa s-a făcut, continuă Macarena, că Manuel Xaloc a fost surprins dând târcoale grilajului Casei del Postigo, iar străbunicul meu Luis a manevrat în aşa fel încât să-şi piardă slujba. De asemenea, şi-a folosit întreaga influenţă, care era mare, ca să nu mai găsească nicăieri de lucru. Disperat, a hotărât să plece în America să facă avere; iar ea a jurat să-l aştepte. Subiectul perfect al unei povestiri romantice, nu-i aşa?

Mergeau alături şi din nou paşii îi apropiară, gata să se atingă. Acum Macarena ocoli o baba de fier în întuneric, şi mişcarea o aduse foarte aproape de Quart. Pentru prima dată, acesta o simţi extrem de aproape, practic lipită de coasta lui. I se păru că trece o veşnicie până se îndepărtă iar.

— Xaloc s-a îmbarcat chiar aici, adăugă ea. La bordul unei goelete

botezată Nausicaa. Iar Carlotei nu i s-a dat voie nici măcar să-şi ia rămas-bun de la el. Din porumbar a văzut cum se îndepărta velierul pe fluviu în jos; şi, deşi era imposibil să-l zărească de aşa departe, întotdeauna a susţinut că el stătea la pupa, fluturând o batistă până când vasul a dispărut în depărtare.

— Şi cum i-a mers marinarului?

— I-a mers bine. După un timp a devenit comandant de vas şi a făcut contrabandă între Mexic, Florida şi coastele Cubei — era o urmă de admiraţie în glasul Macarenei, şi Quart îl întrezări fugar pe Manuel Xaloc pe puntea unei nave, la ceas de seară, cu o coloană de fum urmărindu-l la orizont. Se spune că n-a prea fost ceea ce se cheamă un sfânt şi că s-ar fi ocupat şi cu pirateria. Unele vase care s-au întâlnit cu al lui au apărut apoi plutind în derivă, jefuite în mod misterios, altele s-au scufundat fără urmă. Presupun că se grăbea să câştige bani ca să se întoarcă… Şase ani a navigat prin Caraibi, făcându-şi o reputaţie. Statele Unite ofereau recompensă pentru prinderea lui. Şi într-o zi, când nimeni nu se aştepta, a debarcat în acelaşi loc de unde plecase, cu o avere în bonuri de bancă şi monede de aur, plus o punguţă de catifea cu douăzeci de perle minunate pentru nunta sa.

— Deşi nu primise nicio veste de la ea?

— Deşi nu primise nicio veste de la ea — se opriseră pe un ponton, ai cărui piloni de beton se scufundau în apă; între ei creşteau trestii şi alte plante acvatice. Bănuiesc că şi Manuel Xaloc era un romantic. A crezut, pe bună dreptate, că străbunicul meu o împiedicase pe Carlota să-i scrie sau să-i primească misivele. Dar avea încredere în dragostea ei. Te voi aştepta, spusese ea. Şi, într-un fel, el nu se înşela. Îl aştepta neabătut, sus în turn, privind fluviul — Macarena privea şi ea curentul întunecat de sub chei. Numai că de doi ani îşi pierduse minţile.

— S-au văzut până la urmă?

— Da. Străbunicul meu era distrus, dar la început şi-a menţinut refuzul. Era o canalie arogantă şi îl făcea vinovat tot pe Xaloc de nenorocire. În cele din urmă, la îndemnul medicilor şi la rugăminţile soţiei, a acceptat o întrevedere a lor. Şi astfel, într-o seară, căpitanul a apărut în *patio*-ul pe care îl ştiţi, îmbrăcat în uniforma de gală a marinei comerciale: bleumarin, cu bumbi auriţi… Vă puteţi imagina scena? Avea pielea arsă de soare, iar mustaţa şi favoriţii îi albiseră. Se zice că părea cu douăzeci de ani mai în vârstă decât era. Carlota nu l-a recunoscut. L-a tratat ca pe un străin, neadresându-i cuvântul. După zece minute s-a auzit o pendulă bătând şi ea a zis: „Trebuie să urc în turn. El poate sosi dintr-o clipă în alta”. Şi a plecat.

— Şi ce-a spus Xaloc?

— N-a deschis gura. Străbunica mea plângea, iar străbunicul era cuprins de disperare. Atunci şi-a luat chipiul şi a ieşit. S-a dus drept la biserica unde visaseră să se cunune şi i-a dat parohului cele douăzeci

de perle ale Carlotei. Toată noaptea a colindat prin Santa Cruz şi, când s-a luminat de ziuă, a plecat cu primul velier care ridica ancora. De data asta nimeni nu l-a văzut fluturând vreo batistă.

Pe jos era o cutie de bere goală. Macarena o împinse cu piciorul, făcând-o să cadă în apă. Se auzi un uşor plescăit, şi amândoi se uitară cum pluteşte mica pată neagră dusă de curent.

— Restul, spuse ea, îl puteţi citi în ziarele vremii. Era anul 1898, al războiului hispano-nord-american, şi pe când Xaloc naviga pe drumul de întoarcere, crucişătorul Maine exploda misterios în portul Havana. Guvernul spaniol a autorizat războiul de corsari contra Americii de Nord, şi el a obţinut numaidecât o patentă. Vasul lui era un iaht armat, foarte rapid, numit Manigua, cu un echipaj recrutat din drojdia Antilelor. Cu el a început să forţeze blocada. În iunie 1898 a atacat şi a scufundat două vase de mărfuri în Golful Mexic şi a avut o întâlnire nocturnă cu canoniera Sheridan, din care niciunul, nici altul n-au ieşit prea teferi…

— Văd că o spuneţi cu mândrie.

Macarena începu să râdă. Aşa şi era, zise. Cum să nu se mândrească cu cel care ar fi putut să-i fie unchi, dacă nu intervenea orbirea cretină a familiei. Manuel Xaloc fusese un bărbat adevărat, şi aşa a rămas până în cea din urmă clipă. Ştia oare Quart că rămăsese în istorie ca ultimul corsar spaniol şi unicul care a acţionat în timpul războiului din Cuba? Isprava lui finală a fost forţarea eroică a blocadei portului Santiago, când a intrat noaptea cu mesaje şi întăriri pentru amiralul Cervera. Iar în zorii zilei de 3 iulie a ieşit în larg cu celelalte vase. Putea să fi rămas în port, fiindcă făcea parte din flota comercială şi nu se afla sub ordinele date escadrei, pe care toţi o ştiau condamnată la pieire: erau vase vechi, cu motoare proaste, slab armate contra cuirasatelor şi crucişătoarelor yankee. Dar a ţinut să iasă şi el din rada adăpostită. A făcut-o ultimul, când toate vasele spaniole, care ieşiseră unul după altul, deja se scufundau sau ardeau. Nici măcar n-a încercat să scape, ci s-a îndreptat ţintă spre navele duşmane, cu toată viteza, arborând flamura neagră alături de steagul spaniol. Când s-a scufundat, încă mai încerca să atace cuirasatul Indiana. N-au existat supravieţuitori.

Luminile Trianei, reflectate în fluviu, unduiau domol pe faţa Macarenei.

— Văd că îi cunoaşteţi bine istoria, zise Quart.

Zâmbetul ei se accentua, fără a-i înflori însă pe tot chipul:

— Sigur că o cunosc. Am citit descrierea bătăliei aceleia de sute de ori. Am păstrat toate tăieturile din presă în cufăr.

— Carlota n-a aflat nimic, niciodată?

— Nu — se aşezase pe una dintre băncile de piatră din faţa unui ambarcader plutitor şi căuta ţigările în geantă. A mai aşteptat

doisprezece ani la fereastra aceea, privind Guadalquivirul.

Încetul cu încetul, vasele au început să dispară, iar portul şi-a continuat declinul. Goeletele n-au mai urcat şi n-au mai coborât pe firul apei. Şi într-o zi a dispărut şi ea din fereastră — îşi puse o ţigară în gură şi strecură o mână în decolteu, spre umărul stâng, ca să ia bricheta. Povestea ei şi a căpitanului Xaloc devenise deja legendă; v-am mai spus că s-au făcut cântece despre ei. Aşa că a fost îngropată în cripta bisericii unde ar fi trebuit să se mărite. Şi, la indicaţia bunicului meu Pedro, care devenise noul cap al casei noastre după moartea tatălui Carlotei, cele douăzeci de perle au fost incrustate în chip de lacrimi pe statuia Fecioarei.

Îşi aprinse ţigara protejând flăcăruia în căuşul palmelor, aşteptă să se răcească bricheta şi o puse la loc sub breteaua sutienului, fără a da vreo atenţie felului în care Quart îi urmărea mişcările. Era cu totul pierdută în rememorarea faptelor căpitanului Xaloc.

— Acesta a fost omagiul adus de bunicul meu — continuă, cu jarul ţigării între degete — memoriei surorii sale şi a celui ce i-ar fi putut fi cumnat. Iar acum biserica e tot ce-a mai rămas din ei. Adică ea plus amintirile Carlotei, scrisorile şi toate celelalte — se uită la Quart de parcă abia atunci şi-ar fi amintit de prezenţa lui. Inclusiv ilustrata care v-a parvenit pe căi necunoscute.

— Mai rămâneţi şi dumneavoastră, cu amintirile pe care le purtaţi.

Lumina lunii era suficientă ca să contureze zâmbetul Macarenei. Nu era în el nici urmă de seninătate sau de voioşie.

— Eu o să mor la rândul meu, zise încet. Şi cufărul, cu tot ce conţine, va sfârşi într-un depozit de vechituri, printre obiecte acoperite de praf şi scoase la mezat — trase o gură de fum şi o slobozi imediat, parcă cu ciudă. Cum se sfârşesc toate.

Quart se aşezase lângă ea. Umerii li se atingeau uşor, dar el nu făcu nimic ca să mărească distanţa. Era plăcut să stai aproape de ea. Îi simţea parfumul suav de iasomie amestecat cu cel al tutunului blond.

— Deci pentru asta purtaţi bătălia.

Ea făcu semn din cap că da:

— Întocmai. Nu pe cea a părintelui Ferro, ci pe a mea. O bătălie împotriva timpului şi a uitării — continua să vorbească aproape în şoaptă, şi Quart trebuia să facă o sforţare ca să-i desluşească toate cuvintele. Aparţin unei caste care se stinge şi sunt conştientă de asta. Este aproape convenabil, fiindcă pe lume nu mai e loc pentru oameni cum au fost cei din familia mea, nici pentru amintiri ca ale mele… Nici pentru istorii frumoase şi tragice, precum a Carlotei Bruner şi a căpitanului Xaloc — jarul ţigării îi sclipi între buze. Mă mulţumesc să-mi duc războiul personal, să-mi apăr spaţiul — vorbea ceva mai tare, nu mai părea concentrată doar asupra ei înseşi, nici atât de gânditoare; acum se întorcea direct către Quart. Când voi isprăvi ce

am de făcut, voi da din umeri şi voi accepta cu conştiinţa împăcată să sosească sfârşitul; cam în genul soldaţilor acelora care se predau doar după ce au tras ultimul glonţ. Asta după ce îmi voi fi făcut datoria faţă de numele de familie ce-l port şi faţă de lucrurile pe care le iubesc. Iar asta include biserica Nuestra Señora de las Lágrimas şi amintirea Carlotei.

— De ce să se sfârşească totul astfel? întrebă Quart cu blândeţe. Aţi putea avea copii.

Ceva străbătu rapid chipul femeii, ca o lovitură de bici. Urmă o tăcere tulburătoare, foarte lungă, şi, în fine, ea vorbi din nou:

— Nu mă faceţi să râd. Copiii mei ar fi fost nişte extraterestri aşezaţi în faţa ecranului calculatorului, îmbrăcaţi ca în comediile americane de la televizor; iar numele căpitanului Xaloc le-ar fi sunat mai degrabă a serial de desene animate — aruncă ţigara, iar Quart urmări traiectoria jarului până când dispăru în apă. Aşa că mă voi scuti singură de asemenea final. Ce va fi să moară va muri o dată cu mine.

— Şi soţul dumneavoastră?

— Nu ştiu ce să spun. Deocamdată, l-aţi văzut; se afla într-o minunată companie — lăsă să-i scape un scurt hohot de râs, atât de dispreţuitor şi de crud încât Quart îşi dori să nu fie niciodată obiectul unui râs ca acela. O să-l facem să-şi plătească toate facturile… Cu vârf şi îndesat. La urma urmelor, Pencho e tipul de om căruia îi place să bată tare în tejghea cerând socoteala, apoi să iasă ţanţoş cu capul sus — îşi înclină fruntea, iar gestul ei părea o previziune sau o ameninţare. Numai că de data asta socoteala va fi foarte pipărată. De-a dreptul ruinătoare.

— Îi mai acordaţi o şansă?

Se întoarse să-l privească cu o uimire batjocoritoare:

— Cu cine? Cu afacerea lui cu biserica? Cu ordinara aia cu ţâţe mari? Cu mine?

Mişcându-se în umbră, ochii ei negri reflectau lumini îndepărtate, paloare de clar de lună.

— Orice bărbat ar avea mai multe şanse decât el. Chiar şi dumneavoastră.

— Pe mine lăsaţi-mă deoparte, zise Quart.

Tonul lui trebuie să fi fost convingător, fiindcă ea îşi înclină puţin capul, interesată.

— De ce să vă las deoparte? Ar fi o răzbunare splendidă. Şi plăcută. Cel puţin, aşa sper.

— O răzbunare contra cui?

— Contra lui Pencho. Contra Sevillei. Contra a tot şi a toate.

Umbra tăcută şi turtită a unui remorcher trecu pe fluviu în jos, conturându-se pe fundalul luminii palide a malului opus. Imediat după aceea ajunse până la ei un zgomot surd de maşini ce nu părea să

provină de la navă, ca şi când aceasta ar fi lunecat fără niciun ajutor, purtată de curent.

— Parcă-i un vas fantomă, zise ea. Precum goeleta cu care a plecat căpitanul Xaloc.

Unica lumină vizibilă a ambarcaţiunii, singuraticul far de la babord, îi lumina faţa în roşu. O urmări cu privirea până când, ajuns la cotul fluviului, vasul începu să vireze şi apăru şi lumina verde de la celălalt bord. Apoi cea roşie se ascunse treptat şi nu mai rămase decât urma verde, care se micşoră până dispăru cu totul.

— Se întoarce în nopţi ca asta, adăugă după un timp. Scăldate de lună. Iar Carlota apare la fereastra ei. Vreţi să mergem s-o vedem?

— Pe cine?

— Pe Carlota. Ne putem apropia prin grădină şi aşteptăm acolo. Nu v-ar plăcea să mă însoţiţi?

— Nu.

Îl privi lung, în tăcere. Părea surprinsă.

— Mă întreb, zise apoi, de unde vă vine dumneavoastră nenorocitul ăsta de sânge rece.

— Nu e atât de rece pe cât credeţi — Quart râse încet. În momentul ăsta îmi tremură mâinile.

Era adevărat. Trebuia să se stăpânească din răsputeri să nu cuprindă cu ele ceafa femeii, pe sub coada de cal, ca s-o atragă spre el. Dumnezeule sfinte! Dintr-un cotlon îndepărtat al conştiinţei îi parveneau hohotele de râs ale monseniorului Paolo Spada. Creaturi abominabile, Salomeea, Izabel. Născociri de-ale Necuratului. Ea apropie o mână şi îşi împleti degetele cu ale lui Quart, simţind că tremurul era real. Mâna îi era caldă şi proaspătă, şi era prima oară când nu i-o strângea pe a lui într-un simplu salut. Atunci Quart îşi eliberă delicat mâna şi izbi cumplit cu ea, făcută pumn, în banca de piatră pe care stăteau. Durerea îl fulgeră până în umăr, ca o explozie.

— Cred că e momentul să ne întoarcem, zise, ridicându-se în picioare.

Ea îşi înălţă ochii de la mână la chipul lui, neştiind ce să creadă. Apoi se sculă fără o vorbă şi amândoi se îndreptară încet spre Arenal, evitând cu grijă să se atingă. Quart îşi muşca buzele să nu geamă de durere. Simţea cum îi picură sânge pe degete.

Există nopţi neverosimil de lungi, iar aceea nu se terminase încă. Când Quart ajunse la hotelul Doña Maria şi primi cheia din mâna unui recepţioner somnoros, Honorato Bonafé stătea într-un fotoliu din vestibul, aşteptându-l. Printre multele trăsături neplăcute ale acelui individ, se gândi prost dispus preotul, se număra şi aceea de a apărea în cele mai nepotrivite momente.

— Putem vorbi câteva clipe, părinte?

— Nu. Nu putem.

Cu mâna rănită în buzunar şi cu cheia în cealaltă, Quart dădu să-şi continue drumul spre ascensor, dar Bonafé îi tăie calea. Zâmbea tot atât de vâscos ca la precedenta întrevedere. Purta şi aceleaşi haine, un costum bej mototolit şi borseta prinsă de încheietura mâinii cu o cureluşă. Quart privi de sus păru-i lins cu gel, ca ieşit din mâinile frizerului, guşa prematură şi ochii mici şi vicleni care îl observau. Nimic din ce-l adusese acolo pe individul acela nu putea fi bun.

— Am făcut cercetări, zise Bonafé.

— Cară-te de-aici, replică preotul, gata să-i ceară recepţionerului să-l dea afară.

— Nu vă interesează să ştiţi ce-am aflat?

— Nimic din ce ţine de dumneata nu mă interesează.

Bonafé îşi încreţea buzele umede cu un aer îndurerat, păstrându-şi zâmbetul acela totodată îndatoritor, slugarnic şi josnic.

— Păcat, deplânse el situaţia. Am putea ajunge la o învoială. Iar oferta mea e generoasă — se mişcă puţin în loc, legănându-se pe un picior. Dumneavoastră îmi povestiţi câte ceva de care să mă pot eu agăţa, referitor la biserica aceea şi la parohul ei, şi-n schimb vă ofer nişte date pe care nu le cunoaşteţi — îşi accentua zâmbetul. În felul ăsta evităm discuţia despre plimbările dumneavoastră nocturne.

Quart rămase nemişcat, nevenindu-i să-şi creadă urechilor:

— La ce faci aluzie?

Jurnalistul părea încântat că i-a stârnit interesul:

— La ce-am aflat despre părintele Ferro.

— Mă refer — Quart stătea la fel de neclintit, privindu-l fix — la treaba cu plimbările nocturne.

Celălalt ridică o mână mică, cu unghiile lustruite de manichiuristă, dând de înţeles că aspectul acela al chestiunii e lipsit de importanţă.

— Oh, păi ce să vă spun… Ştiţi doar — făcu cu ochiul. Intensa dumneavoastră viaţă socială la Sevilla.

Quart strânse cheia în mâna sănătoasă, întrebându-se dacă să nu le folosească pe amândouă împotriva hahalerei.

Dar era imposibil. Niciun preot, nici măcar unul atât de lipsit de blândeţe creştinească şi având nelinştitoarea specialitate a lui Lorenzo Quart, nu se putea bate cu un ziarist din cauza unui nume de femeie, noaptea şi la douăzeci de metri de Arhiepiscopia Sevillei, la puţin timp după ce avusese o scenă publică cu un soţ gelos. Chiar dacă ţineai de ILE, pentru mai puţin de atât erai trimis să predici evanghelia în Antarctica. Aşa că făcu o sforţare supraomenească să-şi păstreze cumpătul şi să se stăpânească. A mea este răzbunarea, spusese teoretic Cel de Sus.

— Vă propun un pact, părinte, zise Bonafé, care nu renunţa în ruptul capului la ce îşi propusese. Ne povestim unul altuia nişte chestii, eu nu vă implic cu nimic şi rămânem prieteni. Puteţi avea încredere în mine. Faptul că-s ziarist nu înseamnă că n-am şi eu codul meu moral — îşi atinse pieptul cam în dreptul inimii, teatral, cu ochişorii sclipindu-i cinic sub pleoapele umflate. La urma urmelor, religia mea e Adevărul.

— Adevărul, repetă Quart.

— Exact.

— Şi ce adevăr vrei să-mi povesteşti despre părintele Ferro?

Din nou celuilalt i se accentua zâmbetul. Într-o moacă servilă. Complice.

— Bun, păi ce să zic — îşi privea unghiile, admirându-le luciul. A avut probleme.

— Toţi avem.

Bonafé plescăi din limbă, luându-şi un aer monden, de cunoscător al mizeriilor umane.

— Nu de felul ăsta — vorbea mai încet, să nu-l audă recepţionerul. Pare-se că la parohia lui dinainte l-a încercat, serios lipsa banilor. Aşa că a vândut nişte lucruşoare: mai o statuie preţioasă, mai două-trei tablouri… Nu s-a îngrijit de via Domnului cum trebuie — râdea, încântat de propria-i glumă. Sau i-a băut vinul.

Quart rămase impasibil. Fusese dresat cu mult timp în urmă să asimileze informaţia şi s-o analizeze abia după aceea. Oricum însă, simţi o lovitură neplăcută în orgoliul său. Dacă era adevărat, el trebuia s-o fi ştiut primul; or, nimeni nu-l informase.

— Şi ce are asta de-a face cu Nuestra Señora de las Lágrimas?

Bonafé îşi strâmba gura, evaluând datele problemei.

— Nimic, în principiu. Dar îmi veţi da dreptate că avem aici o sămânţă de scandal de toată frumuseţea — surâsul pe care Quart îl detesta atâta adoptă un plus de mârşăvie. Asta-i jurnalismul, părinte: puţin de-aici, puţin de dincolo… Ajunge să fie un dram de adevăr într-o parte, şi gata, avem deja o istorie de pagina întâi. Apoi se vine cu dezminţiri, cu completarea informaţiei, mă rog, ceva de genul ăsta. Dar, între timp, în săptămâna aceea ţi-ai vândut revista în două sute de. Mii de exemplare.

Quart îl privi cu dispreţ:

— Acum câteva clipe spuneai că religia dumitale este Adevărul.

— Aşa am zis? — dispreţul preotului aluneca neputincios pe zâmbetul blindat al lui Bonafé. Mai mult ca sigur că mă refeream la adevărul cu litere mici, părinte.

— Cară-te.

— Poftim?

Bonafé nu mai zâmbea. Făcu un pas înapoi, uitându-se suspicios la vârful ascuţit al cheii ţinute de interlocutorul lui între degetele mâinii stângi. Quart îşi scosese dreapta din buzunar, cu degetele umflate şi acoperite de sânge închegat, iar ochii ziaristului fugeau de la o mână la alta, neliniştiţi.

— Am zis să te cari de-aici, sau chem pe cineva să te arunce afară. Mai mult, pot uita că sunt preot şi te zvârl eu însumi — făcu un pas înainte, iar Bonafé făcu doi îndărăt. În şuturi.

Ziaristul protestă slab. Mâna rănită a lui Quart îl intimida.

— N-o să îndrăzniţi…

Şi mai mult nu zise. Existau antecedente evanghelice: izgonirea negustorilor din templu şi aşa mai departe. Ba mai era şi un expresiv basorelief pe tema aceea la câţiva paşi de acolo, în poarta fostei moschei, între Sfântul Petru şi un Sfânt Pavel care categoric avea o spadă în mână. Aşa că mâna sănătoasă a lui Quart îl împinse cu uşurinţă doi-trei metri înapoi, în direcţia uşii, dinaintea ochilor surprinşi ai recepţionerului. Era ca şi când ai fi împins o chestie măruntă şi bleaga, fără consistenţă. Deconcertat, Bonafé încerca să-şi

revină îndreptându-şi ţinuta, când primi un ultim brânci, deloc milostiv, care îl proiectă direct în stradă prin uşa deschisă. Borseta de la încheietură îi sărise cât colo, căzând pe jos. Quart se aplecă s-o ridice şi i-o aruncă la picioare pe trotuar.

— Nu vreau să te mai văd, zise. Niciodată.

La lumina felinarului din stradă, jurnalistul încerca să-şi recupereze demnitatea. Îi tremurau mâinile şi era ciufulit, alb la faţă de umilinţă şi de mânie.

— Încă n-am terminat cu dumneata, articulă în cele din urmă — vocea spartă i se pierdea într-un suspin aproape femeiesc. Ticălosule.

Nu era prima oară când i se spunea aşa, drept care Quart dădu din umeri. Apoi, nemaipăsându-i de individul din stradă, făcu stânga împrejur ca să străbată vestibulul către camera lui. În spatele biroului său, stând încă cu mâna cât mai aproape de telefon — fusese cât pe ce să cheme poliţia —, recepţionerul făcuse ochii mari cât cepele. Să vezi şi să nu crezi, spunea privirea lui, un amestec de stupefacţie şi de respect. Auzi dumneata ce mai părinte!

În pofida inflamaţiei şi a zgârieturilor de la degetele mâinii drepte, Quart îşi putea mişca articulaţia fără dificultate. Aşa că, blestemându-şi prostia cu glas tare, îşi scoase haina şi se duse în baie ca să spele rana cu Multidermol. Apoi îşi aplică pe mână o batistă cu toată gheaţa pe care o găsi în minibarul din cameră. Rămase astfel un timp în faţa ferestrei, privind piaţa Virgen de los Reyes şi catedrala, luminate puternic, dincolo de streaşină Arhiepiscopiei, neputându-şi-l scoate din cap pe Honorato Bonafé.

Când gheaţa se topi complet, mâna era ceva mai bine. Atunci îşi luă haina şi scoase tot ce avea prin buzunare, ordonând lucrurile pe comodă înainte de a-şi anina veşmântul pe un umeraş din dulap: portofelul, stiloul, cărţile de vizită pe care îşi făcea însemnările, batistele de hârtie, mărunţişul. Ilustrata căpitanului Xaloc rămase cu faţa în sus, arătând vechea fotografie îngălbenită a bisericii, sacagiul cu măgăruşul lui diluat ca o fantomă în haloul alburiu ce înconjura fotografia. Şi imaginea, vocea, parfumul Macarenei Bruner îl covârşiră deodată, spărgând digul din spatele căruia abia aşteptau să năvălească. Biserica, misiunea lui la Sevilla, Bonafé, totul fu brusc mai estompat decât silueta sacagiului evanescent, iar femeia se înstăpâni pe întregu-i cuget: surâsul ei pe jumătate, în penumbra cheiurilor Guadalquivirului, reflexele de miere din ochii negri, aroma proaspătă a apropierii ei, pielea coapsei pe care Carmen, lucrătoarea de la fabrica de ţigări de foi, rula frunzele de tutun umed sub fusta largă şi sumeasă… Macarena goală într-o după-amiază călduroasă, contrastul cu cearşafurile albe, soarele filtrându-se în raze orizontale printre persiene, minusculele picături de sudoare la rădăcina părului negru şi

pe pubisul întunecat şi pe gene.

Continua să fie foarte cald. Era aproape unu noaptea când dădu drumul apei de la duş şi se dezbrăcă încet, lăsând hainele să-i cadă pe jos. Şi, făcând aceasta, oglinda dulapului îi restitui imaginea unui necunoscut. Un tip înalt, cu o căutătură sumbră, care se descotorosea de pantofi, ciorapi şi cămaşă, apoi, cu torsul gol, se apleca să-şi desfacă cureaua, lăsând pantalonii negri să-i alunece la picioare. Chiloţii de bumbac alb coborâră pe pulpe în jos, descoperind sexul excitat de amintirea Macarenei. Câteva clipe Quart îl observă pe necunoscutul care îl privea cu atenţie din partea cealaltă a oglinzii. Zvelt, cu pântecele plat, cu şoldurile înguste, cu pectoralii bine conturaţi şi fermi, ca şi curba muşchilor umerilor şi ai braţelor. Arăta bine individul acela tăcut ca un soldat fără vârstă, din afara timpului, lipsit acum de platoşă şi de arme. Şi se întrebă la ce naiba îi folosea înfăţişarea lui.

Zgomotul apei şi conştiinţa propriului trup îi readuseră în minte o altă femeie. Se întâmplase la Sarajevo, în august 1992, în timpul unei scurte şi riscante călătorii făcute de Quart în capitala bosniacă pentru a negocia evacuarea monseniorului Franjo Pavelid, un arhiepiscop croat foarte apreciat de Papa Wojtila, a cărui viaţă era ameninţată atât de musulmanii bosniaci, cât şi de sârbi. De data aceea au fost necesare 100.000 de mărci germane, aduse de Quart la bordul unui elicopter al Naţiunilor Unite— geantă diplomat prinsă cu un lănţug de încheietura mâinii şi escorta căştilor albastre franceze — pentru ca şi unii, şi ceilalţi să consimtă la evacuarea prelatului la Zagreb, fără să tragă în el la un control rutier, aşa cum făcuseră cu vicarul său, monseniorul Jesid, omorât de un franctiror. Era Sarajevo-ul din timpurile cele mai dure, cu explozii în mijlocul cozilor la apă şi pâine, cu douăzeci-treizeci de morţi pe zi şi sute de răniţi ce se îngrămădeau, fără lumină şi fără medicamente, pe culoarele spitalului din Kosovo; când nu mai erau locuri la cimitir şi victimele erau înmormântate pe stadioanele de fotbal. Jasmina nu era de fapt o prostituată. Erau multe fete ca ea, care supravieţuiau oferindu-se ca interprete ziariştilor şi diplomaţilor la hotelul Holliday Inn, şi cel mai adesea schimbau cu ei mult mai mult decât cuvinte. Preţul Jasminei era la fel de relativ ca absolut totul în oraşul acela: o cutie de conserve, un pachet de ţigări. Se apropiase de Quart îmboldită de haina lui preoţească, povestindu-i o istorie care în oraşul asediat nici măcar nu era originală: un tată invalid care nu avea ţigări, războiul, foamea. Quart promise să-i facă rost de ţigări şi de ceva hrană, iar ea se întoarse noaptea, îmbrăcată în negru ca să nu fie ţinta franctirorilor. Cu un pumn de mărci, Quart obţinu pentru ea o jumătate de cartuş de Marlboro şi un pachet cu raţii militare. În noaptea aceea cursese apa la robinete, şi ea ceru voie să facă primul ei duş după mai bine de o lună. Se dezbrăcase la

lumina unei lumânări, intrând sub jetul de apă în timp ce el o privea fascinat, rezemat de cadrul uşii. Era blondă, avea pielea albă şi sânii mari şi fermi. Şi chiar acolo, cu apa şiroindu-i pe trup, se întorsese să-l privească pe Quart cu un zâmbet îmbietor, recunoscător. Dar el rămăsese nemişcat, mulţumindu-se să-i întoarcă zâmbetul. Nu fusese, de data aceea, o problemă de reguli şi regulamente. Pur şi simplu, anumite lucruri nu se puteau face în schimbul câtorva pachete de ţigări şi al unei raţii de mâncare. Aşa că, atunci când ea se şterse şi se îmbrăcă, coborâră la barul hotelului, şi la lumina altei lumânări băură jumătate de sticlă de coniac pe când bombele sârbeşti continuau să cadă afară. Apoi, cu jumătatea ei de cartuş de ţigări şi cu mâncarea sub braţ, Jasmina lipi un sărut rapid pe gura preotului şi o luă la fugă, pe stradă, printre umbre.

Umbre şi chipuri de femei. Apa rece curgându-i pe faţă şi pe umeri îi făcu bine lui Quart. Îşi ţinea mâna rănită în afara jetului, sprijinită de brâul de *azulejos* de pe perete, şi rămase aşa câtva timp, cu pielea ca de găină. Apoi ieşi cu apa picurându-i de pe tot trupul şi lăsând băltoace pe dalele de pe jos. Se şterse uşor cu un prosop şi se trânti pe pat cu faţa în sus. Chipuri de femei şi umbre. Sub trupul gol, silueta lui umedă rămânea întipărită pe cearşaf. Îşi puse mâna rănită între coapse şi simţi cum îi creşte carnea, viguroasă şi învârtoşată de gânduri şi amintiri. Întrezărea, în depărtare, silueta unui bărbat care înainta singur într-o geană de lumină crepusculară. Un templier singuratic, într-un ţinut pustiu, sub un cer fără Dumnezeu, închise ochii, tulburat. Încerca să se roage, sfidând golul pitit în fiecare cuvânt. Simţea o imensă singurătate. O liniştită şi disperată tristeţe.

X. In Ictu Oculi

„Priviţi casa aceasta. A clădit-o un duh sfânt. O apără bariere magice."

(Cartea Morţilor)

Către jumătatea dimineţii, Quart se duse la biserică după o vizită la Arhiepiscopie şi o alta la subcomisarul Navajo. Nuestra Señora de las Lágrimas era pustie, şi singurul semn de viaţă era candela Sfântului Sacrament care ardea lângă altar. Se aşeză pe o bancă şi privi îndelung schelele lipite de ziduri, plafonul înnegrit, reliefurile aurite ale retablului în penumbră. Când Óscar Lobato ieşi din sacristie, nu se arătă mirat să-l găsească acolo. Se apropie şi rămase în picioare lângă el, privindu-l întrebător. Vicarul purta o cămaşă gri clericală, blugi şi tenişi. Părea că îmbătrânise după incidentul de la ultima lor întrevedere. Părul blond îi era nepieptănat şi cearcăne de oboseală se iveau de sub lentilele ochelarilor. Pielea lui avea patina grasă specifică oamenilor care ori se trezesc foarte devreme, ori fac nopţi albe.

— *Vesper* atacă din nou, îi zise Quart.

Apoi îi arătă copia mesajului pe care tocmai îl primise prin fax, reexpediat de la Roma, unde ajunsese pe la unu noaptea; la aceeaşi oră când el discuta cu Bonafé în vestibulul hotelului Doña Maria. Dar agentul ILE nu-i spuse nimic despre asta părintelui Óscar şi nici că, la fel ca data trecută, echipa părintelui Arregui reuşise să-l devieze pe intrus către o arhivă paralelă, unde îşi lăsase mesajul crezând că se află în calculatorul personal al Sfântului Părinte. Semnalul lui, urmărit de părintele Garofi, îi dusese pe iezuiţi până la linia telefonică a marelui magazin El Corte Inglés din centrul Sevillei, unde piratul făcuse o buclă electronică pentru a-şi pierde urma:

Dacă cineva distruge templul lui Dumnezeu, şi Dumnezeu îl va distruge pe el, căci templul lui Dumnezeu este sfânt.

— Epistola întâi către Corinteni, zise părintele Óscar înapoindu-i hârtia.

— Ştiţi ceva despre asta?

Vicarul rămase cu ochii la el, cu un aer abătut, gata să spună ceva. Dar până la urmă se mulţumi să dea din cap că nu, în timp ce se aşeza alături.

— Dumneavoastră continuaţi să trageţi orbeşte, zise în sfârşit.

Rămase tăcut un timp, apoi îşi strâmbă gura într-un rictus:

— Nu sunteţi atât de grozav pe cât se zice, adăugă.

Quart băgă mesajul lui *Vesper* la loc în buzunar.

— Când plecaţi?

— Mâine seară.

— Cred că noua dumneavoastră destinaţie nu e prea frumoasă.

— E tot ce poate fi mai rău — zâmbea cu tristeţe. Acolo nu plouă decât o zi şi jumătate pe an.

La fel de bine m-ar fi putut exila în deşertul Gobi. Îşi privea pieziş interlocutorul, parcă învinovăţindu-l. Quart ridică o mână, arătându-şi palma goală.

— N-am nimic de-a face cu treaba asta, zise domol.

— Ştiu — Óscar Lobato îşi trecu degetele prin păr, netezindu-şi-l către spate, şi rămase tăcut, uitându-se ţintă la candela electrică aprinsă în altar. Monseniorul Aquilino Corvo în persoană se răfuieşte cu mine. Consideră că l-am trădat — scoase un fel de chicotit amar şi se întoarse spre Quart. Ştiţi? Eram un tânăr preot de încredere, cu tot viitorul înaintea mea. Asta l-a făcut să mă plaseze lângă don Priamo, ca sicofant. Şi-n loc să fiu cârtiţa Arhiepiscopiei, am trecut de partea inamicului.

— Înaltă trădare, preciza Quart.

— Întocmai. Există lucruri pe care ierarhia ecleziastică nu le iartă niciodată.

Quart încuviinţă. Despre asta putea depune mărturie.

— De ce aţi făcut-o? Dumneavoastră ştiaţi mai bine ca oricine că era o bătălie pierdută.

Vicarul îşi încrucişa picioarele pe reclinatoriul de lemn al băncii, privindu-şi tenişii.

— Cred că am răspuns la întrebarea asta în cursul ultimei noastre conversaţii — ochelarii îi alunecau pe vârful nasului, şi asta îi accentua aspectul inofensiv. Mai devreme sau mai târziu, don Priamo va fi îndepărtat de la parohie şi va sosi timpul zarafilor… Biserica va fi dărâmată şi tunica lui va fi trasă la sorţi — râdea în acelaşi fel obscur dinainte, privind fix în faţă. Ce nu mi-e prea clar este dacă într-adevăr bătălia e pierdută.

Scoase un lung suspin, întrebându-se la ce îi servea toată discuţia aceea cu Quart. Apoi ridică privirea spre altar şi spre bolta de deasupra şi rămase aşa, nemişcat. Părea extrem de obosit.

— Cu câteva luni în urmă, eram ceea ce se numeşte un cleric strălucit, adăugă în sfârşit. Nu trebuia decât să stau lipit de scaunul arhiepiscopal şi să ţin gura închisă… Dar aici mi-am descoperit demnitatea de om şi de preot — se uita de jur împrejur şi părea să găsească în zidurile acoperite de schele motive oculte pentru discursul său. E paradoxal, nu-i aşa, să mă înveţe asta un bătrân paroh detestabil în privinţa aspectului şi manierelor; un preot aragonez încăpăţânat ca un catâr, pasionat de latină şi de astronomie — se lăsă pe spate în bancă, cu braţele încrucişate, întors din nou spre Quart. Ce ţi-e şi cu lumea asta! înainte, soarta care mă aşteaptă ar fi însemnat o tragedie. Acum văd lucrurile altfel. Dumnezeu este pretutindeni, în orice colţişor, pentru că e mereu cu noi. Iar Isus Cristos a postit patruzeci de zile în pustiu. Monseniorul Corvo n-are de unde şti, dar abia acum mă simt cu adevărat preot, puternic motivat ca să lupt şi să rezist. Cu surghiunul ăsta, tot ce-au obţinut a fost să mă facă mai combativ şi mai dârz — îşi accentua zâmbetul trist şi disperat. Au reuşit să-mi blindeze credinţa.

— Dumneavoastră sunteţi *Vesper*?

Părintele Oscar îşi scoase ochelarii şi îi curăţă frecându-i de cămaşă. Ochii lui miopi îl priveau pe Quart cu neîncredere.

— Doar asta vă interesează, nu? Biserica, părintele Ferro, eu însumi nu însemnăm nimic — plescăi din limbă dispreţuitor. Că doar aveţi o misiune de îndeplinit.

Curăţă încet o lentilă, apoi pe cealaltă, distrat, cu gândul în altă parte.

— De fapt, nici nu contează cine este *Vesper,* adăugă în cele din urmă. E vorba de un avertisment sau, mai degrabă, de un apel la tot ce a rămas nobil la temelia acestei instituţii pentru care lucrăm amândoi — îşi puse ochelarii. O înştiinţare că încă mai există pe lume

cinste şi decenţă.

Quart zâmbi cu prea puţină simpatie:

— Câţi ani aveţi? Douăzeci şi şase? în cazul dumneavoastră, boala se vindecă în timp.

Strâmbătura de dispreţ deforma gura părintelui Óscar:

— Cinismul asta l-aţi dobândit la Roma sau l-aţi avut dintotdeauna? — scutură din cap, plictisit. Nu fiţi prost. Părintele Ferro e un om cinstit.

Quart îşi stăpâni o replică sarcastică. Cu o oră înainte fusese la Arhiepiscopie şi zăbovise mai mult timp la arhive, unde se păstra dosarul complet al lui don Priamo Ferro. Un dosar ale cărui probleme spinoase îi fuseseră confirmate punct cu punct de însuşi monseniorul Corvo într-o scurtă conversaţie purtată în Galeria Prelaţilor, sub portretele Eminenţelor Lor Gaspar Borja (1645) şi Agustin Spinola (1640). Cu zece ani în urmă, părintele Ferro fusese supus unei anchete ecleziastice în dioceza Huesca, din cauza vânzării neautorizate de bunuri bisericeşti. În cursul ultimei lui etape în fruntea parohiei Cillas de Anso din Pirinei, dispăruseră un panou de retablu şi un Crist răstignit. Cristul nu era mare lucru; însă panoului, din primul sfert al secolului al XV-lea şi atribuit Maestrului din Retascon, i-a semnalat dispariţia chiar episcopul local. Oricum, parohia era de mâna a şaptea, iar asemenea incidente erau obişnuite într-o perioadă când parohii puteau dispune după propria vrere de patrimoniul aflat în custodia lor. Părintele Ferro scăpase uşor, cu o simplă mustrare din partea superiorului eparhiei.

Coincidenţa acelor date cu informaţia sugerată de Honorato Bonafé era ciudată, şi Quart intui că arhiepiscopul Corvo, atât de reticent în alte ocazii şi atât de franc de astă dată, nu vedea cu ochi răi ca punctul acela obscur din trecutul părintelui Ferro să circule niţeluş pe ici, pe colo. Ba chiar se întrebă dacă sursa informativă a ziaristului nu purta, direct sau indirect, inel episcopal şi margine purpurie la sutană. Oricum, povestea de la Cillas de Anso era adevărată; şi Quart obţinu o a doua confirmare la Direcţia Poliţiei, când subcomisarul vajo îi dădu câteva telefoane colegului său de la Madrid, inspectorul-şef Feijoo, care conducea brigada de investigaţii în domeniul artei. Un panou de retablu al Maestrului din Retascón care coincidea punct cu punct cu cel dispărut la Cillas de Anso fusese achiziţionat legal, cu chitanţă în regulă, de casa de licitaţii Claymore din Madrid, care îl revânduse foarte scump. Directorul de la Claymore, un cunoscut negustor de obiecte de artă numit Francisco Montegrifo, confirma plata unei anumite sume către preotul don Priamo Ferro Ordás. O sumă derizorie, dacă o comparai cu preţul de şase ori mai mare atins de panou la licitaţie. Însă treburile astea — îi precizase numitul Montegrifo inspectorului-şef Feijoo, şi acesta subcomisarului Navajo

— ţineau de legea cererii şi ofertei.

— Apropo de cinstea părintelui Ferro, îi spuse Quart vicarului. Dumneavoastră nu aveţi dovezi din care să reiasă că şi înainte a fost la fel de nepătată.

Óscar Lobato îl privi supărat:

— Nu ştiu ce vreţi să insinuaţi şi puţin îmi pasă. Eu îl respect pe omul pe care îl cunosc. Aşa că, dacă ţineţi neapărat, căutaţi-l pe Iuda în altă parte.

— Este ultimul dumneavoastră cuvânt? E posibil să se mai poată face ceva.

Nu spuse ce anume. Celălalt îl privea cu o curiozitate ostilă.

— Ceva? Pentru mine? Asta sună a ofertă de iertare. Veţi fi buni cu mine dacă cooperez?

Dădu din cap, nevenindu-i să creadă, şi se ridică în picioare.

— E amuzant. Don Priamo comenta ieri, după o conversaţie pe care pare-se că aţi avut-o acasă la ducesă, că parcă-parcă aţi început să înţelegeţi, în realitate, nici nu mai contează dacă pricepeţi ori ba. Singurul lucru care interesează este uciderea mesagerului, nu-i aşa? Pentru şefii dumneavoastră nu răul e problema, ci acela care îndrăzneşte să denunţe problema. Totul se reduce la capul care trebuie să cadă.

Dădu din umeri şi, aruncându-i lui Quart o ultimă privire dispreţuitoare, se îndreptă spre sacristie. Deodată păru că se gândeşte la ceva, fiindcă se opri din drum:

— Probabil că *Vesper* se înşală, la urma urmei, zise, întors doar pe jumătate către Quart, cu o voce puternică ce răsuna sub boltă. Poate că nici măcar Sfântul Părinte nu merită mesajele lui.

O rază de soare se mişca foarte încet de la stânga la dreapta pe dalele tocite de pe jos, la baza altarului principal. Quart o observă câtva timp, apoi ridică ochii spre vitraliul pe unde intra lumina: o Coborâre de pe Cruce în care lui Cristos îi lipseau sticlele colorate din dreptul pieptului, capului şi picioarelor. Rezultatul era că Sfântul Ioan şi Fecioara păreau să dea jos de pe cruce numai două braţe lipsite de consistenţă, iar conturul de plumb al siluetei absente semăna cu urma unei fantome: o prezenţă evanescentă care făcea inutile suferinţa şi efortul mamei şi discipolului.

Se ridică şi se îndreptă spre altarul principal şi intrarea în criptă. Lângă grilajul de fier, închis deasupra treptelor ce coborau în întuneric, atinse hârca sculptată pe buiandrug; ca şi data trecută, răceala pietrei îi îngheţă sângele la încheietura mâinii. Dominându-şi senzaţia neplăcută pe care i-o provocau tăcerea din biserică, treptele acelea întunecate şi aerul umed şi închis ce venea de jos, Quart îşi impuse să rămână acolo, neclintit, scrutând bezna din criptă. Din

grecescul kriptos, ocult, murmură. Acolo unde piatra tăinuia cheile altor timpuri şi ale altor vieţi. Acolo unde zăceau osemintele celor paisprezece duci de Nuevo Extremo şi umbra Carlotei Bruner.

Frecându-şi încheietura înţepenită, Quart se întoarse spre retablul altarului principal, pe care lumina vitraliilor îl învăluia într-o suavă patină aurie, lăsând în penumbră detaliile interioare ca să scoată în evidenţă doar reliefurile externe, frunzişul des, îngerii bucălaţi şi capetele statuilor orante ale lui Gaspar Bruner de Lebrija şi soţiei sale. Şi în centru, în firida ei de sub un baldachin, în spatele schelăriei de ţevi metalice care susţineau o mică platformă, statuia Fecioarei ridica ochii spre cer, cu perlele căpitanului Xaloc şiroindu-i ca lacrimile pe chip şi pe tunica albastră, stând pe o semilună şi strivind sub picior capul şarpelui care le răpise oamenilor raiul în schimbul luciditătii; al meduzei a cărei vedere îi împietrise apoi ca să păstreze teribilul secret. Isis sau Ceres, Astarteea, Tanit sau Măria: nu mai conta numele ales pentru a rezuma refugiul, mama, paza, adăpostul, spaima de întuneric, de frig, de neant. Era aiuritoare, reflectă Quart, cantitatea de simboluri ce se puteau combina în imaginea aceea şi în evoluţia ei de-a lungul religiilor şi veacurilor. În picioare pe semilună, îmbrăcată în albastru, culoarea simbolică a astrului nopţii şi a umbrelor cimeriene, sabia heraldicii, pământul, moartea.

Raza de soare de pe jos se deplasase pe următoarea dală din dreapta şi se îngustase când agentul ILE merse până în centrul naosului şi cercetă cu privirea cornişa de deasupra schelelor, de unde se desprinsese fragmentul care-l ucisese pe secretarul arhiepiscopului. Se duse într-acolo şi încercă să mişte structura metalică, dar era fixată cu ajutorul unor pene şi nu se clintea. Se aşeză cam unde se aflase părintele Urbizu când primise lovitura în cap. Zece kilograme de stuc căzând de la o înălţime de circa zece metri erau categoric mortale. Era destul loc pe pasarela schelei din dreptul cornişei pentru ca un om să le fi făcut să cadă, însă raportul poliţiei nega acea posibilitate. Lucrul acesta, pe lângă istoria cu arhitectul primăriei care alunecase pe acoperiş — de data asta în prezenţa unor martori, nuanţă Quart cu uşurare —, părea să elimine din ambele morţi intervenţia omenească şi plasa întâmplările, aşa cum susţineau *Vesper* şi părintele Ferro, în zona mâniei divine. Sau a Destinului, care, după părerea lui Quart, era o bună explicaţie pentru capriciile unui crud ceasornicar cosmic ce părea să se trezească în fiecare dimineaţă cu chef de glumă. Ori hazardul unor zei rabelaisieni, somnolenţi şi greoi precum cei descrişi de Heine, cărora, atunci când le scăpa din mână o tartină cu unt, le cădea mereu pe pământ cu partea unsă.

În etapa aceea a cercetărilor sale, Quart stabilise cât se poate de bine motivele naive ale lui *Vesper*. Mesajele sale erau un apel la dreptatea şi bunul-simţ al Romei; apărarea unui biet preot bătrân care

îşi purta ultima bătălie într-un colţ uitat al tablei de şah. Dar într-o privinţă tot avea dreptate părintele Óscar: *Vesper* se înşelase trimiţându-şi mesajele. Roma nu le putea înţelege, iar monseniorul Spada nu trimisese persoana potrivită. Lumea şi ideile la care făcea apel piratul informatic nu mai existau de mult. Era ca şi cum, după un război nuclear care ar fi nimicit Pământul, sateliţii din spaţiu ar fi continuat să trimită semnale inutile către o planetă moartă, în timp ce se învârteau fideli şi tăcuţi acolo sus, în singurătatea spaţiului infinit.

Quart făcu câţiva paşi îndărăt, parcurgând cu privirea structura schelelor şi deterioratele vitralii ale ferestrelor căscate în zidul din stânga al bisericii. Apoi se întoarse spre naos; Gris Marsala era chiar în spatele lui, privindu-l.

Când primarul oraşului declară deschisă expoziţia Arta religioasă în Sevilla barocă, aplauzele umplură saloanele fundaţiei culturale a Băncii El Cartujano. Apoi, o duzină de chelneri în veste albe plimbară tăvi cu băuturi şi aperitive, pe când invitaţii admirau capodoperele care timp de douăzeci de zile aveau să rămână expuse în clădirea din Arenal. Între Cristul cu moarte mântuitoare de Juan de Mesa, cedat de Universitate, şi un Sfânt Leandro de Murillo provenind din sacristia principală a Catedralei, Pencho Gavira îi saluta pe domni şi săruta mâna doamnelor, zâmbind în dreapta şi-n stânga. Purta un impecabil costum gri-marengo, iar cărarea din părul său dat cu gel era la fel de perfectă ca albeaţa manşetelor şi a gulerului cămăşii.

— Ai fost la înălţime, domnule primar.

Manolo Almanzor, primarul Sevillei, schimbă nişte pălmuţe pe spinare cu bancherul. Era un tip mustăcios şi plinuţ, cu o mutră cinstită care îi garantase favoarea populară şi o realegere; numai că un scandal despre anumite contracte dubioase, un cumnat îmbogăţit pe căi greu de mărturisit şi acuzaţia de hărţuire sexuală din partea a trei din cele patru secretare pe care le avea la primărie îl plasau acum cu un picior în stradă, la mai puţin de o lună până la alegerile municipale.

— Mulţumesc, Pencho. Dar acesta e ultimul meu act public.

Bancherul zâmbea consolator:

— Or să vină şi timpuri mai bune.

Primarul dădu din cap, neîncrezător şi trist. În orice caz, Gavira avea să-i îndulcească acel adio pe care şi-l lua de la politică. În schimbul recalificării municipale a terenului de construcţie pe care se înălţa Nuestra Señora de las Lágrimas, al precontractului de vânzare şi al retragerii oricărui impediment din calea proiectului urbanistic din Santa Cruz, Almanzor obţinea aprobarea automată a unui credit extrem de generos cu care tocmai achiziţionase o locuinţă luxoasă în cartierul cel mai scump şi mai exclusivist al Sevillei. Cu răceala lui de

jucător de poker, directorul general al Băncii El Cartujano îi rezumase admirabil situaţia cu câteva zile în urmă, în timpul unei cine la restaurantul Becerra, prezentându-i fără ocolişuri oferta: necazurile, domnule primar, cu pâine se alină.

Trecu un chelner cu o tavă şi Gavira luă un pahar de xeres rece, muindu-şi buzele şi privind în jur. Printre doamne gătite ca pentru cocteil şi domni cu cravată — Gavira preciza acest detaliu vestimentar în toate invitaţiile lansate pentru actele sociale patronate de bancă —, al doilea front, cel ecleziastic, era şi el de faţă. Excelenţa Sa arhiepiscopul Sevillei se plimba într-o parte a salonului cu Octavio Machuca, în aparenţă schimbând impresii despre tabloul lui Valdés Leal cedat pentru expoziţie de biserica Spitalului de Caritate. *In Ictu Oculi*: moartea stingând o lumânare în faţa coroanei unui împărat şi a tiarelor unui episcop şi unui papă. Însă Gavira ştia că nu acela era subiectul conversaţiei.

— Ticăloşii, îl auzi zicând pe primar, alături de el.

Manolo Almanzor nu se referea nici la arhiepiscop, nici la bancher. Gavira văzu că se uita împrejur, la invitaţii care îi întorceau ostentativ spatele. Toată Sevilla era la curent că în mai puţin de o lună avea să-şi piardă postul. Candidatul la succesiune, un politician din acelaşi partid— Andaluzismul Andaluz —, cutreiera salonul, primind felicitările anticipate cu un zâmbet prudent. Gavira îl încuraja pe titular fâcându-i cu ochiul:

— Bea ceva bun, domnule primar.

Îi întinse un whisky de pe tavă, şi celălalt dădu pe gât jumătate dintr-o singură înghiţitură în timp ce se uita recunoscător la bancherul de lângă el, cu privirea lui de câine bătut. E surprinzătoare, îşi spuse Gavira, uşurinţa cu care morţii vii creează un gol în jurul lor. Manolo Almanzor, până de curând obiectul adulaţiei, acum puţea a cadavru politic ambulant, şi nimeni nu se mai apropia de el de teamă să nu se contamineze social. Astea erau regulile jocului: în lumea lui nu exista milă faţă de cei învinşi, cu excepţia păhărelului de alcool oferit înaintea execuţiei. Gavira însuşi stătea lângă el, oferindu-i whisky pe spezele Băncii El Cartujano după ce îl pusese să inaugureze expoziţia, pe de o parte fiindcă încă mai avea nevoie de el, pe de alta pentru că îl cumpărase pe omul acela, şi asta implica o anumită responsabilitate pentru orgoliul său. Se întrebă dacă vreodată cineva o să-i ofere şi lui, tot aşa, ceva de băut.

— Pune mâna pe biserica aia, Pencho — primarul îşi termina paharul, cu ranchiună. Construieşte ce-ţi trece prin cap şi mătură pe jos cu toţi cei care ţi se opun.

Gavira încuviinţă, distras din nou de perechea care discuta lângă tabloul lui Valdes Leal, şi, scuzându-se faţă de Almanzor, începu o mişcare de apropiere care să pară pur întâmplătoare, un fel de mers la

dreapta şi la stânga ca un velier navigând în volte. Din mers zâmbi acolo unde trebuia, strânse sau sărută câteva mâini, pupă câteva obrazuri machiate, corect, sigur pe sine, simţindu-se invidiat de bărbaţii şi admirat de femeile care se apropiară de el de cum se îndepărtă puţin de primar. De două ori auzi şuşotindu-se în spatele lui numele Macarenei, dar izbuti ca lucrul acesta să nu-i descompună zâmbetul. Lăsă paharul pe o tavă, îşi pipăi nodul cravatei şi după o clipă se afla lângă monseniorul Corvo şi don Octavio Machuca.

— Frumos tablou, zise, ca să spună ceva.

Arhiepiscopul şi bancherul se uitară la pânză de parcă până atunci nici n-o observaseră. Moartea avea o coasă în mână şi un coşciug sub braţul descărnat. La picioarele ei, o hartă a lumii, o spadă, cărţi şi pergamente constituiau alegoria triumfului său asupra vieţii, gloriei, ştiinţei şi plăcerilor lumeşti. Cu cealaltă mână osoasă stingea flacăra unei lumânări, iar cele două găvane goale ale hârcii priveau spre spectator. *In Ictu Oculi.* Gavira nu ştia latineşte, dar tabloul era foarte cunoscut în Sevilla şi semnificaţia lui era evidentă. Moartea putea lovi în oricine, cât ai clipi din ochi.

— Frumos?

Arhiepiscopul schimbă o privire cu bătrânul Machuca. Supunându-se ultimelor directive papale în legătură cu apariţiile publice ale prelaţilor, Aquilino Corvo purta sutană *filetata,* cu o discretă, dar elocventă margine roşie completând crucea de aur de pe piept şi sclipirea pietrei galbene de pe mâna pe care şi-o ţinea- sub cruce.

— Numai un om tânăr poate spune aşa ceva despre scena aceasta teribilă — îşi îndepărtă uşor capul, ca să privească mai bine şi mai agasat tiara episcopală atât de asemănătoare cu a sa. Totul pare foarte îndepărtat, privit din perspectiva dumitale, dragă Gavira. Pentru noi însă, tabloul e ceva mai apropiat… Nu credeţi, don Octavio?

Bătrânul bancher încuviinţa din cap, cu ochii lui vigilenţi de pasăre de pradă pândind din spatele nasului acvilin. In realitate, monseniorul Corvo era cu douăzeci de ani mai tânăr decât el, însă titularului scaunului sevillan îi plăcea să-şi dea aere venerabile decurgând din demnitatea funcţiei.

— Pencho este un învingător, preciza Machuca. Şi nu se teme că o să-i fie stinsă lumânarea.

Era o licărire batjocoritoare dinapoia pleoapelor mijite ale bătrânului. O mână i se pierdea în buzunarul hainei croite după o modă veche, iar cealaltă atârna într-o parte, aproape la fel de descărnată ca aceea care stingea lumânarea în tabloul lui Valdés Leal. Arhiepiscopul zâmbi complice.

— Toţi suntem supuşi voii Domnului, zise pe un ton profesional.

Gavira fu de acord la modul vag, fără să-şi bată capul cu chestiunea. Se uita la bătrânul bancher, iar acesta îi interpretă corect gestul:

— Vorbeam de biserica ta.

Aquilino Corvo trecu cu vederea posesivul, păstrându-şi zâmbetul, lucru pe care Gavira îl consideră ca fiind de bun augur. La urma urmei, Arhiepiscopia avea să primească o indemnizaţie substanţială, în afara promisiunii Băncii El Cartujano de a clădi o biserică în altă parte. Ca să nu mai vorbim de fundaţia de asistenţă socială pentru comunitatea ţiganilor, pe care arhiepiscopul o strecurase abil în pachet. În ultimă instanţă, cineva tot trebuia să plătească ligheanul lui Pilat.

— Încă mai este biserica Excelenţei Sale, nuanţă atent Gavira, care niciodată nu-i închidea cuiva toate căile: cunoştea riscurile refuzării unei retrageri demne.

Monseniorul Corvo îi mulţumi pentru amănuntul acela cu o fluturare a mâinii pe care sclipea inelul. Din moment ce era vorba de biserici, era de datoria lui să facă un comentariu oficial asupra chestiunii.

— Dureros conflict, zise după o scurtă tăcere în căutarea formulei adecvate.

— Dar inevitabil, adăugă Gavira.

Şi făcu un gest de regret, ca să îmblânzească nuanţa aceea. Totul pe un ton grav, precum ceva subînţeles de la bărbat la bărbat, ambii conştienţi de hotărârile dificile pe care le impune uneori progresul. Cu coada ochiului văzu accentuându-se licărul batjocoritor din spatele pleoapelor întredeschise ale lui Octavio Machuca şi îşi aminti că bătrânul era la curent că, printre ofertele făcute de El Cartujano Excelenţei Sale, se strecurase şi un referat încă inedit despre activităţile contrare celibatului la care se dedau vreo şase preoţi din dioceza lui. Toţi erau foarte iubiţi în parohiile lor, şi publicarea unor asemenea date, care includeau fotografii şi declaraţii, ar fi provocat mari neplăceri. Aquilino Corvo nu avea mijloacele, nici autoritatea tehnică pentru a face faţă problemei aceleia, şi un scandal l-ar fi putut obliga să ia nişte măsuri pe care le dorea mai puţin decât oricine. Preoţii aceia erau oameni de treabă, şi în timpuri de mari schimbări şi de lipsă a vocaţiilor, orice hotărâre precipitată putea deveni inoportună şi lamentabilă. De aceea monseniorul acceptase cu uşurare compromisul propus de Gavira pentru cumpărarea şi blocarea referatului incriminator. În Biserica catolică, o problemă amânată înseamnă o problemă rezolvată.

Oricum, conchise Gavira, era greu de crezut că Octavio Machuca ştia ceva despre restul operaţiunii, deşi privirea bătrânului bancher îl făcea să se întrebe dacă nu cumva era la curent. Asta îi crea o senzaţie neplăcută, fiindcă Gavira în persoană se aflase în spatele manevrei, plătind mai întâi o agenţie de detectivi să realizeze investigaţia şi recurgând apoi la influenţele lui din presă pentru a putea camufla sub

aparenţa de favoare făcută arhiepiscopului ceea ce era, de fapt, o impecabilă acţiune de şantaj.

— Excelenţa Sa ne garantează că rămâne neutru, comentă Machuca, observând în continuare reacţiile lui Gavira. Dar tocmai îmi povestea că acţiunea disciplinară întreprinsă împotriva părintelui Ferro merge foarte încet. Pesemne că — pleoapele îi reduseră privirea la o abia vizibilă fantă— preotul trimis de Roma nu a reuşit să adune suficiente dovezi împotriva lui.

Monseniorul Corvo ridică o mână, sugerând o mai mare precizie în discuţie. Acum se ghicea agasarea în spatele placidităţii lui pastorale. Lucrurile nu stăteau chiar aşa, preciza el cu vocea-i perfectă pentru amvon. Părintele Lorenzo Quart nu venise la Sevilla ca să acţioneze *împotriva* parohului de la Nuestra Señora de las Lágrimas, ci ca să ofere *Romei* o informaţie specializată. Cu o minunată emfază, prelatul le aminti interlocutorilor săi că scaunul arhiepiscopal al Sevillei, din pură formalitate ecleziastică, nu putea acţiona direct. Însăila apoi conceptele de problemă delicată, paroh în vârstă, chestiune de disciplină etc. Cu Roma exista doar o coincidenţă de criterii, atât, deşi interveneau destule nuanţe. Ajuns aici, Aquilino Corvo evită ochii lui Gavira şi se uită la Octavio Machuca, pentru a-l consulta pe tăcute dacă se cuvenea să continue. Bătrânul rămase însă indescifrabil, aşa că Excelenţa Sa preciza că investigaţia părintelui Lorenzo nu se desfăşura cu… hm… promptitudinea dorită. Arhiepiscopul în persoană îşi înştiinţase superiorii asupra acestui aspect, dar pe terenul acela avea mâinile legate. Contempla taurii din spatele barierei, dacă i se permitea o comparaţie laică. Spera că s-a făcut bine înţeles.

—Vreţi să spuneţi — Gavira se încrunta, iritat — că nu prevedeţi o îndepărtare grabnică a părintelui Ferro?

De data asta arhiepiscopul îşi ridică amândouă mâinile, gata parcă să le zică *ite, missa est.*

— Mai mult sau mai puţin — acum se uita la cravata lui Gavira, evaziv. Vom obţine ce dorim, fără îndoială. Dar nu în două-trei zile. Poate în două săptămâni — îşi drese vocea, stingherit. Sau într-o lună, cel mult. V-am mai spus, domnule Gavira, că treaba asta îmi scapă din mâini. Deşi vă asigur de toată simpatia mea.

Gavira se uită în sus, la opera lui Valdes Leal, acordându-şi timp ca să-şi reprime orice act necugetat. Simţea nevoia să-şi muşte buzele sau să-i trântească un pumn în nas arhiepiscopului. Numără până la zece privind găvanele goale ale Morţii; în sfârşit, se sili să schiţeze un zâmbet. Machuca nu-l scăpa din ochi.

— Cam mult timp, nu-i aşa? întrebă bancherul.

Părea să i se adreseze arhiepiscopului, dar fantele pleoapelor lui rapace îl ţintuiau tot pe Gavira. Monseniorul se crezu obligat să răspundă. Autoritatea sa era limitată — preciza el —, şi atâta timp cât

nu venea un ordin de la Roma şi se slujea liturghia în fiecare joi, nu se putea face nimic. Gavira nu-şi putu stăpâni proasta dispoziţie:

— Poate că Excelenţa Voastră nu trebuia să lase Roma să se amestece, riscă el, cu asprime. Putea lua hotărâri pe răspunderea sa, cât mai era timp.

Reproşul îl făcu pe arhiepiscop să pălească.

— Poate — se îmbătoşase, privind pieziş spre Octavio Machuca. Numai că şi noi, prelaţii, avem conştiinţa noastră, domnule Gavira. Iar acum vă rog să mă scuzaţi.

Salută scurt din cap şi trecu printre ei, îndepărtându-se cu un aer jignit. Machuca strâmbă din nas de două ori, fără ca Gavira să poată preciza dacă scena îl supărase ori îl amuzase. Oricum, se gândea, făcuse o greşeală. Pentru că greşeală se numea tot ce nu aducea beneficii pe termen scurt, mediu sau lung.

— L-ai ofensat în demnitatea personală, zise Machuca batjocoritor.

Reprimându-şi o înjurătură aflată deja pe buzele sale — ar fi însemnat o a doua greşeală —, Gavira făcu un gest de nerăbdare:

— Demnitatea Monseniorului are un preţ, ca orice lucru. Un preţ pe care eu îl pot plăti — şovăi o clipă, nevrând să facă o gafă şi faţă de bătrânul bancher. Pe care El Cartujano îl poate plăti.

— Dar deocamdată popa e tot acolo — Machuca făcu o pauză de trei secunde; o pauză incredibil de răutăcioasă. Mă refer la preotul cel bătrân. Îl observa pe Gavira, curios, însă acesta era cât se poate de conştient de asta. Îşi pipăi cravata şi butonii cămăşii, privind în jur. O femeie frumoasă trecu prin preajmă şi schimbă cu ea un zâmbet distrat.

— Treaba asta, continuă Machuca, privind o femeie care se îndepărta, le menţine pe Macarena şi pe fosta ta soacră în linia întâi. Cel puţin pentru moment.

Era inutil. Gavira îşi revenise şi făcea faţă situaţiei, impasibil.

— Nu vă faceţi probleme, zise. Voi obţine ce doresc.

— Sper, fiindcă nu prea ai timp la dispoziţie. Câte zile ţi-au rămas până la consiliu? O săptămână?

— Ştiţi foarte bine câte — bătrânul spusese „ţi-au rămas” şi „nu prea ai timp”; era oribilă, gândi Gavira, senzaţia aceea că mereu dai un examen după altul, că eşti supus unui fel de revalidare continuă. Opt zile. Machuca dădu încet din cap.

— Un final de infarct, cum zic cei de la Betis — se uită de jur împrejur de parcă altceva i-ar fi acaparat brusc atenţia, dar de îndată se întoarse spre el. Ştii ceva, Pencho? Sunt într-adevăr foarte curios să văd cum te vei descurca de data asta. Consiliul se va năpusti la tine să te facă harcea- parcea — zâmbea cu gura lui pergamentoasă, aidoma unui şarpe gata să năpârlească. Dar dacă reuşeşti, bravo ţie. Tot ce nu omoară, îngraşă.

Machuca se îndepărtă, fiind chemat de nişte cunoscuţi, iar Gavira rămase singur sub pânza lui Valdes Leal. În preajma lui se aţinea un tip bondoc şi bleg, cu o guşă ce părea o prelungire a obrajilor, cu părul lins şi cu o borsetă prinsă de încheietura mâinii. Necunoscutul se apropie când privirile li se încrucişară.

— Sunt Honorato Bonafé, de la revista *Q+S* — îi întindea o mână, în chip de salut. Am putea sta de vorbă un moment?

Gavira îi ignoră mâna în timp ce privea încruntat împrejur, întrebându-se cine îl lăsase să intre pe individul ăla.

— Nu vă răpesc decât câteva clipe.

— Daţi-i un telefon secretarei mele, sugeră rece bancherul, întorcându-i spatele. Într-una din zilele următoare.

Făcu câţiva paşi în direcţia invitaţilor, îndepărtându- se. Dar, spre surprinderea lui, Bonafe i se alătură imediat. Îşi încreţea gura privindu-l pieziş, lingău şi totodată sigur pe sine. Mârşav, conchise Gavira, oprindu-se în sfârşit: aceea era descrierea exactă a individului.

— Pregătesc un reportaj, zise celălalt foarte repede, înainte de a fi izgonit din nou. Despre biserica aceea care vă interesează.

— Şi ce-mi pasă mie?

Bonafé ridică o mână plinuţă şi flască, aceeaşi pe care o ignorase Gavira.

— Păi — continua să-şi încreţească gura într-o grimasă împăciuitoare —, dacă ţinem seama de faptul că Banca El Cartujano e principalul interesat în demolarea bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas, cred că o discuţie sau nişte declaraţii… Mă-nţelegeţi.

Gavira rămase impasibil.

— Uite că nu. Nu înţeleg nimic.

Onctuos, răbdător, Honorato Bonafé desfăşură înaintea bancherului o rapidă schiţă a panoramei: El Cartujano, biserica şi recalificarea terenului. Parohul, un individ destul de dubios, înfruntându-l pe arhiepiscopul Sevillei şi aflat sub incidenţa unui dosar disciplinar, sau cam aşa ceva. Două morţi accidentale sau nu prea. Un trimis special de la Roma. Şi… hm… o nevastă frumoasă, ori o fostă nevastă, fiica ducesei de Nuevo Extremo. Or, ea şi preotul acela de la Roma…

Se opri brusc, văzând expresia lui Gavira. Bancherul făcuse un pas spre el şi îl privea de aproape.

— Bun, deci m-aţi înţeles, rezumă grabnic Bonafé, neştiind la ce să se aştepte. V-am povestit ca să vă faceţi o idee: titluri mari, copertă şi tot restul. Publicăm istoria completă săptămâna viitoare. Şi, desigur, părerea ori cuvintele dumneavoastră ar atârna greu.

Bancherul nu se clintise din loc, privindu-l mut. Honorato Bonafe schiţă un zâmbet, însă îl lăsă acolo, neterminat, pe buzele-i rozalii pe care şi le tot încreţea răbdător, aşteptând un răspuns. — Aşadar, dumneata vrei să-ţi povestesc, zise în sfârşit Gavira.

— Exact.

Peregil trecu pe lângă ei, iar lui Gavira i se păru că surprinde o privire alarmată a omului său de încredere la vederea lui Bonafé. Fu cât pe ce să-l cheme ca să-l întrebe dacă avea ceva de-a face cu prezenţa ziaristului la expoziţie, însă nu era momentul pentru o confruntare. Ce i-ar fi făcut plăcere cu adevărat era să-l scoată de acolo cu şuturi în fund pe individul acela rozaliu, grăsuliu şi flasc, cu comportament de şantajist.

— Şi ce câştig eu dacă vorbesc cu dumneata?

Zâmbetul ziaristului se contura în sfârşit, insolent şi sigur. Aşa mai vii de-acaşă, insinua rictusul gurii.

— Bun. Păi, mai întâi, deţineţi controlul asupra informaţiei. Apoi dăm versiunea dumneavoastră asupra faptelor — Bonafé făcu o pauză plină de subînţelesuri. Astfel ne câştigaţi de partea dumneavoastră, nu ştiu dacă m-am făcut înţeles bine.

— Şi dacă n-am s-o fac?

— Ah. Atunci e cu totul altceva. Reportajul va fi publicat oricum, dar înseamnă că aţi dat cu piciorul în şansa dumneavoastră.

Acum îi veni rândul lui Gavira să zâmbească, şi o făcu din plin, cu mutra sa cea mai periculoasă: cea a unui taur întărâtat de la Arenal.

— Asta sună a ameninţare.

Celălalt clătină din cap, imun la anumite zâmbete şi nuanţe.

— Nu, pentru Dumnezeu. Nu fac decât să-mi etalez cărţile pe masă — ochişorii încercănaţi, porcini, îi luceau de poftă. Joc curat cu dumneavoastră, domnule Gavira.

— Şi de ce joci curat cu mine?

— Oh, fiindcă… Nu ştiu — Bonafé se trăgea de marginile hainei boţite. Probabil pentru că imaginea dumneavoastră stârneşte simpatie în rândul opiniei publice, mă-nţelegeţi: tânăr bancher care impune un nou stil etc. Arătaţi bine în poze, le plăceţi femeilor. Pe scurt: sunteţi vandabil. Sunteţi la modă, şi revista mea poate contribui mult şi bine să rămâneţi un om la modă. Consideraţi-o ca pe o operaţiune de imagine — îşi luă o mutră de circumstanţă. Pe când soţia dumneavoastră…

— Ce-i cu soţia mea?

Cuvintele sunau ca nişte aşchii de gheaţă, însă Bonafé nu părea să perceapă semnalele de pericol:

— Şi ea arată bine în fotografii, zise, susţinând privirea interlocutorului său cu mult aplomb.

Deşi cred că toreadorul acela… Mă rog, ştiţi doar. Însă treaba aia s-a terminat. Pe când acum, cu preotul de la Roma… Ştiţi la cine mă refer?

Gavira gândea cu repeziciune, cumpănind avantajele şi dezavantajele. Nu avea nevoie decât de o săptămână de răgaz, după

aia nu mai conta. Iar preţul individului ăluia sărea în ochi.

— Mda, am înţeles, răspunse, cu un aer absent. Şi spune-mi, cât crezi că mă va costa această operaţiune de imagine?

Bonafé ridică ambele mâini şi-şi împreună buricele degetelor într-un gest ca de rugăciune sau de exprimare a recunoştinţei. Părea relaxat. Fericit.

— Oh, să vedem, zise. Eu mă gândisem la o lungă conversaţie despre biserică. Un schimb de impresii. Apoi, ştiu şi eu ce să spun? — îi adresă bancherului o privire semnificativă. Poate v-ar interesa să investiţi în presă.

Peregil trecu din nou pe lângă ei, privindu-i ca din întâmplare. Gavira observă că asistentul lui era la fel de preocupat ca înainte. Bancherul îşi compuse un ultim zâmbet întorcându-se spre Bonafé, însă nimeni nu i-ar fi putut interpreta gestul acela ca pe unul de simpatie. Nici celălalt nu păru să-l considere aşa, din moment ce clipi de câteva ori, neliniştit.

— Investesc de mult în presă, zise Gavira. Treaba e că până acum n-am mai dat peste oameni ca dumneata.

Ziaristul îşi încreţi iar gura, adoptând o mutră complice, şi guşa îi tremură ca gelatina. Iar Gavira, observându-l, îşi zise că Honorato Bonafé reprezenta tipul perfect al personajului aceluia abject, vâscos, care de obicei este asasinat în filme.

— Ce mă fascinează la Europa, zise Griş Marsala, este memoria ei străveche. Ajunge să intri într-un loc ca acesta, să priveşti un peisaj, să te sprijini de un zid părăginit, şi totul te asediază de îndată: trecutul tău, amintirile. Tu însăţi.

— De aceea vă obsedează biserica? Întrebă Quart.

— Nu numai biserica.

Se aflau în atriu, dinaintea Nazarineanului cu păr natural şi a ofrandelor prăfuite atârnate pe perete. Aurăriile retablului luceau stins în fund, sub schele, în penumbra care înconjura statuia Fecioarei şi siluetele orante ale ducilor de Nuevo Extremo.

— Poate că trebuie să fii americană ca să înţelegi asta, adăugă Gris Marsala după câteva clipe.

Acolo ai câteodată impresia că toate lucrurile acestea au fost construite de oameni ciudaţi, străini. Dar într-o zi vii aici şi înţelegi deodată că e propria ta istorie. Că tu însăţi, cu mâna străbunilor, ai pus piatră peste piatră. Poate că asta explică fascinaţia pe care mulţi dintre compatrioţii mei o simt faţă de Europa — îi surâse lui Quart, cu o expresie gânditoare pe chip. Cu totul pe neaşteptate, dai colţul şi îţi aminteşti. Te credeai orfană, şi iată că nu eşti. Poate de aceea acum nu mai vreau să mă întorc.

Se sprijinea de peretele alb, lângă agheasmatar. Ca de obicei, îşi

purta părul încărunţit prins într-o codiţă la ceafă; era îmbrăcată cu vechiul tricou bleumarin, care mirosea uşor a transpiraţie. Stătea cu degetele mari ale mâinilor vârâte în buzunarele din spate ale blugilor pătaţi de ipsos şi var.

— Eu am fost de câteva ori transformată în orfană, zise. Iar starea de orfan înseamnă sclavie.

Memoria îţi dă siguranţă, ştii cine eşti şi unde te duci. Sau unde nu te duci. Fără ea te afli la dispoziţia primului venit care îţi spune „fiica mea". Nu credeţi? — aşteptă, până când îl văzu pe interlocutorul ei încuviinţând în tăcere. A apăra memoria înseamnă a apăra libertatea. Numai îngerii îşi pot permite luxul de a fi spectatori.

Quart făcu un gest de înţelegere care nu îl obliga cu nimic. Chiar în acel moment se gândea la raportul pe care îl primise de la Roma în legătură cu femeia aceea şi care acum se găsea pe masa din camera lui de la hotel, având mai multe paragrafe subliniate cu roşu. Intră la optsprezece ani într-un ordin religios. Arhitectură şi arte plastice la Universitatea din Los Angeles, cursuri de specializare la Sevilla, Madrid şi Roma. Excepţional curriculum de studii. Şapte ani profesoară de arte plastice. Patru ani directoarea unui colegiu religios din Santa Barbara. Criză personală cu complicaţii ale sănătăţii. Dispensă temporară pe termen nedefinit. Trei ani la Sevilla, unde trăieşte din lecţii predate unor elevi americani care studiază artele. Discretă, nimic de semnalat, abia dacă păstrează contactul cu un sediu local al ordinului căruia îi aparţine. Stă într-o locuinţă particulară. Nu a cerut modificarea condiţiei ei religioase. Nu reiese că ar fi urmat studii speciale de informatică.

Quart se uită la călugăriţă. Afară, în piaţă, lumina devenea tot mai intensă şi căldura începea să se facă simţită. Se bucură de refugiul răcoros oferit de biserică.

— Înseamnă că memoria dumneavoastră regăsită este cea care vă reţine aici.

— Mai mult sau mai puţin.

Gris Marsala zâmbi trist, privind medalia militară legată de florile uscate ale unui buchet de mireasă, printre ofrandele Nazarineanului — picioare, braţe, figurine din tablă şi ceară —, având aerul că se întreabă ce s-o fi ales din mâinile care aduseseră florile acelea. Expresia ochilor ei deschişi la culoare, intensificată de lumina din exterior, devenise mai dură.

— Futuriştii, zise după o nouă tăcere, au propus ca Veneţia să fie dinamitată, pentru ca astfel să distrugă un model. Ceea ce pe atunci părea să fie un paradox snob a devenit realitate în arhitectură, în literatură… În teologie. Să nimiceşti oraşe bombardându-le nu este decât un exemplu excesiv, un mod brutal de a grăbi lucrurile — zâmbea ca pentru sine, cu tristeţe, privind buchetul de mireasă uscat.

Există metode mai subtile.

— Nu puteţi învinge, zise cu blândeţe Quart.

— Noi? — călugăriţa se uită surprinsă la el. Dar nu suntem un clan, nicio sectă. Nu suntem decât câţiva oameni grupaţi în jurul bisericii acesteia, fiecare cu motive personale diferite — dădea din cap; totul i se părea de la sine înţeles. Părintele Oscar, de exemplu, e tânăr şi a descoperit o cauză de care să se îndrăgostească, aşa cum ar fi putut fi o femeie sau Teologia Eliberării… Cât despre don Priamo, îmi aminteşte cartea aceea minunată a unui spaniol pe care am avut ocazia să-l asc**u**lt la universitate, Ramon Sender: Aven*tura echinocţială a lui Lope de Aguirre. Desp*re conchistadorul acela mic de stat, bănuitor şi dur, care şchiopăta din cauza unor răni vechi şi mergea mereu în armură, în pofida căldurii, fiindcă nu se încredea în nimeni… Aidoma lui, parohul nostru a hotărât să se răzvrătească împotriva unui rege îndepărtat şi ingrat şi să-şi poarte războiul său personal. Nu-i amuzant? Şi împotriva tipilor ca Aguirre regii trimiteau oameni ca dumneavoastră, cu porunci de încarcerare sau de execuţie — suspină, înainte de a tăcea câteva clipe. Îmi închipui că e inevitabil.

— Vorbiţi-mi de Macarena.

Auzind numele, Gris Marsala îl scrută pe Quart cu atenţie. Acesta, impasibil, îi înfrunta, privirea.

— Macarena, zise în sfârşit călugăriţa, îşi apără propria-i memorie: câteva amintiri, cufărul mătuşii ei şi lecturile care au marcat-o de mică. Se zbate în ceea ce ea însăşi, în momentele de umor, numeşte „efectul Buddenbrook": conştiinţa unei lumi care se stinge, tentaţia ghepardescă de a se alia cu parveniţii ca să supravieţuiască. Disperarea inteligenţei.

— Povestiţi-mi mai multe.

— Nu prea e mare lucru de povestit. Totul este la vedere — Gris Marsala privi prin uşa deschisă piaţa scăldată în soare. A moştenit o lume care nu mai exista, asta-i tot. E şi ea o orfană care se agaţă de resturile unui naufragiu.

— Şi ce rol joc eu în toate astea?

Se simţi stingherit imediat ce formulă întrebarea, dar ea nu părea mirată. O văzu dând din umeri sub tricoul pătat de ipsos.

— Nu ştiu. Dumneavoastră aţi devenit martor — păru să cugete mai adânc. Toţi sunt atât de singuri, încât au nevoie de cineva care să ia act de prezenţa şi de acţiunile lor. Îmi închipui, de asemenea, că îşi doresc înţelegerea dumneavoastră sau, mai bine zis, a celor care v-au trimis aici. Tot aşa cum Aguirre, în fond, năzuia după aceea a suveranului său.

— Şi Macarena la fel?

De data asta Gris Marsala întârzie puţin cu răspunsul. Privea zgârieturile de pe degetele mâinii lui Quart.

— Dumneavoastră îi plăceţi, zise în cele din urmă, cu simplitate. Ca bărbat, vreau să spun. Şi asta nu mă surprinde. Nu ştiu dacă sunteţi conştient, dar prezenţa dumneavoastră la Sevilla dă tuturor lucrurilor o nuanţă specială. Îmi închipui că vrea să vă seducă, în felul ei — surâse liniştit, luând aerul unui băietan răutăcios. Şi nu mă refer la aspectul fizic al chestiunii.

— Vă supără asta?

Călugăriţa îl privi cu o curiozitate total dezinteresată.

— De ce m-ar supăra? Nu sunt lesbiană, părinte Quart. Vă spun asta dacă cumva vă preocupă natura prieteniei mele cu Macarena.

Râse scurt, sprijinindu-se dezinvolt de vechea uşă de stejar. Avea în continuare, se gândi Quart încă o dată, în ciuda părului cenuşiu ca prenumele ei şi a semnelor vârstei dimprejurul ochilor, un trup de fată subţirică şi sprintenă, pus în valoare de blugii strâmţi şi de tenişi.

— Şi dacă tot veni vorba de bărbaţi în general şi de preoţii atrăgători în special, pot să vă spun că am patruzeci şi şase de ani şi sunt fecioară prin legământ, dar şi prin voia proprie.

Quart, întru câtva stingherit, privi piaţa pe deasupra umerilor femeii.

— Ce se întâmplă exact cu Macarena şi cu bărbatul ei?

— Nimic, decât că-l iubeşte — părea un pic surprinsă, ca şi când totul era atât de evident încât explicaţiile nu aveau rost; apoi îl observă pe Quart cu atenţie, şi pe buze i se desenă încet un zâmbet ironic. Nu faceţi mutra asta, părinte. Sare în ochi că dumneavoastră frecventaţi prea puţin confesionalul. Nu ştiţi nimic despre femei.

Quart ieşi din biserică şi soarele i se prăbuşi pe umerii hainei negre ca o mantie de plumb. Griş Marsala îl urmă, ocolind un morman de nisip şi pietriş, şi se opri în faţa betonierei. Preotul contemplă campanila bisericii, printre schelele cu scânduri şi tuburi de fier înşurubate, şi privirea îi zăbovi asupra Fecioarei decapitate de deasupra intrării.

— Mi-ar plăcea să vă vizitez locuinţa, soră Marsala.

Sunetul paşilor călugăriţei nu se mai auzi pe pietriş.

— Mă luaţi prin surprindere.

— Nu cred.

Urmă o tăcere. Când Quart se întoarse către ea, văzu că îl privea pe jumătate supărată, pe jumătate amuzată.

— Detest chestia asta cu „soră Marsala”. Ori poate nu-i decât o formă pentru a da cererii un ton oficial? — acum îşi înălţa sprâncenele, ironică. La urma urmei, vă propuneţi să vizitaţi locuinţa unei călugăriţe singure. Nu vă temeţi de ce-o să spună lumea? Monseniorul Corvo, de pildă. Sau şefii dumneavoastră de la Roma — se lovi cu palma peste şold, minunându-se în glumă, de parcă abia atunci făcea descoperirea. Deşi, staţi puţin, că doar tot dumneavoastră

va trebui să vă informaţi şefii, la Roma.

Quart şovăi o clipă dacă să se încrunte sau să râdă. Preferă să râdă.

— Nu-i decât o sugestie, zise. O idee. Adun şi pun cap la cap piesele unui puzzle — se uită împrejur, din nou la campanila dintre schele, la statuia mutilată, la femeie. Locuinţa dumneavoastră s-ar putea să mă ajute.

Acum o privea direct în ochi. Era sincer, şi Gris Marsala îşi dădea seama de asta.

— Pricep, pricep. Căutaţi urmele crimei, nu-i aşa?

— Întocmai.

— Calculatoare conectate cu Roma şi chestii din astea.

— Riguros exact.

— Şi dacă refuz, veţi intra oricum? Aşa cum aţi intrat în camera lui don Priamo?

— De unde ştiţi?

— Părintele Óscar mi-a spus.

Prea multă informaţie circula anapoda, se gândi Quart, înciudat. Toţi povesteau totul în clubul acela neobişnuit, şi singurul care obţinea câte ceva numai cu cleştele era el. Simţi o mare oboseală, din cauza soarelui nemilos care-i apăsa capul şi umerii; simţi nevoia să-şi scoată gulerul înalt sau haina. Dar rămase nemişcat, cu o mână în buzunar, aşteptând.

Gris Marsala se mişca încet în jurul betonierei, cu o mână pe marginea ei. Se uita înăuntru de parcă s-ar fi aşteptat să găsească acolo ceva uitat. Zâmbea, gânditoare.

— De ce nu? zise în cele din urmă. N-a călcat picior de bărbat în casa mea în aceşti trei ani.

N-ar fi rău să verific cum o să mă simt cu ocazia asta, ce-o să fac — îl cântări din ochi pe Quart şi făcu o strâmbătură. Sper să nu mă arunc pe dumneavoastră de cum închidem uşa… Vă veţi apăra ca Sfânta Maria Goretti, sau sunteţi dispus să-mi oferiţi o şansă? — cu arătătorul făcu un gest ciudat, descrise o mişcare circulară în jurul creţurilor de la ochi, apoi de-a lungul nasului, până la buze. Deşi teamă mi-e că la vârsta mea nu mai reprezint un pericol pentru celibatul nimănui… Ştiţi, e foarte neplăcut pentru orice femeie să-şi dea seama că şi-a pierdut farmecele pe vecie — din nou i se înăspri expresia ochilor deschişi la culoare, ale căror pupile păreau să dispară, contractate de lumina orbitoare din piaţă. Mai ales pentru o călugăriţă.

— Faceţi-vă comod, zise Gris Marsala.

Era o ironie evidentă. Comodităţile erau minime în micuţa cameră de primire a locuinţei sale de la etajul al doilea, al cărei balconaş, împodobit cu ghivece de flori şi protejat de căldură şi lumină cu o rogojină, dădea în strada San Jose, în apropiere de Puerta de la Carne.

Făcuseră numai zece minute de la Nuestra Señora de las Lágrimas, mergând pe nişte străzi pe care soarele le transforma în cuptoare tencuite cu var, cu reverberaţia aceea care vătăma privirea şi pătrundea în cele mai nebănuite cotloane. Sevilla era în primul rând lumină. Ziduri albe şi lumină de toate nuanţele, conchise Quart, care mersese alături de Gris Marsala într-un fel de zigzag, căutând umbra streşinilor şi a colţurilor ca atunci, la Sarajevo, când monseniorul Pavelic şi cu el săreau dintr-un loc ferit în altul, din cauza franctirorilor.

Se opri în mijlocul camerei, punându-şi ochelarii de soare în buzunarul interior al hainei, şi se uită în jur. Totul strălucea de curăţenie şi era impecabil ordonat. Se aflau acolo o sofa îmbrăcată în pânză, cu macrameuri pe braţe şi pe rezemătoare, un televizor, o mică mobilă cu cărţi şi casete cu muzică, o masă de lucru cu creioane şi pixuri cu pastă în nişte căni de ceramică, hârtii şi dosare. Şi un calculator. Simţind asupra sa privirea lui Gris Marsala, Quart se apropie de PC: un 486 cu imprimantă. Suficient pentru *Vesper*, dar fără modem de conexiune la linia telefonică aflată în partea opusă a încăperii. În plus, telefonul era un model vechi, cu rozetă, direct încastrat în perete, incompatibil cu calculatorul.

Se apropie să vadă cărţile şi casetele. În domeniul muzical predomina barocul; dar găsi şi mult flamenco clasic şi modern, cu o colecţie Camarón completă. Cărţile erau tratate de artă şi de restaurare, manuale tehnice şi studii despre Sevilla. Două dintre ele, *Arhitectură barocă sevillană* de Sancho Corbacho şi *Ghidul artistic al Sevillei şi al provinciei sale*, erau pline de hârtiuţe autoadezive cu adnotări, marcând paginile. Singura carte religioasă era o Biblie de la Ierusalim, legată în piele, cu cotorul foarte uzat. Pe perete, protejată de un geam, se afla reproducerea unui tablou. Se uită la legenda de sub ea: Partida de şah, de Pieter Van Huys.

— Vinovată sau nevinovată? întrebă Griş Marsala, din spatele lui Quart.

— Deocamdată nevinovată, replică acesta. Din lipsă de probe.

O auzi râzând pe când se întorcea spre ea, zâmbind la rându-i. Făcând aceasta, îşi văzu imaginea reflectată pe peretele opus, în spatele femeii, într-o splendidă oglindă de epocă înrămată în lemn foarte întunecat la culoare. Era singurul obiect care distona în încăperea atât de simplă, şi lui Quart îi atrase atenţia. Precis că era o oglindă veche şi scumpă.

Călugăriţa îi urmări direcţia privirii.

— Vă place? întrebă.

— Foarte mult.

— Luni întregi n-am mâncat decât salam cu chifle ca s-o pot plăti — se privi o clipă în oglindă şi ridică din umeri; apoi se duse la bucătărie

şi se întoarse cu două pahare cu apă rece.

— Ce are deosebit? întrebă Quart după ce lăsă paharul gol pe masă.

— Oglinda? — Gris Marsala şovăi un moment. Poate fi luată drept un fel de revanşă personală.

Un simbol. Este singurul lux pe care mi l-am permis de când trăiesc la Sevilla — îl privi mucalită pe Quart. Ea, şi permisiunea dată unui bărbat, fie el şi preot, de a-mi intra în casă — clătină din cap, făcând parcă o socoteală în gând. Nu-s prea multe slăbiciuni în trei ani, nu-i aşa?

— Dar nu v-aţi aruncat încă asupra mea, zise Quart. Vă controlaţi straşnic.

— Noi astea, călugăriţele bătrâne, suntem foarte dure.

Suspină cu o tristeţe exagerată înainte de a răspunde zâmbetului preotului. Încă surâdea când luă cele două pahare golite şi le duse în bucătărie. Se auzi curgând apa de la robinet, şi Gris Marsala reveni îndată, ştergându-şi mâinile de tricou, cu un aer gânditor. Se uită la oglindă, la salonaş şi, în sfârşit, din nou la Quart.

— Încă din perioada noviciatului eşti învăţată că în chilia unei călugăriţe oglinzile sunt primejdioase, zise. Imaginea ta, conform regulilor, trebuie să se oglindească în şiragul de mătănii şi în cartea de rugăciuni. Nu ai nimic care să fie al tău: hainele, rufăria, până şi tampoanele igienice trebuie să le primeşti de la comunitate. Mântuirea sufletului tău nu tolerează individualisme, nici hotărâri personale.

Rămase tăcută, ca şi cum spusese tot ce avea de spus, şi făcu câţiva paşi spre fereastră, ridicând puţin rogojina. Lumina inundă deodată odaia, orbindu-l pe Quart.

— Am urmat regulile astea toată viaţa, adăugă ea. Şi aici, la Sevilla, mă supun în continuare lor, în ciuda acestei mici încălcări a legământului de sărăcie — se duse la oglindă şi îşi privi îndelung chipul. Am avut o problemă. Dumneavoastră o ştiţi, fiindcă Macarena mi-a spus că v-a povestit-o. O problemă de boală mai degrabă spirituală, decât fizică. Eram directoarea unui colegiu din Santa Barbara. În afara chestiunilor profesionale, nu schimbasem niciodată o vorbă cu episcopul diocezei mele. Dar m-am îndrăgostit de el, sau măcar aşa am crezut, ceea ce e acelaşi lucru… Iar când m-am văzut în faţa unei oglinzi, machiindu-mi discret ochii la cei patruzeci de ani ai mei pentru că el îşi anunţase vizita, am înţeles ce se întâmpla — îşi privi cicatricea de la încheietura mâinii înainte de a i-o arăta lui Quart, reflectată în suprafaţa de cristal. N-a fost o încercare de sinucidere, cum au crezut colegele mele, ci un acces de mânie. De disperare. Iar când am ieşit din spital şi le-am cerut sfatul superioarelor mele, tot ce au putut să-mi recomande au fost rugăciunile, disciplina şi exemplul surorii noastre Sfânta Therese de Lisieux.

Rămase un timp tăcută, frecându-şi încheieturile de parcă ar fi vrut să şteargă cicatricea.

— Vă amintiţi de Therese de Lisieux, părinte? adăugă pe când preotul încuviinţa în tăcere. Deşi suferea de tuberculoză şi dormea într-o chilie îngheţată, niciodată n-a cerut o pătură ca să lupte împotriva frigului nopţii, ci a fost în stare să suporte cu umilinţă chinurile bolii sale… Iar bunul Dumnezeu a răsplătit-o pentru atâta suferinţă chemând-o la El la vârsta de douăzeci şi patru de ani!

Părea să râdă foarte încet, printre dinţi, mijindu-şi ochii de parcă ar fi observat ceva, foarte departe de acolo, cu toate ridurile accentuându-i-se şi mai mult. Fusese o femeie atrăgătoare, gândi Quart. Încă mai era, într-un anumit fel. Se întrebă câţi clerici, bărbaţi sau femei, ar fi avut curajul să facă ce a făcut ea.

Gris Marsala se duse să se aşeze pe un scaun şi Quart rămase în picioare, cu haina descheiată şi mâinile în buzunare, sprijinindu-se de mobila cu cărţi şi casete şi privind-o. Ea îi adresă un zâmbet nespus de amar:

—Aţi vizitat vreodată un cimitir de călugăriţe, părinte Quart? Şiruri de lespezi mici aliniate, toate la fel. Şi, gravat pe ele, numele de călugărie, nu cel primit la botez. Deci tot ce au fost ele se reduce la apartenenţa la un ordin; restul n-are nicio valoare în ochii Domnului. E cu neputinţă să găseşti morminte care să inspire mai multă tristeţe. Se aseamănă cumva cu necropolele acelea de război, cu miile lor de cruci pe care scrie: „necunoscut”. Îţi dau o insuportabilă senzaţie de singurătate. Şi, de asemenea, întrebarea aceea de milioane: la ce bun?

Se juca distrată cu unul din macrameurile de pe braţele sofalei, şi deodată păru lipsită de apărare, nemaiavând nimic din siguranţa obişnuită care îi marca spusele şi gesturile. Quart îşi înfrâna impulsul de a se aşeza lângă ea; nu era vorba de milă, ci de oportunitate operativă. Poate că nu avea să se mai ivească niciodată un prilej ca acela de a lumina zonele de umbră ale lui Gris Marsala. Vorbi cu multă grijă, precum pescarul care nu întinde prea tare sfoara undiţei, pentru ca peştele să nu se sperie şi să fugă:

— Astea-s regulile. Dumneavoastră le ştiaţi când aţi intrat în cin.

Ea se uită la el de parcă ar fi vorbit în altă limbă.

— Când am intrat în cin nu cunoşteam sensul unor cuvinte ca „reprimare”, „intoleranţă” sau „neînţelegere” — clătină din cap. Or, asta e regula normală. Ca în *O mie nouă sute optzeci şi patru* al lui Orwell, cu ochiul Marii Surori asupra ta. Şi cu cât eşti mai tânără şi mai atrăgătoare, cu atât e mai rău. Şuşoteli, bârfe, grupuleţe, prietene preferate, gelozii, invidii… Ştiţi cum se spune: se strâng la un loc necunoscându-se, trăiesc neiubindu-se, mor nejelindu-se… Dacă o să ajung vreodată să nu mai cred în Dumnezeu, sper să cred în continuare în Judecata de Apoi. Ce mult mi-ar plăcea să le întâlnesc

acolo pe câteva dintre colegele mele şi pe toate superioarele!

— De ce v-aţi făcut călugăriţă?

— Asta începe să semene tot mai mult a confesiune generală. Nu v-am adus aici ca să-mi descarc conştiinţa… De ce v-aţi făcut preot? Vechea poveste cu tatăl sever şi cu mama prea afectuoasă?

Quart negă din cap, stânjenit. Nu acela era terenul pe care voise să aducă discuţia.

— Tatăl meu a murit când eram mic, zise.

— Aha. Alt caz de proiecţie oedipică, cum ar zice porcul ăla bătrân de Freud.

— Nu cred. Mă gândisem întâi să mă fac militar.

— Ce literar! Roşu şi negru — pusese macrameul pe genunchi şi îl împăturea grijuliu, o dată şi încă o dată, cu un gest distrat. Tatăl meu era gelos, dominator. Şi mi-era frică să-l dezamăgesc. Dacă veţi analiza atent anumite vocaţii feminine, mai cu seamă ale unor fete care au fost drăguţe, veţi descoperi mai des decât credeţi o angoasă de ani de zile provocată de hăituiala continuă a unui tată: bărbaţii nu urmăresc decât un singur lucru etc. Multe călugăriţe, ca mine de pildă, au fost învăţate de mici să aibă mare grijă cu bărbaţii, să nu-şi piardă controlul cu ei… Aţi fi surprins să aflaţi câte fantezii sexuale de-ale călugăriţelor se învârt în jurul temei frumoasei şi bestiei.

Se priviră lung, nemaiavând nevoie de cuvinte. Plutea acum între ei, simţi preotul, cea mai plăcută senzaţie oferită de condiţia pe care amândoi, într-un fel sau altul, o împărtăşeau. Acea solidaritate specială şi dureroasă care nu era posibilă decât între clericii ce se recunosc unii pe alţii într-o lume ostilă. O camaraderie făcută din ritualuri, subînţelesuri, intuiţie, instinct de grup şi singurătăţi paralele, comprehensibile. Singurătăţi împărtăşite.

— Ce poate face, adăugă Gris Marsala, o călugăriţă care la patruzeci de ani înţelege că a rămas aceeaşi fetiţă dominată de tatăl ei? O fetiţă care, din dorinţa de a nu-l dezamăgi, de a nu comite niciun păcat, şi-a asumat culpa cea mai gravă: aceea de a nu-şi fi trăit niciodată viaţa proprie… A făcut bine, său a fost iresponsabilă şi năucă atunci când, la optsprezece ani, a renunţat la dragostea pământească, ce include cuvinte ca „încredere”, „dăruire” şi „sex”? — îl observă pe Quart de parcă într-adevăr aştepta de la el un răspuns. Ce-i de făcut când gândurile astea îţi vin prea târziu?

— Nu ştiu, zise el prietenos şi sincer. Nu-s decât un preot infanterist, un pifan, fără prea multe răspunsuri în raniţă — îşi plimbă privirea prin încăpere, peste mobilele modeste şi peste calculator şi, întorcându-şi-o spre ea, schiţă un zâmbet. Poate să spargi o oglindă şi să-ţi cumperi apoi alta— făcu o pauză. E nevoie de mult curaj pentru asta.

Gris Marsala rămase un timp tăcută. Apoi despături la fel de grijuliu

macrameul, punându-l la loc pe braţul sofalei.

— Poate, zise în cele din urmă. Dar răsfrângerea imaginii nu mai e aceeaşi — era o disperată ironie în ochii ei limpezi când şi-i ridică din nou spre Quart. Puţine lucruri sunt mai tragice în viaţă decât să descoperi ceva la momentul nepotrivit.

Îl aşteptau la Casa Cuesta, punctuali, împrejurul mesei de sub reclama cu vapoarele de pe ruta Sevilla — Sanlucar — Mar, ca o bandă de răufăcători amărâţi cu o sticlă de La Ina în faţă.

— Sunteţi un dezastru, zise Celestino Peregil. Mă faceţi să par un neghiob.

Don Ibrahim se uita la scrumul trabucului său, gata să-i cadă pe vesta albă. Stătea încruntat şi îşi trecea, necăjit, un deget peste firele mustăţii pârlite, în timp ce Peregil îi muştruluia de zor. Lângă el, Potro del Mantelete nu-şi dezlipea ochii de pe suprafaţa mesei, dintr-un loc nedeterminat, situat aproximativ între mâna lui stângă, încă bandajată cu tifon şi unsă cu pomadă împotriva arsurilor, şi rotocolul umed de vin lăsat de paharul pe care tocmai şi-l ducea la gură. Niña Puñales era singura pe care ruşinea generală părea să n-o atingă, cu ochii ei negri de cântec popular absenţi, aţintiţi asupra unui afiş îngălbenit de pe perete — *Arena de tauri din Linares, 1947, Gitanillo de Triana, Manolete şi Dominguín* — şi cu mâinile-i lungi, negricioase şi descărnate cu unghii tot atât de roşii pe cât îi erau buzele şi cerceii de coral, cu brăţările de argint de la încheieturi zornăindu-i la fiecare dute-vino de la pahar la sticlă. Ea singură băuse mai mult de jumătate.

— V-am însărcinat cu treaba asta într-un ceas rău, adăugă Peregil.

Era furibund, într-o stare jalnică, cu nodul cravatei răsucit ca o frânghie şi cu un strat unsuros pe piele şi pe chelia unde se alesese praful din complicata arhitectură a părului dat cu fixativ şi întins pornind de la urechea stângă. Cu mai puţin de o oră înainte, Pencho Gavira măturase podelele cu el. Rezultate, imbecilule. Te plătesc să-mi vii cu rezultate, şi de-o săptămână tu freci mangalu'. Ţi-am dat şase milioane să rezolvi problema, şi tot pe loc batem pasul, şi-n plus apare ziaristul ăsta, Bonafé, care vrea neapărat să-şi bage nasul unde nu-i fierbe oala. Apropo, Peregil, de cum vom avea puţin timp la dispoziţie o să-mi povesteşti de-a fir-a-păr ce ai tu în comun cu individul ăsta, e clar? Şi-o să-mi povesteşti totul pe larg, pe şart şi cu de-amănuntul, nu de alta, dar miros că-i ceva putred în toată istoria asta. În ce priveşte chestiunea esenţială, îţi dau răgaz până miercuri să mi-o rezolvi. M-ai auzit? Până miercuri. Fiindcă joi nu vreau să mai intre în biserica aia nici Dumnezeu din cer. De nu, ai să-mi scuipi aici în palmă alea şase milioane bancnotă cu bancnotă, aşa să ştii. Anormalule. Pentru că asta eşti, un anormal.

— Chestiile cu popi poartă întotdeauna ghinion, preciza don

Ibrahim.

Peregil îl privi aspru:

—Voi purtaţi ghinion.

Potro stătea cu capul puţin plecat, ca atunci când era admonestat de arbitru sau când suporta cu stoicism băşcălia publicului în arenele încinse, cu praf şi cu soare.

— Treaba cu benzina, zise Niña Puñales, a fost un avertisment din cer. Flăcările Purgatoriului.

Continua să privească, absentă, ultimul afiş cu Manolete, şi o muscă ce băuse până atunci din rotocoalele de vin de pe masă i se plimba acum pe brăţările de argint. Don Ibrahim observă cu înduioşare profilul ei ţigănesc, machiajul care i se scorojea de jur împrejurul ridurilor de la ochi şi pe carminul buzelor şi simţi din nou incomoda povară a răspunderii. Potro, ridicându-şi capul, îi aruncă una din privirile lui de câine credincios. Fără îndoială că digerase deja acel „voi purtaţi ghinion" al lui Peregil şi aştepta un semn din partea lui ca să ştie cum aveau să reacţioneze. Don Ibrahim îl linişti dintr-o privire care se prelungi apoi, plină de melancolie, de la scrumul trabucului său la panamaua atârnată de spătarul scaunului alăturat, lângă bastonul pe care i-l dăruise Maria Felix. Şi ce se-ntâmplă, îşi zise trist şi clasicist, când Ulise, noaptea, teribil de lucid pe puntea corăbiei lui, aude apa mugind peste recifele de la prora şi simte în acelaşi timp aţintiţi asupră-i ochii încrezători ai argonauţilor săi pelasgi? Să vă văd acu' pe unde scoateţi cămaşa. Dacă i-ar fi citit gândurile, până şi ultimul argonaut ar fi sărit peste bord. Cu don Ibrahim în frunte.

— Un avertisment al cerului, admise el, susţinând părerea Niñei din respect şi din lipsă de argumente, pe când se străduia să împrumute înfăţişării sale adecvata gravitate homerică. La urma urmelor, nu poţi lupta contra elementelor.

— *Ozú*.

Peregil îşi rezumă opinia asupra avertismentelor cereşti printr-o blasfemie lungă şi barocă — având tangenţe cu presupusele izmene ale Fecioarei — care îl făcu să ridice capul, interesat, pe chelnerul ce spăla pahare în spatele tejghelei.

— Asta vrea să spună, îi descusu Peregil după ce îşi recapătă suflul, că v-aţi pleoştit? Că vă lăsaţi păgubaşi?

Don Ibrahim îşi duse la piept mâna cu inelul cu pecete fals, cu o demnitate exemplară. Când făcu aceasta, scrumul trabucului îi căzu în sfârşit pe burdihan.

— Aici nu se pleoşteşte nimeni.

— Nimeni, repetă Potro ca un ecou, nedezlipindu-şi ochii de pe podeaua ringului.

— Vorbe goale, zise Peregil. Nu mai avem timp. În biserica aia nu trebuie să se slujească joia viitoare.

Fostul fals avocat ridică mâna:

— Lăsând la o parte recipientul, sugeră el, să ne ocupăm de conţinut. Deşi din motive de conştiinţă ne-am hotărât să nu atentăm împotriva unei incinte sacre, nu există obstacole care să ne împiedice să ne ocupăm de elementul uman — trase cu plăcere din havană, văzând cum se ridică inelul de fum cubanez. Mă refer la preot.

— La care dintre cei trei?

— La paroh — don Ibrahim zâmbi cu jumătate de gură, confidenţial. Conform informaţiilor obţinute de Niñ a de prin vecini şi de la enoriaşe, vicarul cel tânăr o ia din loc mâine, marţi, astfel că titularul parohiei rămâne singur în faţa primejdiei — ochii lui înroşiţi şi trişti, fără gene de la episodul cu benzina, se opriră asupra omului lui Pencho Gavira. Mă urmăreşti, amice Peregil?

— Te urmăresc — Peregil se foi puţin în scaun, interesat. Dar nu ştiu încotro.

— Tu, sau cine o fi în spatele tău, nu vreţi să se ţină liturghie joia care vine… Corect?

— Corect.

— Păi, dacă nu-i popă, nu-i nici slujbă.

— Clar. Numai că deunăzi mi-aţi spus că aveaţi scrupule să-i rupeţi un picior bătrânului. Iar eu, între paranteze fie zis, sunt sătul până peste cap de conştiinţa voastră.

— N-avem de ce să ajungem până acolo — indianul se uită în jur, apoi la Potro şi la Niña, înainte de a coborî tonul, prudent. Închipuie-ţi că acest demn preot, acest venerabil slujitor al Domnului, dispare două-trei zile, fără nicio vătămare fizică.

O rază de speranţă lumina zâmbetul acolitului bancherului:

— Vă puteţi ocupa de asta?

— Sigur — don Ibrahim mai trase o dată din trabuc. Ceva curat, fără complicaţii, fără fracturi.

Doar că te va costa puţin mai mult.

Peregil îl privi cu neîncredere:

— Cu cât mai mult?

— Cu puţin, na, un fleac acolo — don Ibrahim îşi privi fugar complicii şi lansă o cifră la întâmplare: patru milioane jumate, pentru casa şi masa captivului.

Patru milioane şi jumătate nu mai însemnau mare lucru în situaţia dată, aşa că Peregil făcu un gest de acceptare. În momentul acela era mai încordat decât o arbaletă; dar dacă totul ieşea bine, Pencho Gavira n-avea să se târguiască pentru atâta lucru.

— Cum v-aţi gândit să faceţi?

Don Ibrahim privea pe geam spre arcul de cerc strâmt şi alb desenat de străduţa Inchiziţiei, neştiind bine dacă era cazul să dea detalii. Îi era cald, extrem de cald, în pofida vinului rece, şi tot ce îşi dorea era

să rămână doar în cămaşă şi să respire adânc. Luă evantaiul Niñei şi îşi făcu vânt. Naiba ştie cum se va termina toată tărăşenia asta.

— Există un locşor pe fluviu, anticipă el. O barcă unde s-a aciuat Potro. Îl putem reţine acolo pe preot până vineri, dacă vrei.

Peregil privi în ochii inexpresivi ai lui Potro şi se încruntă:

— O să iasă bine?

Don Ibrahim mai încuviinţă o dată, grav şi convins. Oricum, îşi zicea în clipa aceea, există momente în viaţă când omul devine prizonierul propriilor săi paşi; precum Cortes când a zis chestia aia cu „ăsta-i drumul spre Tenochtitlân", adică şo, fraţilor, pe ei şi spârcuiţi-i. Îşi făcu vânt cu evantaiul, ridicând puţin capul în căutare de aer proaspăt, de parcă i-ar fi venit din spate mirosul de fum al corăbiilor incendiate pe plajele din Veracruz.

— O să iasă bine.

Ca toţi oamenii când vor să se lase convinşi, Peregil era acum vizibil mai liniştit. Scoase un pachet de ţigări blonde americane şi îşi aprinse una.

— Sigur n-o să-i faceţi vreun rău babalâcului? Şi dacă va opune rezistenţă?

— S-avem pardon — don Ibrahim lansă o privire neliniştită cu coada ochiului spre Niña, apoi îşi lăsă mâna cu trabucul pe umărul lui Potro. Păi cum să-i facem aşa ceva!? Unui preot bătrân!? Unui un om sfânt!?

Peregil era întru totul de acord. Însă, le reaminti, trebuiau să-i supravegheze îndeaproape, în continuare, şi pe preotul de la Roma, şi pe, hm, doamna. Şi fotografiile. Mai cu seamă să nu uite de fotografii.

— Ştiţi că ideea nu-i rea? adăugă apoi, revenind la povestea cu parohul. Cum de v-a trecut prin cap?

În timp ce-şi mângâia rămăşiţele mustăţii, don Ibrahim îşi compuse un zâmbet pe jumătate măgulit, pe jumătate modest:

— Ne-am inspirat dintr-un film dat aseară la televizor: Prizonierul din Zenda.

— Mi se pare că l-am văzut.

Peregil îşi netezea părul care-i atârna după ureche, încercând să-şi camufleze din nou chelia. Era în cu totul altă dispoziţie. Mai mult, îi făcuse chelnerului semn să le aducă o a doua sticlă, pe care Niña Puñales o vedea sosind cu ochii ei impasibili, negri ca tăciunele, pe când unghiile-i lungi şi cojite mângâiau paharul gol din faţă.

— Ăla cu tipul azvârlit de amicii lui la închisoare, care după aia găseşte o comoară şi se răzbună pe ei?

Don Ibrahim neagă energic din cap. Între timp, chelnerul destupase sticla, şi vinul îngâna un cântecel, umplând paharele pe când Niña îl însoţea mişcând din buze în tăcere.

— Nu, zise. Ăsta-i Contele de Monte-Cristo. Eu vorbesc de cel cu

fratele ticălos care-l sechestrează pe rege ca să se încoroneze el, numai că apare Stewart Granger şi-l salvează.

— Ca să vezi — Peregil încuviinţa, bine dispus, uitându-se la Potro. Adevărul e că înveţi o groază de chestii de la televizor.

Honorato Bonafé avea o seamă de însuşiri porcine, şi nu doar sub aspectul moral al caracterului său. Când ajunse în penumbra răcoroasă a atriului bisericii, transpiraţia îi curgea şiroaie pe guşa rozalie, îmbibându-i gulerul cămăşii. Scoase o batistă din buzunar şi se şterse încet-încet, tamponându-se cu mânuţele lui moi şi mici, în timp ce privea ofrandele atârnate de perete, băncile îngrămădite pe o latură a naosului, schelele aflate de-a lungul zidurilor şi deasupra altarului principal. Se însera în Santa Cruz. Ultima lumină care intra prin vitraliile incomplete era aurie şi roşiatică, împrumutând o aură de mister figurilor scorojite şi prăfuite sculptate în lemn. Doi îngeri îşi fixau privirea în gol, iar statuile orante ale ducilor de Nuevo Extremo păreau oameni vii, pitulaţi în umbrele retablului.

Făcu câţiva paşi nesiguri privind bolta, amvonul şi confesionalul, a cărui uşă era deschisă. Nu era nimeni acolo, nici în sacristie. Merse până la grilajul de fier al criptei, se uită la treptele ce se afundau în întuneric, apoi se întoarse spre altar. Statuia Fecioarei se afla în nişa ei, înconjurată de tuburile şi de platformele schelelor. Bonafé o privi îndelung de jos, dar apoi, cu hotărârea celui care execută mişcări bine chibzuite dinainte, se îndreptă spre scara schelei şi urcă până la statuia aflată cam la cinci metri de sol. Lumina roşcată ce intra prin vitralii cădea pe efectul de perspectivă al sculpturii baroce, pe inima străpunsă de pumnale de pe piept, pe ochii de Dolorosa înălţaţi spre cer. Iar pe obraji, pe mantia albastră şi în cununa de stele care îi înconjura capul străluceau perlele căpitanului Xaloc.

Bonafé scoase încă o dată batista din buzunar, îşi şterse iar sudoarea de pe frunte şi de pe guşă, apoi se folosi de bucata de pânză ca să înlăture praful ce acoperea perlele, observându-le cu mare atenţie. Se întoarse să privească naosul pustiu al bisericii, înainte de a scoate din buzunar un mic briceag pe care îl deschise grijuliu. Apoi răzui uşor una din perlele montate în mantia statuii şi o studie un timp, gânditor. După câteva momente de nehotărâre, introduse vârful lamei în montură cu mare grijă, apăsând până desprinse perla din alveola ei. Era groasă, de dimensiunea unui bob mare de năut, şi o ţinu puţin în palmă înainte de a o lăsa să-i cadă în buzunarul hainei, cu un zâmbet mulţumit.

Lumina crepusculară intra prin Cristul fără trup din vitraliul spart, colorând în roşu stins picăturile de năduşeală de pe profilul flasc al lui Bonafé. Se mai folosi o dată de batistă ca să-şi şteargă faţa. Şi în momentul acela auzi un foşnet uşor în spatele lui, în timp ce o vibraţie

abia simţită se transmitea structurii schelei.

XI. Cufărul Carlotei Bruner

„Toată înţelepciunea lumii s-a adunat în ochii acestor păpuşi de ceară."

(Valery Larbaud, Poeme)

Pendula englezească bătu de zece ori când terminau desertul, şi Cruz Bruner le propuse să bea cafeaua la aer curat, în *patio*. Lorenzo Quart îi oferi ducesei braţul ca să iasă din sufrageria de vară unde cinaseră între busturile de marmură aduse cu patru secole în urmă de la ruinele Italicei, o dată cu mozaicul ce împodobea pardoseala *patio*-ului principal. Pe coridorul care îl înconjura, strămoşi cu expresie gravă, cu gulere plisate albe şi veşminte închise la culoare îi priviră trecând din portretele lor de sub tavanele cu ornamente de stuc în stil mudejar. Bătrâna doamnă, care era îmbrăcată în mătase neagră cu floricele albe doar la gât şi la manşete, i le arăta pe rând lui Quart, sprijinindu-se de braţul lui: un amiral al Mării-Ocean, cum se zicea pe atunci, un general, un guvernator al Ţărilor de Jos, un vicerege al Indiilor Occidentale. Trecând pe lângă felinarele cordobeze, umbra subţire a preotului se proiecta alături de cea măruntă şi puţin încovoiată a ducesei, printre arcele galeriei. Şi în urma lor, cu sandale în picioare, cu o rochie uşoară, de culoare închisă, ce-i cobora până la glezne, cu o pernă pentru mama ei în braţe şi un zâmbet tăcut pe buze, venea Macarena Bruner.

Se aşezară pe scaunele de fier vopsite în alb; Quart între cele două femei, lângă havuzul cu brâu de *azulejos* dispuse conform celor mai riguroase legi ale heraldicii. Glastrele umpleau *patio*-ul cu flori şi cu frunze verzi, iar parfumul de iasomie se insinua din lăstarii cruzi. Macarena mulţumi şi o expedie pe subretă după ce aceasta puse pe măsuţa de marchetărie tava cu serviciul pentru cafea, şi le dădu ea însăşi ceştile. Mai tare pentru Quart, mai slabă pentru ea. O Coca-Cola nu prea rece pentru mama ei.

— Ştiţi doar că acesta e drogul meu, zise bătrâna doamnă, răspunzând privirii interesate a lui Quart. Doctorii îmi interzic cafeaua.

Macarena făcu un gest de neputinţă către Quart:

— Doarme foarte puţin, şi dacă se culcă devreme se trezeşte pe la trei-patru dimineaţa. Băutura asta o face să stea trează până mai târziu. De aceea o bea aşa, cafeinizată. Toţi îi spunem că nu-i poate face bine, dar nu ne ascultă.

— De ce v-aş asculta? întrebă Cruz Bruner. Băutura asta e singurul lucru care îmi place din America de Nord.

Macarena o privi cu un reproş blând:

— Şi Gris îţi place, mamă.

— E adevărat, admise bătrâna doamnă între două sorbituri. Dar ea e din California: cum s-ar zice, aproape o spaniolă de-a noastră.

Macarena se întoarse spre Quart, care ţinea farfurioara şi ceaşca într-o mână, iar cu cealaltă mesteca în cafea cu linguriţa:

— Ducesa crede că în California bogătaşii încă mai poartă costume de călăreţi mexicani, că părintele evanghelizator *fray* Junipero Serra mai predică prin biserici şi că Zorro tot mai călăreşte pe-acolo bătându-se în săbii pentru nevoiaşi.

— Şi ce, nu-i aşa? întrebă Quart, amuzat. Cruz Bruner făcu un viguros gest afirmativ.

— Aşa ar trebui să fie — zise, apoi îşi privi fiica de parcă spusele preotului erau decisive. La urma urmelor, stră-străbunicul tău Fernando a fost guvernatorul Californiei înainte ca ţinutul acela să ne fie luat cu japca.

O spuse cu aplombul sângelui ei şi al gravilor cavaleri zugrăviţi în portretele de pe coridor; s-ar fi zis că ditamai California le fusese luată cu japca direct ei şi familiei sale. Era ciudat amestecul de familiaritate şi toleranţă politicoasă, puţin trufaşă, cu care Cruz Bruner li se adresa semenilor ei, cu toată acea lungă istorie defilându-i tăcut în ochii înroşiţi, lucizi şi trişti în care izbucnea zâmbetul, subit ca pocnetul unui geam spart. Quart observă mâinile şi faţa pline de zbârcituri, cu pete maronii de bătrâneţe; pielea uscată şi fina linie roz pal care trasa conturul imaginar al unor buze veştede. Părul alb cu reflexe albăstrii, colierul de perle mici în jurul gâtului, evantaiul lui Romero de Torres. Abia dacă mai existau pe ici, pe colo femei ca aceasta. Cunoştea câteva supravieţuitoare — doamne singuratice care îşi preumblau timpul pierdut şi nostalgiile prin sătucuri de pe Coasta de Azur, matroane din vechea şi mohorâta aristocraţie italiană, relicve central-europene uscate, cu sonore nume de familie austro-ungare, pioase *sefioras* spaniole — şi ştia că din tiparul original rămăseseră foarte puţine, iar Cruz Bruner era dintre ultimele. Fiii şi fiicele lor erau de obicei mai mult sau mai puţin nişte rataţi, fie prada facilă a ziarelor de scandal, fie trebăluind de la nouă la şase într-un birou ori la o bancă, patronând onorific restaurante, magazine sau discoteci la modă şi făcând jocul bancherilor sau al politicienilor de care depindea subvenţia lor. Studiau în Statele Unite, călătoreau la New York mai de grabă decât la Paris sau la Veneţia, nu ştiau franţuzeşte şi se căsătoreau cu oameni divorţaţi, cu manechine sau cu venetici a căror unică memorie consta în cifrele unui cont curent nou-nouţ, rod al unor speculaţii financiare sau al unor lovituri la bursă. Ea însăşi spusese asta în timpul cinei, cu un surâs şi o sclipire de umor inteligent, mucalit. Ca balenele şi focile, aparţin şi eu unei specii ameninţate: aristocraţia.

— Unele lumi nu sfârşesc într-un cutremur, nici într-un vacarm

nemaipomenit — septuagenara îl privea pe Quart cu îndoială, întrebându-se dacă era în stare să-i înţeleagă vorbele. Se mulţumesc să se stingă în tăcere, cu un discret „au”.

Îşi îndreptă perna la spate înainte de a amuţi câteva minute, ascultând. Cântau greierii în grădină, lângă zidul mănăstirii de alături, şi o paloare difuză pe cer anunţa ivirea lunii.

— În tăcere, repetă.

Quart o privi pe Macarena. Primea din spate lumina felinarelor galeriei şi avea jumătate de chip în întuneric, sub părul care îi alunecase pe un umăr. Îşi încrucişa picioarele pe sub rochia lungă de bumbac, închisă la culoare, oferind privirii numai sandalele. Fildeşul colierului îi lucea stins la gât.

— Nu este cazul bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas, se aventură Quart. Decăderea ei chiar că face mult zgomot.

Macarena nu spuse nimic. Mama ei însă clătină uşor din cap:

— Nu toate lumile se resemnează să dispară, murmură ea.

Comentariul suna ca un suspin.

— Dumneavoastră nu aveţi nepoţi, zise Quart.

Se strădui s-o spună pe un ton neutru, întâmplător. Care să nu poată fi luat nici ca o provocare, nici ca o impertinenţă, deşi avea ceva din amândouă. Dar Macarena rămase impasibilă şi Cruz Bruner fu cea care vorbi, privindu-şi fiica.

— Aveţi drepate. Nu am.

Urmă o tăcere pe care el o suportă cu nădejdea că nu-şi greşise ţinta. Acum Macarena îşi înălţase faţa, iar fragmentul de lună de peste streaşină îi lumina privirea ostilă fixată asupra lui Quart.

— Asta nu e treaba dumneavoastră, zise în cele din urmă, foarte încet.

— Poate că nu-i nici a mea, admise ducesa, venind în ajutorul oaspetelui său. Dar e păcat.

— De ce ar fi păcat? — tonul Macarenei era tăios ca un brici; i se adresa mamei ei, dar continua să-l privească pe preot. Uneori e mai bine să nu laşi nimic în urmă — făcu un gest violent, exasperat, dându-şi părul la o parte. Sunt fericiţi soldaţii aceia care pleacă la război cu tot ce au: cu calul şi sabia lor, sau cu puşca. Fără să lase în urmă pe cineva pentru care să-şi bată capul sau să sufere.

— Ca unii preoţi, conchise Quart, care nici el n-o scăpa din ochi.

— Poate — Macarena râdea acum fără chef; foarte departe de râsul ei sincer, de băiat. Trebuie să fie minunat să te simţi atât de iresponsabil şi de egoist. Să-ţi alegi o cauză care să-ţi placă sau să-ţi convină, cum face Gris. Sau dumneavoastră. Nu una care se moşteneşte sau îţi este impusă.

Ultimele cuvinte lăsară în urma lor o dâră de amărăciune. Cruz Bruner îşi încrucişa degetele în jurul evantaiului:

— Nimeni nu te-a obligat să te ocupi de biserica asta, fata mea. Nici să faci din ea o chestiune personală.

— Te rog, mamă. Ştii mai bine ca oricine că există obligaţii pe care nu le alegi, dar care îţi revin ineluctabil. Cufere pe care nu le deschizi fără urmări… Există vieţi călăuzite de fantome.

Ducesa mişcă evantaiul cu un pocnet sec.

— Aţi auzit-o, părinte. Cine a zis că eroinele romantice au dispărut?

Îşi făcu vânt cu evantaiul, înainte de a-l închide brusc, cu gândul în altă parte. Se uita, absorbită, la zgârieturile de pe degetele preotului.

— Dar fantomele nu dor decât în tinereţe. Timpul le înmulţeşte, e drept; însă le şi atenuează efectele: durerea devine melancolie. Toate fantomele mele plutesc pe un lac de untdelemn — îşi lăsă privirea să-i rătăcească lin peste arcele în stil *mudejar* ale *patio*-ului, peste havuzul cu *azulejos* şi peste luna care urca în dreptunghiul de cer negru-albăstriu. Nici măcar nu mă mai dor — se uită la fiica ei. Poate doar tu mă dori. Aşa, puţin.

Bătrâna doamnă îşi înclină capul cu un gest identic cu al Macarenei şi deodată Quart descoperi pe faţa ei trăsăturile familiare ale fiicei. Fu o viziune rapidă, care îi dezvălui subit, printr-un salt de treizeci sau patruzeci de ani, viitorul frumoasei femei care stătea lângă el, privindu-l tăcută pe când o asculta pe mama sa. Totul soseşte, îşi zise Quart. Şi totul se sfârşeşte.

— Un timp am crezut în căsnicia fiicei mele, continua să spună Cruz Bruner. Asta mă consola, la gândul că mai devreme sau mai târziu o voi lăsa singură pe lume. Octavio Machuca şi cu mine am fost de acord că Pencho era ideal: isteţ, arătos, de viitor… Era foarte îndrăgostit de Macarena, şi sunt sigură că mai e şi acum, în pofida a tot ce a urmat — buzele inexistente ale ducesei se încreţiră. Dar din senin, de la o zi la alta, totul s-a schimbat — îşi privi fiica în treacăt. Fata şi-a părăsit căminul şi s-a întors la mine.

Tonul bătrânei căpătase o nuanţă de reproş, dar Macarena era la fel de impasibilă. Quart sorbi pentru ultima dată din ceaşcă şi o lăsă pe măsuţă. Avea bine cunoscuta senzaţie că trecea foarte aproape de nişte certitudini, dar fără să le capteze.

— Nu îndrăznesc să întreb de ce, se aventură el.

— Nu îndrăzniţi — Cruz Bruner îşi făcea vânt cu evantaiul, privindu-l ironic. Nici eu nu îndrăznesc. Mai demult aş fi numit toate astea o nenorocire; dar acum nu ştiu ce e mai bine… Sunt penultima din stirpea mea, cu aproape trei sferturi de secol în cârcă şi cu o galerie de portrete de strămoşi pe care nimeni nu-i mai respectă, nu-i mai detestă, nu-i mai iubeşte. De care nimeni nu-şi mai aminteşte.

Luna ajunse în mijlocul dreptunghiului de cer. Cruz Bruner ceru să fie stinse toate felinarele. Lumina deveni de un albastru argintiu, cu albul *patio*-ului — desenele de pe *azulejos,* scaunele, tonurile palide ale

mozaicului de pe jos — reliefându-se în penumbră de parcă ar fi fost ziuă.

— E ca şi când ai trece o linie, continuă ducesa, şi Quart pricepu că îşi urma firul ideii. Şi, văzută de dincolo de ea, lumea ar fi diferită.

— Şi ce-i dincolo?

Bătrâna îl privi, mimând surpriza:

— În gura unui preot, aceasta este o întrebare neliniştitoare… Eu şi femeile din generaţia mea credem că domniile voastre aveţi răspunsuri la toate. Când îi ceream sfaturi fostului meu confesor, decedat de mult, în legătură cu escapadele amoroase ale soţului meu, întotdeauna îmi recomanda resemnare, rugăciuni şi să-mi închin durerea lui Isus Cristos. După el, viaţa particulară a lui Rafael urma o direcţie, iar mântuirea mea, cu totul alta. Nu aveau nimic în comun.

Se uita când la fiica sa, când la Quart, iar el se întrebă ce sfaturi conjugale i-o fi dat don Priamo Macarenei.

— De partea aceasta a liniei, urmă Cruz Bruner, reluând ideea, există un fel de curiozitate dezinteresată. O duioşie tolerantă faţă de cei ce vor ajunge oricum aici, mai devreme sau mai târziu, şi nu ştiu asta.

— Ca fiica dumneavoastră?

Bătrâna se gândi o clipă:

— Da, zise în fine şi îl privi pe Quart cu interes. Sau ca dumneavoastră înşivă. Nu veţi fi întotdeauna preotul arătos care le atrage pe enoriaşe.

Quart ignoră aluzia. Continua să treacă foarte aproape de certitudini, fără succes însă.

— Şi ce au toate acestea în comun cu părintele Ferro? Care e viziunea lui din partea cealaltă?

Bătrâna sugeră printr-un gest că nu avea idee. Discuţia aceea începea să o plictisească.

— Va trebui să-l întrebaţi pe el. Mi se pare că don Priamo nu este nici tandru, nici tolerant. Însă e un preot cinstit, iar eu cred în preoţi. Cred în Biserica catolică, apostolică şi romană şi nădăjduiesc să-mi mântui sufletul în viaţa de apoi — îşi atinse bărbia cu evantaiul închis. Cred până şi în preoţi ca dumneavoastră, care nu slujesc la altar şi nu fac nimic din toate astea; ba până şi în cei ce poartă blugi şi tenişi, ca părintele Oscar… In lumea aceea dispărută din care mă trag, un preot însemna mult. Pe de altă parte — se uită la fiica ei —, Macarena ţine foarte mult la don Priamo, iar eu cred în Macarena. Îmi place s-o văd purtându-şi bătăliile personale, chiar dacă uneori n-o înţeleg. Bătălii imposibile când eu aveam vârsta ei.

Quart reflecta asupra integrităţii parohului de la Nuestra Señora de las Lágrimas. Era a doua oară în ultimele două zile când auzea proclamându-se cinstea aceea; numai că asta venea în contradicţie cu

referatul despre Cillas de Ansó. Se uită la ceas:

— Părintele Ferro o fi acum la observator?

— E prea devreme, răspunse Cruz Bruner. De obicei urcă acolo ceva mai târziu, pe la unsprezece… Aţi vrea să-l aşteptaţi?

— Da. Sunt câteva lucruri pe care mi-ar plăcea să le comentez cu el.

— Excelent. În felul acesta ne vom bucura mai mult timp de compania dumneavoastră — cântau din nou greierii, şi bătrâna doamnă asculta atentă, întoarsă pe jumătate spre grădină. Aţi aflat cine v-a trimis ilustrata noastră?

Se întoarse să-l privească abia după ce formulase întrebarea; Quart îşi dusese mâna la buzunarul interior al hainei şi lăsase pe masă vederea pe care căpitanul Xaloc nu o primise.

— N-am nici cea mai vagă idee — simţea că Macarena îl observă. Dar acum ştiu măcar cine erau personajele şi ce înseamnă răvaşul acesta.

— Chiar ştiţi? — Cruz Bruner deschidea şi închidea evantaiul; în sfârşit, atinse cu capătul lui dreptunghiul de carton de pe masă. Dacă-i aşa, atunci, în timp ce îl aşteptaţi pe don Priamo, poate cel mai bine ar fi să puneţi la loc ilustrata în cufărul Carlotei.

Quart se uită la cele două femei, nehotărât. Macarena se ridicase şi aştepta, nemişcată, cu vederea în mână şi cu luna desenându-i în tonuri pale conturul părului şi umerilor. Se ridică şi el şi o urmă de-a lungul *patio*-ului şi al grădinii.

Când urcară în porumbar, câţiva norişori atingeau partea de jos a lunii, iar lumina aceea voalată conferea o aparenţă de irealitate oraşului de la picioarele lor. Acoperişurile din Santa Cruz se înşirau ca un vechi decor de teatru, în planuri de umbre întrerupte din loc în loc de lumina unei ferestre, de un felinar îndepărtat aflat pe o străduţă îngustă ivită printre două streşini, de o terasă unde rufele puse la uscat atârnau ca nişte giulgiuri în noapte. Giralda se înălţa luminată în fundal, de parcă ar fi fost pictată pe o cortină neagră, iar campanila bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas părea foarte apropiată, la o aruncătură de băţ, dincolo de lungile brizbizuri albe care se legănau uşor în aer.

— Nu este briza fluviului, ci a mării, zise Macarena. Bate noaptea dinspre Sanlúcar.

Apoi căută cu degetele în stânga decolteului şi, scoţând bricheta de sub breteaua sutienului, îşi aprinse o ţigară. Fumul se destramă pe sub arcadele odăii, ameţind insectele nocturne care roiau în jurul lămpii aprinse, în spaţiul de lumină proiectat de aceasta lângă cufărul deschis.

— Asta-i tot ce-a mai rămas din Carlota Bruner, zise.

În cufăr erau cutii lăcuite, mătănii din jais, o figurină de porţelan,

evantaie stricate, o mantilă de dantelă foarte veche şi uzată, ace de pălărie, balene pentru corsete, o gentuţă din inele fine de argint, un binoclu de operă cu plăcuţe de sidef, veştedele flori de pânză, hârtie şi ceară ale unei pălării, albume pentru poze şi cărţi poştale, vechi reviste ilustrate, mici tocuri şi truse din piele şi carton, nişte mănuşi ciudate din piele de căprioară, roşii şi lungi, cărticele de poezie şi caiete de şcoală hărtănite, ciocănele fusiforme de lemn pentru făcut dantele, o coadă de păr şaten foarte deschis de aproape trei palme lungime, un catalog al Expoziţiei Universale de la Paris, o bucată de coral, o gondolă în miniatură, un vetust ghid turistic cu ruinele Cartaginei, un pieptene de baga de prins părul, un presse-papier de cristal cu un căluţ de mare în interior, câteva monede romane antice şi altele de argint cu efigia lui Isabel a Il-a şi a lui Alfonso al XII-lea. Pachetul de scrisori era gros, legat cu o panglică. Quart calculă că se aflau acolo peste cincizeci: cam două treimi erau plicuri ce conţineau foi îndoite în trei, restul fiind cărţi poştale. Cerneala aproape că se ştersese de pe hârtia gălbejită şi sfărâmicioasă, trecând de la negru sau albastru la o culoare sepia diluată, care uneori devenea ilizibilă. Niciuna nu era ştampilată şi toate erau scrise cu literele acelea înclinate, fine şi englezeşti, ale Carlotei. Adresate căpitanului don Manuel Xaloc, portul Havana, Cuba.

— Nu există niciuna de la el?

— Nu — îngenuncheată în faţa cufărului, Macarena luă câteva scrisori şi le observă, cu ţigara fumegându-i între degete. Străbunicul meu le ardea de cum i le dădeau de la poştă. Mare păcat. Ştim ce-i scria ea, dar nu şi ce-i spunea el. Aşezat în unul din vechile jilţuri de piele, cu rafturile pline de cărţi în spate, Quart aruncă o privire peste cărţile poştale. Toate erau ilustrate cu Sevilla, ca aceea primită de el: podul Trianei, portul cu Turnul de Aur şi cu o goeletă amarată în faţa lui, un afiş al bine cunoscutului târg sevillan, reproducerea unui tablou din catedrală. Te aştept, te voi aştepta mereu, cu toată dragostea mea, a ta pe vecie, aştept veşti de la tine, te iubeşte Carlota. Scoase o scrisoare dintr-un plic. Data din susul paginii era 11 aprilie 1896:

Dragă Manuel,

Nu mă pot resemna să trăiesc fără veşti de la tine. Am siguranţa că familia mea îmi controlează corespondenţa, fiindcă ştiu că nu m-ai uitat. E ceva în inima mea, un mic tic-tac ca al ceasului tău, care îmi spune că scrisorile mele şi speranţa mea nu se pierd în deşert. Răvaşul acesta ţi-l voi trimite printr-o slujnică pe care o ştiu credincioasă, şi sper ca vorbele mele să ajungă la tine. Prin ele îmi reînnoiesc mesajul de dragoste şi promisiunea de a te aştepta neîncetat, până când te vei întoarce în sfârşit.

Ce lungă este aşteptarea, iubitule! Timpul trece, iar eu tot aştept ca

vreuna din velele albe care vin pe fluviu în sus să mi te aducă. Viaţa trebuie să fie, până la urmă, darnică cu cei care suferă atât de mult din cauză că au încredere în ea. Uneori mă lasă puterile, şi plâng, şi sunt deznădăjduită, şi îmi vine a crede că nu te vei întoarce niciodată. Că m-ai uitat, în ciudă jurămintelor tale. Vezi cât de nedreaptă şi de proastă pot deveni?

Te aştept mereu, zi de zi, în turnul din care te-am văzut plecând. La ora siestei, când toţi dorm şi casa rămâne tăcută, vin aici sus şi mă aşez în balansoar să privesc fluviul pe care vei veni. E foarte cald, şi ieri mi s-a părut că văd mişcându-se galioanele pictate în tablourile de pe scară. Şi am visat copii jucându-se pe o plajă. Cred că este un semn bun. Poate că în clipele acestea eşti deja în drum spre "mine.

Întoarce-te degrabă, dragostea mea. Simt nevoia să-ţi aud râsul şi să-ţi văd dinţii albi şi mâinile brune şi puternice. Şi să te văd privindu-mă cum ştii tu să mă priveşti. Şi să-ţi reînnoieşti sărutul acela pe care mi l-ai dat o dată. Te rog, întoarce-te. Te implor. Intoarce-te, sau voi muri. Simt că am început deja să mor pe dinăuntru.

Cu toată dragostea mea,

Carlota

— Manuel Xaloc n-a citit niciodată scrisoarea asta, zise Macarena. Nici pe celelalte. Niciuna măcar. Ea şi-a mai păstrat minţile încă jumătate de an, apoi s-a cufundat în întuneric. Nu exagera cu nimic: încet şi sigur, murea pe dinăuntru. Iar când, în sfârşit, el a venit s-o vadă şi s-a aşezat în patio cu uniforma lui albastră cu butoni auriţi, Carlota murise. Cea care se mişca pe dinaintea lui, nemaifiind în stare să-l recunoască, era o umbră.

11 de Abril de 1396

Querido Manuel:

No me resigno a vivir sin noticias tuyas. Tengo la seguridad de que mi familia intercepta tus cartas, pues se que no me has olvidado. Hay algo en mi corazón, un pequeño tic-tac como el de tu reloj, que dice que mis cartas y mi esperanza no viajan al vacío. Voy a enviarte esta con una doncella, que creo segura, y espero que mis palabras lleguen a ti. Con ellas te renuevo mi mensaje de amor y mi promesa de aguardarte siempre, hasta que regreses por fin.

¡Que larga es la espera, corazón! Pasa el tiempo y vivo aguardando que una de las velas blancas que veo ahí arriba te traiga contigo. La vida tiene forzosamente que ser, al final, generosa con los que tanto sufren por confiar en ella. A veces me faltan las fuerzas, y lloro, y me desespero, llego a creer que no volverás nunca.

Que me has olvidado a pesar de tu juramento. ¿Hay que injusta y estúpida puedo llegar a ser?

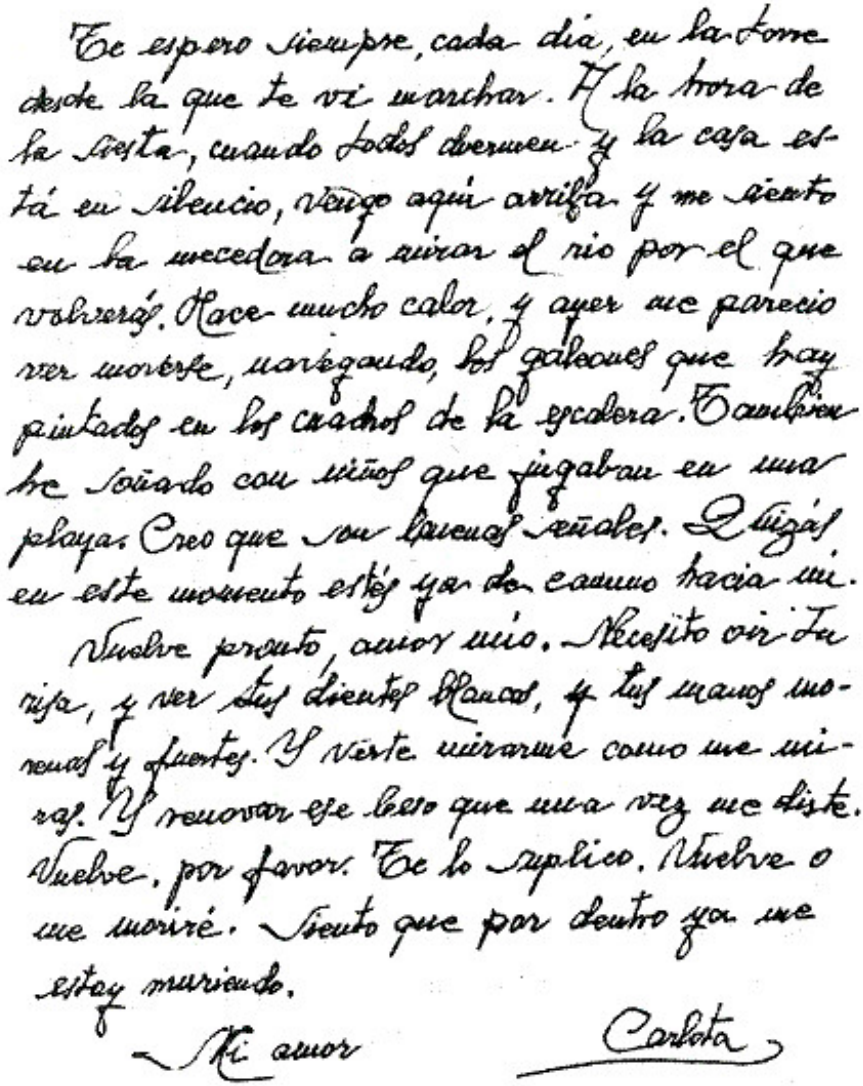
Te espero siempre, cada día, en la torre desde la que te vi marchar. A la hora de la siesta, cuando todos duermen y la casa está en silencio, vengo aquí arriba y me siento en la mecedora a mirar el río por el que volverás. Hace mucho calor, y ayer me pareció ver moverse, navegando, los galeones que hay pintados en los cuadros de la escalera. También he soñado con niños que jugaban en una playa. Creo que son buenas señales. Quizás en este momento estés ya de camino hacia mí.

Vuelve pronto, amor mío. Necesito oír tu risa, y ver tus dientes blancos, y tus manos morenas y fuertes. Y verte mirarme como me mirabas. Y recordar ese beso que una vez me diste. Vuelve, por favor. Te lo suplico. Vuelve o me moriré. Siento que por dentro ya me estoy muriendo.

Mi amor

Carlota

Quart îndoi scrisoarea, culcând-o la loc în mormântul ei de hârtie îngălbenită, printre celelalte plicuri ca nişte lespezi funerare aşternute peste mesajele aruncate orbeşte, în gol, către beznă şi neant. Se simţea stângaci, încurcat, aproape vinovat de a fi violat, amestecându-se, intimitatea unui dialog tainic făcut din strigăte de ajutor, din cuvinte de iubire care nu primiseră nicicând răspuns. Scrisoarea aceea îi producea o nedefinită ruşine. O tristeţe nesfârşită.

— Vreţi să mai citiţi? întrebă Macarena.

Quart făcu semn din cap că nu. Briza ce urca dinspre Sanlúcar pe Guadalquivir agita brizbizurile, descoperind din când în când silueta

neagră a campanilei bisericii. Macarena se aşezase pe jos, sprijininduse de cufăr, şi recitea unele scrisori la lumina lămpii care scotea reflexe întunecate din pletele negre ce îi acopereau pe jumătate chipul. Quart admiră curba gâtului, pielea bronzată a decolteului şi a începutului umerilor, picioarele goale în sandalele de piele. Degaja o senzaţie de căldură atât de intensă, încât trebui să se stăpânească să nu întindă mâna ca să-i atingă gâtul cu degetele.

— Uitaţi-vă la asta, zise ea.

Îi întindea o pagină manuscrisă: schiţa unei nave cu un text dedesubt, purtând amprenta de neconfundat a scrisului Carlotei. Avea un titlu: *Iahtul armat Manigua.* În continuare se înşiruiau caracteristicile tehnice ale navei, şi era evident că fusese copiată dintr-o revistă din vremea aceea.

— Mapa asta datează de mai târziu, zise Macarena, dându-i o mapă de carton legată cu panglici. Bunicul meu a pus-o aici, înăuntru, după ce a murit Carlota. E celălalt epilog al poveştii.

Yate armado "KANIGUA"
Capitán don Manuel Xabo

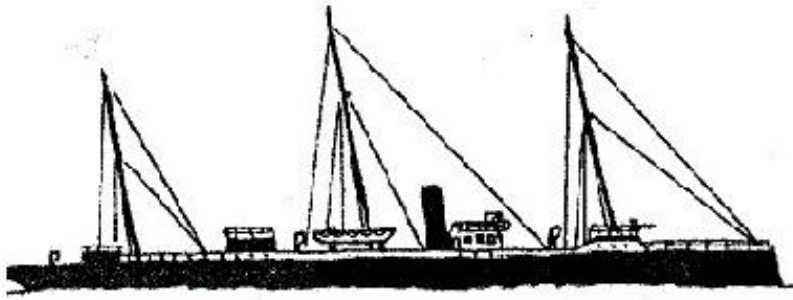

1886	Año de construcción. Inglaterra
321	Toneladas de desplazamiento
47	Eslora
2,2	Calado
1.800	H.P Fuerza Motriz
22	Nudos
Autonomía	1.800 millas a 10 nudos
Armamento	2 de 47 (a proa y popa) 1 de 75 (en el centro)
Dotación	27 hombres (3×4 artillería)

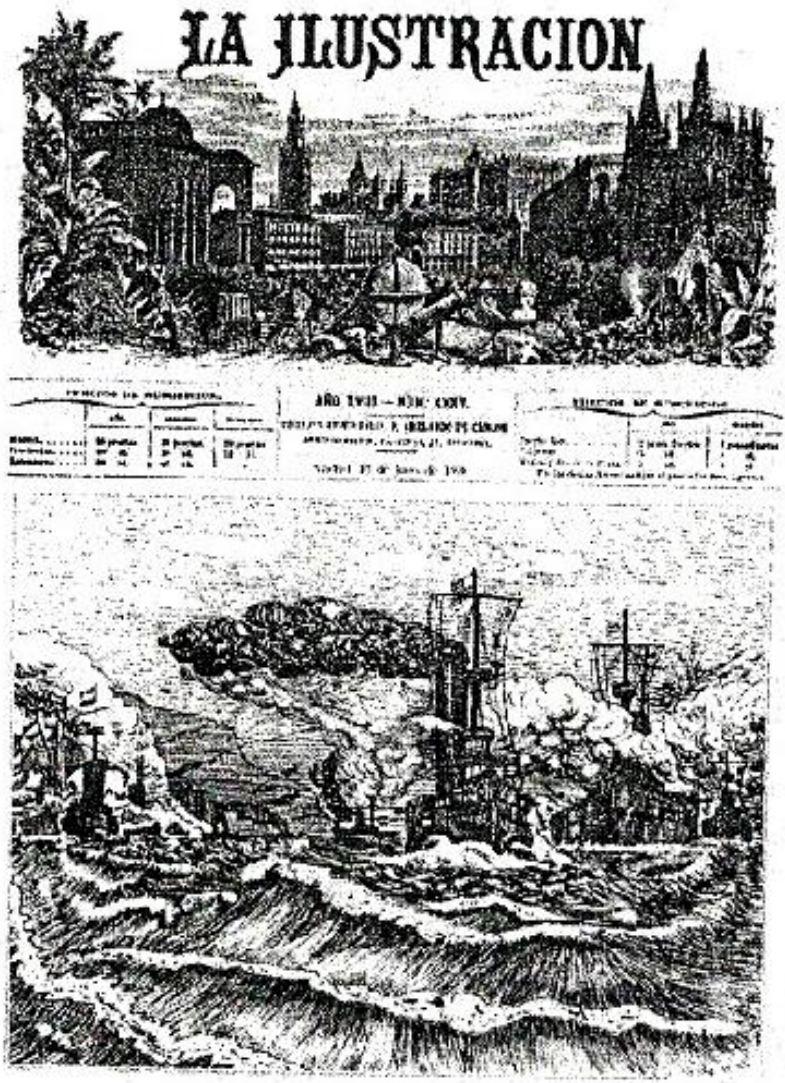

Quart deschise mapa. Conţinea vechi tăieturi din ziare şi reviste ilustrate, şi totul se referea la sfârşitul războiului din Cuba contra Statelor Unite şi la dezastrul naval din 3 iulie 1898. O copertă a revistei *La Ilustracion* reconstituia într-o gravură artistică distrugerea escadrei amiralului Cervera. Mai erau acolo o pagină cu relatarea bătăliei, un plan al coastei din zona Santiago de Cuba, gravuri cu

principalii comandanţi şi ofiţeri morţi în luptă; şi, printre ei, Quart găsi ce căuta. Nu era de foarte bună calitate, şi legenda pusă acolo de cel ce făcuse ilustraţia recunoştea aceasta: „realizat după mărturii demne de crezare”. Portretul reproducea trăsăturile unui bărbat plin de prestanţă, cu gulerul vestonului încheiat până sus peste un fular de mătase albă şi cu o expresie melancolică. Era singurul care purta haine civile, şi părea că desenatorul voise să sublinieze prin aceasta apartenenţa lui accidentală la escadra lui Cervera. Era tuns scurt şi avea nişte mustăţi groase, unite cu nişte favoriţi la fel de stufoşi: *Căpitanul de marină comercială Don Manuel Xaloc Ortega, comandantul navei Manigua.* Îl desenaseră privind undeva peste umărul lui Quart, de parcă în fond puţin îi păsa că figurează printre eroii războiului din Cuba. Mai jos, pe aceeaşi pagină, era şi textul:

… In timp ce bastimentul Infanta Maria Teresa, după ce suportase aproape o oră focul concentrat al escadrei nord-americane, eşua lângă coastă pradă flăcărilor, restul navelor spaniole ieşeau una după alta din portul Santiago, între forturile El Morro şi Socapa, fiind primite imediat de o densă concentrare de artilerie a cuirasatelor şi crucişătoarelor lui Sampson, a căror superioritate de foc şi de blindaj era covârşitoare. Cu turelele sale scoase din funcţie, cu punţile şi suprastructura ciuruite şi cu un enorm număr de morţi şi de răniţi la bord, cu babordul în flăcări, Oquendo trecu prin faţa locului unde eşuase vasul său amiral şi, nemaiputând continua să navigheze, cu comandantul său (căpitanul de navă Lazaga) mort, eşua la rându-i la o milă depărtare spre vest, ca să nu cadă în mâinile duşmanului.

Vizcaya şi Cristdbal Colon forţară maşinile navigând paralel cu coasta, împinse acolo de potopul de foc nord-american. Trecură pe lângă tovarăşele lor distruse, ai căror supravieţuitori încercau să atingă coasta înot. Mai rapid, Colan o luă înainte, pe când nefericita Vizcaya rămânea sub focul tuturor unităţilor inamice. Nava întreagă arse şi, după ce comandantul ei (căpitanul de navă Eulate) încercă să se ciocnească de cuirasatul Brooklin, se împotmoli sub intensul foc al bastimentelor Iowa şi Oregon, cu pavilionul arzând, pentru că nu fusese coborât. Veni apoi rândul lui Colan (căpitan de navă Diaz Moreu), care la ora unu p.m., încolţit de patru nave nord-americane, lipsit de apărare fără artileria grea, a fost îndreptat spre coastă şi scufundat de propriu-i echipaj. În acelaşi timp, ceva mai întârziate şi fără nicio nădejde de supravieţuire, ieşeau din port una după alta unităţile uşoare ale escadrei, contratorpiloarele Pluton şi Furor, cărora în ultima clipă li se alăturase iahtul armat Manigua, al cărui comandant (căpitanul de marină comercială Xaloc) refuzase să rămână la adăpostul portului, unde nava i-ar fi fost capturată o dată cu oraşul aflat pe punctul de a se preda. Aceste mici unităţi, conştiente de imposibilitatea de a scăpa, se îndreptară făţiş spre cuirasatele şi

crucişătoarele nord-americane. Pluton (locotenent de navă Vâzquez) eşua după ce fu rupt în două de un proiectil uriaş tras de Indiana, iar Furor (comandant Villaamil) fu scufundat de focul aceluiaşi cuirasat şi al lui Gloucester. În ce îl priveşte, uşorul şi rapidul Manigua ieşi ultimul din portul Santiago când coasta era deja un lanţ de nave spaniole eşuate şi în flăcări, arboră o insolită flamură neagră alături de pavilionul naţional, înconjură bancurile de nisip de la Diamante sub focul inamic şi, fără nicio şovăială, se aruncă asupra celei mai apropiate unităţi inamice, care era cuirasatul Indiana. Astfel, Manigua naviga trei mile apropiindu-se în zigzag de cuirasat, suportă o avalanşă de foc şi se scufundă la ora unu şi jumătate p.m., cu puntea măturată de schije şi incendiat de la prova la pupa, când încă mai încerca să-şi abordeze duşmanul…

Quart puse tăietura din presă la locul ei, în mapă, şi pe aceasta în cufăr, cu restul documentelor. Acum ştia la ce se uitau ochii indiferenţi ai căpitanului Xaloc din portretul publicat în revistă: la tunurile cuirasatului Indiana. Timp de o clipă îl văzu ţinându-se bine de balustrada punţii, în bubuitul asurzitor al namilelor de tunuri şi în fumul vasului său incendiat, hotărât să-şi sfârşească atunci şi acolo lunga călătorie spre nicăieri.

— Carlota a aflat vreodată?

Macarena răsfoia paginile unui vechi album cu poze:

— Nu ştiu. În iulie 1898 îşi pierduse deja complet minţile, aşa că n-avem idee ce-or fi însemnat toate astea pentru ea. Cred că i-au ascuns ştirea. Oricum, a continuat să vină aici sus şi să aştepte până în ziua morţii.

— Ce poveste tristă!

Ea ţinea albumul deschis la o pagină anume şi i-o arăta. Acolo era lipită o poză veche, un cartonaş dreptunghiular cu firma studioului fotografic într-un colţ. Poza unei tinere în haine uşoare de vară, cu o umbreluţă de soare închisă în mână şi cu o pălărie cu bor foarte larg, cu flori care semănau cu cele de pânză şi ceară din cufăr. Întipărirea fotografică era atât de spălăcită, încât toate trăsăturile erau galbene, şi o bună parte din ele şterse de timp; dar se puteau observa mâinile fine ţinând mănuşile şi evantaiul, părul de culoare deschisă strâns la ceafă, ovalul feţei palide, zâmbetul trist şi privirea absentă. Nu era frumoasă, dar avea o înfăţişare plăcută: dulce şi senină. Quart îi dădu puţin peste douăzeci de ani.

— Poate că a făcut poza asta pentru el, presupuse Macarena.

O adiere ceva mai puternică mişcă brizbizurile, şi Quart distinse din nou campanila apropiată a bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas. Ca să-şi atenueze starea de nelinişte şi de nemulţumire provocată de lectură, se ridică în picioare, se duse spre una dintre arcadele mozarabe, îşi scoase haina, o puse pe pervaz, pe jumătate afară, şi rămase acolo, privind cum se reliefa acoperişul bisericii în întuneric. Tristeţea lui era tot atât de adâncă pe cât trebuie să fi fost cea încercată de Manuel Xaloc când părăsise pentru ultima oară Casa del Postigo, îndreptându-se spre biserică pentru a depune acolo perlele rochiei de mireasă pe care Carlota Bruner nu avea s-o îmbrace niciodată.

— Îmi pare rău, murmură el adresându-se nopţii, incapabil să precizeze faţă de cine se dezvinovăţea.

Nici măcar nu ştia de ce anume se disculpa, însă simţea nevoia s-o facă. Şi mai simţea răceala arcei criptei pe încheietura mâinii, sfârâitul lumânărilor arzând în timpul slujbei ţinute de părintele Ferro, mirosul de trecut steril care emana din cufărul deschis. Iar un templier singuratic dintr-un ţinut pustiu, sprijinindu-se istovit în spadă, vedea cum trece pe dinaintea ochilor lui, încet, iahtul armat Manigua ieşind din rada portului în ziua de 3 iulie 1898, cu o siluetă nemişcată pe puntea de comandă şi, alături de pavilion, cu o flamură neagră ca disperarea.

Cineva îl atinse uşor. Macarena se apropiase şi privea şi ea turla bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas.

— Acum ştiţi tot ce trebuie, zise.

Niciodată un adevăr nu fusese mai categoric. Quart ştia mai mult decât şi-ar fi dorit, iar *Vesper* îşi atinsese obiectivul său inutil. Dar nimic din toate acelea nu se putea transcrie în proza oficială a referatului aşteptat de ILE. Tot ce conta în întreaga poveste şi tot ce doreau să cunoască monseniorul Spada şi Eminenţa Sa Jerzy Iwaszkiewicz şi Sanctitatea Sa Papa erau strict identitatea piratului

informatic şi posibilitatea unui scandal în jurul micii parohii sevillene. Restul, istoriile şi vieţile adăpostite de zidurile acelei biserici, nu avea nicio importanţă. Tinereţea avântată a părintelui Oscar nimerise drept la ţintă: Nuestra Señora de las Lágrimas era prea departe de Roma. Aidoma navei Manigua a căpitanului Xaloc, ea nu era decât o mică ambarcaţiune navigând în zigzag, cu soarta dinainte pecetluită, în faţa uriaşei mase de oţel a unui cuirasat lipsit de suflet.

Macarena îi puse o mână pe braţ, pe cel cu degetele rănite, iar el nu şi-l retrase, deşi ea simţi pesemne cum i se încordaseră muşchii din cauza contactului.

— O să plec din Sevilla, zise Quart în sfârşit, vorbind încet.

Ea nu răspunse pe dată. Dar după câteva momente simţi că se întorcea să-l privească:

— Credeţi că vor înţelege, la Roma?

— Nu ştiu. Dar faptul că or să înţeleagă ori ba nu are importanţă — Quart făcu un gest spre cufăr, spre clopotniţă, spre oraşul întunecat de la picioarele sale. Nu ei sunt cei care au fost aici. Acesta nu-i decât un punct minuscul pe o hartă, asupra căruia un intrus informatic îndrăzneţ le-a atras o clipă atenţia. Darea mea de seamă va fi arhivată la nici câteva minute după parcurgerea ei.

— E nedrept, protestă Macarena. E vorba de un loc special.

— Vă înşelaţi. Lumea este plină de locuri ca acesta. Fiecare colţ, fiecare istorie are undeva câte-o Carlota aşteptând la o fereastră, câte-un bătrân paroh căpos, câte-o biserică ce stă să cadă… Domniile voastre nu sunteţi atât de importanţi, încât Papa să-şi piardă somnul din pricina asta.

— Dar dumneavoastră?

— Nu contează. Eu oricum dormeam puţin şi înainte.

— Înţeleg — îşi retrase mâna de pe braţul lui. Nu vă place să vă simţiţi implicat, nu-i aşa? Decât dacă e vorba să îndepliniţi ordine — îşi aruncă părul pe spate cu violenţă, aşezându-se astfel încât el nu avu încotro şi trebui s-o privească drept în faţă. N-o să mă întrebaţi de ce mi-am părăsit bărbatul?

— Nu. N-o să vă întreb. Nici ăsta nu-i un element indispensabil pentru raportul meu.

Se auzi râsul domol, dispreţuitor, al femeii.

— Puţin îmi pasă de raportul dumneavoastră. Aţi venit aici să puneţi întrebări, iar acum nu mai puteţi spune că plecaţi ocolind restul răspunsurilor… Aţi răscolit prin vieţile tuturor, aşa că va trebui să vă faceţi o idee şi despre a mea.

Ochii ei nu-l slăbeau pe Quart. Vocea îi devenea concentrată, gravă; de parcă, înainte de a rosti cuvintele, parcurgea un lung traseu interior.

— Voiam să am un copil, ştiţi? Ceva care să atenueze senzaţia că nu

este nicio distanţă între tălpile mele şi abis… Eu doream un copil, iar Pencho nu— tonul îi deveni sarcastic. Închipuiţi-vă argumentele: prea devreme, perioadă prost aleasă, moment crucial al vieţilor noastre, nevoia de a ne concentra eforturile şi energiile, o să-l avem mai târziu… N-am ţinut seama de ce spunea şi am rămas însărcinată. De ce nu vă mai uitaţi la mine, părinte Quart? V-am şocat? Imaginaţi-vă că sunteţi într-un confesional. La urma urmelor, asta vă e meseria.

Quart dădea din cap că nu, deodată sigur pe sine. Acela era singurul lucru pe care îl mai ştia cu precizie: care îi era meseria.

— Vă înşelaţi din nou, replică blând. Nu asta-i meseria mea. V-am mai zis şi cu altă ocazie că nu vreau să vă spovedesc.

— Nu mai aveţi încotro, părinte — Quart distinse mânie şi ironie în tonul femeii. Consideraţi- mă un suflet împovărat, pe care chemarea dumneavoastră teologică vă interzice să-l alungaţi — se lăsă o scurtă tăcere. Şi-n plus, eu nu cer dezlegarea de păcate.

El ridică din umeri, ca şi cum gestul acela ar fi fost de-ajuns ca să nu se simtă implicat. Dar ea avea ochii plini de reflexe de lumină, de lună şi de noapte, şi nu păru să vadă gestul.

— Am rămas însărcinată, continuă pe acelaşi ton ca înainte, şi lui Pencho parcă i-a căzut cerul în cap. Prea devreme, prea multe probleme inutile, insista el de zor. A făcut presiuni asupra mea cum nu mai făcuse nimeni, niciodată… Presiuni ca să lepăd copilul, să scap de el.

Deci asta era. Piesele rămase continuară să-şi ocupe locul în puzzle-ul din reflecţiile preotului.

Macarena rămânea tăcută, iar el nu se putu abţine să nu deschidă gura, fără voie:

— Şi aţi făcut-o.

Nu era o întrebare. Se întoarse s-o privească, văzând-o surâzând cu o amărăciune pe care n-o mai remarcase până atunci.

— Am făcut-o — cartierul Santa Cruz continua să se oglindească în ochii ei, palid din cauza lunii. Sunt catolică şi m-am opus cât am putut. Dar îmi iubeam cu adevărat soţul. Călcând peste sfatul lui don Priamo, m-am internat într-o clinică şi am pierdut copilul. Numai că lucrurile s-au complicat: am avut o perforaţie a uterului cu hemoragie arterială şi au trebuit să-mi facă o histerectomie de urgenţă… Ştiţi ce înseamnă asta? Că niciodată nu voi mai putea fi mamă — îşi ridică ochii, pe care luna îi inundă, ştergând orice alte urme. Niciodată.

— Ce a spus părintele Ferro?

— Nimic. E bătrân şi a văzut multe. Continuă să mă împărtăşească, atunci când îi cer.

— Mama dumneavoastră ştie?

— Nu.

— Dar soţul?

Acum ea scoase un hohot de râs scurt şi sec.

— Nici el — îşi plimba mâna pe pervaz, aproape de braţul lui Quart, însă neatingându-l de data asta. Nimeni nu ştie, în afară de părintele Ferro şi de Gris. Şi de dumneavoastră.

Şovăi o clipă, de parcă ar fi vrut să mai adauge un nume. Dar Quart o privea surprins:

— Sora Marsala a aprobat hotărârea dumneavoastră de a avorta?

— Dimpotrivă. Situaţia aceea a fost cât pe ce să mă coste prietenia ei. Dar când lucrurile s-au complicat la clinică, ea mi-a sărit imediat în ajutor… Cât despre Pencho, nu i-am îngăduit să mă însoţească în timpul intervenţiei şi a rămas cu convingerea că avortul a decurs normal. M-am întors acasă, convalescentă, dar lui i se părea că totul merge de minune.

Tăcu câteva clipe privind Giralda iluminată în depărtare, apoi se întoarse spre preot.

— Există un ziarist, zise. Un anume Bonafé, cel care a publicat săptămâna trecută nişte fotografii…

Se opri, aşteptând probabil un comentariu; dar Quart nu scoase o vorbă. Nu pozele cu hotelul Alfonso al XIII-lea îl preocupau, ci numele lui Honorato Bonafé în gura Macarenei.

— Un tip dezagreabil, continuă ea după un moment. Flasc, murdar… Genul de om căruia nu i-ai strânge niciodată mâna, fiindcă bănuieşti că e umedă.

— Îl cunosc, zise Quart în cele din urmă.

Macarena îi aruncă o privire plină de suspiciune, întrebându-se cum de putea cunoaşte el un asemenea individ. Apoi lăsă capul în jos şi păru-i negru se interpuse între ei doi.

— Mi-a făcut o vizită azi de dimineaţă, continuă. De fapt, m-a abordat lângă poarta de la intrare, fiindcă nu l-aş fi lăsat niciodată înăuntru. L-am trimis rapid la plimbare, însă înainte de a pleca a insinuat ceva despre clinică… A scotocit şi pe-acolo, a pus întrebări.

Dumnezeule mare! Quart se strâmba fără să-şi dea seama, închipuindu-şi scena. Pe moment regretă că nu fusese mai dur cu Bonafé cu ocazia ultimei lor întrevederi. Şobolanul naibii. Îşi dori din răsputeri să dea din nou de el la întoarcere, în vestibulul hotelului, ca să-i şteargă de pe faţă zâmbetul acela slinos.

— Sunt cam neliniştită, recunoscu Macarena.

O zise pe un ton îngrijorat, nesigur; nici pe acesta nu i-l recunoştea. Quart îşi închipui cu uşurinţă ce pleaşcă avea să fie pentru jurnalist povestea aceea.

— Avortul, comentă el totuşi, nu mai este o problemă în Spania.

— Nu. Însă omul ăsta şi revista lui trăiesc din scandaluri.

Îşi încrucişa braţele strâns la piept. Părea s-o fi luat cu frig dintr-o dată.

— Ştiţi cum decurge un avort, părinte Quart?

Se întorsese din nou să-l observe, căutându-i răspunsul în ochi şi probabil negăsindu-l, fiindcă îşi reluă aerul dispreţuitor.

— Nu, cred că nu ştiţi. Vreau să spun că nu ştiţi de fapt ce se întâmplă. Toată lumina aceea, şi tavanul alb, şi picioarele desfăcute. Şi dorinţa de a muri. Şi singurătatea nesfârşită, îngheţată, îngrozitoare — se îndepărtă brusc de fereastră. Blestemaţi să fie toţi bărbaţii din lume, cu dumneavoastră cu tot. Blestemat să fie şi ultimul dintre ei.

Se opri cu un suspin foarte adânc, dând aerul afară de parcă acesta ar fi durut-o în plămâni.

Contrastul de lumini şi umbre de pe faţa ei părea să o îmbătrânească; sau poate tonul acela lent, amar, era cel care o transforma într-o altă femeie, mai dură şi mai trecută.

— Refuzam să mă gândesc, urmă ea după o scurtă pauză. Să cuget asupra celor întâmplate.

Trăiam ca într-un vis straniu din care doream să mă trezesc… Şi într-o zi, la trei luni după întoarcerea mea acasă, am intrat în baie pe când Pencho făcea un duş după ce ne iubiserăm prima dată după mult timp. Era sub jetul de apă, săpunindu-se, şi eu m-am aşezat pe marginea căzii să-l privesc. Deodată mi-a zâmbit, şi atunci l-am văzut ca pe un perfect necunoscut… Cineva fără nicio legătură cu bărbatul pe care îl iubeam şi pentru care pierdusem posibilitatea de a avea copii.

Tăcu din nou, spre exasperarea lui Quart, care ar fi preferat să nu afle, să nu ştie, dar care atârna acum de cuvintele ei. Timp de o clipă păru că terminase ce avea de spus; dar se apropie din nou de fereastră, cu o mână pe pervaz, la jumătatea distanţei dintre ea şi preot, pe haina lui aşezată acolo.

— Mă simţeam golită pe dinăuntru şi foarte, foarte singură, continuă ea în sfârşit. Era mai rău decât la clinică. Şi-atunci mi-am făcut valiza şi am venit aici… Pencho n-a înţeles niciodată ce s-a întâmplat cu mine. Nici acum nu pricepe.

Quart respiră rar de câteva ori. Ea părea să aştepte un comentariu din partea lui.

— De aceea îi faceţi rău, zise în cele din urmă.

Nici asta nu era o întrebare.

— Rău? Nimeni nu-i poate face vreun rău. Egoismul şi obsesiile lui sunt blindate. Dar îl pot face să plătească un preţ social mare: biserica aceasta, prestigiul lui de bancher şi orgoliul lui de bărbat. Sevilla trece cu o mare uşurinţă de la aplauze la fluierături… Vorbesc de Sevilla mea, cea la a cărei recunoaştere aspiră Pencho. Şi va plăti pentru asta.

— Prietena dumneavoastră Gris susţine că încă îl mai iubiţi.

— Uneori ea vorbeşte prea mult — râse din nou, cu aceeaşi amărăciune. Poate că problema tocmai în asta constă, că îl iubesc. Sau

dimpotrivă, că nu. Într-un fel sau altul, asta nu schimbă nimic.

— Şi eu? De ce îmi povestiţi toate astea?

Luna se uita la Quart. Două discuri albe. Opacă.

— Nu ştiu. Aţi zis că veţi pleca, şi deodată asta mă incomodează — era acum atât de aproape, încât la o altă suflare a brizei părul ei atinse faţa lui Quart. Poate că alături de dumneavoastră mă simt mai puţin singură; s-ar părea că întruchipaţi, în pofida dumneavoastră înşivă, imaginea aceea atavică pe care a avut-o dintotdeauna preotul în ochii majorităţii femeilor: un om puternic şi înţelept, în care poţi avea încredere şi căruia i te poţi destăinui… Poate şi din cauza hainelor negre şi a gulerului înalt, sau poate fiindcă sunteţi pur şi simplu un bărbat atrăgător. Poate că sosirea dumneavoastră de la Roma, cu tot ce reprezintă ea, mi-a stârnit interesul. Poate că eu sunt Vesp*er. Po*ate că încerc să vă atrag de partea mea, sau poate nu vreau decât să aduc o nouă şi complicată ofensă onoarei lui Pencho… După cum la fel de bine s-ar putea să fie vorba de toate astea laolaltă. Aşa cum se prezintă viaţa mea acum, părintele Ferro şi dumneavoastră sunteţi extremele unui spaţiu liniştitor: opuşi şi complementari.

— De aceea apăraţi biserica asta, conchise Quart. Aveţi nevoie de ea la fel ca toţi ceilalţi.

Ea îşi ridicase braţele, strângându-şi la ceafă părul răsfirat. Gâtul îi era o linie suavă şi întunecată, de la lobii urechilor până la baza umerilor.

— Poate că şi dumneavoastră aveţi nevoie de ea mai mult decât credeţi— îşi deschise mâinile, şi părul i se revărsă într-o cascadă neagră, ascunzându-i gâtul şi umerii. Cât despre mine, nu ştiu de ce am nevoie. Poate de biserica asta, aşa cum aţi spus. Poate de un bărbat elegant şi tăcut care să mă facă să uit; sau care să-mi acorde, măcar, darul indiferenţei. Şi de altul, bătrân şi înţelept, care să mă scutească să-mi tot caut propria uitare. Ştiţi ceva? Acum vreo două-trei secole era o fericire să fii catolică. Asta soluţiona totul: nu trebuia decât să te spovedeşti unui preot şi să aştepţi. Acum, însă, nici măcar domniile voastre, preoţii, nu mai credeţi în voi înşivă. E un film, *Jennie*… Vă plac filmele? La un moment dat, Joseph Cotten, pictorul protagonist, îi spune lui Jennifer Jones: „Fără tine sunt pierdut”. Iar ea îi răspunde: „Nu vorbi aşa. Nu putem fi pierduţi amândoi”… Sunteţi atât de pierdut pe cât păreţi, părinte Quart?

Se întoarse spre ea lăsându-şi haina pe pervaz, fără niciun răspuns pe buze. Iar luna râdea de el cu dublu-i reflex palid. Şi se întrebă cum era cu putinţă ca gura unei femei să surâdă batjocoritor şi tandru în acelaşi timp, atât de neruşinată şi atât de timidă şi atât de apropiată. Iar în clipa când era gata să şi-o deschidă pe a lui ca să rostească ceva, nu ştia ce, un orologiu din preajmă răsfiră peste acoperişuri unsprezece bătăi solemne şi Quart îşi zise că, neîndoios, Duhul Sfânt

tocmai îşi terminase rondul de noapte. Dumnezeule sfinte! întinse o mână spre faţa femeii — mâna rănită —, însă avu suficient autocontrol să şi-o oprească la mijlocul drumului. Atunci, incapabil să spună dacă ceea ce simţea era decepţie sau uşurare, văzu că don Prâamo se afla în pragul uşii şi se uita la ei.

— Prea multă lună, comentă părintele Ferro.

Stătea în picioare lângă telescop, observând cerul.

— Nu e un moment propice pentru lucru.

Macarena plecase pe scări în jos, lăsându-i singuri în porumbar. Quart se aplecă să închidă cufărul Carlotei, apoi rămase nemişcat, atent la silueta care stătea cu spatele la el, atât de întunecată în sutana ei neagră.

— Stinge lumina, zise parohul.

Quart ascultă, şi cotoarele cărţilor, cufărul Carlotei, gravura cu Sevilla secolului al XVII-lea de pe perete se cufundară în întuneric. Acum silueta de lângă fereastră părea mai compactă şi mai viguroasă. Noaptea îi conferea o calitate specială, făcută din umbre.

— Vreau să discut cu dumneavoastră, zise Quart. Plec din Sevilla.

Părintele Ferro nu făcu niciun comentariu. Stătea la fel de liniştit, privind cerul, reliefat de un efect de perspectivă al lunii în arcada ferestrei.

— Berenice, zise în sfârşit. Pot vedea Cosiţa Berenicei.

Quart veni şi se opri lângă el. Telescopul era între ei doi, îndreptat spre cer.

— Cele treisprezece stele, adăugă părintele Ferro. La nord-vest. Ea şi-a sacrificat pletele pentru victoria armatelor sale.

Quart nu se uita la cer, ci la profilul întunecat al parohului, îndreptat în sus. Ca şi cum i-ar fi îndeplinit cu întârziere dorinţa, turnul luminat al Giraldei se stinse deodată, de parcă s-ar fi topit în noapte. O clipă după aceea, pe măsură ce retina lui Quart se adapta noii situaţii, contururile obscure ale preotului începură să se profileze iar sub lună.

— Iar acolo, mai departe, continua părintele Ferro, aproape la zenit, sunt Câinii de Vânătoare.

Pronunţă numele cu un infinit dispreţ: intruşi invadând un teritoriu iubit. De data asta, Quart privi în sus şi putu distinge, către nord, o stea mare şi alta mică, ce păreau a călători împreună prin spaţiu.

— Nu vă sunt simpatice, comentă el.

— Nu. Ii detest pe vânători. Şi mai abitir când vânează la porunca altora… Iar în cazul ăsta, în plus, sunt câinii adulării. Steaua mare este Cor Caroli. Halley a botezat-o aşa fiindcă a strălucit cu mai multă putere în ziua întoarcerii lui Charles al II-lea la Londra.

— Atunci câinele n-are nicio vină.

Se auzi râsul scrâşnit, stins, al parohului. În sfârşit se întorsese să-l privească pe Quart de jos şi până sus, peste umăr. Luna accentua albeaţa părului său tuns alandala; aproape că-l făcea să pară curat.

— Te găsesc foarte suspicios, părinte Quart. Iar faimă de bănuitor am eu, nu dumneata — râse din nou, domol. Vorbeam chiar de stele.

Băgă mâna într-un buzunar al sutanei şi scoase o ţigară din tabachera lui de tablă. Când se aplecă deasupra flăcăruii protejate în căuşul palmei, luminiţa roşcată îi scoase în evidenţă cicatricele şi zbârciturile chipului, perii albi şi negri ai bărbii prost rase şi crescute iarăşi, petele cenuşii de pe gulerul şi mânecile sutanei.

— De ce pleci?

După ce stinse chibritul, ţigara îi rămase ca un jăratic incandescent pe profilul dur.

— L-ai descoperit pe *Vesper?*

— Nu contează cine e *Vesper,* părinte. Poate fi oricare dintre domniile voastre, ori toţi, ori niciunul. Identitatea lui nu schimbă datele problemei.

— Mi-ar plăcea să ştiu ce vei povesti la Roma.

Iar Quart îi spuse; cele două morţi fuseseră nişte accidente lamentabile, şi investigaţia sa coincidea cu versiunea poliţienească; pe de altă parte, un paroh bătrân ducea o bătălie personală, susţinut de o seamă de enoriaşi. O poveste veche, datând încă de pe vremea Sfântului Pavel, aşa că nu credea că cineva de la Curia Papală avea să se scandalizeze pentru asta. Dacă n-ar fi fost la mijloc piratul informatic şi memorandumul adresat Sanctităţii Sale, chestiunea aceea n-ar fi ieşit niciodată din domeniul afacerilor curente ale Sevillei. Cam aşa se prezenta, pe scurt, panorama.

— Şi ce-or să facă cu mine?

— Oh, nimic special, probabil. Întrucât monseniorul Corvo a instrumentat deja o procedură disciplinară, la care se va adăuga raportul meu, îmi închipui că vă vor rezerva o pensionare anticipată, discretă, puţin mai devreme decât se obişnuieşte… Poate vă vor numi capelan la călugăriţe, deşi cel mai probabil or să vă trimită la o reşedinţă pentru preoţii în vârstă. Ştiţi ce vreau să spun: la odihnă.

Jăraticul ţigării se mişca pe profil.

— Şi biserica?

Quart întinse o mână spre haina lui, care rămăsese pe pervaz. O luă, o scutură, dar, neştiind ce să facă cu ea, o puse la loc.

— Asta nu mai e de competenţa mea, zise. Dar aşa cum stau lucrurile, nu mi se pare o treabă de viitor. La Sevilla abundă bisericile şi lipsesc preoţii. Şi, în plus, Excelenţa Sa don Aquilino Corvo şi-a dat verdictul: *requiescat.*

— Verdict dat bisericii, sau mie?

— Amândurora.

Scrâşni râsul neplăcut al parohului:

— Ai la îndemână toate răspunsurile, după cum văd.

Quart se gândi puţin înainte de a răspunde.

— La drept vorbind, unul tot îmi lipseşte, preciză el. Ceva ce figurează în dosarul dumneavoastră; dar ceva ce n-aş dori să apară şi în raportul meu, până nu vă cunosc versiunea… Aţi avut o problemă sus, în munţi, în Aragon. Ceva legat de un anume Montegrifo. Nu ştiu dacă vă amintiţi.

— Îmi amintesc perfect de domnul Montegrifo.

— Zice că a cumpărat de la dumneavoastră un panou de retablu din parohia unde aţi păstorit.

Părintele Ferro rămase câtva timp tăcut. Cu coada ochiului, Quart văzu că profilul întunecat rămânea întors către cer, cu jăraticul ţigării aproape stins. Alunecându-i pe un umăr, paloarea lunii îi lumina o mână sprijinită pe tubul de alamă al telescopului.

— Biserica era romanică, mică, zise parohul după o lungă tăcere. Bârne putrede şi ziduri crăpate, îşi făcuseră cuib acolo corbii şi şobolanii… Era o parohie foarte săracă, într-atât încât uneori nu avea bani nici pentru vinul liturgic. Iar enoriaşii mei trăiau răspândiţi pe mulţi kilometri de jur împrejur. Oameni umili, păstori şi ţărani. Oameni vârstnici, bolnavi, inculţi, fără viitor. Iar eu, în fiecare zi, în timpul săptămânii numai pentru mine şi duminica şi pentru ei, slujeam dinaintea unui panou de retablu ameninţat de umezeală, de burlanele de scurgere, de cari… Spania era plină de astfel de locuri, de opere de artă neocrotite care erau furate de traficanţi, dispăreau când cădea acoperişul bisericii sau rămâneau expuse focului, ploii, mizeriei… Intr-o zi a venit să mă viziteze un străin care mai fusese pe-acolo; era însoţit de un individ elegant, care arăta bine şi s-a prezentat ca fiind directorul unei case de licitaţii din Madrid. Au făcut o ofertă pentru Crist şi pentru micul panou de retablu.

— Era un panou valoros, preciza Quart. Din secolul al XV-lea.

Parohul era agasat. Jăraticul ţigării se aprinse dintr-o dată:

— Ce contează secolul? Plăteau pe el bani buni. Fără a fi o sumă extraordinară, însemna un acoperiş nou pentru biserică şi, mult mai important, ajutoare pentru enoriaşii mei.

— Aşa că l-aţi vândut?

— Păi, bineînţeles că l-am vândut. Fără să şovăi nicio clipă. Cu banii aceia am reparat acoperişul, am obţinut medicamente pentru bolnavi, am acoperit pagubele pricinuite de îngheţuri şi de molimele vitelor… I-am ajutat pe oameni să trăiască şi să moară.

Quart arătă spre silueta întunecată a campanilei:

— Şi totuşi, acum apăraţi biserica aceasta. Pare contradictoriu.

— De ce? Mie îmi pasă tot atât de puţin de valoarea artistică a bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas, cât îţi pasă dumitale, sau

arhiepiscopului. Treaba asta o priveşte pe sora Marsala. Enoriaşii mei, atâţia câţi sunt, fac mai mult decât un panou pictat.

— Deci nu credeţi… dădu să spună Quart.

— În ce? În panourile pictate ale secolului al XV-lea? în bisericile baroce? În Mecanicul Suprem care ne strânge ori ne slăbeşte colo sus piuliţele, una câte una?

Jăraticul ţigării sclipi pentru ultima oară înainte ca părintele Ferro s-o lase să cadă pe fereastră.

— Ce contează, zise.

Mişca telescopul fără să privească prin obiectiv, de parcă ar fi căutat ceva printre stele.

— Ei cred. Cu adevărat.

— Panoul acela v-a lăsat o pată în dosar, preciza Quart.

— Ştiu — parohul continua să mişte telescopul. Ba mai mult, am avut o întrevedere foarte neplăcută cu episcopul meu… Dacă cei de la Roma ar face la fel, i-am replicat, atunci alt cocoş ar cânta. Dar aici singurul cocoş pe care îl auzim cântând este cel al Sfântului Petru. Apoi totul se învălmăşeşte în lacrimi, Quo Vadis Domine şi răstigniţi-mă cu capul în jos; dar între timp rămânem pe dinafară, călcându-ne conştiinţa în picioare pe când răsună palmele trase în Pretoriu.

— Ei, asta-i bună! Nici pentru Sfântul Petru nu aveţi prea multă simpatie, după cum văd.

Scrâşni iar râsul încet al preotului:

— Aşa-i, ai dreptate. Trebuia să se lase ucis în grădina Ghetsimani, când şi-a scos sabia să-şi apere învăţătorul.

Fu rândul lui Quart să pufnească în râs:

— Am fi rămas fără primul papă, în cazul ăsta.

— Asta s-o crezi dumneata — parohul nega din cap. În meseria noastră prisosesc papii. Ce lipseşte e bărbăţia. Fuduliile.

Se aplecase şi îşi lipise un ochi de telescop în timp ce învârtea rotiţele corectoare. Tubul se deplasă lent în sus şi spre stânga.

— Când observi cerul — părintele Ferro vorbea nedezlipindu-şi ochiul de lentilă —, lucrurile se rotesc încet, până ocupă un loc precis în Univers… Ştii că distanţa faţă de Soare a micuţului nostru Pământ este de numai 150 de milioane mizerabile de kilometri, pe când a lui Pluto e de 5.900? Şi că Soarele nu este decât o minusculă aluniţă, dacă îl compari cu suprafaţa unei stele medii ca Arcturus? Ca să nu mai vorbim de cele 36 de milioane de kilometri, cât măsoară Aldebaran; ori de Betelgeuse, care e de zece ori mai mare.

Descrise un scurt arc de cerc la dreapta cu telescopul, îşi îndepărtă ochiul de lentilă şi îi arătă lui Quart o stea cu degetul.

— Priveşte: este Altair. La viteza pe care o are, de 300.000 de kilometri pe secundă, lumina ei face şaisprezece ani ca să ne parvină… Şi cine te poate asigura că între timp n-a explodat, iar noi

vedem lumina unei stele care nu mai există? Uneori, când privesc spre Roma, am senzaţia că mă uit la Altair. Eşti sigur că totul va fi acolo neschimbat, intact, când te vei întoarce?

Îl invită pe Quart să arunce o privire, şi acesta se aplecă să-şi lipească un ochi de lentilă. Pe măsură ce se depărta de strălucirea lunii, între o stea şi alta apăreau o infinitate de puncte de lumină, ciorchini de licăriri şi nebuloase roşcate, albăstrii şi albe, unele clipind, altele nemişcate. Una dintre ele se îndepărtă lent, apoi dispăru, eclipsată de alta; o stea fugară, poate un satelit artificial. Recurgând la slabele lui cunoştinţe astronomice, Quart căută Ursa-Mare şi urcă de la linia imaginară formată de Merak şi Dubhe în sus, calculând de patru ori lungimea acelei linii, parcă aşa îşi aducea aminte. Sau de cinci ori. Steaua Polară era acolo, mare şi strălucitoare, sigură pe sine.

— Aceasta este Polaris — părintele Ferro urmărise mişcările telescopului: extremitatea Ursei-Mici, care dintotdeauna semnalează latitudinea zero a Pământului. Dar nici asta nu e ceva imuabil — arătă un loc spre stânga, invitându-l pe Quart să mişte lentila într-acolo. Acum 5.000 de ani era o altă stea, Dragonul, pe care egiptenii o adorau ca păstrătoare neclintită a nordului… Ciclul ei este de 25.800 de ani, din care nu s-au scurs decât 3.000. Astfel că peste două sute douăzeci şi opt de secole va înlocui din nou Polara — se uita în sus, bătând uşor darabana cu unghiile în tubul de alamă. Mă întreb dacă atunci va mai exista cineva pe pământ să aprecieze schimbarea.

— Te ia cu ameţeală, zise Quart, dezlipindu-şi ochiul de lentilă.

Preotul plescăi din limbă, încuviinţând. Părea să-l amuze ameţeala lui Quart; ca pe un chirurg experimentat văzând paloarea studenţilor la o autopsie.

— E distractiv, nu-i aşa? Universul este o glumă bună. Polara însăşi, pe care o priveai acum câteva clipe, se află la patru sute şaptezeci de ani-lumină. Asta înseamnă că ne călăuzim după strălucirea ce a izvorât dintr-o stea la începutul veacului al XVI-lea şi a făcut aproape cinci sute de ani până să ajungă la noi — arătă spre alt loc din noapte. Iar mai încolo, invizibile cu ochiul liber, în nebuloasa Ochiului de Pisică, straturi concentrice de gaz, inele şi lobuli gazoşi formează fosila finală a unui astru care a murit acum o mie de ani: resturi de planete moarte rotindu-se în jurul unei stele moarte.

Se depărtă de telescop şi merse până la o altă arcadă a turnului, unde strălucirea lunii îi lumina mai bine trăsăturile. Rămase acolo, mic şi uscat în sutana prea scurtă de sub care îi ieşeau pantofii mari. De la distanţa aceea îi vorbi din nou lui Quart:

— Spune-mi: ce suntem? Ce rol jucăm noi aici, în decorul ăsta care se lărgeşte nemăsurat deasupra capetelor noastre? Ce înseamnă vieţile noastre mizerabile, toate ostenelile şi dorinţele noastre — ridică o

mână în sus, nearătând spre ceva anume. Ce le pasă luminilor ăstora de raportul dumitale către Roma, de biserică, de Sfântul Părinte, de noi doi? În ce loc din bolta cerească sălăşluiesc sentimentele, râvnele, mila, calculul bietelor noastre vieţi, speranţa? — răsună încă o dată râsul surd, aspru, neliniştitor. Chiar dacă strălucesc supernove şi agonizează stele, chiar dacă mor şi se nasc planete, totul va continua să se rotească, imuabil în aparenţă, când vom fi dispărut de mult de pe faţa pământului.

Quart simţi din nou solidaritatea aceea instinctivă care în lumea clericilor ţinea loc de prietenie. Războinici istoviţi, fiecare în căsuţa lui de şah, izolaţi, departe de regi şi prinţi. Purtându-şi bătălia incertitudinii lor, cu propriile puteri şi fiecare în felul său. I-ar fi plăcut să se apropie de micul şi bătrânul paroh şi să-i pună o mână pe umăr, dar se abţinu. Regulile cinului includeau şi singurătatea fiecăruia în parte.

— În cazul acesta, zise foarte rar, nu-mi place astronomia. Prea se învecinează cu disperarea.

Celălalt îl privi un moment în tăcere. Părea de-a dreptul surprins.

— Cu disperarea? Dimpotrivă, părinte Quart, dimpotrivă. Oferă seninătate. Pentru că nu ne doare să pierdem decât ceea ce este grav, preţios, transcendent… Nimic nu rezistă nemiloasei lucidităţi de a te simţi o minusculă picătură de apă de mare în amurgul sângeriu al Universului— făcu o pauză şi se întoarse să contemple campanila bisericii printre brizbizurile agitate de briză. Poate cu excepţia unei mâini prieteneşti care să ne transmită resemnare şi mângâiere, înainte ca stelele noastre să se stingă una câte una, şi să se lase un mare frig, şi totul să se sfârşească.

După cuvintele acelea, părintele Ferro nu mai scoase o vorbă. Quart întinse mâna spre comutatorul lămpii. O aprinse, şi stelele dispărură.

Coborî în grădină cu haina pe umeri, trăgând în piept miresmele nopţii. Ea aştepta într-un colţ, cu lumina lunii aşternându-i pe faţă şi pe umeri umbrele întunecate ale frunzelor de *bougainville* şi de portocal.

— Nu vreau să plecaţi, zise. Nu încă.

Ochii îi străluceau, incisivii păreau foarte albi în gura întredeschisă, iar colierul de fildeş era o dungă palidă dintr-o parte în alta a gâtului bronzat, în penumbră. Quart întredeschise buzele ca să scoată un suspin lung şi stins care putea fi, totodată, un geamăt copilăresc sau un protest. Era cald. Nişte jaluzele, la ora siestei, filtrau linii fine de soare pe trupul oacheş al unei femei goale, şi Carmen lucrătoarea la fabrica de ţigări rula foi de tutun pe partea interioară a coapsei, acolo unde sclipeau minuscule bobite de sudoare lângă un sex femeiesc întunecat, creţ şi umed. Briza suflă din nou. Frunzele de portocali şi de

bougainville se mişcară pe faţa Macarenei Bruner, iar luna se desprinse de pe umerii preotului Lorenzo Quart ca o cămaşă de zale, ca o platoşă căzându-i la picioare. Templierul se ridică privind împrejur, obosit, auzind tropotul cavaleriei sarazine către dealul Hattin, pe ai cărui versanţi soarele albea oasele cavalerilor franci. Şi marea cea furioasă bătea în molul farului, în plină furtună, pe când bărcile fragile încercau să se adăpostească. Şi o femeie îndoliată ţinea mâna unui copil, pe care picăturile de ploaie alunecau ca lacrimile. Şi mirosea a supă fierbând într-o oală, în timp ce un paroh bătrân lângă vatră declina rosa, rosae. Şi umbra băieţaşului, rătăcit într-o lume care se ghida după lumina veche de cinci veacuri a unei stele, se reliefa pe peretele subţire ce îl despărţea de frigul teribil de afară. Şi această umbră fu cea care se apropie de cealaltă, de cea aşteptând sub arbuştii de *bougainville* şi sub portocali, până îi simţi aroma, şi căldura, şi respiraţia. Dar cu o clipă înainte de a-şi cufunda degetele în părul acela ca să scape preţ de o noapte de singurătate— minuscule picături roşii într-un nesfârşit amurg —, umbra, copilul, bărbatul care privea trupul gol vrâstat de liniile de lumină ale jaluzelei, templierul lipsit de apărare şi istovit, toţi se întoarseră în acelaşi timp ca să se uite în sus şi îndărăt, la fereastra abia luminată din turnul porumbarului. Acolo unde un bătrân preot ursuz, sceptic şi viteaz descifra teribilul secret al unui cer lipsit de sentimente, însoţit de năluca unei femei ce căuta vele albe la orizont.

XII. Dies irae

„A dispărut dinaintea ochilor noştri fară să putem spune cum.”
(Gaston Leroux, Fantoma de la Operă)

Arhiepiscopului Sevillei i se citea mulţumirea în ochi, dincolo de fumul pipei.

— Aşadar, Roma se predă, zise.

Quart puse ceşcuţa pe farfurioară şi îşi şterse buzele cu un şerveţel brodat de călugăriţele Adoratoare. Zâmbetul lui aducea a suspin.

— E un fel de-a zice, Excelenţă.

Monseniorul Corvo scoase şi mai mult fum. Stăteau aşezaţi faţă în faţă, despărţiţi de măsuţa joasă cu două servicii de cafea pe tăviţe de argint. Era obiceiul arhiepiscopului să-l invite la micul dejun pe primul său vizitator de dimineaţă. Cafeaua aceea, pâinea prăjită, untul proaspăt şi marmelada de portocale amare îi erau, în realitate, sortite decanului catedralei; numai că vizita neaşteptată a lui Quart, care venise să-şi ia rămas-bun, dăduse peste cap tot protocolul. Iar arhiepiscopul detesta cafeaua rece.

— V-am spus eu că povestea asta nu-i uşor de rezolvat.

Quart se lăsă pe spate în jilţ. L-ar fi lipsit cu dragă inimă pe arhiepiscop de plăcerea de a-i servi la despărţire sarcasme şi surâsuri

afumate cu tutun englezesc, însă normele îi impuneau să-şi prezinte respectele înainte de plecare. Şi asta făcea.

— Îi amintesc Excelenţei Voastre că n-am venit să rezolv nimic, ci să informez Roma asupra situaţiei. Ceea ce voi face.

Monseniorul Corvo era încântat.

— Fără a fi aflat cine este *Vesper*.

— E adevărat — Quart se uită la ceas. Dar problema nu se reduce la *Vesper*. Piratul informatic e mai mult anecdotic, iar identitatea lui se va afla oricum în cele din urmă. Importantă cu adevărat este situaţia părintelui Ferro şi a bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas… Raportul meu va permite ca orice hotărâre în privinţa lor să fie luată în cunoştinţă de cauză.

Piatra galbenă a inelului arhiepiscopal scapără când prelatul ridică o mână, tăios.

— Nu-mi veniţi mie cu arabescuri de iezuit, părinte Quart. Aţi dat chix în afacerea asta — îl privi cu o bucurie abia disimulată de fumul pipei. *Vesper* şi-a bătut joc şi de Roma, şi de dumneavoastră.

Pe Quart îl irita dezinvoltura cu care prelatul vedea paiul din ochiul altuia.

— E un punct de vedere, Excelenţă, admise, neascunzându-şi dispreţul. Dar, dacă tot aţi menţionat chestiunea aceasta, îmi permit să vă amintesc că nici Roma, nici eu n-am fi intervenit dacă Excelenţa Voastră s-ar fi deşteptat ceva mai devreme… Atât Nuestra Señora de las Lágrimas, cât şi părintele Ferro ţin de dioceza dumneavoastră. Şi e bine cunoscută spusa evanghelică: dacă oile rătăcesc, înseamnă că păstorul doarme.

Auzind una ca asta, monseniorul Corvo fu cât pe ce să sară din jilţ. Faptul că citatul era apocrif nu-l mângâia cu nimic. Agentul ILE îl văzu muşcând, exasperat, muştiucul pipei.

— Ascultă, Quart — glasul îi ieşea dur, printre dinţi. Aici, singura oaie care rătăceşte eşti dumneata. Poate mă crezi tâmpit. Sunt la curent cu vizitele dumitale la Casa del Postigo şi cu toate celelalte. Cu plimbările şi cinele dumitale.

Şi imediat, fiindcă digurile erau de-acum sfărâmate, monseniorul Corvo— ale cărui talente de predicator la amvon erau foarte apreciate în dioceza sa — începu să-şi rezume admirabil ciuda, ranchiuna şi proasta dispoziţie, într-o aspră omilie de un minut şi jumătate, a cărei teză centrală era că trimisul ILE se lăsase prostit de parohul de la Nuestra Señora de las Lágrimas şi de Greenpeace-ul lui particular de călugăriţe, aristocrate şi mironosiţe, până la pierderea simţului perspectivei şi la trădarea misiunii care îl adusese la Sevilla. Seducţie de care nu fusese străină fiica ducesei de Nuevo Extremo. Care, bineînţeles — adăugă cu o evidentă rea-credinţă —, continuă să fie doamna Gavira.

Quart încasa nepăsător filipica; însă aluzia din urmă îl făcu să răbufnească:

—V-aş fi foarte recunoscător, Monseniore, dacă, având ceva de reproşat mai ales sub acest din urmă aspect, aţi face-o în scris.

— Păi sigur c-o s-o fac — Aquilino Corvo era încântat că îl înjunghiase în sfârşit în spate pe Quart. Mă voi adresa şefilor dumitale de la Vatican. Şi nunţiului. Şi lui Sursum Corda. O voi face în scris, prin telefon, prin fax, cu muzică de chitară, castaniete şi bătăi din palme — îşi scoase pipa din gură, făcând loc unui zâmbet larg. Îţi vei pierde reputaţia, tot aşa de sigur cum eu mi-am pierdut secretarul.

Nu mai era nimic de zis. Quart împături şerveţelul, pe care îl lăsă să cadă pe tăviţă, şi se ridică în picioare.

— Dacă Excelenţa Voastră nu mai doreşte nimic…

— Nu, nimic — arhiepiscopul îl privea batjocoritor. Fiule.

Rămăsese aşezat, privindu-şi mâna de parcă s-ar fi întrebat dacă să-şi încununeze izbânda dându-i lui Quart inelul pastoral la sărutat. Dar chiar atunci sună telefonul şi se mulţumi să-l expedieze cu un gest, pe când se ridica şi se îndrepta spre birou.

Quart se încheie la toţi nasturii hainei şi ieşi pe coridor. Paşii lui răsunară pe sub picturile veneţiene ale tavanului Galeriei Prelaţilor, apoi pe marmura scării principale. Prin ferestre vedea Giralda, dincolo de curtea unde odinioară fusese carcera La Parra, folosită de episcopii sevilleni ca să-şi închidă acolo preoţii nesupuşi. Şi îşi spuse că, în urmă cu vreo două veacuri, părintele Ferro şi poate el însuşi ar fi avut mari şanse să schimbe impresii colo jos, în timp ce monseniorul Corvo ar fi trimis la Roma, pe calea obişnuită şi cea mai lentă, propria-i versiune a faptelor. Quart tocmai se gândea la avantajele modernităţii şi ale telefonului, pe ultimele trepte ale scării, când îşi auzi numele.

Se opri şi privi în sus. Arhiepiscopul în persoană se afla acolo, lângă balustradă, chemându-l. Şi îi dispăruse aerul satisfăcut al celui ce şi-a plătit o veche datorie:

— Urcă, părinte Quart. Avem ceva de discutat.

Reveni, intrigat. Şi pe măsură ce suia treptele spre Excelenţa Sa, îi observă paloarea chipului. Prelatul îşi ţinea pipa între degete şi lovea cu ea marmura neatent, sumbru. Jăraticul şi scrumul pătau piatra neagră şi roză a balustradei, dar el nu părea să-şi dea seama.

— Nu puteţi pleca, îi zise lui Quart când acesta ajunse în dreptul lui. S-a întâmplat altă nenorocire la biserică.

Traversă printre betonieră şi două maşini ale poliţiei. Nuestra Señora de las Lágrimas era un du-te-vino de agenţi în haine civile sau în uniformă. Quart calculă vreo duzină, cu gardianul de la intrare şi cu cei ce se aflau înăuntru fotografiind, în căutare de amprente sau în plină examinare a pardoselii, băncilor şi schelelor. Zgomotul lor şi

conversaţiile pe un ton potolit stârneau ecouri în incintă.

Gris Marsala era aşezată pe treptele altarului principal, singură. Quart se îndreptă spre ea pe culoarul din centrul bisericii, dar când ajunse pe la jumătatea drumului îi ieşi în întâmpinare Simeon Navajo. Subcomisarul purta, ca de obicei, părul strâns într-o codiţă la spate, ochelarii rotunzi peste imensa-i mustaţă, o cămaşă de un roşu viu garibaldian şi taşca lui arăbească de piele atârnată pe umăr; cu revolverul 357 Magnum înăuntru, presupuse preotul. Se gândi în mod absurd că Navajo nu se potrivea deloc cu decorul acela: altarul baroc iluminat pentru poliţişti, vitraliile sparte şi picturile deteriorate de pe tavan, confesionalul de lemn negru din uşa sacristiei, ofrandele aninate lângă Cristul de la intrare. Îşi strânseră mâna. Navajo părea mulţumit să-l vadă pe Quart.

— Acuma-s trei, *pater*.

O zise pe un ton lejer, de parcă tot ce se întâmpla acolo nu făcea decât să-i confirme o mai veche speculaţie despre indicele de mortalitate potenţială al bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas. Se sprijinea de rezemătoarea unei bănci, dezinvolt; iar Quart, privind pe deasupra capului său, observă că nişte picioare nemişcate ieşeau din confesional.

Se apropie fără o vorbă, urmărit îndeaproape de Navajo. Uşa confesionalului era deschisă. Quart se gândi că poziţia picioarelor era cu totul anormală. Apoi distinse nişte pantaloni bej. Restul trupului era acoperit cu o bucată de pânză albastră grosolană, deşi se putea vedea o mână cu palma deschisă în sus şi cu o rană de la încheietură până la degetul arătător. Mâna avea culoarea gălbuie a cerii vechi.

— Un loc cu totul ieşit din comun, nu-i aşa? — subcomisarul făcu o pauză eclectică, uitându-se la cadavru, apoi la preot, dispus să asculte orice sugestie validă. Ca să mori.

— Cine e?

Întrebarea pusă de Quart cu o voce răguşită, absentă, nu avea niciun rost. Recunoscuse pantofii, pantalonii bej, mâna mică, moale şi flască. Poliţistul îşi atingea mustaţa cu un aer distrat. Părea să nu-l intereseze câtuşi de puţin identitatea defunctului, căci gândul îi zbura parcă în altă parte:

— Se numeşte Honorato Bonafé şi e un ziarist cunoscut în Sevilla.

Quart făcu un gest afirmativ. Prea multe întrebări, se gândea. Prea multe vizite inoportune.

Acum Navajo se uita mai atent la el:

— Îl cunoaşteţi, nu-i aşa? Bănuiam eu. După câte am aflat, nenorocitul se fâţâise cam mult prin preajma bisericii, în ultimul timp… Vreţi să-l vedeţi, pate*r?*

Cu jumătate de trup în confesional, cu codiţa agitându-i-se precum coada unei veveriţe harnice, Navajo ridică pânza ce acoperea

cadavrul. Bonafé stătea foarte liniştit şi foarte galben pe banca de lemn a confesionalului, sprijinit de un colţ al acestuia, cu bărbia atârnându-i şi formând pliuri în guşa lui enormă. Avea un hematom violaceu, foarte mare, în partea stângă a feţei şi ochii închişi. Expresia lui era placidă, poate obosită. Un fel de crustă maronie îi ieşea din nări şi din gură, lărgindu-se la gât şi pe piepţii cămăşii.

— Medicul legist tocmai s-a ocupat niţel de el — subcomisarul arăta spre un bărbat tânăr care scria ceva aşezat pe o bancă. A crăpat pe dinăuntru, cum s-ar zice, cu vreo fractură, ceva. O lovitură, poate, ori o căzătură. Dar tot nu pricepem cum s-a vârât aici. Sau cum l-au vârât.

Din pur reflex profesional, depăşindu-şi sila pe care i-o produsese individul acela cât fusese în viaţă, Quart murmură o scurtă rugăciune pentru morţi şi făcu asupra lui semnul crucii. Din spate, Navajo îl observa cu interes:

— În locul dumneavoastră, eu nu mi-aş mai bate capul, *pater*. Ăsta zace aici de destul timp.

Aşa că, acolo unde trebuia să ajungă — mâinile lui închipuiau două aripioare zburând undeva — a ajuns de mult.

— Când a murit?

— E prea devreme să ne pronunţăm — arătă spre medicul legist. Dar aşa, la o primă privire, artistul nostru îi dă douăşpe sau paişpe ore.

Câţiva poliţişti urcaţi pe schelă lângă Fecioară discutau cu însufleţire, iar vocile lor răsunau sub boltă. Subcomisarul şâşâi la ei să coboare tonul, şi îl ascultară ruşinaţi, ca nişte copii cărora li se atrage atenţia că se află în capela şcolii. Quart se întoarse către locul unde Gris Marsala stătea jos, privindu-l. Pentru prima dată i se păru fragilă, neajutorată, foarte singură pe treptele altarului. În timp ce trăgea din nou pânza cea groasă peste Bonafé, poliţistul îi zise că ea, călugăriţa, era cea care îl descoperise, fiindcă sosise devreme.

— Aş vrea să vorbesc cu ea.

— Desigur, *pater* — Navajo aranja pânza peste cadavru, pe când surâsul încurajator, înţelegător, îi deplasa în sus colţurile mustăţii. Dar, dacă n-aveţi nimic împotrivă, aş prefera ca mai înainte să-mi povestiţi dumneavoastră, pe scurt, cum se face că-l cunoaşteţi pe decedat… în felul ăsta n-o să amestecăm mărturiile şi totul va fi mult mai spontan — se îndreptă din şale, privindu-l pe deasupra ochelarilor rotunzi. Nu credeţi?

— Faceţi cum socotiţi că e mai bine. Însă cel cu care ar trebui să vorbiţi mai întâi e parohul.

Poliţistul îi susţinu câteva clipe privirea, fără să răspundă. Apoi încuviinţă cu hotărâre:

— Sigur. Sunt absolut de acord. Partea proastă e că pe don Priamo nu l-a găsit nimeni nicăieri în dimineaţa asta. Ciudat, nu?

Se uita de jur împrejur, de parcă ar fi aşteptat să-l vadă răsărind pe paroh fie de după o schelă, fie din vreun cotlon întunecos al bisericii.

— L-aţi căutat acasă? întrebă Quart.

Navajo se întoarse să-l privească cu mutra unuia care tocmai a auzit ditamai prostia. Părea decepţionat, de parcă s-ar fi aşteptat la un ajutor mai consistent din partea lui.

— Pe cât se pare, zise, a dispărut de pe hartă. Alei-hop. În carul profetului Ilie.

Quart îi povesti amănunţit lui Simeon Navajo tot ce ştia despre Honorato Bonafé, ca şi tot ce-şi putea aminti din întâlnirile neplăcute din holul hotelului Dona Maria. Conversaţia le fu întreruptă de două ori de bip-bip-ul unui telefon mobil, pe care poliţistul îl scoase de fiecare dată din taşca lui arăbească, cerându-i scuze lui Quart. Prima întrerupere aduse confirmarea că părintele Ferro nu dădea niciun semn de viaţă. Fusese, ca în fiecare noapte, în porumbarul Casei del Postigo — lucru pe care Quart îl confirmă, precizând şi ora când se despărţise de el —, apoi dispăruse fără urmă. Cât despre casa parohială, femeia care făcea curat confirma că patul rămăsese neatins. În ce-l priveşte pe vicar, părintele Lobato plecase în călătorie spre noua lui parohie foarte târziu în ziua anterioară, cu autobuzul, iar drumul era lung, cu mai multe combinaţii posibile. Poliţia şi Garda Civilă se însărcinau să-l localizeze… Suspecţi? — subcomisarul nu pusese la loc telefonul după ultimul apel. Păi, până aveau să fie determinate cauzele morţii, nimeni nu era suspect deocamdată. Sau, mai bine zis, toţi erau. Privea pe deasupra ochelarilor rotunzi cu un fel de dezvinovăţire aninată de mustaţă. Chiar dacă unii erau mai mult decât alţii.

— Cum stăm cu procentele de data asta? se interesă Quart.

Navajo îşi scarpină vârful nasului:

— Păi, cum să vă spun… între noi fie zis, pater, aş susţine că de data asta cineva a ajutat niţeluş biserica.

Quart nu se arătă prea surprins. Era departe de a fi expert în cadavre, deşi mai văzuse şi el câte unul din când în când. Cât despre Bonafé, ajungea să-ţi arunci o privire asupra lui.

— Asasinat?

De fapt, spuse asta pentru a-l provoca pe subcomisar să vorbească mai mult. Navajo zâmbi uşor, făcându-i jocul, şi îşi duse mâna la ceafă ca să-i arate părul strâns în codiţă:

— Pun pariu pe anexa asta a mea — apoi deveni serios, dând din umeri. Iar colegul dumneavoastră parohul a încurcat-o rău de tot.

— Din pricina absenţei lui?

— Bineînţeles. Numai dacă medicul legist nu e de altă părere.

Unul dintre agenţi veni să-i spună ceva şi Navajo plecă cu el. Quart

îşi continuă drumul spre treptele altarului principal, unde era aşezată Griş Marsala.

— Cum vă simţiţi?

Îşi cuprindea picioarele cu braţele, sprijinindu-şi bărbia pe genunchi.

— Zăpăcită, presupun — accentul ei nord-american era mai aspru decât de obicei. Altfel, bine.

— V-a sâcâit mult poliţia?

Călugăriţa se gândi un moment, rămânând în aceeaşi poziţie.

— Nu, zise în cele din urmă. Au fost amabili.

Era îmbrăcată ca întotdeauna, cu un tricou şi cu blugii mânjiţi de ipsos. Coada de pe spate îi era prinsă la capăt cu un elastic. Aşezată acolo, părea mai singură şi mai lipsită de apărare ca oricând, în biserica invadată de agitaţia, zgomotele şi glasurile poliţiştilor.

— Îl caută pe părintele Ferro.

Quart se aşeză lângă ea. Deodată i se păru că spusele lui sunau excesiv, de aceea se grăbi să adauge:

— Şi pe părintele Lobato.

Ea încuviinţă cu o mişcare abia schiţată. Continua să privească spre confesional, cufundată în gânduri. Din când în când, clipea des, asemenea celui ce încearcă să delimiteze imaginarul de real. După câteva clipe oftă adânc şi încuviinţă din nou.

— S-ar putea, zise, ca Óscar să se fi dus să-şi viziteze părinţii, care trăiesc într-un sătuc din Malaga, înainte de a-şi continua drumul spre Almeria… De aceea n-au dat încă de el.

Îi orbi scăpărarea unui bliţ. Unul dintre poliţişti fotografia ceva pe jos, aproape, dar în spatele lor. Quart îşi descheie haina şi se aplecă în faţă, încrucişându-şi degetele.

— Şi don Priamo?

Ea aştepta întrebarea asta, pe care negreşit că i-o puseseră şi alţii înainte.

— Habar n-am. Am venit de dimineaţă ca de obicei, la nouă. Şi am găsit biserica zăvorâtă…

Întotdeauna o deschidea fie unul, fie celălalt la şapte şi jumătate, pentru slujba de la opt. Azi nimeni n-a slujit liturghia.

— Mi-au spus că dumneavoastră l-aţi găsit.

— Da. Înainte m-am dus la casa parohială, dar n-a răspuns nimeni. Aşa că am intrat pe uşa sacristiei cu cheia mea — făcu o mutră perplexă, dând din umeri. La început n-am văzut nimic.

M-am dus la schela de sub vitraliu, am aprins luminile şi m-am pregătit de lucru. Dar totul mi se părea foarte ciudat, drept care am hotărât s-o sun pe Macarena şi s-o întreb dacă don Priamo lucrase în porumbar în timpul nopţii… Şi în drum spre sacristie l-am văzut pe omul acela în confesional.

— Îl cunoşteaţi?

Ochii deschişi la culoare se înăspriră numaidecât:

— Da. Într-o zi ne-a abordat pe Óscar şi pe mine pe stradă, întrebându-ne cum merg lucrările la biserică şi cerând informaţii despre don Priamo. Óscar l-a trimis la plimbare.

Quart se uita la tenişii ei, la pielea palidă a gleznei, la cicatricea de la încheietura mâinii. Stătea tot aşa, îmbrăţişându-şi picioarele cu braţele şi sprijinindu-şi bărbia pe genunchi. Năvala tuturor acelor străini în biserică părea s-o deconcerteze, răpindu-i siguranţa terenului cunoscut. Aceasta îl impresiona pe Quart şi îl făcu să se simtă încurcat. Avea o droaie de lucruri de făcut — încă nu luase legătura cu Roma —, dar nu se putea hotărî s-o lase aşa. Arătă spre Simeón Navajo, care mergea peste tot, controlându-şi oamenii:

— Mă tem că subcomisarul va continua să vă hărţuiască. Trei morţi sunt deja prea mult. Şi de data asta ipoteza accidentului pare foarte improbabilă… Vreţi să-i telefonez consulului dumneavoastră?

Oferta lui obţinu un zâmbet de mulţumire:

— Nu cred că e necesar. Poliţiştii se poartă foarte frumos.

— Aţi vorbit cu Macarena?

Quart se simţi extrem de tulburat pronunţând numele pe care până atunci încercase cu tot dinadinsul să-l ţină la respect în minte. Putea să se lase să plutească în derivă, fără niciun efort, pe urmele celor patru silabe pe care le repetase doar cu câteva ore înainte chiar pe buzele femeii, în gura ei. Şi deodată totul era din nou penumbră, luciu de fildeş, atingerea cărnii proaspete a cărei aromă o avea încă în piele şi pe mâini şi pe buzele pe care ea i le muşcase până la sânge. Trupul bronzat materializându-se din visările lui, linii de lumină şi de întuneric pe albeaţa imensă a cearşafurilor care îi primeau ca nişte deserturi de zăpadă sau de sare. Ea, încordată, zveltă, zbătându-se să scape dar nedorind asta, să fugă vrând să rămână, cu capul dat pe spate, cu expresia absentă a chipului transfigurat şi frumos, egoist ca o mască, gemând crispată în braţele care o stăpâneau puternic, dârz, pironită de carnea bărbatului căruia îi înconjura mijlocul cu pulpele-i goale. Redobândindu-şi suflarea între căldură şi saliva de pe pielea umedă, şi sexul umed, şi curba umedă a sânilor ei până la gât, şi gâtul fierbinte, şi bărbia, şi iarăşi gura şi geamătul, şi din nou coapsele încordate, deschise ca o provocare, un adăpost sau un refugiu. Lungi ore intense de pace şi bătălie care se scurseră parcă într-o clipită, fiindcă în fiecare secundă el conştientiza că tot ce se întâmpla acolo avea o limită şi un sfârşit. Iar sfârşitul veni o dată cu zorile şi cu ultima lui ţâşnire lungă, intensă, sub lumina cenuşie, ingrată, care se filtra deja prin ferestrele Casei del Postigo. Şi deodată Quart se pomeni iarăşi singur pe străzile pustii din Santa Cruz, nemaiştiind — în caz că mai tresărea ceva, cât de cât, în carnea-i istovită— dacă tocmai îşi

osândise sau îşi mântuise sufletul nepieritor.

Scutură din cap ca să alunge amintirea. Disperare era cuvântul exact. Şi ca să nu-i cadă pradă, începu să privească împrejur: biserica, schelele, imaginea Fecioarei pe retablul acum luminat, poliţiştii discutând însufleţit lângă cadavrul lui Honorato Bonafé; şi recurse la proximitatea tragediei ca mecanism de control. Mai târziu, îşi spuse cu o sforţare a voinţei. Poate mai târziu. Faptul că îşi putea ocupa mintea cu toate lucrurile dimprejur îi producea o uşurare-foarte asemănătoare uitării.

— Încă n-am vorbit cu ea în dimineaţa asta.

Gris Marsala se întorsese şi-l privea fix, iar lui Quart îi trebui puţin timp ca să realizeze că ea îi răspundea acum la o întrebare. Oare cât de mult ştia ea din cele petrecute în ultimele ore în biserică, dar şi între el şi Macarena?

— Însă poliţia s-a şi înfiinţat la ea acasă, adăugă călugăriţa. Mi se pare că sunt deja câţiva agenţi la Casa del Postigo.

Preotul se încruntă; Simeón Navajo nu era dintre cei care pierdeau timpul. Şi nici el nu putea zăbovi, nu putea rămâne în urmă. Cu o jumătate de oră înainte, la palatul arhiepiscopal, monseniorul Corvo îi expusese totul foarte limpede, ca să nu existe îndoieli: indiferent dacă *Vesper* era sau nu implicat, treaba asta privea în exclusivitate Roma — sau, ceea ce era acelaşi lucru, îl privea numai şi numai pe Lorenzo Quart —, iar Excelenţa Sa se spăla pe mâini. Pe muzica aceea să danseze cei care o făcuseră să răsune, deci în niciun caz dumnealui, arhiepiscopul Sevillei. Desigur, Quart şi ILE puteau conta pe tot sprijinul şi rugăciunile sale etc, etc. Aşa că salutare şi noroc.

— Unde este părintele Ferro?

Fără a mai aştepta răspunsul lui Gris Marsala, Quart se adânci în analiza panoramei. Simeón Navajo avea un avantaj la pornire, însă cursa trebuiau s-o termine amândoi umăr la umăr; Roma nu avea să vadă cu ochi buni arestarea unui preot înainte ca trimisul ei, Quart, să-i poată furniza informaţii care să atenueze lovitura. Ideal ar fi fost ca însăşi Biserica să preia iniţiativa. Asta însemna să-i caute un avocat bun parohului şi să-i susţină nevinovăţia atât timp cât nu existau probe contrare; însă, în caz de culpabilitate evidentă, trebuia să înlesnească acţiunea justiţiei seculare. Ca întotdeauna, ceea ce conta era salvarea aparenţelor. Rămânea de rezolvat în ce punct al poveştii acesteia se situa propria conştiinţă a lui Quart; însă asta putea să aştepte vremuri mai bune.

— Despre don Priamo nu ştiu mai mult decât dumneavoastră — Gris Marsala îl privi lung, mirată de puţinul interes cu care el părea să-i primească răspunsurile. L-am văzut aici aseară. Totul era normal.

Numai că şi Quart îl văzuse noaptea trecută şi totul era normal, iar între timp Honorato Bonafé zăcea mort. Se uită la ceas, neliniştit.

Problema cursei lui umăr la umăr cu Simeón Navajo consta în aceea că poliţistul avea la dispoziţie mijloace mult mai bune şi că încă nu se făcuse autopsia, care putea să stabilească responsabilităţi sau piste orientative. În orele următoare avea să facă orbeşte, pur intuitiv, orice mişcare.

— Cine a închis biserica?

Gris Marsala şovăia:

— Uşa care dă în stradă sau cea a sacristiei?

— Cea dinspre stradă.

— Eu, ca de obicei — îşi încreţi fruntea, punându-şi ordine în gânduri. În perioada asta lucrez cât e lumină, până pe la şapte sau şapte şi jumătate seara. Aşa am făcut şi ieri… Uşa sacristiei o închide fie Óscar, fie don Priamo, la nouă.

Óscar Lobato nu putea fi contactat, aşa că agentul ILE se resemna să-l dea la o parte din raţiuni practice. Navajo avea să fie singura sursă de informaţii în legătură cu el. Se consolă cu gândul că în rest avantajul era de partea clerului. Dar era urgent să telefoneze la Roma, să dea o fugă până la Casa del Postigo, să o ţină sub control pe Griş Marsala şi, mai ales, să-l localizeze pe paroh. Fiindcă lovitura avea să se îndrepte îh direcţia aceea.

Arătă cu degetul spre confesional:

— L-aţi văzut pe omul acela dând târcoale ieri pe aici?

— Până la şapte şi jumătate, sigur n-a fost. N-am ieşit din biserică niciun moment — călugăriţa reflectă puţin. Trebuie să fi intrat mai târziu, prin sacristie.

— Între şapte şi jumătate şi nouă, o obligă Quart să precizeze.

— Presupun că da.

— Cine a închis sacristia? Părintele Lobato?

— Nu cred. Óscar şi-a luat rămas-bun de la mine pe la jumătatea după-amiezei, iar autobuzul lui pleca la nouă. Aşa că el n-a putut închide uşa sacristiei. Precis că a închis-o părintele Ferro. Dar nu ştiu la ce oră.

— Oricum, l-ar fi zărit pe Bonafé în confesional.

— Mai mult ca sigur că nu. La început nici eu nu l-am văzut, în dimineaţa asta. Poate că don Priamo nici n-a intrat în biserică, ci s-a mulţumit să închidă uşa de pe coridorul care comunică cu locuinţa lui.

Quart încercă să pună lucrurile cap la cap. Ca alibi nu se prea ţinea în picioare, dar era singurul existent deocamdată: dacă autopsia determina că Bonafé murise între şapte şi jumătate şi nouă, evantaiul posibilităţilor se deschidea ceva mai mult, avându-se în vedere că parohul putea zăvorî uşa fără să intre în biserică. Dacă însă moartea survenise mai târziu, lucrurile aveau să se complice urât din cauza uşii închise. Şi mai cu seamă din cauza dispariţiei care arunca o umbră de îndoială asupra părintelui Ferro.

— Unde-o fi? murmură Gris Marsala.

Perplexitatea şi începutul acela de teamă îi alterau spaniola, subliniindu-i accentul nord-american. Quart ridică mâinile a neputinţă, neştiind ce să zică şi cu gândurile în altă parte. Mintea îi funcţiona asemenea unui ceas dat înainte şi înapoi, stabilind ore şi alibiuri. Douăşpe sau paişpe ore, spusese textual Navajo. Teoretic vorbind, apărea o serie întreagă de chestiuni imponderabile, de personaje necunoscute care puteau fi implicate; dar în legătură cu asta era inutil să faci supoziţii, în imediata apropiere, lista nu era, în schimb, nici lungă, nici dificilă. Dacă era vorba să incluzi pe toată lumea, atunci părintele Oscar putea să fi comis fapta înainte de plecare. De asemenea, părintele Ferro avusese timp berechet să-l omoare pe Bonafé, să închidă uşa sacristiei şi să se ducă la porumbar, unde se întâlnise cu Quart la unsprezece noaptea fix, înainte de se face nevăzut. Şi oricum, potrivit logicii poliţieneşti a lui Simeón Navajo, dispariţia lui îl plasa în capul listei, la mare distanţă de ceilalţi. Continuând înşiruirea suspecţilor, însăşi Gris Marsala trebuia luată în considerare, fiindcă se mişca prin biserică aidoma unei pisici, cu uşa principală închisă şi cu sacristia deschisă până la nouă, fără ca nimeni să-i poată confirma afirmaţiile, decât ea singură. Cât despre Macarena Bruner, Quart cinase la ea acasă la ora nouă, când o găsise, bineînţeles, acolo cu mama ei. Asta permitea s-o dea la o parte, în principiu; însă ora şi jumătate anterioară o plasa şi pe ea în zona de risc. Şi, în plus, ea se temea de şantajul lui Bonafé.

Sfinte Dumnezeule. Enervat pe el însuşi, Quart trebui să facă o nouă sforţare ca să se concentreze. Imaginea Macarenei îi împrăştia gândurile, încurcând firul logic dintre biserică, cadavru şi personajele cunoscute ale istoriei. În momentul acela ar fi dat orice să aibă capul limpede, un cap căruia să nu-i pese niciun pic de toţi oamenii ăia.

Sosise judecătorul de instrucţie. Poliţiştii se strângeau în preajma confesionalului, pregătindu-se să ridice cadavrul. Quart văzu că Simeón Navajo discuta pe şoptite cu judecătorul şi că amândoi se uitau din când în când la el şi la Gris Marsala.

— Poate că va trebui să le răspundeţi la mai multe întrebări, îi zise călugăriţei. Şi prefer ca de-acum înainte s-o faceţi în prezenţa unui avocat. Până vom da de părintele Ferro şi de vicar, e preferabil să fim prudenţi. Sunteţi de acord?

— De bună seamă.

Quart scrise un nume pe o carte de vizită şi i-l dădu.

— E o persoană de încredere, specialist în drept canonic şi penal, pe care l-am sunat de la arhiepiscopie. Se numeşte Arce şi a mai lucrat pentru noi. Va sosi de la Madrid pe la amiază… Povestiţi-i tot ce ştiţi şi urmaţi instrucţiunile lui întocmai.

Gris Marsala citi numele aşternut pe hârtie:

— Dumneavoastră n-aţi chemat un avocat ca acesta numai pentru mine.

Nu arăta speriată, ci nespus de tristă. Părea că biserica s-ar fi dărâmat cu adevărat sub ochii ei.

— Sigur că nu — Quart dori să-i ridice moralul cu un zâmbet. L-am chemat pentru noi toţi. Ne confruntăm cu o problemă foarte delicată, în care intervine justiţia seculară. E mai bine să ne sfătuiască un specialist.

Ea îndoi cu grijă cartonaşul înainte de a-l strecura într-unul din buzunarele din spate ale blugilor.

— Unde e don Prâamo? întrebă încă o dată.

Se citea un reproş în ochii ei limpezi, de parcă l-ar fi învinuit pe Quart de dispariţia parohului. Trimisul Romei clătină uşor din cap.

— N-am nici cea mai vagă idee, zise încet. Tocmai asta-i problema.

— Nu e el omul care să fugă.

Era de acord cu ea, dar nu mai adăugă nimic. Privea în direcţia confesionalului. Acolo, poliţiştii dăduseră la o parte pânza albastră şi scoteau trupul lui Bonafé, vârându-l într-un sac de plastic metalizat pe care îl aşezară pe o targa. Discutând în continuare cu judecătorul, subcomisarul Navajo se uita la ei.

— Ştiu că nu-i omul care să dea bir cu fugiţii, zise Quart în cele din urmă. Şi tocmai asta-i a doua problemă.

Îi luă mai puţin de cinci minute ca să ajungă de la Nuestra Señora de las Lágrimas la Casa del Postigo. Nu transpira niciodată, însă în dimineaţa aceea cămaşa neagră i se lipea de umeri şi de spate, pe sub haină, când sună la intrare. Îi deschise subreta, şi Quart nici nu întrebase bine de Macarena, când o văzu sub arcadele *patio*-ului stând de vorbă cu doi poliţişti, un bărbat şi o femeie. Observând că a venit, îl privi foarte liniştită, apoi se despărţi de oamenii legii şi îi ieşi în întâmpinare. Purta o cămaşă bărbătească cu mici carouri albastre, blugii şi sandalele din seara trecută, era nemachiată, cu părul lăsat liber pe spate şi umed încă. Mirosea a gel de baie."

— Nu el a făcut-o, zise.

La început, Quart nu răspunse. Şi când se pregătea s-o facă, fu cât pe ce să întrebe la cine se referea. *Patio*-ul întreg răspândea arome de verbină şi busuioc, iar soarele dimineţii, răsfrângându-se în geamurile etajului superior, atingea deja cu dreptunghiuri de lumină lungile frunze verzi ale ferigilor şi ghivecele cu muşcate aşezate pe pardoseala de mozaic abia spălată. Şi picura stropi de miere în ochii întunecaţi ai femeii, astfel încât toate reperele pe care Quart îşi întemeia cât de cât aplombul pluteau iarăşi în derivă, dezorientându-l.

— Unde e? întrebă.

Macarena îşi plecă fruntea cu gravitate, în timp ce îl privea.

— Nu ştiu. Dar el n-a omorât pe nimeni.

Erau foarte departe de noapte, de grădina de sub fereastra luminată a porumbarului, de frunzele de *bougainville* şi de portocali desenându-i-se pe chip şi pe umeri, în umbre de lună. De masca modelată din lumină şi penumbră. Fildeşul nu mai era acelaşi pe pielea de curând spălată, şi nu mai existau misterul, complicitatea, surâsul. Templierul istovit privi de jur împrejur destul de nesigur, cu spada frântă, cu zalele sfărâmate. Muritor ca tot restul muritorilor şi la fel de vulnerabil şi de comun ca ei. Pierdut, după cum spusese Macarena cu o precizie extremă înainte de a opera în carnea lui sumbrul miracol. Fiindcă stătea scris: „Ea îţi va distruge inima şi voinţa". Iar vechile scripturi erau înţelepte. Delicioasa, inocenta răutate legată de puterea distructivă a oricărei femei includea rafinamentul suprem de a-i lăsa celuilalt luciditatea necesară ca să-şi contemple amploarea înfrângerii. Iar lui Quart îi rămăsese suficientă luciditate pentru a se vedea pus faţă în faţă cu propria-i condiţie, implicat fără voie, lipsit pentru totdeauna de scuze şi pretexte cu care să-şi adoarmă conştiinţa.

Se uită la ceas nereuşind să vadă ora, îşi atinse gulerul înalt al cămăşii, îşi pipăi haina în dreptul buzunarului unde ţinea cărţile de vizită pe care îşi lua notiţe. Căuta rămăşiţele de sânge rece în gesturile-i obişnuite, familiare. Macarena îl privea răbdătoare, aşteptând. Să vorbesc, îşi zise el. Să vorbesc, uitând de grădină, şi de pielea ei, şi de noapte. Există un mister de rezolvat, şi pentru asta am venit.

— Şi mama ta?

Era cam incomodă prima tutuire la lumina soarelui; însă Quart, oricât de prost soldat ar fi devenit, detesta ipocriziile clericului scandalizat de el însuşi. Indiferentă la nuanţe, Macarena făcu un gest vag spre catul superior:

— Sus, se odihneşte. Nu ştie nimic.

— Ce se întâmplă aici?

Ea dădu din cap. Vârfurile părului îi lăsau urme de umezeală pe cămaşă, în dreptul umerilor.

— Nu ştiu — atenţia îi zbura la părintele Ferro, nu la Quart. Dar don Prâamo n-ar face niciodată aşa ceva.

— Nici măcar pentru biserica lui?

— Nici măcar pentru ea. Poliţiştii spun că Bonafé a murit seara târziu. Iar tu ai stat în prima parte a nopţii cu don Priamo. Crezi că ar fi venit aici liniştit, să privească stelele, după ce a omorât un om? — îşi ridică braţele, invocând bunul-simţ, şi le lăsă să cadă. E ridicol.

— Dar a fugit.

Macarena făcu o strâmbătură de neîncredere:

— Nu sunt sigură. Şi tocmai asta mă nelinişteşte.

— Atunci dă-mi o altă explicaţie. Sau ajută-mă să-l găsesc.

Acum ea contempla desenele pardoselii, adâncită în gânduri. Quart îi privi chipul; zăbovi asupra liniilor suave ce coborau sub gulerul descheiat al cămăşii, unde se insinua breteaua albă a sutienului. Simţi furnicături în degete recunoscând acel parcurs întunecos şi călduţ, cu dezolarea lucrului pierdut. Macarena Bruner continua să fie absolut frumoasă în plină lumină a zilei.

— Poliţiştii ăştia au picat acum vreo oră şi n-am avut timp să mă gândesc… Dar e ceva neclar la mijloc. Lucruri care nu se potrivesc — se încrunta, pradă aceleiaşi perplexităţi ca şi Quart. Imaginează-ţi un moment că don Prâamo n-ar avea nimic de-a face cu asta. Şi că de aceea s-a purtat azi-noapte atât de natural.

— N-a dormit acasă, îi replică el. Şi bănuim că a încuiat uşa bisericii cu cadavrul înăuntru.

— Nu-mi vine a crede — Macarena îşi sprijinise o mână pe braţul lui. Dar dacă i s-a întâmplat ceva? Poate că a plecat de aici şi apoi… Nu ştiu. Se întâmplă atâtea…

Quart făcu o mişcare scurtă într-o parte, ferindu-se de mâna ei; dar ea, indiferentă la orice în afară de propria-i îngrijorare, nu îşi dădu seama, între ei, apa şipotea în havuzul decorat cu azulejos.

— Tu te gândeşti la ceva, zise el. La ceva ce eu nu ştiu. Unde erai ieri, înainte de ora cinei?

O văzu revenind de foarte departe.

— Eram cu mama — părea mirată de întrebare. Doar ne-ai văzut aici, împreună.

— Şi mai înainte?

— M-am plimbat prin centru, am intrat în câteva magazine — se întrerupse deodată, privindu-l uluită. Doar n-o să-mi spui că mă bănuieşti.

— Bănuielile mele n-au nicio importanţă. Cele ale poliţiei mă preocupă.

ÎI mai observă puţin, apoi expulza aerul reţinut în plămâni. Nu părea supărată, ci confuză.

— Poliţiştii sunt proşti, murmură. Dar nu în halul ăsta. Cel puţin, aşa sper.

Începea să fie foarte cald. Quart îşi descheie haina şi rămase nemişcat dinaintea Macarenei.

Era singura carte de joc care îi oferea un uşor avantaj faţă de Simeón Navajo, deşi distanţa aceea se micşora tot mai mult. Poate îl localizaseră deja pe Óscar Lobato, cu versiunea lui asupra faptelor.

— Şi mâine e joi, zise ea.

Se sprijinea de marginea havuzului, dezolată; iar Quart înţelese imediat la ce se gândise ea tot timpul, de când poliţiştii îi aduseseră la cunoştinţă cele întâmplate: dacă a doua zi nu se ţinea liturghia, privilegiile bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas încetau brusc.

Arhiepiscopul Sevillei, Primăria şi Banca El Cartujano s-ar năpusti ca vulturii asupra prăzii.

— Acum biserica este ultimul lucru care să ne intereseze, zise, prost dispus. Dacă părintele Ferro apare, e foarte posibil să fie arestat.

— Dar dacă îşi dovedeşte nevinovăţia…

— Trebuie să dăm de el, mai întâi. Şi să-l întrebăm. Mai bine noi, decât poliţia.

Macarena clătină din cap, de parcă nu asta era problema. Îşi dusese o mână la gură şi îşi muşca, distrată, unghia degetului mare. Quart nu dorea s-o sperie, ca să nu-i întrerupă gândurile. Ea era singura lui speranţă.

— Mâine e joi, repetă Macarena, absentă.

Acum tonul ei era cu totul altul. Răzbea din el o certitudine colerică, dar şi o ameninţare la adresa unui lucru, a unui fapt, a unei persoane. Şi Quart o văzu încuviinţând foarte încet cu o expresie sumbră.

Lustragiul termină de curăţat pantofii lui Octavio Machuca, îi vându un bilet de loterie şi plecă cu cutia sa de lemn sub braţ, fredonând un cântecel. Soarele cădea vertical, şi un chelner al barului La Campana făcea să scrâşnească manivela copertinei pentru a feri de razele fierbinţi mesele de pe terasă. Aşezat lângă Machuca, Pencho Gavira bea cu plăcere o bere de la gheaţă. Parbrizele automobilelor reflectau lumina străzii în sticlele ochelarilor lui fumurii şi în luciosu-i păr negru pieptănat pe spate şi dat cu briantină.

Bătrânul bancher povestea ceva, un episod legat de ultima întrunire a acţionarilor, şi Gavira aproba distrat, întors spre el, dar nedându-i prea mare atenţie. Secretarul lui Machuca plecase deja, iar preşedintele Băncii El Cartujano îşi pierdea acolo ultimele minute înainte de a se duce să ia masa la Casa Robles. Din când în când, Gavira se uita pe furiş la ceas. Avea o întâlnire de afaceri: un prânz cu trei dintre consilierii care săptămâna următoare aveau să-i hotărască viitorul. Gavira era partizanul lucrurilor bine pregătite, aşa că în ultimele zile declanşase un delicat joc al presiunilor. Din cei nouă membri ai consiliului, aceştia trei erau maleabili dacă le serveai argumentele oportune; se baza şi pe un al patrulea, în legătură cu care nişte detalii de ordin intim — fotografii pe un iaht la Sotogrande cu un balerin amator de bancheri maturi şi de cocaină — îi permiteau să întrevadă o cooperare mai mult sau mai puţin entuziastă. De aceea, în mod cu totul neobişnuit, în ziua aceea nu acorda atenţia cuvenită spuselor şefului şi protectorului său, mulţumindu-se să încuviinţeze din când în când între două sorbituri din bere. Se concentra ca un samurai înainte de luptă, atent deja la plasarea locurilor la masa de prânz, la termenii în care avea să pună problemele, la momentul

culminant şi la previzibilul deznodământ. Gavira ştia foarte bine, din experienţă, că nu era acelaşi lucru să mituieşti trei consilieri de bancă sau un conţopist oarecare. Deşi, în fond, era mai uşor să te descurci cu consilierii: stilul diferea şi aparenţele costau ceva mai mult.

Chelnerul întrerupse sporovăială lui Machuca: don Fulgencio Gavira era chemat la telefon. Acesta îşi ceru scuze şi intră în local, scoţându-şi ochelarii de soare. Fără îndoială că era Peregil, care nu dăduse semne de viaţă toată dimineaţa. Se îndreptă spre un colţ al tejghelei şi luă receptorul din mâna casieriţei. Nu era Peregil, ci secretara lui; şi suna din biroul de la Arenal. În următoarele trei minute, Gavira ascultă în tăcere, fără să facă nici cel mai mic comentariu. Apoi mulţumi şi puse receptorul în furcă.

Dură o veşnicie până să ajungă la uşa de la intrare, tot pipăindu-şi nodul cravatei de parcă ar fi dorit să-l slăbească. Vru să-şi reordoneze gândurile, însă acestea se confundau cu căldura, cu zumzetul conversaţiilor, cu lumina puternică şi cu zgomotul automobilelor. Părea greu de stabilit dacă cele întâmplate erau bune sau rele; chestiunea era că planurile sale fuseseră date peste cap şi trebuiau reanalizate sau înlocuite degrabă cu altele noi. Oricum, Gavira nu era omul care să se lase depăşit de evenimente; înainte de a ajunge la uşă, se şi uitase la ceas, conştient de imposibilitatea de a contramanda prânzul de afaceri, îl blestemase pe Peregil, fiindcă niciodată nu era de găsit când avea mai multă nevoie de el, şi îşi conturase în minte trei motive excelente ca să considere de bun augur tot ce aflase. Aşa că nu era prea departe de o stare optimistă când ieşi, cu ochelarii de soare în mână, plănuind cum să-i prezinte lucrurile lui don Octavio Machuca. Dar bătrânul nu era singur. Se ridicase ca s-o sărute pe Macarena, escortată de preotul cel înalt sosit de la Roma; şi toţi trei se uitau la el. Atunci Gavira trânti printre dinţi o înjurătură ca o şfichiuitură de bici, care le făcu să se întoarcă, scandalizate, pe două doamne mature cu care se încrucişase în prag.

Macarena fu cea care expuse aproape întreaga situaţie. Stătea pe marginea unui scaun, în faţa lui Machuca, aplecându-se spre el când vorbea. Se încrunta, concentrată, dură; şi Lorenzo Quart îi privi profilul printre pletele ce îi cădeau pe umeri, deasupra mânecilor cămăşii în carouri albastre, suflecate bărbăteşte peste antebraţele bronzate şi peste mâinile lungi şi expresive pe care şi le agita lângă genunchii bătrânului bancher. Acesta, din când în când, îi lua mâna şi i-o strângea uşor în ghearele lui descărnate, încercând s-o liniştească, însă Macarena nu părea neliniştită, ci furioasă. Se afla pe terenul ei, cu soţul, naşul şi protectorul.

Cu înclinaţiile şi fobiile, cu memoria şi rănile ei. Aşa încât Quart se ţinu deoparte, lăsându-se condus de ea, ascultând în timp ce îi observa

pe cei doi bărbaţi care, într-un fel sau altul, dispuneau de soarta bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas. Macarena termină, lăsându-se pe spate în scaun şi aruncându-i o privire ostilă lui Pencho Gavira, care fumase până atunci în tăcere, picior peste picior. Impasibil, deschidea şi închidea braţele ochelarilor de soare de pe masă, adresându-i din când în când lui Quart câte o privire neutră. Acum toţi se uitau ţintă la el. Dar de vorbit, vorbi mai întâi bătrânul Machuca:

— Ce ştii tu despre toate astea, Pencho?

Quart văzu că mâna lui Gavira, fermă, lăsa ochelarii în pace şi apuca ţigara din gură între două degete:

— Nu mă luaţi aşa, don Octavio. Ce pot eu să ştiu?

Berea, care îşi pierduse toată spuma, i se încălzea în pahar. Veni un cerşetor să le ceară o monedă şi Machuca îl goni cu un gest.

— Nu vorbim de mort, zise Macarena. Ci de dispariţia lui don Prâamo.

Urmă un nou fum tras din ţigară, apoi o veşnicie până când Gavira expiră fumul. Continua să se uite la Quart:

— Cele două chestiuni or fi legate una de alta. Pare-mi-se.

Macarena, cu pumnul strâns, părea gata să lovească în masă. Sau în soţul ei.

— Ştii că n-au nimic în comun.

— Te înşeli. De ştiut, nu ştiu nimic — gura lui Gavira se strâmbă într-un rictus crud. Specialista în biserici şi în preoţi eşti tu — arătă spre Quart. Care nu pleci nicăieri fără mentorul tău spiritual.

— Naiba să te ia.

Octavio Machuca ridică o mână slabă ca să calmeze spiritele. Quart, care rămânea în expectativă şi izolat, observă că, pe sub pleoapele pe jumătate închise, bătrânul bancher nu-l pierdea din ochi pe Gavira.

— Adevărul, Pencho, zise Machuca. Vreau adevărul.

Gavira trase ultimul fum din ţigara pe care o aruncă pe trotuar, la picioarele unui vânzător de lozuri ce se apropia să le ofere un bilet. Apoi îşi privi şeful în ochi.

— Don Octavio. Vă jur că nu ştiu nimic de mortul acela din biserică, decât că era jurnalist şi, se spune, o lepădătură. Nu ştiu nici unde naiba s-o fi vârât preotul — întinse mâna, gata să se joace iar mecanic cu braţele ochelarilor, dar îşi luă seama la timp şi se opri. Tot ce ştiu e ce mi-a povestit adineaori la telefon secretara mea: că există un cadavru, că părintele Ferro este suspect şi că îl caută poliţia — se uită din nou la Macarena, apoi la Quart. Restul e curată scorneală.

— Tu ai avut şi ai de-a face cu tot ce ţine de biserica asta, insistă ea. Tot timpul ai urzit intrigi prin preajmă. Nu pot să cred că eşti străin de ce se petrece acolo.

— Ba uite că sunt — Gavira rămânea cât se poate de senin. Nu pot

spune că nu m-am interesat de ce se întâmplă. Mai mult, cineva care mi-a urmat îndeaproape instrucţiunile a mai dat câte-o raită pe ici, pe colo, studiind situaţia — se întoarse către Machuca, apelând la bunul lui simţ. Vedeţi şi dumneavoastră dacă nu-s sincer, don Octavio, din moment ce vă spun deschis că am luat la un moment dat hotărârea să-l convingem pe paroh prin mijloace drastice… Am luat absolut totul în consideraţie, cu avantajele şi dezavantajele inerente. Dar atât. N-am trecut la fapte. Iar acum ne pomenim că părintele Ferro a intrat într-un mare bucluc, că privilegiile bisericii rămân în aer şi că totul îmi pică mie de minune — zâmbetul taurului înfuriat din Arenal se lăţi considerabil. Tot ce pot să vă spun e că-mi pare rău pentru parohul acesta şi bine pentru mine — atrase printr-un gest atenţia bătrânului Machuca. Pentru mine şi pentru El Cartujano. Nimeni n-o să verse o lacrimă pentru biserica aceea.

Macarena îi adresă o privire dispreţuitoare:

— Eu voi vărsa lacrimi.

Se apropie o florăreasă, oferind iasomii pentru doamna, şi Gavira o trimise la plimbare. Acum se uita la soţia lui cu mai puţină reticenţă.

— E singurul lucru de care îmi pasă în toată povestea asta. De lacrimile tale — pe moment păru să-şi îndulcească puţin tonul. Tot nu înţeleg ce s-a întâmplat între noi — îl privi pieziş pe Quart. Nici cele petrecute mai apoi.

Ea nega din cap, refuzând să se lase antrenată pe terenul acela:

— E prea târziu să mai vorbim de noi doi. Părintele Quart şi cu mine am venit să te întrebăm de don Priamo.

Ochii negri ai lui Gavira luară foc:

— Am început să mă cam satur să dau peste tot de părintele Quart.

— Şi eu de dumneavoastră, zise Quart, a cărui blândeţe profesională ajunsese la capăt. E normal să vi se întâmple aşa când complotaţi împotriva unei biserici unde nu v-a chemat nimeni.

Un fior de ură încreţi gura bancherului şi, o clipă, Quart crezu că o să sară la el. Pulsul lui pompă adrenalină; dar celălalt zâmbea deja, din nou periculos şi liniştit. Totul se petrecuse rapid, fără niciun gest deplasat, fără nicio ameninţare. Acum Gavira îi vorbea Macarenei:

— Te asigur că nu sunt cu nimic amestecat.

— Nu — ea se înclina din nou în faţă, cu coatele pe masă, mortal de serioasă. Te cunosc, Pencho. N-aş putea spune de ce, dar sunt sigură că minţi. Ascultă bine ce-ţi spun: tu chiar când eşti sincer, tot minţi. Sunt lucruri care nu se potrivesc, care nu se explică fără intervenţia ta. Chiar dacă n-ai avea nici în clin, nici în mânecă cu asta, dispariţia lui don Priamo, taman azi, poartă amprenta ta. E în stilul tău.

Quart îl văzu pe Gavira şovăind o clipă. Fu doar un moment, un scurt licăr de nesiguranţă în ochii lui negri şi impasibili. Degetele deschiseră şi închiseră de două ori braţele ochelarilor de pe masă

înainte de a rămâne iar nemişcate.

— Nu, zise.

Mai degrabă decât o negaţie adresată lor, părea răspunsul la o întrebare interioară. Octavio Machuca îşi mijea mai tare pleoapele, observându-l cu multă curiozitate; şi în clipa aceea Quart avu certitudinea că Macarena nu se înşela.

— Pencho, zise Machuca.

Erau, totodată, un reproş şi o rugăminte formulate cu voce joasă. Expresia lui Gavira era din nou de nepătruns, dar ridică încet o mână, ca şi când ar fi cerut un moment de răgaz ca să cugete. Un şofer enervat de o maşină prost parcată îi asurzi pe toţi cu claxonul lui.

— Dacă eşti implicat cu ceva, Pencho… — insistă Machuca.

Acum părea de-a dreptul încurcat, aruncându-le Macarenei şi lui Quart scurte priviri îngrijorate.

— Potrivirile astea nu-s deloc întâmplătoare, murmură Gavira vorbindu-şi sieşi, aflat foarte departe de acolo.

Apoi, părând a se mişca pe linia aceea subţire şi imprecisă dintre realitate şi vis, se uită la Quart, la Macarena, parcă aşteptând ca ei să-i confirme gândurile neexprimate. Deschidea gura, dând să zică ceva sau având nevoie de mai mult aer în plămâni. Rămânea ferm pe poziţie, dar ceva din siguranţa lui dispăruse. Deodată, un semafor trecu de pe roşu pe verde, iar defilarea rapidă a parbrizelor automobilelor îi orbi pe toţi într-o rapidă succesiune de scăpărări şi rafale de soare. Gavira clipi, roşind puternic. Străbătut de un val de căldură neaşteptată.

— Va trebui să mă scuzaţi, zise. Sunt aşteptat la un prânz de afaceri.

Îşi duse mâna strânsă pumn la bărbie, gata parcă să se lovească singur. Şi, ridicându-se în picioare, răsturnă paharul cu bere.

XIII. Barcazul Canela Fina

„Ah, Watson, zise Holmes. Poate că nici dumneata nu te-ai comporta mai elegant dacă te-ai pomeni de la o clipă la alta că ţi-ai pierdut şi soţia, şi averea.”

(A. Conan Doyle, Aventurile lui Sherlock Holmes)

Un megafon amplifica explicaţiile ghidului; ceva despre cele opt secole ale Turnului de Aur, pe acompaniament muzical de pasodoble. Trecând la o oarecare depărtare, motorul vaporaşului cu turişti răsună afară, în apele fluviului, şi după alte câteva clipe hula produsă de înaintarea lui cu viteză ajunse până la barcazul Canela Fina, legânând ambarcaţia amarată la chei. Cabina principală, cu pereţii ei de lemn revopsit şi petele de rugină de pe planşeul de fier, puţea a mucegai şi a transpiraţie, în timp ce motorul şi muzica se îndepărtau, don Ibrahim văzu cum raza de soare ce intra pe uşa deschisă se deplasa alene către tribord peste masa cu resturi de mâncare, scăpărând pe

brăţările de argint de la încheietura Niñei Puñales, înainte de a se întoarce la fel de lent spre babord şi de a rămâne nemişcată pe chelia prost disimulată a lui Peregil.

— Aţi fi putut alege un loc care să nu se clatine în halul ăsta, zise acesta.

Părul îi şedea anapoda pe craniul umed de sudoare, şi se tot ştergea pe frunte cu batista.

Suprafeţele oscilante nu erau punctul lui forte: ochii de mortăciune, semănând cu ai taurilor blânzi ce aşteaptă vârful spadei în ceafă, pielea cu nuanţa aceea de neconfundat dată de chinurile răului de mare. Vaporaşele cu turişti erau destule, şi siajul fiecăruia îi descompunea trăsăturile tot mai mult.

Don Ibrahim nu spuse nimic. Propria-i viaţă îl învăţase să ia oamenii aşa cum sunt şi să fie îngăduitor cu nenorocirile şi mizeriile lor. La urma urmelor, existenţa nu era decât un huţa-huţa în sus şi în jos, şi fiecare sfârşea mai devreme sau mai târziu poticnindu-se de o treaptă. Aşa că desprinse în tăcere banderola şi foiţa unei minunate ţigări de foi Montecristo, ca să mângâie cu gingăşie suprafaţa moale, cu nervurile abia vizibile, a negricioaselor frunze de tutun parfumate. Apoi o tăie cu cuţitaşul lui Orson şi o duse la buze, rotind-o voluptuos în timp ce îi umezea vârful. Savurând aroma acelei opere de artă perfecte.

— Cum se simte popa? întrebă Peregil.

Balansul încetase, drept care omul de încredere al lui Gavira se arăta ceva mai sigur pe sine, deşi continua să fie palid precum lumânările parohiei pe care cei trei mercenari ai săi o lăsaseră, temporar, fără titular. Cu havana încă neaprinsă în gură, don Ibrahim încuviinţă cu multă gravitate. Un gest potrivit cu subiectul care îi preocupa, din moment ce se referea la un demn reprezentant al Bisericii, la un om sfânt. Şi, pe cât se părea, o sechestrare nu avea de ce să fie incompatibilă cu respectul. Asta o învăţase în America de Sud, unde oamenii se împuşcau în draci vorbindu-şi tot timpul cu „dumneavoastră”.

— Se simte bine. Foarte dârz, foarte liniştit. De parcă n-ar fi în situaţia asta.

Sprijinindu-se de masă şi silindu-se să nu se uite la resturile de mâncare, Peregil găsi puterea de a schiţa un zâmbet leşinat:

— E tare moşul.

— *Ozú,* făcu Niña. Nemaipomenit.

Croşeta de zor, patru picioruşe las, două reţin, mişcându-şi mâinile cu iuţeală, în clinchet de brăţări; şi din când în când lăsa în poală igliţa şi lucrul de mână ca să soarbă din paharul înalt cu *manzanilla* de lângă ea şi de lângă sticla pe jumătate goală. Căldura îi întindea urma întunecată a machiajului din jurul ochilor, făcându-i să pară mai mari,

iar *manzanilla* îi ştersese puţin rujul de pe buze. Când ambarcaţia se legăna, lungii ei cercei de coral făceau la fel.

Don Ibrahim sancţiona comentariul Niñei Puñales ridicând din sprâncene. Cu toate acestea, în privinţa preotului, ea nu exagerase deloc. Îi ieşiseră în întâmpinare după miezul nopţii pe străduţa în care dădea portiţa de la grădina Casei del Postigo şi avuseseră de furcă până să-i arunce o pătură în cap şi să-i lege mâinile în drum spre furgoneta — închiriată pentru douăzeci şi patru de ore — pe care o parcaseră după colţ. În luptă, don Ibrahim se alesese cu bastonul Măriei Felix rupt, Potro cu o vânătaie la un ochi, iar Niñei îi săriseră plombele la doi dinţi. Era de necrezut cu ce tărie îşi putea apăra pielea un moşneguţ mărunt, uscat, pricăjit, şi popă pe deasupra.

Peregil era nu numai ameţit de balans, ci şi neliniştit. Să pui laba pe un preot şi să-l scoţi din circulaţie câteva zile nu prea era genul de delicte care să-i facă îngăduitori şi mărinimoşi pe judecători. Nici don Ibrahim nu se simţea în largul lui; ştia însă foarte bine că era prea târziu să dea înapoi. Şi, în plus, fusese ideea lui; iar oamenii ca el merg oblu înainte, fără să clipească, înfruntând cu fatalism ceea ce îi aşteaptă. Ca să nu mai vorbim că patru milioane jumate, socotind suma totală cuvenită tuturor, nu erau chiar de lepădat.

Peregil îşi scosese şi el sacoul, ca don Ibrahim. Dar, spre deosebire de sobrele mâneci ale cămăşii albe a indianului, cu elastice deasupra coatelor, cele ale ajutorului lui Pencho Gavira prezentau o îngrijorătoare combinaţie de dungi albe şi albastre cu un guler roz-saumon şi o cravată cu crizanteme verzi, roşii şi liliachii care îi atârna pe piept ca un buchet ofilit. Un cerc de sudoare îi umezea gulerul.

— Sper să vă ţineţi de planul stabilit.

Don Ibrahim îl privi mustrător, ofensat. El şi fârtaţii lui erau precişi ca nişte bisturie — îşi trecu un deget precaut peste ţepii mustăţii şi pielea pârlită —, cu excepţia unor disfuncţii aleatorii, cum a fost aceea a lui Potro cu benzina, sau ailaltă, cu filmele fotografice foarte predispuse să se voaleze la lumină. Las' că nici planul operativ nu era ceva de să-ţi sară capacele spetindu-te cu el: trebuiau să-l reţină pe paroh încă o zi şi jumătate, apoi să-l trimită frumuşel la plimbare. Deci ceva uşor, plăcut şi amuzant, cu o tuşă de eleganţă în execuţie. Stewart Granger şi James Mason, ba chiar Ronald Colman şi Douglas Fairbanks junior — don Ibrahim, Potro şi Niña fuseseră la o videotecă şi achiziţionaseră ambele versiuni, ca să se documenteze serios asupra subiectului — l-ar fi găsit impecabil.

— Cât despre onorariile noastre…

Fostul fals avocat lăsă special fraza neterminată, din delicateţe, concentrându-se asupra aprinderii trabucului. Era deplasat să pomeneşti de bani între oameni onorabili. Peregil era tot atât de onorabil pe cât puteau fi boaşele unui gânsac, dar asta nu-i scutea pe

ei de obligaţia de a-i acorda măcar prezumţia de nevinovăţie. Aşa că atinse cu flacăra brichetei capătul ţigării de foi Montecristo, umplându-şi gura şi nările cu primul fum delicios şi aşteptând ca partenerul de discuţie să-i completeze sugestia.

— În momentul când îl eliberaţi pe popă, preciza Peregil, ceva mai dezinvolt, vă plătesc pe câteşitrei. Un milion jumate fiecăruia, fără TVA.

Râse printre dinţi de propria-i glumă, în timp ce îşi scotea din nou batista să se şteargă pe frunte, iar Niña Puñales lăsă o clipă din ochi lucrul de mână ca să-i arunce o privire fugară printre genele-i false îngroşate de rimel. Don Ibrahim îl măsură şi el pe bodyguardul lui Gavira prin fumul cubanez, dar căutătura lui era preocupată. Nu-i plăcea individul, şi cu atât mai puţin râsul acela, şi preţ de o clipă îl încercă bănuiala că Peregil nu putea dispune de atâţia bani încât să achite onorarii şi că îi ducea cu preşul. Cu un suspin fatalist, mai trase o dată din havană şi îşi scoase din haina atârnată de speteaza scaunului ceasul ce se legăna la capătul unui lănţug. Nu-i uşor să fii şef, se gândea. Nu era deloc uşor să te prefaci că eşti convins, să dai ordine sau să sugerezi comportamente încercând să nu-ţi tremure vocea, ascunzându-ţi nesiguranţa cu un gest, o privire ori un zâmbet oportun. La fel şi Xenofon, ăla cu cei cinci sute de mii, sau câţi or fi fost, ori Columb sau Pizarro când au tras o linie pe pământ cu spada şi au zis: de-aici încolo aur şi răbdări prăjite, au simţit şi ei senzaţia aceea incomodă că zugrăveşti plafonul şi rămâi aninat de bidinea când îţi dispare scara de sub picioare, ca în benzile desenate cu Mortadelo.

Don Ibrahim se uită cu duioşie la Niña Puñales. Singurul lucru care îl îngrijora la gândul că s-ar putea să înfunde cu toţii puşcăria era că acolo vor fi despărţiţi… Şi-atunci cine va avea grijă de ea? Fără Potro, fără el însuşi care să-i zică ole *cân*d fredona vreun cântec flam*enco şi* care să-i laude bucatele duminicale, care s-o ducă la Maestranza în după-amiezele cu un program mai acătării, să-i dea braţul când se cherchelea prin baruri cu bere blondă de Sanlúcar, biata de ea avea să moară ca păsăruica scoasă din colivie. Şi-n plus, mai era scena aceea de local flamenco pe care i-o promiseseră, unde ea avea să domnească precum o regină.

— Du-te de-l schimbă pe Potro, Niña.

Niña mai făcu câteva ochiuri cu croşeta, ca să completeze seria. Le număra mişcând pe muteşte buzele; apoi, bând la repezeală restul de *manzanilla* din pahar, se ridică să-şi netezească fusta cu picăţele şi să arunce o privire afară pe uşa de şipci. Dincolo de muşcatele plantate în cutii goale de ton „Albo”, veştede deşi Potro del Mantelete le uda în fiecare seară, se vedeau vechiul chei, două ambarcaţii amarate şi, în fund, Turnul de Aur şi podul San Telmo.

— Nimic la orizont, zise.

Apoi, luându-şi lucrul de mână, străbătu cabina în foşnet de fustă cu volănaşe scrobite, lăsând în urmă o aromă grea de parfum „Maderas de Oriente" pe care, în mod vizibil, Peregil o încasă în plin simţ olfactiv. Când se deschise uşa cabinei alăturate, don Ibrahim îl întrezări pentru o clipă, din spate, pe paroh: aşezat pe un scaun, legat la ochi cu o batistă de mătase a Niñei, cu încheieturile legate de spetează cu plasturi laţi, cumpăraţi cu o seară înainte dintr-o farmacie de pe strada Pureza. Stătea liniştit, exact aşa cum îl lăsaseră: neclintit, ermetic, nescoţând nicio vorbă decât când îl întrebau dacă dorea ceva de mâncare, de băut, sau să facă pipi; în momentele acelea se mulţumea să-i ocărască.

Niña intră şi Potro ieşi, închizând uşa în spatele lui.

— Cum se comportă? întrebă Peregil.

— Cine?

Potro se oprise lângă masă cu un aer perplex şi cu un ochi învineţit în încăierarea nocturnă.

Sub maiou i se desenau pectoralii puternici, asudaţi. Încă mai avea un bandaj pe antebraţul stâng. Pe umărul drept, lângă urma vaccinului, avea un cap de femeie tatuat în albastru, cu chipiul Legiunii străine şi cu un nume indescifrabil dedesubt. Don Ibrahim nu-l întrebase niciodată dacă numele acela era al muierii necredincioase care îl dusese la pierzanie, şi nici Potro nu o menţionase. Poate chiar o uitase. Oricum, fiecare cu viaţa lui.

— Popa; insista Peregil cu o voce din ce în ce mai pierită. Zic: cum se comportă?

Fostul toreador şi boxer cumpăni îndelung chestiunea. Se încrunta, legănându-se uşor pe picioare, apoi într-un târziu se uită la don Ibrahim aidoma ogarului care a primit un ordin de la un străin şi cere confirmarea stăpânului.

— Bine, răspunse în sfârşit, negăsind nicio obiecţie în ochii şefului şi fârtatului său. E cuminte şi nu zice nimic.

— N-a pus întrebări?

Potro îşi freca de zor cu două degete nasul turtit, încercând să-şi amintească, plin de bunăvoinţă. Dar căldura nu-i iuţea reflexele.

— Nu, răspunse în fine. I-am descheiat puţin sutana la gât ca să mai respire, dar tot n-a scos o vorbă — reflectă adânc asupra acestui aspect. Parc-ar fi mut.

— E natural, interveni don Ibrahim. Doar e un preot, un om al Bisericii. Asta se cheamă demnitate rănită.

Îşi scutură puţin partea de jos a cămăşii, fiindcă tocmai îi cădea pe pântece primul scrum al trabucului, pe când Potro încuviinţa încet din cap, uitându-se la uşa închisă de parcă rezolvase ceva care îl intrigase de multă vreme. Asta trebuie să fie, repetă de două ori. Demnitatea.

Peregil căsca gura larg, palid şi asudat. Batista lui era bună de stors

într-o găleată.

— Plec, zise.

Fumul havanei, combinat cu legănatul bărcii, îi venea categoric de hac.

— Aşa că urmaţi-mi instrucţiunile punct cu punct.

Încercă să se ridice, aranjându-şi maşinal părul peste chelie. În momentul acela, Canela Fina se balansa la trecerea altui vaporaş cu turişti, iar privirea lui Peregil urmări cu o fixitate obsesivă mişcarea de la tribord la babord a razei de soare intrate pe uşa de şipci care dădea spre muşcate. Pielea îi deveni mai unsuroasă şi mai palidă ca oricând, şi trase aer pe gură ca o scrumbie abia pescuită, privindu-i pe don Ibrahim şi pe Potro cu ochi rătăciţi.

— Pardon, mai apucă să murmure cu o voce înecată, înainte de a se repezi spre uşă şi scăriţă.

A fost cel mai groaznic prânz din viaţa lui. Pencho Gavira abia de gustă din calmarul cu garnitură de bob fraged şi din somonul prăjit, şi numai făcând uz de tot sângele rece ajunse la desert cu zâmbetul intact şi nesărind de la masă la fiecare cinci minute ca să-şi sune secretara, care îl căuta înnebunită pe Peregil prin toată Sevilla. Uneori, în toiul conversaţiei cu consilierii Băncii El Cartujano, bancherul rămânea ca blocat, spre nedumerirea comesenilor care aşteptau să-şi termine spusele; şi doar cu un incredibil efort de voinţă era în stare să-şi ducă până la capăt expunerea, ieşind până la urmă basma curată. Ar fi avut nevoie de tot acel timp pentru a putea gândi, trasând planuri şi găsind soluţii la alternativele pe care absenţa omului său de încredere le făcea să i se succeadă cu repeziciune în minte; dar nu dispunea de răgazul acela. Şi şedinţa aceea era hotărâtoare pentru viitorul lui, şi de asta nu putea să-i neglijeze pe cei din jur. Se bătea, prin urmare, pe două fronturi, ca Napoleon contra unei armate engleze şi a alteia prusace la Waterloo. Un zâmbet, o sorbitură din vinul de Rioja, un proiect, o reflecţie ascunsă în clipa când îşi aprindea ţigara. Încetul cu încetul, consilierii se îmbunau şi se dădeau pe brazdă; însă lipsa noutăţilor din partea lui Peregil devenea tot mai ameninţătoare. Gavira era sigur că asistentul lui era implicat în dispariţia preotului şi că — la gândul acesta îl treceau sudori reci — la fel de bine putea fi amestecat în moartea lui Bonafé. Simţea fiori pe şira spinării; dar, în pofida a tot şi a toate, bancherul ştia să se stăpânească şi rezista la tăvăleală. Un altul în locul lui ar fi făcut o criză de isterie, hohotind cu capul pe faţa de masă.

Maâtre d'hôtel se apropia printre mese şi, după felul cum îl privea, Gavira înţelese că venea spre el. Făcând un efort să nu sară de pe scaun, îşi termină fraza începută, strivi ţigara în scrumieră, bău o înghiţitură de apă minerală, se şterse grijuliu pe buze cu şervetul şi se

ridică, adresându-le un zâmbet consilierilor:

— Vă rog să mă scuzaţi o clipă.

Apoi se îndreptă spre vestibul, înclinând de câteva ori capul pentru a saluta nişte cunoscuţi, cu mâna dreaptă în buzunar ca să nu-i tremure. Golul din stomac deveni dureros când îl văzu pe Peregil cu părul nepieptănat peste chelie şi cu o cravată îngrozitoare.

— Am veşti bune, anunţă mercenarul.

Erau singuri. Gavira aproape că îl împinse în closetul pentru bărbaţi, închizând uşa în urma lor când se asigură că acolo nu era nimeni.

— Unde-ai fost?

Peregil făcu o mutră încântată:

— Am făcut în aşa fel încât mâine n-o să se ţină slujba la biserică, zise.

Toată tensiunea, toată îngrijorarea acumulată ţâşniră din Gavira ca dintr-un resort. L-ar fi omorât pe Peregil chiar atunci şi acolo. Cu mâinile lui.

— Ce-ai făcut, jigodie?

Factotum-ului său îi dispăru zâmbetul de pe buze. Clipea des, buimăcit.

— Păi, cum ce-am făcut? bolborosi. Ce mi-aţi spus. L-am neutralizat pe popă.

— Pe popă?

Mercenarul se sprijinea cu spatele de lavaboul de care Gavira îl ţinea lipit. Lumina neonului făcea să-i lucească chelia sub şuviţele de păr ce se răsculau dinspre urechea stângă.

— Da, confirmă el. Nişte prieteni l-au scos din circulaţie până poimâine. Cu sănătatea în perfectă stare.

Se uita nedumerit la şeful său, neînţelegându-i atitudinea agresivă. Gavira făcu un pas înapoi în timp ce calcula rapid în minte.

— Când a fost asta?

— Azi-noapte — Peregil încercă un zâmbet timid, atent la reacţiile şefului său. Se află la loc sigur şi e bine tratat. Vineri va fi eliberat, şi gata.

Gavira clătina din cap. Nu-i ieşeau socotelile.

— Şi ălălalt?

— Care ălălalt?

— Bonafé. Ziaristul.

Îl văzu pe Peregil roşind brusc, de parcă cineva i-ar fi pompat un litru de sânge în obraji.

— Ah, ăla…

Omul lui de încredere părea descompus. Ridica mâinile ca şi când ar fi încercat să definească ceva prin aer.

— Bun, păi… Pot să vă explic totul, credeţi-mă — sub lampa cu

neon, zâmbetu-i forţat părea o gaură neagră drept în mijlocul mutrei. E cam complicată istoria, dar pot să v-o lămuresc. Vă jur.

Gavira simţi un nou val de panică. Dacă omul lui avea vreo legătură cu moartea lui Honorato Bonafé, problemele nu făceau decât să înceapă. Făcu câţiva paşi, încercând să gândească la repezeală. Dar plăcile de *azulejos* albe îi inspirau vidul cel mai absolut. Se întoarse spre Peregil:

— Atunci ar fi de dorit ca explicaţia ta să fie convingătoare. Preotul este căutat de poliţie.

Contrar aşteptărilor sale, Peregil nu fu prea impresionat. Mai degrabă se arăta uşurat de noul curs al conversaţiei:

— Ce iute s-au mişcat! Dar chiar şi-aşa, să nu vă faceţi griji.

Lui Gavira nu-i venea să-şi creadă urechilor:

— Să nu-mi fac griji?

— Deloc — asistentul lui schiţă un zâmbet nervos. Doar c-o să ne coste vreo cinci-şase milioane în plus.

Gavira se repezi din nou la el. Nu ştia dacă să-l dărâme dintr-un pumn şi să-i care şuturi în cap sau să-şi continue interogatoriul. Stăpânindu-se pe cât putea, îl întrebă iar:

— Tu vorbeşti serios, Peregil?

— Da. Staţi liniştit.

— Ascultă — sforţându-se să-şi păstreze calmul, bancherul îşi netezea tâmplele cu palmele. Tu mă iei drept fraier.

— Niciodată, şefule — Peregil zâmbea candid. Că doar n-am căpiat.

Gavira se mai învârti o dată prin spaţiul strâmt.

— Să vedem… Vii şi-mi trânteşti în faţă că ai sechestrat un preot căutat de poliţie pentru asasinat şi vrei să nu-mi fac griji?

Lui Peregil îi căzu falca:

— Cum adică pentru asasinat?

— Aşa cum ai auzit.

Factotum-ul se uită la uşa închisă a closetului pentru domni. Apoi la cea a cabinei deschise de lângă el. Abia apoi din nou la Gavira.

— Ce asasinat? Al cui? De unde toată brambureala asta?

— Tu să-mi răspunzi. Şi nu uita că bănuitul e nenorocitul tău de popă.

— Ei, asta-i! — Peregil scoase un hohot scurt, de absolută disperare. Nu mai glumiţi aşa cu mine, şefule.

Gavira se apropie de el atât de mult, încât aproape că îl împinse să se aşeze pe lavabou.

— Uită-te la mine. Ţi se pare că glumesc?

Nu, nu i se părea, nu i se părea deloc; de asta asistentul fu sigur. Acum Peregil era alb ca plăcile de *azulejos* de pe perete.

— Un asasinat?

— Exact.

— Unul adevărat?

— Da, cretinule. Şi poliţia zice că făptaşul e popa ăsta al tău.

Celălalt ridică o mână, cerând timp ca să digere grozăvia. Era atât de descompus la faţă, încât lungile meşe de păr îi atârnau peste ureche.

— Înainte sau după ce l-am umflat noi?

— De unde să ştiu? Probabil înainte.

Peregil îşi înghiţi saliva cu multă greutate şi mare zgomot:

— Staţi puţin, să ne-nţelegem, şefule. Cine-a fost asasinat?

După ce-l lăsă pe Peregil vomitând în cabina deschisă, Pencho Gavira îşi luă rămas-bun de la consilieri, se urcă în Mercedesul parcat în faţa restaurantului, îi spuse şoferului să dea drumul la aerul condiţionat şi să se ducă să bea ceva şi, cu telefonul mobil în mână, cugetă câteva momente. Era convins că asistentul lui îi spusese adevărul, or asta — o dată depăşită panica iniţială — conferea problemei noi perspective. Era greu de stabilit dacă totul consta dintr-o succesiune aiuritoare de coincidenţe sau dacă într-adevăr oamenii lui Peregil avuseseră ghinionul să-l sechestreze pe preot la puţin timp după ce acesta îi făcuse de petrecanie ziaristului. Faptul că poliţia stabilise moartea lui Bonafé la ultimele ore ale serii şi că dispariţia parohului nu avusese loc — conform spuselor Macarenei şi ale preotului de la Roma — decât după miezul nopţii îl lăsa pe Priamo Ferro fără alibi. Într-un fel sau altul, vinovat ori ba, asta schimba poziţiile fiecăruia. Preotul era bănuit şi poliţia îl urmărea; a-l reţine mai mult timp devenea riscant. Gavira era convins că putea fi pus în libertate fără a-i prejudicia lui proiectele. Dimpotrivă, i le favoriza, fiindcă preotul avea să fie foarte ocupat cu anchetele şi interogatoriile. Dacă îl eliberau noaptea, cu poliţia pe urmele lui, era mai mult ca sigur că a doua zi n-avea să se ţină nicio liturghie la Nuestra Señora de las Lágrimas. Lovitura de maestru putea fi dată tocmai profitând de situaţia aceea atât de neaşteptată. Lucrătura cea fină consta deci în a se descotorosi de preot şi a-l reda vieţii publice prin procedeul cel mai curat şi mai la adăpost de scandaluri. Că după aia o să fugă sau o să se predea poliţiei, asta îi era egal lui Gavira. Într-un fel sau altul, Priamo Ferro era pe punctul să fie scos din joc pe o perioadă oarecare, şi poate că era mai bine ca lucrurile să meargă ca unse printr-un apel anonim, un denunţ ori ceva de genul ăsta. În niciun caz arhiepiscopul Sevillei nu se va grăbi să-i găsească un înlocuitor. Iar în ce-l privea pe don Octavio Machuca, pentru pragmaticul bancher era bine tot ce se sfârşea cu bine.

Rămânea de rezolvat chestiunea cu Macarena; dar până şi în domeniul acesta atât de spinos noua situaţie prezenta avantaje. Lovitura măiastră consta în a-i „vinde” ei eliberarea parohului ca pe o

favoare, Gavira proclamându-se sus şi tare străin de excesul de zel al lui Peregil. Ceva de tipul: imediat ce mi-ai spus, am intervenit eu şi etc. Cu afacerea Bonafé atârnând deasupra tuturor şi mai cu seamă deasupra adoratului ei don Priamo, ea avea să evite să devină indiscretă. Or, asta putea favoriza până şi o reapropiere între ei. În cel priveşte pe paroh, Macarena şi popa de la Roma să se spele pe cap cu el, fie că intervenea poliţia, fie că nu. Gavira nu avea nimic împotriva preotului bătrân: îi era totuna dacă se preda ori emigra. Cu un dram de noroc, era la fel de terminat ca biserica lui.

Aerul condiţionat, însoţit de suavul tors al motorului, menţinea o temperatură perfectă în interiorul Mercedesului. Mai relaxat, Gavira se lăsă pe spate pe bancheta de piele neagră ca să-şi sprijine capul de rezemătoare, contemplându-se mulţumit în oglinda retrovizoare. Poate că, la urma urmelor, nu fusese o zi proastă. Pe faţa lui bronzată strălucea zâmbetul periculosului Taur turbat de la Arenal când formă numărul de telefon al Casei del Postigo.

Închizând telefonul, Macarena Bruner rămase privindu-l ţintă pe Quart. Părea să cugete, foarte calmă, sprijinindu-se de masa acoperită cu reviste şi cărţi, într-un colţ al camerei de la etaj transformate în birou. Un cabinet de lucru ciudat, cu *azulejos* reproducând motive vegetale şi cruci de Malta, cu bârne parcă afumate pe tavan şi cu un şemineu mare de marmură neagră. Era biroul Macarenei, şi amprenta ei se vădea peste tot: un televizor cu video, o mică combină muzicală, cărţi de artă şi de istorie, vechi scrumiere de bronz, jilţuri comode din pluş închis la culoare, perne brodate. Mai erau acolo un dulap mare în perete, în care zăceau de-a valma vechi teancuri de hârtii, manuscrise, volume legate în pergament gălbui, casete video şi două tablouri frumoase pe pereţi: un Sfânt Petru pictat de Alonso Vázquez şi o pânză a unui autor necunoscut reprezentând o scenă din bătălia navală de la Lepanto. Lângă fereastră, statueta unui arhanghel încruntat ridica spada sub un clopot de sticlă care îl păzea de praf.

— S-a făcut, zise Macarena.

Quart se ridică în picioare, încordat, gata de acţiune. Dar ea rămase nemişcată, de parcă n-ar fi spus totul:

— A fost o eroare şi îşi cere scuze. Ne asigură că nu este cu nimic implicat şi că nişte oameni care lucrează indirect pentru el au depăşit măsura, fără consimţământul lui.

Lui Quart îi era egal: va veni şi timpul să se stabilească responsabilitatea fiecăruia. Deocamdată, important era să ajungă la paroh înaintea poliţiei. Vinovat sau nu, era vorba de un cleric, iar într-un caz ca acela Biserica nu putea rămâne cu braţele încrucişate.

— Unde-l ţin?

Macarena îi aruncă o privire plină de îndoială, dar asta dură doar o

clipă.

— E neatins şi sănătos, într-o barcă trasă la vechiul chei din Arenal… Pencho mă va suna după ce va soluţiona totul — făcu câţiva paşi prin încăpere, luă o ţigară de pe masă şi scoase bricheta din decolteu. Mi-l oferă mie în loc să-l ducă la poliţie, în schimbul păcii dintre noi. Deşi chestia cu poliţia, bineînţeles, nu-i decât o scorneală.

Quart îşi goli plămânii de aer, uşurat. Cel puţin partea aceea a problemei se rezolva astfel.

— O să-i povesteşti mamei tale?

— Nu. E mai bine să nu ştie nimic până când totul se va sfârşi cu bine. O ştire ca asta o poate omorî.

Făcu o mutră dezolată. Ţinea în mână bricheta şi ţigara, stinsă; părea să fi uitat de ele.

— Dacă l-ai fi auzit pe Pencho! adăugă. Atent, încântător, la dispoziţia mea… Ştie că e pe punctul să câştige partida şi ne vinde o alternativă inexistentă. Don Priamo nu poate scăpa când îl vor pune în libertate.

Vorbi rece, detaşat, absorbită de unica ei preocupare: parohul. Quart o asculta amărât, însă nu din pricina cuvintelor ei. De fiecare dată când un gest al Macarenei stârnea amintiri recente, îl copleşea o tristeţe nemăsurată, disperată. După ce se apropiase atât de mult de el şi îl purtase pe tărâmul acela unde graniţele se diluau şi unde totul, cu excepţia singurătăţii împărtăşite şi a tandreţei, nu avea niciun sens, ea se îndepărta din nou. Era prea devreme ca să se determine cât pierdea şi cât câştiga preotul Lorenzo Quart în trupul proaspăt al acelei femei, însă figura trădată a templierului îl hărţuia ca o remuşcare. Totul era o capcană veche, cu râul acela domol pe care curgea timpul ce nu respectă nimic sau ce confirmă, mai devreme sau mai târziu, condiţia umană. Ce duce cu sine la vale stindardele soldaţilor viteji. În ce-l privea pe Quart, Sevilla îi smulgea prea multe lucruri în prea puţin timp, nelăsându-i în schimb decât o dureroasă conştiinţă de sine. Râvnea după un duruit aspru de tobă care să-i readucă pacea în suflet.

Când reveni la realitate, ochii negri, egoişti ai Macarenei îl fixau necruţător. Dar nu Quart era obiectul interesului său. Nu văzu în ei nici picături de miere, nici luna printre frunzele fremătătoare ale tufelor de *bougainville* şi ale portocalilor. Nu găsi nimic referitor la persoana lui; şi câteva clipe agentul ILE se întrebă ce naiba mai căuta el acolo, reflectat în ochii aceia străini.

— Nu văd de ce-ar fugi părintele Ferro, zise, făcând un efort să revină la cuvinte şi la disciplina oferită de ele. Dacă dispariţia lui se explică prin sechestrare, lucrul acesta atenuează bănuielile ce planează asupra lui.

Argumentul nu păru câtuşi de puţin s-o liniştească:

— Nu schimbă cu nimic situaţia. Or să spună că da, a închis

biserica, dar cu cadavrul înăuntru.

— Bun. Dar s-ar putea să demonstreze, aşa cum a făcut şi prietena ta Gris, că n-a apucat să-l vadă. Oricum, ar fi bine pentru toţi să se explice odată. Bine pentru tine şi pentru mine. Bine pentru el.

Ea clătină din cap cu încăpăţânare:

— Trebuie să vorbesc cu don Prâamo înaintea poliţiei.

Se îndreptase spre fereastră. Privea grădina interioară, rezemându-se de pervaz.

— Şi eu la fel, zise Quart, apropiindu-se. Şi cel mai bine ar fi să se prezinte în persoană la poliţie, însoţit de mine şi de avocatul pe care l-am adus de la Madrid — se uită la ceas. Care acum probabil că se află cu Gris la Direcţia Generală a Poliţiei.

— Ea n-o să-l acuze niciodată pe don Prâamo.

— De bună seamă.

Se întoarse spre Quart. Neliniştea i se citea în ochii negri:

— Or să-l aresteze, nu-i aşa?

Ar fi ridicat degetele ca să atingă gura aceea, însă gestul ei nu îi era dedicat lui, ci altuia. Ce absurd să fii gelos pe un preot bătrân, mărunţel şi murdar, dar adevărul este că asta simţea. Zăbovi puţin până să răspundă:

— Nu ştiu.

După momentul de încordare îşi abătu privirile spre *patio.* Aşezată într-un balansoar lângă havuzul cu *azâlejos,* făcându-şi vânt cu evantaiul, indiferentă la tot, Cruz Bruner citea liniştită.

— Dacă e să mă iau după ce-am văzut la biserică, mă tem că da.

— Crezi că el e vinovatul, aşa-i? — Macarena se uită şi ea la mama ei, cu o nespusă tristeţe.

Deşi s-a dovedit că n-a dispărut intenţionat, tu continui să crezi asta.

— Eu nu cred nimic, se eschivă Quart, prost dispus. A crede nu e meseria mea.

Îi venea în minte versetul din Biblie referitor la istoria lui Uza, „care şi-a întins mâinile sale spre chivotul Domnului ca să-l sprijine, şi s-a apucat de el, căci boii erau gata să-l răstoarne.

Domnul însă s-a mâniat pe Uza şi l-a lovit Dumnezeu chiar acolo pentru îndrăzneala lui şi a murit el acolo lângă chivotul Domnului". Macarena îşi aplecase capul. Frecase ţigara între degete, nemaiapucând s-o aprindă, iar acum fărâmiţele de tutun îi căzeau la picioare.

— Don Prâamo n-ar face niciodată aşa ceva.

Quart dădu din cap, dar nu scoase o vorbă. Se gândea la Honorato Bonafé mort în confesional, lovit de mânia implacabilă a Atotputernicului. Numai pe părintele Ferro şi-l putea închipui făcând aşa ceva.

Unsprezece fără un sfert. Sprijinit de un felinar pe cheiul de sub podul Triana, Celestino Peregil auzi bătăile orologiului fără să-şi desprindă privirea de pe luminile reflectate în apa neagră a fluviului. Farurile automobilelor care treceau deasupra goneau de-a lungul balustradei de fier, peste arcele nituite şi peste pilonii de piatră, şi dincolo de parapetul de grădini şi terase ce se înălţa pe bulevardul Cristobal Colon, în apropiere de Maestranza. Însă jos, pe ţărm, totul era liniştit. O porni pe esplanada de sub pod, către vechile cheiuri ale Arenalului. Briza dinspre Sanlucar începea să încreţească uşor suprafaţa întunecată a Guadalquivirului, iar răcoarea plăcută a nopţii îl îmbărbăta pe mercenarul lui Gavira. După emoţiile din cursul ultimelor ore, totul revenea la normal. Până şi ulcerul părea dispus să-l lase în pace. Întâlnirea fusese stabilită pentru ora unsprezece lângă barcazul unde aşteptau don Ibrahim cu fârtaţii lui, iar Gavira în persoană îi dăduse tot felul de instrucţiuni şi indicaţii lui Peregil ca să evite orice nepotrivire sau neînţelegere: aveau să vină doamna şi preotul cel înalt, iar el trebuia doar să aibă grijă ca predarea popii să decurgă fără probleme. Parohul avea să fie scos de pe Canela Fina, iar perechea urma să-l ia în primire în una dintre vechile magazii de pe chei, a cărei cheie se afla în buzunarul lui Peregil. În privinţa banilor datoraţi celor trei pungaşi, asistentul lui Gavira se sforţase destul să-şi convingă şeful să-i lepede în mâna lui; dar caracterul urgent al afacerii, ca şi dorinţa bancherului de a se descotorosi cât mai repede de paroh uşuraseră lucrurile. Cu un zâmbet interior, omul bun la toate al bancherului îşi atinse burta: avea asupra lui patru milioane şi jumătate în bancnote de zece mii, ascunse sub cămaşă şi ţinute de elasticul chiloţilor; iar acasă mai avea dosite cinci sute de mii pe care reuşise să i le umfle şefului în ultima clipă, invocând cheltuieli inerente ca să ducă isprava la bun sfârşit. Tot potolul ăla la cingătoare îl obliga să meargă ţeapăn de parcă ar fi purtat un corset.

Începu să fluiere, optimist. Cu excepţia câtorva perechi de îndrăgostiţi şi a vreunui pescar izolat, drumul până la cheiuri era pustiu. Broaştele orăcăiau prin stuful de pe mal, şi Peregil le ascultă amuzat. Se înălţa luna peste Triana şi lumea era minunată. Unsprezece fără cinci. Grăbi puţin pasul. Voia să termine odată cu povestea aceea şi să dea o raită pe la cazinou ca să vadă ce putea obţine la joc din jumătatea lui de milion pusă la bătaie. Dar păstrând cinci mii de *duros* pentru o partidă de sex cu Dolores La Negra.

— Ia te uită! E Peregil. Omule, ce surpriză!

Se opri brusc. Două siluete aşezate pe o bancă de piatră se ridicaseră la trecerea lui. Una subţire, înaltă, sinistră: ţiganul Mairena. Cealaltă mai măruntă, elegantă, cu mişcări precise de balerin: Pollo Muelas. Un nor acoperi luna, sau mai degrabă ochii lui Peregil se întunecară subit. Vedea punctişoare negre dansându-i pe dinaintea

ochilor şi ulcerul i se declanşa sălbatic. I se muiară picioarele. Lipotimie, se gândi. O să cad secerat de o lipotimie.

— Ghici ce zi e azi.

— Miercuri — vocea abia i se auzea, într-o încercare de protest. Mai am o zi.

Cele două umbre se apropiară. La amândouă se desluşea, la una mai sus şi la cealaltă ceva mai jos, vârful de foc al câte unui chiştoc.

— Socoteşti anapoda, zise ţiganul Mairena. Mai ai o oră, fiindcă joia începe la douăşpe punct noaptea asta — aprinse un chibrit, şi flăcăruia îi lumină mâna cu degetul mic amputat şi sticla ceasului. O oră şi cinci minute.

— O să plătesc, zise Peregil. Vă jur.

Răsună râsul simpatic al lui Pollo Muelas:

— Păi sigur. De-aceea o să luăm loc tustrei pe banca asta. Ca să-ţi ţinem companie până se face joi.

Orb de panică, Peregil aruncă o privire împrejur. Apele fluviului nu-i ofereau nicio soluţie, şi acelaşi lucru se putea spune despre o cursă disperată pe cheiul pustiu. În ce priveşte un acord negociabil, banii pe care îi avea asupra lui puteau rezolva temporar problema, cu două obiecţii: nu acopereau totalul sumei împrumutate, iar pierderea lor nu putea fi justificată dinaintea lui Pencho Gavira, cu care socotelile pendinte se ridicau deja la unsprezece milioane cât unsprezece ghiulele de tun. Ca să nu mai vorbim de sechestrarea parohului, care atârna ca un laţ de gâtul lui, de întâlnirea cu doamna şi cu preotul cel înalt şi de mutrele pe care aveau să le facă don Ibrahim, Potro del Mantelete şi Niña Puñales dacă le dădea plasă şi îi lăsa de izbelişte. La toate astea se puteau adăuga mortul din biserică, poliţia şi celelalte angarale pe care le târa după el. Se uită iar la apele negre ale fluviului. Poate că era mai bine să sară în apă şi să se înece.

Suspină adânc, foarte adânc, şi scoase un pachet de ţigări. Apoi privi spre umbra înaltă şi spre cea micuţă, resemnat în faţa inevitabilului. De ce să-ţi mai fie frică, se gândi, dacă tot există spitale.

— Aveţi un foc?

Nici nu aprinse bine chibritul ţiganul Mairena, şi Peregil alerga deja ca disperatul de-a lungul cheiului înapoi spre podul Triana, de parcă îi era viaţa în joc. Şi de fapt chiar îi era.

Câteva clipe se crezu salvat. Fugea tot mai repede, respirând în cadenţă, un-doi, un-doi, cu sângele bătându-i foarte tare în tâmple şi în inimă, cu plămânii arzând de parcă i-ar fi scos cineva de la locul lor, întorcându-i pe dos ca pe o mănuşă. Alerga aproape orbeşte în noapte, auzind în spate paşii uriaşi ai celorlalţi, blestemele ţiganului Mairena, gâfâitul lui Pollo Muelas. De vreo două ori crezu că îi atingeau spinarea sau picioarele şi, înnebunit de groază, îşi iuţi galopul, simţind cum se mărea distanţa dintre el şi urmăritori. Farurile

automobilelor de pe pod se apropiau cu iuţeală. Scara, se gândi întretăiat, căpiat de efort. E o scară undeva la stânga, iar deasupra, străzi, lumini, maşini, oameni. Coti la dreapta, apropiindu-se de zid în diagonală, ceva se lovi de spatele lui, acceleră din nou, lăsând să-i scape un ţipăt de spaimă.

Uite scara: o ghici mai mult decât o văzu în întuneric. Făcu o ultimă sforţare, dar îi era tot mai greu să-şi coordoneze mişcarea picioarelor, îşi ieşea din ritm, pierdea teren, trupul i-o lua înainte în gol. Plămânii îi erau o rană vie, dureroasă, şi nu mai găseau aer să respire. Astfel ajunse la piciorul scării şi gândi incoerent că poate reuşeşte. Şi chiar atunci îl lăsară puterile şi căzu în genunchi, încovoiat, de parcă l-ar fi doborât o împuşcătură.

Era terminat. Sub cămaşă, bancnotele i se lipeau de piele din cauza sudorii. Se întoarse gemând şi rămase cu faţa în sus pe prima treaptă, cu toate stelele învârtindu-i-se înjur ca la căluşeii de bâlci. Unde a dispărut oxigenul? se întrebă, apăsându-şi inima cu o mână ca să nu-i ţâşnească pe gură. Lângă el, gâfâind sacadat, sprijinindu-se de zid, ţiganul Mairena şi Pollo Muelas încercau să-şi recapete suflarea.

— Ce mai parşiv! îl auzi zicând pe ţigan, cu vocea întretăiată. Fuge ca din puşcă.

Pollo Muelas se lăsase pe vine, răsuflând ca un cimpoi plin de găuri. Raza unui felinar din apropiere îi lumina un început de zâmbet simpatic.

— Ai fost fenomenal, Peregil, zău aşa, zise aproape cu duioşie, bătându-l încetişor şi tandru peste faţă. Ne-ai impresionat cum nu se poate spune. Să mor eu.

Se ridică cu greu şi, zâmbind în continuare, îi mai dădu câteva pălmuţe prieteneşti pe obraz.

Apoi sări cu toată greutatea pe braţul lui drept, rupându-i-l cu un trosnet. Astfel îi fu sfărâmat primul os în noaptea aceea.

Macarena Bruner se uită la ceas poate pentru a suta oară. Era unsprezece şi patruzeci de minute.

— Ceva nu e-n regulă, zise cu voce joasă.

Quart era sigur de asta, dar nu comentă nimic. Aşteptau în întuneric, lângă grilajul închis al unui ambarcader pentru schi nautic. Deasupra capetelor lor, dincolo de palmieri şi de tufele de *bougainville*, după terasele pustii din Arenal, se vedeau cupola luminată a teatrului Maestranza şi un colţ al clădirii Băncii El Cartujano. La vreo trei sute de metri în aval, luminat şi el, Turnul de Aur stătea de strajă lângă podul San Telmo. Şi chiar la jumătatea distanţei, amarat la chei, se afla barcazul Canela Fina.

— Ceva n-a ieşit cum trebuie, insistă Macarena.

Purta pe spate un pulover cu mânecile înnodate peste umeri. Era

încordată, neliniştită, atentă numai la cheiul unde trebuia să apară omul lui Pencho Gavira. Ambarcaţia în care, conform soţului ori fostului ei soţ, se găsea părintele Ferro era tăcută, cufundată în întuneric, fără nicio urmă de viaţă. Câtva timp — pentru că timp aveau berechet — Quart luă în consideraţie posibilitatea ca bancherul să-şi fi bătut joc de ei; dar, analizând-o sub toate aspectele, respinse ideea. Aşa cum stăteau lucrurile, ar fi fost o glumă proastă pe care Gavira nu şi-o putea permite.

Briza făcu să scrâşnească tăbliile ambarcaderului. Apa clipoci uşor lângă pilonii cheiului. Indiferent de motiv, ceva dăduse planul peste cap, iar lucrurile ameninţau să ia o întorsătură foarte neplăcută pentru toată lumea. Instinctul lui Quart îi spunea că punctul acela mort anunţa noi probleme. Presupunând că parohul se afla în barcă — supoziţie ce nu se baza decât pe afirmaţiile lui Gavira —, salvarea lui de acolo avea să se complice nebănuit de mult dacă nu se prezenta aşa-zisul mediator. Quart privi profilul întunecat şi vigilent al Macarenei, apoi se gândi la subcomisarul Navajo. De bună seamă, lucrurile merseseră prea departe.

— Poate n-ar strica să chemăm poliţia, zise domol.

— Nici să nu te gândeşti — ea nu-şi abătea atenţia de la cheiul pustiu şi de la barcaz. Înainte de orice, trebuie să vorbim cu don Priamo.

Quart privi într-o parte şi în cealaltă, sub salcâmii ce mărgineau ţărmul.

— Păi, nu vine nimeni.

— O să vină. Pencho ştie ce e în joc.

Dar nimeni nu apăru la întâlnire. Trecu de miezul nopţii şi tensiunea deveni insuportabilă.

Macarena se plimba nervoasă de-a lungul grilajului ambarcaderului. Pe deasupra, îşi uitase ţigările acasă. Quart rămase să supravegheze Canela Fina în timp ce ea se duse la o cabină telefonică de pe bulevard, să-şi sune soţul. Se întoarse sumbră. Bancherul le dădea asigurări că Peregil jurase să fie acolo la unsprezece fix, cu banii pentru răscumpărare. Nici el nu-şi explica situaţia, dar va veni neapărat la ei într-un sfert de oră.

Apăru într-adevăr, îndreptându-se spre ei pe sub salcâmi până la ambarcader. Purta un jerseu subţire sub haină, pantaloni subţiri şi tenişi. Pe întuneric părea mult mai oacheş.

— Nu-mi explic ce s-a putut întâmpla cu Peregil, zise în chip de salut.

Nu se rostiră nici scuze, nici comentarii inutile, în câteva cuvinte îl puseră la curent cu situaţia. Bancherul era foarte preocupat de absenţa asistentului său şi gata să facă orice, numai să nu fie anunţată poliţia. Una era ca aceasta să aibă de-a face cu parohul în libertate, şi cu totul

alta ca agenţii să fie nevoiţi să-l salveze dintr-o sechestrare mai mult sau mai puţin imputabilă lui Gavira. În timp ce vorbeau, Quart îi admiră sângele rece: nu făcea pe nebunul, nu se scuza, nici nu incrimina, nu încerca să convingă pe nimeni. Avea ţigări, aşa că el şi Macarena fumară cu jăraticul ascuns în căuşul palmei. Bancherul mai mult asculta decât vorbea, cu capul aplecat, stăpân pe sine. Singurul lucru ce părea să-l preocupe era ca totul să se sfârşească mulţumitor pentru toţi. În sfârşit se uită direct la Quart:

— Ce părere aveţi?

De data asta nu ghiceai în tonul lui nici bănuieli, nici ironii. Era obiectiv şi calm: valet, popă, decar, o consultaţie tehnică înainte de a juca o partidă. Părul lui fixat cu gel reflecta luminiţele tremurătoare ale fluviului.

Quart nu şovăi decât o clipă. Nici el nu-şi dorea ca parohul să treacă direct din mâinile celor care îl sechestraseră în cele ale subcomisarului Navajo, fără un lung schimb de opinii. Se uită la Canela Fina.

— Ar trebui să intrăm, fu părerea lui.

— Atunci haidem, zise Macarena, hotărâtă.

— Un moment, se opuse Quart. Ar fi mai bine să ştim dinainte peste ce dăm acolo.

Gavira le spuse. Conform lui Peregil, banda era formată din trei oameni. Un tip gras, masiv, la vreo cincizeci de ani, era şeful. Mai erau o femeie şi un fost boxer. Acesta din urmă putea fi periculos.

— Ştiţi cum e şalupa pe dinăuntru? îl întrebă Quart.

Gavira răspunse că nu, deşi era modelul obişnuit, pentru turişti: o punte superioară cu mai multe şiruri de bănci, o alta la prova şi un interior cu şase cabine, o mică sală a maşinilor şi cabina principală. Concret, şalupa asta era de mult scoasă din uz, aproape părăsită. O privise uneori, din pură întâmplare, pe când golea un pahar pe terasele din Arenal.

Pe măsură ce se stabileau detaliile acţiunii, fantasmele care în orele din urmă îl bântuiseră pe Quart dispărură încetul cu încetul. Noaptea adâncă, barcazul întunecat, iminenţa unei înfruntări îl umpleau de o aşteptare aproape fericită, destul de copilărească. Însemna să se joace din nou, să-şi regăsească vechile gesturi cunoscute, controlul de sine. Să parcurgă căsuţele surprinzătorului joc de „Nu te supăra, frate” care era viaţa. În sfârşit, se afla iarăşi pe terenul lui, în peisajul acela incert al lumii unde se mişca de obicei; şi astfel se regăsea pe sine. Deodată, prezenţa Macarenei se reintegra în mod liniştitor în ordinea exactă a lucrurilor, iar templierul nesigur putea regăsi pacea soldatului bun şi vajnic. Mai mult, descoperea în Pencho Gavira — or, asta era partea cea mai stranie a situaţiei — un neaşteptat camarad de arme adus de briza mării şi de apele fluviului ce curgea domol şi leneş la picioarele lui, diluând antipatia pe care o simţise înainte şi care negreşit avea să

revină chiar a doua zi. Însă, măcar pentru o noapte, toţi prietenii morţi ai unui templier nu erau morţi. Şi îi făcea plăcere că acela, cel neaşteptat, venise pe jos, fără escortă, mergând de unul singur pe sub salcâmii întunecaţi ai ţărmului, în loc să se baricadeze îndărătul fricii sale şi al tuturor lucrurilor pe care le avea de pierdut, iar acum se pregătea să abordeze Canela Fina fără alte vorbe decât cele strict necesare.

— Să mergem odată, se impacientă Macarena.

În momentul acela îi erau absolut indiferenţi amândoi bărbaţii. Nu avea ochi decât pentru barcazul amarat la chei.

Gavira se uita la Quart. Dinţii îi sticleau pe umbrele feţii:

— După dumneavoastră, părinte.

Se apropiară, străduindu-se să nu facă zgomot. Ambarcaţia era legată de babalele cheiului cu două odgoane groase, una la prova şi cealaltă la pupa. Suiră tiptil pe pasarelă, până ajunseră pe o punte unde zăceau de-a valma rulouri de parâme, resturi de colaci de salvare, pneuri, mese şi scaune vechi. Quart îşi puse portofelul într-un buzunar al pantalonilor şi, scoţându-şi haina, o lăsă pe una din bănci. Gavira îl imită fără să scoată o vorbă. Străbăteau puntea superioară. La un moment dat li se păru că aud un foşnet sub picioarele lor, iar cheiul se lumină puţin, ca şi când cineva ar fi aruncat o privire din interior printr-o deschizătură.

Quart îşi ţinea suflarea, încercând să păşească tiptil, aşa cum îl învăţaseră instructorii săi de la serviciile speciale ale poliţiei italiene: întâi călcâiul, apoi latura labei piciorului, abia apoi toată talpa. Tensiunea îi bătea darabana în timpane, şi încercă să se calmeze pentru a auzi mai bine zgomotele din jur. Ajunse astfel pe punte, unde timona şi instrumentele erau acoperite cu huse din pânză groasă, şi se sprijini de peretele despărţitor de fier, cu urechea la pândă. Mirosea a delăsare şi a murdărie. Văzu cum Macarena, apoi Gavira veneau şi rămâneau încordaţi lângă el, cu umbrele reliefate de lumina îndepărtată a felinarelor din Arenal. Bancherul era calm, adresându-i lui Quart doar o căutătură întrebătoare; Macarena, în schimb, stătea cu sprâncenele încruntate, privindu-i pe rând, în aşteptarea unui semnal: extrem de hotărâtă, de parcă şi-ar fi petrecut toată viaţa luând cu asalt ambarcaţii în miez de noapte. Dincolo de o uşă de lemn se auzeau, înfundate, sunetele unui aparat de radio. O linie fină de lumină se desena la picioarele lor, marcând pragul.

— Dacă apar complicaţii, fiecare dintre noi se ocupă de omul lui, şopti Quart arătând întâi spre sine, apoi înspre Gavira şi Macarena. Iar ea are grijă de părintele Ferro.

— Şi femeia? întrebă Gavira.

— Nu ştiu. Vedem la faţa locului. Depinde dacă se amestecă.

Bancherul sugeră că, cine ştie, s-ar putea ca el să aibă câştig de

cauză procedând paşnic, adică vorbind în numele lui Peregil. Dezbătură pe scurt şi pe şoptite chestiunea. Problema, conduseră, era că răpitorii aşteptau suma convenită pentru a-l elibera pe preot, iar Gavira nu avea asupra lui decât cardurile. Quart trebuia să gândească şi să hotărască rapid, rezultatul fiind aşteptat de părtaşii la aventură; îi lăsau decizia finală ca de la cleric la cleric, cu riscurile implicate de fiecare opţiune. Regretând pentru ultima oară că nu anunţase poliţia, Quart încercă să-şi amintească cum se proceda în situaţii ca aceea. Ori cu binele: prin cuvinte — mult calm şi multe cuvinte. Ori cu răul: prin rapiditate, surpriză, brutalitate. În ambele situaţii, să nu-i laşi niciodată adversarului timp de gândire. Să-l năuceşti cu un potop de impresii care să-i blocheze capacitatea de a reacţiona. Iar în cel mai rău caz, fie ca Providenţa — sau cine era de gardă în noaptea aceea — să nu îngăduie să se întâmple vreo nenorocire.

— Gata. Intrăm.

Toate astea-s groteşti, îşi spuse. Apoi luă de pe habitaclu un tub de oţel de trei palme lungime, cu un aspect ameninţător. Cine ridică sabia, murmură pentru sine. Fie ca totul să se sfârşească fără să piară nimeni. Apoi îşi umplu plămânii cu aer, oxigenându-i bine înainte de a deschide uşa. Când era deja prea târziu, se întrebă dacă nu s-ar fi cuvenit să-şi facă întâi semnul crucii.

Ceaşca de cafea îi căzu lui don Ibrahim pe pantaloni. Preotul cel lungan apăruse din senin în cadrul uşii dinspre punte, în cămaşă, cu gulerul lui înalt şi cu o bară de fier în mâna dreaptă. În timp ce se ridica cu greutate, strivindu-şi burdihanul de marginea mesei, văzu în spate alt bărbat, oacheş, arătând bine, în care îl recunoscu pe bancherul Gavira. Apoi apăru ducesa cea tânără.

— Staţi liniştiţi, zise preotul cel înalt. Am venit să discutăm.

Potro del Mantelete se ridicase în capul oaselor pe pat, în maiou, cu tatuajul Legiunii de pe umăr lucindu-i de sudoare, dând să-şi coboare picioarele desculţe pe duşumea. Se uita ţintă la don Ibrahim, parcă întrebându-l dacă apariţia aceea trebuia considerată ca făcând sau nu parte din program.

— Ne-a trimis Peregil, anunţă bancherul Gavira. Totu-i în ordine.

Dacă totul ar fi fost în ordine, îşi zise don Ibrahim, tipii n-ar fi apărut aşa, Peregil le-ar fi pus patru milioane şi jumătate pe masă, iar preotul cel înalt n-ar fi avut bara aia în mână. Ceva s-a complicat pe undeva, şi privi peste umerii nou-veniţilor, aşteptându-se să-i vadă apărând şi pe sticleţi dintr-un moment în altul.

— Avem de discutat, repetă preotul cel înalt.

Nu de discutat avem noi, gândi don Ibrahim, ci de şters putina imediat, eu, Niña şi Potro. Urgent. Numai că Niña era în cabina alăturată cu preotul cel bătrân, iar să spele putina nu era deloc uşor,

între altele şi fiindcă cei trei intruşi blocau uşa de ieşire. Lua-m-ar naiba, îşi zise. Blestemaţi fie toţi Peregilii şi toţi popii de pe lume. Blestemată fie-mi soarta. O poveste ca asta, cu sutane la mijloc, n-avea cum sfârşi altfel decât prost, prost de tot. Mizerabil. Se prăjise; era un cretin.

— E o neînţelegere, zise ca să câştige timp.

Şi dacă tot veni vorba de popi, trebuie spus că ăla, lunganul, avea faţa ca de piatră şi dreapta crispată pe reteveiul de fier care se potrivea cu guleru-i înalt cam ca o pereche de pistoale în mâinile lui Cristos. Don Ibrahim se sprijinea de masă, năucit, iar Potro se uita la el ca un câine care aşteaptă ordinul stăpânului ca să sară la atac sau să lingă mâna. Dacă cel puţin ar putea-o pune pe Niña la adăpost, gândi. Măcar ea să nu fie implicată dacă se alegea praful de toate.

La asta se gândea când împrejurările hotărâră în locul lui. Ducesa cea tânără nu părea câtuşi de puţin încurcată ori şovăielnică; dimpotrivă, privea împrejur scoţând foc şi pară pe ochi.

— Unde l-aţi ascuns? întrebă.

Apoi, nemaiaşteptând răspunsul, făcu doi paşi hotărâţi prin încăpere, în direcţia uşii închise a cabinei alăturate. Fata asta mănâncă foc, apucă să-şi spună don Ibrahim. Mai curând din reflex decât din altceva, Potro se ridică, barându-i calea. Se uita la fârtatul lui, nehotărât, însă indianul era incapabil să acţioneze. Atunci bancherul Gavira se apropie de femeie ca pentru a o ajuta; iar Potro, cu ideile mai limpezite, fiind vorba de un mascul matur şi ţinând cont de vechea înţelepciune care spune că cine se scoală de dimineaţă etc, i-o luă înainte, altoindu-i o lovitură de dreapta care îl proiectă pe celălalt în peretele despărţitor de fier. Atunci lucrurile se complicară. Ca şi când ar fi răsunat un gong în nenorocita lui de memorie, Potro ridică pumnii şi începu să ţopăie prin cabina principală a barcazului, lansând croşeuri în dreapta şi-n stânga, gata parcă să-şi apere titlul la categoria cocoş. Între timp, bancherul Gavira se izbise de un dulap de perete cu ceşti metalice, şi tot conţinutul se rostogoli pe jos într-un vacarm asurzitor; ducesa cea tânără evită altă lovitură de dreapta a lui Potro şi se îndreptă mai hotărâtă ca oricând spre uşa cabinei unde era închis preotul; don Ibrahim începu să strige: calm, calm, potoliţi-vă, fără ca vreunul dintre ei să-l bage în seamă.

Din acel moment începu dezastrul. Niña Puñales, auzind gălăgia, ieşi să vadă ce s-a întâmplat şi dădu nas în nas cu ducesa cea tânără; între timp, bancherul Gavira, ca să-şi ia probabil revanşa pentru pumnul încasat de la Potro, se repezea la don Ibrahim cu cele mai urâte intenţii. Preotul cel înalt, după ce privi nehotărât bara de fier din mână, o azvârli cât colo înainte de a se retrage câţiva paşi ca să se ferească de loviturile pe care Potro continua să le lanseze împotriva a tot ce se mişca, inclusiv a propriei lui umbre.

— Calm, calm! gemea, implora don Ibrahim. Calm, vă rog!

Pe Niña Puñales o lua cu tremurici, făcu o criză de isterie şi, îmbrâncind-o pe ducesa cea tânără, se năpusti cu unghiile la bancherul Gavira ca să-i scoată ochii. Gavira, cu un foarte anemic simţ al cavalerismului, o opri brusc din avânt cu o palmă grea, care o trimise pe Niña învârtindu-se prin toată cabina de alături rămasă cu uşa deschisă, într-o nemaipomenită dezordine de volănaşe şi buline, drept la picioarele scaunului de pe care, cu ochii acoperiţi şi mâinile legate, preotul cel bătrân mişca din cap, încercând să înţeleagă ce se petrecea în cele două cabine. În ce-l priveşte pe don Ibrahim, pălmuirea Nñnei îi anihila toate pornirile împăciuitoare, fluturându-i o cârpă roşie prin faţa ochilor. Aşa că, asumându-şi inevitabilul, grasul fost fals avocat răsturnă masa, îşi propti capul în piept, cum îl învăţaseră Kid Tuner şi don Ernest Hemingway în barul Floridita de la Havana şi, dezgropând un strigăt de război — „Viva Zapata!" urlă, fiind primul lucru ce-i trecu prin minte —, îşi lansă cele o sută zece kilograme în burta bancherului, proiectându-l cu lovitura aceea în colţul opus al încăperii exact în momentul când Potro îi trăgea preotului înalt un croşeu de dreapta în faţă, iar cel lovit se agăţa de lampă ca să nu cadă. Pârâiră şi scoaseră scântei firele electrice smulse brusc, şi şalupa rămase în întuneric.

— Niña! Potro! zbiera don Ibrahim, sufocat de efort, lăsându-l în plata Domnului pe bancherul Gavira.

Ceva se sparse cu zgomot mare. Peste tot răbufneau strigăte şi ploua cu lovituri. Cineva, fără îndoială preotul cel înalt, căzu peste indian şi, înainte ca acesta să-şi revină, îi propti un cot în faţă care îl făcu să vadă stele verzi. La dracu' cu tot cleru' şi cu obrazu' celălalt şi cu maica lor care i-a făcut. Simţind picături de sânge curgându-i din nas, don Ibrahim se lăsă în patru labe şi o porni pieziş, târându-şi burdihanul. Era o căldură îngrozitoare, iar grăsimea îl împiedica să respire. În cadrul uşii se desenă o clipă silueta lui Potro, care continua să lovească orbeşte cu baroasele pumnilor în dreapta şi-n stânga, cum se nimerea. Se auziră tot mai multe lovituri şi strigăte de sorginte diferită, şi încă ceva nedesluşit se făcu fărâme, cu zgomot. Un pantof cu toc înalt calcă mâna lui don Ibrahim, apoi un corp căzu peste el.

Recunoscu imediat rochia cu volănaşe şi mirosul de „Maderas de Oriente".

— Uşa, Niña! Fugi la uşă!

Se ridică cum putu, trăgând-o de mâna pe care o găsi pe pipăite, dădu un pumn — care îşi greşi cu totul ţinta — cuiva care i se pusese în drum şi, cu energia disperării, o duse pe Niña spre uşă şi punte. Urcă acolo sufocat, gâfâind, şi dădu peste Potro, care era şi el afară, ţopăind în jurul timonei şi cărăbănindu-i pumni husei ca unui sac de box. Cu inima gata să-i cedeze, sfârşit de puteri, convins că era pe

punctul de a face un infarct dintr-o clipă în alta, don Ibrahim îl apucă pe Potro de un braţ şi, nelăsând mâna Niñei dintr-a lui, îi duse în graba mare spre scăriţă, ca să coboare pe ţărm. Acolo, împingându-i înainte, reuşi să-i conducă pe chei în sus. Ţinându-se de mâna lui, complet zăpăcită, Niña hohotea de plâns. Lângă ea, cu capul în piept şi respirând pe nas, hop, hop, Potro del Mantelete continua să cărăbănească pumni umbrelor.

Îl scoaseră pe părintele Ferro pe puntea superioară şi se aşezară lângă el, rupţi de osteneală şi cu toate oasele durându-i, bucurându-se de aerul răcoros al nopţii după bătaia dinăuntru. Găsiseră o lanternă, şi la lumina ei Quart putu observa pometele inflamat al lui Pencho Gavira, care începea să-i închidă ochiul drept, faţa murdară a Macarenei, care avea o zgârietură superficială pe frunte, şi aspectul mizer al bătrânului paroh, cu sutana prost încheiată şi cu o barbă de două zile ce îi acoperea chipul cu aspri peri albi peste vechile cicatrice. Nici el însuşi nu era într-o stare mai bună: pumnul primit de la individul cu moacă de boxer înainte de stingerea luminii îi înţepenise falca, iar timpanul din partea aceea îi ţiuia neplăcut. Cu vârful limbii pipăi un dinte, crezând că se mişcă. Of, Doamne sfinte.

Era o situaţie ieşită din comun. Puntea şalupei Canela Fina plină de scaune făcute zob, luminile dinspre Arenal dincolo de parapet, Turnul de Aur iluminat în spatele salcâmilor, pe fluviu în jos. Şi Gavira, Macarena şi cu el formând un semicerc în jurul părintelui Ferro, pe care nu-l auziseră rostind nicio vorbă, nicio plângere. Nu schiţase nici măcar un gest de mulţumire. Privea suprafaţa neagră a fluviului de parcă s-ar fi aflat la multe leghe de acel loc.

Gavira vorbi primul. Îşi pusese haina pe umeri, precis şi foarte liniştit. Fără a-şi nega partea de vină, vorbi despre Celestino Peregil şi despre felul greşit în care acesta îi interpretase instrucţiunile. De aceea venise în noaptea aceea, încercând să repare pe cât se putea răul făcut. Era gata să-i ofere parohului orice fel de satisfacţie, inclusiv jupuirea de viu a lui Peregil când va da cu ochii de el; dar era mai bine să se ştie că toate acestea nu schimbau cu nimic atitudinea lui în privinţa bisericii. Una-i una, nuanţă el, şi alta-i alta. După care făcu o scurtă pauză, îşi pipăi obrazul umflat şi aprinse o ţigară.

— Aşadar, adăugă după o clipă de gândire, să vă fie limpede: nu mai vreau să am de-a face cu toate astea.

Şi nu mai deschise gura. Macarena fu cea care vorbi în continuare, făcând o relatare amănunţită a celor petrecute în absenţa parohului, iar acesta o ascultă, nedând semne de emoţie nici măcar atunci când auzi de moartea lui Honorato Bonafé şi de bănuielile poliţiei. Ceea ce aducea problema pe terenul lui Lorenzo Quart. Acum părintele Ferro se întorsese spre el şi îl privea.

— Necazul e că nu aveţi alibi, zise Quart.

La lumina lanternei, ochii parohului păreau mai închişi la culoare şi mai ermetici:

— La ce mi-ar folosi? întrebă el.

— Bun, hai să vedem — se apleca spre el, cu coatele pe genunchi. Există ceea ce s-ar putea numi un orar critic în moartea lui Bonafé, un răstimp problematic: între şapte sau şapte şi jumătate seara şi aproximativ ora nouă. Depinde la ce oră aţi închis biserica… Dacă aţi avea martori care să declare ce aţi făcut sau unde eraţi în acest răstimp, ar fi excelent.

Căpos mai era parohul ăsta, îşi spuse încă o dată în timp ce îi aştepta răspunsul. Părul acela alb tuns aiurea, nasul mare, faţa colţuroasă de parcă i-ar fi fost tăiată cu barda. Lumina lanternei accentua toate trăsăturile acelea.

— N-am niciun fel de martori, zise.

Părea total indiferent la ce însemna asta. Quart schimbă o privire cu Gavira, care rămânea mai departe tăcut, apoi suspină descurajat:

— Ne complicaţi situaţia. Macarena şi cu mine putem depune mărturie că aţi ajuns la Casa del Postigo în jur de unsprezece şi că atitudinea dumneavoastră, bineînţeles, era în afara oricărei bănuieli. Gris Marsala, la rândul ei va declara că până la şapte şi jumătate totul a decurs în perfectă regulă… Presupun că primul lucru de care se va lega poliţia va fi cum de nu l-aţi văzut pe Bonafé în confesional. Dar nici n-aţi apucat să intraţi în biserică, nu-i aşa? Este explicaţia cea mai logică. Şi probabil că avocatul pe care vi-l vom pune la dispoziţie vă va cere să confirmaţi cu tărie acest aspect.

— De ce aş face-o?

Quart se uită lung la el, iritat. Doar era clar ca lumina zilei.

— Păi, ce să vă spun… E singura versiune credibilă. Vă va fi mai greu să vă dovediţi nevinovăţia susţinând că aţi încuiat biserica ştiind că era un mort înăuntru.

Don Príamo Ferro rămase fără nicio expresie, de parcă nimic din toate acelea nu-l privea. Atunci Quart, pe un ton aspru, îi aminti că se duseseră vremurile când autorităţile credeau cu ochii închişi în cuvântul unui slujitor al Domnului; cu atât mai puţin acum, când acestuia îi apăreau cadavre în confesional. Însă parohul nici măcar nu era atent la spusele lui, mulţumindu-se să-i adreseze lungi şi tăcute priviri Macarenei. Apoi rămase din nou absorbit în contemplarea fluviului:

— Spune-mi ceva… Ce i-ar conveni mai mult Romei?

Era ultimul lucru la care se aştepta Quart. De aceea se foi în scaun, nerăbdător.

— Uitaţi de Roma, zise, prost dispus. Nu sunteţi chiar atât de important. Oricum, tot va fi un scandal. Inchipuiţi-vă: un preot bănuit

de asasinat, şi încă în propria-i biserică.

Fie că îşi închipuia, fie că nu, tot nu scoase o vorbă. Îşi dusese mâna la faţă şi îşi scărpina barba. Dintr-un motiv greu de înţeles, parcă aştepta ceva. Care îl amuza.

— Bine, încuviinţă în sfârşit. S-ar părea că cele întâmplate convin tuturor. Dumneavoastră scăpaţi de buclucul cu biserica — îi spuse lui Gavira, care rămase tăcut —, iar domniile voastre — zise către Quart — scăpaţi de mine.

Macarena se ridică imediat, cu o exclamaţie de protest.

— Nu vorbiţi aşa, don Príamo. Există atâta lume care are nevoie de biserica asta şi de dumneavoastră. Eu am nevoie. Ducesa de asemenea — se uită la soţul ei, provocator. Iar mâine e joi, nu uitaţi.

Timp de câteva clipe, profilul dur al părintelui Ferro păru să se înmoaie puţin.

— Nu uit, zise; din nou lanterna desena reliefurile chipului cioplit cu dalta. Dar există lucruri peste care nu mai sunt stăpân… Spune-mi ceva, părinte Quart. Dumneata crezi în nevinovăţia mea?

— Eu cred, sări Macarena, şi cuvintele ei sunară a rugăminte fierbinte.

Dar ochii parohului nu se dezlipeau de Quart.

— Nu ştiu, răspunse acesta. Într-adevăr nu ştiu. Deşi ce cred sau nu cred eu n-are importanţă.

Dumneavoastră sunteţi un om al Bisericii, un camarad. Datoria mea este să vă ajut din răsputeri.

Príamo Ferro se uită la Quart într-un fel ciudat, cum nu-l mai privise niciodată până atunci.

O privire pentru întâia oară lipsită de duritate. Recunoscătoare, poate. Bărbia bătrânului tremură puţin, ca şi când acesta ar fi vrut să rostească vorbe care se încăpăţânau să nu-i lunece de pe buze. Deodată clipi des strângând din dinţi, expresia dinainte i se şterse de pe chip ca şi când n-ar fi fost, şi nu rămase decât măruntul şi severul paroh, care plimbă primprejur o căutătură duşmănoasă, înainte de a-l fixa din nou pe Quart:

— Dumneata nu mă poţi ajuta, zise. Nimeni n-o poate face… N-am nevoie de alibiuri, nici de mărturii, fiindcă atunci când am încuiat uşa sacristiei, omul acela era acolo, mort în confesional.

Quart închise ochii o clipă. Situaţia era fără ieşire.

— Cum puteţi fi aşa de sigur? întrebă, deşi ştia răspunsul.

— Pentru că eu l-am ucis.

Macarena se întoarse brusc pe călcâie, înăbuşindu-şi un geamăt, şi se agăţă de balustradă, cu faţa spre fluviu. Pencho Gavira îşi aprinse altă ţigară. În ce-l priveşte pe părintele Ferro, se ridicase şi-şi încheia cu degete stângace sutana.

— Iar acum, îi zise lui Quart, ar fi mai bine să mă predau poliţiei.

Luna aluneca încet pe Guadalquivir, mergând în întâmpinarea Turnului de Aur, care se reflecta departe, în ape. Aşezat pe ţărm, cu picioarele atârnându-i la mică distanţă de apă, don Ibrahim, abătut, stătea cu capul plecat, ştergându-şi cu batista sângele care îi picura din nas. Poalele cămăşii îi ieşiseră din pantaloni, lăsându-i descoperită burta grea şi pătată de cafea şi de unsoare de la barcaz. Prăvălit lângă el, cu faţa-n jos de parcă arbitrul ar fi numărat deja până la zece şi de-acum nu mai conta, Potro del Mantelete se uita şi el la apa neagră, tăcut, cu o sprânceană ridicată; pierdut în vise îndepărtate cu arene pentru lupte de tauri şi cu după-amieze glorioase, cu aplauze sub reflectoare pe podeaua unui ring. Nemişcat ca un dulău obosit şi credincios care aşteaptă lângă stăpânul său.

… de-o-ntrebau curioşi in zori:
Maria Paz, ce-aştepţi aici?

La baza scării de piatră care cobora până la fluviu, Niña Puñales îşi muia în apă un colţ al rochiei prin stufărişul de pe mal şi se ştergea cu el la tâmple, fredonând doar pentru sine un refren popular. Peste murmurul apei, vocea ei răguşită de *manzanilla* şi de înfrângere suna încetişor. Iar luminile Trianei făceau cu ochiul de pe malul celălalt, în timp ce briza ce bătea dinspre Sanlúcar şi dinspre mare — unii ziceau chiar dinspre America– încreţea uşor suprafaţa fluviului, ca să mai aline necazurile celor trei fârtaţi.

… Cin’ ţi-a spus că te-o iubi e cătană prin străini.

Don Ibrahim îşi duse mecanic mâna la piept, apoi o lăsă să-i cadă în poală. Rămăseseră în urmă, la bordul Canelei Fina, ceasul lui don Ernest Hemingway, bricheta lui Garcia Mârquez, panamaua şi trabucurile. Şi, laolaltă cu bruma de demnitate şi de ruşine rămasă, se evaporaseră acele nicicând zărite patru milioane şi jumătate cu care doreau să-i monteze Niñei o scenă pentru cântecele flamenco pe care nimeni nu le interpreta aşa ca ea. Făcuse multe afaceri proaste la viaţa lui; dar ca aceea, niciuna.

Suspină adânc de două ori, apoi, sprijinindu-se de umărul lui Potro, se ridică greoi în picioare. Niña Puñales venea dinspre fluviu ţinându-şi graţios cu degetele rochia umedă cu picăţele şi volănaşe şi, la lumina felinarelor din Arenal, fostul fals avocat contemplă cu duioşie cârlionţul desfăcut de pe fruntea ei, laţele cocului, dezordonate pe tâmple, rimelul scurs de pe gene şi gura aceea veştedă de pe care se ştersese rujul carmin. Potro se ridică şi el, în maioul lui alb, şi până la don Ibrahim răzbi mirosul lui de sudoare bărbătească şi cinstită. Şi-

atunci, pitită în întuneric, pe obrazul indianului — încă pârjolit de sticla cu Anâs del Mono — se scurse o lacrimă rotundă, groasă, ce îi rămase atârnată de bărbia pe care începea să i-o asprească barba crescută peste noapte, peste noaptea aceea atât de fără noroc.

Dar erau câteşitrei salvaţi, la adăpost, şi-n jurul lor se întindea Sevilla. Iar duminică înfrunta taurii Curro Romero în persoană, în arena Maestranza. Iar Triana se înălţa luminată din plin de partea cealaltă a fluviului, ca un refugiu, vegheată ca de o santinelă impasibilă de profilul de bronz al toreadorului Juan Belmonte. Şi mai erau cele unsprezece baruri pe trei sute de metri pătraţi, la Altozano. Iar înţelepciunea, timpul trecător şi piatra filosofală adăstau pe fundul sticlelor negre cu *manzanilla* aurie. Şi undeva o chitară scotea arpegii în aşteptarea vocii care să murmure o strofă de cântec popular. Şi-apoi, la urma urmelor, nimic nu merita să-ţi faci sânge rău de pomană. Că într-o zi şi don Ibrahim şi Potro şi Niña şi regele Spaniei şi Papa de la Roma fi-vor morţi şi îngropaţi. Dar oraşul acela tot acolo va fi, unde a fost dintotdeauna, mirosind a flori şi a portocale amare şi a regina-nopţii şi a iasomie primăvara.

Oglindindu-se în fluviul pe care veniseră şi se duseseră atâtea fericiri şi aleanuri, atâtea visuri şi atâtea vieţi:

Ţi-ai oprit sireapul, ţi-am menit de bine, şi-au fost doi luceferi ochii-ţi pentru mine…

… cânta Niña. Şi, ca şi cum cântecul ei ar fi fost un semnal, un răpăit de tobă sau un suspin dindărătul frumoaselor feronerii maure de la arcadele ferestrelor, cei trei fârtaţi o porniră la drum, unul lângă altul, neuitându-se în urmă. Iar luna îi însoţi tăcută pe apele fluviului, până când dispărură înghiţiţi de umbre şi înapoia lor nu mai rămase decât ecoul, tot mai stins, al ultimei strofe a Niñei Puñales.

XIV. Liturghia de la opt

„Există persoane — printre care mă număr şi eu — care detestă finalurile fericite.”

(Vladimir Nabokov, *Pnin)*

Dinapoia geamlâcului său din sticlă blindată, poliţistul de serviciu se uita curios la haina neagră şi la gulerul înalt, preoţesc, ale lui Quart. După un timp, îşi părăsi postul din faţa celor patru monitoare cu circuit închis care supravegheau exteriorul Direcţiei Generale a Poliţiei şi îi aduse o ceaşcă cu cafea. Quart îi mulţumi, înviorat de lichidul fierbinte, văzând cum se îndepărtează spatele poliţistului, cu cătuşe şi două încărcătoare lângă patul pistolului. Paşii gardianului, apoi uşa gheretei închizându-se răsunară în tăcerea coridorului, care era rece, luminos şi alb, de o curăţenie obsesivă. Lumina neonului împrumuta un ton aseptic, de spital, marmurei de pe jos şi scării cu

balustradă de oţel inoxidabil. Pe perete, lângă o uşă deschisă, un ceas electronic arăta, cu cifre roşii pe fond negru, ora trei şi jumătate noaptea.

Era de aproape două ceasuri acolo. Debarcând de pe Canela Fina, Pencho Gavira plecase direct acasă, după ce schimbase câteva cuvinte cu Macarena şi îi întinsese lui Quart o mână pe care acesta i-o strânsese în tăcere. Facem pace, părinte. Spusese aceasta fără un zâmbet, privindu-l fix înainte de a se răsuci pe călcâie şi a se îndepărta, cu haina pe umeri, spre scara lată ducând către Arenal. Nu se putea şti dacă se referea la treaba cu parohul sau la Macarena. Oricum, gestul acela sportiv nu-l costa nimic pe bancher. Responsabilitatea lui în sechestrarea părintelui fiind atenuată de intervenţia de ultimă oră, convins că nici Macarena şi nici Quart nu mai aveau să-i facă probleme, neliniştit doar de soarta asistentului său şi a banilor pentru răscumpărare, Gavira avusese bunul-simţ să nu se împăuneze cu situaţia prielnică în care împrejurările de acum îl plasau faţă de Nuestra Señora de las Lágrimas. În urma mărturisirii părintelui Ferro, vicepreşedintele Băncii El Cartujano era neîndoios marele câştigător al nopţii aceleia. Era greu de imaginat că cineva avea să-i mai stea în cale.

Cât despre Macarena, părea să păşească pe buza unei prăpăstii iscată de un coşmar. Pe puntea şalupei, când stătea întoarsă cu faţa către fluviu, Quart îi văzuse umerii înfiorându-se când îşi lua adio, printre lacrimi, de la visul ce se scufunda în apele negre de sub picioarele ei. De atunci nu mai scosese o vorbă. După ce îl lăsară pe paroh la Direcţia Generală a Poliţiei, Quart o conduse cu un taxi până la ea acasă; şi nici atunci Macarena nu rosti vreun cuvinţel. O lăsă aşezată în *patio,* lângă havuzul cu *azulejos,* pe întuneric, iar când murmură un nehotărât „la revedere" înainte de a pleca, ea privea turnul întunecat al porumbarului, în dreptunghiul de cer negru, noaptea continua să pară un decor de teatru pictat cu punctişoare luminoase şi aşternut peste Casa del Postigo.

Se trânti o uşă, răsunară glasuri şi paşi la capătul coridorului alb, iar Quart rămase atent, cu ceaşca de cafea încă în mână. Dar nu apăru nimeni, şi după un moment tăcerea grea de sub lămpile cu neon se înstăpâni iar pe imaginile statice în alb-negru ale străzii deformate de obiectivul mare pe monitoarele poliţiei. Quart se ridică şi făcu câţiva paşi să se dezmorţească, iar când ajunse în faţa panoului de sticlă blindată, agentul îi zâmbi cu o stingherită simpatie. Îşi compuse şi el un surâs aidoma şi se apropie de uşa mare ce dădea spre stradă. Acolo se afla alt gardian, cu o vestă antiglonţ bleumarin şi cu un automat scurt atârnat de umăr, plimbându-se plictisit pe sub uriaşii palmieri de la intrare. Direcţia Generală era situată în partea modernă a oraşului, iar la încrucişarea străzilor, pustii la ceasul acela, semafoarele treceau

încet de la roşu la verde, de la verde la galben.

Se forţa să nu gândească. Mai precis, reflecta numai asupra circumstanţelor tehnice ale cazului. Asupra noii situaţii a părintelui Ferro, a aspectelor juridice, a rapoartelor pe care trebuia să le trimită Romei de cum avea să se lumineze de ziuă… Şi se străduia ca tot restul — senzaţii, incertitudini, intuiţii — să nu pună stăpânire pe el, răpindu-i liniştea necesară lucrului. Îndărătul fragilei graniţe trasate de toate acestea, pândind cea mai măruntă crăpătură ca să se înstăpânească pe întreaga panoramă, vechile-i fantasme încercau din răsputeri să se unească cu cele noi; numai că de data asta preotul Lorenzo Quart simţea răpăielile de tobă pe propria-i piele. Era uşor să te păstrezi deoparte când ceva — fie şi numai o anumită idee despre sine — se interpunea între acţiune şi consecinţele ei; dar nu mai era la fel de simplu să-ţi păstrezi cumpătul când auzeai respiraţia victimei. Sau când o recunoşteai ca fiindu-ţi un alter ego, şi-atunci conceptele de bine şi de rău, de drept şi de necuvenit îşi pierdeau contururile în acea teribilă certitudine.

Se privi îndelung în reflexul întunecat al sticlei uşii. Părul cenuşiu foarte scurt al celui ce cândva fusese un bun soldat. Chipul prelung care cerea urgent un brici şi spumă de ras. Gulerul înalt, negru cu alb, care nu-l mai punea la adăpost de nimic. Parcursese un drum lung, ca să se trezească din nou pe digul bătut de ploaie, cu picăturile reci căzându-i pe mâna rece, tot atât de lipsită de apărare ca a copilului care se anina de ea. Ca braţele care coborau de pe cruce un Crist de sticlă inexistent, redus la un gol delimitat de plumb în vitraliul pe care Gris Marsala se încăpăţâna să-l restaureze.

O uşă se deschise la capătul opus al coridorului şi zgomotul de voci ajunse până la Quart. Intorcându-se, văzu că Simeón Navajo se îndrepta spre el; cămaşa lui de un roşu garibaldian era o dâră de bidinea colorată pe albeaţa aseptică a coridorului, îi dădu ceaşca goală gardianului din gheretă şi îi ieşi în întâmpinare. Subcomisarul se ştergea pe mâini cu un şerveţel de hârtie. Tocmai ieşise de la toaletă şi părul lui umed era întins bine spre spate în codiţa de la ceafa. Avea cearcăne de oboseală în jurul ochilor, iar ochelarii rotunzi îi tot alunecau spre vârful nasului.

— Gata, zise, aruncând şerveţelul într-un coş pentru hârtii. Tocmai a semnat declaraţia.

— Susţine că l-a omorât pe Bonafé?

— Da.

Navajo dădea din umeri, parcă scuzându-se. Asta e! zicea gestul lui; nici dumneata, nici eu nu suntem de vină.

— Şi când l-am întrebat de cele două morţi dinainte, c-aşa e procedura, ne-am pomenit că nu le recunoaşte, dar nici nu le neagă. Asta-i altă belea cât toate zilele, fiindcă erau cazuri clasate, şi-acum ne

obligă să redeschidem dosarele…

Îşi vârî mâinile în buzunare, făcu câţiva paşi spre uşa de la intrare şi se opri acolo, privind luminile străzii pustii.

— Adevărul e, adăugă, că domnul coleg al dumneavoastră nu-i prea comunicativ. S-a mărginit să răspundă „da” sau „nu” aproape tot timpul, sau să tacă atunci când îl sfătuia avocatul.

— Atâta tot?

— Da, atâta tot. Nici măcar când l-am confruntat cu doamna, sau domnişoara… sau sora Marsala, cum se spune, n-a clipit deloc.

Quart privi spre uşă:

— Ea mai e acolo?

— Da. Semnează ultimele declaraţii, cu avocatul acela adus de dumneavoastră. Când termină, poate pleca acasă.

— Confirmă versiunea lui don Priamo?

— Dimpotrivă. Insistă că nu-l crede. Ne asigură că parohul e incapabil să omoare pe cineva.

— Şi el ce răspunde?

— Nimic. Se uită la ea şi nu spune nimic.

Se deschise din nou uşa de la capătul coridorului şi Arce, avocatul, veni spre ei. Era un om plăcut la vedere, cu haine de culoare închisă şi cu insigna de aur a Colegiului avocaţilor prinsă la rever. De ani de zile se ocupa de problemele juridice ale Bisericii şi se bucura pe bună dreptate de faima de specialist în tot felul de situaţii complicate, cum era aceea. Din onorarii şi diurne câştiga o avere.

— Şi dânsa? întrebă Navajo.

— A semnat declaraţia, zise Arce. Şi ne-a cerut s-o lăsăm singură câteva minute cu părintele Ferro, ca să-şi ia rămas-bun. Colegii dumneavoastră nu s-au opus, aşa că i-am lăsat pe cei doi să discute puţin. Sub supraveghere, de bună seamă.

Suspicios, subcomisarul se uită întâi la Quart, apoi la avocat.

— Păi, uite c-au trecut mai mult de două minute, constată. Aşa c-ar fi mai bine s-o luaţi de acolo.

— Or să-l coboare pe paroh la subsol, în camerele de arest? întrebă Quart.

— Nu, noaptea asta o să doarmă la infirmerie — Arce indică printr-un gest că îi datorau această favoare subcomisarului. Iar mâine va hotărî judecătorul.

Uşa se deschise din nou şi Gris Marsala se îndreptă către ei însoţită de un agent care avea în mână nişte foi dactilografiate. Călugăriţa avea un aer abătut, istovit. Purta aceiaşi blugi şi tenişi ca la biserică şi o geacă de blugi peste tricoul albastru. În lumina crudă şi albă a coridorului părea şi mai vulnerabilă decât de dimineaţă.

— Ce-a spus? o întrebă Quart.

Ea zăbovi îndelung până să se întoarcă spre preot, de parcă ar fi

trebuit să facă un efort ca să-l recunoască.

— Nimic.

Cuvintele îi ieşeau din gură lent, fără intonaţie. Dădea din cap dintr-o parte în alta, cu disperare.

— Zice că l-a omorât, apoi tace.

— Şi dumneavoastră îl credeţi?

Undeva în clădire, cu un zgomot stins şi îndepărtat, se trânti o uşă. Gris Marsala îl privi pe Quart fără să răspundă. În ochii ei limpezi se citea un dispreţ nesfârşit.

Când avocatul Arce se urcă într-un taxi împreună cu călugăriţa, Simeón Navajo păru să se destindă, uşurat. Îi detest pe tipii ăştia, îi mărturisi lui Quart cu voce joasă. Cu tertipurile lor şi cu *habeas corpus* şi cu toate potlogăriile. Îs o ciumă, *pater;* iar ăsta al dumitale în special e mai hârşit în meserie şi are mai multe carapace decât ţestoasele din Galápagos. După această răbufnire, subcomisarul aruncă o privire peste foile aduse de celălalt poliţist, înainte de a i le întinde preotului:

— Aici aveţi o copie a declaraţiei. Nu se obişnuieşte să fie dată şi altcuiva, aşa că vă rog să n-o fluturaţi prea mult pe culoarele astea. Însă dumneavoastră şi cu mine… — Navajo schiţa un zâmbet. Bun. Mi-ar fi plăcut să vă fiu mai de folos în împrejurarea de faţă.

Quart îl privi recunoscător:

— Mi-aţi fost deja. Mult.

— Nu mă refer la asta. Vreau să zic că un preot arestat pentru asasinat…— Navajo îşi atinse codiţa, stingherit. Mă-nţelegeţi. Nu-l face pe cineva să se simtă mândru de profesia lui.

Quart răsfoia filele fotocopiate, redactate în limbaj oficial. Întocmit la Sevilla, în data de cutare şi cutare: a compărut don Priamo Ferro, născut la Tormos, provincia Huesca. În josul ultimei file era semnătura parohului: o trăsătură de condei stângace, aproape o zmângăleală.

— Spuneţi-mi cum s-a întâmplat.

Navajo arătă copiile:

— Aveţi aici tot ce-a vrut să spună. Restul îl putem deduce din răspunsurile lui afirmative la întrebările noastre sau din ce a refuzat să răspundă. Pe cât se pare, Honorato Bonafé se afla în biserică pe la opt, opt jumate. Intrase probabil pe uşa sacristiei. Părintele Ferro şi-a făcut rondul prin biserică înainte de a o încuia şi l-a găsit înăuntru.

— Obişnuia să şantajeze pe toată lumea, preciza Quart.

— Ăsta o fi motivul. Fie c-a fost o întâlnire stabilită dinainte sau întâmplătoare, treaba e că parohul zice că l-a omorât şi gata. Fără alte detalii. Doar atât mai spune, că după aceea a încuiat uşa sacristiei, lăsându-l înăuntru.

— În confesional?

Navajo scutură din cap:

— Nu precizează nicidecum. Dar oamenii mei au reconstituit cele întâmplate. Bonafé se afla pesemne sus, pe schela altarului principal, lângă statuia Fecioarei. Conform tuturor indiciilor, parohul a urcat şi el — îşi însoţea relatarea cu obişnuitele-i gesturi ale mâinilor, două degete mergând în sus ca şi când s-ar fi căţărat pe schelă, apoi alte două degete apropiindu-se. S-or fi certat, s-or fi înfruntat, cine ştie. Chestia e că Bonafé a căzut, sau a fost îmbrâncit, de la cinci metri înălţime — Navajo îşi împleti cele două perechi de degete o clipă, apoi imită căderea unuia din combatanţi. Rana aceea de la mână şi-a făcut-o încercând să se agate de un şurub al schelei. Căzut de sus, lovit de moarte, dar încă viu, s-a târât câţiva metri, reuşind chiar să se ridice — Quart urmărea aproape hipnotizat lenta târâire a degetelor poliţistului. Dar nu putea să meargă, şi confesionalul i-a fost locul cel mai la îndemână. S-a prăbuşit înăuntru şi şi-a dat duhul.

Degetele care îl reprezentau pe Bonafé zăceau acum nemişcate pe palma celeilalte mâini ce improviza un confesional. Graţie mimicii lui Navajo, Quart îşi putea imagina scena fără efort; cu toate acestea, i se învârteau prin minte toate şi fiecare în parte dintre conjuncţiile adversative pe care le învăţase la şcoală când era mic. Dar. Insă. Ci.

— Fapte confirmate de don Priamo?

Navajo făcu o mutră agasată. Ar fi fost prea frumos să fie aşa, zicea gestul lui. Nu poţi cere chiar atât.

— Nu. Stă şi tace — îşi scoase ochelarii ca să privească lentilele în lumina neonului, de parcă starea lor de curăţenie i-ar fi stârnit bănuieli profesionale. Zice că el a fâcut-o şi amuţeşte.

— Istoria asta n-are nici cap, nici coadă.

Subcomisarul susţinu privirea sceptică a lui Quart fără să clipească, într-o tăcere dictată doar de politeţe.

— Nu-s de acord, zise în sfârşit. Ca om al Bisericii, e normal ca dumneavoastră să preferaţi alte indicii, alte circumstanţe. Îmi închipui că latura morală a faptelor vă repugnă, şi vă înţeleg. Dar ia puneţi-vă în locul meu — îşi aşeză ochelarii la loc pe nas. Sunt poliţist şi îndoielile mele sunt minime: am aici raportul medicului legist şi un bărbat, preot sau nu, în deplinătatea facultăţilor sale mentale, care mărturiseşte că a ucis. Aşa cum spunem noi pe-aici: un lichid alb la sticlă cu o vacă pe etichetă nu poate fi decât lapte. Pasteurizat, degresat, caramelizat sau cum poftiţi; dar lapte.

— Bun. Dumneavoastră ştiţi că el a făcut-o. Dar eu trebuie să ştiu cum şi de ce a făcut-o.

— Bine, *pater*. La urma urmelor, e treaba dumneavoastră. Deşi în legătură cu asta s-ar putea să vă ofer o surpriză. Vă amintiţi că Bonafé se afla pe schela altarului principal când l-a surprins parohul? — scoase din buzunarul pantalonilor o punguţă de plastic cu o biluţă sidefie înăuntru. Dar ia uitaţi-vă ce-am găsit asupra cadavrului.

— Pare a fi o perlă.

— Asta şi este, confirmă Navajo. Una din cele douăzeci de perle încastrate în sculptura Fecioarei, pe faţă, pe mantie şi pe cunună. Iar Bonafé o avea în buzunăraşul vestei.

Quart se uita la punguţa de plastic, deconcertat.

— Şi?

— Treaba e că-i falsă. Ca şi celelalte nouăsprezece. În biroul cu mese goale, subcomisarul îi dădu lui Quart restul detaliilor în timp ce-l mai servea cu o cafea, iar el golea o sticlă de bere. Cercetările pertinente îi luaseră toată seara şi o parte din noapte, dar acum putea stabili cu precizie că cineva înlocuise cu luni în urmă perlele statuii cu altele, identice, de imitaţie. Navajo îl lăsă pe confuzul Quart să citească rapoartele şi faxurile corespunzătoare. Prietenul său, inspectorul-şef Feijoo, lucrase la Madrid până seara târziu ca să urmărească pista perlelor. Încă nu se ştiau amănuntele, dar indiciile îl desemnau din nou pe Francisco Montegrifo, negustorul madrilen care fusese deja intermediarul părintelui Ferro cu ocazia vânzării dubioase a panoului de retablu de la Cillas, cu zece ani în urmă. Iar Montegrifo pusese în circulaţie perlele căpitanului Xaloc. Descrierea lor, cel puţin, coincidea cu nişte piese aflate în mâinile unui specialist, un bijutier catalan care colabora cu poliţia, expert în spălarea materialelor achiziţionate ilegal. Desigur, nu exista nicio probă împotriva lui Montegrifo în legătură cu presupusa-i mediere, însă indiciile erau mai mult decât rezonabile.

In ce priveşte banii obţinuţi, data oferită de colaborator coincidea cu reluarea lucrărilor de restaurare a bisericii, când s-au achiziţionat materiale de zidărie şi s-au închiriat utilaje. Furnizorii contactaţi de oamenii subcomisarului Navajo afirmau că suma totală a materialelor de construcţie depăşea posibilităţile salariului parohului şi ale cutiei milei din biserică.

— Şi iac-aşa avem mobilul, conchise Navajo. Bonafé miroase o pistă, se furişează în biserică şi se convinge că perlele sunt false… încearcă să-l şantajeze pe paroh, sau poate că acesta nici nu i-a lăsat timp s-o facă– mâinile subcomisarului reluară mimarea scenei, de data asta pe tăblia mesei, cu vraful de hârtii drept schelă. Poate l-a surprins în plină activitate şi l-a omorât. Apoi încuie cu cheia uşa sacristiei şi petrece câteva ore în turnul Casei del Postigo, gândindu-se. Apoi dispare o zi întreagă.

După ultima frază poliţistul rămase cu ochii la interlocutorul său, întrebător, dându-i ghes să completeze el lacunele relatării. Păru decepţionat când Quart nu spuse nimic.

— Sigur că părintele Ferro, continuă fără tragere de inimă, n-a vrut să ne povestească nimic despre dispariţia sa. Ciudat, nu? — acum strecura o privire îndurerată peste ochelari. Nici în această privinţă,

dacă-mi permiteţi, *pater,* nu m-aţi ajutat prea mult.

Căutând parcă o consolare, se trase cu scaun cu tot lângă micul frigider din spatele lui, scoase o altă sticlă de bere şi un sandviş cu şuncă învelit în ţiplă, îl întrebă pe Quart dacă voia şi el şi începu să devoreze cu ferocitate pe când preotul se întreba unde intra toată mâncarea şi berea aceea în mărunţelul subcomisar.

— Prefer să tac decât să vă mint, zise Quart pe când celălalt mesteca de zor. Aş compromite persoane care n-au nicio legătură cu asta. Poate mai târziu, când totul se va fi terminat… Dar vă dau cuvântul meu de preot: nimic din toate astea nu are atingere directă cu cazul.

Navajo muşcă cu poftă din tartină, îşi însoţi îmbucătura cu o gură de bere şi se uită gânditor la Quart:

— Secretul confesiunii, aşa-i?

— Să zicem că da.

— Bun — altă muşcătură. N-am încotro şi trebuie să vă cred, *pater.* În plus, am primit instrucţiuni de la şefii mei în sensul, citez literă cu literă, de a fi extrem de discret în problema asta — zâmbi doar pe jumătate, cu gura plină, invidiind influenţele profesionale ale lui Quart. Deşi trebuie să vă spun că, de cum voi rezolva aspectele imediate, am de gând să mă ocup de laturile obscure ale cazului, chiar şi pe cont propriu… Sunt un poliţist al dracu' de curios, dacă-mi permiteţi expresia — pentru o clipă, privirea poliţistului deveni foarte serioasă dinapoia ochelarilor. Şi nu-mi place să-şi bată cineva joc de mine.

Scutură din cap ca pentru a-şi întări spusele. Apoi făcu un ghemotoc din bucata de ţiplă şi-l aruncă în coşul pentru hârtii.

— Oricum, n-o să uit că-mi datoraţi nişte explicaţii. Înălţă deodată un deget. Tocmai îşi amintise ceva.

— Ah, da. La spitalul Reina Sofia a fost adus un om într-o stare mizerabilă. A fost găsit sub podul Triana, cu puţin timp în urmă — acum Navajo îl scruta pe Quart cu deosebită atenţie. E un detectiv particular de joasă speţă, despre care se spune c-ar fi gorila lui Pencho Gavira, soţul, sau ce-o fi fiind, al doamnei Bruner-fiica. Auzi dumneata câte coincidenţe-n noaptea asta, nu? Dar îmi închipui că nici despre asta nu ştiţi nimic.

Quart susţinea impasibil privirea poliţistului.

— Absolut nimic.

Navajo se scobea între dinţi cu o unghie.

— Bănuiam eu, zise. Şi nici nu ştiţi ce bine-mi pare că-i aşa, fiindcă individul arată jalnic: amândouă braţele rupte şi falca sfărâmată. I-a trebuit juma' de oră să articuleze două vorbe, închipuiţi-vă. Iar când a făcut-o, a spus c-a alunecat pe scară.

Nu mai erau multe de spus. Întrucât Quart era singurul reprezentant

ecleziastic pe care îl avea la îndemână, Navajo îi predă câteva documente oficiale împreună cu cheile bisericii şi casei parohiale. De asemenea, îl puse să semneze o scurtă declaraţie despre predarea voluntară a părintelui Ferro.

— Niciun alt preot în afară de dumneavoastră n-a venit să-l viziteze. Către seară ne-a telefonat arhiepiscopul, dar numai ca să se spele pe mâini cu multă artă — poliţistul făcu o strâmbătură grăitoare. Ah, şi ca să ne roage să-i ţinem pe ziarişti departe de întreaga poveste.

Aruncă sticla goală în coşul de hârtii, căscă din răsputeri şi, după ce se uită la ceas, insinua că nu i-ar strica să aţipească niţel. Quart ceru să-l vadă pe paroh pentru ultima dată, iar Navajo, după ce cumpăni un moment în minte cererea lui, declară că nu vedea vreun inconvenient, dacă şi cel interesat era de acord. Se duse să-l întrebe pe paroh şi, plecând, lăsă perla falsă în punguţa ei de plastic pe masă.

Quart rămase cu ochii la ea, fără s-o atingă, în timp ce şi-l imagina pe Honorato Bonafé dezlipind-o de pe sculptură şi punându-şi-o în buzunar. Era mare, cojită de pojghiţa ei strălucitoare în partea unde fusese prinsă în alveola statuii. Pentru asasin, oricine ar fi fost el — părintele Ferro, biserica însăşi, oricare dintre personajele care se învârteau pe-acolo —, o dată scoasă din locul unde fusese încastrată, perla căpăta caracterul de obiect mortal. Bonafé se jucase fără să ştie cu tăişul misterului, cu ceva ce depăşea cu mult abordarea poliţistă a problemei. *Să nu profanaţi casa Tatălui Meu*. Să nu ameninţaţi refugiul celor ce caută alinare, mângâiere. Începând din acel punct, morala convenţională era inadecvată pentru analizarea faptelor. Trebuia să meargă mai departe, în tenebrele de afară, pe cărările neospitaliere pe care măruntul şi durul paroh le bătea de mulţi ani, susţinând pe umerii lui obosiţi greutatea dezolantă, excesivă, a unui cer lipsit de sentimente. Gata să ofere pace, adăpost, milă. Gata să ierte păcatele, ba mai mult — aşa cum făcea în noaptea aceea —, să le ia asupra sa.

Nu era chiar aşa de mare misterul, la urma urmelor. Şi Quart schiţă un zâmbet uşor şi foarte trist, cu ochii ţintă la perla falsă din biserica Nuestra Señora de las Lágrimas, în timp ce totul în jurul lui începea să se rotească încet, ca bolta neagră pe care noapte de noapte o scruta părintele Ferro în căutarea celei mai emoţionante dintre certitudini. Şi lui Quart totul i se revelă ca fiind extraordinar de simplu, pe când vedea cum piesele se potrivesc, ocupându-şi fiecare locul cuvenit: perla, biserica, oraşul acela, punctul din spaţiu şi timp unde se situa totul. Personaje reflectate în fluviul lat, străvechi şi înţelept, curgând implacabil spre o mare imensă, imuabilă; o mare ce va continua să ude plaje pustii, ruine, porturi părăsite, bărci ruginite cu parâme nemişcate, când totul se va fi sfârşit şi ele, personajele, vor fi murit de mult.

Era atât de redus spaţiul, atât de precar refugiul, atât de slabă

mângâierea, încât nu era greu să-l înţelegi pe cel care scotea din teacă spada lui Iosua ca să ducă bătălia ce dădea un sens oricărui lucru sau ca să care în spate crucea cu păcatele altora. Erau cele două feţe ale aceleiaşi monede: unicul eroism posibil, curajul lucid, lipsit de flamuri şi de victorie. Pioni singuratici la marginea tablei de şah, încercând să-şi termine jocul cu demnitate chiar dacă erau copleşiţi de înfrângere, precum careurile de infanterie ale căror împuşcături se sting încetul cu încetul într-o vale cotropită de duşmani şi de umbre. Asta e căsuţa mea de pe tablă, aici mă aflu, aici mor. Şi în centrul fiecărei căsuţe, un obosit răpăit de tobă.

— Când doriţi, pater, anunţă Navajo, apărând în uşă.

Asta era. Exact asta, şi nu mai conta cine îl împinsese pe Honorato Bonafé din înaltul schelei. Quart întinse o mână până atinse cu degetele pacheţelul cu perla. Şi astfel, privind lacrima falsă a bisericii, soldatul rătăcit pe povârnişul dealului Hattin recunoscu în depărtare glasul răguşit şi zgomotul de arme ale altui frate care îşi ducea lupta în colţul acela al tablei de şah. Nu mai existau mâini prieteneşti care să te îngroape apoi în criptele eroilor, luminate de razele aurii bătând dinspre crenelurile pentru arcaşi, printre statuile întinse peste morminte ale cavalerilor cu mănuşile de fier puse şi cu un leu culcat la picioare. Acum soarele era la zenit, iar osemintele oamenilor şi cailor zăceau la poalele colinei, pradă şacalilor şi hoitarilor. Aşa că, târându-şi spada, asudat pe sub zale, războinicul istovit se ridică în picioare şi îl urmă pe Simeón Navajo pe culoarul lung şi alb. Iar acolo, la capăt, într-o mică încăpere cu un gardian de strajă, părintele Ferro stătea pe un scaun, fără sutană, cu nişte pantaloni gri de sub care ieşeau pantofii lui vechi şi nelustruiţi şi cu o cămaşă albă încheiată până sus. Avuseseră delicateţea să nu-i pună cătuşe; dar chiar şi-aşa părea foarte mic şi neajutorat, cu părul lui zbârlit şi tuns alandala, cu barba de aproape două zile peste urme, zbârcituri şi cicatrice. Ochii lui negri, înroşiţi către colţurile interne, îl observară pe nou-venit, impasibili. Atunci Quart se îndreptă spre el şi, în timp ce subcomisarul şi gardianul îl priveau înmărmuriţi din uşă, îngenunche dinaintea bătrânului preot.

— Iertaţi-mă, părinte, căci am păcătuit.

Acestea îi erau scuzele, respectul, căinţa; şi trebuia să şi le mărturisească public. Pentru un moment, uimirea se zugrăvi în privirea parohului. Rămase aşa, nemişcat, nedezlipindu-şi ochii de la bărbatul care aştepta îngenuncheat şi neclintit în faţa lui. În sfârşit, ridică încet o mână şi făcu semnul crucii peste capul lui Lorenzo Quart. În ochii bătrânului sclipea o luminiţă umedă, de recunoştinţă; îi tremurau bărbia şi buzele în timp ce rostea în tăcere, fără cuvinte, vechea formulă a mângâierii şi speranţei. Şi o dată cu ea zâmbiră în sfârşit, cu uşurare, toate fantasmele şi toţi prietenii morţi ai

templierului.

Lăsă în urmă cei trei palmieri şi traversă piaţa pustie printre semafoarele care treceau de la verde la roşu şi de la roşu la galben. Apoi merse în linie dreaptă pe bulevard, în direcţia podului San Telmo, în singurătatea şi tăcerea desăvârşită din zori. Văzu lumina unui taxi liber într-o staţie, dar îşi continuă drumul; avea nevoie să meargă pe jos. Asta şi făcu, în timp ce felinarele îi lungeau şi îi scurtau umbra pe trotuar. Pe măsură ce se apropia de Guadalquivir, era tot mai multă umezeală, şi pentru prima oară de când se afla la Sevilla simţi că îl ia cu frig. Îşi ridică gulerul hainei. Lângă pod, fără lumini şi fără turişti care să-l admire la ora aceea, Turnul almohad se cufunda în întuneric, concentrându-se asupra timpului său pierdut.

Străbătu podul. Ţâşnitorile fântânii arteziene de la Puerta de Jerez erau secate când trecu pe lângă faţada de cărămizi şi *azulejos* a hotelului Alfonso al XIII-lea. Merse de-a lungul zidurilor ce mărgineau Alcazarele Regale şi, în *Patio*-ul Steagurilor, doi măturători abătură într-o parte la trecerea lui jetul ce ţâşnea dintr-o strălucitoare gură de apă de bronz. Trase în piept aerul înmiresmat de portocali şi de pământul reavăn în drum spre arcada ghetoului Juderia, apoi pe străzile înguste ale cartierului Santa Cruz, precedat de ecoul paşilor lui pe sub felinarele cu lumină incertă. Nu mai ştia cât umblase, dar fapt e că plimbarea îl dusese foarte departe, în afara timpului, într-un loc imprecis unde, în toiul unei visări, se pomeni deodată într-o piaţetă, printre case spoite în ocru şi var alb, care lumina prin întuneric de parcă era ziuă. O piaţă mică, cu feronerii la ferestre, cu ghivece de muşcate şi cu bănci împodobite cu *azulejos* înfăţişând scene din *Don Quijote*. Iar în fund, printre schelele ce-i sprijineau campanila decrepită, vegheată de o Fecioară fără cap pe care întunericul o ascundea pe jumătate în firida ei, se înălţa, veche de trei secole şi de lungul, nesfârşitul pomelnic al oamenilor care se refugiaseră sub acoperişul ei, biserica Nuestra Señora de las Lágrimas.

Se aşeză pe una din bănci şi o privi de acolo, nemişcat, mult, mult timp. Bătăile orologiului din turnul din apropiere se succedară fără ca el să le acorde vreo atenţie; şi, de fiecare dată, lăstunii şi porumbeii zburătăceau speriaţi, smulşi din somn, după care se lăsau din nou din zbor, căutând adăpostul streşinilor. Nu mai era lună pe cer. Stelele continuau să pâlpâie, îngheţate, şi spre ziuă frigul se accentua, amorţind pulpele şi spatele preotului. Totul devenea mai clar în sufletul lui plin de pace, şi văzu cum limpezimea care începea să se insinueze dinspre răsărit creştea încet-încet, conturând tot mai mult silueta campanilei ce părea să se detaşeze pe fundalul întunecat dimprejurul ei. Şi iar bătu orologiul din apropiere, şi iar îşi luară şi îşi conteniră zborul porumbeii şi lăstunii. Şi de data asta ziua se afirma cu tărie, în rumeneala care împingea noaptea către partea opusă a

oraşului, în profilul net al campanilei, al acoperişului, al streşinilor de deasupra piaţetei şi în culorile ce îşi întipăreau nuanţa obscură de aur şi lut pe varul alb al zidurilor. Şi cântară cocoşii, fiindcă Sevilla era unul dintre oraşele acelea unde încă mai existau cocoşi care să salute zorii. Atunci Lorenzo Quart se ridică în picioare, de parcă ar fi revenit dintr-un lung vis cu ochii deschişi. De nu cumva rămăsese învăluit în el, cum ar fi zis oricine care i-ar fi observat felul de a merge spre biserică.

Sub arcul de la intrare scoase din buzunar cheia şi o răsuci în broasca uşii, care se deschise cu un scrâşnet. Intra deja suficientă lumină prin vitralii ca să-i permită să înainteze cu siguranţă printre băncile îngrămădite în fundul naosului şi cele dispuse de ambele părţi ale culoarului central, în faţa altarului şi retablului încă acoperit de umbre, lângă care ardea candela Sfântului Sacrament. Ascultându-şi paşii, merse până în mijlocul bisericii şi, ajuns acolo, privi confesionalul cu uşa deschisă, schelele lipite de pereţi, dalele uzate de pe jos şi gura neagră a criptei unde odihneau rămăşiţele Carlotei Bruner. Apoi îngenunche într-una din bănci şi aşteptă neclintit să se lumineze de ziuă. Nu se ruga, pentru că nu ştia dinaintea cui s-o facă şi nici vechea disciplină a riturilor profesionale nu i se părea potrivită cu împrejurările. De aceea se mulţumi să aştepte cu mintea pustiită, lăsându-se legănat de mângâierea tăcută a vechilor ziduri, sub acoperişul înnegrit de fumul lumânărilor, de incendii şi de pete de umezeală, care se întindea deasupra capului său, acolo unde lumina sporită scotea din întuneric chipul bărbos al unui profet, aripile unui înger, un nor pustiu sau o siluetă de nerecunoscut, ca o fantomă estompându-se în liniştea timpului. Până la urmă apăru şi lumina soarelui, intrând chiar prin silueta de plumb a Cristului dispărut din vitraliu; iar retablul redeveni un arabesc baroc suflat cu aur, coloane daurite slăvind gloria dumnezeiască. Piciorul Maicii Domnului strivea capul şarpelui, şi ăsta, bănui Quart, era singurul lucru cu adevărat important. Atunci urcă în cor şi trase de funia clopotului. Aşteptă un sfert de oră aşezat pe jos, sub capătul de frânghie ce se termina cu noduri groase, apoi, ridicându-se, făcu să răsune din nou clopotul, cu două ultime dangăte rare la sfârşit. Mai erau cincisprezece minute până la liturghia de la opt.

Aprinse lumina retablului şi cele şase lumânări înalte, câte trei de fiecare parte a altarului. Apoi, după ce aşeză misalul şi cele două mici carafe pentru apă şi vin, se duse în sacristie şi se spălă pe mâini şi pe faţă, frecându-şi cu un prosop părul umed. Deschise dulapul cu ornate şi sertarele comodei, aşeză obiectele liturgice şi alese veşmintele potrivite zilelor de peste an. Când totul fu gata, începu să se îmbrace încet, în ordinea şi felul învăţate la seminar, pe care niciun preot nu le

mai uită vreodată. Începu cu amictul, pătratul de pânză de in alb ieşit deja din uz şi pe care numai preoţii integrişti sau foarte bătrâni, ca părintele Ferro, îl mai foloseau. Urmând cu stricteţe mişcările rituale, sărută crucea din mijloc înainte de a şi-l întinde peste umeri şi a-i lega panglicile încrucişate la spate. În dulap se găseau trei tunici albe — din acelea care îl acoperă pe oficiant de la umeri până la picioare —, şi două erau prea mici pentru statura lui; dar a treia, fără îndoială purtată de părintele Lobato, avea o lungime acceptabilă. O îmbrăcă, strângând şnurul de la gât, şi se încinse cu cingulum. Luă apoi fâşia lată de mătase albă numită stolă şi, după ce îi sărută crucea brodată în centru, şi-o petrecu peste amict. Apoi, punându-şi-o cruciş peste piept, îi fixă cele două extremităţi de-o parte şi de alta a trupului cu ajutorul cingulum-ului. Luă în sfârşit vechea casulă de mătase albă, în faţă cu anagrama lui Isus Cristos brodată în fir de aur şters, lipsit de strălucire, şi îşi introduse capul prin deschizătură, lăsând-o să cadă de-a lungul corpului. Când termină, rămase nemişcat, sprijinit de comodă cu ambele mâini, privind crucifixul cu urme de lovituri şi ciocănituri, printre sfeşnicele grele de argint din faţa lui. Deşi nu dormise, simţea luciditatea şi pacea dinainte, de când aştepta aşezat pe bancă. Reîntâlnirea cu vechile gesturi familiare, începerea ritualului îi sporeau senzaţia aceea. De parcă singurătatea nici nu mai conta, diluându-se în executarea unor mişcări pe care alţi oameni, alte singurătăţi le repetaseră aidoma, de la terminarea Cinei încoace, vreme de aproape două mii de ani. Nu mai conta că templul era crăpat şi ruinat, că schelele sprijineau campanila, că de pe boltă vechile picturi dispăreau precum fantasmele. Că din tabloul de pe perete Maria îşi înclina supusă capul sfios înaintea unui înger, pe o pânză diformă, plină de crăpături şi de pete, întunecată de oxidarea vernisului. Sau că la capătul vechiului telescop al părintelui Ferro, la milioane de ani-lumină, îngheţata pâlpâire a aştrilor îşi bătea joc în hohote de toate astea.

Poate că evreul acela deştept numit Heinrich Heine avea dreptate şi Universul nu era decât rezultatul visului vreunui zeu beat care se ducea să doarmă pe o stea. Dar secretul ţinut sub cheia răsucită de trei ori în poarta abisului era bine păzit. Părintele Ferro avea să cunoască închisoarea din cauza asta, şi nici Quart, nici nimeni nu avea dreptul să-l dezvăluie oamenilor cumsecade care acum aşteptau alături, în biserica a cărei rumoare — o tuse, zgomot de paşi, scârţâitul unei bănci în care îngenunchea cineva — răzbea până la el prin uşa sacristiei, lângă confesionalul unde Honorato Bonafé murise fiindcă atinsese vălul lui Tanit.

Se uită la ceas; era timpul.

XV. Vesper

„Să se folosească de adevăratu-i nume însemna să procedeze contrar

Codului.”

(Clough and Mungo, Approaching Zero)

La câteva zile după întoarcerea lui la Roma şi prezentarea raportului despre biserica Nuestra Señora de las Lágrimas, Quart primi acasă, pe Via del Babuino, vizita monseniorului Paolo Spada. Ploua din nou peste oraş, ca în urmă cu trei săptămâni, când primise ordinul să plece la Sevilla. Acum Quart stătea în picioare în faţa marilor ferestre deschise ale terasei, uitându-se cum cădea ploaia peste acoperişuri, peste zidurile zugrăvite în ocru ale caselor, peste reflexul cenuşiu al caldarâmului şi peste treptele din Piaţa Spaniei, când auzi soneria de la uşă. Monseniorul Spada şedea în prag, masiv, cu umerii lui pătraţi, într-un trenci negru şiroind de apă, scuturându-şi cu mişcări repetate ale capului picăturile de pe părul lui aspru de dulău.

— Treceam pe-aici, spuse. Şi m-am gândit că poate o să mă inviţi la o cafea.

Fără a mai aştepta răspunsul, îşi agăţă trendul în cuier şi intră în salonaşul auster, unde se aşeză pe unul dintre fotoliile trase lângă terasă. Rămase acolo, tăcut, privind cum cade ploaia, până când Quart se întoarse din bucătărie cu cafetiera fumegândă şi cu două ceşti pe o tavă.

— Sfântul Părinte a primit raportul dumitale.

Quart încuviinţă domol pe când îşi punea puţin zahăr, apoi aşteptă în picioare, amestecând cafeaua cu linguriţa. Avea mânecile cămăşii suflecate peste antebraţe şi gulerul deschis, fără fâşia de celuloid alb. Dulăul îşi aplecă greoiul cap de gladiator, privindu-l pe deasupra ceştii:

— De asemenea, adăugă, a primit şi un alt raport, de la arhiepiscopul Sevillei, unde eşti menţionat.

Ploaia se înteţi afară, iar darabana apei pe terasă atrase pentru un moment atenţia celor doi.

Quart puse ceaşca goală pe tavă şi zâmbi: cu gestul trist, distant pe care cineva îl are pregătit de mult, ştiind că mai devreme sau mai târziu va avea nevoie de el.

— Regret că v-am făcut probleme, Monseniore.

Era tonul lui dintotdeauna. Disciplinat, respectuos. Deşi se afla acasă la el, şedea tot în picioare, gata parcă să-şi lipească degetele de vipuşca inexistentă a pantalonilor negri. Directorul ILE îi adresă o privire afectuoasă, apoi ridică din umeri.

— Nu *mie* mi-ai creat probleme, zise cu blândeţe. Dimpotrivă, ai informat punctual, într-un timp record, ai desfăşurat o muncă dificilă şi ai luat măsurile potrivite în privinţa predării părintelui Ferro poliţiei şi a apărării sale legale — tăcu câteva clipe, privindu-şi mâinile uriaşe între care ceaşca aproape că dispărea. Totul ar fi fost

perfect dacă te-ai fi limitat la asta.

Zâmbetul trist al lui Quart se accentua:

— Dar n-am făcut aşa.

Ochii de câine bătrân ai arhiepiscopului, brăzdaţi de firişoare maronii, îl priviră îndelung pe agent:

— N-ai făcut aşa. La urmă te-ai decis să înclini balanţa, să iei partea cuiva — şovăi o clipă, încruntându-se. Să te implici, cred că ăsta-i cuvântul. Şi ai făcut-o în felul şi în momentul cele mai nepotrivite.

Quart îl privi cu sinceritate:

— Pentru mine au fost cele mai potrivite, Monseniore.

Arhiepiscopul îşi înclină din nou fruntea, binevoitor.

— Ai dreptate, scuză-mă. Pentru dumneata erau aşa, fireşte. Dar nu şi pentru ILE — îşi lăsă ceaşca lângă cealaltă, pe tavă, şi îşi observă interlocutorul cu multă curiozitate. Nici pentru rolul imparţial pe care ai fost trimis să-l joci acolo.

— Am ştiut că era inutil ce fac, insistă Quart. Un simbol, nimic altceva– rămase concentrat, amintindu-şi. Dar există momente când genul acesta de lucruri are importanţă.

— Bun, admise monseniorul Spada. În realitate, n-a fost chiar aşa de inutil. După câte ştiu, Nunţiatura din Madrid şi Arhiepiscopia Sevillei au primit în dimineaţa asta instrucţiuni să salveze biserica Nuestra Señora de las Lágrimas şi să numească acolo un nou paroh — studie expresia lui Quart înainte de a-i face cu ochiul prieteneşte, ironic şi bine intenţionat. Consideraţiile acelea finale ale dumitale despre părticica de rai care dispare, despre pielea crăpată de pe tobă şi toate celelalte înşirate acolo şi-au făcut efectul. Foarte emoţionant şi convingător. Dacă am fi cunoscut înzestrările dumitale retorice, le-am fi folosit cu mult timp în urmă.

După ce spuse toate astea, Dulăul tăcu. Acum e rândul tău să întrebi, zicea tăcerea lui. Uşurează-mi puţin sarcina.

— Asta-i o veste bună, Monseniore — Quart îl privea în expectativă. Însă veştile bune se dau prin telefon… Care e cea rea?

Prelatul suspină.

— Cea rea se numeşte Eminenţa Sa Jerzy Iwaszkiewicz — îşi abătu puţin privirea şi mai suspină o dată. Iubitului nostru frate întru Cristos i-au scăpat niţel lucrurile din mână şi ţine morţiş să le recupereze… Pentru asta s-a folosit cât a putut de raportul arhiepiscopului Sevillei. Storcându-l bine, a ajuns la concluzia că dumneata ţi-ai depăşit atribuţiile. Mai mult, Iwaszkiewicz a luat drept bune anumite insinuări ale monseniorului Corvo privind conduita dumitale personală… Adevărul e că parcă s-au vorbit să-ţi facă situaţia foarte puţin de invidiat.

— Dar pe-a dumneavoastră, Excelenţă?

— Ah, bun, asta-i altă treabă — monseniorul Spada ridică o mână,

scoţându-se din ecuaţie. Eu sunt mai puţin vulnerabil, am dosare şi alte chestii. Mă bucur de sprijinul relativ al secretarului de stat… în realitate, mi-au oferit pacea în schimbul unei mici compensaţii.

— Capul meu.

— Mai mult sau mai puţin.

Arhiepiscopul se ridică şi făcu vreo câţiva paşi prin cameră. Acum era în spatele lui Quart, contemplând un mic desen care atârna, înrămat, pe perete.

— E vorba de ceva simbolic, înţelege bine. Ceva asemănător liturghiei dumitale de joia trecută… Toate astea-s nedrepte, ştiu. Viaţa e nedreaptă. Roma e nedreaptă. Dar asta e. Sunt regulile jocului nostru, şi dumneata ai ştiut-o dintotdeauna.

Făcu câţiva paşi împrejurul preotului, până când ajunse iar în faţa lui. Şedea cu mâinile la spate şi cu un aer gânditor:

— O să-ţi simt lipsa, părinte Quart, zise. Înainte sau după Sevilla, dumneata rămâi acelaşi brav soldat. Ştiu că ai procedat cum era mai bine. Poate că în toţi aceşti ani ţi-am pus în cârcă prea multe fantome. Sper că fantoma brazilianului aceluia, Nelson Corona, şi-a aflat de mult pacea.

— Ce-au de gând să facă cu mine?

Era o întrebare neutră, obiectivă; fără niciun strop de îngrijorare. Monseniorul Spada ridică mâinile spre cer, neputincios:

— Iwaszkiewicz, întotdeauna atât de milostiv, dorea să te trimită pe post de funcţionar la un secretariat oarecare, cât mai obscur — arhiepiscopul plescăi din limbă, dând de înţeles că l-ar fi uimit un alt tip de proiecte din partea Eminenţei Sale. Din fericire însă, aveam şi eu cărţile mele în mânecă. Nu vreau să spun că mi-am pus gâtul pentru dumneata, dar am avut precauţia de a mă înarma cu acel curriculum al dumitale din care reies cu brio serviciile făcute: inclusiv cel din Panama şi cel din Sarajevo, când ni l-ai adus pe episcopul croat viu şi nevătămat. Aşa că până la urmă Iwaszkiewicz a trebuit să se mulţumească cu execuţia dumitale formală ca agent ILE — umerii pătraţi se mai ridicară o dată sub haina Dulăului. Cu asta polonezul îmi ia un pion, dar partida rămâne remiză.

— Şi care-i verdictul? se interesă Quart.

Se gândea la el însuşi, la cum se va simţi departe de toate acelea. Poate că n-o să-i fie atât de greu, se gândi. Poate că totul va fi mai dur şi îi va fi mai frig; dar frig simţea şi pe dinăuntru. Numai un moment se gândi dacă ar avea curajul să părăsească totul cu o sentinţă excesivă. Să înceapă în altă parte de la zero, fără veşmântul negru protector, care îi era uniforma şi unica patrie. Problema, după Sevilla, era că locurile unde putea să se ducă se împuţinaseră.

— Prietenul meu Azopardi, tocmai zicea monseniorul Spada, secretarul de stat, se oferă să ne dea o mână de ajutor. A promis să se

ocupe de dumneata. Ideea e să-ţi găsească o funcţie ca ataşat la o nunţiatură, de preferinţă în America de Sud. După câtva timp, dacă bate alt vânt, şi dacă eu rămân în fruntea ILE, te voi rechema — părea uşurat, neobservând nicio reacţie la Quart. Ia-o ca pe un exil temporar sau ca pe o misiune mai lungă decât celelalte. Mai pe scurt: dispari câtva timp. La urma urmelor, deşi opera Sfântului Petru este eternă, papii şi anturajul lor dispar. Cardinalii polonezi îmbătrânesc, ies la pensie, li se descoperă un cancer, ştii doar — îşi sublinie spusele cu un zâmbet strâmb. Iar dumneata eşti tânăr.

Quart se apropiase de ferestrele mari ale terasei. Ploaia continua să bată darabana pe dale, la picioarele lui, şi era ca o mantie cenuşie alunecând peste acoperişurile caselor din apropiere. Trase în piept aerul umed. Tonurile de ocru ale faţadelor şi Piaţa Spaniei străluceau jos, pe strada pustie, ca o pictură în ulei dată cu vernis deasupra.

— Ce se mai ştie despre părintele Ferro?

Dulăul înălţă sprâncenele. Asta nu mă mai priveşte, dădea de înţeles gestul lui.

— După cum ne spune Nunţiatura din Madrid, avocatul pe care i l-ai găsit se descurcă destul de bine cu apărarea. Crede că îi poate obţine eliberarea invocând senilitatea şi lipsa probelor; sau, în cel mai rău caz, o sentinţă blândă, în conformitate cu legislaţia spaniolă. E vorba de un om bătrân, deci afectat de vârstă, şi există o grămadă de lucruri care să-i încline pe judecătorii spanioli spre clemenţă. Deocamdată se află la spitalul penitenciarului din Sevilla, în condiţii de relativă comoditate, şi s-ar putea să fie transferat fără probleme într-un cămin pentru preoţii vârstnici… Am impresia că va scăpa cu faţa curată din toată încurcătura; deşi, la vârsta lui, nu cred să-i mai pese cine ştie ce.

— Nu, admise Quart. N-o să-i pese.

Monseniorul Spada se dusese la masă ca să-şi mai toarne puţină cafea.

— Incredibil personaj, parohul ăsta. Chiar crezi că el e vinovatul? — se uita la Quart cu ceaşca plină în mână. Insă nu mai avem nicio ştire despre Vesper. E păcat totuşi că până la urmă n-ai aflat identitatea piratului. Asta mi-ar fi îngăduit să te apăr mai bine în faţa lui Iwaszkiewicz — făcu o pauză, sumbru, bând o înghiţitură. Polonezului i-ar fi plăcut la nebunie să muşte din nada asta.

Quart încuviinţă în tăcere. Continua să stea nemişcat în faţa ferestrelor mari ale terasei, privind cum cădea ploaia, iar lumina cenuşie de afară îi încărunţea şi mai tare părul scurt, de soldat. Stropi fini de apă îi răcoreau chipul.

— *Vesper*, spuse.

În seara aceea, ultima, coborâse în holul hotelului şi o găsise exact

ca prima oară, aşezată în acelaşi fotoliu. Trecuse de fapt foarte puţin timp din prima zi până în momentul acela, însă lui Quart i se păru că se afla de o veşnicie la Sevilla. Că se găsea acolo dintotdeauna, ca imensa navă de piatră, cu turle şi arcade, eşuată la câţiva metri, de partea cealaltă a pieţei. Ca porumbeii care străbăteau dezorientaţi spaţiul nocturn luminat puternic de reflectoare. Ca Santa Cruz, fluviul, turnul almohad şi Giralda. Ca Macarena Bruner, care îl privea acum apropiindu-se. Şi când se ridică din fotoliu, dreaptă în holul pustiu, Quart se gândi că prezenţa ei încă îl electriza până în măduva oaselor. Din fericire, reflectă în timp ce îi venea în întâmpinare, ea nu-l iubea.

— Am venit să-mi iau rămas-bun, zise Macarena. Şi să vă mulţumesc.

Ieşiră în stradă să facă o scurtă plimbare. Era, într-adevăr, o despărţire: fraze scurte şi monosilabe, locuri comune, formule de politeţe adecvate unor perfect necunoscuţi şi nicio referire la ei doi. Quart nu trecu cu vederea nici revenirea la „dumneavoastră”. Ea era la fel de dezinvoltă, dar îi ocolea privirea şi prefera să se uite la gulerul lui înalt, clerical. Pentru prima oară o văzu intimidată. Vorbiră de părintele Ferro, de călătoria pe care Quart avea s-o facă în dimineaţa următoare. De liturghia ţinută de el la Nuestra Señora de las Lágrimas.

— Nu mi-aş fi închipuit vreodată că o să vă văd acolo, conchise Macarena.

Uneori, ca atunci când se plimbaseră prin Santa Cruz, hazardul paşilor îi făcea să se atingă, şi de fiecare dată Quart simţi acuta certitudine fizică a pierderii definitive: sentimentul de gol, de imensă şi disperată tristeţe. Acum mergeau în tăcere, pentru că totul fusese spus între ei, iar a continua să vorbească presupunea cuvinte pe care niciunul nu era dispus să le rostească. Lumina felinarelor le împinse umbrele spre zidul arab, şi acolo se opriră, una în faţa alteia. Quart privi ochii negri, colierul de fildeş pe pielea de culoarea tutunului blond. Nu-i purta pică. Se lăsase folosit în cunoştinţă de cauză; el era o armă la fel de bună ca oricare alta, iar Macarenei i se părea legitim să se bată pentru o cauză pe care o credea dreaptă. Cât despre Quart, debitul şi creditul socotelilor sale i se învălmăşeau confuz în mintea pe care seninătatea ultimelor ore abia începea s-o pună în ordine. În curând n-avea să mai rămână decât vidul pierderii, slab atenuat de orgoliu şi disciplină. Dar nici femeia aceea, nici Sevilla n-aveau să i se mai şteargă vreodată din simţuri sau din minte.

Căută o frază. Un cuvânt măcar, pe care să-l rostească înainte ca Macarena să dispară definitiv din viaţa lui. Ceva de care ea să-şi poată aduce aminte, ceva potrivit cu murii seculari, cu felinarele de fier, cu turnul iluminat din fundal şi cu cerul pe care străluceau stelele îngheţate ale părintelui Ferro. Dar nu găsi în el decât golul absolut. O

oboseală nesfârşită, obiectivă, resemnată, imposibil de exprimat altfel decât printr-o privire ori printr-un surâs. Aşa că zâmbi puţin în penumbră, în faţa ochilor femeii, în care văzuse odată reflectându-se două frumoase luni gemene într-o grădină. Iar ea rămase privindu-l pentru întâia oară drept în faţă, cu buzele întredeschise ca pentru a rosti un cuvânt pe care nici ea nu era în stare să-l găsească. Atunci Quart se răsuci pe călcâie şi se îndepărtă, simţindu-i ochii, ficşi, pe spatele lui. Şi pe când făcea asta se gândi prosteşte că dacă în clipa aceea ea ar fi strigat „te iubesc", el şi-ar fi smuls gulerul înalt al cămăşii, întorcându-se s-o ia în braţe, ca ofiţerii care îşi ruinau cariera în braţele unor femei fatale, în vechile filme alb-negru, sau ca bărbaţii aceia nemaipomeniţi— Samson şi Holofern — din Vechiul Testament. Ideea îl făcu să-şi adreseze sieşi o strâmbătură batjocoritoare. Ştia — o ştiuse dintotdeauna — că Macarena Bruner n-avea să-i spună niciodată unui bărbat cuvintele acelea a doua oară.

— Aşteptaţi! zise ea pe neaşteptate. Vreau să vă arăt ceva.

Quart se opri. Nu era formula magică, dar îl ajuta să se întoarcă şi s-o mai privească o dată.

Şi, întorcându-se, văzu că ea se afla în acelaşi loc, lipită de umbra pe care o proiecta pe vechiul zid. Părea să se fi gândit mult înainte de a se hotărî să-l strige. Îşi aruncă părul pe spate cu o mişcare energică a capului, cu un gest sfidător, adresat sieşi mai degrabă decât lui Quart.

— V-aţi câştigat acest drept, adăugă.

Zâmbea.

Casa del Postigo era cufundată în tăcere. Pendula englezească din galerie bătu de douăsprezece ori când traversară *patio*-ul cu havuzul de *azulejos,* printre muşcate şi ferigi. Toate luminile erau stinse, iar luna strălucind deasupra arcadelor în stil *mudejar* îşi mâna umbrele pe mozaicul de pe jos, care sclipea din cauza apei din glastrele cu flori proaspăt udate. În grădina alăturată cântau greierii, la baza turnului întunecat al porumbarului.

Macarena îl conduse pe Quart de-a lungul galeriei împodobite cu dulăpioare cu sertare marchetate colorată şi cu covoare, şi după ce străbătură un mic salon i-o luă înainte pe o scară cu trepte de lemn şi cu balustradă de fier, având la extremităţi globuri strălucitoare de bronz. Ajunseră astfel la catul de sus, la galeria cu geamuri care înconjura *patio*-ul. In fund era o uşă închisă; se îndreptară spre ea. Înainte de a o deschide, Macarena se opri şi îl privi grav pe Quart.

— Să nu afle nimeni, niciodată, şopti ea.

Apoi îşi duse degetul la buze şi deschise uşa încet; se făcură auzite notele *Flautului fermecat.* Apartamentul avea două încăperi ce dădeau una în alta, iar în prima, neluminată, erau mobile acoperite cu huse de pânză albă şi o fereastră prin ale cărei brizbizuri intra lumina lunii.

Muzica venea din fund. Acolo, în spatele unui glasvand deschis larg, lumina unei lămpi cu picior flexibil cădea pe o masă cu un complicat sistem PC, două monitoare Sony de înaltă rezoluţie, imprimantă laser şi conexiune dial-up. Iar în faţa calculatorului, cu evantaiul lui Romero de Torres şi cu două sticle goale de Coca-Cola deasupra unui maldăr de exemplare ale revistei *Wired,* atentă la ecranul pe care pâlpâiau litere şi icon-uri, absorbită de fuga care noapte de noapte o elibera de casa aceea, de Sevilla, de ea însăşi şi de trecutul ei, *Vesper* naviga în tăcere prin ciberspaţiul infinit.

Nici măcar nu păru surprinsă. Atingea tastele pe rând, cu ochii ţintă la unul din monitoare.

Quart observă că făcea asta cu extremă atenţie, ca şi când s-ar fi temut să nu atingă o tastă greşită, declanşând cine ştie ce nenorocire. Aruncă şi el o privire spre ecranul plin de cifre şi de semne al căror sens îi scăpa cu desăvârşire; însă piratul informatic părea să se simtă la largul său printre ele. Purta un capot de mătase de culoare închisă şi papuci, iar la gât avea frumosul ei colier de perle. Descumpănit, Quart se uită la Macarena, apoi clătină din cap, sperând ca totul să nu fie decât o mare păcăleală pe care i-o pregătiseră fata şi mama. Dar deodată semnele de pe ecran se stinseră şi apărură altele noi, pe când ochii lui Cruz Bruner, ducesa de Nuevo Extremo, străluciră plini de interes.

— Am reuşit, o auzi spunând.

Cu o agilitate neaşteptată, mâinile bătrânei doamne se plimbară pe tastatură, înstăpânindu-se pe conţinutul ecranului. O cheie şi nişte semne fură înlocuite de altele, şi după câteva clipe apăsă pe *Enter* şi îşi dădu capul pe spate cu aerul mulţumit al celui care a dus la bun sfârşit o grea încercare. Buzele-i ofilite se destinseră. Ochii, înroşiţi de oboseala lucrului pe ecranul calculatorului, scăpărau de maliţie când în sfârşit şi-i întoarse spre fiica ei şi spre preot.

— „Iar ziua Domnului vine aşa, ca un far noaptea", cită, adresându-i-se lui Quart. Nu-i aşa, părinte? Epistola întâi către Tesaloniceni, mi se pare. 5, 2.

În ciuda vârstei, a ochilor obosiţi şi a orei înaintate, părea mai inteligentă şi mai ageră ca oricând. Fiica ei îi pusese o mână pe umăr şi se uita la Quart. Bătrâna îşi înclină spre ea capul alb, cu reflexe violete în lumina lămpii cu picior flexibil.

— Dacă mi-aş fi închipuit că voi primi o vizită la ora asta, m-aş fi aranjat puţin — îşi atingea colierul de perle şi în glas i se ghicea un vag reproş. Dar din moment ce Macarena e cea care v-a adus aici, bine a făcut — ridică o mână şi o strânse pe cea a fiicei sale. Acum îmi ştiţi secretul.

Lui Quart încă nu-i venea să-şi creadă ochilor. Se uită la sticlele de răcoritoare golite, la maldărul de reviste de strictă specialitate, în

engleză şi spaniolă, la manualele tehnice care umpleau sertarele mesei, la cutiile cu dischete. Cruz şi Macarena Bruner îi pândeau reacţiile, prima amuzată, a doua gravă. Cedând în faţa evidenţei, îşi rotunji buzele ca pentru a fluiera, dar se opri. De la masa aceea, o septuagenară ţinuse în şah Vaticanul.

— Cum aţi făcut? întrebă. E de necrezut.

— Nici nu trebuie să vă creadă cineva, zise Cruz Bruner. Nu-i convenabil. Nici probabil.

Bătrâna doamnă îşi luă mâna de pe cea a fiicei ei şi mângâie tastele. Ca pe un pian, îşi spuse Quart. Ducesele în vârstă se mulţumeau să cânte la pianul pe care îl aveau de o viaţă întreagă, să brodeze şi să facă macrameuri sau să se legene în apele moarte ale timpului; nu să se transforme noaptea în piraţi informatici în maniera Doctor Jekyll şi Mister Hyde. Era un coşmar, şi nu mai conta că Macarena se bizuia dinainte pe tăcerea lui. Ducesa avea dreptate: nimeni nu l-ar fi crezut pe Quart dacă ar fi povestit.

— Mă refer la dumneavoastră, protestă. Mă refer la toate astea. Niciodată nu mi-a trecut prin minte…

— Că o femeie bătrână se poate descurca uşor în domeniul acesta? — ridică puţin capul, cu privirea absentă, reflectând asupra chestiunii. Bun. Nu-i prea obişnuit, de acord. Dar, vedeţi şi dumneavoastră: într-o zi te apropii din curiozitate, apeşi o tastă şi descoperi că se petrec tot felul de treburi pe ecran. Şi că poţi călători în locuri incredibile şi poţi face lucruri pe care nu le-ai fi bănuit niciodată — buzele pergamentoase se arcuiră într-un nou zâmbet, care îi întineri chipul. E mai distractiv decât să brodezi sau să te uiţi la telenovele venezuelane.

— De când vă ocupaţi cu aşa ceva?

— Oh, nu de mult. De trei-patru ani — se întorcea spre fiica sa, cerându-i s-o ajute să-şi amintească. Dintotdeauna am fost o femeie curioasă; nu puteam trece pe dinaintea câtorva rânduri scrise fără să mă opresc ca să le citesc… Intr-o zi, Macarena a cumpărat un calculator, care s-o ajute în treburile ei. Când ea pleca, eu mă aşezam în faţa lui, impresionată. Exista un joc, un fel de biluţă de ping-pong, şi cu ea am învăţat să mă descurc pe tastatură. Adorm foarte greu, după cum ştiţi, aşa că am sfârşit prin a-mi petrece ore-n şir în faţa calculatorului… Cred că am devenit dependentă.

— La vârsta ta, zise Macarena, cu blândeţe.

— Uite că da — bătrâna doamnă se uita la Quart de parcă l-ar fi încurajat să-şi manifeste dezacordul. Vedeţi dumneavoastră, eram atât de curioasă, încât am început să citesc tot ce avea legătură cu informatica. Ştiu engleza de mică, de când o vorbeam la Maicile Irlandeze, aşa că m-am înscris la cursuri prin corespondenţă şi m-am abonat la revistele de specialitate— chicoti ducându-şi mâna la gură, parcă scandalizată de ea însăşi. Din fericire, deşi sănătatea mea lasă de

dorit, capul îmi funcţionează perfect. După câtva timp eram deja o expertă… Şi vă asigur că, la vârsta mea, asta e grozav de distractiv.

— S-a şi îndrăgostit, zise Macarena.

Acum mama şi fiica râseră împreună. Quart se întrebă dacă nu erau amândouă cam sărite de pe fix; totul părea o imensă glumă. Sau poate că o altă raţiune, a lui, începea să-şi piardă controlul. Oraşul ăsta te face să-ţi pierzi minţile, gândi învălmăşit. Bine faci că pleci cât mai e timp.

— Ea exagerează, explica Cruz Bruner. S-a întâmplat că am făcut rost de echipamentul necesar şi, încetul cu încetul, m-am pus în contact cu exteriorul. Şi, bun, da, m-am îndrăgostit, cibernetic vorbind. Într-o noapte am accesat din întâmplare calculatorul unui hacker de şaisprezece ani… Ar trebui să vă priviţi într-o oglindă, părinte. Aveţi chipul cel mai uluit din câte am văzut vreodată.

— Doar nu vă aşteptaţi să mi se pară normal, nu?

— Nu, într-adevăr. Cred că nu.

Bătrâna doamnă întinse mâna spre vraful de reviste tehnice de pe masă şi răsfoi neatent câteva dintre ele. Apoi arătă spre modemul conectat la linia telefonică.

— Inchipuiţi-vă, adăugă, ce a însemnat descoperirea acestei noi lumi pentru o bătrână mergând pe şaptezeci de ani… Prietenul meu avea nic*k-name-ul,* adică porecla, în limbajul informatic, de Mad *Mike; de*şi uneori opera sub numele de Vic*ontele Valmont. Şi,* de mână cu vicontele meu, ale cărui voce şi faţă nu le voi cunoaşte niciodată, am început să cutreier pe meleagurile acestei lumi fascinante… Computerul lui avea un BBS pira*t,* şi astfel am intrat în legătură cu alţi adepţi împătimiţi ai înaltei tehnologii, adesea băieţi care stau singuri ore în şir în dormitoarele lor, manipulând calculatoare străine.

Zise asta cu un gest orgolios, referindu-se parcă la cel mai exclusivist dintre cluburi. Uluirea se citea probabil din nou pe chipul lui Quart, din moment ce Macarena zâmbi iar:

— Explică-i ce-i aia un *BBS* pirat, îi zise mamei ei.

— Un fel de pagină cu anunţuri — bătrâna doamnă puse o mână pe tastatură: un calculator încărcat cu un software specializat, conectat la un modem telefonic. Dacă l-ai accesat, înseamnă că ai atins un anumit nivel în clandestinitatea informatică. Atunci când intri prima oară ţi se cere numele de utilizator real şi numărul de telefon, iar nepricepuţii care îşi dau datele autentice nu sunt acceptaţi… Trucul constă în a introduce o poreclă şi un număr de telefon fals; o anumită doză de paranoia este cea mai bună dotare pentru un hacker.

— Care vă e porecla reală?

— Chiar vă interesează? Asta e contra regulilor, dar o să v-o spun, din moment ce în noaptea asta, graţie Macarenei, aţi ajuns atât de departe — îşi ridică orgolioasă capul, cu o oarecare ironie. *Regina*

Sudului, ăsta e *nick-name*-ul meu.

Ceva începu să pâlpâie pe ecran şi ducesa se întrerupse ca să apese câteva taste. Un text lung, cu litere înghesuite şi mărunte, se alinia pe monitor. Cruz Bruner se uită la fiica ei fără a scoate o vorbă, apoi continuă să-i vorbească lui Quart:

— Fapt e, zise, că după SBS-urile telefonice am început să accesez site-urile clandestine ascunse în reţeaua Internetului… Or, dacă BBS-*ul este* o pagină cu anunţuri, site-ul e de-a dreptul o tavernă de piraţi. Acolo legi prietenii, te distrezi şi faci schimb de trucuri, jocuri, viruşi, informaţii utile şi tot felul de alte lucruri. Treptat, am învăţat să navighez prin toate reţelele, să călătoresc în străinătate, să-mi camuflez intrările şi ieşirile, să sparg sisteme protejate… Niciodată n-am fost mai fericită ca atunci când am intrat la primăria din Sevilla ca să-mi manipulez dările către stat.

— Ceea ce reprezintă un delict, o certă fiica ei; era evident că nu pentru prima oară. Când mi-am dat seama, am dat fuga la birourile municipale. Achitase toate facturile posibile până în anul 2005! A trebuit să le spun că era vorba de o eroare în acte.

— Or fi delicte, consimţi bătrâna doamnă. Dar când stai aşezată aici, n-ai impresia asta. Nimic nu pare a fi un delict — îi zâmbi lui Quart cu un amestec de ingenuitate şi maliţie. Şi asta-i minunat. Discuţia aceea despre lucruri care o interesau vădit o întinerea. Surâsul îi împrospăta buzele, iar umezeala roşiatică din ochi îi scânteia, şugubăţ.

— Acum, continuă, în afară de vicontele meu favorit, sunt în contact permanent cu mai multe *site*-uri şi *BBS*-uri de înalt nivel şi cu o duzină de hackeri care în cea mai mare parte nu depăşesc vârsta de douăzeci de ani… Nu le ştiu nici numele reale, nici sexul; nu-i ştiu decât după porecle. Dar ne dăm întâlniri cibernetice pasionante, în locuri precum Galeriile Lafayette din Paris, Imperial War Museum sau sucursalele Confederaţiei Bancare Ruse… Care, ce-i drept, sunt atât de vulnerabile şi permeabile, încât şi un copil le-ar putea manipula conturile. De obicei servesc drept pistă de încercare pentru piraţii începători.

Clar, ea era. *Vesper* în persoană. Quart şi-o imagină în sfârşit fără efort, aplecată noapte de noapte deasupra calculatorului, navigând în tăcere prin spaţiul electronic, întâlnindu-se în drum cu alţi navigatori singuratici. Întâlniri neaşteptate, fugare, schimb de informaţii şi de vise, înfrigurarea de a viola secrete şi de a depăşi hotare interzise: o confrerie tainică în care trecutul şi prezentul, timpul, locul, memoria, singurătatea, victoria sau eşecul îşi pierdeau sensul tradiţional, ca să compună un spaţiu virtual unde totul era posibil şi nimic nu se supunea unor limite concrete, unor norme inviolabile. O formidabilă cale de scăpare, de evadare, plină de posibilităţi infinite, în felul ei, şi

Cruz Bruner se răzbuna pe Sevilla întrupată în bărbatul elegant zugrăvit în vestibul, alături de fetiţa blondă pictată de Zuloaga.

— Cum aţi reuşit să intraţi pe site-ul Vaticanului?

— Din pură întâmplare. Un contact de la Roma, numit *Deus ex Machina*, pe care îl bănuiesc a fi un seminarist sau un preot tânăr, se plimbase, prin sistem, mai mult în joacă. Ne-am înţeles de minune şi mi-a transmis câteva piste. Asta se întâmpla acum vreo şase-şapte luni, când aici se punea cu maximă gravitate problema bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas… Nici la Arhiepiscopia Sevillei, nici la Nunţiatura din Madrid părintele Ferro nu era ascultat, şi-atunci mi-am zis că soluţia cea mai bună ar fi să ne facem auziţi la Roma.

— V-aţi consultat cu el?

— Deloc. Nici măcar cu fiica mea, care a aflat mult mai târziu, când s-a pomenit de existenţa celui botezat de domniile voastre *Vesper* — bătrâna doamnă pronunţă numele cu evidentă satisfacţie, iar Quart se întrebă ce mutră ar face Eminenţa Sa Jerzy Iwaszkiewicz şi monseniorul Paolo Spada auzind aşa ceva. La început, ideea mea era să las un simplu mesaj în sistemul central al Vaticanului, sperând ca el să cadă în mâini bune. Ideea de a manipula calculatorul Sfântului Părinte mi-a venit mai târziu, pe măsură ce descurcam iţele sistemului.

Am dat peste un fişier neaşteptat, INMAVAT, foarte protejat, şi am înţeles că înăuntru era ceva important. Aşa că am făcut câteva încercări să intru, am recurs la trucurile celor mai experţi prieteni ai mei şi într-o noapte am reuşit să intru… Timp de o săptămână am vizitat INMAVAT-ul, până am priceput despre ce era vorba. Aşa că, după ce am localizat exact ce doream, mi-am concentrat toate forţele şi am început asaltul. Restul îl cunoaşteţi.

— Cine mi-a trimis ilustrata?

— Ah, asta. Eu, bineînţeles. Din moment ce eraţi aici, mi s-a părut o idee bună să vă arăt şi cealaltă faţă a problemei. Aşa că m-am urcat în porumbar şi am căutat ceva potrivit în cufărul Carlotei. Procedeul a fost cam rocambolesc, dar şi-a făcut efectul.

În pofida lui însuşi, Quart pufni în râs:

— Cum aţi pătruns în camera mea?

Bătrâna doamnă părea scandalizată.

— Doamne, dar n-am făcut-o eu personal. Mă vedeţi mergând în vârful picioarelor pe holurile hotelului dumneavoastră? Am rezolvat chestiunea într-un mod mai prozaic. Subreta mea i-a dat un bacşiş cameristei — se întoarse pe jumătate spre fiica ei. Când i-aţi arătat cartea poştală, ea a ştiut imediat că fusesem eu. Dar a avut delicateţea să nu mă certe prea tare.

Quart citi confirmarea în ochii Macarenei. Dar nici nu mai era nevoie de vreo confirmare: totul devenea până la urmă de o

veridicitate absolută. Privi ecranul calculatorului:

— Spuneţi-mi cu ce vă ocupaţi acum.

— Oh, acum? — Cruz Bruner urmări privirea preotului. Am putea numi asta o ultimă reglare de conturi… Dar nu vă alarmaţi. N-are nimic de-a face cu Roma de data asta. E ceva mai apropiat. Mai personal.

Quart aruncă o privire. *S&B Confidenţial*, putu să citească. *Rezumatul investigaţiei interne B.C. Subiect P.T. Şi altele*. Numele Băncii El Cartujano şi al lui Pencho Gavira figurau în text:

… Ca motivaţie a acestei ascunderi se pot cita: căutarea frenetică de resurse noi şi costisitoare, contabilitate falsă, cu încălcarea normelor bancare, şi un risc ce poate fi calificat drept temerar şi care, fără materializarea mult aşteptatei vânzări a societăţii Puerto Targa către Sun QaferAlley (anunţată pentru aproximativ 180.000.000 de dolari), poate produce o pierdere cu consecinţe extrem de grave pentru Banca El Cartujano, precum şi un scandal public ce i-ar şterbi considerabil prestigiul social în faţa acţionariatului format din mici acţionari de tip conservator.

În privinţa neregularităţilor ce pot fi atribuite direct actualei vicepreşedinţii, investigaţia a evidenţiat…

O privi pe Macarena, apoi pe ducesă. Chestia aceea era o torpilă sub linia de plutire a fostului soţ. Timp de o clipă şi-l aminti pe bancher aşa cum stătuse în noaptea dinainte pe chei; resimţi vagul curent de simpatie stabilit între ei când se pregăteau să-l elibereze pe paroh.

— Ce aveţi de gând să faceţi cu asta?

Nu e treaba mea, spunea gestul Macarenei. Reglarea mea de conturi are un caracter mai personal. Cea care limpezi lucrurile fu Cruz Bruner:

— Mă gândesc să echilibrez puţin situaţia. Toţi au făcut mult pentru biserica asta. Dumneavoastră înşivă, cu liturghia de ieri, ne-aţi oferit răgazul unei săptămâni întregi — îşi mută privirea de la preot la fiica ei. Probabil de aceea a considerat ea că meritaţi să veniţi aici noaptea asta.

— El n-o să spună nimic, preciza Macarena, foarte serioasă, cu ochii ţintă la Quart.

— N-o să spună? Mă bucur — se uită la ea cu mare atenţie, încruntându-se puţin, apoi îşi îndreptă privirea spre Quart. Deşi încep să reacţionez ca părintele Ferro. La vârsta mea, lucrurile nu mai au importanţa dinainte şi mă pot hazarda acum în fel şi chip, fără teamă de consecinţe — mângâie distrată tastatura. Acum, de exemplu, voi face dreptate. Ştiu că nu e un sentiment prea creştinesc, părinte Quart — era o nouă nuanţă în vocea ei, tonul se înăsprise; se ghicea o hotărâre care lui i se păru deodată primejdioasă. După aceea va trebui

să mă spovedesc, îmi închipui. Sunt pe cale de a păcătui contra sentimentului de caritate.

— Mamă.

— Lasă-mă-n pace, fata mea, te rog — i se adresa însă lui Quart, de parcă ar fi aşteptat din partea lui mai multă înţelegere decât dintr-a ei, arătându-i textul de pe ecran. Acesta este raportul secret al unei comisii interne a Băncii El Cartujano, care dezvăluie problemele lui Pencho şi toate maşinaţiile lui împotriva bisericii Nuestra Señora de las Lágrimas. A-l face public înseamnă a prejudicia puţin banca şi mult pe ginerele meu. Ba chiar foarte mult — un zâmbet uşor îi îmblânzi expresia gurii. Nu ştiu dacă Octavio Machuca mă va ierta vreodată.

— Vrei să-i spui?

— Sigur că da. Nu-s eu omul care să arunce piatra şi să-şi ascundă mâna. Doar a trăit şi el destul ca să înţeleagă… Şi-n plus, aproape că nu-i mai pasă de bancă. A ajuns şi el un iresponsabil, cu vârsta.

— Unde aţi găsit raportul ăsta? o întrebă Quart.

— În calculatorul ginerelui meu. L-am accesat destul de uşor, parola lui nu era cine ştie ce — dădu din cap, cu un regret ce părea sincer. Şi chiar îmi pare rău, fiindcă Pencho mi-a fost întotdeauna simpatic. Dar am de ales între biserică şi el. Şi orice oaie îşi duce lâna.

O luminiţă pâlpâia în modem, şi Quart se interesă ce era aceea. Cruz Bruner privi o clipă ledul, apoi, întorcându-se spre preot, toate generaţiile ducilor de Nuevo Extremo îşi dădură întâlnire în ea:

— Este faxul, zise, cu ochi strălucitori, iar buzele-i pergamentoase se destinseră într-o expresie pe care Quart nu i-o mai văzuse niciodată: dispreţuitoare şi crudă. Am transmis textul tuturor ziarelor din Sevilla.

În picioare lângă ea, cu chipul în penumbră, Macarena făcuse un pas înapoi şi privea în gol.

Lentele bătăi ale pendulei englezeşti răsunară jos, printre tablourile cu vernis întunecat care stăteau de strajă, o strajă seculară, în umbrele Casei del Postigo. Toată viaţa posibilă dintre pereţii aceia morţi părea să se refugieze sub lumina lămpii cu picior flexibil ce cădea pe tastele calculatorului şi pe mâinile osoase ale bătrânei doamne. Şi Quart avu certitudinea că, în chiar momentul acela, fantoma Carlotei Bruner zâmbea în turnul grădinii, iar velele albe ale unei goelete lunecau pe fluviu în sus, umflate de briza care bătea în fiecare noapte dinspre mare.

Cruz Bruner de Lebrija, ducesă de Nuevo Extremo, muri la începutul iernii, când Lorenzo Quart lucra deja de cinci luni ca al treilea secretar la Nunţiatura Apostolică din Santa Fe de Bogota. Află vestea din câteva rânduri din ediţia internaţională a ziarului ABC, însoţite de anunţul mortuar cu lunga ascendenţă nobiliară a defunctei şi cu rugămintea fiicei sale, Macarena Bruner, moştenitoarea titlului, să fie

înălţate rugăciuni pentru sufletul ei. După alte câteva săptămâni sosi un plic cu ştampile din Sevilla, care nu conţinea decât un mic ferpar cu chenar negru, repetând mai mult sau mai puţin textul anunţului. Plicul nu avea înăuntru nicio scrisoare, ci cartea poştală cu Nuestra Señora de las Lágrimas trimisă de Carlota Bruner căpitanului Xaloc, pe care Quart o găsise în camera lui de la hotel.

Cu timpul, întâmplarea făcu să afle mai multe detalii despre diversele finaluri ale poveştii. O scrisoare a părintelui Oscar Lobato, care urmase un întortocheat itinerar dintr-un sătuc din Almeria până la Roma, iar de acolo fusese reexpediată la Bogota, îi aduse — cu unele consideraţii de caracter general şi câteva rectificări ale părerii pe care tânărul vicar o avusese despre Quart — ştirea că Nuestra Señora de las Lágrimas era în continuare deschisă cultului şi funcţiona ca parohie. În privinţa lui Pencho Gavira, tot ce află Quart fu o scurtă menţiune în paginile economice ale ediţiei americane a ziarului *El Pais,* unde se făcea referire la pensionarea lui don Octavio Machuca din fruntea Băncii El Cartujano din Sevilla şi la numirea unui necunoscut ca preşedinte al consiliului de administraţie. Nota de presă menţiona şi demisia lui Pencho Gavira şi renunţarea din partea lui la toate atribuţiile executive ce-i reveneau ca vicepreşedinte şi director general al băncii.

În legătură cu părintele Ferro, lui Quart îi parveniră când şi când ştiri sporadice despre şederea în spitalul penitenciarului, despre procesul care îl declară vinovat de omucidere involuntară şi despre recluziunea lui sub supraveghere într-un cămin al diocezei sevillene pentru preoţi bătrâni. Acolo se afla, cu sănătatea şubrezită, la sfârşitul iernii în care muri *Vesper*; şi, conform politicoasei şi scurtei scrisori pe care directorul centrului i-o scrise ca răspuns lui Quart când acesta se interesă de bătrânul paroh, era puţin probabil să prindă primăvara. Îşi petrecea zilele în odaia lui, evitând orice relaţie cu ceilalţi; iar nopţile, când era frumos afară, obişnuia să iasă cu supraveghetorul lui şi să se aşeze pe o bancă pentru a contempla tăcut stelele.

Despre restul personajelor ale căror vieţi se întretăiaseră cu a lui pe durata celor două săptămâni petrecute la Sevilla, Quart nu mai află niciodată nimic. Se afundară tot mai mult în memoria lui, alăturându-se fantomelor Carlotei Bruner şi căpitanului Xaloc, care adesea, spre seară, îl însoţeau în lungile-i plimbări prin vechiul cartier colonial din Santa Fe. Dispărură toate pe rând, în afară de una, dar chiar şi viziunea acesteia din urmă a fost ceva fugar, nesigur, de care nu fu niciodată complet sigur. S-a întâmplat mult mai târziu, când Quart, de curând transferat la un alt secretariat, încă şi mai obscur, la Cartagena de Indias, frunzărea un ziar local cu un articol despre revolta ţărănească din statul mexican Chiapas. Partea grafică ilustra viaţa dintr-un sat anonim din zona rurală aflată sub controlul gherilei, iar la

şcoala locală un grup de băieţi fuseseră fotografiaţi alături de profesoara lor. Poza era neclară şi, uitându-se la ea cu o lupă, Quart nu putu stabili mare lucru, decât asemănarea: femeia purta blugi, avea părul cenuşiu strâns într-o codiţă şi stătea cu mâinile pe umerii elevilor ei, privind spre aparatul fotografic cu nişte ochi limpezi, reci, sfidători. Aceiaşi pe care Honorato Bonafé îi văzuse pentru ultima oară înainte de a cădea trăsnit de mânia lui Dumnezeu.

La Navata, noiembrie 1995

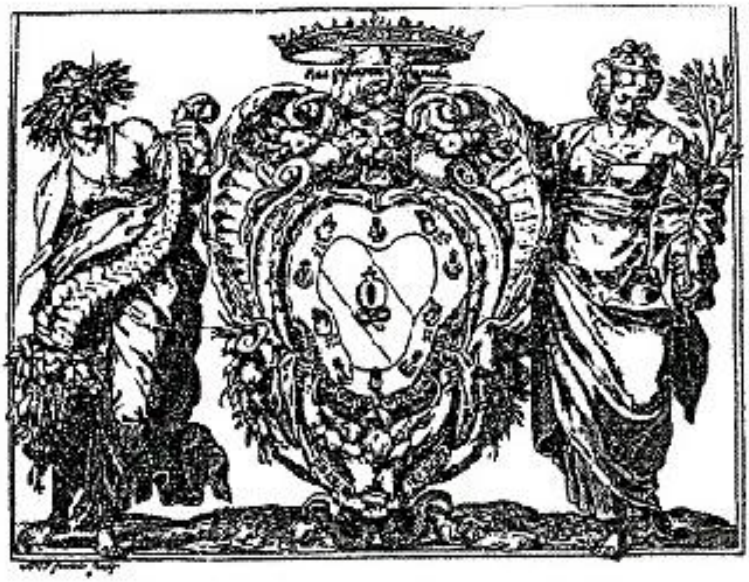

§ 97. Los Dvqves del Nvevo Estremo

Los Duques del Nuevo Estremo traen, de azur, y la Banda de plata, cargada de una Granada de sinople, abierta de gules, tallada y bojada de sinople, y la Bordura de oro cargada de cinco Cabezas de cacique arrancadas y coronadas de plumas à el natural, anilladas de plata y sangrantes de gules, las quales alternan con otras cinco Ancoras de azur. El primero deste titulo llevaba por armas las propias suias de varonia, que traian, de azur, y la Banda de plata, las quales, como consta por antiguas memorias, les fueron concedidas por el Sancto Rey Don Fernando en la conquista de Sevilla, donde esta familia fundó Solar. Pero habiendose distinguido el citado primer Duque, entonces solo famoso cavallero, en el cerco y toma de *Granada*, se les acrecentaron las Cathoicas Reyes Don Fernando & Doña Ysabel, con la concession de las armas deste reino, que tiende la Granada à el natural mostrando sus granos de gules, en campo de plata, se cargó sobre la Banda, por ser del mismo metal. Con ocasión de passar à las Yndias, tomó este cavallero por empresa una Isuela con figura de roca, y por alma della la letra *Mas ganarán que Granada*, la qual, aunque tan grande presumptuosa, le salió cierta, y en premio à sus grandes conquistas y memorables hazañas recibió el titulo de Duque del Nuevo Estremo y un aumento de sus devisas con la Bordura de oro cargada de cinco cabezas de cacique, que vale tanto en lengua mexicana, como señor de vasallos, pintadas de su color, alternando con otras cinco Ancoras de azur. El Cesar Carlos hizo al segundo Duque deste titulo cavallero del Tusón de Oro, quando le reconoció por Grande de España. Y este tomó por mote el que ahora principalmente lleva, COHIBENT DVM PROCEDENT, y la cimera del leon indio, que es el Rey Montezuma. Y hase de notar que ya comunmente suelen el reves, y contra su origen, dibuxadas estas armas, haziendo del leon indio, que es su cimera, un leon rosante, que les tiene harto espanto. Estoraca de oy mas avisso à los pintores, escultores, bordadores, o tracadores de reposteros, quando este timbre representaren.

[1] Plăcuţe de ceramică smălţuită, cu model în special albastru şi galben.

[2] Mânzul cu mantie.
[3] Fata dată naibii.
[4] Vin alb din Andaluzia.
[5] În spaniolă, *giralda* înseamnă „morişcă de vânt”.
[6] *Honorato* — onorabil, *Bonafé* = bună-credinţă.
[7] Porecla toreadorului înseamnă „Faraonul alcovurilor”.
[8] Traducere fantezistă, cea corectă fiind „Să mă urască, numai să mă respecte”.
[9] Dolores Negresa.
[10] Puiul din Triana.
[11] Nume aberant, compus din mai multe titluri cunoscute din literatura hispano-americană şi denotând crasa incultură dublată de fanfaronadă a personajului. De altfel, în cursul romanului exemplele de talmeş-balmeş sfertodoct din capul lui don Ibrahim sunt monedă curentă.
[12] Corect: Audaces fortuna juvat.

Table of Contents

I. Bărbatul din Roma
II. Trei potlogari
III. Unsprezece baruri în Triana
IV. Flori de portocal şi fructe amare
V. Cele douăzeci de perle ale căpitanului Xaloc
VI. Cravata lui Lorenzo Quart
VII. Sticla de Anâs del Mono
VIII. O doamnă andaluză
IX. Lumea e mică
X. In Ictu Oculi
XI. Cufărul Carlotei Bruner
XII. Dies irae
XIII. Barcazul Canela Fina
XIV. Liturghia de la opt
XV. Vesper
[1]
[2]
[3]
[4]
[5]
[6]
[7]
[8]
[9]
[10]
[11]
[12]